Α. ΧΙΤΛΕΡ

Ο ΑΓΩΝ ΜΟΥ

ΑΔΟΛΦΟΥ ΧΙΤΛΕΡ

Ο ΑΓΩΝ ΜΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

ΣΤΙΣ 24 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΤΟΥ 1920 ΕΛΑΒΕ ΧΩΡΑΝ Η ΠΡΩΤΗ μεγάλη συγκέντρωση τοῦ νέου κινήματος μας. Στὴν αἴθουσα τελετῶν τοῦ Χοφμπράουχαουζ, στὸ Μόναχο, τὰ εἰκοσιπέντε σημεῖα τοῦ προγράμματος μας, ἀναλύθηκαν σ' ἕνα πλῆθος δυὸ περίπου χιλιάδων ἀτόμων καὶ καθένα ἀπ' τὰ σημεῖα αὐτὰ γίνηκε ἀποδεκτὸ μέσα σὲ ἐκδηλώσεις ἐνθουσιασμοῦ. Ἔτσι ἔγιναν γνωστὲς στὸ κοινὸ γιὰ πρώτη φορά, οἱ ἀρχὲς καὶ οἱ ντερεκτίβες τοῦ ἀγῶνα, ποὺ ἔμελλε νὰ μᾶς συμπαρασύρει σ' ἕναν ἀληθινὸ κυκεώνα ἰδεῶν καὶ γνωμῶν ποὺ τὶς καθοδηγοῦσαν προθέσεις σκοτεινὲς καὶ τουλάχιστον καταστρεπτικές. Ἔπρεπε μιὰ καινούργια δύναμη νὰ ἐκδηλωθεῖ καὶ νὰ κάμει τὴν ἐμφάνιση της πάνω σ' αὐτὸ τὸν νωχελῆ καὶ δειλὸ ἀστικὸ κόσμο ὅπως καὶ ν' ἀνορθωθεῖ μπροστὰ στὸ θριαμβικὸ κῦμα τοῦ μαρξισμοῦ γιὰ νὰ συγκρατήσει ἔστω καὶ τὴν τελευταία στιγμὴ τὸ ἅρμα τοῦ πεπρωμένου.

Ἦταν πιὰ φανερὸ ὅτι τὸ νέο κίνημα δὲν μποροῦσε νὰ ἐλπίζει ὅτι θὰ κατακτήσει τὴν ἀπαραίτητη σημασία καὶ δύναμη, παρὰ μόνον ἂν κατάφερνε ἀπ' τὴν πρώτη κιόλας μέρα νὰ ξυπνήσει στὶς καρδιὲς τῶν ὀπαδῶν του τὴν ἱερὴ πεποίθηση ὅτι ἡ πολιτικὴ ζωὴ τοῦ τόπου μας δὲν θὰ γνώριζε ἁπλὰ ἕνα καινούργιο ἐκλογικὸ πολιτικὸ κόμμα, ἀλλὰ θὰ βρισκόταν μπροστὰ σὲ μιὰ νέα φιλοσοφικὴ θεωρία μὲ κεφαλαιώδικη σημασία.

Πρέπει πρὶν ἀπ' ὅλα νὰ παρουσιάσουμε τὸ ἄθλιο συνοθύλευμα τῶν ἰδεῶν ποὺ χρησιμοποιοῦν γενικὰ ὅλα τὰ μέχρι σήμερα «πολιτικὰ κομματικὰ προγράμματα» κι ὕστερα πῶς αὐτὰ διευθετοῦνται μὲ τὸν καιρὸ κι ὁλοκληρώνονται. Πρέπει πρὸ πάντων νὰ παρατηρήσουμε τὸ ἐνσάρκωμα τῶν κινήτρων καὶ τῶν σκοπῶν τῶν ἀστικῶν προγραμμά-

των γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ἐκτιμήσουμε τὴν ἀξία ποὺ εἶχαν ὅταν πρωτοπαρουσιάστηκαν :

Μιὰ μοναδικὴ φροντίδα καθορίζει ἀπαρέγκλιτα, εἴτε τὴν ἐγκαθίδρυση ἑνὸς νέου προγράμματος, εἴτε τὶς τροποποιήσεις ποὺ θ' ἀκολουθήσουν : ἡ φροντίδα γιὰ τ' ἀποτελέσματα τῶν προσεχῶν ἐκλογῶν. Μόλις ἀρχίσει νὰ σχηματίζεται στὸ μυαλὸ αὐτῶν τῶν καλλιτεχνῶν τῆς κοινοβουλευτικῆς πολιτικῆς, ἡ ὑποψία ὅτι ὁ ἁπλὸς λαὸς θέλει νὰ ἐπαναστατήσει καὶ νὰ ξεφύγει ἀπ' τοὺς ἁρμοὺς τοῦ γέρικου ἅρματος τῶν κομμάτων, ἀμέσως ξαναρπάζουν τὸ τιμόνι. Τότε καταφθάνουν οἱ παρατηρητὲς τῶν ἄστρων κι οἱ ἀστρολόγοι τῶν κομμάτων, οἱ «ἁρμόδιοι» κι οἱ «πεπειραμένοι», παληοὶ κοινοβουλευτικοί, πρόθυμοι νὰ ὑπενθυμίσουν ἀνάλογες περιπτώσεις τῆς «πλούσιας ἐποχῆς τῶν σπουδῶν καὶ τῆς πολιτικῆς μαθητείας τους»· περιπτώσεις ὅπου ἡ ὑπομονὴ τῆς μάζας εἶχε διαρραγεῖ· αἰσθάνονται καὶ πάλι νὰ πλησιάζει μιὰ ἀνάλογη ἀπειλή. Τότε προστρέχουν στὶς παληὲς ρετσέττες, ἐγκαθιδρύουν μιὰν «ἐπιτροπὴ» ποὺ δέχεται κι ἀκούει τὰ παράπονα τοῦ καλοῦ μας λαοῦ, μυρίζονται ἄρθρα στὶς ἐφημερίδες καὶ μοχθοῦν ὧρες ὁλόκληρες γιὰ ν' ἀνακαλύψουν τί θἄρεσε καλύτερα στὸ ἀγαπητὸ μεγάλο κοινό, τί θὰ τὸ δυσαρεστοῦσε καὶ τί θὰ τὸ ἔκανε νὰ ἐλπίζει. Σπουδάζουν μὲ μεγάλη φροντίδα κάθε ἐπαγγελματικὴ ὁμάδα, κάθε ὑπαλληλικὴ τάξη κι ἐξετάζουν κατὰ βάθος καὶ τοὺς πιὸ ἐσώτερους ἀκόμα πόθους τους. Ἔτσι τότε οἱ «φορμοῦλες» τῆς ἐπικίνδυνης ἀντίδρασης γίνονται ξαφνικὰ ἀντικείμενο γιὰ μιὰν ὥριμη καὶ σοβαρὴ ἐξέταση καί, τὸ πιὸ συχνὰ ἄλλωστε, ἀπ' ὅλην αὐτὴ τὴν ἱστορία μόνο τὸ τμῆμα τοῦ θησαυροῦ τῆς σοφίας τῶν παληῶν κομμάτων προβάλλει κουρελιασμένο κι ἄθλιο, πρὸς μεγάλην κατάπληξη ὅλων αὐτῶν ποὺ τὸ εἶχαν ἀνακαλύψει κι ἐπιβάλλει. Καὶ οἱ ὑποσχέσεις μαζεύονται ἀκολουθῶντας μιὰν ἀναθεώρηση τοῦ παληοῦ προγράμματος (βλέπεις αὐτοὶ οἱ κύριοι ἀλλάζουν πεποιθήσεις ἀκριβῶς ἔτσι καθὼς ὁ στρατιώτης τοῦ στρατοπέδου ἀλλάζει τὸ πουκάμισο του μόλις κουρελιαστεῖ τὸ προηγούμενο καὶ πέσει κομμάτια ἀπὸ πάνω του).

Δημιουργοῦν ἕνα νέο πρόγραμμα καὶ μέσα ἀπ' αὐτὸ προσφέρουν στὸν καθένα ὅτι τοῦ ταιριάζει κι ὅτι χρειάζεται. Στὸν ἀγρότη, ἐξασφαλίζουν τὴν προστασία τῆς καλλιεργείας· στὸν παραγωγὸ τὴν προστασία τῶν προϊόντων του· στὸν καταναλωτὴ τὴν προστασία τῆς ἀγοραστικῆς του ἱκανότητας· οἱ μισθοὶ τῶν καθηγητῶν θ' αὐξηθοῦν, οἱ ἀποδοχὲς τῶν ὑπαλλήλων θὰ καλυτερεύσουν, τὸ Κράτος θὰ λάβει εὐρέα μέτρα γιὰ τὴν ἄνοδο τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ὅπου βρίσκονται οἱ χῆρες καὶ τὰ ὀρφανά, ἡ ἀγοραστικὴ κίνησις θ' αὐξηθεῖ οἱ τιμὲς θὰ πέσουν καὶ ἡ φορολογία ἀκόμη ἂν ὄχι θὰ λείψει ὁλοκλη-

ρωτικά, τουλάχιστον θὰ περιορισθεῖ. Συχνὰ συμβαίνει νὰ παραλείψουν μιὰ συνομοσπονδία, ἢ νὰ μὴν ὑποσχεθοῦν τὴν ἱκανοποίηση τῶν ἀπαιτήσεων της ποὺ ἔτυχε νὰ μὴ τὶς ξέρουν τότε· βιάζονται νὰ προσθέσουν νέες παραγράφους στὸ πρόγραμμα μέχρι ποὺ νὰ μπορέσουν οἱ ἴδιοι νὰ ἐλπίζουν ὅτι καθησύχασαν γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ κι εὐχαρίστησαν ἀπ' ὅλες τὶς ἀπόψεις τὴν στρατιὰ τῶν μικροαστῶν, τῶν μεσοαστῶν καὶ τῶν ἀξιοτίμων συζύγων των. Ἔτσι ἥσυχοι κι ἀναπαυμένοι ἐμπιστευόμενοι στὸ Θεὸ καὶ στὴν μαζικὴ ἠλιθιότητα τοῦ πολίτη ἐκλογέως, μποροῦν νὰ ξαναρχίσονν τὸν ἀγώνα γιὰ τὸν «ἀνασχηματισμό», καθὼς λένε, τοῦ Κράτους.

Ὅταν ἡ μέρα τῶν ἐκλογῶν περάσει κι ἀφοῦ πιά οἱ κοινοβουλευτικοί μας ἡγέτες μίλησαν καὶ στὴν τελευταία λαϊκὴ συγκέντρωση γιὰ τὰ ὑπόλοιπα πέντε χρόνια, ἀπὸ τὴν διαπαιδαγώγηση τῆς «πλέμπας» περνοῦν τώρα σὲ καθήκοντα πολὺ πιὸ ὑψηλὰ καὶ πιὸ εὐχάριστα.

Οἱ παράγραφοι τοῦ προγράμματος παραγράφονται κι ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν ἀναθεώρηση τῶν πραγμάτων καὶ γιὰ τὸν Κρατικὸν ἀνασχηματισμὸ πέρνει τὸ σχῆμα τῆς μάχης γιὰ τὸ ὄμορφο καθημερινὸ ψωμί: Ποὺ σημαίνει γιὰ ἕναν πολιτικό, βουλευτικὴ ἀποζημίωση.

Κάθε πρωὶ ὁ κύριος ἐκπρόσωπος τοῦ λαοῦ πηγαίνει στὸ μεγάλο σπίτι κι ἂν ὄχι μέχρι μέσα στὸ ἐσωτερικό του, τουλάχιστον μέχρι τὸν προθάλαμο ὅπου βρίσκονται οἱ κατάλογοι τῶν παρουσιῶν. Στὴν ὑπηρεσία τοῦ λαοῦ προσφέρει τ' ὄνομα του καὶ πέρνει σ' ἀντάλλαγμα ἕνα τίμιο μεροκάματο σὰν μικρὴ ἀποζημίωση γιὰ τὶς συνεχόμενες κι ἐπίπονες προσπάθειες του.

Μετὰ ἀπὸ τέσσερα χρόνια, ἢ καλύτερα στὶς λίγες αὐτὲς βδομάδες ποὺ προηγοῦνται ἀπὸ τὴν κρίση, ὅταν πιὰ ἡ διάλυση τῶν κοινοβουλευτικῶν συνασπισμῶν γίνεται ὅλο καὶ περισσότερο ἀπειλητική, μιὰ βιαστικὴ κι ὁρμητικὴ προσπάθεια ἐκδηλώνεται ἐκ μέρους αὐτῶν τῶν κυρίων. Ὅπως τὸ ἄσπρο σκουλῆκι ἀλλάζει σὲ χρυσόμυγα, ἔτσι κι αὐτὲς οἱ χρυσαλλίδες τοῦ Κοινοβουλίου ἐγκαταλείπουν τὸ μεγάλο ὁμαδικὸ καταφύγιο τους κι ἁπλώνουν πάλι τὰ καινούργια φτερὰ τους πάνω στὸν ἀγαθὸ λαό. Μιλοῦν ξανὰ στοὺς ἐκλογεῖς τους, τοὺς ἐξιστοροῦν τὸ τεράστιο ἔργο τους καὶ τὴν ἰσχυρογνωμοσύνη ποὺ συνάντησαν ἐκ μέρους τῶν ἄλλων ὅταν θέλησαν νὰ τὸ ἐφαρμόσουν· συχνὰ ἡ καλλιεργημένη μάζα, ἀντὶ ν' ἀναγνωρίσει μὲ κατανόηση τὴν προσπάθεια αὐτή, τούς πετᾶ κατὰ πρόσωπο τὴν ἀπέχθεια της.

Ὅταν αὐτὴ ἡ ἀχαριστία τοῦ λαοῦ φθάσει μέχρις ἑνὸς ὡρισμένου βαθμοῦ, ἕνα μόνο μέσο μπορεῖ νὰ τὴ θεραπεύσει: Πρέπει νὰ ξαναζωντανέψει τὸ ἠθικὸ τοῦ κόμματος, νὰ καλυτερεύσει τὸ πρόγραμμα

του. Νέες παράγραφοι ξαναεφευρίσκονται κι ἡ καινούργια ἀπάτη ἀκολουθεῖ τὴν προηγούμενη. Βλέποντας τὴν χοντρὴ καθὼς ὁ γρανίτης ἀνοησία τῆς ἀνθρωπότητας ποὺ ζοῦμε, δὲν ὑπάρχει περιθώριο ἔκπληξης γιὰ τ' ἀποτελέσματα. Κάτω ἀπ' τὴν καθοδήγηση τοῦ τύπου, ἐνισχυμένου ἀπὸ τὸ καινούργιο καὶ πλουσιοπάροχο πρόγραμμα, τὸ κτῆνος ποὺ ψήφισε «ἀστοὺς» καθὼς καὶ προλετάριους, ξαναγυρίζει στὴν κοινὴ μάντρα, στὴν ἴδια στάνη καὶ ξαναεκλέγει αὐτὸν ποὺ τώρα κιόλας τὸν ἔχει κοροϊδέψει. Ἔτσι ὁ λαϊκὸς ἡγέτης κι ὁ ἐργατοπατέρας ξαναγίνονται κοινοβουλευτικὲς κάμπιες. Συνεχίζουν νὰ τρῶνε ἀπ' τὸ κορμὶ τῆς δημόσιας ζωῆς, ξαναγίνονται χοντροὶ καὶ τροφαντοὶ καὶ τέσσερα χρόνια ἀργότερα, μεταλλάζουν πάλι σὲ γυαλιστερὲς πεταλοῦδες.

Δὲν ὑπάρχει τίποτα πιὸ ἀπογοητευτικὸ ἀπ' τὸ νὰ παρατηρεῖς ὅλες αὐτὲς τὶς ραδιουργίες καὶ τὶς προσπάθειες διαστροφῆς τῆς κοινῆς ἀλήθειας, καθὼς καὶ τὸ νὰ συμμετέχεις σ' αὐτὴ τὴν συνεχῶς ἀνανεούμενη ἀπατεωνία. Ἡ ἀστικὴ τάξη, μολοντοῦντο μὲ τὴν τέτοια βαθειά διανοητικὴ σαπίλα της, δὲν μπορεῖ νὰ βρεῖ τὴ δύναμη ποὺ χρειάζεται γιὰ ν' ἀντισταθεῖ καὶ νὰ καθοδηγήσει ἕναν ἀγώνα ἐνάντια στὴν ὀργανωμένη μαρξιστικὴ ἐπιβολή.

Ἄλλωστε αὐτοὶ οἱ κύριοι ποτὲ δὲν σκέφτηκαν στὰ σοβαρὰ κάτι τέτοιο. Ἔτσι διανοητικὰ περιωρισμένοι καὶ ἀνόητοι καθὼς παρουσιάζονται αὐτοὶ οἱ ψευτογιατροὶ τοῦ Κοινοβουλίου τῆς λευκῆς φυλῆς, δὲν μποροῦμε ν' ἀπαιτήσουμε ἀπ' αὐτοὺς ν' ἀναλάβουν ἕναν ἀγώνα, μὲ τὰ μέσα ποὺ διαθέτει μιὰ δυτικὴ δημοκρατία ἐνάντια στὶς μαρξιστικὲς θεωρίες. Γιαυτὴ τὴν θεωρία, ἂν θέλουμε νὰ βάλουμε τὰ πράγματα στὴ θέση τους, τὸ δημοκρατικὸ σύστημα δὲν εἶναι παρά ἕνα ἀκόμη μέσον γιὰ νὰ φτάσει στὴν ὁλοκλήρωση τοῦ σκοποῦ της: τὴν χρησιμοποιεῖ γιὰ νὰ παραλύσει τὸν ἀντίπαλο καὶ νὰ τῆς ἀφήσει ἔτσι τὸ πεδίο ἐλεύθερο. Κι ἂν καμιὰ φορὰ ἕνα μαρξιστικὸ κόμμα τείνει στὴν παροῦσα στιγμή, νὰ δώσει τὴν ἐντύπωση τῆς ξεκάθαρης προσαρμογῆς του στὰ δημοκρατικὰ ἰδεώδη, δὲν πρέπει ποτὲ κανεὶς νὰ ξεχνᾶ ὅτι ὅταν θάρθει ἡ ὥρα τῆς κριτικῆς, αὐτοὶ οἱ κύριοι δὲν φροντίζουν παρὰ γιὰ τὴν πρόχειρην ἀπόφαση τῆς πλειοψηφίας, ἀνάλογα μὲ τὶς δημοκρατικὲς δυτικὲς ἀντιλήψεις.

Τὴν ἐποχὴ ποὺ οἱ κοινοβουλευτικοὶ ἀστοί μας θὰ προσβλέπουν καὶ θὰ στηρίζουν τὴν ἀσφάλεια τοῦ κράτους στὴν μνημειώδη ἀδεξιότητα τοῦ ὑπερτερήσαντος ἀριθμοῦ, ὁ μαρξισμός, μὲ μιὰ μόνον ὁμάδα ἀπατεῶνες ἀπ' τὶς κάτω συνοικίες, ἀπὸ αὐτόμολους, ἀπὸ ἱεράρχες τοῦ κόμματος κι ἀπὸ 'Εβραίους διανοούμενους θὰ καταλάβει τὴν ἐξουσία μὲ μιὰ μόνο χειρονομία, δίνοντας ἕνα ἠχερὸ χαστούκι σ' αὐτὴ τὴν

ἴδια τὴ δημοκρατία. Γιαυτὸ ἀκριβῶς τὸ λόγο πρέπει αὐτοὶ οἱ χοντροκέφαλοι τοῦ κοινοβουλίου τῆς δημοκρατίας, νὰ μὴ φαντάζονται ποτὲ ὅτι ἡ τέλεια διάλυση τῶν ὀπαδῶν καὶ τῶν συνεργῶν αὐτῆς τῆς παγκόσμιας πανούκλας μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ μὲ τὶς φόρμουλες καὶ τοὺς ἐξορκισμοὺς τοῦ δυτικοῦ κοινοβουλευτισμοῦ.

Ὁ μαρξισμὸς θὰ βαδίσει σὲ τέλεια συμφιλίωση μὲ τὴ δημοκρατία μέχρι ποὺ νὰ κερδίσει, ἀκολουθώντας ἀπαράβατα τὰ καταστρεπτικά του σχέδια, καὶ μέχρι νὰ ὁδηγήσει τὸ ἐθνικὸ πνεῦμα στὴν τέλεια ἐξολόθρευση. Ἀλλά, ἂν σήμερα, φτάσουμε νὰ ὑποθέσουμε ὅτι μέσα στὸ μαγικὸ καζάνι τῆς κοινοβουλευτικῆς δημοκρατίας μας, μποροῦσε ξαφνικὰ νὰ μαγειρευτεῖ, ἔστω καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ νομοθετικὸ σῶμα, μιὰ πλειοψηφία ποὺ θὰ μποροῦσε σοβαρὰ ν' ἀντιταχθεῖ στὸν μαρξισμό, ἀκόμα καὶ τότε τὸ ταχυδαχτυλουργικὸ παιχνίδι τοῦ Κοινοβουλίου σὲ λίγο θὰ ἦταν χαμένο. Οἱ σημαιοφόροι τοῦ κόκκινου διεθνισμοῦ θὰ ἀπευθύνουν τότε, ἀντὶ γιὰ μιὰν ἐπίκληση στὴν δημοκρατικὴ συνείδηση, ἕνα πυρακτωμένο κάλεσμα στὶς προλεταριακὲς μάζες κι ἡ μάχη μ' ἕνα μόνο χτύπημα θὰ μεταφερθεῖ ἀπ' τὴ λιμνάζουσα ἀτμόσφαιρα τῶν αἰθουσῶν τοῦ Κοινοβουλίου, στὰ ἐργοστάσια καὶ στὸ δρόμο. Ἔτσι ἡ δημοκρατία θὰ ἐκκαθαρισθεῖ ἀμέσως· κι αὐτὸ ποὺ ποτὲ δὲν θὰ πετύχαινε ἴσως στὸ Κοινοβούλιο, ἡ εὐλυγισία τοῦ πνεύματος τῶν λαϊκῶν ἀποστόλων θὰ τὸ κάμει νὰ πετύχει μὲ ἀστραπιαία ταχύτητα, μὲ τὰ σφυριὰ καὶ τὶς τανάλιες τῆς ἐπαναστατικῆς προλεταριακῆς μάζας· ἀκριβῶς ὅπως τὸ φθινόπωρο τοῦ 1918, θ' ἀποδείξουν στὸν ἀστικὸ κόσμο πόσο εἶναι ἀνόητη ἡ σκέψη ὅτι μπορεῖ νὰ ἀναχαιτισθεῖ ἡ παγκόσμια ἑβραϊκὴ ἐξάπλωση μὲ τὰ μέσα ποὺ διαθέτει ἡ δυτικὴ δημοκρατία.

Ὅπως ἔχουμε ξαναπεῖ, πρέπει νὰ εἶναι κανεὶς πολὺ εὔπιστος γιὰ νὰ προσδεθεῖ, ἔχοντας ἕναν τέτοιον ἀντίπαλο, σὲ κανόνες πού, γιαυτὸν τὸν τελευταῖο δὲν εἶναι παρὰ ἀστειότητες, ἢ ποὺ τελικὰ ἀποβαίνουν χρήσιμοι μόνο σ' αὐτὸν καὶ ποὺ θ' ἀποριφθοῦν ἀμέσως μόλις δὲν τοῦ προσφέρουν ἐξυπηρετήσεις.

Σ' ὅλα τὰ ἀστικὰ κόμματα, ἡ πολιτικὴ διαμάχη καταλήγει στὸ τέλος σ' ἕναν ἀγώνα γιὰ τὴν κατάκτηση μερικῶν ἑδρῶν στὸ Κοινοβούλιο. Ἀγώνας τέτοιος ὅπου οἱ ἀρχὲς κι οἱ θεωρίες παραμερίζονται καὶ πετιοῦνται στὴν ἄκρη, ἀνάλογα μὲ τὴν περίσταση, σὰν σαβοῦρα θὰ πεταχθοῦν καὶ ἀπ' τὰ προγράμματα του φυσικὰ ἐπηρεάζονται ἀνάλογα καὶ χάνουν τὴν πρωτινή τους δύναμη. Τοὺς λείπει αὐτὴ ἡ ἰσχυρὴ μαγνητικὴ ἐπίδραση ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξασκηθεῖ πάνω στὶς μάζες παρὰ μόνο ἀπ' τὴν ἐπιρροὴ τῶν μεγάλων ἰδανικῶν, αὐτὴ ἡ δύναμη τῆς θεωρίας ποὺ ἀπὸ μόνη της ἀναδίνει ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὶς ἀρχὲς καὶ στὶς φα-

νατικὲς λύσεις ποὺ τελικὰ τὶς ὁδηγεῖ στὸ θρίαμβο. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἕνα ἀπ' τὰ κόμματα *ἐξοπλισμένο μὲ ὅλα τὰ ὅπλα μιᾶς φιλοσοφικῆς θεωρίας, ἔστω καὶ χίλιες φορὲς ἐγκληματικῆς, θὰ βαδίσει αἰφνιδιαστικὰ ἐνάντια στὴν καθεστηκυία τάξη, τὸ ἄλλο κόμμα εἶναι ὑποχρεωμένο νὰ περάσει στὴν ἀντίσταση πέρνοντας τὴ μορφὴ ἑνὸς νέου δόγματος, πολιτικοῦ στὴν παροῦσα περίπτωση, καὶ ν' ἀντικαταστήσει τὶς ἀδύνατες καὶ δειλὲς ἐκφράσεις τῆς ἄμυνας μὲ τὴν κραυγὴ μιᾶς θαρραλέας καὶ σκληρῆς σύγκρουσης.* Ἔτσι ἂν κάποιοι, ἰδιαίτερα οἱ λεγόμενοι ἐθνικιστὲς ὑπουργοὶ ἢ αὐτοὶ οἱ Βαυαροὶ τοῦ Κέντρου, ἐπιχειρήσουν μὲ πονηριὰ νὰ ἰσχυρισθοῦν ὅτι τὸ κίνημα μας ἐργάζεται γιὰ νὰ ἐπιφέρει μιὰ ἐπανάσταση, δὲν μποροῦμε παρὰ μιὰ μόνο ἀπάντηση νὰ δώσουμε σ' αὐτὴ τὴν πολιτικὴ θεωρία τῆς δεκάρας: Βέβαια καὶ προσπαθοῦμε νὰ ξανακερδίσουμε αὐτὸ ποὺ ἐσεῖς χάσατε μὲ τὴν ἐγκληματικὴ σας ἀνοησία. Βοηθήσατε μὲ τὶς κοινοβουλευτικὲς μηχανορραφίες σας, νὰ συρθεῖ τὸ ἔθνος στὴν ἄβυσσο· ἀλλὰ ἐμεῖς, μὲ τὴν ἐγκαθίδρυση μιᾶς καινούργιας φιλοσοφικῆς θεωρίας καὶ τὴν ἀδιάσπαστη καὶ φανατικὴ ὑπεράσπιση τῶν ἀρχῶν της προσπαθοῦμε νὰ δημιουργήσουμε γιὰ τὸ λαό μας τὶς συνθῆκες ἐκεῖνες, ποὺ μ' αὐτὲς θὰ μπορέσει μιὰ μέρα ν' ἀνυψωθεῖ ξανὰ μέχρι τὸ βωμὸ τῆς ἐλευθερίας.

Ἔτσι ἡ πρώτη μας φροντίδα τὴν ἐποχὴ ποὺ ἱδρυόταν τὸ κίνημα μας ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ ἐπαγρύπνηση, ὥστε μιὰ ὁμάδα ποὺ σχηματίσθηκε ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες μιᾶς ὑπέροχης θεωρίας νὰ μὴ καταντήσει μιὰ ὀργάνωση ποὺ θὰ ἐξυπηρετήσει κοινοβουλευτικὰ συμφέροντα.

Τὸ πρῶτο μέτρο ποὺ πάρθηκε πάνω σ' αὐτὸ τὸ πλάνο ἦταν ἡ δημιουργία ἑνὸς προγράμματος ποὺ συστηματικὰ θ' ἀναφερόταν καὶ θὰ τόνιζε τὶς προσπάθειες τῆς φύσης, ποὺ μὲ τὴν ἀπλοχωριά της θὰ μποροῦσε πολὺ καλὰ νὰ κρατήσει σὲ ἀπόσταση τ' ἀσθενικὰ καὶ κακόμοιρα μυαλὰ τῶν σημερινῶν πολιτικῶν κομμάτων

Πόσο εἴχαμε δίκηο νὰ κρίνουμε σὰν ἀπαραίτητους, σκοποὺς τόσο σκληρὰ διατυπωμένους μέσα στὸ πρόγραμμα μας, μπορεῖ νὰ τὸ καταλάβει ὁ καθένας ἂν λάβει ὑπόψη του τὴ μοιραία ἀδυναμία ποὺ ὁδήγησε τελικὰ στὸ γκρέμισμα τῆς Γερμανίας.

Ἡ γνώση αὐτῶν τῶν γεγονότων θὰ ὁδηγοῦσε σὲ μιὰ νέα Κρατικὴ θεωρία ποὺ κι αὐτὴ μὲ τὴ σειρά της θ' ἀποτελοῦσε τὸ βασικὸ τμῆμα ὅπου πάνω του θὰ στηριζόταν ἡ καινούργια θεώρηση τοῦ κόσμου.

***

Στάθηκα κιόλας ἀρκετά, στὸν πρῶτο τόμο, στὴν ἑρμηνεία τῆς λέξης *ρατσιστής*, ὅταν ἔλεγα πὼς σ'αὐτὴ τὴν ἔννοια δὲν μπορεῖ νὰ δοθεῖ

μιὰ ἀρκετὰ καθορισμένη ἐξήγηση γιὰ νὰ μπορέσει ἔτσι ν' ἀποτελέσει τὴ βάση μιᾶς κοινωνίας ὅπου θὰ ἐπικρατεῖ ἡ δράση κι ἡ ἀγωνιστικὴ διάθεση. Ὅ,τι τὸ βασικὰ διαφορετικὸ μπορεῖ νὰ φανταστεῖ κανεὶς εἶναι δυνατὸ νὰ περικλεισθεῖ μέσα στὴ λέξη *ρατσιστής*. Πρὶν λοιπὸν περάσουμε στὰ προβλήματα καὶ στοὺς σκοποὺς τοῦ ἐργατικοῦ, ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ Κόμματος, θἄθελα νὰ καθορίσω τὴν ἔννοια τῆς λέξης *ρατσιστὴς* καὶ τὶς σχέσεις ποὺ μπορεῖ νἄχει μὲ τὸ κίνημα μας.

Ἡ ἔκφραση *ρατσιστὴς* ποὺ φαίνεται πολὺ λίγο καθαρὰ προσδιορισμένη, μπορεῖ μολοντοῦτο νὰ ἐξηγηθεῖ μὲ πολλοὺς τρόπους καὶ νὰ ἐφαρμοσθεῖ πρακτικὰ πάνω σὲ περιπτώσεις τόσο πολυάριθμες ὅσες σχεδὸν καὶ ἡ λέξη «θρησκευτικός». Δὲν μποροῦμε λοιπὸν γιὰ κανένα λόγο νὰ προσδίδουμε σ' αὐτὸ τὸ ἐπίθετο μιὰν ἑρμηνεία ἀπόλυτα ὡρισμένη ποὺ ν' ἀναφέρεται σὲ θεωρητικὸν ὁρισμὸ ἢ σὲ πρακτικὴ παραδοχή. Ἡ ἔκφραση «θρησκευτικὸς» δὲν γίνεται ἴσως κατανοητὴ παρὰ μόνο σὲ σχέση μ' ἕνα νόημα τελείως καθορισμένο καὶ σὲ ἐπιτεύγματα καθαρὰ δικά της. Εἶναι μιὰ πολὺ καλὴ στάθμιση τῶν πραγμάτων, τὸ πιὸ συχνὰ σωστὰ τοποθετημένη, ἰδιαίτερα ὅταν προσδιορίζουμε τὴν φύση ἑνὸς ἀνθρώπου σὰν «βαθειὰ θρησκευτική». Χωρὶς καμιὰν ἀμφιβολία μερικοὶ θὰ μείνουν ἱκανοποιημένοι ἀπὸ μιὰ τέτοια συνεκτικὴ στάθμιση· γιὰ μερικοὺς ἀκόμη, μπορεῖ αὐτὴ νὰ ἐκφράζει τὴν εἰκόνα, λίγο ὡς πολὺ ξεκάθαρη, μιᾶς ὡρισμένης ψυχικῆς κατάστασης. Ἀλλὰ ἡ μεγάλη μάζα δὲν ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ φιλόσοφους κι ἁγίους. Μιὰ παρόμοια θρησκευτικὴ θεωρία τέλεια γενικοποιημένη φθάνει τὸ πιὸ συχνὰ στὸ σημεῖο νὰ περιορίζει τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου, στὴ σκέψη καὶ στὸν τομέα τῆς δράσης του. Δὲν μπορεῖ διόλου νὰ γίνει κίνητρο ἐνεργητικό, πράγμα ποὺ τὸ πετυχαίνει τὸ βαθὺ θρησκευτικὸ συναίσθημα, ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ ἐξαπλωθεῖ σὰν δόγμα καὶ θὰ πάρει ἕνα καθορισμένο σχῆμα μέσα στὸν ἀπροσδιόριστον ὁρίζοντα τῆς ξεκάθαρης μεταφυσικῆς. Βέβαια αὐτὸ τὸ δόγμα δὲν μπορεῖ ἀπὸ μόνο του ν' ἀποτελέσει ἕνα σκοπό, ἀλλὰ ἕνα μέσο· ὅμως ἕνα μέσο βασικὰ ἀναγκαῖο γιὰ νὰ ἐπιτευχθεῖ ὁ σκοπός. Μολοντοῦτο τοῦτος ὁ σκοπὸς δὲν εἶναι διόλου καθαρὰ ἰδεαλιστικός· ἀντίθετα, στὸ βάθος καὶ στὴ τελευταία του ἀνάλυση εἶναι ὑπέροχα ὑλιστικός. Θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ καταλήξουμε στὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ τὰ πιὸ ὑψηλὰ ἰδανικὰ ἀναφέρονται πάντα στὸ βάθος τους, σὲ ζωτικὲς ἀνάγκες· ἔτσι ὅπως κι οἱ κανόνες τῆς πιὸ ὑπέροχης ὀμορφιᾶς, βγαίνουν λογικὰ καὶ σὲ τελευταία ἀνάλυση, ἀπὸ τὴν ὠφελιμότητα ποὺ μποροῦν νὰ προσκομίσουν.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ ἡ πίστη βοηθᾶ στὴν ἀνύψωση τοῦ ἀνθρώπου ἀπ' τὸ ἐπίπεδο τοῦ ζώου, συμβάλλει κιόλας ὥστε νὰ τοῦ ἐξα-

σφαλίζει καὶ νὰ τοῦ σιγουρεύει τὴν ζωτική του ὕπαρξη. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐξυψώσουμε τὴν ἀνθρωπότητα μέχρι τοῦ σημείου ὥστε ν' ἀποκτήσει θρησκευτικὲς ἀρχές, στηριγμένες πάνω στὴν μόρφωση καὶ ποὺ πρακτικὰ ἀποκαλοῦνται ἀρχὲς ἠθικῆς ἢ καλὰ ἤθη· τὸ νὰ καταργήσουμε αὐτὴ τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγὴ χωρὶς νὰ τὴν ἀντικαταστήσουμε μὲ κάποιαν ἄλλη τὸ ἴδιο δυνατὴ κι ἀποτελεσματικὴ θἄχε σὰν ἀποτέλεσμα τὸ βαθὺ ράγισμα τῶν βάσεων αὐτῆς τῆς ἴδιας τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης. Μποροῦμε λοιπὸν ἀξιωματικὰ ν' ἀποφανθοῦμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ζεῖ μόνο γιὰ νὰ ὑπηρετεῖ μιὰν ὑψηλὴν ἰδέα, ἀλλὰ κι ὅτι αὐτὴ ἡ ἰδέα ἐξασφαλίζει, ἀποτελεῖ μὲ τὴ σειρά της γιὰ τὸν ἄνθρωπο μιὰ ἀπαραίτητη συνθήκη καὶ κατάσταση τῆς ζωῆς του. Ἔτσι κλείνει ὁ κύκλος.

Φυσικὰ μέσα στὸν τελείως γενικὸ αὐτὸν ὁρισμὸ τῆς λέξης «θρησκευτικὸς» περικλείνονται παρατηρήσεις ἢ πεποιθήσεις βασικές, λόγου χάρη αὐτὲς ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς, στὴν αἰώνια ζωή, στὴν ὕπαρξη ἑνὸς ὑπέρτατου ὄντος κτλ. Ἀλλὰ ὅλες αὐτὲς οἱ ἀντιλήψεις, ὁποια ἐπίδραση κι ἂν ἐξασκοῦν πάνω στὸ ἄτομο, βρίσκονται ὑποταγμένες κάτω ἀπ' τὴν κριτική του ἀνάλυση καὶ σὲ ἐναλλαγὲς παραδοχῆς ἢ ἄρνησης, μέχρι ποὺ νἄρθει ἡ ἐποχὴ ὅπου ἡ ἀποδεικτικὴ πίστη θὰ πάρει τὴ δύναμη καὶ θ' ἀποκτήσει τὴν ἰσχὺ νόμου πάνω στὸ συναίσθημα καὶ στὴ λογική. Ἡ πίστη εἶναι τὸ ὄργανο ποὺ προσβάλλει μὲ δύναμη καὶ ἀνοίγει τὸ δρόμο στὴν ἀναγνώριση τῶν διαφόρων θρησκευτικῶν πεποιθήσεων.

Χωρὶς ἕνα βασικὸ δόγμα, ἡ θρησκευτικότητα, μὲ τὰ χίλια ἀκαθόριστα σχήματα της, ὄχι μόνον θὰ ἦταν χωρὶς καμιὰ ἀξία γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ζωή, ἀλλ' ἀκόμα θὰ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα, χωρὶς ἀμφιβολία, μιὰ γενικὴ ἀποχαλίνωση.

Τὸ ἴδιο ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ μὲ τὸ ἐπίθετο *ρατσιστὴς* καὶ στοὺς ἴδιους κανόνες ὑπακούει κι αὐτὸ μὲ τὸν ὁρισμὸ «θρησκευτικός».

Κι αὐτὸ τὰ ἴδια ὑπόκειται σὲ διαφορετικὲς ριζικὲς παρερμηνεῖες. Ἀλλὰ οἱ περισσότερες ἀπ' αὐτὲς ἀκόμα κι ἂν ἔχουν πολὺ μεγάλη σημασία παραμένουν μέσα σ' αὐτὸ τὸ πρῶτο τους ἀόριστο σχῆμα. Κι ἡ ἀξία τους δὲν εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ μιὰ προσωπικὴ γνώμη, ἂν δὲν ἀνυψωθοῦν καὶ δὲν ἀναφερθοῦν σὰν βασικὲς ἀρχὲς μέσα στὰ πλαίσια ἑνὸς πολιτικοῦ κόμματος. *Γιατὶ ἡ πραγματοποίηση ἑνὸς θεωρητικοῦ ἰδεατοῦ καὶ τῶν λογικῶν του συνεπειῶν ἐξαρτᾶται πολὺ λίγο ἀπ' τὸ ἁπλὸ συναίσθημα ἢ ἀπὸ μόνον τὸ γεγονὸς ὅτι ἀποτελεῖ μιὰ ἐσωτερικὴ κι ἰδιαίτερη ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ κατάκτηση τῆς ἐλευθερίας δὲ πετυχαίνεται παρὰ μόνον ἂν ἀποτελέσει παγκόσμια συνείδηση. Ὄχι, μόνον ὅταν ἡ θεωρητικὴ ὤθηση πρὸς τὴν ἀνεξαρτησία πάρει τὴ μορφὴ ὀργανωτικ[illegible] ἀγώνα καὶ στρα-*

τιωτικῆς δύναμης, ἡ ζωηρὴ ἐπιθυμία ἑνὸς λαοῦ μπορεῖ νὰ μεταλλάξει σὲ ὑπέροχη πραγματικότητα.

Μιὰ φιλοσοφικὴ θεωρία, ἔστω κι ἂν εἶναι χίλιες φορὲς δίκαιη κι ἂν ἀποβλέπει στὸ καλὸ τῆς ἀνθρωπότητας, θὰ μείνει χωρὶς πρακτικὴ ἐφαρμογὴ πάνω στὴ ζωὴ μιᾶς κοινωνίας, ὅσον καιρὸ οἱ ἀρχές της δὲν ἀποτελοῦν ἔμβλημα ἑνὸς κινήματος ἐν δράσει. Κατ' ἀκολουθία αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ κίνημα, θὰ μείνει γιὰ πάντα ἕνα ἁπλὸ κόμμα, ἂν ἡ δράση του δὲν ἔχει σὰν σκοπὸ τὴν πραγμάτωση μιᾶς θεωρίας κι ἂν τὸ πολιτικό του δόγμα δὲν ἀποτελεῖ γιὰ τὸ λαὸ τὸ νόμο ποὺ πάνω του θὰ στηρίξει τὶς βάσεις τῆς καινούργιας κοινωνίας.

Ἀλλὰ ὅταν μιὰ ἀφηρημένη θεωρία μὲ γενικὸ χαρακτήρα τείνει νὰ χρησιμοποιηθεῖ σὰν βάση γιὰ ἕνα μελλοντικὸ μετασχηματισμὸ τῆς κοινωνίας, τότε, ἀπαραίτητη προϋπόθεση αὐτῆς τῆς θεωρίας εἶναι νὰ καθορίσει ἐπακριβῶς καὶ νὰ φωτίσει ἀπόλυτα τοὺς ἐπιδιωκόμενους σκοποὺς καὶ τὴν καταγωγή της. Μιὰ τέτοια βάση δὲν θἆναι ποτὲ σίγουρη ἂν δὲν μπορεῖ νὰ δημιουργήσει ἕνα κίνημα ἱκανὸ ν' ἀντλεῖ τὴν ἀναγκαία δύναμη γιὰ τὸν ἀγώνα του μέσα ἀπ' τὴν ἑνότητα τῶν πεποιθήσεων του. Μὲ τὶς γενικὲς αὐτὲς πεποιθήσεις καὶ μόνο μποροῦμε νὰ δημιουργήσουμε τὸ πολιτικό μας πρόγραμμα καὶ πάνω στὴ βάση ἑνὸς φιλοσοφικοῦ συστήματος, νὰ στηρίξουμε τὸ καθορισμένο πολιτικό μας δόγμα. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο δὲν πρέπει ν' ἀποβλέπει σ' ἕναν ἀπρόσιτο σκοπὸ καὶ νὰ στηρίζεται ἀποκλειστικὰ σὲ θεωρίες, ἀλλὰ κιόλας νὰ χρησιμοποιεῖ ὅλες τὶς ἀγωνιστικὲς μέθοδες ποὺ ὑπάρχουν γιὰ νὰ ὁδηγηθεῖ στὴ νίκη. Στὴ θεωρητικὴ αὐτὴ βάση, ἀπόλυτα δίκαιη καὶ ποὺ ἀνήκει σ' αὐτὸν ποὺ χαράσσει τὸ πρόγραμμα καὶ τὸ βάζει σὲ πράξη, πρέπει νὰ συνενωθεῖ κι ἡ πρακτικὴ ἐμπειρία τοῦ πολιτικοῦ.

Ἔτσι μιὰ αἰώνια θεωρία πρέπει δυστυχῶς, γιὰ νὰ χρησιμεύσει σὰν καθοδηγητικὸ ἄστρο τῆς ἀνθρωπότητας, νὰ δεχτεῖ τὶς ἀδυναμίες αὐτῆς τῆς ἴδιας τῆς ἀνθρωπότητας, γιὰ νὰ μὴ ναυαγήσει ἀπ' τὸ ξεκίνημα κιόλας ἐξαιτίας τῶν ἀνθρωπίνων ἐλαττωμάτων. Σ' αὐτὸν ποὺ ἔχει ἀναλάβει τὴν ἀναγέννηση πρέπει νὰ ἐνυπάρχει κι αὐτὸς ποὺ γνωρίζει τὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ καὶ ποὺ θὰ σταθεῖ ἱκανὸς νὰ βγάλει ἀπ' τὴν περιοχὴ τῆς αἰώνιας ἀλήθειας καὶ τῶν ὑψηλῶν ἰδανικῶν ὅλ' αὐτὰ ποὺ μπορεῖ νὰ τὰ δεχτεῖ εὔκολα ἡ ἀδύναμη ψυχὴ τῶν θνητῶν καὶ νὰ τὰ κάνει πραγματικότητα.

Νὰ πιὸ εἶναι τὸ αἰώνιο κι ἄλυτο ὡς τὰ τώρα πρόβλημα: αὐτὴ ἡ μεταλλαγὴ ἑνὸς φιλοσοφικοῦ συστήματος θεωρητικὰ σωστοῦ σ' ἕνα κοινὸ πιστεύω καὶ σ' ἕναν ἀγώνα αὐστηρὰ καθορισμένον, ἀπόλυτα ὀργανωμένον, ἐμπνευσμένον ἀπὸ μιὰ καὶ μοναδικὴ πίστη καὶ θέληση·

όλες οἱ πιθανότητες ἐπιτυχίας μιᾶς θεωρίας στηρίζονται πάνω στὴν σωστὴ ἐφαρμογὴ καὶ λύση αὐτοῦ τοῦ προβλήματος. Μόνον τότε, ἀπ' αὐτὸν τὸν στρατὸ τῶν ἑκατομμυρίων, ποὺ θἄχουν λίγο ὡς πολὺ κατανοήσει ἀπόλυτα αὐτὲς τὶς ἀλήθειες, μερικοὶ θὰ φθάσουν ὡς τὸ σημεῖο νὰ τὶς καταλάβουν κατὰ στάδια, θὰ ξεπηδίσει *ὁ ἄνθρωπος* ποὺ θὰ φέρνει μέσα του μιὰν ἀποστολικὴ δύναμη. 'Απ' τὶς ἀκατάληπτες ἰδέες τοῦ μεγάλου κοινοῦ βγάζει τὶς αὐστηρὲς καὶ σκληρὲς σὰν γρανίτη ἀρχές του καὶ καθοδηγεῖ μ' αὐτὲς τὴν μάχη γιὰ τὴν μοναδικὴ ἀλήθεια ποὺ περικλείνουν· μεσ' ἀπ' τὰ συνταρασσόμενα κύματα τῶν ἰδεῶν τοῦ ἐλευθέρου κόσμου θὰ φανερωθεῖ ὁ σκληρὸς βράχος ποὺ θὰ ἑνώσει ὅλους αὐτοὺς ποὺ συγκλίνουν σὲ μιὰν κοινὴ πίστη καὶ θέληση.

'Απὸ παγκόσμια ἄποψη, ἡ ἀναγκαιότητα δικαιώνει τὸν τρόπο μιᾶς τέτοιας ἐνέργειας· ἡ ἐπιτυχία θὰ δικαιώσει τὸ ἴδιο καὶ τὰ κίνητρα τοῦ ἀτόμου.

***

Ἂν ἐπιχειρήσουμε νὰ βγάλουμε ἀπ' τὴ λέξη *ρατσιστὴς* μιὰν ἔννοια περισσότερο οὐσιαστική, θὰ φθάσουμε στὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα.

Ἡ τρέχουσα σημερινὴ φιλοσοφικὴ θεωρία, τείνει γενικά, ἀπὸ πολιτικὴν ἄποψη, νὰ προσδώσει στὸ ἴδιο τὸ Κράτος μιὰ δύναμη δημιουργικὴ κι' ἐκπολιτιστική. 'Αλλ' αὐτὸ δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τὶς προηγούμενες φυλετικὲς καταστάσεις· τὸ Κράτος θ' ἀκολουθοῦσε περισσότερο τὶς οἰκονομικὲς ἀναγκαιότητες ἢ στὶς καλύτερες συνθῆκες θἄπαιζε τὸ πολιτικό του παιχνίδι. Αὐτὴ ἡ θεωρία βασικὰ στηρίζεται σὲ μιὰ παραγνώριση τῶν πρωταρχικῶν δυνάμεων ποὺ εἶναι ἀδιάσπαστα δεμένες μὲ τὴ ράτσα καὶ σὲ μιὰ κακὴ ἐκτίμηση τῆς ἀτομικῆς ἀξίας. Αὐτὸς ποὺ ἀρνεῖται τὴν ὑπάρχουσα διαφορὰ ἀνάμεσα στὶς ράτσες, σ' ὅτι ἀναφέρεται στὴν ἱκανότητα τους νὰ δημιουργοῦν πολιτισμούς, κάνει ὁπωσδήποτε λάθος κι ὅταν κρίνει ἄτομα. Ἡ παραδοχὴ τῆς ἰσότητας ἀνάμεσα στὶς ράτσες ὑποχρεώνει σὲ μιὰ παρόμοια παραδοχὴ ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς καὶ στὰ ἄτομα. Ὁ διεθνιστικὸς μαρξισμὸς δὲν εἶναι ἀπὸ τὴν ἰδιοσυστασία του, παρὰ ἡ μεταλλαγὴ ἀπὸ τὸν 'Εβραῖο Μὰρξ, σὲ μιὰ καθορισμένη πολιτικὴ θεωρία, μιᾶς γενικῆς φιλοσοφικῆς θεωρίας ποὺ ἤδη ὑπάρχει. Χωρὶς αὐτὸν τὸν προηγούμενο δηλητηριασμό, ἡ ἐξαιρετικὴ πολιτικὴ ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς θεωρίας δὲν θὰ ἦταν ποτὲ δυνατή. Ὁ Κὰρλ Μὰρξ ὑπῆρξε ἁπλούστατα, *ο μόνος*, μέσα στὸ τέλμα ἑνὸς γερασμένου κόσμου, ποὺ ξεχώρισε μὲ τὴν ἀστραπιαία σι-

γουριὰ τοῦ βλέμματος μιανοῦ προφήτη, τὸ ὑλικό. τὸ περισσότερο καὶ ἰδιαίτερα τοξικὸ ποὺ τοῦ χρειαζόταν· τὸ ἅρπαξε καὶ σὰν ἕνας ὀπαδὸς τῆς μαύρης μαγείας τὸ χρησιμοποίησε σὲ μαζικὴ δόση γιὰ νὰ ἐκμηδενίσει τὴν ἀνεξάρτητη ὕπαρξη τῶν ἐλευθέρων κρατῶν τοῦ κόσμου τούτου. Κι ὅλα αὐτὰ ἄλλωστε πρὸς ὄφελος τῆς φυλῆς του.

Ἔτσι ἡ μαρξιστικὴ θεωρία εἶναι σὲ τελευταία ἀνάλυση, ὅτι ἀκριβῶς ἐκφράζει τὸ σημερινὸ γενικὰ παραδεγμένο φιλοσοφικὸ σύστημα. Μὲ βάση αὐτὰ τὰ κίνητρα κάθε ἀγώνας ἐνάντια σ' αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουμε ἀστικὴ τάξη εἶναι ἀδύνατος κι ἀκόμη ἀνόητος, γιατὶ αὐτὸς ὁ ἀστικὸς κόσμος εἶναι γιὰ πάντα ποτισμένος μ' αὐτὸ τὸ δηλητήριο καὶ περιποιεῖται τιμὲς σὲ μιὰ φιλοσοφικὴ θεωρία ποὺ στὶς βασικές της ἀρχές, διόλου σχεδὸν δὲν ξεχωρίζει ἀπὸ τὴν μαρξιστικὴ θεωρία παρὰ μόνο σὲ ἐπουσιώδη καὶ ἀτομικὰ προβλήματα. Ὁ ἀστικός κόσμος εἶναι μαρξιστικός, ἀλλὰ πιστεύει κιόλας στὴν κυριαρχία πρισμένων ὁμάδων ἀτόμων (τῆς μπουρζουαζίας) ἐνῶ ὁ μαρξισμὸς ἀποβλέπει καὶ μὲ μιὰ πρωταφανῆ τολμηρότητα ἐπιδιώκει νὰ κλείσει ὁλόκληρο τὸν κόσμο μέσα στὰ χέρια τῶν Ἑβραίων.

Ἀντίθετα ἡ «ρατσιστική» θεωρία δίνει προεξάρχουσα θέση στὶς διάφορες πρωταρχικὲς ράτσες τῆς ἀνθρωπότητας. Βασικὰ δὲν θεωρεῖ τὸ Κράτος παρὰ σὰν ἕνα σκοπὸ γιὰ νὰ ὑπάρξει κάποιο ἀντίβαρο ἀνάμεσα στὴν διατήρηση τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν. Δὲν πιστεύει διόλου στὴν *ἐξίσωση* τους, ἀλλ' ἀντίθετα ἀναγνωρίζει καὶ τὴν διαφοροποίηση ἀλλὰ καὶ τὴν ἀξία τους λίγο ἢ πολὺ μεγαλύτερη. Αὐτὴ ἡ ἀναγνώριση τῆς προσδίδει τὴν ὑποχρέωση, ἀκολουθώντας τὴν αἰώνια θέληση ποὺ κυβερνᾶ αὐτὸν τὸν κόσμο, νὰ παραχωρεῖ τὴν νίκη στὸν καλύτερο καὶ στὸν πιὸ δυνατὸ καὶ νὰ δέχεται τὴν ὑποταγὴ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀδύναμων. Προσχωρεῖ ἔτσι στὴν ἀριστοκρατικὴ ἀρχὴ τῆς φύσης καὶ πιστεύει στὴν ἀξία αὐτοῦ τοῦ φυσικοῦ νόμου μέχρι τὴν τελευταία βαθμίδα τῆς σκάλας τῶν ὄντων. Βλέπει καὶ δέχεται ὄχι μόνο τὴν διαφορετικὴ ἀξία ἀνάμεσα στὶς ράτσες ἀλλὰ καὶ τὴν διαφορετικὴ ἀξιολόγηση τῶν ἀτόμων. Μεσ' ἀπ' τὴν μάζα ξεπιδᾶ, γιὰ τὴν «ρατσική» θεωρία, ἡ ἀξία τῆς προσωπικότητας ποὺ μόνον αὐτὴ μπορεῖ νὰ ἐνεργήσει σὰν μιὰν ὀργανωμένη δύναμη ἀπεναντι στὸν ἐξολοθρευτὴ μαρξισμό. Νομίζει ὅτι εἶναι ἀπαραίτητο ἡ ἀνθρωπότητα νἄχει ἕνα ἰδανικὸ γιατὶ αὐτὸ τῆς φαίνεται ὅτι μπορεῖ ν' ἀποτελέσει τὴν πρωταρχικὴ συνθήκη γιὰ τὴν ὕπαρξη αὐτῆς τῆς ἀνθρωπότητας. Ἀλλὰ δὲν μπορεῖ ν' ἀναγνωρίσει δικαίωμα ὕπαρξης, σὲ μιὰν ὁποιαδήποτε ἠθική, ὅταν αὐτὴ προδιαγράφει ἕναν κίνδυνο γιὰ τὴν ἐπιβίωση τῆς ράτσας ποὺ πρεσβεύει μιὰν ἄλλη ὑψηλότερη ἠθική· γιατὶ σ' ἕναν κόσμο ποὺ θὰ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐπιμιξία καὶ τὴν

ἐξάπλωση τοῦ νέγρικου στοιχείου, ὅλες οἱ ἀνθρώπινες ἀντιλήψεις γιὰ τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὴν εὐγένεια καθὼς καὶ κάθε ἐλπίδα γιὰ ἕνα ἰδανικὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητας μας θὰ χάνονταν γιὰ πάντα.

Ὁ πολιτισμὸς κι ἡ καλλιέργεια τῆς ἀνθρωπότητας πάνω σὲ τοῦτον τὸν πλανήτη εἶναι ἀδιάσπαστα δεμένα μὲ τὴν ὕπαρξη τοῦ Ἀρειου. Ἡ ἐξαφάνιση ἢ μείωση τῆς δύναμης του θὰ ὀδηγήσουν σὲ μιὰν ἐπιστροφὴ πάνω σ' αὐτὴ τὴ γῆ, τῶν σκοτεινῶν πέπλων τῆς ἐποχῆς τῶν βαρβάρων.

Ἀλλὰ τὸ νὰ ὑποσκάπτεις τὴν ὕπαρξη τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ, ἐξοντώνοντας αὐτοὺς ποὺ πασκίζουν νὰ τὴν διατηρήσουν θὰ ἦταν τὸ πιὸ ἀξιοκατάκριτο ἔγκλημα. Αὐτὸς ποὺ θὰ τολμοῦσε νὰ βάλει τὸ χέρι του πάνω στὸ ἴδιο τὸ πρόσωπο τοῦ κυρίου καὶ στὴν πιὸ ἀντιπροσωπευτική του ἀπεικόνιση : τὸν ἄνθρωπο, βρίζει τὸ Δημιουργὸ καὶ βοηθᾶ στὸ νὰ χαθεῖ ὁ παράδεισος.

Ἡ ρατσιστικὴ θεωρία ἀναφέρεται καὶ στηρίζεται στὴν πιὸ βαθειὰ θέληση τῆς φύσης ὅταν ἀποκαθιστᾶ αὐτὸ τὸ ἐλεύθερο παιχνίδι τῆς δύναμης ποὺ ὀδηγεῖ στὴν πρόοδο μέσω τῆς ἐκλογῆς. Ἔτσι, μιὰ μέρα, μιὰ καλύτερη ἀνθρωπότητα, ἔχοντας κατακτήσει αὐτὸ τὸν κόσμο, θὰ δεῖ νὰ τῆς ἀνοίγονται ἐλεύθερα ὅλα τὰ πεδία τῆς δραστηριότητας.

Αἰσθανόμαστε ὅλοι ὅτι, σὲ ἕνα μακρυνὸ μέλλον, οἱ ἄνθρωποι θὰ συναντήσουν προβλήματα ποὺ μόνον ἕνας κυρίαρχος λαὸς τῆς πιὸ ἀναπτυγμένης ράτσας διαθέτοντας ὅλα τὰ μέσα κι ὅλες τὶς δυνατότητες ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου, θὰ μπορέσει νὰ λύσει ἀποτελεσματικά.

***

Πολὺ φυσικὰ λοιπὸν μιὰ τέτοια γενικὴ ἀνάλυση τοῦ ἀφηρημένου περιεχόμενου τῆς ρατσιστικῆς φιλοσοφικῆς θεωρίας, μπορεῖ νὰ ὀδηγήσει σὲ χίλιες δύο ἑρμηνεῖες. Στὴν πραγματικότητα δὲν ὑπάρχει οὔτε ἕνα ἀπὸ τὰ καινούργια πολιτικά μας κόμματα ποὺ νὰ μὴν πρεσβεύει κάποιο σημεῖο αὐτῆς τῆς θεωρίας. Μολοντοῦτο ἡ ταυτόχρονη ὕπαρξη τους εἶναι μιὰ δίκαιη ἀπόδειξη τῆς διαφοροποίησης αὐτῶν τῶν ἀντιλήψεων. Ἔτσι, στὴν μαρξιστικὴ θεωρία ποὺ διευθύνεται ἀπὸ μιὰν ὀργάνωση συγκεντρωτική, ἀντιπαρατάσσεται ἕνα συνοθύλευμα θεωριῶν ποὺ καὶ μόνον ἡ ὕπαρξη τους κρίνεται τέλεια ἀνεπαρκὴς μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ συγκεντρωτικὸ μέτωπο τοῦ ἐχθροῦ. Μονάχα ἂν ἀντιταχθεῖ στὴν διεθνιστικὴ φιλοσοφικὴ θεωρία—ποὺ πολιτικὰ κατευθύνεται ἀπὸ τὸν ὀργανωμένο μαρξισμὸ—ἕνα καὶ μοναδικὸ μέτωπο μιᾶς καὶ μόνης ρατσιστικῆς φιλοσοφίας μὲ μιὰν ἴδια ἀγωνιστικὴ διάθεση,

μπορεῖ ἡ ἐπιτυχία νὰ στραφεῖ πρὸς τὴν πλευρὰ τῆς αἰώνιας ἀλήθειας.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ ὀργανωθεῖ ἡ ἐπιθετικὴ γραμμὴ μιᾶς φιλοσοφικῆς θεωρίας, εἶναι πρὶν ἀπ' ὅλα ἀπαραίτητο νὰ τῆς δοθεῖ ἕνας ἀκριβὴς ὁρισμός· αὐτὸ ποὺ τὰ δόγματα θεωροῦν σὰν πίστη, οἱ βασικὲς κομματικὲς ἀρχὲς τὸ παρουσιάζουν σὰν πολιτικὸ σχῆμα τοῦ κόμματος.

Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐξασφαλίσουμε στὴν ρατσιστικὴ θεωρία ἕνα ἀγωνιστικὸ ὄργανο τέτοιο ποὺ ἀκριβῶς σήμερα παρουσιάζεται ὁ μαρξισμὸς γιὰ τὴν διεθνιστικὴ θεωρία.

Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς ποὺ ἀκολουθεῖ κι ἐπιδιώκει τὸ ἐργατικὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ Κόμμα τῆς Γερμανίας :

Νὰ καθοριστεῖ γιὰ τὸ κόμμα ἡ ρατσιστικὴ θεωρία σὰν ἔννοια καθὼς καὶ οἱ προηγούμενες συνθῆκες ἐπιτυχίας τῶν ρατσιστικῶν ἀντιλήψεων. Ἡ καλύτερη ἀπόδειξη γιαυτὸ δόθηκε ἔμμεσα ἀπ' τοὺς πρώτους ἀντιπάλους γιὰ τὴ συγκρότηση τοῦ κόμματος μας. Ἐκεῖνοι ποὺ δὲν κουράζονται νὰ διαβεβαιώνουν ὅτι οἱ ρατσιστικὲς πεποιθήσεις, δὲν εἶναι μοναδικὸ χάρισμα ἑνός, ἀλλ' ἀντίθετα κοιμοῦνται ἢ «ζοῦν» στὴν καρδιά, ὁ θεὸς ξέρει πόσων ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, αὐτοὶ ἀκριβῶς ἐπαληθεύουν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐνεργητικὴ παρουσία τῶν ἀντιλήψεων αὐτῶν δὲν μπόρεσε ποτὲ—καὶ δικαιολογημένα—ν' ἀντιταχθεῖ στὸ θρίαμβο τῶν ἀντιπάλων θεωριῶν, ποὺ τὶς ὑπεράσπιζε ἕνα κλασσικὸ πολιτικὸ κόμμα. Ἂν ἦταν ἀλλοιῶς, ὁ γερμανικὸς λαὸς σήμερα θἄχε ἀναγκαστικὰ καταγάγει μιὰ θριαμβευτικὴ νίκη καὶ δὲν θὰ σπρωχνόταν πρὸς τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου. Αὐτὸ ποὺ ἐξασφάλισε τὴν ἐπιτυχία στὶς διεθνιστικὲς ἀντιλήψεις εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἀνάλαβε τὴν προάσπιση τους ἕνα κόμμα ὀργανωμένο πάνω σὲ σωστὲς ὁμάδες ἐφόδου. Ἂν οἱ ἀντίθετες θεωρίες ὑπόκυψαν ὀφείλεται στὸ λάθος ὅτι δὲν ὑπῆρχε ἕνα μοναδικὸ μέτωπο ἄμυνας. Μιὰ φιλοσοφικὴ θεωρία μπορεῖ νὰ πολεμήσει καὶ νὰ θριαμβεύσει κάτω ἀπὸ ἕνα συγκεντρωτικὸ κι αὐστηρὰ συνεκτικὸ πολιτικὸν ὀργανισμὸ κι ὄχι μέσα στὰ πλαίσια μιᾶς γενικῆς θεωρίας ποὺ ἐξελίσσεται χωρὶς φραγμούς.

Ἔκρινα λοιπὸν πὼς ἰδιαίτερη κι ἀπαραίτητη προσπάθεια μου ἦταν νὰ ἀποσπάσω ἀπ' τὴν πλούσια κι ἀσχηματοποίητη ὑπόσταση μιᾶς γενικῆς φιλοσοφικῆς ἀντίληψης, τὶς ἀκατάλυτες ἰδέες της καὶ νὰ τὶς τοποθετήσω κάτω ἀπὸ ἕνα σχῆμα λίγο ὡς πολὺ δογματικό. Ἔτσι περικομμένες καὶ διϋλισμένες θὰ μποροῦσαν νὰ συγκεντρώσουν τοὺς ὀπαδοὺς ποὺ θἄθελαν νὰ τὶς ἀκολουθήσουν. Μ' ἄλλα λόγια: τὸ Ἐθνικιστικὸ Κόμμα τῶν γερμανῶν ἐργατῶν συγκεντρώνει τὰ ἀκατάλυτα χαρακτηριστικὰ μιᾶς παγκόσμιας ρατσιστικῆς θεωρίας καὶ πραγματοποιεῖ ἀπ' αὐτά, μέσα στὶς πρακτικὲς δυνατότητες τῆς ἐποχῆς, τοῦ

ἔμψυχου ὑλικοῦ καὶ τῶν ἀδυναμιῶν του, ἕνα σύνολο θεωρητικο-πολιτικό, ποὺ τοποθετεῖ μετὰ ἀπὸ μόνο του, μ' ἕναν ὀργανισμὸ ὅσον αὐστηρὸ γίνεται γιὰ τὶς ἀνθρώπινες μάζες, τὶς βάσεις τοῦ τελειωτικοῦ θριάμβου αὐτῆς τῆς φιλοσοφικῆς θεωρίας.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ 1920 ΚΑΙ 1921 ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΚΥΚΛΟΙ, ΕΠΙΒΙΩΣΗ αὐτοῦ τοῦ ἀστικοῦ κόσμου ποὺ ἡ βασιλεία του ἄρχιζε νὰ δύνει, πλησίαζαν πρὸς τὶς γραμμὲς τοῦ κόμματος μας ποὺ ἔπερνε πιὰ ἀνοιχτὴ θέση ἐνάντια στὴν Κρατικὴ ἐξουσία, ἀλλὰ κι ἀπ' τὶς διάφορες πλευρὲς οἱ ληστὲς ποὺ εἶχαν τεθεῖ στὴν ὑπηρεσία τῶν πολιτικῶν κομμάτων κάθε ἀπόχρωσης εἶχαν βγάλει τὸ συμπέρασμα ὅτι τοὺς ἐπιτρεπόταν μιὰ μάχη ἐξολόθρευσης μὲ ὅλα τὰ μέσα, τῶν νεαρῶν αὐτῶν ἐνοχλητικῶν ποὺ θέλανε νὰ γίνουν οἱ πρωταγωνιστὲς τῶν καινούργιων ἀντιλήψεων τοῦ κόσμου. Στὴν πραγματικότητα ὅμως προσέχαν πολὺ ὥστε νὰ μὴ ἀναγνωρίζουν ὅτι ἡ μπουρζουαζία ἦταν πιὰ ἀνίκανη νὰ διανοηθεῖ μιὰ συναφῆ ἔννοια τῆς ἔκφρασης Κράτος, ἔκφραση ποὺ δὲν ὑπάρχει ἄλλωστε ἢ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τῆς δοθεῖ ἕνας συμφυὴς ὁρισμός. Καὶ τὸ πιὸ συχνὰ αὐτοὶ ποὺ κάθονταν πάνω στοὺς ὑπουργικοὺς θώκους τοῦ ἀνώτατου κρατικοῦ συμβουλίου, ἐπιστράτευαν καθηγητὲς τοῦ δημοσίου δικαίου προσπαθώντας μάταια νὰ βροῦν ἐξηγήσεις κι ἑρμηνεῖες ποὺ νὰ δικαιώνουν τὴν ὕπαρξη, καλὴ ἢ κακὴ ἔστω, αὐτῆς τῆς κυβέρνησης ποὺ τοὺς ἐξασφάλισε τὸν ἐπιούσιο. Ὅσο πιὸ πολὺ μὲ παράλογο τρόπο εἶναι ἐγκαθιδρυμένο ἕνα κράτος, τόσο πιὸ πολὺ σκοτεινοὶ κι ἐπιφανειακοὶ εἶναι καὶ οἱ σκοποὶ τῆς ὑπαρξης του. Τί θἄβρισκε, λόγου χάρη, νὰ πεῖ ἕνας καθηγητὴς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ καὶ Βασιλικοῦ Πανεπιστημίου, πάνω στὴν ἑρμηνεία καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ κράτους, μέσα σὲ μιὰ χώρα ποὺ ἡ πολιτικὴ συγκρότηση της ἀποτελοῦσε τὸ χειρότερο τερατούργημα τοῦ Εικοστοῦ Αἰῶνα; Βαρειὰ προσπάθεια ἂν πραγματικὰ θεωρούσαμε ὅτι στὴν ἐποχή μας, ἕνας καθηγητὴς τοῦ Δημοσίου Δικαίου εἶναι περισσότερο ὑποχρεωμένος νὰ πεῖ τὴν ἀλήθεια παρὰ νὰ ἐξυπηρετήσει ἕναν ὁποιο-

δήποτε καθορισμένο σκοπό. Κι αὐτὸς ὁ σκοπὸς εἶναι ἡ ὑποστήριξη μὲ κάθε θυσία τῆς ὕπαρξης αὐτοῦ τοῦ τερατώδικου κατασκευάσματος τοῦ ἀνθρώπινου μηχανισμοῦ καὶ ποὺ τὸ ὀνομάζουν συνήθως Κράτος. Ἂς μὴν ἐκπλήσσεται λοιπὸν κανεὶς ἄν, συζητώντας αὐτὸ τὸ πρόβλημα, οἱ κύριοι ἐτοῦτοι ἀποφεύγουν ν' ἀναλύσουν τὰ γεγονότα γιὰ νὰ καταφύγουν τελικὰ σ' ἕνα κυκεώνα ἀξιωμάτων καὶ ἀρχῶν «ἠθικῶν», «ἠθολογικῶν» καὶ «ἠθικοποιητικῶν» καθὼς καὶ σὲ προθέσεις καὶ σκοποὺς τελείως φανταστικούς. Πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα, θεωρώντας στὸ σύνολο του, διακρίνουμε τρία συστήματα ἀντιλήψεων ποὺ ἤδη ἐπικρατοῦν.

α) Ὑπάρχουν αὐτοὶ ποὺ πιστεύουν ἁπλᾶ τὸ κράτος σὰν μιὰ *συγκέντρωση, λίγο ὡς πολὺ ἐθελοντική, ἀνθρώπων ὑποταγμένων στὴν ἐξουσία μιᾶς κυβέρνησης.*

Αὐτοὶ εἶναι οἱ πιὸ πολλοί. Ἀνάμεσα τους βρίσκονται οἱ σύγχρονοι θαυμαστὲς τῆς ἀρχῆς τῆς νομιμότητας ποὺ στὰ μάτια τους ἡ ἀνθρωπίνη θέληση καὶ πρωτοβουλία δὲν παίζει κανένα ρόλο σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση. Γιαυτούς, τὸ γεγονὸς καὶ μόνον ὅτι ἕνα Κράτος ὑπάρχει, φτάνει γιὰ νὰ τὸ καταστήσει ἱερὸ κι ἀπαραβίαστο. Γιὰ νὰ προστατεύσουν αὐτὴ τὴν ἀντίληψη τῶν παραφρόνων ἀπὸ κάθε προσβολή, ἐκθειάζουν μὲ δουλικὴ λατρεία αὐτὸ ποὺ αὐτοαποκαλεῖται *Κρατικὴ Ἐξουσία.* Μέσα στὸν ἐγκέφαλο αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, τὸ μέσον γίνεται ξαφνικὰ προκαθορισμένος σκοπός. Τὸ Κράτος δὲν γίνηκε γιὰ νὰ ὑπηρετήσει τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλ' αὐτοὶ γεννήθηκαν γιὰ νὰ λατρεύουν τὴν Κρατικὴν ἐξουσία, ἀποτελώντας τοὺς πιὸ μέτριους ὑπαλλήλους της, ὁποιες κι ἂν εἶναι οἱ ὑπηρεσίες ποὺ τῆς προσφέρουν. Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ τὸ Κράτος δὲν ὑπάρχει παρὰ μόνο γιὰ νὰ συγκρατεῖ αὐτὴ τὴν σιωπηλὴ κι ἐκστατικὴ λατρεία ὥστε νὰ μὴ μεταβληθεῖ σὲ τέλεια ἀταξία. Τελικὰ φτάνουμε στὸ σημεῖο νὰ μὴν ὑπάρχει οὔτε σὰν σκοπὸς οὔτε σὰν μέσο.

Τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ ἐπαγρυπνεῖ γιὰ τὴν διατήρηση τῆς γαλήνης καὶ τῆς τάξης καὶ ἀμοιβαία, ἡ γαλήνη κι ἡ τάξη ἐπιτρέπουν στὸ Κράτος νὰ ὑπάρχει. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τοὺς δυὸ πόλους πρέπει νὰ στρέφεται καὶ νὰ στριφογυρίζει ἡ ζωὴ τῆς κοινωνίας.

Στὴ Βαυαρία αὐτὴ ἡ ἀντίληψη ἐκπροσωπεῖται ἀπ' τοὺς ἀρτίστες τῆς πολιτικῆς τοῦ Βαυαρικοῦ κέντρου ποὺ ὀνομάζεται ἀλλοιῶς λαϊκὸ Βαυαρικὸ κόμμα· στὴν Αὐστρία πάλι κυριαρχοῦν οἱ κιτρινόμαυροι νομιμόφρονες. Ἐνῶ μέσα στὸ ἴδιο τὸ Ράιχ δυστυχῶς ἐπικρατοῦν αὐτὰ τὰ στοιχεῖα ποὺ ἔχουν ἀναλάβει τὴν ὑποστήριξη τῶν παρόμοιων πεποιθήσεων γιὰ τὴν ἐμφάνιση τοῦ Κράτους.

β) Ἄλλοι θεωρητικοί, λιγώτεροι σὲ ἀριθμό, βάζουν τουλάχιστον στὴν ὕπαρξη τοῦ Κράτους μερικοὺς ὅρους. Θέλουν νὰ ὑπάρχει ὄχι

μόνο μιὰ κι ἐνιαία διοίκηση ἀλλὰ καὶ *μιὰ γλώσσα*, ἂν κι αὐτὸ δὲν τὸ ὑποστηρίζουν παρὰ μόνο γιὰ τὴν διευκόλυνση τῶν τεχνικῶν συνθηκῶν τῆς διοίκησης. Ἡ Κρατικὴ ἐξουσία δὲν εἶναι ἀπαραίτητο ν' ἀπορέει μόνο κι ἀποκλειστικὰ ἀπ' τὸ Κράτος· αὐτό, ἄλλωστε, μπορεῖ νὰ συμβάλλει στὸ νὰ πληθύνουν οἱ σκοποὶ καὶ νὰ ἐξαπλωθεῖ ἡ Κρατικὴ ἐξουσία καὶ σ' ἄλλους τομεῖς. «Φιλελεύθερες» ἰδέες, ποὺ στὸ σύνολο τους ὅμως καταντοῦν δυσκολονόητες, ἐπικρατοῦν στὶς ἀντιλήψεις αὐτῆς τῆς σχολῆς. Τὸ Κυβερνητικὸ σχῆμα δὲν παρουσιάζεται πιὰ ἀπαραβίαστο ἀπὸ μόνο τὸ γεγονὸς τῆς ὕπαρξης του· ἐξετάζεται καὶ κρίνεται ἀκόμη, ἡ χρησιμότητα ποὺ μπορεῖ νἄχει. Ὁ σεβασμὸς τοῦ παρελθόντος δὲν τὸ προστατεύει ἀπ' τὴν κριτικὴ τοῦ παρόντος. Γενικά, αὐτὴ ἡ σχολὴ περιμένει πρὶν ἀπ' ὅλα ἀπ' τὸ Κράτος νὰ δώσει στὴν οἰκονομικὴ ζωὴ μιὰν ἱκανοποιητικὴ γιὰ τὸ ἄτομο μορφή· ἐξασκεῖ τὴν κριτική της πάνω του, ἀπὸ τὴν σκοπιὰ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς καὶ ἀπὸ τὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ ποὺ μπορεῖ νἄχει αὐτὴ πάνω στοὺς εἰσοδηματούχους. Βασικοὺς ἀντιπρόσωπους αὐτῶν τῶν ἀπόψεων συναντοῦμε στὰ στρώματα τῆς μέσης γερμανικῆς μπουρζουαζίας καὶ εἰδικώτερα στοὺς ὀπαδοὺς τῆς φιλελεύθερης δημοκρατίας.

γ) Ἡ τρίτη ὁμάδα εἶναι ἀριθμητικὰ ἡ πιὸ ἀδύνατη.

Προσβλέπει στὴν ἔννοια τοῦ κράτους γιὰ ἕνα μέσο γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν *ἰμπεριαλιστικῶν της προθέσεων* ποὺ τὶς περισσότερες φορὲς ἐκφράζουν σκοτεινοὺς σκοπούς· θέλει νὰ δημιουργήσει ἕνα λαϊκὸ κράτος ἰσχυρὰ ἑνωμένο, ποὺ θἄχει μιὰ κοινὴ γλώσσα σὰν κύριο καὶ αὐστηρὸ χαρακτηριστικό. Ἡ ἐπιδίωξη τῆς κοινῆς γλώσσας δὲν εἶναι μόνον ἐπειδὴ θέλει κι ἐλπίζει νὰ δώσει ἔτσι σ' αὐτὸ τὸ κράτος μιὰ σίγουρη βάση, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ προπάντων—ριζικὰ ψεύτικη ἐπιδίωξη ἄλλωστε—γιατὶ μ' αὐτὴ τὴν ἑνοποίηση τῆς γλώσσας θὰ ἦταν σὲ θέση νὰ προσανατολισθεῖ σὲ μιὰν ἐθνικοποίηση κάτω ἀπὸ μιὰν ὡρισμένη ἔννοια.

Εἶναι ἀπογοητευτικὸ καὶ θλιβερὸ μαζὶ νὰ βλέπεις πόσο στὸν αἰώνα μας καὶ πολὺ συχνὰ μὲ ὅλη τὴν καλὴ διάθεση, χρησιμοποιοῦν ἔτσι ἐλεύθερα τὸ ρῆμα : «ἐγκερμανίζω». Θυμᾶμαι ἀκόμη πῶς καὶ στὰ πρῶτα νεανικά μου χρόνια αὐτὴ ἡ ἔκφραση ὑπόβαλλε σὲ ἰδέες ἀπίστευτα ψεύτικες κι ἀπραγματοποίητες. Ἄκουγες τότε νὰ λέγεται ἀπ' τοὺς πανγερμανιστικοὺς κύκλους ὅτι οἱ Γερμανοὶ τῆς Αὐστρίας θὰ μποροῦσαν μὲ τὴ βοήθεια καὶ τὴ συμπαράσταση τῆς κυβέρνησης νὰ ἐκγερμανίσουν τοὺς Σλαύους τῆς Αὐστρίας· δὲν ὑπελόγιζαν διόλου ὅτι ὁ γερμανισμὸς δὲν ἀναφέρεται παρὰ μόνο στὸ ἔδαφος καὶ ποτὲ στοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὸ ποὺ σήμαινε ἡ λέξη γι αὐτοὺς ἀναφερόταν μόνο στὴν ἐξάπλωση καὶ στὴν χρήση τῆς γερμανικῆς γλώσσας ποὺ περίμεναν

ἀπ' αὐτὴν δύναμη καὶ ἰσχὺ ἂν ἐφαρμοζόταν καὶ γενικὰ καθιερωνόταν. Εἶναι τελείως ἀνόητο καὶ τέλεια λανθασμένο νὰ πιστεύεις ὅτι θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ κάνεις Γερμανό, ἂς ποῦμε ἕνα νέγρο ἢ ἕναν Κινέζο μαθαίνοντας του τὰ γερμανικὰ καὶ βάζοντας τον ἐκτὸς ἀπ' τὸ νὰ τὰ μιλᾶ, νὰ ψηφίζει κι ἕνα γερμανικὸ κόμμα. Οἱ ἐθνικιστὲς ἀστοί μας δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἴδους ὁ γερμανισμὸς ὁδηγοῦσε στὴν πραγματικότητα σὲ ἀπογερμανοποίηση. Γιατὶ ἂν οἱ ὑπάρχουσες διαφορὲς ἀνάμεσα στοὺς λαούς, ποὺ μέχρι τώρα εἶναι καταφάνερες κι ὀφθαλμοφανεῖς, μποροῦσαν νὰ ἐξαλειφθοῦν καὶ τελικὰ νὰ μὴ ὑπάρχουν ἀπὸ μόνα, σὰν βασικὴ προϋπόθεση, τὴν χρήση μιᾶς κοινῆς γλώσσας, αὐτὸ τὸ μέτρο τότε θὰ ὁδηγοῦσε στὴν ἐπιμιξία καὶ ὁ ἐπιδιωκόμενος ἐκγερμανισμὸς θ' ἀποδειχνόταν σὰν τέλεια ἐξαφάνιση τοῦ γερμανικοῦ στοιχείου. Συμβαίνει, κι ἡ περίπτωση δὲν εἶναι καὶ τόσο σπάνια στὴν ἱστορία, ἕνας λαὸς κατακτητὴς νὰ πετύχει παρόλες τὶς δυσκολίες καὶ μὲ καταπίεση νὰ ἐπιβάλλει τὴ γλώσσα του στοὺς κατακτημένους, ὅμως μετὰ ἀπὸ χίλια ἔστω χρόνια αὐτὴ ἡ ἴδια γλώσσα θὰ μιλιέται ἀπὸ ἕνα καινούργιο λαὸ κι οἱ κατακτητὲς θἄχουν μεταβληθεῖ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν σὲ κατακτημένους.

Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ ἐθνικισμὸς ἢ γιὰ νὰ ἐκφραστῶ καλύτερα, ἡ ράτσα δὲν ἐξαρτᾶται διόλου ἀπ' τὴ γλώσσα, ἀλλ' ἀπ' τὸ αἷμα, δὲν ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ μιλοῦμε γιὰ ἐκγερμανισμὸ παρὰ μόνον ἄν, μ' αὐτὴ τὴν πρόθεση, ἐπιχειρήσουμε ν' ἀλλάξουμε τὸ αἷμα τοῦ κατακτημένου. Ἀλλ' αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο. Θἄχαμε σὰν ἀποτέλεσμα, ἂν συνέβαινε κάτι τέτιο μιὰ πρόσμιξη αἱμάτων ποὺ θὰ ἀδυνάτιζε τὴ στάθμη τῆς ἀπώτερης ράτσας. Καὶ τὸ τελικὸ ἀποτέλεσμα ἑνὸς τέτοιου ἐγχειρήματος θὰ ἦταν νὰ χαθοῦν οἱ δυνατότητες κι οἱ συνθῆκες ποὺ τότε εἶχαν κάνει τὸν λαὸ ἱκανὸ νὰ μεταβληθεῖ σὲ κατακτητή.

Μονάχα ἂν μὲ ἐκπολιτιστικὰ μέσα κατορθωθεῖ ν' ἀποσοβηθεῖ ἡ ἐπιμιξία μὲ τὴν κατώτερη ράτσα, ὁ λαὸς τῶν κατακτημένων θὰ μποροῦσε νὰ μιλήσει χίλιες φορὲς τὴν γλώσσα τῆς ἀνώτερης φυλῆς. Παρ' ὅλ' αὐτὰ γιὰ ἕνα ὡρισμένο χρονικὸ διάστημα θὰ ἐκδηλωνόταν ἕνα εἶδος διαμάχης ἀνάμεσα στὰ διαφορετικὰ πνεύματα καὶ στὸ λαὸ ποὺ προοριζόταν νὰ ξεπέσει χωρὶς λυτρωμὸ καὶ θἄφερνε στὸ φῶς, σὰν τελευταία ἀναλαμπὴ τ' ἀριστουργήματα ἑνὸς ἐκπληκτικοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ δημιουργοὶ αὐτῶν τῶν ἀριστουργημάτων δὲν θὰ ἦταν παρὰ οἱ μοναδικοὶ ἐκπρόσωποι τῆς ἀνώτερης ράτσας, ὅπου ἀκόμη οἱ μιγάδες τῆς πρώτης διασταύρωσης δὲν ἔχουν παρουσιάσει τοὺς τελευταίους καρποὺς τῆς αἱμομιξίας καὶ προσπαθοῦν μάταια νὰ τῆς φράξουν τὸ δρόμο. Αὐτὴ ἡ τελευταία ἀκολουθεῖται πάντα ἀπὸ μιὰ πτώση τοῦ πολιτικοῦ ἐπιπέδου.

Πρέπει λοιπὸν νὰ θεωροῦμε τὸν ἑαυτό μας εὐτυχισμένο σήμερα

γιατὶ ἡ ἐκγερμανοποίηση ποὺ ὁ Ἰωσὴφ ΙΙ ἀποπειράθηκε νὰ ἐφαρμόσει στὴν Αὐστρία, δὲν πέτυχε. Ἡ ἐπιτυχία τους θὰ εἶχε φυσικὰ σὰν ἀποτέλεσμα τὴν διατήρηση τοῦ Αὐστριακοῦ κράτους ἀλλὰ σύγχρονα θὰ ὁδηγοῦσε, μὲ τὴν κοινότητα τῆς γλώσσας στὴν πτώση τῆς ἐθνικιστικῆς στάθμης τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους, στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων. Τὰ ζωώδικα ἔνστικτα μπορεῖ νἄχουν ὑποχωρήσει, ἀλλὰ κι ἡ ἴδια ἡ φυλὴ θἄχε χάσει τὴν ἀξία της. Θἄχε ἴσως γεννηθεῖ ἕνας λαὸς στηριγμένος πάνω στὴν ἐθνικὴν ἑνότητα, ἀλλὰ ὁ λαὸς μιᾶς ἐκπολιτιστικῆς ἑνότητας θἄχε γιὰ πάντα χαθεῖ.

Εἶναι εὐτύχημα γιὰ τὸν γερμανικὸ λαὸ ποὺ αὐτὴ ἡ ἐπιμιξία δὲν συνέβηκε ποτὲ παρόλο ποὺ δὲν ἐμποδίσθηκε ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἔγινε κατανοητὴ ἀπ' τοὺς πνευματικούς μας ἀνθρώπους ἡ καταστρεπτικότητα της, ἀλλὰ γιατὶ οἱ Ἀψβοῦργοι κυβερνοῦσαν μὲ στενοκεφαλιὰ τὴ χώρα. Ἂν γινόταν ἀλλοιῶς, σήμερα μάταια θὰ μιλούσαμε καὶ θὰ μπορούσαμε ν' ἀποκαλοῦμε τὸ γερμανικὸ λαὸ σὰν δημιουργὸ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ὅμως δὲν ἦταν μόνο στὴν Αὐστρία ἀλλὰ καὶ στὴν ἴδια τὴν Γερμανία ποὺ οἱ λεγόμενοι ἐθνικοὶ κύκλοι πίστευαν κι ἀκόμα πιστεύουν σὲ τόσο ἀνακριβεῖς ἀντιλήψεις. Ἡ Πολωνικὴ ποὺ τὴν ὑποστήριξαν τόσοι Γερμανοὶ καὶ ποὺ ἀποσκοποῦσε στὸν ἐκγερμανισμὸ τῆς Ἀνατολῆς, εἶναι δυστυχῶς τὸ ζωντανὸ παράδειγμα ἑνὸς παρόμοιου σοφισμοῦ. Κι ἐκεῖ τὸ ἴδιο πίστεψαν ὅτι μποροῦσαν νὰ ἐκγερμανίσουν τὰ πολωνικὰ στοιχεῖα ὑποβάλλοντας τους ἁπλᾶ τὴν Γερμανικὴ γλῶσσα. Κι ἐκεῖ τὸ ἴδιο, τὸ ἀποτέλεσμα στάθηκε μοιραῖο: ἕνας λαὸς ξένης ράτσας ἐκφράζοντας στὴν γερμανικὴ γλῶσσα τὶς ξένες ἰδέες του, πρόσβαλλε τὴν εὐγενικὴ καταγωγή μας καὶ τὴν ἀξία τοῦ ἔθνους μας, μὲ τὴν κατώτερη φύση του.

Δὲν ὁδηγεῖ ἄραγε σὲ τρομακτικὲς σκέψεις τὸ ἄδικο ποὺ κάνουν στὴ γερμανικὴ ράτσα μας ὅταν οἱ Ἀμερικανοὶ ἀγνοοῦντες ἐμᾶς τοὺς ἴδιους, ἔχουν δοσοληψίες μὲ τοὺς βρωμεροὺς Ἑβραίους, ποὺ ξεμπαρκάρουν ἐκεῖ, μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ συλλαβίζουν τὰ ἀκατάληπτα γερμανικά τους; Κανεὶς μολοντοῦτο δὲν συλλογίζεται ὅτι τὸ καθαρὰ τυχαῖο γεγονὸς, ὅτι δηλαδὴ αὐτοὶ οἱ ἀπάτριδες ψειριάρηδες μιλοῦν γερμανικά, δὲν τοὺς κάνει ὑποχρεωτικὰ ν' ἀνήκουν στὸ λαό μας, οὔτε κἂν νὰ εἶναι γερμανικῆς καταγωγῆς.

Ὅτι, στὸ διάβα τῆς ἱστορίας μπόρεσε νὰ ἐκγερμανιστεῖ πρὸς ὄφελος τῆς Πατρίδας, ἦταν αὐτὸ ποὺ οἱ πρόγονοι μας ἐδαφικὰ κατέκτησαν μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι κι οἱ ἀποικίες ὅπου ἐγκαταστάθηκαν οἱ γερμανοὶ ἀγρότες. Ἀνάλογα μὲ τὸ ποσοστὸ ποὺ, ταυτόχρονα, ἐπιχειρήθηκε ἡ εἰσδοχὴ ξένου αἵματος μέσα στὸ σῶμα τοῦ λαοῦ μας, τόσο μεγάλη ἦταν καὶ ἡ συμβολὴ

γιὰ τὴν τρομερὴ συντριβὴ τοῦ ἐθνικοῦ μας χαραχτήρα, ποὺ ἐκδηλώθηκε μ' αὐτὴν τὴν ὑπερτροφικὴ ἀτομικὴ θεωρία, τόσο γνώριμα στοὺς Γερμανούς, ὥστε φθάνουμε στὸ σημεῖο νὰ τῆς πλέξουμε τὸ ἐγκώμιο.

Γιαυτὴ τὴν τρίτη σχολὴ τὸ Κράτος εἶναι ἀκόμα, μέχρις ἑνὸς ὡρισμένου σημείου, μιὰ αὐτοτέλεια κι ἡ διατήρηση του μεταλλάζει σὲ βασικὴ φροντίδα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς.

Συμπερασματικά, μποροῦμε νὰ ὑποστηρίξουμε ὅτι ὅλες αὐτὲς οἱ θεωρίες δὲν στηρίζονται στὴν πνευματικὴ καλλιέργεια, ἀπὸ μόνο τὸ γεγονὸς ὅτι ὅλες οἱ δημιουργικὲς ἐκπολιτιστικὲς δυνάμεις ἔχουν σὰν βάση τους τὴ ράτσα κι ὅτι τὸ Κράτος πρέπει λογικὰ νὰ θεωρεῖται σὰν ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴ διατήρηση καὶ τελειοποίηση αὐτῆς τῆς ἴδιας τῆς ράτσας, βασικῆς συνθήκης γιὰ κάθε ἀνθρώπινη πρόοδο.

Τὸ ὕστατο συμπέρασμα γιαυτὲς τὶς γνῶμες καὶ τὶς ἀντιλήψεις βασικὰ λαθεμένες πάνω στὴ φύση καὶ τὴν αἰτία τῆς ὕπαρξης τοῦ κράτους ἔπεσαν μετὰ στὴν ἀντίληψη τοῦ Ἑβραίου Μάρξ: διαχωρίζοντας τὴν ἔννοια τοῦ κράτους ἀπὸ τὶς ὑποχρεώσεις του ἀπέναντι στὴ ράτσα, χωρὶς νὰ μπορέσει νὰ δώσει μιὰ ἄλλη περισσότερο συγκροτημένη ἑρμηνεία, ἡ μπουρζουαζία, ἄνοιξε τὸ δρόμο σὲ μιὰ θεωρία ποὺ καταστρέφει τὸ ἴδιο τὸ κράτος.

Γιαυτὸ ἀκριβῶς ὁ ἀγώνας τῆς μπουρζουαζίας ἐνάντια στὸ διεθνιστικὸ μαρξισμὸ ὁδηγεῖ, 'σ' αὐτὸ τὸν τομέα, σὲ μιὰν ὡρισμένην ἀποτυχία. Ἡ μπουρζουαζία ἐδῶ καὶ πολὺν καιρὸ ἀσχολεῖται μὲ θεμελιώματα ποὺ τὸ πολιτικό της σύστημα δὲν μπόρεσε νὰ ξεπεράσει. Ἔτσι ὁ ἀριστερὸς ἀντίπαλος της ἀνακάλυψε τὰ ἀδύνατα σημεῖα τοῦ οἰκοδομήματος ποὺ ἐκείνη ἀνύψωσε καὶ δίνει τὴ μάχη μὲ τὰ ὅπλα ποὺ αὐτὴ ἄθελα της τοῦ παραχώρησε.

Τὸ πρῶτο ἀπ' τὰ καθήκοντα τοῦ νέου κόμματος ποὺ πέρνει θέση σ' αὐτὸ τὸ στίβο τῶν ρατσιστικῶν ἀντιλήψεων, εἶναι λοιπὸν νὰ διατυπώσει σωστὰ τὴν ἑρμηνεία ποὺ θάπρεπε νὰ δοθεῖ ἀνάλογα μὲ τὴ φύση καὶ μὲ τὴν αἰτιολογία τῆς ὕπαρξης τοῦ κράτους.

Ἡ βασικὴ ἑρμηνεία εἶναι ὅτι τὸ *κράτος δὲν ἀποτελεῖ σκοπὸ ἀλλὰ μέσον. Εἶναι ἡ προηγούμενη κι ἀπαραίτητη βέβαια συνθήκη γιὰ τὴν ἐγκαθίδρυση τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ μὲ ἀνώτερη ἀξία, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ μοναδικὴ ἀφορμὴ γιαυτὸν τὸ σκοπό. Αὐτὴ ἀναφέρεται κι ἀποκλειστικὰ ἀνήκει στὴν ὕπαρξη τῆς φυλῆς ποὺ ἀπὸ μόνη της μπορεῖ νὰ δημιουργήσει.* Ἀκόμη κι ἂν ὑπῆρχαν πάνω στὴ γῆ ἑκατὸ πρότυπα κράτη, ἂν ἐξαφανίζονταν οἱ Ἄρειοι ποὺ εἶναι οἱ σττλοβάτες τοῦ πολιτισμοῦ, δὲν θὰ μποροῦσε πιὰ νὰ ὑπάρξει πνευματικὸς ἐκπολιτισμὸς στὸ βαθμὸ ποὺ τὸν ἔχουν ἀνεβάσει οἱ λαοὶ τῆς ἀνώτερης ράτσας. Μποροῦμε νὰ πᾶμε

ἀκόμη πιὸ μακρυὰ καὶ νὰ ποῦμε ὅτι ἡ ὕπαρξη τῶν ἀνθρωπίνων Κρατῶν δὲν μπορεῖ σὲ καμιὰ περίπτωση ν' ἀποκλείσει τὴν ὁριστικὴν ἐκμηδένιση τῆς ἀνθρώπινης φυλῆς, ὅταν οἱ ἐκπρόσωποι τῆς πολιτισμένης ράτσας ἐξαφανισθοῦν ὁδηγώντας ἔτσι στὴν ἐξαφάνιση τῶν πνευματικῶν καταστάσεων ποὺ βοηθοῦνε στὴν ἀντίσταση καὶ στὴν προσαρμογή.

Ἄν, λόγου χάρη, ἕνας σεισμὸς συντάρασσε τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς καὶ καινούργια Ἱμαλάϊα ξεφύτρωναν ἀπ' τὰ κύματα τοῦ Ὠκεανοῦ, ὁ ἀνθρώπινος πολιτισμὸς θἄχε φυσικὰ ἐξαφανιστεῖ. Δὲν θὰ ὑπῆρχε πιὰ οὔτε ἕνα κράτος, οἱ ἀνθρώπινοι δεσμοὶ ποὺ συγκρατοῦν μιὰ τάξη ἐπὶ τῆς γῆς θἄχαν σπάσει, τὰ δημιουργήματα τοῦ χιλιόχρονου πολιτισμοῦ θὰ πέφταν σ' ἐρείπια, ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς δὲν θἄταν πιὰ παρὰ μιὰ κορυφὴ σκεπασμένη ἀπ' τὰ νερὰ καὶ τὸν βόρβορο. Ἀλλὰ θ' ἀρκοῦσαν μερικοὶ μόνον ἄνθρωποι ποὺ θ' ἀνῆκαν στὴν πολιτισμένη ράτσα καὶ θὰ ἐπιζοῦσαν σ' αὐτὴ τὴν καταστροφὴ γιὰ νὰ ξαναφέρουν, μέσα σὲ χιλιάδες ἔστω χρόνια, στὴ γῆ τὴ γαλήνη καὶ νὰ ξαναρχίσουν νὰ ἐμφανίζονται οἱ μαρτυρίες τῆς δημιουργικῆς δύναμης τοῦ ἀνθρώπου. Μόνον ἂν χαθοῦν κι οἱ τελευταῖοι ἐκπρόσωποι τῆς ἀνώτερης ράτσας ἡ γῆ θὰ μεταβληθεῖ ὁριστικὰ σὲ μιὰν ἔρημο. Ἀντίθετα, τὰ παραδείγματα τῆς σύγχρονης ἐποχῆς ἀποδείχνουν ὅτι τὰ Κράτη ποὺ οἱ βάσεις τους τέθηκαν ἀπὸ ράτσες ποὺ οἱ ἐκπρόσωποι τους δὲν εἶχαν τὶς ἀπαραίτητες πολιτικὲς δυνατότητες, δὲν μπόρεσαν παρόλες τὶς προσπάθειες ποὺ καταβλήθηκαν καὶ τὰ μέτρα ποὺ πάρθηκαν ἀπ' τὶς κυβερνήσεις τους, ν' ἀποφύγουν τὴν ἐρήμωση. Τὸ ἴδιο καθὼς τὰ μεγάλα ζῶα τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς ὑποχρεώθηκαν νὰ παραχωρήσουν τὴν θέση τους σὲ ἄλλα εἴδη καὶ νὰ σβύσουν, ἔτσι πρέπει νὰ βαδίσουν πάνω σ' αὐτὰ τὰ ἴχνη μιᾶς πνευματικῆς δυναμικότητας κι οἱ ἀνθρώπινες ράτσες γιὰ νὰ βροῦν τ' ἀπαραίτητα ὅπλα ποὺ θὰ τοὺς ἐξασφαλίσουν τὴν ἐπιβίωση.

Τὸ Κράτος δὲν δημιουργεῖ αὐτὴ τὴν προκαθωρισμένη πνευματικὴ στάθμη· δὲν μπορεῖ παρὰ μόνο νὰ διατηρήσει τὴ ράτσα, πράγμα ποὺ ἀποτελεῖ τὴν πρώτη προϋπόθεση τῆς ἐξύψωσης αὐτῆς τῆς στάθμης. Στὴν ἀντίθετη περίπτωση τὸ Κράτος μπορεῖ νὰ ἐπιζήσει γιὰ αἰῶνες ὁλόκληρους χωρὶς φανερὲς ἀλλαγές, μέχρι πού, ἐξαιτίας αὐτῆς τῆς πρόσμιξης τῶν φυλῶν ποὺ δὲν τὴν ἐμπόδισε, οἱ ἐκπολιτιστικὲς δυνατότητες κι ἡ ἴδια ἡ ἱστορία αὐτοῦ τοῦ λαοῦ ποὺ εἶναι ἀντανάκλαση τους, ἀρχίσουν νὰ παρουσιάζουν τὶς βαθειὲς ρωγμὲς ποὺ ἐδῶ καὶ πολὺν καιρὸ εἶχαν κάμει τὴν ἐμφάνιση τους. Παράδειγμα, τὸ δικό μας Κράτος ἔτσι ὅπως αὐτὸ σήμερα ὑπάρχει, μὲ μιὰ μηχανικὴ δημιουργικότητα μπορεῖ, λίγο ὡς πολύ, νὰ δίνει ἀκόμη τὴν ἐντύπω-

ση ότι ἐξακολουθεῖ νὰ ζεῖ καὶ μολοντοῦτο ὁ δηλητηριασμὸς τῆς ράτσας ποὺ ἐξαιτίας της ὑποφέρει ὁ λαός μας ὁδηγεῖ σὲ μιὰ κατάπτωση τοῦ πολιτισμοῦ ποὺ κιόλας ἔχει ἀρχίσει νὰ ἐκδηλώνεται μὲ τρομαχτικὰ ἀποτελέσματα.

Ἡ ἀπαραίτητη προϋπόθεση ποὺ συντελεῖ στὴν διαρκῆ ἐπιβίωση τῆς μιᾶς ἀνθρωπότητας ἀνώτερης, δὲν εἶναι λοιπὸν τὸ Κράτος ἀλλὰ ἡ ράτσα ποὺ κατέχει γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ τὶς ἀναγκαῖες δυνατότητες.

Πρέπει νὰ τονιστεῖ ὅτι αὐτὲς οἱ δυνατότητες ὑπάρχουν πάντα καὶ δὲν ἀπομένει παρὰ νὰ ἀφυπνιστοῦν ἀπὸ τὶς κατάλληλες ἐξωτερικὲς περιστάσεις γιὰ νὰ ἐκδηλωθοῦν. Τὰ ἔθνη, ἢ καλύτερα οἱ πολιτισμένες ράτσες, κατέχουν αὐτὲς τὶς ἀγαθοποιὲς δυνατότητες σὲ λανθάνουσα κατάσταση ἀκόμη κι ὅταν οἱ ἐξωτερικὲς δυσμενεῖς συνθῆκες τὶς ἐμποδίζουν νὰ τεθοῦν σὲ ἐνέργεια. Ἀκόμη εἶναι ἀπίστευτη ἀδικία νὰ παρουσιάζονται οἱ Γερμανοὶ τῶν προ-Χριστιανικῶν χρόνων σὰν «ἀπολίτιστοι» ἄνθρωποι, σὰν βάρβαροι. Ποτὲ δὲν ὑπῆρξαν τέτοιοι. Ἁπλούστατα τὸ βαρὺ κλῖμα κι οἱ βορεινὲς συνθῆκες ζωῆς τοὺς ὑπαγόρευαν μιὰ τέτοιου εἴδους ζωὴ ποὺ ἐμπόδιζε τὴν ἀνάπτυξη τῶν δημιουργικῶν τους δυνάμεων. Ἂν μποροῦσαν νὰ βρεθοῦν ξαφνικὰ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα μέσα στὶς κλιματολογικὲς συνθῆκες τοῦ Νότου καὶ μὲ τὸ κατάλληλο προσφερόμενο ἀπ' τὶς κατώτερες ράτσες ὑλικὸ καθὼς καὶ μὲ τὰ πρῶτα τεχνικὰ μέσα, οἱ δημιουργικὲς ἱκανότητες ποὺ κοιμοῦνταν μέσα τους, θὰ μποροῦσαν νὰ καρποφορήσουν καὶ νὰ κάνουν ν' ἀνθήσει ἕνας πολιτισμὸς τόσο λαμπρὸς ὅσο καὶ τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλὰ δὲν ἦταν μοναδικὸ ἐμπόδιο τὸ γεγονὸς ὅτι ζοῦσαν σὲ βορεινὰ κλίματα ποὺ δὲν ἐκδηλώθηκε αὐτὴ ἡ πρωτόγονη δημιουργική τους δύναμη. Ἕνας Λάπωνας ποὺ θὰ μεταφερόταν στὸ Νότο θὰ μποροῦσε νὰ συμβάλει στὴν ἀνάπτυξη τοῦ πολιτισμοῦ τόσο λίγο ὅσο κι ἕνας Ἐσκιμῶος. Ὄχι αὐτὴ ἡ ἐξαιρετικὴ δημιουργικὴ ἱκανότητα δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθεῖ μὲ ἐκείνη τοῦ Ἄρειου ὅσο κι ἂν προσφερόταν γιαυτὸν ἢ κι ἂν ἀποτελοῦσε συνύφανση τῆς ζωῆς του, ἔστω κι ἂν ἰδιαίτερες συνθῆκες τὴν βοήθησαν νὰ φανερωθεῖ ἢ μιὰ ἐχθρικὴ φύση τὴν ἐμπόδιζε.

Συμπερασματικὰ λοιπὸν καταλήγουμε στὴν ἀκόλουθη παρατήρηση:

Τὸ Κράτος δὲν εἶναι παρὰ ἕνα μέσον ποὺ ὁδηγεῖ στὴν κατάχτηση τοῦ σκοποῦ. Σκοπός του εἶναι νὰ διατηρεῖ καὶ νὰ ὑποβοηθεῖ τὴν ἀνάπτυξη μιᾶς κοινωνίας πλασμάτων ποὺ φυσιολογικὰ καὶ ἠθικά, ἀνήκουν στὸ ἴδιο εἶδος. Ἔχει χρέος, κατὰ κύριο λόγο, νὰ διατηρεῖ τοὺς βασικοὺς χαρακτῆρες τῆς ράτσας σὲ μιὰν ἐλεύθερη κατάσταση ὥστε ν' ἀναπτύσσουν τὶς ἱκανότητες, ποὺ βρίσκονται σὲ ὑπολανθάνουσα κατάσταση μέσα τους. Ἀπ' αὐ-

τές τὶς ἱκανότητες, ἕνα μέρος θὰ χρησιμοποιηθεῖ γιὰ τὴν φυσικὴ συντήρηση τῆς ζωῆς καὶ τὸ ἄλλο γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν πνευματικῶν δυνατοτήτων. Ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα, ἡ πρώτη, εἶναι ἀπαραίτητη πάντα προϋπόθεση τῆς δεύτερης κατάστασης.

Ἐμεῖς οἱ ἄλλοι, οἱ ἐθνικοσοσιαλιστές, ποὺ ἀγωνιζόμαστε γιὰ μιὰ διαφορετικὴ θεώρηση τοῦ κόσμου τούτου, δὲ βάζουμε τὸν ἑαυτό μας μέσα στὸ ἔνδοξο «πεδίο τῶν γεγονότων», ποὺ ἄλλωστε δὲν παρουσιάζουν καμιὰ πρωτοτυπία. Γιατὶ δὲν θἄμασταν πιὰ τότε οἱ ἀγωνιστὲς μιᾶς καινούργιας μεγάλης Ἰδέας, ἀλλὰ οἱ κούληδες τοῦ ψέματος ποὺ κυριαρχεῖ στὶς μέρες μας. Πρέπει νὰ κάνουμε λοιπὸν μιὰν ἀπαραίτητη διάκριση ἀνάμεσα στὸ Κράτος ποὺ εἶναι τὸ «περιέχον» καὶ στὴ ράτσα ποὺ εἶναι τὸ «περιεχόμενο». Αὐτὸ τὸ περιέχον δὲν ἔχει κανένα ἄλλο λόγο ὕπαρξης ἂν δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ διαφυλάξει καὶ νὰ προστατεύσει τὸ περιεχόμενο του· τότε δὲν ἔχει καμιὰν ἀξία.

Συμπερασματικά, ὁ ἀνώτατος σκοπὸς τοῦ ρατσιστικοῦ κράτους πρέπει νὰ εἶναι ἡ φροντίδα τῆς προστασίας ὅλων αὐτῶν ποὺ ἐκπροσωποῦν τὴν πρωταρχικὴ ράτσα καὶ ποὺ αὐτοὶ διαδίδουν τὸν πολιτισμὸ καὶ ἀποσκοποῦν στὴν ὀμορφιὰ καὶ στὴν ἠθικὴ ἀξιοποίηση μιᾶς ἀνώτερης κοινωνίας. Ἐμεῖς καὶ μόνον ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι εἴμαστε Ἄρειοι, δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ θεωροῦμε τὸ κράτος σὰν ἕνα ὀργανισμὸ ποὺ ἐκπροσωπεῖ τὸ λαό, ὀργανισμὸ ποὺ ὄχι μόνο ἐξασφαλίζει τὴν ὕπαρξη αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἀκόμη ἀναπτύσσοντας τὶς ἠθικὲς καὶ διανοητικές του ἱκανότητες τὸν κάνει νὰ φθάσει στὴν ἀνώτατη βαθμίδα τῆς ἀνθρώπινης ἀπελευθέρωσης.

Κι αὐτὸ ποὺ ἔχουμε σήμερα μπροστά μας, ἀναζητώντας τὴν ἔννοια τοῦ κράτους, εἶναι ἕνα τερατώδικο δημιούργημα τῆς πιὸ βαθειᾶς ἀνθρώπινης πλάνης ποὺ συνοδεύεται ἀπὸ μιὰ ἀκολουθία ἄφατου πόνου.

Ἐμεῖς οἱ ἄλλοι οἱ ἐθνικοσοσιαλιστὲς ξέρουμε ὅτι οἱ συνηθισμένοι ἄνθρωποι θὰ θεωρήσουν τὶς ἀντιλήψεις μας αὐτὲς σὰν ἐπαναστατικὲς καὶ θὰ μᾶς στολίσουν μ' αὐτὴ τὴν ἐπωνυμία. Ἀλλὰ οἱ πράξεις κι οἱ Ἰδέες μας δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἀποφασίζονται ἀπὸ τὴν ἔγκριση ἢ ἀπὸ τὴν δυσαρέσκεια ποὺ θὰ προκαλέσουν στὴν ἐποχή τους, ἀλλ' ἀπ' τὴν ὑπέρτατη καὶ κυριαρχικὴν ὑποχρέωση νὰ ὑπηρετήσουν τὴν ἀλήθεια ποὺ μᾶς ἔχει γίνει συνείδηση. Μποροῦμε ἀπὸ τώρα νὰ θεωροῦμε ὅτι οἱ διανοητικὲς ἀναπτυγμένες δυνατότητες τῶν ἀπογόνων μας θὰ τοὺς βοηθήσουν ὄχι μόνο νὰ καταλάβουν τὶς αἰτίες ποὺ μᾶς ὁδήγησαν σ' αὐτὸ τὸ ἐγχείρημα, ἀλλ' ἀκόμη ν' ἀναγνωρίσουν τὴν χρησιμότητά του καὶ νὰ μᾶς τιμήσουν γι' αὐτό.

***

Ὅλα ὅσα προηγήθηκαν ἑρμηνεύουν γιὰ μᾶς τοὺς ἐθνικοσοσια-

λιστές, τὸ μέτρο τῆς ἀξίας τοῦ Κράτους. Αὐτὴ ἡ ἀξία δὲν εἶναι παρὰ σχετικὴ σὲ σύγκριση ἀναφορικὰ μὲ τὸ κάθε ἔθνος· θὰ ἦταν ἀπόλυτη ἂν τὴν ὁδηγούσαμε σὲ σύγκριση μὲ τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρη. Μ' ἄλλα λόγια:

Δὲν μποροῦμε νὰ διακρίνουμε τὴ χρησιμότητα ἑνὸς Κράτους πέρνοντας σὰν κριτήριο τὴν στάθμη τοῦ πολιτισμοῦ ἀπ' τὸν ὁποῖο προέρχεται, ἢ τὴν ἀξία ποὺ τοῦ δίνει ἡ δύναμη του μέσα στὸν ὑπόλοιπο κόσμο· αὐτὸ θὰ τὸ καταλάβουμε ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὴ χρησιμότητα ποὺ μπορεῖ νἄχει τοῦτος ὁ ὀργανισμὸς γιὰ κάθε σκεπτόμενο λαό.

Ἕνα κράτος μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ἰδανικὸ ὅταν, ὄχι μόνον ἀνταποκρίνεται στὶς ὑπαρξιακὲς συνθῆκες τοῦ λαοῦ ποὺ ἔχει καθῆκον νὰ ἐκπροσωπεῖ, ἀλλ' ἀκόμη κι ὅταν ἡ ὑπόσταση του ἐξασφαλίζει ἐφαρμοζόμενη στὴν ὑπόσταση αὐτοῦ τοῦ λαοῦ κάποια ἐκπολιτιστικὴ σημασία ποὺ μπορεῖ νὰ προσδώσει σ' αὐτὸ τὸν κόσμο τὸ κρατικὸ σχῆμα. Γιατὶ ἡ προσπάθεια τοῦ κράτους δὲν εἶναι νὰ δημιουργεῖ ἀλλὰ ν' ἀνοίγει τὸ δρόμο στὶς δημιουργικὲς δυνάμεις. *Ἕνα Κράτος λοιπὸν μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθεῖ σὰν ἀνίκανο ὅταν, ἔχοντας φθάσει στὴν ἀνώτατη βαθμίδα τοῦ πολιτισμοῦ, ὁδηγεῖ στὴν καταστροφὴ τὴν ρατσικὴ ὁμοιογένεια τῶν ἐκπροσώπων αὐτοῦ τοῦ πολιτισμοῦ.*

Γιατὶ δὲν σέβεται πιὰ τότε τὶς προηγούμενες συνθῆκες ποὺ ὁδήγησαν σ' αὐτὴ τὴν καλλιέργεια, ποὺ δὲν εἶναι δικό του δημιούργημα, ἀλλὰ ὁ καρπὸς τοῦ μόχθου ἑνὸς ἐκπολιτιστῆ λαοῦ ἐνισχυμένου ἀπὸ μιὰ παληότερη δυνατὴ κρατικὴν ὀργάνωση. Τὸ Κράτος δὲν ἐκφράζει μιὰ παρουσία ἀλλὰ ἕνα σχῆμα. *Ἡ βαθμίδα πολιτισμοῦ ποὺ βρίσκεται ἕνας λαὸς δὲν ἐπιτρέπει νὰ τὴν μετροῦμε μὲ τὴν χρησιμότητα τοῦ Κράτους*, ποὺ μέσα του ἀναπτύσσεται. Καταλήγουμε ἔτσι στὸ συμπέρασμα ὅτι ἕνας λαὸς μὲ ἕναν ἀνώτερο πολιτισμὸ εἶναι ὁπωσδήποτε καλύτερος ἀπὸ μιὰ νέγρικη φυλή. Μολοντοῦτο ὁ Κρατικὸς ὀργανισμὸς ποὺ δημιούργησε ὁ λαὸς αὐτὸς γιὰ νὰ μπορέσει νὰ φτάσει στὸν σκοπό του, μπορεῖ νἄναι χειρότερος ἀπ' αὐτὸν τῆς νέγρικης φυλῆς. Ὅπως ἀκριβῶς τὸ ἰδανικώτερο Κράτος μὲ τὶς καλύτερες πολιτικὲς συνθῆκες δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ ἐπιβάλει σ' ἕναν λαὸ δυνατότητες ποὺ τοῦ λείπουν ἢ ποὺ ποτὲ δὲν τὶς εἶχε, ἔτσι κι ἕνα κακὸ κρατικὸ σχῆμα θὰ ὁδηγήσει μοιραῖα μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου, ἐπιτρέποντας ἢ προσφέροντας ἀκόμη τὶς εὐκαιρίες, στὴν καταστροφὴ καὶ στὴν ἐξαφάνιση τῶν ἐκπροσώπων τῆς πολιτισμένης ράτσας καθὼς καὶ τῶν δυνατοτήτων γιὰ δημιουργία ποὺ πρωταρχικὰ εἶχε.

Κατὰ συνέπεια, τὸ πρῶτο κριτήριο γιὰ τὴν ἀξία ἑνὸς Κράτους θὰ καθορισθεῖ ἀπὸ τὴν χρησιμότητα ποὺ μπορεῖ νἄχει γιὰ ἕναν ὁρισμένο λαὸ κι ὄχι ἀπ' τὴν ἴδια τὴ σημασία τοῦ ρόλου ποὺ εἶναι σὲ

λέση νὰ παίξει μέσα στὴν παγκόσμια Ιστορία.

Κάτω ἀπ' αὐτὴ τὴν τελευταία ἄποψη, πού εἶναι τελείως σχετική, μποροῦμε ταχύτατα νὰ σχηματίσουμε μιὰ συγκεκριμένη γνώμη ἀλλὰ εἶναι δύσκολο νὰ προφέρουμε μιὰ κρίση πάνω στὴν ἀπόλυτη ἀξία ἑνὸς Κράτους. γιατὶ αὐτὴ ἡ ὁριστικὴ κρίση δὲν ἐξαρτιέται ἁπλῶς ἀπ' τὸ ἴδιο τὸ Κράτος, ἀλλὰ πιὸ πολὺ ἀπ' τὴν ἀξία καὶ τὸ ἐπίπεδο τοῦ λαοῦ πού ἀντιπροσωπεύει.

Ὅταν μιλοῦμε γιὰ τὴν ὑψηλὴ ἀποστολὴ τοῦ Κράτους, δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεχνοῦμε ὅτι αὐτὴ ἡ ἀποστολὴ ἀνήκει δικαιωματικὰ στὸ λαό, ὅπου τὸ Κράτος δὲν ἔχει ἄλλον ρόλο παρὰ νὰ τὸν ἀφήνει ἐλεύθερο νὰ ἐξελίσσεται, χάρη στὴν ὀργανικὴ δύναμη τῆς ὕπαρξης του. Ἂν ἀναρωτηθοῦμε τώρα πῶς πρέπει νὰ ὀργανωθεῖ γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσει, ἐμᾶς τοὺς ἄλλους Γερμανούς, θὰ ἦταν ἀπαραίτητο νὰ καθορίσουμε πρῶτα δυὸ βασικὰ σημεῖα : Τί εἴδους ἀνθρώπους πρέπει νὰ περιλάβει αὐτὸ τὸ Κράτος καὶ ποιοὺς σκοποὺς πρέπει ν' ἀκολουθήσει. Ὁ γερμανικός μας λαὸς δὲν ἔχει πιὰ δυστυχῶς σὰν βάση μιὰν ὁμοιογενῆ ράτσα. Καὶ ἡ συγχώνευση τῶν πρωταρχικῶν στοιχείων δὲν ἔκανε τέτοιες προόδους ὥστε νὰ ποῦμε ὅτι βγῆκε μιὰ καινούργια ράτσα ἀπ' αὐτὴ τὴ συγχώνευση. Στὴν πραγματικότητα, οἱ ἐξακολουθητικὲς ἐπιμίξεις πού, συγκεκριμένα μετὰ τὸν τριακονταετῆ πόλεμο, ἀδυνάτισαν τὸ αἷμα τοῦ λαοῦ μας, δὲν τὸν ὁδήγησαν μόνο στὴν ὀργανικὴ ἀποσύνθεση ἀλλὰ ἐπηρέασαν καὶ τὴν σκέψη του. Τὰ ἀνοιχτὰ σύνορα τῆς πατρίδας μας, ἡ ἐπαφὴ μὲ πολιτεύματα ἐξωγερμανικὰ κατὰ μάκρος τῶν συνοριακῶν ἐπαρχιῶν, προπάντων ἡ μεγάλη κι αἰφνίδια συρροὴ ξένου αἵματος στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ Ράιχ, δὲν ἄφησαν μὲ τὴ σταθερὴ ἀνανέωση τους, τὸν ἀναγκαῖο χρόνο γιὰ νὰ φθάσουμε σὲ μιὰ ὁλοκληρωτικὴ συγχώνευση. Ἀπ' αὐτὸ τὸ καζάνι τῆς μπουγάδας δὲν βγῆκε μιὰ καινούργια ράτσα· τὰ ἐθνικὰ στοιχεῖα ἔμειναν διαχωρισμένα καὶ τὸ ἀποτέλεσμα φάνηκε ὅταν σὲ μιὰ κρίσιμη ὥρα, πού συνήθως τὸ κοπάδι συγκεντρώνεται, ὁ γερμανικὸς λαὸς διασκορπίστηκε πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις. Ὄχι μονάχα, τὰ διάφορα στοιχεῖα πού ἀποτελοῦν τὴ ράτσα, δὲν ἐνδιαφέρονται γιὰ ἕνα διαχωρισμὸ σὲ χωριστὲς ἐπαρχίες, ἀλλὰ συνυπάρχουν κιόλας στὸ ἐσωτερικὸ τῆς ἴδιας ἐπαρχίας. Οἱ Βόρειοι πλάι - πλάι μὲ τοὺς κατοίκους τῶν Ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν, κοντὰ σ' αὐτούς, οἱ Δαλματοί, πλάι σ' αὐτοὺς τοὺς δυὸ οἱ κάτοικοι τῶν Δυτικῶν διαμερισμάτων· χωρὶς διόλου νὰ τοὺς νοιάζει γιαυτὸ τὸ ἀνακάτεμα. Αὐτὴ ἡ κατάσταση τῶν πραγμάτων παρουσίαζε ἀπὸ ὡρισμένες πλευρὲς μεγάλα μειονεκτήματα: ἀφαιροῦσε ἀπ' τοὺς Γερμανοὺς τὸ ἰσχυρὸ ἔνστικτο τῆς αὐτοσυντήρησης, ἀποτέλεσμα τῆς ταυτότητας τοῦ αἵματος, πού γίνεται εἰδικώτερα κυριαρχικὸ σὲ ὧρες κινδύνου.

προλαβαίνοντας τὴν ἐθνικὴ καταστροφὴ καὶ προκαλώντας στοὺς λαοὺς ποὺ τοῦ εἶναι ἀφοσιώμενοι, μιὰν ἀπάλειψη τῶν δευτερότερων διαφορῶν καὶ κάνοντας τους ν' ἀντιταχθοῦν στὸν κοινὸ ἐχθρὸ μ' ἕνα συγκεντρωτικὸ ὁμογενὲς μέτωπο, ὁμοειδοῦς φυλῆς. Αὐτὸ ποὺ ὑπάρχει σὰν ὑπερανθρωπιστικὸ στοιχεῖο μέσα στὸν λαό μας, προέρχεται ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ βασικὰ στοιχεῖα τῆς φυλῆς μας, ποὺ καθένα τους ἔχει τὰ δικά του ἰδιαίτερα γνωρίσματα, πῆραν τὴ συνήθεια νὰ ζοῦν τὸ ἕνα κοντὰ στ' ἄλλο χωρὶς νὰ ἔρχονται σ' ἐπαφή. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ σὲ καιρὸ εἰρήνης μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ σὰν πλεονέκτημα, ὅμως παρ' ὅλ' αὐτὰ μᾶς στοίχισε—ἂν δὲν τὰ χάσαμε κιόλας ὅλα— τὴν κυριαρχία τοῦ κόσμου. Ἂν ὁ γερμανικὸς λαὸς σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς ἱστορίας του βρισκόταν συνενωμένος κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ συντηρησιακὸ ἔνστικτο ποὺ ἀποδείχθηκε τόσο χρήσιμο σὲ ἄλλους λαούς, τὸ γερμανικὸ Ράιχ θὰ κυβερνοῦσε σήμερα τὴ σφαῖρα μας. Ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου θἄχε πάρει ἕναν ἄλλο δρόμο καὶ κανεὶς δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ ξέρει ἂν ἡ ἀνθρωπότητα, ἀκολουθώντας αὐτὸ τὸ δρόμο, δὲν εἶχε φθάσει στὸ σκοπὸ ποὺ οἱ τόσοι τυφλωμένοι φιλειρηνιστὲς ἐλπίζουν σήμερα νὰ κατακτήσουν μὲ τοὺς κλαυθμηρισμοὺς καὶ τὰ σαλιαρίσματα τους: *Ἡ εἰρήνη δὲν ἐξασφαλίζεται μὲ τὰ κλαδιὰ τῆς δάφνης ποὺ ἐπισείουν δακρυσμένοι, οἱ κλαυθμηρίζοντες φιλειρηνιστές, ἀλλὰ κατοχυρώνεται ἀπὸ τὸ νικηφόρο ξῖφος τῶν δυνατῶν ποὺ βάζει τὸν κόσμο ὁλόκληρο στὴν ὑπηρεσία ἑνὸς ἀνώτερου πολιτισμοῦ.*

Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ λαός μας στερεῖται τῆς συνοχῆς ποὺ δίνει τὸ κοινὸ αἷμα κι ὅμως μένει ἁγνός, μᾶς προξένησε ἄφατα κακά. Ἔδωσε τ' ἀπαιτούμενα κεφάλαια σ' ἕνα πλῆθος μικροϊδιοκτητῶν, ἀλλὰ ἀποστέρησε τὸ γερμανικὸ λαὸ ἀπ' τὰ κυριαρχικά του δικαιώματα ἐπὶ τῆς γῆς.

Καὶ σήμερα ἀκόμα ὁ γερμανικὸς λαὸς ὑποφέρει ἀπ' τὰ ἐπακόλουθα αὐτῆς τῆς ἔλλειψης ἐσώτερης συνοχῆς· ἀλλ' αὐτὸ ποὺ ὑπῆρξε ἡ δυστυχία μας στὸ παρὸν καὶ στὸ παρελθὸν ἴσως καὶ στὸ μέλλον πρέπει νὰ γίνει ἕνας βωμὸς ποὺ πάνω του θὰ ὑψώνουμε τὶς προσευχές μας. Γιατὶ ὅσο τρομακτικὴ κι ἂν ἦταν αὐτὴ ἡ ἀπουσία τῆς ἀπόλυτης συνεκτικότητας τῶν στοιχείων ποὺ ἀπάρτιζαν πρωταρχικὰ τὴ φυλή μας, κι ἡ ἀνικανότητα νὰ δημιουργήσουμε, συνεπακόλουθα, ἕνα σῶμα λαοῦ μὲ ὁμοιογένεια, εἶναι παρηγορητικὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἕνα μέρος ἀπ' ὅτι καλύτερο ὑπάρχει μέσα στὸ αἷμα μας ἔμεινε ἁγνὸ καὶ γλύτωσε ἀπ' τὴν κατάπτωση ποὺ τσάκισε τὸ ὑπόλοιπο τμῆμα τῆς ράτσας μας.

Εἶναι σίγουρο ὅτι ἕνα τέλειο ἀμάλγαμα ἀπὸ τὰ πρωταρχικὰ στοιχεῖα τῆς φυλῆς μας θὰ γεννήσει τώρα πιὰ ἕναν λαὸ μὲ μιὰν ἀρι-

στην όργάνωση· άλλά θά γινόταν δπως καί μέ κάθε έτερογενή ράτσα προικισμένη μέ Ικανότητες, πού δημιουργεί ένα πολιτισμό χαμηλώτερο άπ' αύτόν πού δημιουργεί ένα πολιτισμό χαμηλώτερο άπ' αύτόν πού είχε προμηνύσει γενικά, τό πιό άριστοκρατικό άπ' τά στοιχεία της. Έτσι λοιπόν πρέπει νά θεωρηθεί σάν εύτύχημα τό γεγονός δτι δέν ύπάρχει αύτή ή όλοκληρωτική πρόσμιξη: γιατί μπορούμε νά διαθέσουμε άκόμα καί σήμερα άπό μέσα άπ' τό γερμανικό λαό μας, μεγάλες μερίδες άτόμων άπό τίς Νότιες έπαρχίες—πού τό αίμα τους έμεινε δίχως τήν παραμικρή πρόσμιξη καί πού μπορούμε νά τούς θεωρούμε σάν τόν πιό άκριβό μας θησαυρό γιά τό μέλλον. Στίς θλιβερές έποχές δπου οί φυλετικοί νόμοι ήταν άγνωστοι, δταν ό κάθε άνθρωπος πιστευόταν αύτοδύναμος καί σάν ένα πλάσμα τελείως δμοιο μέ τ' άλλα, δέν μπορούσε κανείς νά ξεχωρίσει τίς διαφορές τής ύπάρχουσας άξίας άνάμεσα στά διάφορα πρωταρχικά στοιχεία. Σήμερα ξέρουμε δτι ένα άμάλγαμα τέλειο, άπό στοιχεία πού άπαρτίζουν τό σήμα τού λαού κι ή συνοχή πού ένυπάρχει μέσα σ' αύτό, θά μάς έκαναν ίσως έξωτερικά ίσχυρούς, άλλά ό τελικός σκοπός πού πρός αύτόν πρέπει νά τείνει ή άνθρωπότητα θά ήταν γιά μάς άπλησίαστος: τό μοναδικό είδος άνθρώπων πού τό πεπρωμένο φανερά έχει διαλέξει γιά νά φέρει σ' αίσιο πέρας αύτό τό έργο, θά είχε άποπνιγεί μέσα στόν βραστήρα τών φυλών πού άπαρτίζουν έναν τέτοιον συγκεντρωτικό λαό.

'Αλλά αύτό πού τό καλό πεπρωμένο μπόρεσε νά έμποδίσει, χωρίς έμείς νά τό φροντίσουμε διόλου, πρέπει σήμερα νά τό έξετάσουμε δντας δυνατοί άπ' αύτήν τήν καινούργια μας κατάκτηση, προσεκτικά καί νά πάρουμε θέση άπέναντι του.

Αύτός πού μιλά γιά μιάν άποστολή πού έχει ό γερμανικός λαός πάνω σέ τούτη τή γή πρέπει νά ξέρει δτι αύτή συνίσταται μοναδικά στόν σχηματισμό ένός Κράτους πού νά θεωρεί σάν ύπέρτατο σκοπό του νά διαφυλάξει καί νά ύπερασπιστεί τά άριστοκρατικά στοιχεία τού λαού μας, πού έμειναν άνόθευτα καί πού άνήκουν σ' όλόκληρη τήν άνθρωπότητα.

Έτσι τό Κράτος, μ' αύτή τήν προοπτική, θά γνωρίσει γιά πρώτη φορά ένα έσώτερο ύψηλό Ιδανικό. 'Απέναντι στήν συνηθισμένη γελοία Ιδιότητα πού τού δίνουν θέλοντας νά ύποδείξουν τά καθήκοντα του γιά τήν διατήρηση τής τάξης καί τής ήσυχίας κι άντί νά έπιτρέπει στούς πολίτες νά τό γελοιοποιούν ό καθένας μέ τόν τρόπο του, τό Κράτος θ' άναλάβει τώρα τήν άληθινά εύγενική άποστολή, τής διαφύλαξης καί ύπεράσπισης τού άνώτερου άνθρώπινου γένους πού ό Παντοδύναμος μέ τήν καλοσύνη του προίκισε αύτή τή γή.

'Ο άψυχος μηχανισμός, πού ύποτίθεται δτι μέχρι τώρα έτσι έπρεπε νάταν, θά μετασχηματισθεί σ' έναν ζωντανό όργανισμό μέ άποκλειστικό σκοπό τήν έξυπηρέτηση τής άνώτερης Ιδέας.

Τό Ράιχ, σάν Κράτος, όφείλει νά συμπεριλάβει δλους τούς Γερμα-

τούς καὶ νὰ ἐπιδοθεῖ στὴν προσπάθεια ὄχι μόνο τῆς συγκέντρωσης καὶ τῆς διαφύλαξης τῶν σοβαρῶν δυνατοτήτων ποὺ αὐτὸς ὁ λαὸς κατέχει σὲ πρωταρχικὰ ρατσικὰ στοιχεῖα, ἀλλὰ καὶ νὰ τά κάμει νὰ ὁδηγηθοῦν ἀργὰ καὶ σίγουρα σὲ μιὰ κατάσταση ἐπικράτησης.

***

Τὴν περίοδο αὐτὴ ποὺ εἶναι, ἂν θέλουμε νὰ φθάσουμε ὡς τὸ βάθος τῶν πραγμάτων, περίοδος νάρκωσης κι ἀποχαύνωσης, θ' ἀκολουθήσει ἡ ἐποχὴ τοῦ ἀγώνα. Ἀλλὰ ὅπως πάντα, ἡ παροιμία: «ὅποιος ξεκουράζεται σκουριάζει», βρίσκει ἐδῶ τὴν δικαίωση της· ἀκόμη ὅμως δικαιώνεται κι αὐτὸς ποὺ διακηρύσσει ὅτι ἡ νίκη κατακτιέται μόνο μὲ τὸν ἀγώνα. Ὅσο πιὸ ὑψηλὸς εἶναι ὁ σκοπός μας κι ὅσο πιὸ πολὺ ἀνίκανη εἶναι ἡ μάζα νὰ τὸν καταλάβει ὁλοκληρωτικά, τόσο πιὸ ἀπέραντες θὰ εἶναι οἱ ἐπιτυχίες—ἡ Ἱστορία μᾶς βεβαιώνει γιαυτὸ—κι ἡ σημασία αὐτῶν τῶν ἐπιτυχιῶν: ἀρκεῖ νὰ δοῦμε καὶ νὰ προσανατολισθοῦμε στὸν σκοπὸ ποὺ τείνουμε μαχόμενοι, μὲ μιὰ σταθερότητα ἀδιάσπαστη.

Πολλοὶ ὑπάλληλοι ποὺ διευθύνουν οὐσιαστικὰ τὸ Κράτος μας, μπορεῖ νὰ νομίσουν ὅτι εἶναι λιγώτερο κουραστικὸ νὰ ἐργασθοῦν γιὰ τὴν διατήρηση τῆς ὑπάρχουσας τάξης πραγμάτων, παρὰ ν' ἀγωνισθοῦν γιαυτὸ ποὺ θὰ εἶναι αὔριο. Θὰ τοὺς φανεῖ πιὸ ἄνετο νὰ δοῦν τὸ Κράτος σὰν ἕνα μηχανισμὸ ποὺ μοναδική του δικαιολογία ὕπαρξης εἶναι νὰ διατηρεῖται στὴ ζωή, ἀκόμη κι ἂν ἡ ζωή τους «ἀνήκει στὸ Κράτος» ὅπως συνηθίζουν νὰ λένε. Πῶς ὅμως θὰ μποροῦσε αὐτὸς ποὺ ἔχει τίς ρίζες του μέσα στὸ λαό, νὰ ὑπηρετήσει λογικὰ ἕναν ἄλλο ἀφέντη ποὺ δὲν θἆναι ὁ λαός; Σὰν νὰ μποροῦσε ποτὲ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐργασθεῖ γιὰ κάτι ποὺ δὲν θἆχε καμιὰ σχέση μὲ τὸν ἄνθρωπο. *Εἶναι φυσικά, τὸ ξαναλέω, πιὸ ξεκούραστο νὰ βλέπεις τὴν Κρατικὴν ἐξουσία σὰν ἕνα μηχανισμὸ καθαρὰ αὐτοματικό, παρὰ νὰ τὴν θεωρεῖς σὰν ὑπέρτατη ἐνσάρκωση τοῦ ἐνστίκτου αὐτοσυντήρησης ἑνὸς λαοῦ.* Πραγματικὰ στὴν πρώτη περίπτωση τὸ Κράτος κι ἡ Κρατικὴ ἐξουσία εἶναι γιὰ τ' ἀδύνατα πνεύματα αὐτοσκοποί· στὴν δεύτερη περίπτωση, εἶναι τὰ ἰσχυρὰ ὅπλα ποὺ μπαίνουν στὴν ὑπηρεσία τοῦ μεγάλου κι αἰώνιου ὑπαρξιακοῦ ἀγώνα κι ὄχι μιὰ τυφλὴ μηχανή, ἀλλὰ ἡ ἔκφραση κι ἡ ὁμόφωνη θέληση μιᾶς κοινωνίας ποὺ θέλει νὰ ζήσει.

Ἀκόμη γιὰ τὸν ἀγώνα ποὺ θ' ἀναληφθεῖ σὲ ὑποστήριξη τῆς νέας μας Κρατικῆς ἀντίληψης—ἀντίληψης ποὺ ἀνταποκρίνεται στὴν πρωταρχικὴ ἔννοια τῶν πραγμάτων—θὰ βροῦμε πολὺ λίγους συντρόφους στὰ σπλάχνα μιᾶς κοινωνίας φυσιολογικὰ γερασμένης, ἐνῶ θὰ τοὺς συναντήσουμε κατὰ μάζες ἂν θίξουμε τὰ εὐαίσθητα σημεῖα τοῦ

θάρρους καὶ τῆς ἐξυπνάδας τους. Σ' αὐτὰ τὰ στρώματα τοῦ πληθυσμοῦ δὲν θὰ στρατολογήσουμε σὰν νεοσύλλεκτους, ἀπὸ μεσόκοπους, παρὰ μόνον ἐκείνους ποὺ διατήρησαν τὴ νεότητα καὶ τὴ φρεσκάδα τοῦ μυαλοῦ τους· ἀλλὰ δὲν θὰ δοῦμε νἄρχονται ποτὲ πρὸς τὸ μέρος μας αὐτοὺς ποὺ θεωροῦν σὰν ἀπαράβατο σκοπὸ τῆς ζωῆς τους τὴν προσπάθεια νὰ διατηρήσουν τὴν ὑπάρχουσα τάξη πραγμάτων.

Θὰ σταθοῦν ἐνάντια μας ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι θεληματικὰ κακοί, οἱ ἀναρίθμητες στρατιὲς τῶν ἀδιάφορων ἀπὸ διανοητικὴ τεμπελιὰ καὶ προπάντων οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν συμφέροντα ἀπ' τὴν διατήρηση τοῦ καθεστῶτος. 'Αλλ' ἀκριβῶς καὶ μόνο ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἀγώνας αὐτὸς φαίνεται χωρὶς ἐλπίδα, ξεπηδᾶ ἡ μεγαλωσύνη του κι ἡ σπουδαιότερη βάση ποὺ πάνω της στηρίζουμε τὶς περισσότερες πιθανότητες ἐπιτυχίας. 'Η πολεμικὴ κραυγὴ ποὺ ἀπ' τὴν πρώτη στιγμὴ τρομάζει, σὲ λίγο θ' ἀπογοητεύσει τὶς ἀδύνατες ψυχὲς καὶ θὰ γίνει τὸ σύνθημα γιὰ τὴν συνάθροιση τῶν ἀτόμων ποὺ εἰλικρινὰ θέλουν νὰ πολεμήσουν. Καὶ πρέπει νὰ προσέξουμε πολὺ πάνω σ' αὐτό: *ὅταν στοὺς κόλπους ἑνὸς λαοῦ, συγκεντρώνονται γιὰ ν' ἀκολουθήσουν ἕνα μόνο σκοπό, ὡρισμένο πλῆθος ἀτόμων μὲ ψηλὴ στάθμη ἐνεργητικότητας καὶ δημιουργικῆς δύναμης καὶ ποὺ εἶναι ἔτσι ἀπόλυτα διαχωρισμένοι ἀπ' τὴν τεμπελιὰ καὶ τὴν ἀποχαύνωση ποὺ μαστίζουν τὶς μάζες, αὐτοὶ οἱ ὡρισμένοι ἄνθρωποι θὰ γίνουν οἱ ἡγέτες, τοῦ συνόλου τοῦ λαοῦ. 'Η παγκόσμια ἱστορία γράφτηκε ἀπὸ τὶς μειονότητες, κάθε φορὰ ποὺ ἡ ἀριθμητικὴ μειονότητα ἐνσαρκώνει τὴν πλειοψηφία τῆς θέλησης καὶ τῆς ἀποφασιστικότητας.*

Γιαυτὸ τὸ λόγο τὸ σημεῖο ποὺ σήμερα φαίνεται ὅτι κάνει δύσκολη τὴν προσπάθεια μας, εἶναι στὴν πραγματικότητα ἡ ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴ νίκη μας. 'Επειδὴ ἀκριβῶς ἡ προσπάθεια εἶναι μεγάλη κι ἐπίπονη θὰ βροῦμε ἀναγκαστικὰ τοὺς καλύτερους ἀγωνιστὲς γιὰ νὰ φέρουν σὲ πέρας τὸν ἀγώνα μας. Αὐτὴ ἡ ἐπιλογὴ θὰ μᾶς ἐξασφαλίσει τὴν ἐπιτυχία.

***

'Η φύση τιμωρεῖ συνήθως μὲ διαθέσεις προσαρμογῆς αὐτὲς τὶς προσμίξεις ποὺ κιβδηλώνουν τὴν ἁγνότητα τῶν ἀνθρώπινων φυλῶν. Ὅμως στέκεται πάντα πιὸ αὐστηρὴ ἀπέναντι στοὺς μιγάδες. Οἱ πρῶτοι αὐτοὶ καρποὶ τῶν διασταυρώσεων θὰ ὑποφέρουν σκληρά, καμιὰ φορὰ μέχρι τρίτης, τέταρτης καὶ πέμπτης γενηᾶς. 'Η φύση τοὺς ἀρνεῖται τὰ προσόντα τοῦ πρωταρχικοῦ ἀνώτερου στοιχείου ποὺ διασταυρώθηκε· ἄλλωστε ἡ ἀδυναμία τῆς ἕνωσης τοῦ αἵματος ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα τὴν ἀσυμφωνία τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν ζωικῶν ἐνεργειῶν. Σὲ κάθε κρίσιμη στιγμὴ ὅπου ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁγνῆς φυλῆς πέρνει ἀποφάσεις φρόνιμες καὶ συνεκτικές, ὁ μιγάδας δὲν μπορεῖ νὰ σκεφτεῖ ἢ δὲν ἐνεργεῖ παρὰ μὲ ἡμίμετρα. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι αὐτὸς ὁ τελευταῖος

ἀφήνεται νὰ κυριαρχηθεῖ ἀπ' τὸν ἄνθρωπο μὲ τὸ ἁγνὸ αἷμα καὶ στὴν πρακτικὴ μορφὴ τῆς θεωρίας εἶναι ἐκτεθειμένος σὲ μιὰ πιὸ γρήγορη ἐξαφάνιση. *Στὶς περιπτώσεις ὅπου ἡ ράτσα ἐνεργεῖ νικηφόρα, ὁ μιγάδας ὑποκύπτει, θὰ μποροῦσα νὰ φέρω πάνω σ' αὐτὸ ἀναρίθμητα παραδείγματα.* Πάνω σ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖο βλέπουμε τὴν τιμωρία τῆς φύσης. Ἀλλὰ συμβαίνει συχνὰ νὰ πηγαίνει ἀκόμη πιὸ μακρυά· νὰ βάζει ἡ φύση φραγμοὺς ἀκόμη καὶ στὴν ἀναπαραγωγή· καθιστᾶ στείρους ἐκείνους ποὺ βγῆκαν ἀπὸ διασταυρώσεις καὶ τοὺς ὁδηγεῖ ἔτσι στὴν ἐξαφάνιση.

Ἂν, λόγου χάρη, ἕνα ἄτομο μιᾶς ὁποιασδήποτε φυλῆς ἐρχόταν σ' ἐπαφὴ κι ἑνωνόταν μ' ἕναν ἐκπρόσωπο κατώτερης ράτσας, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διασταύρωσης θὰ ἦταν μιὰ πτώση τῆς ἴδιας του στάθμης κι ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ μιὰ κατάπτωση σ' ἕνα ἐπίπεδο χαμηλότερο ἀπ' αὐτὸ ποὺ βρίσκονται τὰ ἄτομα τῆς ράτσας ὅπου ἀνῆκε. Στὴν περίπτωση ποὺ κάθε καινούργια καταβολὴ τοῦ αἵματος τῆς ἀνώτερης ράτσας θὰ εἶχεν ἐμποδιστεῖ, οἱ συνεχόμενες διασταυρώσεις θὰ γεννοῦσαν μιγάδες ποὺ ἡ δύναμη τους γιὰ ἀντίσταση, σοφὰ ἐλαττωμένη ἀπὸ τὴ φύση, θὰ τοὺς καταδίκαζε σὲ μιὰ τέλεια ἐξαφάνιση· ἢ καλύτερα, θὰ σχηματιζόταν μὲ τὸ πέρασμα τῶν χιλιετηρίδων ἕνα ἄλλο ἀμάλγαμα ποὺ μέσα του τὰ πρωταρχικὰ στοιχεῖα, ριζικὰ μεταλλαγμένα ἀπ' τὶς διαρκεῖς διασταυρώσεις, δὲ θ' ἀναγνωρίζονταν πιά· θὰ διαγραφόταν ἔτσι ἕνας καινούργιος λαὸς προικισμένος μὲ μιὰν ὡρισμένη φυσικὴ ἀντισταςιακὴ ἱκανότητα, ἀλλὰ ποὺ ἡ πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνική του ἀξία θἆταν πολὺ κατώτερη ἀπ' αὐτὴν τῆς ράτσας ποὺ εἶχε λάβει μέρος στὴν πρώτη διασταύρωση. Ἀλλ' ἀκόμα καὶ σ' αὐτὴν τὴν τελευταία περίπτωση, αὐτὸ τὸ νοθογενὲς κατασκεύασμα θὰ ὑπόκυπτε στὴν πάλη γιὰ τὴν ὕπαρξη, μπροστὰ σὲ μιὰ ράτσα ποὺ τὸ αἷμα της θἆχε μείνει ἁγνό. Ἡ φυλετικὴ ἀλληλεγγύη, ἀναπτυγμένη στὸ πέρασμα τῶν χιλιάδων ἐτῶν, ποὺ θὰ ἐξασφάλιζε τὴν συνοχὴ αὐτοῦ τοῦ καινούργιου λαοῦ θὰ ἦταν—ὅσο ἰσχυρὴ κι ἂν ἀποδεικνυόταν, ἐξαιτίας τῆς πτώσης τοῦ ρατσικοῦ ἐπίπεδου καὶ τῆς ἀδυναμίας στὴν ἱκανότητα προσαρμογῆς καὶ δημιουργίας—ἀδύνατο νὰ ἐπιτρέψει μιὰ νικηφόρα ἀντίσταση στὶς συγκρούσεις μὲ μιὰ ράτσα ἁγνή, ἑνωμένη κι αὐτὴν τὸ ἴδιο κι ἀνώτερη στὰ σημεῖα τῆς διανοητικῆς ἀνάπτυξης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Μποροῦμε λοιπὸν νὰ ἐκφράσουμε τὸ ἀκόλουθο ἀξίωμα:

Κάθε διασταύρωση τῆς ράτσας ὁδηγεῖ μοιραῖα, ἀργὰ ἢ γρήγορα, στὴν ἐξαφάνιση τῶν νοθογενῶν ποὺ παράγονται ἀπ' αὐτήν, ὅσο θὰ βρίσκονται ἀντιμέτωποι μὲ τὸ ἀνώτερο στοιχεῖο ποὺ ἔλαβε μέρος σ' αὐτὴ τὴν διασταύρωση, ἀλλὰ ποὺ μπόρεσε νὰ διατηρήσει τὴν ἑνότητα ποὺ ἐξασφαλίζεται ἀπ'

τὴν ἁγνότητα τοῦ αἵματος. Ὁ κίνδυνος γιὰ τὸ νοθογενῆ δὲν ἐξαντλεῖται μὲ τὴν ἐπιμιξία τοῦ τελευταίου ἀνθρώπινου στοιχείου τῆς ἀνώτερης ράτσας.

Αὐτὸ τὸ φαινόμενο μπορεῖ νὰ ἐκδηλωθεῖ ἀπὸ μόνο του στὰ προικισμένα μ' ἕνα δυνατὸ φυλετικὸ ἔνστικτο ἄτομα, ποὺ εἰδικὲς περιπτώσεις ἢ μιὰ ἐξαιρετικὴ δυσκολία τὰ ἐξανάγκασε νὰ βγοῦν ἀπ' τὸν φυσιολογικὸ δρόμο τοῦ πολλαπλασιασμοῦ, τὴν καθαρότητα δηλαδὴ τῆς ράτσας. Μόλις αὐτὴ ἡ δυσκολία ξεπεραστεῖ, τὰ στοιχεῖα ποὺ εἶχαν μείνει ἁγνά, προσπαθοῦν ἀμέσως νὰ δημιουργήσουν πάλι δεσμοὺς ἀνάμεσα στὰ ὅμοια τους, πράγμα ποὺ βάζει τέλος στὶς κατώτερες διασταυρώσεις. Οἱ καρποὶ τῆς ἐπιμιξίας, θ' ἀποτραβηχθοῦν τότε ἀπὸ μόνοι τους σὲ δεύτερο πλάνο, παρόλο ποὺ ὁ ἀριθμός τους εἶναι τόσο μεγάλος ὥστε τὰ στοιχεῖα τῆς ἁγνῆς ράτσας δὲν συλλογίζονται διόλου νὰ τοῦ ἀντισταθοῦν.

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ θὰ θελήσει νὰ μὴ ἀκούσει τὶς προειδοποιήσεις τοῦ ἐνστίκτου καὶ θὰ σταθεῖ ἀγνώμονας ἀπέναντι στὶς ὑποχρεώσεις ποὺ ἐπιβάλλει ἡ φύση, δὲν μπορεῖ νὰ ὑπολογίζει, οὔτε ν' ἀντιληφθεῖ τὴν τιμωρία ποὺ ἐπιφέρουν οἱ πράξεις του αὐτές, ἂν τουλάχιστον δὲν ἔχει ἀντικαταστήσει τὴν χαμένη ἐνστικτώδικη αἰσθαντικότητα του ἀπὸ τὴν ἔκλαμψη τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας· μένει λοιπὸν στὴν καλλιέργεια νὰ συμπληρώσει τὸ ἔργο τῆς γενηᾶς. Ἀλλὰ εἶναι λογικὸ νὰ φοβόμαστε ὅτι ὁ ἄνθρωπος, μιὰ φορὰ ἀποτυφλωμένος, δὲν θὰ συνεχίσει νὰ μάχεται μὲ τοὺς φραγμοὺς ποὺ χωρίζουν τὶς ράτσες, ὥσπου, θὰ φθάσει στὸ σημεῖο ὁριστικὰ νὰ χάσει ὅτι καλύτερο ὑπάρχει μέσα του: Δὲν θὰ τοῦ ἀπομείνει πιὰ παρὰ ἕνας εἶδος πολτοῦ ποὺ μέσα του, οἱ σπουδαῖοι μεταρυθμιστὲς ποὺ κυκλοφοροῦν σήμερα, ἀνακατεύουν τὰ ἰδανικά τους· ἀλλ' αὐτὸ ἴσα - ἴσα τὸ ἄμορφο κατασκεύασμα, θὰ σήμαινε τὸ θάνατο κάθε ἰδανικοῦ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. Τὸ ξέρω πολὺ καλά: *θὰ μπορούσαμε νὰ κατασκευάσουμε ἀπ' αὐτὸ τὸ καζάνι ἕνα ἐνστικτώδικο ζῶο, ἀλλ' ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀνακάτεμα δὲν θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ βγεῖ ἕνας ἄνθρωπος ποὺ θἄταν ὁ στυλοβάτης τοῦ πολιτισμοῦ ἢ ἀκόμη καλύτερα ὁ ἱδρυτὴς κι ὁ δημιουργὸς αὐτοῦ τοῦ πολιτισμοῦ*. Θὰ φθάναμε στὸ σημεῖο τότε νὰ ποῦμε ὅτι ἡ ἀνθρωπότητα ἔχει ὁριστικὰ χρεωκοπήσει στὴν ἀποστολή της.

Ἂν δὲν θέλουμε νὰ βρεθεῖ ὁλόκληρη ἡ γῆ σὲ μιὰ τέτοια κατάσταση, πρέπει νὰ μείνουμε πιστοὶ στὴν ἰδέα ὅτι ἡ ἀποστολὴ τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους εἶναι πάνω ἀπ' ὅλα, νὰ ἐπιβλέπει ὥστε ν' ἀποφευχθεῖ ἀπόλυτα κάθε καινούργια ἐπιμιξία.

Ἡ γενηὰ τῶν χαμένων κορμιῶν, ποὺ ἔχουν πιὰ γίνει ἀντιληπτοὶ ἀπ' τοὺς σύγχρονους ἀνθρώπους, ἐπιδιώκει φυσικὰ μὲ τὶς κραυ-

γές της ν' ἀποδείξει ἔκθετη αὐτὴ τὴ θέση καὶ νὰ ὑποστηρίξει ὅτι λυπᾶται γιὰ τὸ ὅτι ἐγὼ βάζω βέβηλο χέρι στὰ ἱερὰ κι ἀπαραβίαστα δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. *Ὄχι, ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει παρὰ ἕνα μονάχα ἱερὸ δικαίωμα κι αὐτὸ τὸ δικαίωμα εἶναι ταυτόχρονα τὸ πιὸ ἀπαράβατο ἀπ' τὰ καθήκοντά του: νὰ προφυλάξει τὴν ἁγνότητα τοῦ αἵματος του γιὰ νὰ διατηρηθεῖ ὅτι καλύτερο ὑπάρχει μέσα στὴν ἀνθρωπότητα ποὺ θὰ τὴν ὁδηγήσει καὶ θὰ τὴν κάμει ἱκανὴ ν' ἀναπτύξει τ' ἀνώτερα προνομιοῦχα πλάσματα της.*

Ἕνα ρατσιστικὸ Κράτος ὀφείλει λοιπόν, πρὶν ἀπ' ὅλα, νὰ ἀνυψώσει τὸ γάμο ἀπ' τὸ βάθος ποὺ τὸν βύθισε ἡ συνεχόμενη νοθεία τῆς ράτσας καὶ νὰ τοῦ ἀποδώσει τὴν ἱερότητα ἑνὸς συστήματος προωρισμένου νὰ δημιουργεῖ πλάσματα κατ' εἰκόνα τοῦ Κυρίου κι ὄχι τέρατα ποὺ βρίσκονται σ' ἕνα ἐπίπεδο ἀνάμεσα στὸν ἄνθρωπο καὶ στὸν πίθηκο.

Οἱ ἀντιρήσεις πού, γιὰ λίγους, ὑποτίθεται, *ἀνθρωπιστικούς*, θὰ φέρουν ἐνάντια στὴν θέση μου αὐτή, εἶναι κατὰ διαβολικὴ σύμπτωση τόσο λίγο δικαιωμένες σὲ μιὰν ἐποχὴ ποὺ ἀπ' τὸ ἕνα μέρος, προσφέρει σὲ ὅλους τοὺς ἐκφυλισμένους τὴ δυνατότητα νὰ πολλαπλασθοῦν—καὶ ὑποβάλλει ἔτσι τοὺς ἀπογόνους καθὼς καὶ τοὺς σύγχρονους σὲ τρομακτικὲς στενοχώριες — ἐνῶ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, μποροῦν ν' ἀγοράσουν σὲ κάθε φαρμακεῖο ἢ ἀπ' τὸν πρῶτο τυχαῖο μικροπωλητή, τὰ μέσα ποὺ θὰ ἐπιτρέψουν καὶ στοὺς πιὸ ὑγιεῖς γονεῖς, νὰ μὴ κάνουν παιδιά. Μέσα στὸ Κράτος αὐτό, ποὺ σήμερα ἐξασφαλίζει τὴν γαλήνη καὶ τὴν τάξη, κατὰ πὼς πιστεύουν οἱ ὑπερασπιστές του, οἱ γενναῖοι ἀστοὶ—ἐθνικόφρονες, θἄταν τρομερὸ ἔγκλημα ἂν ἀπαγορεύονταν, στοὺς συφιλιδικούς, στοὺς φυματικούς, στὰ πλάσματα αὐτὰ ποὺ ἔχουν προσβληθεῖ ἀπὸ ἀφροδίσια νοσήματα, στοὺς ἀνάπηρους ἢ στοὺς ραχιτικούς, νὰ πολλαπλασιασθοῦν· ἀντίθετα, τὸ ν' ἀφαιρεῖς τὸ δικαίωμα νὰ γίνουν γονεῖς σ' ἑκατομμύρια ὑγιεῖς ἀνθρώπους δὲν θεωρεῖται σὰν κακὴ πράξη καὶ δὲν θίγει τὰ χρηστὰ ἤθη αὐτῆς τῆς ὑποκριτικῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καθησυχάζει κι εὐχαριστεῖ τὴν μυωπία της καὶ τὴν διανοητικὴ της μαλθακότητα. Γιατί ἀλλοιῶς θἄπρεπε νὰ στίψουν τὸ μυαλό τους καὶ νὰ βροῦν ἕναν τρόπο γιὰ νὰ ἐπιζήσουν καὶ νὰ διατηρηθοῦν τὰ ἄτομα αὐτὰ ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἔκφραση τῆς ὑγείας στὸν λαό μας καὶ ποὺ θὰ βοηθήσουν νὰ γεννηθεῖ ἡ μελλοντικὴ γενηά.

Πόσο αὐτὸ τὸ σύστημα τῆς σημερινῆς διακυβέρνησης στερεῖται ἰδανικῶν κι εὐγένειας! Δὲν φροντίζουν πιὰ νὰ ξυπνοῦν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀπογόνων γιὰ τὸ καλύτερο· ἀφήνουν τὰ πράγματα ν' ἀκολουθήσουν τὸ δρόμο τους. Τὸ ἴδιο ἀκριβῶς γίνεται καὶ μὲ τὴν γραμμὴ ποὺ ἀκολουθοῦν οἱ Ἐκκλησίες μας ποὺ ἁμαρταίνουν ἐνάντια στὸν ὀφειλόμενο πρὸς τὸν ἄνθρωπο, εἰκόνα καὶ ὁμοίωση τοῦ Θεοῦ, σεβασμό; ὁμοίω-

ση γιὰ τὴν ὁποία κόπτονται τόσο· μιλοῦν πάντα γιὰ τὸ πνεῦμα κι ἀφήνουν τόσο πολὺ νὰ ξεπέσει στὰ ἐπίπεδα τοῦ ἐκφυλισμένου προλεταριάτου αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ πνεῦμα. Ὕστερα ἐκπλήσσονται μ' ἕνα ἀνόητο ὕφος γιὰ τὴν ἐλάχιστη ἐπίδραση ποὺ ἔχει ἡ χριστιανικὴ πίστη στὴν ἴδια τους τὴν πατρίδα, γιὰ τὴν ἐκπληκτικὴ «ἀσέβεια» αὐτοῦ τοῦ φυσιολογικὰ ξεπεσμένου συρφετοῦ καὶ ποὺ τὸ ἠθικό του εἶναι κι αὐτὸ φυσικά, διεφθαρμένο· κι ἀποζημιώνονται διαδίδοντας μ' ἐπιτυχία τὶς εὐαγγελικὲς ἀρχὲς στοὺς Ὀττεντότους καὶ στοὺς Κάφρους. Ἐνῶ οἱ λαοί μας τῆς Εὐρώπης, πρὸς μεγάλην δόξα καὶ τιμὴ τοῦ Ὑψίστου, ἔχουν διαποτισθεῖ ἀπὸ μιὰ φυσικὴ καὶ ἠθικὴ λέπρα, οἱ σεβάσμιοι ἱεραπόστολοι ξεχύνονται στὴν Κεντρώα Ἀφρικὴ καὶ ἐγκαθιδρύουν ἀποστολὲς γιὰ τοὺς νέγρους σὲ τέτοιο βαθμὸ ὥστε ὁ «ὑπέροχος πολιτισμός» μας νὰ μεταβάλλει αὐτοὺς τοὺς ὑγιεῖς ἀνθρώπους, ἔστω καὶ πρωτογόνους καὶ καθυστερημένους, σὲ μιὰ φάρα μπάσταρδων τεμπέληδων.

Τὰ δύο ἐκκλησιαστικά μας συστήματα θ' ἀνταποκρίνονταν πολὺ καλύτερα στὶς εὐγενικὲς ἀνθρώπινες ψυχικὲς ἀνατάσεις ἄν, ἀντὶ νὰ στέλνουν στοὺς νέγρους ἱεραποστολὲς ποὺ ποτὲ δὲν τὶς ἐπιζήτησαν κι οὔτε μποροῦν νὰ καταλάβουν τὴν διδασκαλία τους, φρόντιζαν ὥστε νὰ κατανοήσουν καλὰ οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης, ὅτι μὲ τὸ νὰ περιποιηθεῖς ἕναν ἀσθενῆ κάνεις ἕνα ἔργο ποὺ ἀρέσει πολὺ περισσότερο στὸν Θεὸ κι ὅτι μὲ τὸ νὰ φροντίσουν γιὰ ἕνα φτωχὸ μικρὸ ὀρφανὸ γεμᾶτο ὑγεία καὶ δύναμη καὶ νὰ γίνουν οἱ γονεῖς του, εἶναι πολὺ καλύτερο παρὰ νὰ φέρουν στὸν κόσμο ἕνα ἀρρωστάρικο πλάσμα ποὺ θὰ ἦταν καὶ γιαυτοὺς τοὺς ἴδιους ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους μιὰ αἰτία δυστυχίας κι ὀδύνης.

Τὸ ρατσιστικὸ Κράτος πρέπει νὰ ἐπανορθώσει τὰ σφάλματα ποὺ καθένας ἔκαμε μέχρι σήμερα πάνω σ' αὐτὸν τὸν τομέα. *Πρέπει νὰ καταστήσει τὴ ράτσα τὸ κέντρο τῆς ζωῆς μέσα στὴν κοινωνία· νὰ φροντίζει ὥστε νὰ μείνει ἁγνή· νὰ δηλώσει ὅτι τὸ παιδὶ εἶναι τὸ πιὸ σπουδαῖο ἀγαθὸ ἑνὸς λαοῦ. Πρέπει νὰ φροντίσει ὥστε μόνο τὰ ὑγιῆ ἄτομα νὰ κάνουν παιδιά· νὰ διακηρύξει πὼς δὲν ὑπάρχει παρὰ μόνο μιὰ πράξη αἰώνια ντροπιασμένη: τὸ νὰ φέρεις στὸν κόσμο παιδιὰ ὅταν εἶσαι ἄρρωστος ἢ ὅταν ἔχεις ἐλαττώματα καὶ πὼς ἡ πιὸ τίμια καὶ σωστὴ πράξη στὸν κόσμο εἶναι τότε νὰ τ' ἀρνηθεῖς. Ἀντίστροφα νὰ διδάξει ὅτι τὸ ν' ἀρνιέσαι νὰ γεννήσεις δυνατὰ παιδιὰ εἶναι μιὰ ἐνέργεια ἐπιλήψιμη. Τὸ Κράτος πρέπει νὰ ἐνεργήσει λογαριάζοντας ὅτι ἔχει νὰ κάμει μὲ χιλιετηρίδες ποὺ μπροστά τους οἱ ἐπιθυμίες κι οἱ ἀτομικοὶ ἐγωϊσμοὶ δὲν λογαριάζονται καὶ πρέπει νὰ ὑποκύπτουν· πρέπει νὰ καταφύγει στὰ φῶτα καὶ στὴν συνδρομὴ τῆς σύγχρονης ἰατρικῆς γιὰ νὰ κάμει κατανοητὴ τὴν θεωρία του· πρέπει νὰ διαδηλώσει ὅτι κάθε ἄτομο ἐμφανῶς ἄρρωστο ἢ μὲ κλη-*

ρονομικὲς ἀρρώστειες προσβλημένο καὶ ποὺ ἐξακολουθεῖ ἡ μεταδοτικότητα τους, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἀναπαραγωγῆς καὶ πρέπει νὰ τοῦ ἀφαιρεῖται ὀργανικὰ ἡ δυνατότητα. Ἀντίθετα ὀφείλει τὸ Κράτος νὰ ἐπαγρυπνεῖ ὥστε ἡ γονιμότητα μιᾶς ὑγιοῦς γυναίκας νὰ μὴ περιορίζεται καὶ νὰ μὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ μιὰ βρωμερὴ οἰκονομικὴ πολιτικὴ ἑνὸς κυβερνητικοῦ συστήματος ποὺ μεταβάλλει αὐτὸ τὸ δῶρο τοῦ Θεοῦ πρὸς τὶς ἐπερχόμενες γενηές, σὲ μιὰ συμφορὰ γιὰ τοὺς γονεῖς. Πρέπει νὰ βάλει ἕνα τέλος σ' αὐτὴ τὴν νωχελικὴ ἀδιαφορία, κι ἐγκληματικὴ ταυτόχρονα, ποὺ παρατηρεῖται σήμερα γιὰ τὶς κοινωνικὲς συνθῆκες ὅπου θὰ μποροῦσαν ν' ἀναπτυχθοῦν γόνιμες οἰκογένειες καὶ νὰ σταθεῖ σὰν ὑπέρτατος προστάτης σ' αὐτὸ τὸ ἀπαράγραπτο ἀγαθὸ ἑνὸς λαοῦ. Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Κράτους πρέπει νὰ στραφεῖ περισσότερο στὸ παιδὶ παρὰ στὸν ἔφηβο.

Αὐτὸς ποὺ δὲν εἶναι σωματικὰ καὶ ψυχικὰ ὑγιὴς καὶ συνεπακόλουθα δὲν μπορεῖ νἄχει καμιὰ κοινωνικὴ ἀξία, δὲν πρέπει νὰ διαιωνίζει τὰ ἐλαττώματα του αὐτὰ μέσα στὸ σῶμα τῶν παιδιῶν του. Τὸ ρατσιστικὸ Κράτος ἔχει ἀκόμα μιὰ σπουδαία καὶ μεγάλη προσπάθεια νὰ ὁλοκληρώσει στὸν τομέα τῆς ἐκπαίδευσης. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ προσπάθεια θὰ φανεῖ ἀργότερα σὰν κάτι πιὸ σημαντικὸ ἀπ' ὅλους τοὺς νικηφόρους πολέμους τῆς συνηθισμένης ἀστικῆς ἐποχῆς μας. Τὸ Κράτος πρέπει νὰ βοηθήσει τὰ ἄτομα νὰ καταλάβουν, ὅτι δὲν εἶναι ντροπή, ἀλλὰ δυστυχία, ἄξια οἴκτου, νὰ εἶναι ἀρρωστημένα κι ἀδύνατα, ὅπως εἶναι ἔγκλημα ἀντίθετα καὶ μιὰ ἀφάνταστη ντροπὴ νὰ ἀτιμάζεις αὐτὴ τὴ δυστυχία μὲ τὸν ἐγωισμό σου κάνοντας την νὰ πέσει πάνω σ' ἕνα ἀθῶο πλάσμα: ἐνῶ θἆταν μιὰ μαρτυρία ἀνώτερου πνεύματος, ἀληθινὰ εὐγενικοῦ κι αἰσθημάτων ἀξιοθαύμαστων, ὅταν τὸ ἄτομο, ποὺ ὑποφέρει ἀπὸ μιὰ ἀρρώστεια γιὰ τὴν ὁποία ἦταν τὸ ἴδιο ὑπεύθυνο, ἀρνηθεῖ νὰ κάνει παιδιὰ καὶ προσφέρει τὴν ἀφοσίωση καὶ τὴν τρυφερότητα του σ' ἕνα νεαρὸ βλαστὸ ἀντάξιο τῆς ράτσας του, ποὺ ἡ κατάσταση τῆς ὑγείας του εἶναι μιὰ ἀπόδειξη ὅτι θ' ἀποτελέσει μιὰ μέρα ἕνα στιβαρὸ μέλος μιᾶς σφίζουσας ἀπὸ ζωὴ κοινωνίας. Συμπληρώνοντας αὐτή του τὴν ἐκπαιδευτικὴ προσπάθεια τὸ Κράτος, ἐπεκτείνει, στὸν ἠθικὸ τομέα, τὴν πρακτική του ἐνεργητικότητα. Δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀπασχολεῖ διόλου ἂν θὰ γίνει κατανοητὸ ἢ ὄχι, ἂν θὰ συμφωνήσουν ἢ θἄχουν ἀντιρρήσεις, γιὰ νὰ ἐφαρμόσει στὴν πράξη τὶς ἀρχές του.

Ἂν, μέσα σ' ἑξακόσια χρόνια, τὰ ἐκφυλισμένα σωματικὰ ἄτομα ἢ αὐτὰ ποὺ πάσχουν ἀπὸ διανοητικὲς ἀσθένειες, εἶχαν τεθεῖ σὲ κατάσταση ἀπαγορευτικὴ στὸν τομέα τῆς διαιώνισης τοῦ εἴδους, ἡ ἀνθρωπότητα θἄχε ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ δεινὰ ἀπροσμέτρητης σοβαρότητας· θἄλαμπε ἀπὸ μιὰν ὑγεία ποὺ σήμερα δὲν μποροῦμε νἄχουμε γι αὐτὴν τὴν παραμικρὴν ἰδέα. Ἐπιδιώκοντας συνειδητὰ καὶ συστηματικὰ τὴν εὐγονία τῶν ἰσχυρῶν στοιχείων τοῦ λαοῦ μας θὰ δημιουργήσουμε μιὰ ράτσα

πού ὁ ρόλος της θὰ εἶναι, τουλάχιστον στὴν ἀρχὴ νὰ φανερώσει τὶς πηγὲς τῆς φυσικῆς, κι ἀργότερα τῆς ἠθικῆς κατάπτωσης πού ἀπ' αὐτὲς ὅλοι ὑποφέρουμε σήμερα.

Γιατὶ ὅταν ἕνας λαὸς κι ἕνα Κράτος ἀπασχοληθοῦν πάνω σ' αὐτὸν τὸν τομέα εἶναι φυσιολογικὸ νὰ θελήσουν ν' ἀναπτύξουν τὴν ἀξία αὐτοῦ πού ἀποτελεῖ τὸ σίγουρο ἀπάνθισμα τῆς φυλῆς καὶ ν' ἀναπτύξουν τὴν γονιμότητα του ἔτσι πού τελικὰ ὁλόκληρο τὸ Ἔθνος νὰ ὠφεληθεῖ ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀνώτατο ἀγαθό: μιὰ ράτσα πού θὰ διέπεται ἀπὸ τοὺς κανόνες τοῦ ἀριστοκρατισμοῦ.

Γιὰ νὰ φθάσουμε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο πρέπει πρὶν ἀπ' ὅλα τὸ Κράτος νὰ μὴ ἐγκαταλείψει στὴν τύχη τὴν φροντίδα ν' ἀποικήσει κτήσεις καινούργιες, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑποβάλλει αὐτὸν τὸν ἀποικισμὸ σὲ κανόνες καθωρισμένους. Οἱ φυλετικοὶ κανόνες εἰδικὰ νομοθετημένοι μποροῦν νὰ ὑπαγορεύσουν στὰ ἄτομα τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποικισμοῦ· μιὰ καθαρότητα τῆς φυλῆς ὁριστικὴ καὶ πού κιόλας θἄχει προσφέρει ἀποδείξεις, θ' ἀποτελέσει τὴν ἀπαραίτητη συνθήκη γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος καὶ τὴν ἐπιτυχία του. Κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ δημιουργηθοῦν οἱ περιθωριακὲς αὐτὲς ἀποικίες πού οἱ ἄποικοι τους θὰ εἶναι ἀποκλειστικὰ ἐκπρόσωποι τῆς πιὸ καθαρῆς ράτσας καὶ συνεπακόλουθα, προικισμένοι μὲ τὶς πιὸ κυριαρχικὲς ἱκανότητες αὐτῆς τῆς φυλῆς. Αὐτὲς οἱ ἀποικίες θὰ εἶναι γιὰ ὁλόκληρο τὸ ἔθνος ἕνας σπουδαῖος ἐθνολογικὸς θησαυρός· ἡ ἀνάπτυξη τους θὰ γεμίσει περηφάνεια καὶ χαρούμενη ἐξασφάλιση κάθε μέλους τῆς κοινότητας, ἀφοῦ θὰ συμπεριλάβουν καὶ θ' ἀποτελέσουν τὸ ἀπάνθισμα μιᾶς εὐτυχισμένης μελλοντικῆς ἐξέλιξης τοῦ ἴδιου τοῦ λαοῦ καὶ ὁλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητας.

Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὶς ρατσιστικὲς ἀντιλήψεις κι ἀπὸ τὴν ἐφαρμογή τους μέσα στὸ ρατσιστικὸ Κράτος, ἡ γέννηση αὐτῆς τῆς καλύτερης ἐποχῆς: οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ προσπαθοῦν τότε νὰ καλυτερεύσουν τὴν ζωή τους μὲ τὴν ἐπιτυχία διασταυρώσεων στὰ ζῶα, σκύλους ἄλογα, ἢ αἰλουροειδῆ· θὰ καλυτερεύσουν τὴν ἀνθρώπινη ράτσα· σ' αὐτὴ τὴν περίοδο τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητας, ἐκεῖνοι πού γνώρισαν τὴν ἀλήθεια θ' ἀπαρνηθοῦν σιωπηλὰ τὸν ἑαυτό τους γιὰ νὰ χαροῦν οἱ ἄλλοι τὴν ὑπέροχη προσφορά τους.

Ὅτι μπορεῖ νὰ πετύχει μιὰ τέτοια θεωρία δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ ἀρνηθεῖ βλέποντας αὐτὲς τὶς ἑκατοντάδες χιλιάδες τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐπιβάλουν ἐθελοντικὰ τὸν ἑαυτό τους σὲ ἀγαμία χωρὶς νὰ τοὺς ἐμποδίζει ἢ νὰ τοὺς ὑποχρεώνει τίποτ' ἄλλο παρὰ μόνον ἕνας θρησκευτικὸς νόμος.

Γιατὶ θὰ ἦταν ἀδύνατη μιὰ παρόμοια ἀπαγόρευση, ἂν στὴν θέση μιᾶς Ἐκκλησιαστικῆς προσταγῆς. ἔμπαινε μιὰ ἐπίσημη παραίνεση

πού θά προσκαλοῦσε τούς ἀνθρώπους νά βάλουν ἕνα τέλος στό ἀληθινό προπατορικό ἁμάρτημα μέ τά τόσο σκληρά ἀποτελέσματα, καί νά δώσουν στόν Παντοδύναμο Δημιουργό πλάσματα τέτοια ὅπως ἐκεῖνος πρῶτος τά δημιούργησε;

Σίγουρα μόνο τό ἄθλιο κοπάδι τῶν σημερινῶν μικροαστῶν δέν θά μπορέσει ποτέ νά τό καταλάβει κάτι τέτοιο. Θά γελάσουν ἤ θά σηκώσουν τούς κακοφτιαγμένους ὤμους τους καί θά ἐπαναλάβουν ἀναστενάζοντας τήν δικαιολογία πού πάντα λένε σ' αὐτές τίς περιστάσεις: «Πολύ ὡραία σάν θεωρία ἀλλά ἡ ἐφαρμογή της ἀδύνατη!» Μέ κάτι τέτοιους καί βέβαια θἆταν ἀδύνατο· ὁ κόσμος τους δέν φτιάχθηκε γιαυτά. Δέν ἔχουν παρά *μιά* φροντίδα: τήν ἴδια τήν *ζωούλα* τους καί *ἕνα* Θεό: τό χρῆμα τους! Μονάχα πού δέν πρόκειται ν' ἀπευθυνθοῦμε σ' αὐτούς. Ἔχουμε κείνους πού ἡ ζωή τους εἶναι πάρα πολύ φτωχική γιά νά καταντήσει ἡ μοναδική τους εὐτυχία στόν κόσμο κι ἐκείνους πού δέν βλέπουν τό χρυσάφι σάν τόν ἀφέντη τῆς ὕπαρξης τους, ἀλλά πού πιστεύουν σ' ἄλλους θεούς. Ἀπευθυνόμαστε πάνω ἀπ' ὅλα στήν πανίσχυρη στρατιά τῆς Γερμανικῆς μας νεολαίας. Μεγαλώνει σέ μιάν ἐποχή πού σημειώνεται μιά μεγάλη στροφή στήν ἱστορία κι ἡ τεμπελιά κι ἡ ἀδιαφορία τῶν γονιῶν της τήν σπρώχνει καί τήν ἐνδυναμώνει ν' ἀγωνιστεῖ. Οἱ νέοι Γερμανοί θά γίνουν μιά μέρα οἱ ἀρχιτέκτονες ἑνός καινούργιου ρατσιστικοῦ Κράτους, ἤ καλύτερα θά μείνουν οἱ τελευταῖοι μάρτυρες τῆς τέλειας κατεδάφισης καί τοῦ θανάτου τοῦ ἀστικοῦ κόσμου.

Γιατί, ὅταν μιά γενηά ὑποφέρει ἀπ' τά ἐλαττώματα πού τ' ἀναγνωρίζει πιά καί πού σ' αὐτά ὑποτάσσεται κι ἡ ἴδια, περιοριζόμενη, ὅπως ἄλλωστε κάνει σήμερα ὁλόκληρος ὁ ἀστικός μας κόσμος, στήν εὔκολη δικαιολογία ὅτι τίποτα δέν μπορεῖ νά γίνει γιά νά διορθωθεῖ τό κακό, αὐτός ὁ τέτοιος κόσμος εἶναι προορισμένος νά καταστραφεῖ. Αὐτό πού χαρακτηρίζει σήμερα τήν ἀστική μας κοινωνία εἶναι ὅτι πιά δέν μπορεῖ ν' ἀρνηθεῖ τά σφάλματα της βιάζεται νά ὁμολογήσει ὅτι ὑπάρχουν πολλά πράγματα γερασμένα κι ἄσχημα ἀλλά ὅτι δέν εἶναι πιά ἱκανή ν' ἀντισταθεῖ στό κακό· δέν ἔχει πιά τή δύναμη νά κινητοποιήσει ἕνα λαό καί νά τοῦ ἐμπνεύσει τήν ἀπελπισμένη ἐνεργητικότητα πού μ' αὐτήν θἄπρεπε νά κάνει τίς τελευταῖες προσπάθειες γιά ν' ἀπομακρύνει τόν κίνδυνο. Τό ἀντίθετο: ὅταν μιά παρόμοια ἐκστρατεία ἀναλαμβάνεται σέ μιά ἄλλη χώρα, δέν τῆς ἐμπνέει παρά ἀνόητα σχόλια κι ἀποπειρᾶται ν' ἀποδείξει ὅτι, θεωρητικά, ἡ προσπάθεια αὐτή δέ θά μποροῦσε νά πετύχει, ὅτι ἡ ἐπιτυχία της ἦταν καθαρά ζήτημα τύχης. Δέν ἔχουν μείνει ἐπιχειρήματα, ὅσο ἠλίθια κι ἄν εἶναι αὐτά, πού νά μή ἐπιστρατεύθηκαν γιά νά δικαιώσουν τήν παθητικότητα

αὐτῶν τῶν νάνων καὶ τὴν ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἀδυναμία τους. Ὅταν λόγου χάρη, μιὰ ὁλόκληρη ἤπειρος κηρύσσει τελικὰ τὸν πόλεμο ἐνάντια στὸν ἀλκοολισμὸ γιὰ νὰ περισώσει ἕναν ὁλόκληρο λαὸ ἀπ' αὐτὸ τὸ φθοροποιὸ πάθος, ὁ Εὐρωπαϊκὸς ἀστικὸς κόσμος, δὲν σημειώνει καμιὰν ἄλλην ἀντίδραση ἔξω ἀπ' τὸ ν' ἀνοίξει τὰ ἔκπληκτα κι ἀνόητα μάτια του καὶ νὰ κουνήσει μὲ ἀμφιβολία τὸ κεφάλι, ἢ νὰ ἀποφανθεῖ μὲ ὑπεροπτικὸ ὕφος ὅτι ὅλ' αὐτὰ εἶναι γελοιότητες—γνώμη ποὺ θὰ ταίριαζε ἰδιαίτερα σωστὰ σ' αὐτὴ τὴν γελοία κοινωνία. Ἀλλὰ ὅταν ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀκκισμοὶ δὲν πετύχουν στὴν πραγματικότητα κι ἀπὸ κάποιο σημεῖο τοῦ κόσμου, καταπολεμηθεῖ αὐτὴ ἡ γεμάτη νωχέλεια ἀπαραβίαστη ρουτίνα, τὸ ἴδιο μὲ ἐπιτυχία, οἱ μικροαστοὶ μας θὰ προσπαθήσουν, τὄχουμε κιόλας ξαναπεῖ, νὰ δημιουργήσουν τὸ λιγώτερο ἀμφιβολίες γιαυτὴ τὴν ἐπιτυχία καὶ νὰ μειώσουν τὴν σημασία της, χωρὶς νὰ διστάσουν κιόλας νὰ ἀντιπαρατάξουν ἠθικὲς ἀστικὲς ἀρχὲς ἐνάντια σὲ μιὰν κίνηση ποὺ προσπαθεῖ ἴσα—ἴσα ν' ἀπαλλάξει τὸν κόσμο ἀπ' τὴν πιὸ φοβερὴ ἀνηθικότητα.

Ὄχι, ἔχουμε ὅλοι μας ὑποχρέωση νὰ μὴ παρασυρθοῦμε ἀπὸ καμιὰ χίμαιρα πάνω σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο: ὁ ἀστικός μας κόσμος δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ χρησιμεύσει σὲ τίποτα καὶ σὲ καμιὰ ἀπ' τὶς πιὸ εὐγενικὲς προσπάθειες ποὺ πρὸς αὐτὲς τείνει ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότητα· χωρὶς κανένα βάθος πιὰ φθάνει σὲ τέτοιο σημεῖο ποταπότητας λιγώτερο—κατὰ τὴ γνώμη μου—ἀπὸ κακία παρὰ ἀπὸ μιὰν ἀπίστευτη ραθυμία μ' ὅλα της τ' ἀποτελέσματα. Γιαυτὸ ἀκριβῶς αὐτὲς οἱ πολιτικὲς λέσχες ποὺ φυτοζωοῦν κάτω ἀπ' τὴν ἐπωνυμία τοῦ «ἀστικοῦ κόμματος», δὲν εἶναι πιά, ἐδῶ καὶ πολὺν καιρό, παρὰ συμφεροντολογικοὶ συνεταιρισμοὶ ποὺ σχηματίσθηκαν ἀπὸ ὡρισμένες ἐπαγγελματικὲς ὁμάδες, ὡρισμένων τάξεων καὶ βασικὸς σκοπός τους εἶναι νὰ ὑπερασπίζονται ὅσο καλύτερα μποροῦν τὰ ἐγωιστικά τους συμφέροντα. Ἔτσι γίνεται φανερὸ ὅτι μιὰ τέτοια ἑταιρία «ἀστῶν» πολιτικῶν εἶναι τελείως ἀνίκανη νὰ καθοδηγήσει ἕναν ἀγώνα προπάντων ὅταν ὁ ἀντίπαλος στρατολογεῖται ὄχι ἀνάμεσα στὰ χρυσοφόρα σοφὰ σακιά, ἀλλὰ μέσ' ἀπ' τὶς προλεταριακὲς μάζες ποὺ κινοῦνται πρὸς τὴν ἐπανάσταση τέλεια ἐξαγριωμένες κι ἱκανὲς γιὰ ὅλα.

* * *

Ἂν δώσουμε τὴν πρέπουσα σημασία σ' αὐτὸ τὸ γεγονός: τὸ πρωτο ἀπ' τὰ καθήκοντα τοῦ Κράτους, ποὺ εἶναι στὴν ὑπηρεσία τοῦ λαοῦ καὶ δὲν φροντίζει παρὰ μόνο γιὰ τὸ καλό του, εἶναι νὰ διαφυλάξει τὰ καλύτερα στοιχεῖα τῆς ράτσας, νὰ τὰ φροντίσει καὶ νὰ τοὺς δώσει τὴν εὐκαιρία ν' ἀναπτυχθοῦν, τότε καταλήγουμε λογικὰ στὸ συμπέ-

ρασμα ὅτι ἡ προσπάθεια του δὲν περιορίζεται μόνο στὸ νὰ γεννήσει βλαστοὺς ἄξιους τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ράτσας, ἀλλὰ κι ὅτι ὀφείλει ἀκόμη νὰ τοὺς δώσει μιὰν ἐκπαίδευση καὶ μιὰν ἀγωγὴ ποὺ θὰ τοὺς κάνει ἀργότερα χρήσιμα μέλη τῆς κοινότητας καὶ ἱκανὰ νὰ συνεισφέρουν στὴν ἀνάπτυξη της.

Ὅπως μέσα στὸ σύνολο ἡ διανοητικὴ ἀπόδοση τῶν ἀτόμων εἶναι ἀπευθείας δημιούργημα τῶν φυλετικῶν ἱκανοτήτων τοῦ ἀνθρώπινου ὑλικοῦ, ἡ ἀτομικὴ ἐκπαίδευση πρέπει νἄχει σὰν πρῶτο σκοπὸ τὴν δημιουργία καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς φυσικῆς ὑγείας. Γιατὶ στὶς περισσότερες περιπτώσεις ἕνα μυαλὸ ξεκάθαρο κι ἐνεργητικὸ δὲν βρίσκεται παρὰ σ' ἕνα σῶμα γεμάτο ὑγεία καὶ ζωή. Τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι εἶναι τὶς περισσότερες φορὲς πολὺ λίγο σωματικὰ δυνατοὶ δὲν καταρίπτει αὐτὴ τὴν ἀρχή. Πρόκειται τότε γιὰ ἐξαιρέσεις ποὺ, ὅπως σ' ὅλες τὶς περιπτώσεις, δὲν ἀποτελοῦν τὸν κανόνα. Ἀλλὰ ὅταν ἕνας λαὸς ἀποτελεῖται στὴν πλειοψηφία του ἀπὸ ἄτομα φυσιολογικὰ ἐκφυλισμένα, εἶναι ἐξαιρετικὰ σπάνιο νὰ ἀναπτυχθεῖ μέσα σ' αὐτὸ τὸ βοῦρκο ἕνα πνεῦμα ἀληθινὰ μεγάλο. Ἡ ἐπίδραση του δὲν θὰ γνωρίσει ποτὲ καὶ σὲ καμιὰ περίπτωση πλατειὰ ἀπήχηση. Ἢ αὐτὴ ἡ πλέμπα τῶν ἐκφυλισμένων θὰ εἶναι ἀνίκανη νὰ τὸ καταλάβει, ἢ ἡ δύναμη τῆς θέλησης του θὰ ἐξασθενήσει γιατὶ δὲν θὰ μπορεῖ ν' ἀκολουθήσει αὐτὸ τὸν ἀετὸ στὸ πέταγμα του.

Τὸ ρατσιστικὸ Κράτος, ἔχοντας συνείδηση αὐτῆς τῆς ἀλήθειας δὲν πρέπει νὰ πιστέψει ὅτι μπορεῖ νὰ φυτέψει μέσα στὰ μυαλὰ τῶν ἀνθρώπων τὴν γνώση μὲ ἐμφυσήματα ἀντλίας· θὰ προσπαθήσει νὰ τὸ πετύχει μὲ ἕνα προοδευτικὸ ἀνέβασμα μέσα ἀπὸ ὑγιεινὰ σώματα. Ἡ ἀνάπτυξη τῶν πνευματικῶν ἱκανοτήτων δὲν θἄρθει παρὰ σὲ δεύτερο πλάνο. Ἀλλὰ κι ἐδῶ ἀκόμη ὁ βασικὸς σκοπὸς θὰ εἶναι ὁ σχηματισμὸς τοῦ χαρακτήρα κι ἰδιαίτερα ἡ ἀνάπτυξη τῆς δύναμης τῆς θέλησης καὶ τῆς ἱκανότητας γι ἀποφάσεις· θὰ συνηθίσουν ταυτόχρονα οἱ νέοι νὰ πέρνουν μὲ χαρὰ τὴν εὐθύνη γιὰ τὶς πράξεις τους. Ἡ καλλιέργεια μὲ τὴν οὐσιαστική της ἑρμηνεία θὰ περάσει σὲ δεύτερη θέση.

Τὸ ρατσιστικὸ Κράτος πρέπει νὰ πρεσβεύει τὴν ἀρχὴ ὅτι *ἕνας ἄνθρωπος ποὺ ἡ πνευματική του καλλιέργεια εἶναι στοιχειώδης, ἀλλὰ τὸ σῶμα του δυνατὸ κι ὁ χαρακτήρας του τίμιος κι ἰσχυρὸς ἔτσι ποὺ νὰ μπορεῖ νὰ πάρει μιὰν ἀπόφαση καὶ νἄχει τὴν ἀπαιτούμενη δύναμη τῆς θέλησης, εἶναι περισσότερο χρήσιμος στὴν ἐθνικὴ κοινότητα, παρὰ ἕνας ἀρρωστημένος τύπος, ὅσο προικισμένος πνευματικὰ κι ἂν εἶναι.* Ἕνας λαὸς ἀπὸ σοφοὺς ἀλλὰ ἐκφυλισμένους φυσιολογικά, μὲ ἀδύνατη θέληση ποὺ κηρύσσουν ἕναν δειλὸ φιλερηνισμό, δὲν θὰ μπορέσει ποτὲ νὰ κατακτήσει τὸν οὐρανό· δὲν θὰ μπορέσει οὔτε αὐτὴ τὴν ἴδια τὴν ὕπαρξή του νὰ ἐξα-

σφαλίσει πάνω σὲ τούτη τὴ γῆ. Εἶναι πολὺ σπάνιο τὸ γεγονὸς μέσα στὸν σκληρὸν ἀγώνα ποὺ μᾶς ἐπιβάλλει τὸ πεπρωμένο, νὰ λυγίσει ὁ λιγώτερο σοφός· ὁ νικημένος εἶναι πάντα αὐτὸς ποὺ μέσ' ἀπ' τὴ σοφία του πέρνει τὶς λιγώτερο σκληρὲς ἀποφάσεις καὶ τὶς ἐφαρμόζει μ' ἕναν τρόπο γεμάτον λύπη καὶ συμπόνοια. Τέλος πρέπει πάντα νὰ ὑπάρχει μιὰ κάποια ἁρμονία ἀνάμεσα στὴ φύση καὶ στὸ πνεῦμα. *Ἕνα σῶμα ποὺ ἡ γάγγραινα τὄχει καταφάγει δὲν γίνεται πιὸ ὄμορφο ὅσο κι ἂν τὸ φωτίσουν ὅλες οἱ πνευματικὲς ἐκλάμψεις τοῦ κόσμου* κι ἀκόμη θἆταν ἄτιμο νὰ δώσουμε τὴν πιὸ τέλεια πνευματικὴ κατασκευὴ σὲ ἀνθρώπους κακοφτιαγμένους ἢ ἀνάπηρους ποὺ ἡ ἔλλειψη ἐνεργητικότητας καὶ χαρακτῆρα θὰ τοὺς ἔκανε πλάσματα δειλὰ κι ἀναποφάσιστα. Αὐτὸ ποὺ ἔχει κάνει ἀθάνατο τὸ ἰδεατὸ τῆς ὀμορφιᾶς ὅπως τὴν πίστευαν οἱ Ἕλληνες, εἶναι ἡ ὑπέροχη συζυγία τῆς πιὸ λαμπρῆς φυσικῆς καλλονῆς μὲ τὴν πνευματικὴ ἔκλαμψη καὶ τὴν εὐγένεια τῆς ψυχῆς.

Ἂν ἡ ἔκφραση τοῦ Μόλτκε εἶναι ἀληθινή: «Ἡ τύχη δὲν ὑπακούει παρὰ σ' ὅποιον τὴν ἀξίζει», τότε τὸ ἴδιο μποροῦμε νὰ ποῦμε γιὰ τὶς σχέσεις σώματος καὶ πνεύματος: ἕνα πνεῦμα ὑγιεινὸ ἔχει γενικὰ γιὰ κατοικία ἕνα γερὸ καὶ δυνατὸ σῶμα.

Ἡ δημιουργία δυνατῶν σωματικὰ ἀνθρώπων δὲν εἶναι λοιπὸν μέσα σ' ἕνα Κράτος, ἀτομικὴ ὑπόθεση· δὲν εἶναι ἀκόμα οὔτε ἕνα πρόβλημα ποὺ ἀναφέρεται κατὰ πρῶτο λόγο στοὺς γονεῖς καὶ δεύτερο ἢ τρίτο μόνον, στὸ σύνολο τῶν πολιτῶν· εἶναι μιὰ ἀναγκαιότητα γιὰ τὴ διατήρηση τοῦ λαοῦ ποὺ τὴν ἐκπροσωπεῖ καὶ τὴν προστατεύει τὸ Κράτος. Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ ὅ,τι ἀναφέρεται στὴν πνευματικὴ καλλιέργεια. Τὸ Κράτος καταπατεῖ κιόλας τὸ ἐλεύθερο δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ ἀντιπαρατάσσει τὸ δικαίωμα τῆς κοινότητας καὶ τοῦ συνόλου, ὑποχρεώνοντας τὸ παιδὶ στὴν ἀναγκαστικὴ ἐκπαίδευση, χωρὶς νὰ λογαριάζει τὴ θέληση τῶν γονιῶν—τὸ ρατσιστικὸ Κράτος πρέπει, μέσα σὲ μεγαλύτερο ἀκόμα πεδίο, νὰ ἐπιβάλλει τὴν ἐξουσία του ἐνάντια στὴν ἀμάθεια καὶ τὴν ἀκατανοησία τῶν ἀτόμων πάνω σὲ ζητήματα ποὺ ἀναφέρονται στὴ σωτηρία τοῦ Ἔθνους. Θὰ πρέπει νὰ ὀργανώσει τὴν ἐκπαιδευτική του δραστηριότητα κατὰ τέτοιο τρόπο ὥστε ἡ νεολαία νὰ τύχει ἀπ' τὴν πιὸ τρυφερή της ἡλικία μιᾶς μεταχείρησης ἀνάλογης μὲ τὸν κοινὸ ἀκολουθούμενο σκοπὸ καὶ τέτοιας ποὺ ἀργότερα θὰ εἶναι ἀπαραίτητη στὸ ἄτομο. Δὲν πρέπει νὰ μεγαλώσουμε μιὰ γενιὰ μέσα σὲ θερμοκήπιο.

Ἀρχικὰ εἶναι δουλειὰ τῶν νεαρῶν μητέρων ν' ἀναλάβουν τὸ ἔργο τῆς ἐκπαίδευσης καὶ τῆς ὑγιεινῆς. Μερικὲς δεκάδες χρόνια θἆταν ἀρκετὲς γιὰ νὰ φθάσουμε στὸ ἐπιδιωκόμενο ἀποτέλεσμα τῆς δημιουργίας τοκετῶν δίχως καμιὰ μόλυνση ὥστε οἱ περιπτώσεις ἐπιλόχιων

πυρετῶν νὰ γίνουν ἐξαιρετικὰ σπάνιες· πρέπει νὰ εἶναι καὶ θὰ καταστεῖ δυνατό, ἐφαρμόζοντας βασικὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴ ἀγωγὴ καὶ στὶς μητέρες τὶς ἴδιες, νὰ μπορέσουν αὐτὲς νὰ δώσουν στὰ παιδιά τους ἀπ' τὰ πρῶτα τους κιόλας χρόνια, ἀσχολίες τέτοιες ὥστε ἡ κατώτερη διασταύρωση ἀπ' τὴν ὁποία βγῆκαν νὰ ἐξαλειφθεῖ μὲ τὶς καλύτερες συνθῆκες ποὺ θὰ δημιουργηθοῦν.

Μέσα σ' ἕνα ρατσιστικὸ Κράτος τὸ σχολεῖο ἀφιερώνει πολὺ περισσότερο καιρὸ στὴ φυσικὴ καὶ σωματικὴ ἐξάσκηση. Δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ φορτώνουμε τὰ νεανικὰ μυαλὰ μὲ ἄχρηστες ἀποσκευές· ἡ πεῖρα μᾶς δίδαξε ὅτι δὲν θὰ τοὺς χρειαστοῦν παρὰ ἀποσπάσματα ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς γνώσεις κι ἐξάλλου αὐτὸ ποὺ τελικὰ ἀπομένει καὶ συγκρατεῖ κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο ὁ ἐγκέφαλος δὲν εἶναι οἱ γενικότητες ἀλλὰ οἱ δευτερεύουσες λεπτομέρειες· ἕνα νέο ἀγόρι εἶναι στ' ἀλήθεια ἀνίκανο νὰ κάμει ἀπὸ μόνο του μιὰ λογικὴ κατανομὴ τοῦ ὑλικοῦ αὐτοῦ ποὺ τοῦ συσσωρεύουν. Τὸ ν' ἀφιερώνουμε, ὅπως γίνεται σήμερα, δυὸ σύντομες ὧρες μέσα στὸ ἑβδομαδιαῖο πρόγραμμα τῶν δημοτικῶν σχολείων γιὰ τὴ γυμναστικὴ κι αὐτὲς γιὰ τοὺς μαθητὲς νἆναι προαιρετικές, εἶναι μιὰ τρομερὴ πλάνη, ἀκόμη κι ἀπ' τὴν τέλεια ἀντίθετη διανοουμενίστικη ἄποψη. Δὲν θἄπρεπε νὰ περνᾶ ἡμέρα ποὺ ὁ νέος νὰ μὴ ἀφιερώνει τὸ λιγώτερο μιὰ ὥρα τὸ πρωὶ καὶ μιὰ ὥρα τὸ βράδυ στὴ φυσικὴ ἐξάσκηση καὶ σ' ὅλα τὰ εἴδη τῶν σπὸρ καὶ τῆς γυμναστικῆς. Δὲν πρέπει—ἂς σημειωθεῖ,—νὰ παραμελεῖται ἕνα σπόρ, τὸ μπόξ, ποὺ στὰ μάτια τῶν περισσότερων ἀπ' τοὺς ὀνομαζόμενους «ρατσιστὲς» φαίνεται σκληρὸ καὶ βάρβαρο. Εἶναι ἀπίστευτο πόσες γνῶμες ἀντιφατικὲς καὶ ψεύτικες ἔχουν ἀκουστεῖ πάνω σ' αὐτό, μέσα στοὺς κύκλους τῶν «καλλιεργημένων». Τὸ νὰ περνᾶ ἕνας νέος τὸν καιρό του μὲ τὴ ξιφασκία, ὕστερα νὰ ἀγωνίζεται καὶ νὰ μονομαχεῖ, νὰ τί θἆταν τέλεια φυσιολογικὸ καὶ ἀξιοπρεπές, ἀλλὰ τὸ μπόξ, τί βαρβαρότης! Γιατί; Δὲν ὑπάρχει ἄλλο κανένα σπὸρ πού, σὰν κι αὐτό, ν' ἀναπτύσσει τὸ ἀγωνιστικὸ πνεῦμα, νὰ ὑποβάλλει σὲ γρήγορες σὰν ἀστραπὴ ἀποφάσεις καὶ νὰ δίνει στὸ σῶμα τὴν ἐλαστικότητα καὶ μαζὺ τὴν ἀντοχὴ καὶ τὴ σκληράδα τοῦ ἀτσαλιοῦ. Εἶναι πιὸ σκληρὸ δυὸ νέοι ἄνθρωποι νὰ λύνουν τὶς διαφορές τους μὲ τὶς γροθιὲς παρὰ μὲ δυὸ μυτερὲς ξιφολόγχες; Δὲν εἶναι πιὸ ἀντρικό, ἕνας ἄνθρωπος ποὺ δέχεται ἐπίθεση νὰ ἀμύνεται καὶ νὰ ἀπωθεῖ τὸν ἀντίθετό του μὲ τὶς γροθιές του παρὰ νὰ τὸ βάζει στὰ πόδια καλώντας τὴν ἀστυνομία νὰ τὸν βοηθήσει; Ἀλλὰ πάνω ἀπ' ὅλα ἕνα νέο ἀγόρι μὲ γερὸ κορμὶ πρέπει νὰ μάθει καὶ νὰ δέχεται τὰ χτυπήματα. Αὐτὸ τὸ ἀξίωμα θὰ φανεῖ φυσικά, στοὺς διανοουμένους μας, ἄγριο κι ἀπάνθρωπο. Ἀλλὰ τὸ ρατσιστικὸ Κράτος δὲν ἔχει σὰν σκοπὸ μὲ τὴν ἐκπαίδευση ποὺ παρέχει νὰ δημιουργήσει μιὰ ἀ-

ποικία ειρηνόφιλων αισθητικῶν κι ἀτόμων φυσιολογικὰ ἐκφυλισμένων. Ἡ ἰδανικὴ εἰκόνα τῆς ἀνθρωπότητας ποὺ δραματίζεται δὲν κάνει γιὰ τοὺς ἀξιότιμους μικροαστούς μας καὶ γιὰ τὶς παρθενικὲς γεροντοκόρες, ἀλλὰ γι' ἀνθρώπους προικισμένους μὲ μιὰ σκληρὴ κι ἀκατασίγαστη ἐνεργητικότητα καὶ γιὰ γυναῖκες ποὺ νἆναι σὲ θέση νὰ φέρουν στὸν κόσμο ἀληθινοὺς ἄντρες.

Ἔτσι τὰ σπὸρ δὲν προορίζονται μόνο νὰ δημιουργοῦν ἄτομα δυνατά, ἐπιδέξια καὶ τολμηρά, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ σκληραγωγοῦν καὶ νὰ τὰ μαθαίνουν νὰ ὑποφέρουν τὴν κακοτυχία καὶ τὶς ἀναποδιές.

Ἂν ἡ ἀνώτερη τάξη τῶν διανοουμένων μας δὲν εἶχε ἀποκλειστικὰ ἀνατραφεῖ μὲ τὰ ξεχωριστὰ καὶ πρέποντα ἰδεώδη, ἄν, ἀντίστροφα εἶχε μάθει μπόξ, μιὰ ἐπανάσταση στὴ Γερμανία ποὺ θὰ τὴν καθοδηγοῦσαν ἀπατεῶνες, ληστὲς κι ἄλλοι παρόμοιοι κακοποιοί, δὲν θἆχε ποτὲ γίνει γιατὶ αὐτὴ ἡ ἐπανάσταση χρωστάει τὴν ἐπιτυχία της ὄχι στὶς ἱκανότητες καὶ στὸ θάρρος τῶν ὑποκινητῶν της, ἀλλὰ στὴν δειλία καὶ στὴν κουρελιασμένη ἀναποφασιστικότητα αὐτῶν ποὺ κυβερνοῦσαν τὸ Κράτος καὶ ποὺ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἦταν κι οἱ ὑπεύθυνοι ἡγέτες. Ὅλοι αὐτοὶ ποὺ σήμερα παριστάνουν τὴν πνευματικὴ μας ἡγεσία δὲν ἔχουν μορφωθεῖ παρὰ μόνο πνευματικὰ καὶ βρέθηκαν ἄοπλοι τὴν στιγμὴ ποὺ ἡ ἀντίπαλη μερίδα χρησιμοποιοῦσε ἀντὶ γιὰ πνευματικὰ ὅπλα φραγμοὺς πυρός. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἐπαναστατικὴ κίνηση πέτυχε γιατὶ ἡ ἀνώτατη ἐκπαίδευση μας ἔχει σὰν ἀρχὴ νὰ δημιουργεῖ δημόσιους ὑπαλλήλους κι ὄχι ἀνθρώπους, μηχανικούς, τεχνικούς, χημικούς, νομικοὺς καὶ φιλόλογους καὶ γιὰ νὰ μὴ ἐξαφανιστεῖ αὐτὸ τὸ θαυμάσιο ἐκπαιδευτικὸ σύστημα καὶ καθηγητές.

Ἀπὸ πνευματικὴ ἄποψη ἡ ἀνώτατη ἡγεσία μας πέτυχε ἀποτελέσματα ἐκπληκτικά, ἀλλὰ ὅσο γιὰ ἀπόδειξη τῆς θέλησης καὶ τῆς δύναμης της, σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὑστεροῦσε διπλά.

Εἶναι πιὰ σίγουρο ὅτι ἡ ἐκπαίδευση κι ἡ μόρφωση εἶναι ἀνίκανη νὰ δημιουργήσει καὶ νὰ μεταλλάξει ἕναν δειλὸ ἄνθρωπο σὲ θαρραλέο, ἀλλὰ εἶναι τὸ ἴδιο σίγουρο πάλι ὅτι ἕνας ἄνθρωπος μὲ κάποια δύναμη δὲν θὰ μπορέσει ν' ἀναπτύξει τὶς ἱκανότητες του ἂν ἡ ἐλαττωματικὴ ἐκπαίδευση του τοῦ δημιουργήσει σύμπλεγμα κατωτερότητας ἀναφορικὰ μὲ τὴ δύναμη του καὶ τὶς σωματικές του δυνατότητες. Μόνο στὸν στρατὸ μπορεῖ νὰ γίνει κατανοητὸ πόσο πολὺ οἱ φυσικὲς ἱκανότητες μποροῦν ν' ἀναπτύξουν στὸν ἄνδρα τὸ θάρρος καὶ τὸ μαχητικὸ πνεῦμα. Δὲν θὰ συναντήσουμε ἐκεῖ παρὰ ἥρωες: ἡ μέση κατάσταση ἀντιπροσωπεύεται ἐλάχιστα. Μολοντοῦντο ἡ ἐξαίρετη συμπεριφορὰ τοῦ Γερμανοῦ στρατιώτη στὴν ἐποχὴ τῆς εἰρήνης προσέδωσε σ' ὁλόκληρον αὐτὸ τὸ γιγάντιο ὀργανισμὸ μιὰν ἐμπιστοσύνη

στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του ποὺ τὴν δύναμη της δὲν μπόρεσαν ν' ἀντιληφθοῦν οἱ ἀντίπαλοι μας. Τὰ ἀθάνατα παραδείγματα γενναιότητας καὶ ψυχικῆς ὁρμῆς ποὺ οἱ γερμανικὲς στρατιὲς ἔδωσαν σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ καλοκαιριοῦ μέχρι τὸ φθινόπωρο τοῦ 1914, κατὰ τὴν προέλαση τους, ὅταν ὅλα σαρώθηκαν μπροστά τους, ἦταν ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἀκούραστης ἐκγύμνασης. Στ' ἀτέλειωτα χρόνια τῆς εἰρήνης οἱ στρατιῶτες μας εἶχαν συνηθίσει τὰ πολὺ λίγο εὔρωστα σώματα τους σὲ δοκιμασίες καὶ γυμνάσματα ἀπίστευτα ποὺ τοὺς ἔδωσαν αὐτὴν τὴν ἐμπιστοσύνη στὸν ἑαυτό τους ὥστε οἱ πιὸ ἐκπληκτικὲς ἀπ' τὶς περισσότερο τρομερὲς μάχες δὲν μπόρεσαν νὰ συντρίψουν.

Ὁ Γερμανικὸς λαός μας, σήμερα τσακισμένος καὶ καταπτοημένος ποὺ δέχθηκε χωρὶς διόλου ν' ἀμυνθεῖ τὶς κλωτσιὲς ὅλου τοῦ κόσμου, ἔχει ἀπόλυτη ἀνάγκη ἀπ' αὐτὴ τὴ δύναμη ποὺ προσδίδει ἡ αὐτοπεποίθηση κι ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀτόμου στὸν ἑαυτό του. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἐμπιστοσύνη πρέπει νὰ διδαχτεῖ στὰ παιδιά μας ἀπ' τὰ πρῶτα κιόλας χρόνια τους. Ὁλόκληρο τὸ παιδαγωγικό μας σύστημα πρέπει νὰ προσανατολισθεῖ πρὸς αὐτὸν τὸν τομέα ὥστε νὰ κάνει τὰ παιδιὰ ν' ἀποκτήσουν τὴν πεποίθηση ὅτι εἶναι ἀπόλυτα ἀνώτεροι ἀπὸ κάθε ἄλλο λαό. Ἡ δύναμη κι ἡ σωματικὴ ἀντοχὴ πρέπει νὰ πείσουν τοὺς νέους γιὰ τὸ ὅτι ὁ λαὸς ποὺ σ' αὐτὸν ἀνήκουν δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ νικηθεῖ. Μόνον ἡ ἐμπιστοσύνη ποὺ κάθε στρατιώτης εἶχε στὸν ἑαυτό του καὶ σ' αὐτοὺς ποὺ τὸν καθοδηγοῦσαν ὁδήγησε τὸν στρατό μας στὶς ἀλλοτινές του νίκες. Αὐτὸ ποὺ θὰ ξανακάνει τὸν λαό μας νὰ σταθεῖ στὰ πόδια του, θἆναι ἡ πεποίθηση ὅτι μπορεῖ νὰ ξανακερδίσει τὴν ἐλευθερία του. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ πεποίθηση δὲν θὰ εἶναι παρὰ τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς παρόμοιας πεποίθησης ποὺ θά εἰσχωρήσει στὸ νοῦ καὶ τὴν ψυχὴ ὅλων τῶν ἀτόμων.

Πάνω σ' αὐτὸ δὲν πρέπει πιὰ νἄχουμε ψευδαισθήσεις:

Τεράστια ἦταν ἡ κατάπτωση τοῦ λαοῦ μας· τεράστιες πρέπει νἆναι κ' οἱ προσπάθειες μας γιὰ νὰ βάλουμε τέλος μιὰ μέρα σ' αὐτὴ τὴν ἐξαθλίωση· Μόνο μὲ μιὰ ἐξαιρετικὴ ἐθνικὴ δραστηριότητα, μὲ τὴν δίψα τῆς ἐλευθερίας καὶ μὲ τὸν παθιασμένο ζῆλο θὰ ξαναποκτήσουμε αὐτὸ ποὺ μᾶς λείπει.

***

Ἡ ἐνδυμασία τῶν νέων μας πρέπει κι αὐτὴ νὰ προσαρμοσ[illegible]ῖ πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενο σκοπό. Εἶναι στ' ἀλήθεια ἀπογοητευτικὸ νὰ βλέπουμε τὴ νεολαία μας νὰ προσκολλᾶται σὲ μιὰν ἀνόητη μόδα ποὺ δίνει προφητικὴν ἑρμηνεία στὴν παληὰ παροιμία: «Τὸ ράσο κάνει τὸν παπᾶ».

Οἱ νέοι μας πρέπει νὰ ντυθοῦν ἀνάλογα μὲ τὴν ἐκπαιδευτικὴ

ἀγωγὴ ποὺ πέρνουν. Ὁ νεαρὸς ποὺ κυκλοφορεῖ τὸ καλοκαῖρι μὲ μακρυὰ πανταλόνια καὶ μέσα σὲ ροῦχα κλειστὰ μέχρι τὸ λαιμό, δυσκολεύεται ἀπ' αὐτὸ καὶ μόνο τὸ γεγονὸς νὰ ἐπιδοθεῖ σὲ μιὰ φυσικὴ ἐξάσκηση. Γιατί, ἂς τὸ ποῦμε ἀνοιχτά, πρέπει τὸ ἴδιο νὰ ξυπνήσουμε τὴν φιλοδοξία ὅσο καὶ τὴ ματαιοδοξία· ὄχι τὴν ματαιοδοξία γιὰ ἀπόκτηση ἀκριβῶν ρούχων ποὺ δὲν μποροῦν ὅλοι ν' ἀγοράσουν, ἀλλὰ τὴν φιλοδοξία νὰ φτιάξουν ἕνα ὄμορφο κορμὶ πού γι αὐτὸ θὰ ὑπερηφανεύονται καὶ θὰ γυμνάζονται γιὰ νὰ τ' ἀποκτήσουν.

Αὐτὴ ἡ θεωρία θὰ παίξει ἀργότερα τὸ ρόλο της. Ἡ νέα κοπέλλα θ' ἀναγνωρίσει κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ κορμὶ τὸν ἄντρα ποὺ τῆς ταιριάζει. Ἂν ἡ σωματικὴ ὀμορφιὰ δὲν ἦταν τόσο περιφρονημένη στὶς μέρες μας καὶ δὲν εἶχε περάσει σὲ δεύτερο πλάνο ἀπὸ τὴν ἠλιθιότητα τῆς μόδας, ἑκατοντάδες χιλιάδες νέες κοπέλλες τοῦ λαοῦ μας δὲν θ' ἀφήνονταν νὰ παρασυρθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀπαίσιους μπάσταρδους ἑβραίους μὲ τὶς στραβειὲς γάμπες. Μέσα στά καθήκοντα τοῦ κράτους εἶναι κι ἡ φροντίδα νὰ βρίσκουν οἱ νέοι μας ὄμορφα σώματα γιὰ νὰ μποροῦν ν' ἀνανεώνουν τὴν ὀμορφιὰ τῆς ράτσας.

Σήμερα πιὰ κάτι τέτοιο εἶναι ἀναπόφευκτη ἀνάγκη, γιατὶ ἡ στρατιωτικὴ ἐκπαίδευση μᾶς λείπει ἐνῶ ἄλλοτε καὶ στὴν ἐποχὴ ἀκόμη τῆς εἰρήνης, ἀντιστάθμιζε κατὰ μέγα μέρος τὶς ἐλλείψεις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος. Τὰ πλεονεκτήματα του δὲν περιορίζονται μόνο στὸν σχηματισμὸ τῆς προσωπικότητας ἀλλὰ ἐξασκοῦσαν καὶ μιὰν εὐτυχισμένη ἐπίδραση πάνω στὶς σχέσεις τῶν δύο φύλων. Ἡ νέα κοπέλλα θὰ προτιμᾶ πάντα τὸν στρατιώτη ἀπ' αὐτὸν ποὺ δὲν ὑπηρέτησε τὴν πατρίδα.

Τὸ ρατσιστικὸ κράτος δὲν ἔχει ὑποχρέωση νὰ ἐπαγρυπνᾶ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν σωματικῶν δυνάμεων κατὰ τὴν σχολικὴ περίοδο, ἀλλὰ ν' ἀσχολεῖται τὸ ἴδιο μ' αὐτὴν καὶ στὸ διάστημα τῆς ἐξωσχολικῆς περιόδου ὅσο οἱ νέοι δὲν ἔχουν ὁλοκληρώσει τὴν ἀνάπτυξη τους καὶ μέχρι ποὺ αὐτὴ νὰ φτάσει στὶς ἰδανικὲς συνθῆκες. Εἶναι ἀνόητο νὰ πιστεύουμε ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπίβλεψης πάνω στοὺς νέους πολίτες σταματᾶ γιὰ τὸ Κράτος ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ αὐτοὶ θὰ βγοῦν ἀπ' τὸ σχολεῖο, γιὰ νὰ ξαναξυπνήσει ζωηρότερο μόλις καταταγοῦν στὸ στρατό. Αὐτὸ τὸ δικαίωμα, στὴν πραγματικότητα, εἶναι ἀναφαίρετο καὶ συνεχόμενο. Τὸ σημερινὸ κράτος ποὺ ἐνδιαφέρεται πολὺ λίγο γιὰ τὴν καλὴ ὑγεία τῶν πολιτῶν του, ἔχει παραλείψει αὐτὸ τὸ καθῆκον σὲ βαθμὸ ἐγκληματικό. Ἀφήνει σήμερα τὴ νεότητα νὰ κυλιέται στοὺς δρόμους καὶ σὲ τόπους διαφθορᾶς, ἀντὶ νὰ τὴν καθοδηγήσει καὶ νὰ φροντίσει γιὰ τὸν φυσιολογικό της προσανατολισμὸ μέχρι ποὺ νὰ τὴν μεταβάλλει σὲ μιὰ στρατιὰ ἐφήβων ὑγιῶν καὶ ρωμαλέων.

Τὸ ζήτημα νὰ προσδιορίσουμε κάτω ἀπὸ ποιὸ καθωρισμένο σχῆμα τὸ Κράτος θὰ ὀργανώσει τὴν ἐξωσχολικὴν ἐκπαίδευση, μένει γιὰ τὴ στιγμὴ ἔξω ἀπ' τὰ ἐνδιαφέροντα μας· τὸ βασικὸ εἶναι νὰ τὸ κάνει· τότε θὰ βρεῖ μόνο του τοὺς τρόπους καὶ τὰ μέσα. Τὸ ρατσιστικὸ Κράτος πρέπει νὰ θεωρήσει τὴν ἐξωσχολικὴ ἐκπαίδευση τῶν νέων καὶ τὴν φυσιολογική τους ἀνάπτυξη σὰν μιὰν ἀπ' τὶς ἁρμοδιότητες του, ἴδιας σημασίας μὲ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξη καὶ πρέπει νὰ τὴν ἐνισχύσει μέσω τῶν κρατικῶν ἱδρυμάτων. Ἡ φυσικὴ ἀγωγὴ πρέπει νὰ γίνει, σὲ χοντρὲς γραμμές, μιὰ προετοιμασία γιὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσία. Ὁ στρατὸς δὲν θἄχε πιὰ ἀνάγκη, ὅπως ἄλλοτε, νὰ μάθει στὸν νέο τὰ βασικὰ στοιχεῖα τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐκπαίδευσης του· δὲν θὰ δέχεται πιὰ νεοσύλλεκτους μὲ τὴν συνηθισμένη ἔννοια τοῦ ὅρου· δὲν θἄχει παρὰ νὰ μεταλλάζει σὲ στρατιώτη ἕναν νέο ποὺ κιόλας θἄχει ἀποκτήσει μιὰ τέλεια ἐκπαιδευτικὴ προετοιμασία.

Στὸ ρατσιστικὸ Κράτος ὁ στρατὸς δὲν θὰ εἶναι πιὰ ὑποχρεωμένος νὰ μαθαίνει στοὺς νεοσύλλεκτους πῶς νὰ βαδίζουν καὶ πῶς νὰ κρατοῦν τὸ ὅπλο· θὰ εἶναι μιὰ ἀνώτατη σχολὴ ὅπου θὰ διδάσκεται ὁ πατριωτισμός. Ὁ νεαρὸς νεοσύλλεκτος θὰ μαθαίνει στὸ σύνταγμα του τὴν ἀπαραίτητη στρατιωτικὴ ἀγωγή, ἀλλὰ ταυτόχρονα θὰ προετοιμάζεται καὶ γιὰ τὸν ρόλο ποὺ πρόκειται ἀργότερα νὰ παίξει στὴ ζωή του. Μολοντοῦτο τὸ κυριώτερο ἀντικείμενο τῆς στρατιωτικῆς ἀγωγῆς θὰ παραμένει αὐτὸ ποὺ ἦταν πάντα στὸν παληὸ στρατὸ κι αὐτὸ ποὺ ἀποτελοῦσε τὴν μεγαλύτερη του ἀξία : θὰ δημιουργοῦσε καὶ θὰ μετασχημάτιζε τὸν νεαρὸ σὲ ἄνδρα : δὲν θὰ τὸν μάθαινε μόνο νὰ ὑπακούει ἀλλὰ καὶ νὰ γίνει ἱκανὸς νὰ διοικήσει μιὰ μέρα· θὰ τὸν μάθαινε νὰ σωπαίνει, ὄχι μόνον ὅταν δεχόταν μιὰ *δίκαιη* παρατήρηση ἀλλὰ κι ἀκόμη νὰ ὑποφέρει τὴν *ἀδικία* σιωπηλά.

Θὰ τὸν ἔκανε ἐξάλλου νἄχει τόση ἐμπιστοσύνη στὸν ἑαυτό του, πράγμα ποὺ ἔχει ὁ καθένας μ' ἕνα δυνατὸ σῶμα, ὥστε νὰ πεισθεῖ ὅτι ὁ λαός του εἶναι ἀκαταμάχητος.

Ὁ στρατιώτης ποὺ θὰ συμπλήρωνε καὶ θὰ τελείωνε τὴν θητεία του θ' ἀποκτοῦσε δυὸ τίτλους : ἕνα *πολιτικὸ δίπλωμα*, δηλαδὴ μιὰ νομικὴ ἐξασφάλιση ποὺ θὰ τὸν βοηθοῦσε νὰ καταλάβει μιὰ δημόσια θέση κι ἕνα *πιστοποιητικὸ καλῆς ὑγείας*ς ποὺ νὰ ἐμφαίνει ὅτι εἶναι φυσιολογικὰ ἕτοιμος γιὰ γάμο.

Τὸ ἴδιο ὅπως μὲ τ' ἀγόρια τὸ ρατσικὸ Κράτος θὰ κατευθύνει καὶ τὴν ἐκπαίδευση τῶν κοριτσιῶν, πάνω στὶς ἴδιες σχεδὸν ἀρχές. Κι ἐδῶ ἀκόμη θὰ δοθεῖ πρωταρχικὴ σημασία στὸν φυσικὸ σχηματισμό· μετὰ θἄθρει ἡ ἐκπαίδευση κι ἡ ἀνάπτυξη τοῦ χαρακτήρα καὶ τελευταῖα ἡ ἀνάπτυξη τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων. Δὲν πρέπει πο-

τὲ τὸ Κράτος νὰ ξεχάσει πὼς ὁ *ρόλος* τῆς γυναικείας ἐκπαίδευσης εἶναι νὰ ἑτοιμάσει τὸ ἔδαφος γιὰ ν' ἀναπτυχθεῖ ἡ μέλλουσα μητέρα.

***

Σ' αὐτὸ τὸ δεύτερο σημεῖο μόνον τὸ ρατσιστικὸ Κράτος πρέπει νὰ πετύχει κάτω ἀπ' ὅλες τὶς μορφὲς τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὸν σχηματισμὸ τοῦ χαρακτήρα.

Εἶναι ἀναμφισβήτητο ὅτι θὰ προηγηθοῦν τὰ βασικὰ στοιχεῖα ποὺ ἀποτελοῦν τὸν χαρακτῆρα τοῦ καθενός: ἕνας ἐγωιστὴς εἶναι καὶ θὰ μείνει πάντα τέτοιος ἐνῶ ἕνας ἰδεαλιστὴς θὰ εἶναι πάντα στὸ βάθος του ἰδεαλιστής. 'Αλλ' ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τοὺς ἐξαιρετικοὺς τύπους ποὺ διακρίνονται εὔκολα ὑπάρχουν κι ἄλλοι ποὺ τὰ φανερά τους σημάδια εἶναι καμουφλαρισμένα κι εἶναι δύσκολο νὰ τὰ ξεχωρίσεις. 'Ο γεννημένος ἐγκληματίας θὰ μείνει ἐγκληματίας· ἀλλά πολλοὶ ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἀποκαλύπτουν παρά μιά ὡρισμένη μόνο τάση γιά ἐγκληματικὲς πράξεις, μποροῦν μὲ τὴν κατάλληλη ἐκπαίδευση νά γίνουν χρήσιμα μέλη τῆς κοινωνίας· ἀντίστροφα χαρακτῆρες ἀναποφάσιστοι καὶ διστακτικοὶ μπορεῖ νά καταλήξουν σὲ φθοροποιά στοιχεῖα ἂν ἡ ἐκπαίδευση τους παραμεληθεῖ.

Πόσες φορὲς στὸ μέτωπο δὲν μᾶς δυσαρέστησε ἡ ἔλλειψη ἐχεμύθειας τοῦ λαοῦ μας. Πόσες δυσκολίες δὲν ἀντιμετωπίσαμε ἀπ' αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα στὴν προσπάθεια μας νά συγκαλύψουμε ἀπ' τὸν ἐχθρὸ μυστικά μεγάλης σημασίας! 'Αλλά τότε μπαίνει τὸ ἐρώτημα: Πῶς μποροῦσε ἡ ἐκπαίδευση ποὺ δόθηκε στὸν Γερμανικὸ λαὸ πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο νά μὴ τὸν κάνει ἀπερίσκεπτο; Μήπως ἀπ' τὸ σχολεῖο κιόλας ὁ μικρὸς *καταδότης* δὲν εἶχε ἐνισχυθεῖ περισσότερο παρὰ οἱ ἄλλοι σύντροφοι του ποὺ δὲν ἦταν φλύαροι; Μήπως ἡ καταγγελία δὲν κρινόταν καὶ δὲν κρίνεται ἀκόμα καὶ σήμερα ἀπ' τοὺς δασκάλους σὰν «εἰλικρίνεια» κι ἡ ἐχεμύθεια σὰν φοβερὴ ἀνοησία; Μπήκαμε ποτὲ στὸν κόπο νὰ παρουσιάσουμε στὰ παιδιὰ τὴν ἐχεμύθεια σὰν μιὰ ἀρετὴ ἀξιοπρόσεκτη καὶ σὰν ἕνα προτέρημα ἀπαραίτητο; Ὄχι, γιατὶ στὰ μάτια τῶν μοντέρνων παιδαγωγῶν μας κάτι τέτοια εἶναι ἀσήμαντα. 'Αλλ' αὐτὰ τ' ἀσήμαντα στοίχισαν στὸ Κράτος ἀμέτρητα ἑκατομμύρια σὲ δικαστικὰ ἔξοδα ἀφοῦ 90 στὶς 100 δίκες γιὰ συκοφαντία ἢ γιὰ ἀνάλογα αἴτια εἶχαν σὰν κίνητρο αὐτὴν τὴν ἔλλειψη ἐχεμύθειας. Λόγια ποὺ λέγονται ἔτσι εὔκολα καὶ χωρὶς καμιὰ συναίσθηση εὐθύνης· τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ μας ὑποσκάπτονται συνεχῶς γιατὶ ἀπερίσκεπτα ἀποκαλύπτονται οἱ καινούργιες ἀνακαλύψεις στὴ βιομηχανία κ.τ.λ. ἀκόμη οἱ μυστικὲς προετοιμασίες γιὰ τὴν ἄμυνα τῆς χώρας ἀποδείχθηκαν στὸ τέλος μάταιες γιατὶ ὁ λαός μας δὲν ἔμαθε νὰ σωπαί

νει κι ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἀκούει νὰ λέγεται. Στὰ χρόνια τοῦ πολέμου αὐτὴ ἡ μανία τῆς φλυαρίας ὁδήγησε στὸ νὰ χαθοῦν μάχες καὶ στὸ νὰ ὑποφέρουμε σήμερα ὅλη τὴ δυστυχία τῶν ἀποτελεσμάτων. Φθάνουμε λοιπὸν στὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν μποροῦμε νά διορθώσουμε τὸ κακὸ στὴν ὥριμη ἡλικία, μὴ ἔχοντας μάλιστα ἕναν αὐστηρὸ ὀργανισμό. Ἕνας καθηγητὴς δὲν πρέπει λόγου χάρη νὰ ἐφαρμόζει τὴν ἀρχὴ ὅτι θὰ μάθει τὶς κακὲς πράξεις τῶν μαθητῶν του ἀπ' τὶς διάφορες καταγγελίες ἐνθαρύνοντας τὴν κακὴ αὐτὴ συνήθεια. Ἡ νεολαία σχηματίζει κι ἀποτελεῖ ἕνα δικό της, ξεχωριστὸ Κράτος κι ἀντιτάσσει στὴν ἐφηβεία ἕνα μέτωπο ἀλληλεγγύης, πράγμα ποὺ εἶναι ἀπόλυτα φυσικό. Ἡ συνθήκη ποὺ ἕνα παιδὶ δέκα χρόνων ὑπογράφει μὲ τοὺς συντρόφους τῆς ἡλικίας του εἶναι πιὸ δυνατὴ ἀπὸ αὐτὴ ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρχει ἀνάμεσα σ' αὐτὸ καὶ σ' ἕνα ἔφηβο. Τὸ παιδὶ ποὺ καταγγέλει ἕνα σύντροφο του κάνει μιὰ *προδοσία* κι ἐκδηλώνει ἔτσι μιὰ πνευματικὴ κατάσταση πού, συγκρινόμενη καὶ μεταφερόμενη σ' ἕνα πιὸ πλατὺ πεδίο, συνταυτίζεται μὲ τὴν προδοσία ποὺ κάνει ἕνας ἄνδρας σὲ ψηλότερο ἐπίπεδο. Ἕνα τέτοιο παιδὶ δὲν πρέπει νὰ θεωρεῖται σὰν *γενναῖο καὶ τίμιο*, ἀλλὰ σὰν ἕνας χαρακτήρας χωρὶς καμιὰ ἐκτίμηση. Ἴσως εἶναι πιὸ εὔκολο σ' ἕναν καθηγητὴ νὰ κάνει τὴ δουλειά του βασιζόμενος πάνω σὲ τέτοια ἐλαττώματα γιὰ νὰ ἐφαρμόσει τὴν ἐξουσία του, ἀλλὰ ἐνεργώντας ἔτσι τοποθετεῖ μέσα στὶς νεανικὲς ψυχὲς τὶς βάσεις μιᾶς πνευματικῆς κατάστασης ποὺ αὔριο, ἀργότερα, θἄχε δυσάρεστα ἀποτελέσματα. Ἔχει συμβεῖ τὶς περισσότερες φορὲς ἕνας τέτοιος μικρὸς καταδότης νὰ γίνει ἕνας μεγάλος ἀπατεώνας.

Αὐτὸ πρέπει νὰ χρησιμεύσει σὰν παράδειγμα στοὺς νέους μας. Σήμερα ἡ ἀνάπτυξη τοῦ εὐγενικοῦ χαρακτήρα στὰ σχολεῖα μας εἶναι τελείως ἀνύπαρκτη. Θὰ πρέπει μιὰ μέρα νὰ δώσουμε σ' αὐτὴν πολὺ μεγάλη σημασία. *Νομιμότητα, αὐταπάρνηση, ἐχεμύθεια,* εἶναι προτερήματα ἀπόλυτα *ἀπαραίτητα* γιὰ ἕναν μεγάλο λαό· τὸ νὰ τ' ἀναπτύξουμε καὶ νὰ τὰ ἐξυψώσουμε ὡς τὸ ἀνώτατο τους ἐπίπεδο μὲ τὴν ἐκπαίδευση ποὺ θὰ δοθεῖ στὸ σχολεῖο, ἔχει περισσότερη σημασία ἀπ' ὁλόκληρη μαζὺ τὴ μόρφωση ποὺ περιέχουν σήμερα τὰ προγράμματα σπουδῶν τῶν μαθητῶν μας. Μὲ τὰ προγράμματα αὐτὰ οἱ μαθητὲς συνηθίζουν νὰ παραπονοῦνται καὶ νὰ κλαῖνε. Ὅταν οἱ παιδαγωγοὶ ξεχνοῦν ὅτι πρέπει νὰ σκληραγωγήσουν τὸ παιδὶ κι ἀπ' τὴν τρυφερὴ του ἡλικία νὰ τὸ μάθουν νὰ ὑποφέρει σιωπηλὰ τὸν πόνο του καὶ τὶς ἀδικίες ποὺ τοῦ γίνονται, δὲν πρέπει νὰ ἐκπλαγοῦμε ἀργότερα, καὶ στὶς κρίσιμες ὧρες—ὅταν λόγου χάρη ἕνας ἄντρας πιὰ βρεθεῖ στὸ μέτωπο— ἐπαναληφθοῦν αὐτὲς οἱ κραυγὲς πόνου κι ἡ δειλία μπροστὰ στὸ παραμικρὸ ἐμπόδιο. Ἂν στὰ βασικὰ σχολεῖα βάζαμε στὸ μυαλὸ τοῦ παι-

διοῦ τόσα ὅσα τὸ ἐλάχιστο μόνο θἄπρεπε νὰ ξέρει γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ ὑπερασπισθεῖ τὸν ἑαυτό του, θὰ εἴχαμε καλύτερα συμπεριφερθεῖ στὸν πόλεμο τοῦ 1915–18. Ἔτσι τὸ ρατσιστικὸ Κράτος γιά νὰ συμπληρώσει τὴν ἐκπαιδευτική του προσπάθεια νά φροντίσει μὲ κάθε θυσία νά φτιάξει χαρακτῆρες τὸ ἴδιο γεροὺς ὅπως καὶ τά σώματα. Πολλά ἀπ' τά σημερινά ἐλαττώματα θά μποροῦσαν, ἂν ὄχι ν' ἀποφευχθοῦν, τουλάχιστο νά περιορισθοῦν μὲ μιά τέτοια ἐκπαιδευτική μέθοδο.

***

Εἶναι τέλεια ἀπαραίτητο ν' ἀναπτύξουμε τὴ δύναμη τῆς θέλησης καὶ τὴν ἱκανότητα γιὰ λήψη ἀποφάσεων καθὼς καὶ τὴν πρόθεση νὰ ἀναληφθεῖ μὲ χαρὰ μιὰ εὐθύνη.

Ἐφαρμόζαμε ἄλλοτε στὸ στρατὸ ἕνα ἀξίωμα ποὺ τώρα θἄξιζε περισσότερο ἂν τοῦ δίναμε μιὰ πλατύτερη σημασία ποὺ δὲν τὴν ἀπόκτησε ποτέ: πρέπει οἱ νέοι νὰ καταλάβουν ὅτι μιὰ ὁποιαδήποτε ἀπάντηση ἀξίζει πάντα περισσότερο ἀπὸ μιὰν ἄρνηση ν' ἀπαντήσεις. Ὁ φόβος νὰ δοθεῖ μιὰ ψεύτικη ἀπάντηση εἶναι πιὸ ἀτιμωτικὸς ἀπὸ τὸ ψέμα ποὺ θὰ περιέχει ἡ ἀπάντηση αὐτή. Πρέπει νὰ στηριχθοῦμε πάνω σ' αὐτὸ τὸ ἀξίωμα γιὰ νὰ πείσουμε τοὺς νέους νἄχουν τὸ θάρρος τῶν πράξεων τους.

Συχνὰ παρατηρήθηκε μὲ ἄφατη δυσαρέσκεια, στὸ διάστημα μεταξὺ Νοέμβρη καὶ Δεκέμβη τοῦ 1918, τὸ γεγονὸς ὅτι ὅλοι οἱ διευθύνοντες τὸ Κράτος εἶχαν χάσει τὸ θάρρος τους, ὅτι ἀπ' τὸν αὐτοκράτορα, μέχρι τὸν τελευταῖο ὑπάλληλο κανεὶς δὲν βρῆκε τὴν δύναμη νὰ πάρει μιὰ ἀπόφαση ἀπὸ δική του πρωτοβουλία. Αὐτὸ τὸ τρομερὸ παράδειγμα θὰ πρέπει νὰ γίνει μιὰ μοναδικὴ προειδοποίηση γιὰ τὸ καινούργιο ἐκπαιδευτικὸ μας σύστημα, γιατὶ αὐτὴ ἡ καταστροφὴ μπόρεσε μαζὺ μὲ τ' ἄλλα νὰ δείξει ὅλες τὶς τεράστιες ἀδυναμίες ποὺ ὑπῆρχαν παντοῦ σὲ μικρότερη κλίμακα. Ἡ ἔλλειψη θέλησης κι ὄχι ὅπλων μᾶς ἔκανε σήμερα ἀνίκανους γιὰ μιὰ σοβαρὴ ἀντίσταση. Αὐτὴ ἡ ἔλλειψη ἐνεργητικότητας ἔχει ἐξαπλωθεῖ σ' ὁλόκληρο τὸ λαὸ καὶ τὸν κάνει ἀνίκανο νὰ πάρει μιὰν ἀπόφαση ποὺ θὰ χρειαζόταν ρισκάρισμα· σὰν νὰ μὴν ἦταν ἀκριβῶς τὸ μέρος τοῦ κινδύνου, αὐτὸ ποὺ ἀποτελεῖ τὴν μεγαλωσύνη μιᾶς ἀπόφασης. Χωρὶς διόλου ν' ἀμφιβάλλει γιαὐτὸ ἕνας Γερμανὸς στρατηγὸς βρῆκε ἕναν κλασσικὸ κανόνα γιὰ νὰ ἐκφράσει αὐτὴ τὴν θλιβερὴ ἀπουσία θέλησης: «Δὲν ἐνεργῶ εἶπε, παρὰ ἀφοῦ ἔχω ἐξασφαλίσει πενῆντα μία πιθανότητες ὅτι θὰ ἐπιτύχω». Αὐτὲς οἱ «πενῆντα μία πιθανότητες» ἐξηγοῦν τὴν τραγικὴ περίπτωση τῆς γερμανικῆς κατάπτωσης· αὐτὸς ποὺ περιμένει ἀπ' τὴ μοίρα νὰ τοῦ ἐξασφαλίσει τὴν ἐπιτυχία, ἀρνεῖται κιόλας μὲ τὸν ἴδιο τρόπο νὰ κάνει μιὰ

ἡρωική πράξη. Γιατί τότε κάθε προσπάθεια πού κρύβει θανάσιμο κίνδυνο, κρίνεται ἀπ' αὐτόν ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ὁδηγήσει στὴν ἐπιτυχία. Ἕνας καρκινοπαθής καταδικασμένος σὲ θάνατο, δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ τοῦ ἐξασφαλίσουν τὶς πενῆντα μία πιθανότητες γιὰ νὰ ριψοκινδυνεύσει τὴν ἐγχείρηση. Ἀκόμη κι ἂν γιαὐτόν ὑπῆρχε μισὴ πιθανότητα ἐπιτυχίας, ἕνα θαρραλέος ἄνθρωπος θὰ βιαζόταν νὰ ριψοκινδυνεύσει παρὰ νὰ μείνει ὑπομένοντας τὸν θάνατο του πού ὁπωσδήποτε θἄρχόταν.

Αὐτὴ ἡ δειλὴ ἀνικανότητα κι ἔλλειψη θέλησης κι ἀποφασιστικότητας εἶναι προπάντων ἀποτέλεσμα μιᾶς ἐκπαίδευσης βασικά λαθεμένης πού ἐφαρμόζεται στοὺς νέους μας· ἡ τρομερὴ ἐπίδραση της ἐπεκτείνεται στὴν ἐφηβεία. Φτάνει στὸ κατακόρυφο της μὲ τὴν ἔλλειψη θάρρους τοῦ πολίτη πού εἶναι ἐπιφορτισμένος μὲ τὰ δημόσια καθήκοντα.

Μποροῦμε νὰ ποῦμε τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὸ φόβο τῆς εὐθύνης πού ἐξαπλώνεται παντοῦ. Αὐτὸ τὸ λάθος, πού ξεκινᾶ ἀπ' τὴν ἐκπαίδευση τῆς νεολαίας, ἐκδηλώνεται σ' ὁλόκληρη τὴ δημόσια ζωὴ καὶ φθάνει στὸ ἀθάνατο ἀπόγειο του μέσα στὶς αἴθουσες τοῦ Κοινοβουλίου.

Στὸ σχολεῖο δίνουν περισσότερη σημασία σὲ μιὰ ὁμολογία «ὑπαγορευόμενη» καὶ σὲ μιὰ «πράξη συντριβῆς» παρὰ στὴν ἐλεύθερη κι εἰλικρινῆ ἔκφραση μιᾶς γνώμης. Αὐτὴ ἡ τελευταία στὰ μάτια τοῦ κακοῦ παιδαγωγοῦ εἶναι τὸ σημεῖο μιᾶς ἀθεράπευτης διαφθορᾶς τόσο ἀπίστευτης, ὥστε ξεκινώντας ἀπ' τὸ παιδὶ θὰ φθάσει στὸ σημεῖο νὰ συμπαρασύρει στὴν καταστροφὴ ὁλόκληρο ἕνα λαό.

Τὸ ἴδιο καθὼς τὸ ρατσιστικὸ Κράτος θ' ἀναλάβει μιὰ μέρα νὰ δώσει ὅλη του τὴν προσοχὴ στὴν ἀγωγὴ τῆς θέλησης καὶ τοῦ ἀποφασιστικοῦ πνεύματος, ἔτσι πρέπει νὰ ἰσχυροποιήσει καὶ στὴν ψυχὴ τῶν νέων ἀνθρώπων, ἀπ' τὴν τρυφερή τους ἡλικία, τὸ συναίσθημα τῆς ἐλεύθερης ἀνάληψης τῶν εὐθυνῶν τους καὶ τὸ θάρρος τῶν πράξεων τους. Μόνο μ' αὐτὴ τὴν πίστη στὴ σημασία καὶ στὴν ἀναγκαιότητα αὐτῆς τῆς προσπάθειας, τὸ ρατσιστικὸ κράτος θὰ φθάσει μιὰ μέρα, μετὰ ἀπὸ αἰῶνες μιᾶς τέτοιας ἀγωγῆς, στὸ σημεῖο νὰ δημιουργήσει ἕνα λαὸ ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὶς ἀδυναμίες πού μᾶς ὁδήγησαν μὲ τόσο τρομακτικὸ τρόπο στὴν καταστροφή.

***

Τὸ ρατσιστικὸ κράτος δὲν ἔχει παρὰ πολὺ ἐλαφρὲς τροποποιήσεις νὰ κάμει στὴ μόρφωση πού παρέχεται στὰ σχολεῖα, μόρφωση πού ἐνσωματώνει ὅλα ἐκεῖνα πού τὸ Κράτος ἔχει σήμερα κάνει γιὰ τὴ λαϊκὴ ἐκπαίδευση. Αὐτὲς οἱ τροποποιήσεις θὰ εἶναι τριῶν εἰδῶν.

Κατὰ πρῶτα τὸ μυαλὸ τῶν νέων δὲν πρέπει νὰ φορτωθεῖ μὲ γνώσεις

πού θά τοῦ εἶναι ἄχρηστες σέ ποσοστό ὀγδόντα πέντε στίς ἑκατό καί μέ ἀποτέλεσμα νά τίς ξεχάσει σέ λίγο. Τά προγράμματα τῆς βασικῆς καί μέσης ἐκπαίδευσης εἶναι ειδικώτερα σήμερα γεμάτα ἀνόητες φλυαρίες· στίς περισσότερες περιπτώσεις ἡ πληθώρα τοῦ διδασκόμενου ὑλικοῦ εἶναι τόση ὥστε τό μυαλό τῶν μαθητῶν δέν μπορεῖ παρά ἀποσπάσματα μόνο νά διαφυλάξει καί πού μόνον ἕνα ἀπό αὐτά τά ἀποσπάσματα μπορεῖ νά τοῦ χρησιμεύσει στήν πράξη· ἀπ' τήν ἄλλη μεριά οἱ γνώσεις εἶναι τελείως ἀνεπαρκεῖς γιά ἐκεῖνον πού θ' ἀκολουθήσει ἕνα ὡρισμένο ἐπάγγελμα καί πού εἶναι ὑποχρεωμένος νά κερδίσει μ' αὐτές τό ψωμί του. 'Αποταθεῖτε λόγου χάρη σ' ἕναν δημόσιο ὑπάλληλο συνηθισμένου τύπου πού πέρασε μ' ἐπιτυχία τίς ἐξετάσεις του βγαίνοντας ἀπ' τό λύκειο καί πού σήμερα εἶναι τριανπέντε μέ σαράντα χρονῶν· παρατηρεῖστε ὅλ' αὐτά πού διατήρησε ἀπό τίς γνώσεις πού τό σχολεῖο μέ κόπο τοῦ φύτεψε μέσα στόν ἐγκέφαλο. Μένει λοιπόν τίποτα ἀπ' ὅλ' αὐτά πού ἄλλοτε θά σᾶς εἶχαν ἀφήσει κατάπληκτους! Θά σᾶς ἀπαντήσει πῶς εἶναι ἀλήθεια: «'Αλλά εἶναι ἐπειδή τό σύνολο τῶν γνώσεων πού τότε ἀπόκτησα δέν εἶχαν παρά μόνο σάν σκοπό μιά πολυμάθεια ἐκτεταμένη καί ἄχρηστη· απόκτησα ὅμως μαζύ καί τήν ἱκανότητα τῆς ἀφομοίωσης, τήν ἑτοιμότητα νά σκέφτομαι καί προπάντων παρατηρητικό πνεῦμα». 'Απάντηση σωστή μέχρις ἑνός σημείου· ἀλλά ἔτσι διατρέχουμε τόν κίνδυνο νά πλημμυρίσουμε κάτω ἀπό ἕναν ποταμό ἐντυπώσεων τό νεανικό μυαλό πού δέν μπορεῖ παρά πολύ σπάνια νά κυριαρχήσει πάνω σ' αὐτές, νά τό μετουσιώσει καί νά τίς κατατάξει ἀνάλογα μέ τήν μεγάλη ἤ μικρή σημασία τους· Καί φθάνουμε, τίς πιό πολλές φορές, στό σημεῖο νά θυσιάζεται τό ἀπαραίτητο στό τυχαῖο καί τελείως νά ξεχνιέται, ὁ κυριώτερος σκοπός αὐτῆς τῆς μαζικῆς μόρφωσης δέν πετυχαίνεται λοιπόν ποτέ γιατί δέν μπορεῖ νά καταστήσει τό μυαλό ἱκανό νά μάθει, καταβροχθίζοντας σημειώσεις· ὁ σκοπός αὐτός πρέπει ἀντίθετα νά εἶναι, ἡ μετάδοση στόν καθένα ἑνός θησαυροῦ γνώσεων πού θά τοῦ χρησιμεύουν ἀργότερα καί πού θά τόν κάνουν καλό στέλεχος τῆς κοινωνίας. 'Αλλ' αὐτή ἡ προσπάθεια ἀποβαίνει μάταιη ὅταν ὁ ὑπερπλεονασμός γνώσεων πού θάδιναν δύναμη στό νεανικό μυαλό τό κάνουν ὁλοκληρωτικά νά τίς ξεχάσει ἤ τουλάχιστον νά ξεχάσει τίς κυριώτερες ἀπ' αὐτές. Δέν καταλαβαίνουμε λόγου χάρη, γιά ποιό λόγο οἱ περισσότεροι ξεχνοῦν αὐτές τίς γνώσεις τελείως· ἔτσι μέσα στούς ἑκατό χιλιάδες μαθητές πού μαθαίνουν τά γαλλικά, οἱ δυό χιλιάδες θά χρησιμοποιήσουν ἀργότερα σοβαρά αὐτή τή γλώσσα, ἐνῶ οἱ ἐνενήντα ὀχτώ χιλιάδεσς δέν θάχουν ποτέ σ' ὁλόκληρη τήν ὑπόλοιπή ζωή τους τήν εὐκαιρία νά χρησιμοποιήσουν πρακτικά αὐτή τή γλῶσσα

κι ὅλα ὅσα ἔμαθαν στὴ νεότητα τους. Θἄχουν ἔτσι ἀφιερώσει ἑκατομμύρια ὧρες σὲ μιὰ σπουδὴ χωρὶς καμιὰν ἀξία γιαυτούς. Τὸ ἐπιχείρημα ποὺ θά μοῦ φέρουν, ὅτι δῆθεν ἡ σπουδὴ ξένων γλωσσῶν βοηθᾶ στὴν γενικὴ καλλιέργεια δὲν στέκει· δὲν θά ἐφαρμοζόταν παρά ἂν οἱ ἄνθρωποι συνέχιζαν νά χρησιμοποιοῦν αὐτά ποὺ ἔμαθαν στό σχολεῖο καὶ στὸ διάστημα τῆς ὑπόλοιπης ζωῆς τους. Ἔτσι γιά τοὺς δυὸ χιλιάδες μαθητὲς ποὺ ἡ γνώση αὐτῆς τῆς γλώσσας θά ἦταν χρήσιμη, ἀντιπαρατάσσονται ἐνενῆντα ὀχτὼ χιλιάδες ποὺ θά κοπιάσουν γιά τὸ τίποτα καὶ θά σπαταλήσουν πολύτιμο χρόνο.

Αὐτὸ γίνεται ἀκόμη πιὸ φανερὸ μὲ μιὰν ἄλλη γλώσσα ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι μᾶς βοηθᾶ νὰ πλουτίσουμε τὴ σκέψη μας: τὰ λατινικά. Θὰ ἦταν λοιπὸν πιὸ σωστὸ νὰ μὴ διδάσκουμε παρὰ σὲ χοντρὲς γραμμὲς αὐτὲς τὶς γλῶσσες ἢ καλύτερα νὰ προσφέρουμε στοὺς μαθητὲς ἕνα σχηματικὸ περίγραμμα τοῦ ἐσωτερικοῦ μηχανισμοῦ τους· θὰ ὑπογραμμίζουν τοὺς ἐξέχοντες χαρακτῆρες, θὰ τονίζαμε στοὺς μαθητὲς τὰ στοιχεῖα τῆς γραμματικῆς καὶ θὰ ἐκθέταμε μὲ τὴ βοήθεια τοπικῶν παραδειγμάτων τοὺς κανόνες τῆς προφορᾶς τους, τῆς κατασκευῆς τους κ.τ.λ. Αὐτὴ τὴ μέθοδο θὰ μποροῦσε νὰ τὴν ὑποφέρει ἡ μάζα τῶν μαθητῶν—ἀφοῦ θὰ τοὺς δύναμε μιὰ μέθοδο πιὸ καθαρὴ καὶ πιὸ εὔκολα κατανοητὴ—καὶ θὰ ἦταν πιὸ χρήσιμη ἀπ' αὐτὴ ποὺ σήμερα ἐφαρμόζεται: προσπάθεια δηλαδὴ νὰ μπεῖ ὁλόκληρη ἡ γλῶσσα καὶ νὰ κρατηθεῖ στὴ μνήμη τῶν μαθητῶν πράγμα ποὺ στὸ τέλος δὲν τὰ καταφέρνουν ποτὲ νὰ ὁλοκληρώσουν καὶ ξεχνοῦν μετὰ κι αὐτὰ τὰ λίγα ποὺ ἔμαθαν. Ταυτόχρονα, δὲν θἄπρεπε νὰ ριψοκινδυνεύουμε ὥστε αὐτὴ ἡ ἄτακτη μάθηση ν' ἀφήσει στὸ τέλος μέσα στὸν παιδικὸν ἐγκέφαλο ἀσύνδετα ἀποσπάσματα γνώσεων, διατηρημένα στὴν τύχη· στὴν πραγματικότητα ὁ νέος ἄνθρωπος δὲν θἄπρεπε νὰ μαθαίνει παρὰ αὐτὰ ποὺ θἄξιζαν νὰ πέσουν στὴν ἀντίληψη του καὶ ποὺ θὰ τὸν βοηθοῦσαν νὰ συγκρατήσει τὰ βασικά, ἀπ' τὰ δευτερεύοντα στοιχεῖα γνώσης.

Μιὰ μόρφωση ἐγκαθιδρυμένη πάνω σ' αὐτὲς τὶς βασικὲς ἀρχὲς θ' ἀρκοῦσε γιὰ ὅλη τὴν ζωὴ τῶν περισσοτέρων ἀπ' τοὺς μαθητές μας. Αὐτοὶ ποὺ θὰ ἤθελαν ἀργότερα νά ἐφαρμόσουν πρακτικά μιά ξένη γλῶσσα θὰ διάθεταν μιὰν ἱκανοποιητικὴ βάση ποὺ δὲν θἄχαν παρά νὰ τὴν πλατύνουν μὲ μιὰ βαθύτερη μελέτη.

Τὰ σχολικὰ προγράμματα θὰ εἶχαν ἔτσι μιὰν μεγάλη οἰκονομία χρόνου καὶ θά μποροῦσαν πιὸ εὔκολα νὰ συμπεριλάβουν τὴν φυσικὴν ἐξάσκηση καὶ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ χαρακτήρα, ποὺ γιαυτὰ μίλησα πιὸ πάνω.

Μιὰ ἀνακαίνιση ἰδιαίτερα ἀξιοσημείωτη εἶναι καὶ τῶν σημερινῶν

μεθόδων διδαχῆς τῆς Ἱστορίας. Πολὺ λίγοι λαοὶ καὶ μεταξύ τους οἱ Γερμανοὶ περισσότερο ἀπ' ὅλους, ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ τὰ μαθήματα ποὺ προσφέρει ἡ ἱστορία· ἀλλά ἀκόμη εἶναι καὶ πολὺ λίγοι ἐκεῖνοι ποὺ παραδειγματίζουνται κι ὠφελοῦνται ἀπ' αὐτά. Ἂν ἡ πολιτικὴ εἶναι τὸ ὑλικὸ τῆς μελλοντικῆς ἱστορίας, ἡ διδασκαλία ποὺ μᾶς προσφέρει ἡ ἱστορία κρίνεται καὶ καταδικάζεται ἀπ' τὸν τρόπο ποὺ σήμερα ἐξασκεῖται ἡ πολιτική μας: Καὶ δὲν θὰ θρηνωδούσαμε τώρα ἐδῶ πάνω στὰ οἰκτρά ἀποτελέσματα ποὺ εἶχε αὐτὴ ἡ πολιτική μας, ἂν δέν εἴχαμε σάν σκοπὸ νὰ τονίσουμε ὅτι ὁ λαός μας θἄπρεπε νά σπουδάσει καλύτερα αὐτὸ τὸ ὑλικὸ ποὺ τοῦ προσφέρεται. Ὁ ἀπολογισμὸς τῆς ἱστορικῆς μόρφωσης, τέτοια ὅπως ἐφαρμόζεται σήμερα, εἶναι γελοῖος στὶς ἐνενῆντα ἐννιὰ περιπτώσεις μὲ βάση τὰ ἑκατό. Δὲν συγκρατοῦμε τελικὰ ἀπ' τὴν ἱστορία παρὰ μερικὲς ἡμερομηνίες, μερικὲς χρονολογίες γεννήσεων, κάποια ὀνόματα καὶ τίποτ' ἄλλο· οἱ μεγάλες περίοδοι παραλείπονται τελείως. Οἱ βασικὲς θεωρίες ποὺ ἀποτελοῦν τὸ κύριο χαρακτηριστικὸ τῆς ἱστορίας δὲν ἀναφέρονται διόλου· ἐγκαλείπουμε, στὴν ἀντίληψη, λίγο ἢ πολὺ ἀνεπτυγμένη, τῶν μαθητῶν, τὴν φροντίδα νὰ βγάλουν μέσα ἀπ' αὐτὸν τὸν ὠκεανὸ τῶν ἡμερομηνιῶν καὶ τῆς ἁπλῆς παράθεσης τῶν γεγονότων, τὰ βαθύτερα αἴτια τῶν γεγονότων. Δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ ἐπαναστατήσουμε χωρὶς νὰ τὸ θέλουμε σ' αὐτὴν τὴν σκληρὴ διαπίστωση· δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ διαβάσουμε μὲ κάποια προσοχὴ τοὺς λόγους, μιᾶς μόνο περιόδου, ποὺ οἱ κύριοι κοινοβουλευτικοὶ μας ἡγέτες ἐξεφώνησαν πάνω στὴν πολιτικὴ κατάσταση καὶ ἰδιαίτερα τὴν ἐξωτερική· ἂν τότε σκεφτοῦμε πὼς—ἂς ποῦμε μόνον αὐτό—οἱ κύριοι ἑτοῦτοι ἀποτελοῦν τὸ ἄνθος τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους κι ὅτι ὁπωσδήποτε σπούδασαν κι οἱ περισσότεροι ἔλυωσαν τὰ παντελόνια τους πάνω στὰ σχολικὰ θρανία, θὰ ἀντιληφθοῦμε τὴν ἀπόλυτη ἄγνοια τῆς ἱστορίας ποὺ ἔχουν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι. Ἂν δὲν εἶχαν διόλου σπουδάσει ἱστορία κι ἂν διέθεταν μόνο ἕνα σωστὸ ἔνστικτο, αὐτὸ θὰ ἦταν πολὺ πιὸ χρήσιμο στὸ ἔθνος.

Πρὸ πάντων πάνω στὴ διδασκαλία τῆς ἱστορίας πρέπει ν' ἀναθεωρήσουμε τὰ σχολικά μας προγράμματα. Ἡ βασικώτερη χρησιμότητα αὐτῆς τῆς μελέτης εἶναι νὰ διακρίνουμε τοὺς νόμους ποὺ διέπουν τὴν ἐξέλιξη τῶν γεγονότων. Ἂν ἡ διδασκαλία περιορισθεῖ σ' αὐτὴ τὴν προσπάθεια, μποροῦμε νὰ ἐλπίζουμε ὅτι κάθε μαθητὴς θὰ εἶναι σὲ θέση ἀργότερα νὰ ὠφεληθεῖ ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔμαθε καὶ ὁ θερισμὸς αὐτῶν τῶν σπόρων θ' ἀποβεῖ ὠφέλιμος γιὰ τὸ σύνολο. Γιατὶ δὲν μαθαίνουμε τὴν ἱστορία γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὸ παρελθόν· τὴν μαθαίνουμε γιὰ νὰ μᾶς διδάξει τὴ συνέχεια ποὺ πρέπει νὰ διατηρήσουμε στὸ μέλλον γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουμε τὴν ὕπαρξη τοῦ λαοῦ μας. Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπός· κι ἡ

ἱστορία δὲν εἶναι παρὰ ἕνα ἀπ' τὰ μέσα ποὺ θὰ μᾶς βοηθήσουν νὰ τὸν κατακτήσουμε. Ἀλλὰ σήμερα τὸ μέσον ἔχει καταντήσει σκοπὸς κι ὁ σκοπὸς ἀπομακρύνεται τελείως σχεδὸν ἀπ' τὸν ἀρχικὸ στόχο του. Δὲν πρέπει νὰ φτάσουμε ποτὲ στὸ σημεῖο νὰ ποῦμε ὅτι μιὰ βαθύτερη μελέτη τῆς ἱστορίας ἀναφέρεται στὴ γνώση τῶν ἡμερομηνιῶν κι ὅτι μόνο μ' αὐτὲς μποροῦμε νὰ χαράξουμε τὶς γραμμὲς τῆς προόδου. Αὐτὴ εἶναι δουλειὰ τῶν ἐπαγγελματιῶν ἱστορικῶν. Τὸ συνηθισμένο ἄτομο δὲν εἶναι καθηγητής. Ἡ ἱστορία δὲν ἔχει κανένα ἄλλο λόγο ὑπαρξης παρὰ νὰ τοῦ δώσει τὴ βασικὴ ἰδέα τῶν ἱστορικῶν γεγονότων ποὺ θὰ τοῦ ἐπιτρέψει μετὰ νὰ σχηματίσει μιὰ γνώμη πάνω στὴν τρέχουσα πολιτικὴ κατάσταση τῆς χώρας του. Αὐτὸς ποὺ θέλει νὰ γίνει καθηγητὴς τῆς ἱστορίας μπορεῖ ἀργότερα ν' ἀφιερωθεῖ σ' αὐτὸ τὸν πλατύτερο τρόπο μελέτης. Φυσικὰ τότε θ' ἀσχοληθεῖ μὲ τὶς λεπτομέρειες, ἀκόμη καὶ τὶς πιὸ ἀσήμαντες. Ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας, ἔτσι ὅπως αὐτὴ ἐφαρμόζεται σήμερα δὲν προσφέρει πλεονεκτήματα γιατὶ εἶναι πολὺ ἐκτεταμένη γιὰ τὸ μέσο μαθητὴ καὶ πολὺ περιορισμένη γιὰ τοὺς εἰδικευμένους.

Τέλος, ἡ προσπάθεια τοῦ ρατσιστικοῦ κράτους πρέπει νὰ ἐξαντληθεῖ ὥστε νὰ γραφτεῖ μιὰ ἱστορία παγκόσμια ποὺ μέσα της τὸ φυλετικὸ πρόβλημα θὰ κατέχει τὴν πρώτη θέση.

***

Ἀνακεφαλαιώνουμε: τὸ ρατσιστικὸ Κράτος πρέπει νὰ δώσει στὴ διδασκαλία τῶν γενικῶν γνώσεων μιὰ μορφὴ συντετμημένη ποὺ δὲ θὰ περιέχει παρὰ τὰ οὐσιαστικὰ στοιχεῖα. Αὐτὴ ἡ διδασκαλία θἄχει σὰν σκοπὸ νὰ βοηθᾶ τὸ μάθημα καὶ νὰ τοῦ προσφέρει τὶς δυνατότητες νὰ ἐπεκταθεῖ καὶ νὰ ἀποκτήσει μιὰ καλλιέργεια καὶ γνώσεις γενικώτερες καὶ βαθύτερες. Στὸ σημερινὸ ἄνθρωπο εἶναι ἀπαραίτητη ἡ κατάκτηση αὐτῶν τῶν γνώσεων σὲ χοντρὲς γραμμὲς ποὺ θὰ ἀποτελέσουν τὴ βάση τῆς πνευματικῆς του δραστηριότητας· θ' ἀποκτήσει βαθύτερες γνώσεις, εἰδικώτερες καὶ λεπτομερειακὲς παρὰ μόνον πάνω στὰ ἐπίπεδα ποὺ θὰ τοῦ εἶναι ἀργότερα ἀπαραίτητες στὸν ἐπαγγελματικὸ τομέα. Ἡ γενικὴ ἐκπαίδευση θὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ γιὰ ὅλες τὶς τάξεις· ἡ εἰδικώτερη μόρφωση θὰ ἀφεθεῖ στὴν ἐκλογὴ τοῦ καθενός.

Ἡ ἀναθεώρηση τοῦ προγράμματος καὶ ἡ μείωση τῶν ὡρῶν διδασκαλίας ποὺ θὰ προέλθει ἀπ' αὐτὴ τὴν μεταρρύθμιση θὰ ἀποβεῖ πρὸς ὄφελος τῆς σωματικῆς ἐξάσκησης καὶ τῆς ἀγωγῆς γιὰ τὸν σχηματισμὸ τοῦ χαρακτῆρα καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς θέλησης καὶ τῆς ἀποφασιστικότητας.

Ἡ πολὺ λίγη χρησιμότητα, ἀπὸ μελλοντικῆς ἐπαγγελματικῆς ἀπόψεως, τῆς διδασκαλίας ποὺ σήμερα διεξάγεται στὰ σχολεῖα μας, εἶναι καθαρὰ ἀποδειγμένη ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι ἄντρες ποὺ βγῆκαν ἀπὸ τρία διαφορετικοῦ εἴδους σχολεῖα, μποροῦν σήμερα νὰ βρίσκονται στὴν ἴδια κατάσταση. Ἐκεῖνο ποὺ παίζει βασικὸ ρόλο στὴν ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ γενικὴ μόρφωση κι ὄχι οἱ εἰδικὲς γνώσεις ποὺ μ' αὐτὲς γεμίζουμε καὶ παραφουσκώνουμε τὰ κεφάλια τῶν παιδιῶν μας. Ἐξάλλου ἂν παραδεχθοῦμε ὅτι οἱ εἰδικὲς γνώσεις εἶναι ἀπαραίτητες, τότε τὰ σχολεῖα μας—τὄχουμε ξαναπεῖ—δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ τὶς παράσχουν. Θὰ πρέπει τὸ ρατσιστικὸ Κράτος νὰ βάλει τέλος μιὰ μέρα σ' αὐτὰ τὰ ἡμίμετρα.

***

Ἡ δεύτερη μεταρρύθμιση ποὺ τὸ ρατσιστικὸ Κράτος πρέπει νὰ ἐπιφέρει στὰ προγράμματα διδασκαλίας εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

Εἶναι ἰδιαίτερο γνώρισμα τῆς ὑλιστικῆς ἐποχῆς μας, ἡ διδασκαλία κ' ἡ μόρφωση νὰ στρέφεται σχεδὸν ἀποκλειστικὰ πρὸς τὶς θετικὲς ἐπιστῆμες: Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία κ.τ.λ. Βέβαια, αὐτὲς οἱ γνώσεις, εἶναι χρήσιμες σὲ μιὰν ἐποχὴ ὅπου βασιλεύει ἡ τεχνικὴ καὶ ἡ χημεία κι ὅπου ἡ καθημερινὴ ζωὴ τὶς ἔχει καθιερώσει κατά τρόπο ἐκπληκτικό. Μολοντοῦτο ὁ κίνδυνος εἶναι μεγάλος ὅταν στραφεῖ ὁλοκληρωτικά, ἡ γενικὴ παιδεία ἑνὸς Κράτους, ἀποκλειστικὰ καὶ πάντα σ' αὐτὲς τὶς ἐπιστῆμες. Ἀντίθετα ἡ γενικὴ παιδεία πρέπει πάντοτε ν' ἀποβλέπει σ' ἕνα ἰδανικό. Ἔχει καθῆκον νὰ στηριχθεῖ πάνω σὲ βάσεις «ἀνθρωπιστικὲς» καὶ νὰ δημιουργήσει τὰ σημεῖα ἀπ' ὅπου ἀργότερα θὰ ξεκινήσει μιὰ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση πιὸ ἀνεπτυγμένη. Ἂν δὲν γίνει αὐτό, τότε ξοδεύουμε ἀσυλλόγιστα δυνάμεις ποὺ θἄχουν πολὺ πιὸ μεγάλη σημασία γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ὕπαρξη ἀργότερα, ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς τεχνικὲς γνώσεις. Εἰδικώτερα ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίζει τὴν ἀρχαία περίοδο. Ἂν κατέχουμε ἔστω καὶ σὲ χοντρὲς γραμμὲς τὴν Ρωμαϊκὴ ἱστορία, θὰ μᾶς γίνει ὁ καλύτερος ὁδηγὸς γιὰ τὰ σημερινὰ χρόνια, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλες τὶς ἐποχές. Πρέπει ἀκόμη νὰ διαφυλάξουμε σ' ὅλη του τὴν ὀμορφιὰ τὸ Ἑλληνικὸ Ἰδεῶδες τοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ διαφορὲς ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐμποδίσουν νὰ βροῦμε τὴν κοινότητα τῆς ράτσας ποὺ τὶς ἑνώνει καὶ τὰ σημεῖα ὅπου ἔχουν πολὺ μεγάλη σημασία. Ὁ παθιασμένος ἀγώνας μας πρέπει νἄχει πλατειὰ ἀντικείμενα: ἕνας ὁλόκληρος πολιτισμὸς ἀγωνίζεται γιὰ τὴν ὕπαρξή του κι αὐτὸς ὁ πολιτισμὸς θὰ βαστάξει ἑκατομμύρια χρόνια γιατὶ θ' ἀγκαλιάσει καὶ θὰ συνταιριάσει τὸν Ἑλληνισμὸ μὲ τὸν Γερμανισμό.

Θὰ πρέπει νὰ κάνουμε τέλεια ξέχωρη διάκριση ἀνάμεσα στὴν γενικὴ μόρφωση καὶ τὸν ἐπαγγελματικὸ προσανατολισμό. Αὐτὸς ὁ τελευταῖος ἀπειλεῖ λίγο-λίγο τὴν ἐποχή μας νὰ τὴν ρίξει στὴν ὑπηρεσία τοῦ Μαμμωνᾶ κ' ἡ γενικὴ μόρφωση πρέπει μὲ κάθε θυσία νὰ διατηρηθεῖ γιὰ νὰ τοῦ δημιουργεῖ ἀντίβαρο μὲ τὸν χαρακτήρα της, τὸν περισσότερο ἰδεαλιστικό. Πάνω σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο πρέπει ἀκόμη νὰ ἐμπνευσθοῦμε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀρχὴ ὅτι, *βιομηχανία καὶ τεχνική, ἐμπόριο κ' ἐπάγγελμα δὲν ἀνθίζουν παρὰ μονάχα ὅσο διάστημα μιὰ ἐθνικὴ κοινότητα, ἐμφορούμενη ἀπὸ ἕνα ἰδανικό, τοὺς ἐξασφαλίζει τὶς βασικὲς κι ἀπαραίτητες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη συνθῆκες. Αὐτές οἱ συνθῆκες δὲν ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸν καθαρὰ ὑλιστικὸν ἐγωισμό, ἀλλὰ ἀπὸ ἕνα πνεῦμα θυσίας ποὺ βρίσκει τὴν τέλεια ὁλοκλήρωσή του στὴν αὐταπάρνηση.*

***

Ἡ ἀνάπτυξη κ' ἡ ἀγωγὴ ποὺ δίνεται σήμερα στὸ νέο συνίσταται κατ' ἀρχὴ καὶ βασικὰ στὸ νὰ ἐμφυσηθοῦν ἴσια στὸ μυαλό του ὅλες μαζὺ οἱ γνώσεις ποὺ θὰ τὶς χρειασθεῖ ἀργότερα γιὰ τὴν σταδιοδρομία του. Λένε: «πρέπει αὐτὸ τὸ ἀγόρι νὰ γίνει μιὰ μέρα χρήσιμο μέλος τῆς κοινωνίας». Κ' ἐννοοῦν μ' αὐτὸ ὅτι πρέπει ν' ἀποκτήσει τὴν ἱκανότητα νὰ κερδίζει ἀργότερα τὸ καθημερινὸ ψωμί του μὲ τίμιο τρόπο. Ἡ ἀστική, ἐπιφανειακὴ ἀγωγή, ποὺ ἔρχεται νὰ συνταιριασθεῖ μ' αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς μόρφωσης, ἔχει θεμέλια ἀπὸ ἄργιλλο. Καθὼς τὸ Κράτος τὸ ἴδιο δὲν εἶναι παρὰ ἕνα ἁπλὸ σχῆμα, εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ ἐκπαιδεύσει ἄτομα ποὺ θ' ἀποβοῦν μετὰ χρήσιμα σ' αὐτὸ τὸ σχηματικὸ κατασκεύασμα καὶ προπάντων νὰ τοὺς ὑπαγορεύσει καθήκοντα ἀπέναντί του. Ἕνα σχῆμα μπορεῖ πολὺ εὔκολα νὰ σπάσει. Ἡ ἔννοια «Κράτος» δὲν ἀποτελεῖ σήμερα, τὄχουμε κιόλας ἀποδείξει, κάτι τὸ ξεκάθαρο. Ἔτσι δὲν μένει πιὰ τίποτα στὴν λεγόμενη «πατριωτικὴ» ἀγωγὴ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς. Στὴν παλιὰ Γερμανία ἡ ἀγωγὴ αὐτὴ εἶχε σὰν σκοπὸ νὰ θεοποιεῖ μ' ἕναν τελείως κουτὸ καὶ πρόχειρο τρόπο τοὺς διάφορους μικροηγεμόνες, ποὺ ἦταν τόσο πολλοὶ ὥστε ἐμποδιζόμασταν ἀπ' αὐτὸ καὶ μόνο τὸ γεγονός, νὰ διακρίνουμε τὴν σωστὴν ἀξία τοῦ λαοῦ μας. Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς λατρείας ἦταν νὰ μὴ κατέχει σήμερα ὁ λαός μας παρὰ μιὰν ἀκαθόριστην ἰδέα γιὰ τὴ Γερμανικὴ ἱστορία. Καὶ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἀκόμη ἔλειπαν οἱ γενικὲς γραμμές.

Εἶναι φανερὸ ὅτι μὲ τέτοια μέσα δὲν μπορέσαμε νὰ δημιουργήσουμε ἕναν ἀληθινὰ ἐθνικὸ παλμό. Τὸ παιδαγωγικό μας σύστημα ἀγνοεῖ τὴν τέχνη νὰ φωτίζει τὰ ὀνόματα τῶν ἡρώων τῆς ἱστορίας τοῦ λαοῦ μας καὶ μεσ' ἀπ' αὐτὰ νὰ βγάζει τὰ καλὰ στοιχεῖα πρὸς ὄφελος

ὅλων τῶν Γερμανῶν. Γιὰ ὁλόκληρο τὸ ἔθνος αὐτὴ ἡ κοινὴ γνώση κι ὁ κοινὸς ἐνθουσιασμὸς ἀποτελοῦνε ἕναν ἀδιάσπαστο δεσμὸ ἀνάμεσα στὰ παιδιά του. Δὲν ξέρουμε νὰ παρουσιάζουμε στὰ μάτια τῆς νέας γενιᾶς τοὺς ἀληθινὰ μεγάλους ἄνδρες σὰν ἥρωες· δὲν ξέρουμε νὰ συγκεντρώνουμε πάνω τους τὴν προσοχὴ ὅλων καὶ νὰ βοηθήσουμε ἔτσι ὥστε νὰ γεννηθεῖ ἕνα ἐθνικὸ πνεῦμα μὲ μιὰ θαυμαστὴ ὁμοιογένεια. Ἀποδειχθήκαμε ἀνίκανοι νὰ γνωρίσουμε στοὺς μαθητές, μέσ' ἀπ' τοὺς διάφορους κλάδους τῆς ἐκπαίδευσης, ποιὰ στάθηκεν ἡ δόξα τοῦ ἔθνους μας, ν' ἀνυψώσουμε πιὸ πάνω ἀπ' τὸ ψυχρὸ ἐπίπεδο τῶν γεγονότων καὶ νὰ φλογίσουμε τὴν ἐθνική τους περηφάνεια τονίζοντας αὐτὰ τὰ ἐκπληκτικὰ παραδείγματα· περιορισθήκαμε νὰ χαρακτηρίσουμε αὐτὸν τὸν τρόπο σκέψης καὶ διδασκαλίας: σωβινιστικὸ καὶ τ' ἀποτελέσματά του ἀντιλαϊκά. Ὁ πατριωτισμὸς κ' ἡ δυναστειακὴ λατρεία τῶν μικροαστῶν φαινόταν πιὸ ἐπιδεκτικὸς καὶ πιὸ εὔκολος νὰ τὸν ὑποφέρουμε ἀπὸ ἕνα καυτὸ πάθος, καρπὸ τῆς πιὸ ὑπέροχης ἐθνικῆς φιλοδοξίας. Ὁ πατριωτισμὸς ἦταν πάντα πρόθυμος νὰ ὑπακούσει· οἱ μικροαστοὶ ἔλπιζαν ὅτι μιὰ μέρα θ' ἀναπτυσσόταν μέσα τους ἡ ἐπιθυμία νὰ κυριαρχήσουν. Ὁ μοναρχικὸς πατριωτισμὸς ἔβρισκε τὴν ὁλοκλήρωση καὶ τὴ δικαίωσή του μέσα στὶς ὀργανώσεις τῶν βετεράνων· ἦταν πολὺ δύσκολο νὰ καθοδηγήσεις πάνω σ' αὐτὸ τὸ δρόμο τὸ ἐθνικιστικὸ πάθος: εἶναι σὰν τὰ καθαρόαιμα ποὺ δὲν μποροῦν νὰ ὑποφέρουν τὴν ὁποιαδήποτε σέλα· ἔτσι κανεὶς δὲν πρέπει νὰ ἐκπλαγεῖ ἂν θελήσαμε ν' ἀποφύγουμε αὐτὸν τὸν κίνδυνο. Κι ὅμως κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς δὲν μποροῦσε νὰ φανταστεῖ ὅτι μιὰ μέρα θὰ ξέσπαζε ὁ πόλεμος μὲ τοὺς καταιγιστικοὺς βομβαρδισμούς του καὶ τὰ δηλητηριώδη ἀέρια ποὺ θάβαζε σὲ ἀποφασιστικὴ δοκιμασία τὴν βαθειὰ σταθερότητα τοῦ πατριωτισμοῦ. Ἀλλ' ὅταν ὁ πόλεμος ξεχύθηκε τιμωρηθήκαμε σκληρὰ γι' αὐτὴν τὴν ἔλλειψη φλογεροῦ πατριωτικοῦ πάθους. Οἱ ἄνδρες δὲν εἶχαν καμιὰ διάθεση νὰ πεθάνουν γιὰ τοὺς βασιλικοὺς ἢ αὐτοκρατορικοὺς ἡγεμόνες τους· κι ἄλλωστε, οἱ περισσότεροι ἀγνοοῦσαν τί θὰ πεῖ ν' ἀνήκεις σ' ἕνα «ἔθνος».

Ἀπὸ τότε ποὺ ἡ Ἐπανάσταση ἔκανε τὴν εἴσοδό της στὴ Γερμανία καὶ κατόπιν μὲ τὴ σειρά του ἔσβησεν ὁ μοναρχικὸς πατριωτισμός, ὁ σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς ἱστορίας περιορίσθηκε πιὰ στὴ συγκρότηση ἁπλῶν γνώσεων. Αὐτὸ τὸ Κράτος δὲν εἶχε καμιὰ σχέση μὲ τὸν πατριωτικὸ ἐνθουσιασμὸ κ' ἔτσι δὲν μπόρεσε κι ἂν ἀκόμη ἤθελε νὰ πετύχει κάτι ποὺ δὲν τὄχε ποτέ: γιατὶ ἂν ὁ δυναστειακὸς πατριωτισμὸς δὲν μποροῦσε νὰ δώσει στὸν στρατιώτη, σὲ μιὰν ἐποχὴ ὅπου κυριαρχοῦσε ἡ ἀρχὴ τῶν ἐθνοτήτων, τὴ δύναμη νὰ κρατηθεῖ μέχρι τὸ τέλος, ὁ δημοκρατικὸς ἐνθουσιασμὸς ἦταν λιγώτερο ἱκανὸς γιὰ κάτι

τέτοιο. Εἶναι πάνω ἀπὸ κάθε ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἔκφραση: «Γιὰ τὴν Δημοκρατία», δὲν θὰ μποροῦσε νὰ συγκρατήσει ἐπὶ τεσσεράμιση χρόνια τὸν γερμανικὸ λαὸ στὸ πεδίο τῆς μάχης· κι αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ἴδιοι, ποὺ ἐμπνεύστηκαν τὴν θαυμάσια ἐτούτη πλάνη, δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ μείνουν περισσότερο.

Στὴν πραγματικότητα, ἀφήσαμε αὐτὴ τὴν Δημοκρατία ἥσυχη, γιατὶ ἦταν πάντοτε ἕτοιμη νὰ δεχθεῖ χωρὶς ἀντίρρηση ὅλους τοὺς ὅρους ποὺ τῆς ἔβαζαν καὶ νὰ ὑπογράψει κάθε παραίτηση ἀπὸ ἐδαφικὲς ἀπαιτήσεις ποὺ θὰ τῆς ὑπαγόρευαν. Ἔχει κατακτήσει τὴν συμπάθεια ὅλου τοῦ ὑπόλοιπου κόσμου, ἔτσι ὅπως κάθε ἀδύνατο πλάσμα προξενεῖ τὴν συμπάθεια τὴν ἴδια ποὺ γεννοῦν σ' ἕναν δυνατοῦ χαρακτήρα ἄνθρωπο, ὅσοι τὸν ὑπηρετοῦν. *Εἶναι ὅμως τὸ ἴδιο φανερὸ ὅτι ἡ συμπάθεια ποὺ προξενοῦσε στοὺς ἐχθροὺς μας αὐτὸ τὸ κυβερνητικὸ σχῆμα, ἀποτελοῦσε καὶ τὴν ἴδια τὴν καταδίκη του.* Ἀγαποῦσαν τὴν Γερμανικὴ Δημοκρατία καὶ τῆς χάριζαν τὸ δικαίωμα νὰ ζεῖ, γιατὶ σ' αὐτὴν μπόρεσαν νὰ βροῦν ἕναν θαυμάσιο σύμμαχο προκειμένου νὰ κρατοῦν τὸν λαό μας σκλάβο τους. Μονάχα γι' αὐτὸ τὸ λόγο τοῦτο τὸ θαυμαστὸ κατασκεύασμα μποροῦσε νὰ διατηρεῖται ἀκόμη στὴν ζωή. Ἄλλωστε τοὺς βοηθοῦσε μὲ τὸ ν' ἀντιστέκεται σὲ κάθε ἀληθινὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα· περιόριζε τὶς ἐνθουσιαστικὲς ἐκδηλώσεις γιὰ τοὺς ἥρωές μας μέσα στὴν αἴθουσα συνεδριάσεων τοῦ Ράιχ καὶ μολοντοῦτο ἂν στεκόταν ἀνάγκη νὰ δώσουν τὸ αἷμα τους γιὰ τὴν σημαία αὐτοῦ τοῦ Ράιχ, θὰ τὄσκαζαν γιὰ νὰ σωθοῦν σὰν λαγοί.

Τὸ ρατσιστικὸ Κράτος ἔπρεπε ν' ἀγωνιστεῖ γιὰ τὴν ἐπικράτησή του. Δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὴν διαφυλάξει διόλου χάριν στὸ σχέδιο Dawes. Εἶχε ἀνάγκη ἀπόλυτη, γιὰ νὰ ζήσει καὶ νὰ ἐξασφαλίσει τὴν ζωή του αὐτή, ἀπ' ὅλα ὅσα νόμιζε σήμερα ὅτι μποροῦσε ἔτσι ἀναίμακτα νὰ ἐγκαταλείψει. Ὅσο πιὸ πολὺ τὸ σχῆμα ποὺ θἄπαιρνε καὶ τὸ πνεῦμα ποὺ θὰ τὸ ζωντάνευε, θἄχαν κάποια ἀξία τέτοια ποὺ ν' ἀποδεικνύουν τὴν ἀσύγκριτην ἀνωτερότητά του, τόσο πιὸ πολὺ μεγάλη καὶ ἰσχυρὴ θἄταν ἡ ζήλεια καὶ ἡ ἀντίθεση τῶν ἀντιπάλων του. Δὲν θὰ μποροῦσε λοιπὸν τώρα νὰ ζητήσει τὸν καλύτερο τρόπο ἄμυνας μέσα στὰ ἴδια του τὰ ὅπλα, ἀλλὰ σ' αὐτὰ τῶν γειτόνων του· δὲν θὰ μποροῦσαν πιὰ νὰ τὸ προστατεύσουν οἱ τάφροι τῶν φρουρίων του, ἀλλὰ τὰ ζωντανὰ τείχη ἀπ' τὰ σώματα τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν ποὺ θὰ πλημμύριζαν ἀπὸ ἕναν φλογερὸ πατριωτισμὸ κι ἀπὸ τὸν πιὸ φανατικὸ ἐθνικὸ ἐνθουσιασμό.

Τὸ τρίτο σημεῖο ποὺ θἄπρεπε νὰ φροντίσουμε σχετικὰ μὲ τὴν δημοσία ἐκπαίδευση εἶναι τὸ ἀκόλουθο:

Ἡ ἐκπαίδευση θὰ μποροῦσε τὸ ἴδιο νὰ χρησιμεύσει στὸ ρατσιστικὸ

κράτος σὰν ἕνα μέσο γιὰ ν' ἀναπτύξει τὴν ἐθνικὴν ὑπερηφάνεια. 'Απ' αὐτὴ τὴν ἄποψη πρέπει νὰ ξεκινᾶ ἡ διδασκαλία τῆς παγκόσμιας ἱστορίας καὶ τῆς γενικῆς ἱστορίας τοῦ πολιτισμοῦ. Ἕνας ἐφευρέτης δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ μεγάλος ἐπειδὴ ἦταν μόνον ἐφευρέτης.

Θὰ πρέπει ν' ἀποδειχθεῖ ἀκόμη μεγάλος καὶ σὰν ἐκπρόσωπος τοῦ λαοῦ του. Ὁ θαυμασμὸς ποὺ ἐμπνέει σ' ὅλους κάθε μεγάλη πράξη πρέπει νὰ μεταλλάξει σὲ περηφάνεια μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ γιὰ τὸν λαὸ που τὴν ἐπιτέλεσε. Πρέπει νὰ διαλέξουμε μέσ' ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν μεγάλων ὀνομάτων τῆς ἱστορίας τῆς Γερμανίας, αὐτοὺς ποὺ στάθηκαν οἱ πιὸ μεγάλοι, νὰ τοὺς φωτίσουμε εἰδικὰ καὶ νὰ στρέψουμε πρὸς αὐτοὺς τὴν προσοχὴ τῆς νεολαίας, ἐπιμένοντας νὰ γίνουν μιὰ μέρα τοῦτοι οἱ νέοι, οἱ ὑποστηρικτὲς τοῦ ἀδιάσπαστου ἐθνικοῦ συναισθήματος.

Ἡ διδασκαλία πρέπει νὰ ὀργανωθεῖ συστηματικὰ κάτω ἀπ' αὐτὴν τὴν ἄποψη, τὸ ἴδιο καὶ ἡ σωματικὴ ἀγωγή, ἔτσι ποὺ ὁ νέος ἐγκαταλείποντας τὸ σχολεῖο νὰ μὴν καταντήσει, ἕνας μισοειρωνιστής, μισοδημοκράτης, ἢ ὁτιδήποτε τέτοιο πάνω σ' αὐτὸ τὸ εἶδος, ἀλλὰ ἕνας *ὁλοκληρωμένος Γερμανός.*

Τέλος αὐτὸ τὸ ἐθνικιστικὸ συναίσθημα ὄντας ἀπ' τὴν ἀρχὴ σοβαρὸ καί, πέρα γιὰ πέρα χωρὶς τίποτα τὸ ἐπιπόλαιο, ἀληθινό, νὰ περάσει στὴν παιδικὴ σκέψη ποὺ εἶναι ἀκόμη εὔπλαστη, αὐτὴ τὴν σιδερένια ἀρχή: *Ὅποιος ἀγαπᾶ τὸν λαό του θ' ἀποδείξει τὴν ἀγάπη του αὐτὴ μόνο μὲ τὶς θυσίες ποὺ εἶναι σὲ θέση νὰ ὑποστεῖ γιὰ χάρη του. 'Εθνικὸ συναίσθημα ποὺ κρύβει μέσα του τὸ συμφέρον δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει. Ἕνας ἐθνικισμὸς ποὺ σκοπεύει νὰ συμπεριλάβει ἢ ποὺ εὐνοεῖ μόνο τὶς κοινωνικὲς τάξεις δὲν ὑπάρχει ἀπ' τὴν ἀρχή. Τὸ νὰ ζητωκραυγάζεις μονάχα, δὲν σοῦ δίνει τὸ δικαίωμα, οὔτε σὲ καθιερώνει πατριώτη· δὲ φτάνει νὰ διακηρύσσεις ἁπλῶς πὼς εἶσαι. πρέπει, πίσω ἀπ' τὴν εὐγενικὴ προσπάθεια νὰ ὑπερασπισθεῖ ἡ ὕπαρξη καὶ ἡ καθαρότητα τῆς ράτσας, νὰ ὑπάρχει ἡ προοπτικὴ ὅτι θὰ φροντίσεις γιὰ τὴν ὑπεράσπιση ὁλόκληρης τῆς ράτσας. Δὲν ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερηφανευόμαστε γιὰ τὸ λαό μας παρὰ μόνον ὅταν δὲν νοιώθουμε ντροπὴ γιὰ καμιὰ τάξη του. 'Αλλὰ ὅταν τὸ ἕνα μισὸ αὐτοῦ τοῦ λαοῦ εἶναι ἐξαθλιωμένο, καταρρακωμένο ἀπ' τὶς ἔγνοιες καὶ τσακισμένο ἀπ' τὶς φροντίδες, προσφέρει ἕνα τέτοιο ἀπογοητευτικὸ θέαμα, ὥστε κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ὑπερηφανευτεῖ γι' αὐτό. Μονάχα ὅταν ἕνας λαὸς ἔχει ὅλα τὰ μέλη του ὑγιᾶ στὸ σῶμα καὶ στὸ μυαλό, μπορεῖ νὰ αἰσθανθεῖ τὴ χαρὰ ὅτι κατέχει πιὰ αὐτὸ τὸ δικαίωμα πάνω ἀπ' ὅλους τοὺς γείτονές του, ν' ἀνυψωθεῖ στὴν ἀνώτερη αὐτὴ βαθμίδα ποὺ ὀνομάζεται ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια. 'Αλλ' αὐτὴ ἡ ὑπέρτατη φιλοδοξία, δὲν μπορεῖ νὰ ἐκδηλωθεῖ παρὰ μόνον ἀπὸ ἕναν ποὺ ἔχει πλήρη κι ἀπόλυτη συνείδηση τῆς μεγαλωσύνης τοῦ λαοῦ του.*

Πρέπει νὰ ἐμφυτεύσουμε μέσα στὶς νέες καρδιὲς τὴν ἐσωτερικὴ ἑνότητα ποὺ προσδίδει ὁ ἐθνικισμὸς καὶ τὸ συναίσθημα τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Τότε θὰ γεννηθεῖ μιὰ μέρα ἕνας λαὸς ποὺ οἱ ἄνθρωποί του θἆναι ἑνωμένοι καὶ γαλβανισμένοι ἀπὸ μιὰ κοινὴ ἀγάπη καὶ μιὰ κοινή, ἀδιάσπαστη κι ἀναμφισβήτητη ὅσο ποτὲ ἄλλοτε, ὑπερηφάνεια.

Ὁ φόβος ποὺ ἐμπνέει ὁ σωβινισμὸς στὴν ἐποχή μας εἶναι τὸ σημάδι τῆς ἀδυναμίας της. Κάθε ἐκχειλίζουσα δραστηριότητα τῆς εἶναι ἀδιάφορη καὶ ἀποτελεῖ γιὰ τὴν ἐποχή μας ἐλάττωμα : τὸ πεπρωμένο δὲν θὰ τὴν καλέσει πιὰ νὰ πραγματοποιήσει κανένα ἰδανικό. Γιατὶ οἱ πιὸ μεγάλες ἐπαναστάσεις ποὺ συνέβηκαν πάνω σ' αὐτὴ τὴ γῆ θὰ θεωροῦνταν ἀσήμαντες ἂν τὰ κίνητρά τους ἦταν, ἀντὶ γιὰ πάθος φανατικὸ ποὺ φθάνει μέχρι τὴν ὑστερια, οἱ ἀστικὲς ἀντιλήψεις γιὰ τὴν ἡσυχία καὶ τὴν τάξη.

Εἶναι πιὰ ἐξακριβωμένο καὶ σίγουρο ὅτι ὁ κόσμος μας προσανατολίζεται σὲ μιὰ ριζοσπαστικὴ ἐπανάσταση. Ὅλο τὸ πρόβλημα εἶναι νὰ διαπιστώσουμε ἂν θὰ γίνει γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἄριας ἀνθρωπότητας ἢ γιὰ τὸ συμφέρον τῶν προαιώνιων Ἑβραίων.

Τὸ ρατσιστικὸ Κράτος πρέπει μὲ τὴν κατάλληλη ἀγωγὴ ποὺ θὰ δώσει στοὺς νέους νὰ προφυλάξει τὴν διατήρηση τῆς ράτσας ὥστε νὰ γίνει ἱκανὴ καὶ ὥριμη γιὰ ν' ἀντέξει σ' αὐτὴν τὴν ἀνώτατη κι ἀποφασιστικὴ δοκιμασία.

Ἀλλὰ μονάχα ὁ λαὸς θὰ ἀναλάβει πρῶτος νὰ χαράξει αὐτὸ τὸν δρόμο ποὺ θὰ μᾶς ξαναοδηγήσει στὴν νίκη.

***

Τὸ ρατσιστικὸ Κράτος πρέπει νὰ ἐκτελέσει τὸν ὑπέρτατο σκοπό του σὰν ἐκπαιδευτὴς καὶ παιδαγωγὸς ὅταν πιὰ θἄχει χαράξει στὶς καρδιὲς τῆς νεολαίας ποὺ θὰ τοῦ ἐμπιστευθοῦν, τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ρατσιστικὸ συναίσθημα. Δὲν πρέπει οὔτε ἕνα ἀγόρι ἢ κορίτσι νὰ βγεῖ ἀπ' τὸ σχολεῖο χωρὶς νἄχει καθοδηγηθεῖ σ' αὐτὴν τὴν σπουδαία γνώση γιὰ τὸ τί εἶναι ἡ καθαρότητα τοῦ αἵματος καὶ πιὰ ἡ ἀναγκαιότητά της. Μόνο ἔτσι θὰ πραγματοποιήσουμε τὴν ἀπαραίτητη καὶ πρωταρχικὴ συνθήκη: διατήρηση τῆς ράτσας, ἐγκαθίδρυση τοῦ λαοῦ μας πάνω σὲ νέα ἐπίπεδα καὶ ἐξασφάλιση γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ ἀνάπτυξη τοῦ πολιτισμοῦ.

Γιατὶ κάθε σωματικὴ καὶ διανοητικὴ ἀγωγὴ θὰ καταντοῦσε, σὲ τελευταία ἀνάλυση, μάταιη, ἂν δὲν ἀποσκοποῦσε σὲ μιὰν ὀντότητα ἱκανὴ νὰ διαφυλάξει μὲ τοὺς γενικοὺς χαρακτῆρες της τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό της ὥστε νὰ ἀποβεῖ ἀργότερα ἀπόλυτα αὐτοδύναμη.

Ἀλλιώτικα θὰ καταλήγαμε πάλι στὸ ἀποτέλεσμα ποὺ ἴσα - ἴσα κατηγοροῦμε ἐμεῖς οἱ ἄλλοι Γερμανοὶ γενικά, παρόλο ποὺ αὐτὴ ἡ τραγική μας συμφορὰ δὲν μᾶς βοήθησε νὰ κατανοήσουμε ἀπόλυτα μέχρι

τώρα τὴ θέση μας. *Θὰ μείνουμε ἀκόμη γιὰ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητας ἡ ἑστία τοῦ πολιτισμοῦ — ὄχι μὲ τὴν στενὴ ἔννοια ποὺ δίνει στὴν ἔκφραση ὁ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι τῆς μπουρζουαζίας μας, ποὺ στὸ χαμὸ μιᾶς ἀδελφῆς φυλῆς δὲν βλέπει παρὰ τὸ θάνατο ἑνὸς συμπατριώτη — ἀλλὰ μὲ τὴν ἔννοια ποὺ τοῦ δίνουμε πονώντας, ὅταν ἀναγνωρίζουμε ὅτι παρόλη τὴν πεῖρα καὶ τὴ βαθειὰ γνώση μας, τὸ αἷμα μας εἶναι καταδικασμένο νὰ ἐξαφανιστεῖ. Μὲ τὸ νὰ ἐρχόμαστε σ' ἐπαφὴ μὲ ἄλλους λαοὺς συνέχεια, τοὺς ἐξυψώνουμε φυσικὰ σὲ μιὰν ἀνώτερη ἐκπολιτιστικὴ βαθμίδα, ἀλλὰ παρακμάζουμε καὶ ξεπέφτουμε ὅσο ποτὲ ἀπ' τὸν βασικὸ κ' ἐπιδιωκόμενο σκοπό μας.*

Ἐξ ἄλλου, ἡ ἀγωγὴ σχετικὰ μὲ ὅσα ἀναφέρονται στὴν ράτσα, θὰ βρεῖ τὴν ἰδανική της τελείωση στὴν στρατιωτικὴ ὑπηρεσία. Αὐτὸς ὁ χρόνος ὑπηρεσίας πρέπει νὰ θεωρεῖται σὰν τὸ τελευταῖο στάδιο φυσικῆς ἀγωγῆς ποὺ θὰ δοθεῖ στὸν μέσο Γερμανό.

***

Ὅσο σπουδαῖο κι ἂν εἶναι τὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα σωματικῆς καὶ πνευματικῆς ἀγωγῆς μέσα στὸ ρατσιστικὸ Κράτος, ὁ σχηματισμὸς μιᾶς ἐκλεκτῆς τάξης δὲν παίζει κανένα βασικὸ ρόλο μέσα σ' αὐτό. Τώρα θὰ ἐξετάσουμε αὐτὸ τὸ πρόβλημα στὴ βάση του. Γενικά, τὰ παιδιὰ τῶν γονιῶν ποὺ ἀνήκουν σὲ κάποιαν ἀνώτερη τάξη ἢ ποὺ κατέχουν ἀνώτατα ἀξιώματα, θεωροῦνται ἄξια νὰ σπουδάσουν καὶ ν' ἀκολουθήσουν τὴν ἐπιστημονικὴ μόρφωση. Τὸ θέμα τῶν προσωπικῶν κλίσεων δὲν ἔρχεται παρὰ σὲ δεύτερο πλάνο. Κι ὅμως ἕνα παιδὶ χωρικοῦ εἶναι ἴσως καλύτερα προικισμένο πνευματικὰ ἀπὸ ἕνα παιδί γεννημένο μέσα σὲ μιὰ οἰκογένεια πλούσια ἐδῶ καὶ πολλὲς γενιὲς καὶ μιᾶς ἀνώτερης κοινωνικῆς τοποθέτησης, παρόλο ποὺ ἡ μόρφωση τοῦ πρώτου μπορεῖ νὰ εἶναι πολὺ κατώτερη ἀπὸ τοῦ ἀστοῦ. Ἡ ἀνωτερότητά του ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τὴν φυσική του κλίση· προέρχεται ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν ἐντυπώσεων ποὺ ὁπωσδήποτε σ' αὐτὸν εἶναι πιὸ πλούσιες, ἀπὸ τὴν πιὸ ἀναπτυγμένη του ἐκπαίδευση κι ἀπὸ τὴν καλλιέργεια τῶν προσώπων τοῦ περίγυρού του. Ἂν ὁ προικισμένος ἀπ' τὴ φύση μικρὸς χωρικὸς εἶχε ἀπ' τὰ πρῶτα του χρόνια ἀναπτυχθεῖ μέσα στὰ ἴδια κοινωνικὰ στρώματα, οἱ πνευματικὲς του ἱκανότητες θὰ ἦταν διαφορετικές. Ὑπάρχει ἴσως σήμερα ἕνας μόνον τομέας ὅπου ἡ καταγωγὴ παίζει ἀληθινὰ σπουδεότερο ρόλο ἀπ' τὰ φυσικὰ πνευματικὰ χαρίσματα: ἡ τέχνη. Ἐκεῖ δὲν φθάνει μόνο «νὰ μάθεις» ὅσα βρίσκονται μέσα σου σὲ μιὰ λανθάνουσα κατάσταση καὶ δὲν μπορεῖ νὰ γίνει ἀλλιῶς, παρὰ ἀργὰ ἢ γρήγορα νὰ ἐκδηλωθοῦν καὶ ν' ἀναπτυχθοῦν ἀνάλογα μὲ τὸ μέτρο ποὺ οἱ φυσικὲς κλίσεις θὰ καλλιεργηθοῦν φιλο-

λογικά: τὸ χρῆμα ἢ ἡ κοινωνικὴ θέση τῶν γονιῶν δὲν ἔχουν σχεδὸν διόλου νὰ κάνουν· αὐτὸ καὶ μόνο τὸ γεγονὸς ἀποδείχνει ὁλοφάνερα ὅτι τὸ πνεῦμα εἶναι ἀνεξάρτητο ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ ὑπόσταση κι ἀκόμη ἀπὸ τὴν τύχη. Δὲν εἶναι σπάνιο τὸ φαινόμενο ὅτι οἱ πιὸ πολλοὶ κ' οἱ πιὸ μεγάλοι καλλιτέχνες προέρχονται ἀπὸ φτωχὲς οἰκογένειες. Καὶ ἀκόμη ἕνας μικρὸς χωρικὸς νὰ γίνεται ἕνας φημισμένος «μαίτρ».

Τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὰ τὰ παραδείγματα δὲν μπόρεσαν νὰ ἐξασκήσουν μιὰν εὐεργετικὴ ἐπίδραση στὴν πνευματική μας ζωή, εἶναι ἀκόμη μιὰν ἀπόδειξη ποὺ μιλᾶ γιὰ τὴν ἀδυναμία τῆς λογικῆς στὴν ἐποχή μας. Ὑποτίθεται, πιστεύουν, ὅτι αὐτὸ ποὺ εἶναι ἀναντίρρητο γιὰ τὴν τέχνη δὲν εἶναι διόλου ἀληθινὸ γιὰ τὴν τεχνικὴ ἐπιστήμη. Βέβαια μποροῦμε νὰ δώσουμε σ' ἕναν ἄνθρωπό, μὲ τὴν παιδεία, μιὰν μηχανικὴ ἐπιδεξιότητα, τὸ ἴδιο ὅπως ἕνας καλὸς γυμναστὴς ζώων μπορεῖ νὰ κάνει ἕνα «κανὶς» ὑπάκουο, νὰ ἐκτελέσει τοὺς πιὸ ἀπίστευτους ἄθλους. Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ γύμνασμα δὲν ὁδηγεῖ τὸ ζῶο στὴ ἐκτέλεση τῶν προσταγμάτων χρησιμοποιώντας τὸ μυαλὸ καὶ τὴν κρίση του· τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ἄνθρωπο. Μποροῦμε, χωρὶς νὰ λάβουμε ὑπόψη μας τὶς ἰδιαίτερες κλίσεις ἑνὸς ἀνθρώπου, νὰ τὸν κάνουμε ἱκανὸ νὰ ἐκδηλώσει μιὰν ἐπιστημονικὴ ἱκανότητα, ἀλλὰ ὁ τρόπος ποὺ θὰ ἐνεργήσει τότε εἶναι ἀκριβῶς ὅπως τοῦ ζώου, καθαρὰ μηχανικὸς καὶ χωρὶς νὰ ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τὴν πνευματική του δραστηριότητα. Μποροῦμε χρησιμοποιώντας μιὰ πνευματικὴ ἐκγύμναση καθωρισμένη, νὰ βάλουμε μέσα στὸ μυαλὸ ἑνὸς μέσου πνευματικὰ ἀνθρώπου, γνώσεις ἀνώτερες, ἀλλὰ μέχρι ἑνὸς κάποιου σημείου: ὅμως δὲν θἆναι παρὰ γνώσεις νεκρὲς καὶ τουλάχιστο στεῖρες. Μποροῦμε νὰ πετύχουμε τὴν δημιουργία ἑνὸς ἀνθρώπου—λεξικοῦ, ποῦ μολοντοῦτο στὶς κρίσιμες κι ἀποφασιστικὲς στιγμὲς θὰ ἐνεργήσει μ' ἕναν τρόπο τελείως ἀπογοητευτικό· θὰ πρέπει νὰ τὸν κατευθύνουμε πάντα μπροστά, ὥστε νὰ μπορεῖ ν' ἀνταποκρίνεται στὴν κάθε περίσταση ἀκόμη καὶ στὴν πιὸ ἀσήμαντη καὶ νὰ ἀντιδρᾶ ὄχι ἀπὸ μόνος του, γιατὶ θἆναι ἀνίκανος νὰ προσαρμοστεῖ μὲ τὶς ἴδιες του τὶς δυνάμεις στὴν πρόοδο τῆς ἀνθρωπότητας. Μιὰ τέτοια μηχανικὴ καὶ κατευθυνόμενη παιδεία δημιουργεῖ ἀνθρώπους μὲ δυνατότητες ποὺ φθάνουν μόλις νὰ διευθύνουν τὸ σημερινὸ κράτος.

Εἶναι ἀναμφισβήτητο ὅτι μποροῦμε νὰ βροῦμε ἀνάμεσα στὰ ἄτομα ποὺ ἀποτελοῦν ἕνα λαό, ταλέντα κατάλληλα νὰ δράσουν σὲ κάθε τομέα τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Φυσικὸ λοιπὸν θὰ ἦταν ἡ ἀξία τῆς γνώσης νὰ γίνεται μεγαλύτερη ὅσο περισσότερο τὸ ταλέντο τοῦ ἀτόμου θὰ μπορέσει νὰ δώσει ζωὴ σ' αὐτὸ ποὺ μέχρι τώρα ἦταν ἄψυχη

λ . *Οἱ ἀληθινὲς δημιουργίες εἶναι γεννήματατα τοῦ γάμου τῆς ἱκανότητας μὲ τὴ γνώση.*

Τὸ ἀκόλουθο παράδειγμα εἶναι μιὰ ἀπόδειξη γιὰ τὸ πόσο λανθασμένο δρόμο ἀκολουθεῖ τούτη τὴ στιγμὴ ἡ ἀνθρωπότητα σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο: 'Από καιροῦσὲ καιρό, οἱ εἰκονογραφημένες ἐφημερίδες βάζουν κάτω ἀπ' τὰ μάτια τῶν καλῶν Γερμανῶν ἀστῶν μας τὴ φωτογραφία ἑνὸς νέγρου, ποὺ κάτω ἀπὸ τέτοιες ἢ ἄλλες συνθῆκες, ἔγινε δικηγόρος, καθηγητὴς ἢ πάστορας, ἢ ἀκόμη τενόρος ποὺ κρατεῖ τοὺς πρώτους ρόλους, ἢ κάτι τέτοιο κι ἄλλα πολλά...

'Ενῶ οἱ ἀνόητοι ἀστοί μας θαυμάζουν τά... θαυμαστὰ ἀποτελέσματα μιᾶς τέτοιας μεταχείρησης κι ἀρχίζουν νὰ νοιώθουν σεβασμὸ γιὰ τὰ ὅσα πετυχαίνει ἡ μοντέρνα παιδαγωγική, ὁ πονηρὸς 'Εβραῖος ἀποκαλύπτει ἕνα καινούργιο ἐπιχείρημα γιὰ νὰ στηρίξει τὴν θεωρία ποὺ θέλει νὰ ἐπιβάλει πάνω στὸ πνεῦμα τῶν λαῶν καὶ ποὺ ἐκφράζει τὴν *ἰσότητα ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους*. Ἔτσι αὐτὴ ἡ ἀποτυχημένη μπουρζουαζία δὲν ἔχει τὴν παραμικρὴν ὑποψία γιὰ τὸ ἔγκλημα ποὺ γίνεται ἐνάντια στὴν λογική· γιατὶ εἶναι μιὰ ἐγκληματικὴ τρέλα νὰ ἐπιδιώκεις τὸ «ντρεσσάρισμα» ἑνὸς πλάσματος ποὺ εἶναι ἀπὸ καταγωγὴ μισο - πίθηκος, μέχρι ποὺ νὰ τὸν κάνεις δικηγόρο, ἐνῶ ἑκατομμύρια ἐκπρόσωποι τῆς πιὸ πολιτισμένης ράτσας τοῦ κόσμου, φυτοζωοῦν μέσα σὲ συνθῆκες καὶ καταστάσεις πολὺ κατώτατες. 'Εγκληματοῦμε ἐνάντια στὴν θέληση τοῦ Δημιουργοῦ, ὅταν ἀφήνουμε τοὺς ἀληθινὰ ἐκλεκτοὺς ἀνθρώπους νὰ ἀνατρέφονται καὶ νὰ βυθίζονται μέσα στὸ τέλμα τοῦ σημερινοῦ προλεταριάτου, ἐνῶ ἐκπαιδεύουμε τοὺς Ὀττεντότους καὶ τοὺς Κάφρους καὶ τοὺς βοηθοῦμε νὰ ἐξασκοῦν ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα. Γιατὶ δὲν πρόκειται στὴν περίπτωση παρὰ γιὰ μιὰν ἐκγύμναση ὅμοια μὲ τοῦ «κανὶς» κι ὄχι γιὰ μιὰν ἐπιστημονικὴ «καλλιέργεια». Ἂν ἀφιερώσουμε τὶς ἴδιες προσπάθειες καὶ τὶς ἴδιες φροντίδες σὲ ράτσες προικισμένες μὲ πνευματικότητα, ὁ ὁποιοσδήποτε ἀπ' τοὺς ἐκπρόσωπους μιᾶς τέτοιας φυλῆς θὰ μποροῦσε χίλιες φορὲς περισσότερο νὰ πετύχει παρόμοια ἀποτελέσματα.

'Η κατάσταση ποὺ ἐπικρατεῖ σήμερα θἆταν λιγώτερο ἀνυπόφορη ἂν ἐνεργούσαμε διαφορετικὰ κι ὄχι μόνον σὲ μεμονωμένες περιπτώσεις, ἀφοῦ οὔτε τὸ ταλέντο οὔτε τὰ θεῖα δῶρα σήμερα δὲν καθορίζουν μ' ἕναν τρόπο ἀποφασιστικὸ αὐτοὺς ποὺ πρέπει νὰ πάρουν μιὰν ἀνώτερη μόρφωση. Βέβαια καὶ εἶναι ἀνυπόφορο νὰ σκέπτεσαι ὅτι ἑκατοντάδες χιλιάδες ἄνθρωποι, κάθε χρόνο, τέλεια ἀπογυμνωμένοι ἀπὸ κάθε φυσικὴ κλίση, κρίνονται ἄξιοι γιὰ μιὰν ἀνώτερη μόρφωση, ἐνῶ ἀντίθετα ἑκατοντάδες χιλιάδες προικισμένοι νέοι στεροῦνται ἀπὸ τὴν πλευρά τους μιᾶς ἀνάλογης καλλιέργειας. Εἶναι ἀφάνταστο πόσο

χάνει ἔτσι τὸ ἔθνος. Ἂν στὶς τελευταῖες δεκάδες χρόνια οἱ ἐφευρέσεις μὲ κάποιαν ἀξία ἔχουν αὐξηθεῖ σημαντικὰ προπάντων στὴν Βόρεια Ἀμερική, αὐτὸ ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος στὸ γεγονὸς ὅτι ἄνθρωποι τῆς πιὸ ταπεινῆς καταγωγῆς ἀλλὰ μολοντοῦτο προικισμένοι μὲ ταλέντο, βρῆκαν ἐκεῖ πιὸ εὔκολα παρὰ στὴν Εὐρώπη τὴν εὐκαιρία νὰ πάρουν μιὰν ἀνώτερη μόρφωση. Τὸ ἐφευρετικὸ μυαλὸ κ' οἱ ἐφευρέσεις δὲν δημιουργοῦνται μόνο ἀπὸ μιὰ μόρφωση ποὺ δὲν εἶναι παρὰ ἕνα ἀπάνθισμα· χρειάζονται κ' οἱ φυσικὲς κλίσεις ποὺ θὰ δώσουν ζωὴ στὴ γνώση. Ἀλλὰ στὴ χώρα μας, μέχρι τώρα, ποτὲ δὲν προσδώσαμε στὸ πρόβλημα αὐτὸ καμιὰν ἰδιαίτερην ἀξία· οἱ καλοὶ βαθμοὶ στὸ σχολικὸ κατάλογο ἀποφάσιζαν μονάχα.

Καὶ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἀκόμη τὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα ποὺ θὰ ἐφαρμόσει τὸ ρατσιστικὸ Κράτος, πρέπει ν' ἀναθεωρηθεῖ. *Τὸ ρατσιστικὸ Κράτος δὲν πρέπει νὰ βοηθήσει τὴν μέχρι σήμερα κρατοῦσα κοινωνικὴ κατάσταση νὰ συνεχίσει τὴν ἄθλια ὕπαρξή της· ἡ προσπάθειά του πρέπει νὰ εἶναι ἀναζητητική· ἀνάμεσα στὰ μέλη τῆς κοινωνίας θὰ βρεῖς τὰ δυνατὰ μυαλὰ καὶ θὰ τοὺς προσφέρεις τὰ μέσα καὶ τὶς δυνατότητες ν' ἀνέβουν.* Ὁ ρόλος του δὲν περιορίζεται στὴν φροντίδα νὰ πᾶνε ὅλα τὰ παιδιὰ στὸ βασικὸ σχολεῖο· ἔχει ἀκόμη ὑποχρέωση καὶ καθῆκον νὰ καθοδηγήσει τὸ ταλέντο στὸν δρόμο ποὺ τοῦ ταιριάζει. Πρέπει προπάντων νὰ θεωρήσει αὐτή του τὴν προσπάθεια σὰν τὴν πιὸ σοβαρὴ ἀπ' ὅλες: ν' ἀνοίξουν οἱ πόρτες τῶν κρατικῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων σ' ὅλους τοὺς ὑπηκόους του ποὺ εἶναι προικισμένοι γιαυτὸ ὅποια καὶ νἄναι ἡ καταγωγή τους. Αὐτὴ εἶναι μιὰ ἀνώτατη ἀναγκαιότητα· γιατὶ ἔτσι μόνο θὰ βγεῖ ἀπὸ μιὰ τάξη ἐκπροσώπων νεκρῆς ἐπιστήμης ἡ πνευματικὴ ἡγεσία τοῦ ἔθνους.

Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ ὑπάρχει ἕνας ἄλλος λόγος ποὺ ὑποχρεώνει τὸ Κράτος νὰ λάβει μέτρα: οἱ κύκλοι τῶν διανοουμένων εἶναι στὴ χώρα μας τόσο κλειστοὶ καὶ τόσο ἀπομονωμένοι ὥστε κάθε ζωντανὸς δεσμὸς μὲ τὶς κατώτερες τάξεις τοὺς φαίνεται σὰν ἐλάττωμα. Αὐτὸς ὁ «ἀποκλειστικισμὸς» εἶναι καταστρεπτικὸς γιὰ δυὸ βασικὲς αἰτίες: πρῶτα, αὐτοὶ οἱ κύκλοι μένουν ξένοι ὡς πρὸς τὶς ἰδέες καὶ τὰ συναισθήματα ποὺ κινοῦνται μέσα στὴν λαϊκὴ μάζα. Ἔχουν ἐδῶ καὶ πολὺν καιρὸ χάσει τὴν ἐπαφή τους μαζί της, ὥστε δὲν μποροῦν πιὰ νὰ καταλάβουν τὴν ψυχολογία τοῦ λαοῦ. Ἔχουν γίνει γιαυτὸν τέλεια ξένοι. Ὁ δεύτερος λόγος εἶναι ὅτι αὐτὲς οἱ ἀνώτερες τάξεις δὲν ἔχουν πιὰ τὴν ἀνάλογη δύναμη τῆς θέλησης. Γιατὶ αὐτὴ εἶναι, στοὺς κύκλους ποὺ ἡ πνευματικὴ καλλιέργεια ἔδωσε τὴν μορφὴ μιᾶς κάστας κλειστῆς, πιὸ ἀδύνατη παρὰ στὴν μάζα τοῦ λαοῦ, ἔστω κι ἂν ἔμεινε ἀκαλλιέργητη. Ἡ ἐπιστημονικὴ καλλιέργεια δὲν ἔλλειψε διόλου, ὁ θεὸς

ξέρει, σὲ μᾶς τοὺς ἄλλους Γερμανούς· κι ὅμως εἴμαστε γεμάτοι ἀπὸ θέληση καὶ ἱκανότητα γιὰ λήψη ἀποφάσεων. Λόγου χάρη, ὅσο περισσότερο οἱ ἐθνικοί μας ἡγέτες φλέγονται ἀπὸ τὰ πνευματικά τους χαρίσματα, τόσο πιὸ πολὺ ἡ πρακτική τους δραστηριότητα εἶναι ἀσήμαντη. Ἡ πολιτικὴ προετοιμασία καὶ ὁ τεχνικὸς ἐξοπλισμός μας στὸν Παγκόσμιο Πόλεμο ἦταν ἀνάξιος λόγου ὄχι γιατὶ τὸ μυαλὸ ἐκείνων ποὺ μᾶς κυβερνοῦσαν *ἦταν ἀκαλλιέργητο* ἀλλά, τελείως τὸ ἀντίθετο, ἀκριβῶς ἐπειδὴ οἱ ἡγέτες μας ἦταν ἄνθρωποι *ὑπερκαλλιεργημένοι*, φουσκωμένοι μέχρι σκασμοῦ ἀπὸ γνώσεις καὶ ἐξυπνάδα, ἀλλὰ ἀπογυμνωμένοι ἀπὸ κάθε ὑγιεινὸ ἔνστικτο καὶ στερημένοι ἀπὸ κάθε ἐνεργητικότητα καὶ τόλμη. Ἦταν μιὰ κακιὰ μοῖρα ποὺ καταδίκασε τὸν λαό μας νὰ κάνει ἕναν πόλεμο ποὺ ἡ τύχη του κρίνονταν ἀπ' τὶς θυσίες, σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ Καγκελάριος τοῦ Ράιχ ἦταν ἕνας ἀδέξιος φιλόσοφος. Ἂν ἀντὶ τοῦ Μπέτμαν-Χόλβεγκ εἴχαμε γιὰ ἡγέτη ἕναν ἄνθρωπο τοῦ λαοῦ, τὸ ἡρωικὸ αἷμα τῶν φτωχῶν γρεναδιέρων δὲν θἄχε χυθεῖ ἄδικα. Ἀκόμη, ἡ ἀνώτατη μόρφωση, ἀποκλειστικὰ καὶ ὑπερβολικὰ διανοουμενίστικη ποὺ εἶχαν πάρει οἱ ἡγέτες μας, στάθηκε ἕνας σύμμαχος γιαυτοὺς τοὺς ἀπατεῶνες ποὺ ξεσήκωσαν τὴν ἐπανάσταση τοῦ Νοέμβρη. Φυλάγοντας σὲ διαθεσιμότητα μὲ τὸν πιὸ ἐπαίσχυντο τρόπο τὸν ἐθνικὸ θησαυρὸ ποὺ τοὺς εἶχαν ἐμπιστευθεῖ, ἀντὶ νὰ τὸν ρίξουν ὁλόκληρο στὸ παιγνίδι, αὐτὴ ἡ λεγόμενη τάξη τῶν διανοουμένων δημιούργησε τὶς κατάλληλες συνθῆκες γιὰ τὸν θρίαμβο τῶν ἄλλων.

Πάνω σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία μπορεῖ νὰ χρησιμεύσει σὰν παράδειγμα καὶ σὰν πρότυπο. Ἡ ἀγαμία τῶν παπάδων της τὴν ἀναγκάζει, ἐπειδὴ δὲν μπορεῖ νὰ στρατολογήσει τὰ μέλη της ἀπ' τὰ δικά της στρώματα, νὰ βασίζεται σταθερὰ στὴ λαϊκὴ μάζα. Πολὺ παραγνώρισαν τὴ σημασία τῆς ἀγαμίας ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ σημεῖο. Μόνο ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψη μας αὐτήν, ἐξηγεῖται ἡ ἀπίστευτη ζωτικότητα ποὺ εἶναι προικισμένο τὸ πανάρχαιο τοῦτο σύστημα. Γιατὶ στρατολογώντας ἀδιάκοπα τὴν πελώρια στρατιὰ τῶν ἄξιων κληρικῶν της ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία ἀπ' τὰ κατώτατα στρώματα τοῦ λαοῦ, δὲν διατηρεῖ μόνον τοὺς δεσμούς της μὲ τὸ ἔνστικτο καὶ τὴν ἀτμόσφαιρα τῶν λαϊκῶν συναισθημάτων, ἀλλὰ ἐξασφαλίζει κιόλας τὸν ὄγκο τῆς ζωτικότητας καὶ τῆς δραστηριότητας ποὺ βρίσκεται πάντα σὲ ὑψηλὸ βαθμὸ μέσα στὴ λαϊκὴ μάζα. Ἡ σιδερένια θέληση κ' ἡ πνευματικὴ εὐκαμψία αὐτοῦ τοῦ γιγάντιου ὀργανισμοῦ ἐξηγεῖται μονάχα ἀπ' τὴν διαρκῆ κ' ἐκπληκτικὴ νεότητά του.

Τὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα τοῦ ρατσιστικοῦ Κράτους πρέπει νὰ φροντίσει ὥστε οἱ τάξεις τῶν διανοουμένων ν' ἀνανεώνονται διαρκῶς ἀπὸ μιὰ

προσφορὰ καινούργιου αἵματος ποὺ νὰ προέρχεται ἀπὸ τὶς κάτω τάξεις. Τὸ Κράτος ἔχει ὑποχρέωση νὰ καθιερώσει μιὰν ἐπιλογὴ ποὺ θὰ γίνεται μὲ τὴν μεγαλύτερη φροντίδα καὶ θὰ προσέχεται ὡς κ' ἡ παραμικρότερη λεπτομέρεια, μέσ' ἀπ' τὸ σύνολο τοῦ πληθυσμοῦ, γιὰ νὰ βγάλει τὸ ἀνθρώπινο ὑλικὸ ποὺ θἆναι πραγματικὰ προικισμένο ἀπ' τὴ φύση καὶ νὰ τὸ βάλει στὴν ὑπηρεσία ὁλόκληρης τῆς κοινότητας. Ὁ λόγος ὕπαρξης τοῦ κράτους καὶ τῶν ἀξιωματούχων του δὲν εἶναι ἡ προμήθεια κερδῶν σὲ ὡρισμένες τάξεις, ἀλλὰ ἡ ὁλοκλήρωση τῶν προσπαθειῶν ποὺ ἔχει ἀναλάβει. Ἀλλὰ κάτι τέτοιο δὲν πραγματοποιεῖται παρὰ μόνον ἂν τὸ κράτος δημιουργήσει συστηματικὰ τὶς κατάλληλες προσωπικότητες ποὺ θὰ τοὺς ἀναθέσει ἀξιώματα. Αὐτὴ ἡ ἀρχὴ δὲν ἀναφέρεται μονάχα σὲ ὅλους τοὺς δημόσιους ὑπάλληλους· πρέπει ἀκόμη νὰ ἐφαρμοσθεῖ γενικὰ καὶ στὴν ἠθικὴ κατεύθυνση ποὺ θὰ δώσει τὸ ἴδιο τὸ Κράτος σ' ὅλους τοὺς τομεῖς τοῦ ἔθνους. Ἡ μεγαλωσύνη ἑνὸς λαοῦ θὰ κριθεῖ μόνον ἀπὸ τὴν πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ πλάνου: δημιουργία προσωπικοτήτων ἱκανῶν ν' ἀναλάβουν ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητας, ποὺ μετὰ θὰ τὶς θέσει στὴν ὑπηρεσία τοῦ συνόλου. *Ὅταν δυὸ λαοί, μὲ τὶς ἴδιες σχεδὸν ἱκανότητες, συναγωνίζονται, ἡ ἅμιλλα κι ὁ ἀνταγωνισμὸς αὐτὸς θὰ δώσει τὴ νίκη στὸ κράτος ἐκεῖνο ποὺ οἱ ἡγέτες του εἶναι ἄνθρωποι προικισμένοι καὶ θὰ ὑποκύψει τὸ κράτος ποὺ ἡ κυβέρνησή του εἶναι ἕνα παχνὶ γιὰ ὡρισμένες τάξεις, χωρὶς νὰ δίνει καμιὰ σημασία γιὰ τὶς ἔμφυτες ἱκανότητες τῶν μελῶν της, κάθε μιανοῦ χωριστά.*

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι μιὰ τέτοια μεταρρύθμιση φαίνεται ἀδύνατη ἀπὸ πρώτην ἄποψη, κάτω ἀπ' τὶς σημερινὲς κοινωνικὲς συνθῆκες. Θὰ μᾶς παρατηρήσουν ἀμέσως ὅτι δὲν μποροῦμε νὰ ἐπιβάλλουμε στὸν χαϊδεμένο γυιὸ ἑνὸς ἀνώτατου κρατικοῦ λειτουργοῦ νὰ γίνει, ἂς ποῦμε, χειρώνακτας ἐργάτης, ἐπειδὴ κάποιος ἄλλος, ποὺ οἱ γονεῖς του ἦταν κι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐργάτες, ἔχει περισσότερο ταλέντο ἀπ' αὐτόν. Αὐτὴ ἡ ἀντίρρηση ὅμως ὁλοκληρώνει τὴ λογικὴ μορφὴ καὶ συνειδητοποιεῖ τὴν γνώμη ποὺ κυριαρχεῖ τώρα πάνω στὴν χειρωνακτικὴ ἐργασία. Γιαυτὸ ἀκριβῶς τὸ λόγο τὸ ρατσιστικὸ Κράτος πρέπει νὰ ξεκινήσει ἀπὸ μιὰν ἄλλη μορφὴ γιὰ νὰ καθορίσει τὴν ἰδέα τῆς ἐργασίας. *Εἶναι ἀπαραίτητο, ἔστω κι ἂν χρειασθοῦν αἰῶνες γιὰ νὰ ἐπιτευχθεῖ τὸ προπαγανδιστικό του ἔργο, νὰ βάλει τέλος στὴν ἀδικία τῆς κακολογίας καὶ τῆς ἔτσι αἰσχρῆς ταπείνωσης τῆς χειρωνακτικῆς ἐργασίας. Πρέπει νὰ καθιερώσει τὴν ἀρχὴ ὅτι τὸ ἄτομο δὲν κρίνεται ἀπ' τὸ εἶδος τῆς δουλειᾶς του ἀλλ' ἀνάλογα μὲ τὴν ποιότητα αὐτοῦ ποὺ παράγει.* Αὐτὴ ἡ ἀρχὴ μπορεῖ νὰ φανεῖ τερατώδικη σὲ μιὰν ἐποχὴ ποὺ ὁ πιὸ ἀνόητος συγγραφέας τῆς σειρᾶς, θεωρεῖται σὰν πιὸ καλλιεργημένος ἀπ' τοὺς πιὸ

ἱκανοὺς ἐργάτες μηχανικούς, ἁπλὰ καὶ μόνον ἐπειδὴ ἐργάζεται μὲ τὴν πένα. Αὐτὴ ἡ λαθεμένη ἀντίληψη, τὄχω ξαναπεῖ, δὲν δικαιώνεται ἀπ' τὰ πράγματα· εἶναι ἕνας ἐπιπόλαιος καὶ σημερινὸς μονάχα καρπὸς τῆς ἐκπαιδευτικῆς μας ἀγωγῆς ποὺ ἄλλοτε δὲν ὑπῆρχε. Ἡ ἀφύσικη αὐτὴ κατάσταση ποὺ μέσα της θὰ βροῦμε νὰ ἐπικρατοῦν τέτοια φαινόμενα, χαρακτηρίζει τὴν ὑλιστικὴ κατάπτωση τοῦ καιροῦ μας. Ἐννοιολογικά ἡ ἀξία κάθε ἐργασίας εἶναι διπλῆ: καθαρὰ ὑλιστικὴ καὶ ἰδεολογική. Ἡ ὑλιστικὴ ἀξία ἐξαρτᾶται ἀπ' τὴν σημασία, σημασία πάντα πρακτική, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ἔχει μιὰ τέτοια ἐργασία γιὰ τὴν κοινωνικὴ ζωή. Ὅσο πιὸ μεγάλος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν πολιτῶν ποὺ γιαυτοὺς μιὰ ὁποιαδήποτε ἐργασία θὰ ἦταν ἔμμεσα ἢ ἄμεσα, χρήσιμη, τόσο πιὸ πολὺ πρέπει τὰ συνδέσουμε τὴν τιμή της μὲ τὴν ὑλιστικὴ ἀξία της. Αὐτὴ ἡ διαπίστωση βρίσκει τὴν ἔκφρασή της χειροπιαστὴ μέσα στὸ μεροκάματο ποὺ τὸ ἄτομο λαβαίνει σὰν ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας του. Σ' αὐτὴν τὴν ἀξία τὴν καθαρὰ ὑλιστική, ἀντιτίθεται ἡ ἰδεαλιστικὴ ἀξία. Αὐτὴ δὲν ἐξαρτᾶ τὴν ὕπαρξή της ἀπ' τὸ προϊὸν τῆς ἐργασίας, κοιταγμένο κάτω ἀπ' τὴν ὑλιστικὴ ἄποψη, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀναμφισβήτητη ἀναγκαιότητά της. Εἶναι σίγουρο πὼς ἡ ὑλιστικὴ χρησιμότητα μιᾶς ἐφεύρεσης εἶναι ἴσως ἀνώτερη ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ἀνάγκη γιὰ νὰ κάνεις κάτι· ἀλλὰ δὲν εἶναι λιγώτερο σίγουρο τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ταπεινὲς ὑπηρεσίες ποὺ προσφέρει τὸ ἔργο στὴν κοινοτητα, τῆς εἶναι τὸ ἴδιο ἀπαραίτητες ὅσο κι αὐτὲς οἱ πολὺ περισσότερο φανερὲς ποὺ τῆς προσδίδει μιὰ ἐφεύρεση. Κάτω ἀπ' τὴν ὑλιστικὴν ἄποψη ὑπάρχει ξεχωριστὴ ἡ διαφορὰ ἀνάμεσα στὴν ἀξία ποὺ ἀντιπροσωπεύει γιὰ τὴν κοινότητα ἡ ἐργασία ἑνὸς ἀνθρώπου, μὲ τὴν διατίμηση τοῦ μεροκάματου· ἀλλὰ πρέπει, ἂν δοῦμε τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ἰδεαλιστικὴ τους πλευρά, νὰ τοποθετήσουμε στὸ ἴδιο πλάνο τὸ ἔργο καθενὸς ἐργαζομένου, ποὺ ἄσχετα μὲ τὸ ἐπάγγελμά του ἀγωνίζεται νὰ φθάσει στὴν τελειότητα. Μόνο κάτω ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀρχὴ πρέπει νὰ καθορίζουμε τὴν ἀξία ἑνὸς ἀνθρώπου κι ὄχι ἀνάλογα μὲ τὸ μεροκάματό του.

Μέσα σ' ἕνα κράτος ὅπου θὰ βασίλευε ἡ λογικὴ θἄπρεπε νὰ βοηθήσουμε τὰ ἄτομα νὰ ξεχωρίσουν τὸ εἶδος τῆς δραστηριότητός τους ποὺ θὰ ταιριάζει μὲ τὶς ἱκανότητές τους ἢ μὲ ἄλλα λόγια νὰ δώσουμε στὶς διάφορες ἀνθρώπινες κλίσεις τὴν κατάλληλη ἀγωγὴ ποὺ θὰ ταιριάζει μὲ τὴν προσπάθεια ποὺ κιόλας εἶχαν χαράξει· ἔτσι καθὼς ἡ ἱκανότητα δὲν κατακτιέται μὲ τὴν ἐκπαίδευση ἀλλὰ ὑπάρχει μέσα στὸν ἄνθρωπο σὲ ἔμφυτη κατάσταση, εἶναι ἕνα δῶρο τῆς φύσης καὶ δὲν ἀποτελεῖ μιὰν ἀξία γιαυτὸν ποὺ τὴν κατέχει, ἡ κρίση τῆς μπουρζουαζίας πάνω στὴν ἐργασία γενικὰ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ στηρίζεται

στὴν φύση τῆς προσπάθειας ποὺ μέχρις ἕνα ὡρισμένο σημεῖο ἐπιβλήθηκε πάνω στὸν κόσμο. Γιατὶ αὐτὴ ἡ προσπάθεια ἐξαρτᾶ τὴ γέννησή της ἀπὸ τὴν ἀγωγὴ ποὺ ἔλαβε καὶ ποὺ τῆς παραχωρήθηκε ἀπὸ τὴν κοινότητα. Ἡ στάθμιση τῆς ἀξίας ἑνὸς ἀνθρώπου μπορεῖ πάλι νὰ στηριχθεῖ πάνω στὸν τρόπο ποὺ μ' αὐτὸν ξόφλησε μὲ τὴν προσπάθεια ποὺ τοῦ ἐμπιστεύθηκε ἡ κοινότητα. Γιατὶ ἡ δραστηριότητα ποὺ ἐπιδεικνύει ἕνα ἄτομο δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ὕπαρξής του, ἀλλὰ τὸ μέσον γιὰ νὰ τὴν ἐξασφαλίσει. Πρέπει ἐξάλλου νὰ συνεχίσει νὰ ἀναπτύσσει καὶ νὰ ἐξευγενίζει τὴν ἀξία του σὰν ἄνθρωπος, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ κάμει παρὰ μόνον μέσα στὰ πλαίσια τῆς καλλιέργειας τῆς κοινωνίας ὅπου ζεῖ κι ὅπου στηρίζεται ἀποκλειστικὰ σχεδὸν ἡ βάση ἑνὸς κράτους. Πρέπει νὰ φροντίσει ὥστε αὐτὴ ἡ βάση νὰ διατηρηθεῖ. Ἡ φύση καθορίζει τὸν χαρακτήρα αὐτῆς τῆς φροντίδας· τὸ καθῆκον τοῦ ἀτόμου εἶναι νὰ ἀνταποδώσει στὴν ἐθνική κοινότητα μὲ τὸν ζῆλο καὶ τὴν τιμιότητά του ὅλα ὅσα ἔλαβε ἀπ' αὐτήν. Ὅποιος ἐνεργεῖ ἔτσι ἀξίζει καὶ τὴν πιὸ μεγάλη ἐκτίμηση καὶ τὸν πιὸ ὑψηλὸ σεβασμό. *Τὸ ὑλιστικὸ μεροκάματο ποὺ δίνεται σ' ἕνα ἄτομο πρέπει νὰ συμφωνεῖ μὲ τὴ χρησιμότητα ποὺ τὸ προϊὸν τῆς ἐργασίας του παρουσιάζει γιὰ τὴν κοινότητα· ἀλλὰ τὸ ἰδεαλιστικὸ μεροκάματο εἶναι ἡ ἐκτίμηση ποὺ θ' ἀποκτήσει κάθε ἄνθρωπος ποὺ θυσιάζει κι ἀφιερώνει στὴν ὑπηρεσία τοῦ λαοῦ του τὶς ἱκανότητες ποὺ τὸν προίκισε ἡ φύση καὶ ποὺ ἡ κοινότητα μὲ τὴν ἐκπαίδευση μπόρεσε τέλεια ν' ἀναπτύξει.* Δὲν ὑπάρχει πιὰ ντροπὴ στὸ νὰ εἶσαι ἕνας καλὸς ἐργάτης, ἀλλὰ εἶναι ἀτιμωτικό νάσαι ἕνας ἀνίκανος δημόσιος ὑπάλληλος ποὺ κλέβει τὸν χρόνο τοῦ θεοῦ καὶ τὸ καθημερινὸ ψωμί ἀπ' τόν λαό του. Ἔτσι φθάσαμε στὸ σημεῖο νὰ βρίσκουμε πολὺ φυσικὸ ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ γίνεται λόγος γιὰ προσπάθεια ὡς πρὸς ἕνα ἄτομο ποὺ βασικὰ δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ τὴν ὁλοκληρώσει.

Μολοντοῦτο παραμένει πάντα σὰν μοναδικὸ κριτήριο γιὰ νὰ καθορισθεῖ ἂν ἕνα ἄτομο ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πάρει μέρος μὲ τὸν ἴδιο τίτλο ὅπως κ' οἱ ἄλλοι πολίτες στὴν ζωὴ τῆς κοινότητας, ἡ ἐνεργητικότητα ποὺ θὰ ἐπιδείξει πάνω στὸ παρόμοιο πρόβλημα.

Ἡ σημερινὴ ἐποχή μας αὐτοκαταστρέφεται: καθιέρωσε τὸ σύστημα μέσα στὸ κράτος, τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας, βάσισε τὶς δυνάμεις της πάνω στὴν ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων, ἀλλὰ χωρὶς κιόλας νὰ βρεῖ τίποτα ποὺ πάνω του νὰ τὶς ἐγκαθιδρύσει. Βλέπει τὸ ὑλιστικὸ μεροκάματο σὰν ἔκφραση τῆς ἀξίας τοῦ ἀτόμου καὶ καταστρέφει ἔτσι τὶς βάσεις τῆς πιὸ εὐγενικιᾶς ἰσότητας ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρξει. Γιατὶ ἡ ἰσότητα οὔτε εἶχε οὔτε ποτὲ θὰ μποροῦσε νάχει σὰν βάση τὸ προϊὸν τῆς ἀτομικῆς ἐργασίας ἀνάλογα μὲ τὴν ἀληθινή της ἀξία· ἡ ἀξία αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ βρεθεῖ παρὰ μόνο ἂν στηριχθεῖ

πάνω στὸν τρόπο ποὺ κάθε πολίτης ἐκπληρώνει τὰ ἰδιαίτερά του καθήκοντα. Μονάχα ἔτσι θὰ σταθεῖ δυνατὸ νὰ φωτίσουμε τὸ ποσοστὸ ποὺ ἡ τύχη προίκισε τὸ ἄτομο μὲ τὶς φυσικές του ἱκανότητες, ὅταν θελήσουμε νὰ κρίνουμε τὴν ἀξία του· τὸ ἄτομο τέλος δημιουργεῖ ἀπὸ μόνο του τὴν ἀξία του καὶ τὴν σημασία τῆς ὕπαρξής του μέσα στὴν κοινωνία.

Στὴ σημερινὴ ἐποχὴ ὅπου ὁμάδες ὁλόκληρες ἀνθρώπων δὲν ξέρουν ἀμοιβαία νὰ διακρίνουν τὴν ἀξία τους παρὰ μονάχα ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ μεροκάματου ποὺ τοὺς χωρίζει σὲ διαφορετικὲς τάξεις, ἐμεῖς, τὄχουμε ξαναπεῖ, θὰ συναντήσουμε τὴν μεγαλύτερη ἀκατανοησία ποὺ μπορεῖ νὰ γίνει πάνω στὶς ἀρχές μας. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ μᾶς ἐμποδίσει στὴν ὑπεράσπιση τῆς θεωρίας μας αὐτὴ ἡ ἔλλειψη κατανόησης. Τὸ ἀντίθετο: *ὅποιος θέλει νὰ γιατρέψει ἐσωτερικὰ μιὰν ἐποχὴ ἀρρωστημένη καὶ γερασμένη, πρέπει πρῶτα νἄχει τὴν δύναμη νὰ φωτίσει τὶς αἰτίες τοῦ κακοῦ. Ἡ πρώτη φροντίδα τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κινήματος θὰ εἶναι νὰ περάσει πάνω ἀπ' τὰ κεφάλια τῶν μικροαστῶν μας καὶ στηριζόμενο μόνο στὴ λαϊκὴ μάζα νὰ συγκεντρώσει καὶ νὰ συντονίσει ὅλες τὶς δυνάμεις ποὺ θὰ ἦταν ἱκανὲς ν' ἀγωνισθοῦν γιὰ μιὰ καινούργια θεώρηση τοῦ κόσμου τούτου.*

***

Δὲν θὰ παραλείψουμε ἐδῶ νὰ τονίσουμε ὅτι εἶναι γενικὰ πολὺ δύσκολο νὰ διαχωρίσουμε τὴν ὑλικὴ ἀπ' τὴν ἰδεαλιστικὴ ἀξία καὶ ἀκόμη ὅτι ἂν σήμερα πολὺ λίγοι ἀσχολοῦνται μὲ πρακτικὲς ἐργασίες εἶναι γιατὶ ἀμοίβονται ἐλάχιστα. Ὑποτίθεται ἀκόμη ὅτι αὐτὴ ἡ ἐλάχιστη ἀμοιβὴ τοῦ ἐργάτη ὁδηγεῖ μὲ τὴ σειρά της καὶ σὲ μιὰ μείωση τῆς συμμετοχῆς στὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ. Αὐτὴ ἡ κατάσταση πραγμάτων ἀδικεῖ τὴν ἠθικὴ καλλιέργεια τοῦ ἀνθρώπου, καλλιέργεια ποὺ δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τὴν ἴδια του τὴν δραστηριότητα· σ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖο στηρίζεται ὁ φόβος ποὺ ἐμπνέουν οἱ χειρωνακτικὲς ἐργασίες, γιατὶ ὅσο περισσότερο κακοπληρώνονται, τόσο ἡ στάθμη τῆς καλλιέργειας τοῦ χειρώνακτα ἐργάτη, μοιραία μειώνεται, πράγμα ποὺ δικαιώνει τὴν ἐλάχιστη ἐκτίμηση ποὺ γενικὰ τοῦ ἔχουν οἱ ἄλλοι.

Ὑπάρχει πολλὴ ἀλήθεια σ' αὐτὲς τὶς παρατηρήσεις. Εἶναι ἀκριβῶς ὅλα ὅσα θἄπρεπε ν' ἀποφύγουμε στὸ μέλλον ἀναφορικὰ μὲ τὶς αἰσθητὲς διαφορὲς ἀνάμεσα στὰ μεροκάματα. Νὰ μὴ φθάσουμε στὸ σημεῖο νὰ ποῦμε ὅτι πρέπει ἐξαιτίας τους νὰ ἐλαττώσουμε τὴν παραγωγὴ τῆς ἐργασίας. Θὰ ἦταν σὲ βάρος μιᾶς ὁλόκληρης ἐποχῆς καὶ θ' ἀποτελοῦσε ἕν' ἀπ' τὰ σοβαρώτερα στοιχεῖα ξεπεσμοῦ της, ἂν τὰ ψηλότερα μεροκάματα ἦταν ἡ μοναδικὴ προϋπόθεση ποὺ μποροῦσε

νὰ κάνει τοὺς ἀνθρώπους ν' ἀναπτύξουν τὶς πνευματικές τους ἱκανότητες. Ἂν αὐτὴ ἡ ἀντίληψη κυριαρχοῦσε μέχρι σήμερα, ἡ ἀνθρωπότητα δὲν θὰ κατόρθωνε ποτὲ νὰ γνωρίσει τ' ἀνεκτίμητα ἀγαθὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Γιατὶ οἱ πιὸ μεγάλες ἐφευρέσεις, οἱ μεγαλύτερες ἀνακαλύψεις, οἱ ἐργασίες ποὺ στάθηκαν οἱ περισσότερο ἐπαναστατικὲς γιὰ τὴν ἐπιστήμη, τὰ πιὸ λαμπρὰ μνημεῖα τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ, δὲν εἶναι δῶρα χαρισμένα στὸν κόσμο ἀπὸ τὸ περίσσευμα τῆς ὑλιστικῆς του δυνατότητας. Τὸ ἀντίθετο, ἂν εἶδαν τὸ φῶς ὅλ' αὐτά, τὸ χρωστοῦν συχνὰ στὸ γεγονὸς ὅτι οἱ δημιουργοί τους ἀπαρνήθηκαν τὴν ὑλικὴ εὐτυχία ποὺ χαρίζει ὁ πλοῦτος.

Μπορεῖ σήμερα τὸ χρυσάφι νἆναι ὁ ἀποκλειστικὸς ἀφέντης τῆς ζωῆς· μολοντοῦτο θἄρθει μιὰ μέρα ποὺ ὁ ἄνθρωπος θὰ θυσιάζει σὲ θεοὺς πιὸ εὐγενικούς. Πολλὰ πράγματα ὀφείλουν σήμερα τὴν ὕπαρξή τους στὴν δίψα τοῦ χρήματος καὶ τοῦ πλουτισμοῦ, ἀλλὰ ἂν αὐτὰ μᾶς λείψουν εἶναι σίγουρο πὼς ἡ ἀνθρωπότητα δὲν θὰ γίνει φτωχότερη.

Ἔτσι μιὰ ἀπὸ τὶς προσπάθειες τοῦ κινήματός μας θἆναι κ' ἡ διακήρυξη, ὅτι ἦρθε πιὰ ὁ καιρὸς ποὺ τὸ ἄτομο θὰ παίρνει τόσα ὅσα θὰ ἔχει ἀνάγκη γιὰ νὰ ζήσει· καὶ θὰ ὑποστηρίξουμε τὴν ἀρχὴ ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ζεῖ μοναδικὰ ἀπὸ τὶς καθαρὰ ὑλιστικὲς ἀπολαύσεις. Αὐτὴ ἡ ἀρχὴ θὰ βρεῖ μιὰ μέρα τὴν ἔκφρασή της μέσα σὲ μιὰ συνετὴ κλιμάκωση τοῦ μεροκάματου, ποὺ θὰ ἐπιτρέπει στοὺς πιὸ φτωχοὺς ἀπ' τοὺς τίμιους ἐργάτες νὰ ζήσουν μιὰ ζωὴ ἀξιόλογη κι ἀνάλογη μὲ τὴν ποιότητά τους σὰν μέλη τῆς λαϊκῆς κοινωνίας καὶ σὰν ἄνθρωποι.

Δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι αὐτὸ θὰ εἶναι μιὰ ἰδανικὴ κατάσταση πραγμάτων ποὺ ὁ ἄνθρωπος δὲν θὰ ἦταν σὲ θέση νὰ τὴν πραγματοποιήσει καὶ ποὺ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐφαρμοσθεῖ.

Δὲν εἴμαστε τόσο ἀπλοϊκοὶ ὥστε νὰ πιστεύουμε ὅτι θὰ μπορούσαμε νὰ φθάσουμε στὸ σημεῖο τῆς δημιουργίας μιᾶς ἐποχῆς ὅπου ὅλα θἆταν ὑπέροχα. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπ' τὴν ὑποχρέωση νὰ καταπολεμήσουμε τὰ σφάλματα ποὺ ἔχουμε ἐπισημάνει τὴν ὕπαρξή τους, νὰ μειώσουμε τὶς ἀδυναμίες μας καὶ νὰ τείνουμε πρὸς μιὰ κατάσταση ἰδανική. Ἡ σκληρὴ πραγματικότητα δὲν θὰ βάλει πολλοὺς περιορισμοὺς στοὺς ἀγῶνες μας. Ἀλλὰ ἀκριβῶς ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος τείνει προοδευτικὰ πρὸς τὸν τελικὸ σκοπό, οἱ ἀποτυχίες δὲν τὸν κάνουν ν' ἀπογοητευθεῖ στὴν προσπάθειά του· ὅπως δὲν μποροῦμε νὰ καταργήσουμε τὰ δικαστήρια ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν ἐγκληματίες ἢ νὰ καταδικάσουμε τὴν ἰατρικὴ ἐπειδὴ δὲν ἔχει πάντα ἄρρωστους.

Πρέπει νὰ προσέξουμε πολὺ ὥστε νὰ μὴ ὑποτιμήσουμε τὴν δύναμη τοῦ ἰδανικοῦ. Αὐτοὶ ποὺ σήμερα τοὺς λείπει τὸ κουράγιο πάνω

σ' αὐτὸν τὸν τομέα, θάθελα νὰ τὸ ξαναθυμίσω, εἶναι οἱ ἴδιοι ποὺ ὅταν ἦταν στρατιῶτες δημιούργησαν μιὰν ἡρωικὴ ἐποχὴ κι ἀπόδειξαν μὲ τὸν πιὸ ἐκπληκτικὸ τρόπο, ποιὰ δύναμη κρύβουν μέσα τους οἱ ἐνέργειες ποὺ ὑποκινοῦνται ἀπὸ τὰ ἰδανικά. Γιατὶ ἂν κάποτε σκοτώθηκαν ἄνθρωποι, δὲν τὄκαναν γιὰ τὸ καθημερινό τους ψωμί, ἀλλὰ μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ πίστευαν στὴν μεγαλωσύνη τῆς πατρίδας ποὺ ὑπεραγαποῦσαν καὶ γιὰ τὸ ἁπλούστατο συναίσθημα ὅτι κινδύνευε ἡ τιμὴ τοῦ ἔθνους. Καὶ μόνον ὅταν ὁ γερμανικὸς λαὸς πέταξε τὰ ἰδανικά του, ὑποταγμένος στὶς ὑποσχέσεις γιὰ ὑλιστικὲς ἀπολαύσεις, πέταξε μαζὶ καὶ τὰ ὅπλα του καὶ τὸ γυλιό του κι ἀντὶ νὰ μπεῖ σ' ἕναν γήινο παράδεισο, βυθίστηκε στὸ πουργκατόριο τοῦ παγκόσμιου ἐγκλήματος καὶ τῆς διεθνοῦς ἐξαθλίωσης.

Γιαυτὸ ἀκριβῶς πρέπει ἀπόλυτα ν' ἀντιτάξουμε στοὺς ὑποκινητὲς μιᾶς *ρεαλιστικῆς δημοκρατίας* τὴν πίστη στὴν δημιουργία ἑνὸς *ρεαλιστικοῦ Ράιχ.*

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΥΠΗΚΟΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΕΝΙΚΑ, Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΑ ΣΗμερα τοῦ δίνουμε τὸ ὄνομα Κράτος, ἀποτελεῖται ἀπὸ δυὸ εἴδη ἀνθρώπων: τοὺς πολίτες καὶ τοὺς ξένους. Οἱ πολίτες εἶναι αὐτοὶ ποὺ χάρη στὴ γένησή τους ἢ σὲ μιὰ πράξη ὑπηκοότητας, κατέχουν τὰ δικαιώματά τους καὶ οἱ ξένοι, ἐκεῖνοι ποὺ ἀπολαμβάνουν τὰ ἴδια δικαιώματα στὴν περιοχὴ ἑνὸς ἄλλου κράτους. Ἀνάμεσα σ' αὐτὲς τὶς δυὸ καθωρισμένες κατηγορίες βρίσκονται σποραδικὰ αὐτοὶ ποὺ εἶναι μέλη τῶν λεγόμενων κοινοτήτων. Τέτοιοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἔχουν τὴν τιμὴ ν' ἀνήκουν σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα σήμερα κράτη καὶ ποὺ συνεπακόλουθα, δὲν διαθέτουν σὲ κανένα μέρος τῆς γῆς πολιτικὰ δικαιώματα.

Γιὰ νὰ ἀποκτήσεις αὐτὰ τὰ τελευταῖα, πρέπει πρῶτα, καθὼς εἶπα καὶ πιὸ πάνω, νὰ ἔχεις γεννηθεῖ στὸ *ἐσωτερικὸ* μιᾶς χώρας, μέσα δηλαδὴ ἀπὸ τὰ σύνορα ἑνὸς κράτους. Ἡ ράτσα ἢ ἡ ἐθνικὴ *ὁμαιμοσύνη* δὲν παίζουν κανένα ρόλο στὴν περίπτωση. Ἕνας νέγρος ποὺ ζοῦσε ἄλλοτε σ' ἕνα γερμανικὸ προτεκτοράτο καὶ ποὺ μετανάστευσε κ' ἐγκαταστάθηκε τώρα μέσα στὴν Γερμανία φέρνει ἔτσι στὸν κόσμο ἕνα παιδὶ ποὺ εἶναι «Γερμανὸς πολίτης». Κάτω ἀπ' τὶς ἴδιες συνθήκες τὰ παιδιὰ ἑνὸς Ἑβραίου, Πολωνοῦ, Ἀφρικανοῦ ἢ Ἀσιάτη ἀκόμη, χωρὶς κανένα ἄλλο δικαιολογητικὸ δηλώνονται σὰν Γερμανοὶ πολίτες.

Ἔξω ἀπὸ τὴν ὑπηκοότητα ποὺ μπορεῖ ν' ἀποκτήσει μὲ τὴν γέννηση ὑπάρχει καὶ ἄλλη ποὺ πετυχαίνεται πολὺ μετά. Ἀλλὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ ὡρισμένες προϋποθέσεις ποὺ πρέπει νὰ ὑπάρχουν· λόγου χάρη ὁ ὑποψήφιος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι οὔτε κλέφτης οὔτε προαγωγός· δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὕποπτος γιὰ τὰ πολιτικά του φρονήματα — δηλαδὴ πρέπει νὰ εἶναι ἢ νὰ φαίνεται ἀβλαβὴς ἀπ' αὐτὴν τὴν ἄποψη, δὲν πρέπει τέλος νὰ γίνει βάρος στὸ κράτος ποὺ θέλει νὰ γίνει πολίτης του. Αὐτὸ φυσικὰ ἀναφαίρεται στὰ χρηματικὰ βάρη ποὺ μπορεῖ νὰ ἐπιφέρει ὁ ὑποψήφιος ὑπήκοος στὸ κράτος καὶ στὴν ρεαλιστικὴ ἐποχὴ ποὺ ζοῦμε. Ἂν ὅμως ὁ ὑποψήφιος γιὰ τὴν ἀπόκτηση ὑπηκοότητας εἶναι κάποιος ποὺ μπορεῖ νὰ φορολογηθεῖ μὲ μεγάλα ποσὰ λόγω τῆς περιου-

σίας πού διαθέτει, αὐτὸ θὰ εἶναι μιὰ σοβαρωτάτη ἐγγύηση πού θὰ τοῦ ἐπιτρέψει σήμερα νὰ ἀποκτήσει πολὺ πιὸ γρήγορα τὴν ὑπηκοότητα.

Σ' ὅλ' αὐτὰ τὰ θέματα τὸ πρόβλημα τῆς ράτσας δὲν ἀναφαίρεται διόλου. Ὁ δρόμος κι ὁ κανονισμὸς ποὺ ἀκολουθεῖται γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτη μέσα σ' ἕνα κράτος, δὲν διαφέρει καθόλου ἀπ' αὐτὸ ποὺ πρέπει νὰ ἐφαρμόσουμε γιὰ νὰ γίνουμε μέλη μιᾶς λέσχης αὐτοκινητιστῶν, παραδείγματος χάριν. Ὁ ὑποψήφιος συντάσσει τὴν αἴτησή του ποὺ ἐξετάζεται καὶ ποὺ στὸ τυπικό της δίνεται πολὺ μεγάλη προσοχή· ὕστερα λαβαίνει μιὰ μέρα ἕνα δελτάριο ποὺ τὸν πληροφορεῖ ὅτι ἔγινε κιόλας πολίτης. Αὐτὸ τὸ ειδοποιητήριο εἶναι, ἐκτὸς ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα, γραμμένο καὶ μ' ἕναν τρόπο πολὺ ἀστεῖο καὶ γεμᾶτο χιοῦμορ: λένε, πράγματι, στὸν ὑποψήφιο ποὺ μπορεῖ νἆταν μέχρι ἐκείνη τὴν στιγμὴ ἕνας κάφρος: «Δυνάμει τούτου θεωρεῖσθε εἰς τὸ ἑξῆς Γερμανὸς πολίτης!»

Αὐτὴ ἡ κίνηση τῆς μαγικῆς μπαγκέτας γίνεται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἀρχηγό τοῦ κράτους. Ἕνας μετασχηματισμὸς ποὺ μονάχα ὁ Θεὸς θὰ μποροῦσε νὰ τὸν πραγματοποιήσει, λαβαίνει χώρα μόνο μὲ μιὰν ἁπλὴ χειρονομία κάποιου ὑπερπροϊστάμενου δημόσιου ὑπάλληλου. Μὲ μιὰ ὑπογραφὴ ἕνας ἄθλιος Σλάβος ποὺ ἦρθε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Μογγολίας, μεταλλάζει σὲ αὐθεντικὸ «Γερμανό».

Ὄχι μονάχα δὲν ἀνησυχοῦν νὰ μάθουν σὲ ποιὰ ράτσα ἀνήκει αὐτὸς ὁ καινούργιος πολίτης, ἀλλὰ δὲν ἀσχολοῦνται νὰ ἐξετάσουν οὔτε κὰν τὴν κατάσταση τῆς ὑγείας του. Αὐτὸ τὸ ἄτομο ποὺ θὰ μποροῦσε πολὺ καλὰ νἆναι σάπιο ἀπὸ σύφιλη, δὲν θὰ γινόταν δεκτὸ σ' ἕνα τέτοιο μοντέρνο κράτος παρὰ μόνον, καθὼς τὄπαμε· καὶ πιὸ πάνω, ἂν ἀποτελοῦσε οἰκονομικὸ βάρος ἢ ἂν τὰ πολιτικά του φρονήματα ἦταν ἐπικίνδυνα.

Κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο οἱ πολιτικοὶ σχηματισμοὶ ποὺ φέρνουν τὸ ὄνομα «Κράτος» ἀφομοιώνουν τὶς τοξίνες ποὺ κατόπι ἐργάζονται μέσα στὸν ὀργανισμό τους καὶ πετυχαίνουν τὸν σκοπό τους.

Αὐτὸ ποὺ διακρίνει ἀκόμη ἕναν πολίτη ἀπὸ ἕναν ξένο, εἶναι ὅτι ὁ πρῶτος μπορεῖ ἐλεύθερα νὰ ἀναλάβει κρατικὰ ἀξιώματα, νὰ ὑπηρετήσει φυσικὰ στὸν στρατὸ καὶ ἀκόμη νὰ λάβει μέρος στὶς ἐκλογὲς ἐνεργητικὰ ἢ παθητικά. Αὐτὰ εἶναι γιὰ ὅλους καὶ ὅλα τὰ προνόμιά του. Γιατὶ ὅσον ἀφορᾶ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀτόμου καὶ τὴν προσωπικὴ ἐλευθερία, ὁ ξένος ἀπολαβαίνει τῆς ἴδια προστασία μὲ τὸν πολίτη καὶ καμιὰ φορὰ ἴσως ἔχει καὶ ἰδιαίτερη μεταχείριση· αὐτὰ συμβαίνουν σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις στὴν σημερινή μας γερμανικὴ δημοκρατία. Ξέρω πολὺ καλὰ πὼς δὲν τοὺς ἀρέσει νὰ τ' ἀκοῦνε κάτι τέτοια. Μολοντοῦτο θἆναι πολὺ δύσκολο νὰ βρεθεῖ ἄλλο πιὸ παρά-

λογο πράγμα καὶ πιὸ τέλεια τρελὸ ἀπ' τὸ σύστημα τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ὅπως ἐφαρμόζεται στὴν Γερμανία. Κι ὅμως ὑπάρχει στὴν ἐποχή μας μιὰ χώρα ὅπου ἐφαρμόζεται, ἢ τουλάχιστον γίνονται σοβαρὲς προσπάθειες γιὰ νὰ ἐφαρμοσθεῖ, ἡ σωστὴ ἄποψη γιὰ τὸν ρόλο τοῦ κράτους. Φυσικὰ ἡ χώρα αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ πρότυπη γερμανική μας δημοκρατία· εἶναι οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς ποὺ προσπαθοῦν νὰ ὑπακούσουν, λίγο ὡς πολύ, στὶς συμβουλὲς τῆς λογικῆς· μὲ τὴν ἄρνηση νὰ δεχθοῦν στὴν χώρα τους τοὺς μετανάστες ποὺ δὲν ἔχουν καλὴν ὑγεία, μὲ τὸ ν' ἀποκλείουν ἀπ' τὸ δικαίωμα τῆς ὑπηκοότητας τοὺς ἐκπρόσωπους ὡρισμένων φυλῶν, πλησιάζουν λίγο στὶς ρατσιστικὲς ἀντιλήψεις τοῦ ρόλου ποὺ πρέπει νὰ παίζει τὸ Κράτος. Τὸ *ρατσιστικὸ Κράτος* διαχωρίζει τοὺς κατοίκους του σὲ τρεῖς κατηγορίες: σὲ πολίτες, σὲ ὑπηκόους τοῦ κράτους (ἢ καλύτερα ὑπαγόμενους στὸ Κράτος) καὶ σὲ ξένους.

Βασικὰ ἡ γέννηση δὲν καθορίζει παρὰ τὴν *ποιότητα τοῦ ὑπαγομένου*. Αὐτὴ ἡ ποιότητα δὲν δίνει τὸ δικαίωμα ἀπὸ μόνη της στὴν ἀνάληψη κρατικῶν λειτουργημάτων, οὔτε στὴν πολιτικὴ δραστηριότητα, λόγου χάρη στὴ συμμετοχὴ στὶς ἐκλογές. Ὁ κάθε ὑπαγόμενος εἶναι ἀπαραίτητο νὰ καθορίσει ἐπακριβῶς τὴν ράτσα καὶ τὴν ἐθνικότητά του. Μολοντοῦτο τοῦ ἐπιτρέπεται ν' ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαγόμενου καὶ νὰ γίνει πολίτης μέσα σὲ μιὰ χώρα ποὺ οἱ κάτοικοί της εἶναι τῆς ἴδιας μ' αὐτὸν ἐθνικότητας. Ἡ μόνη διαφορὰ ἀνάμεσα σ' ἕναν *ξένο* κ' ἕναν ὑπαγόμενο εἶναι ὅτι ὁ πρῶτος εἶναι ὑπήκοος μιᾶς ἄλλης χώρας.

Ὁ νεαρὸς ὑπαγόμενος μὲ τὴν γερμανικὴ ἐθνικότητα εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ περάσει τὸν κύκλο τῆς ἐκπαίδευσης καὶ τῆς σχολικῆς μόρφωσης ποὺ ἐπιβάλλεται σὲ κάθε Γερμανό. Θὰ ὑποβληθεῖ ἔτσι σὲ μιὰ παιδεία ποὺ θὰ τὸν κάνει ἀργότερα μέλος τῆς κοινότητας μὲ συνείδηση τῆς ράτσας του κ' ἔχοντας ἀπόλυτη γνώση τοῦ ἐθνικιστικοῦ πνεύματος. Θὰ πρέπει μετὰ νὰ κριθεῖ ἱκανὸς ὅσον ἀφορᾶ τοὺς ἄλλους κανονισμοὺς ποὺ βάζει τὸ κράτος καὶ νὰ ὑπηρετήσει τελικὰ στὸν στατό. Ἡ ἀγωγὴ ποὺ θὰ λάβει στὸν στρατὸ εἶναι μιὰ γενικὴ ἐκπαίδευση· πρέπει ὅλοι οἱ Γερμανοὶ νὰ περάσουν ἀπ' αὐτὴν ἔτσι ὥστε καθένας τους νὰ ἐξασκηθεῖ ἀνάλογα παίρνοντας μέσα στὸ στράτευμα τὴν θέση ποὺ προκαθορίζουν οἱ σωματικὲς κ' οἱ πνευματικές του ἱκανότητες. *Ὁ τίτλος τοῦ πολίτη μὲ τὰ δικαιώματα ποὺ προσδίδει* θὰ δοθεῖ μὲ τὸν πιὸ ἐπίσημο τρόπο στὸν νέο μὲ τὴν καλὴ ὑγεία καὶ συμπεριφορὰ ἀφοῦ θάχει ἐκπληρώσει τὶς στρατιωτικές του ὑποχρεώσεις. Τὸ δίπλωμα ποὺ θὰ τοῦ ἀπονεμηθεῖ τότε, θἆναι τὸ πιὸ πολύτιμο ἔγγραφο ὁλόκληρης τῆς ζωῆς του. Θὰ τοῦ ἐπιτρέψει νὰ ἐξασκήσει τὰ πολι-

τικά του δικαιώματα καὶ ν' ἀπολαύσει ὅλα τὰ προνόμια ποὺ ἀναφέ-
ρονται σ' αὐτὸν τὸν τίτλο. Γιατὶ τὸ κράτος πρέπει πάντα νὰ δια-
τηρεῖ μιὰν ἐμφανῆ διαφορὰ συμπεριφορᾶς ἀνάμεσα στοὺς ὑπερασπι-
στὲς κ' ὑποστηρικτὲς τῆς ἴδιας του τῆς ὕπαρξης, ἀπ' τοὺς ἄλλους
ποὺ ἐγκαταστάθηκαν μέσα ἀπ' τὰ σύνορα ἑνὸς κράτους γιὰ νὰ παί-
ξουν τὸν ἁπλούστατο ρόλο τῶν «χρήσιμων».

Ἡ παραχώρηση τοῦ *διπλώματος τοῦ πολίτη* θὰ συνοδεύεται ἀπὸ
τὴν ἐπίσημη τελετὴ ὅπου ὁ νέος πολίτης θὰ δώσει ὅρκο πίστης στὴν
κοινότητα καὶ στὸ Κράτος. Αὐτὸ τὸ δίπλωμα ἀποτελεῖ ἕνα δεσμὸ
ἑνωτικὸ ὅλων τῶν μελῶν τῆς κοινότητας· γεμίζει τὴν τάφρο ποὺ
χωρίζει τὶς διάφορες κοινωνικὲς τάξεις. *Ἕνας ὁδοκαθαριστὴς θὰ αἰσθά-
νεται πιὸ τιμημένος ὄντας πολίτης αὐτοῦ τοῦ Ράιχ παρὰ βασιληὰς σ' ἕνα
ξένο κράτος.*

*Τὰ πολιτικὰ δικαιώματά του τὸν ἀνεβάζουν πολὺ πιὸ ψηλὰ ἀπ' ὁποιον
ἄλλο ξένο. Εἶναι κύριος κι ἀφέντης τοῦ Ράιχ.* Ἀλλὰ κ' ἕνας ἄλλος πιὸ
αὐστηρὸς κανονισμὸς καθορίζει τὶς ὑποχρεώσεις τοῦ πολίτη. Ὁ ἀτι-
μος ἢ ὁ ἀπατεώνας, ὁ ἐγκληματίας τοῦ κοινοῦ ποινικοῦ δικαίου, ὁ
προδότης τῆς πατρίδας του κ.τ.λ. χάνουν ἀμέσως τὰ πολιτικά τους
δικαιώματα. Ξαναπέφτουν πάλι στὸ ἐπίπεδο τοῦ ὑπαγόμενου.

Ἡ νεαρὴ Γερμανίδα εἶναι «ὑπαγόμενη» καὶ δὲν θὰ γίνει πολίτης
παρὰ μόνον ὅταν παντρευτεῖ. Μολοντοῦτο τὰ πολιτικὰ δικαιώματα
μπορεῖ νὰ τῆς παραχωρηθοῦν κι ἂν δὲν βρεῖ σύζυγο, μὲ τὴν προϋ-
πόθεση νὰ εἶναι Γερμανίδα καὶ νὰ κερδίζει τὸ ψωμί της δουλεύοντας.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ Κ' Η ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΝ ΤΟ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟ ΕΘΝΙΚΟΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΧΕΙ ΣΑΝ βασικὸ σκοπὸ *τὴν ἐκπαίδευση καὶ τὴν διατήρηση αὐτῶν ποὺ στηρίζουν τὸ κράτος*, πρέπει κιόλας νὰ στραφεῖ καὶ πρὸς τὴν τελειοποίηση τῶν στοιχείων ποὺ ἀποτελοῦν τὴ ράτσα, νὰ τ' αὐξήσει καὶ νὰ τὰ προετοιμάσει τέλος, ἀνάλογα μὲ τὴν ἐφαρμογή τους στὴ ζωή: εἶναι τὸ ἴδιο ἀπαραίτητο νὰ κινητοποιήσει τὸν ὀργανισμό του καὶ πρὸς τὸ σημεῖο αὐτὸ ἐναρμονίζοντάς τον ἀνάλογα.

'Αλλὰ θἄταν τέλεια ἀνόητο νὰ ἐπιχειρήσουμε μιὰν ἐκτίμηση τῆς ἀξίας τῶν ἀνθρώπων ἀναφορικὰ μὲ τὴ ράτσα ποὺ ἀνήκουν καὶ ὕστερα νὰ κηρύξουμε τὸν πόλεμο στὴν μαρξιστικὴ θεωρία: «ἕνας ἄνθρωπος ἀξίζει ὅσο ἕνας ἄλλος», χωρὶς νἄχουμε ἀποφασίσει νὰ τραβήξουμε αὐτὸν τὸν πόλεμο μέχρι τέλους ὅποιες καὶ νἄταν οἱ συνέπειές του. 'Η ἀναγνώριση τῆς σημασίας τῆς ράτσας, ἡ ἀναγνώριση τῆς ρατσιστικῆς θεωρίας στὴν παγκοσμιότητά της, ὁδηγεῖ λογικὰ στὸ ὅτι λογαριάζεται κ' ἔχει βαρύτητα ἡ ἴδια καὶ μόνο ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου. "Οπως ἀκριβῶς εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκτιμήσω διαφορετικὰ τοὺς ἀνθρώπους ἀνάλογα μὲ τὴν ράτσα ποὺ ἀνήκουν, ἀπ' αὐτὸ τὸν συλλογισμὸ πρέπει νὰ ξεκινήσω κρίνοντας τοὺς ἀνθρώπους καὶ μέσα στὴν κοινότητα ποὺ ἀπαρτίζουν σὰν σύνολο.

"Ενας λαὸς δὲν εἶναι ποτὲ ἴσος μ' ἕναν ἄλλο λαὸ καί, στὸ ἐσωτερικὸ τῆς κοινότητας, ἕνα ἄτομο δὲν μπορεῖ πιὰ νἆναι ἴδιο μ' ἕνα ἄλλο ἄτομο· τὰ στοιχεῖα ποὺ ἀπαρτίζουν τὰ ἄτομα βρίσκονται βέβαια στὸ ἴδιο αἷμα, ἀλλὰ στὶς λεπτομέρειες ὑπάρχουν χίλιες ριζικὲς διαφορές.

"Αν γίνει δεκτὸ αὐτὸ τὸ αὐταπόδεικτο ἀξίωμα, τότε ἀπὸ μόνο του προτρέπει, βασικὰ καὶ χωρὶς λεπτότητες, ὅτι πρέπει νὰ εὐνοη-

θοῦν μέσα στὴν κοινότητα τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀναγνωρισθεῖ σὰν ἀνώτερα καὶ νὰ ἐπαυξηθεῖ ἰδιαίτερα ὁ ἀριθμός τους.

Τὸ πρόβλημα εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ εὔκολα γιατὶ μπορεῖ νὰ τεθεῖ καὶ νὰ λυθεῖ σχεδὸν μηχανικά. Τὸ πιὸ δύσκολο εἶναι νὰ ξεχωρίσεις μέσα στὸ πλῆθος τῶν ἀτόμων ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν πραγματικὰ μεγάλη ἀξία πνευματικὴ καὶ νὰ τὰ ὁδηγήσεις στὴ θέση ποὺ δικαιωματικὰ ἀνήκει στὰ ἀνώτερα πνεύματα καὶ προπάντων σ' αὐτὴν ἀπ' ὅπου μποροῦν νὰ καταστοῦν ὠφέλιμα γιὰ τὸ ἔθνος. Αὐτὴ ἡ ἐπιλογὴ τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἱκανότητας, δὲν γίνεται μὲ μηχανικὰ μέσα· δὲν μπορεῖ νἄχει καλὰ ἀποτελέσματα χωρὶς μιὰ συνεχῆ καθημερινὴ προσπάθεια.

Μιὰ θεωρία ποὺ, ἐξουθενώνοντας τὴν δημοκρατικὴ ἀντίληψη τῆς μάζας, τείνει νὰ δώσει αὐτὴ τὴ γῆ στὸν καλύτερο λαό, δηλαδὴ σὲ ἀνώτερα ἄτομα, πρέπει λογικὰ νὰ ἐφαρμόσει τὴν ἴδια ἀριστοκρατικὴ ἀρχὴ καὶ στὸ ἐσωτερικὸ αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, ἔτσι ὥστε νὰ ἐξασφαλίσει στὰ δυνατότερα ἄτομα τὴν ἐξουσία καὶ τὴν ἐπίδραση ποὺ εἶναι σὲ θέση νὰ ἐξασκήσουν. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ οἰκοδομηθεῖ ἐπάνω στὴ θεωρία τῆς πλειοψηφίας, τὸ σύστημά μας στηρίζεται στὴν προσωπικότητα.

Ὅποιος σήμερα πιστεύει ὅτι τὸ ρατσιστικὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ Κράτος δὲν παρουσιάζει, σὲ σχέση μὲ τὰ ἄλλα κράτη, παρὰ μόνον διαφορὲς καθαρὰ ὑλιστικές, ἑνὸς καλύτερου οἰκονομικὰ ὀργανωμένου συστήματος ποὺ θ' ἀναφέρεται σὲ μιὰ δίκαιη κατανομὴ τοῦ πλούτου καὶ τῆς φτώχειας, ἢ σὲ μιὰ πιὸ ἐκτεταμένη συμμετοχὴ τῶν κατώτερων τάξεων στὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη, ἢ σὲ καλύτερα κατανεμημένα καὶ πιὸ ὑψηλὰ μεροκάματα, αὐτὸς εἶναι ὁ πιὸ καθυστερημένος ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῆς γῆς κι ἀποδείχνει ὅτι δὲν ἔχει τὴν παραμικρὴ γνώση τῆς θεωρίας μας. Αὐτὰ ποὺ τώρα μόλις φέραμε στὴν μνήμη, δὲν περιέχουν κανένα στοιχεῖο διάρκειας ἢ μεγαλωσύνης. Ἕνας λαὸς ποὺ θὰ περιοριζόταν σὲ μεταρρυθμίσεις τόσο ἐπιφανειακὲς δὲν θἄχε τὴν παραμικρὴ ἐλπίδα νὰ θριαμβεύσει μέσα στὸ σύνολο καὶ στὴν παγκόσμια πρόσμιξη τῶν λαῶν. Ἕνα κίνημα ποὺ δὲν θἄβλεπε σὰν ἀποστολή του ἄλλο πράγμα ἔξω ἀπὸ μετασχηματισμοὺς ἰσοπολιτειακούς, ποὺ ἄλλωστε εἶναι σωστοὶ καὶ δίκαιοι, δὲν θὰ μποροῦσε νὰ διαθέσει οὔτε ἀποφασιστικότητα ἀλλ' οὔτε καὶ δύναμη γιὰ νὰ ἀνασχηματίσει βαθύτερα ἕναν τόπο. Κάθε του δραστηριότητα θἄμενε, ὁριστικά, περιωρισμένη σὲ ἐπιφανειακοὺς σκοπούς· δὲν θὰ μποροῦσε νὰ δώσει στὸν λαὸ αὐτό, τὸν ἐξοπλισμὸ ποὺ θὰ τοῦ ἐξασφάλιζε τὸν θρίαμβο — θὰ τὸ πῶ πάλι γι' ἄλλη μιὰ φορὰ — πάνω στὶς δυστυχίες ποὺ ὑποφέρουμε σήμερα.

Γιὰ νὰ τὸ καταλάβουμε αὐτὸ καλύτερα, θἄταν ἴσως σκόπιμο νὰ

ρίξουμε μιὰ ματιὰ στὸ ξεκίνημα καὶ στὰ πραγματικὰ αἴτια ποὺ δημιούργησαν τὴν πρόοδο τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ.

Τὸ πρῶτο βῆμα ποὺ ἀπομάκρυνε φανερὰ τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν κατάσταση τοῦ ζώου ἦταν αὐτὸ ποὺ ἔκανε μὲ τὶς ἐφευρέσεις. Ἦταν οἱ προσπάθειές του κ' οἱ πανουργίες του ποὺ θὰ τοῦ ἔκαναν πιὸ εὔκολη τὴν ζωή, ἢ τουλάχιστον πιὸ ἁπλοποιημένο τὸν ἀγώνα γιὰ τὴν ζωή.

Αὐτὲς οἱ πρῶτες πολὺ πρωτόγονες ἐκδηλώσεις μπορεῖ νὰ μὴ καθορίζουν φανερὰ τὸ μέρος τῆς ἀτομικῆς προσφορᾶς, γιατὶ οἱ νεώτερες γενιὲς καὶ πιὸ δικαιολογημένα οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι, τὶς θεωροῦν σὰν ἐκδηλώσεις ὁμαδικῆς ἀντίληψης τῶν πραγμάτων, μὲ τὴν κάποια βέβαια πανουργία καὶ πνευματικὴ ἐκλέπτυνση ποὺ διακρίνει τὸν ἄνθρωπο ἀπ' τὰ ζῶα, ἀλλὰ ποὺ μὲ κανέναν τρόπο δὲν μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν σὰν ἀτομικὰ ἐπιτεύγματα· ἀνίκανος ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος νὰ καταλάβει τὸ πρωταρχικὸ ξεκίνημα, ἀρκεῖται νὰ τὸ πιστεύει σὰν «ἐνστικτώδικη» ἐκδήλωση.

Στὴν δική μας περίπτωση αὐτὴ ἡ τελευταία λέξη δὲν σημαίνει τίποτα. Ὅποιος πιστεύει σὲ μιὰν ἐξέλιξη ποὺ μπορεῖ νὰ καλυτερεύσει τὴν κατάσταση τῶν ζωντανῶν πλασμάτων ἐπὶ τῆς γῆς, πρέπει νὰ θεωρεῖ ὅτι τὰ σχήματα κι ὅλες οἱ ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητας δὲν ὑπῆρξαν ποτὲ κάτω ἀπ' τὴ σημερινή τους μορφή. Θάπρεπε νὰ ὑπῆρχε κάποια δεδομένη ἀφορμὴ γιὰ τὸ πρῶτο ἐγχείρημα ποὺ ἀπὸ τότε ἐπαναλήφθηκε ὅλο καὶ πιὸ συχνὰ ἀπὸ ἄτομα ὅλο καὶ πιὸ πολλά, μέχρι ποὺ νὰ περάσει στὸ ὑποσυνείδητο τοῦ καθεμιανοῦ ἐκπροσώπου τοῦ εἴδους καὶ νὰ ἐκδηλωθεῖ μετὰ σὰν ἔνστικτο.

Θὰ καταλάβουμε καὶ θὰ παραδεχθοῦμε αὐτὸ τὸν μηχανισμὸ πιὸ εὔκολα ἂν τὸν τοποθετήσουμε ἀναφορικὰ μὲ τὸν ἄνθρωπο. Οἱ πρῶτες πανουργίες στὸν ἀγώνα του ἐνάντια στ' ἄλλα ζῶα ἦταν χωρὶς ἀμφιβολία δημιούργημα καὶ ἐφαρμογὴ στὴν πράξη, ἀτόμων ἰδιαίτερα προικισμένων. Ἡ προσωπικότητα ὑπῆρξε κ' ἐδῶ ἀκόμη, χωρὶς ἀντίρρηση, στὴ βάση τῶν ἀποφάσεων καὶ τῶν ἐπιτεύξεων ποὺ ἀργότερα, ἔγιναν παραδεκτὲς σὰν φυσικὲς ἀπὸ ὁλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα, ἔτσι ὅπως κάποιος στρατιωτικὸς κανονισμὸς ποὺ σήμερα ἀποτελεῖ γιὰ μᾶς τὰ θεμέλια ὁλόκληρης τῆς στρατηγικῆς τέχνης, ἀναγκαστικὰ ὀφείλει τὴν σύλληψη καὶ τὴν καταγωγή του σὲ ἕνα καθωρισμένο ἄτομο καὶ μόνον μετὰ ἀπὸ χρόνια οἱ στρατιωτικοὶ ἔφθασαν στὸ σημεῖο νὰ τὸν παραδεχθοῦν σὰν κάτι θαυμάσια φυσικὸ πράγμα.

Ὁ ἄνθρωπος προσθέτει μιὰ δεύτερη ἐφεύρεση στὴν πρώτη: μαθαίνει νὰ βάζει στὴν ὑπηρεσία του ἄλλα ἀντικείμενα κι ἀκόμη ἄλλα ζωντανὰ πλάσματα· καὶ τότε ἡ δημιουργικὴ δραστηριότητα,

πού ὑπῆρχε μέσα στὴν φύση του, ἀρχίζει νὰ ἐκδηλώνεται τέτοια ὅπως τὴν βλέπουμε σήμερα· ἡ χρήση τῆς λαξευτῆς πέτρας, τὰ οἰκιακὰ ζῶα, ἡ ἀνακάλυψη τῆς φωτιᾶς κ.τ.λ. Κάθε μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς ἀνακαλύψεις, ἀκόμη κι ἂν ὅλες τους δὲν γίνονται κατανοητὲς κι ὅσες ἀπ' αὐτὲς ξέρουμε, κρύβουν ἀποκλειστικὰ στὴ βάση τους τὴ δημιουργικὴ ἐργασία τοῦ ἀτόμου· αὐτὸ θὰ τὸ καταλαβαίναμε καλύτερα ἂν ἦταν περισσότερο πρόσφατες, πιὸ ἀξιοσημείωτες καὶ μ' ἕναν χαρακτῆρα περισσότερο ἐκπληκτικό. Ὁπωσδήποτε πάντως, ὅπως καὶ νἄχουν τὰ πράγματα, ξέρουμε πὼς ὅ,τι βλέπουμε γύρω μας σὲ ὑλικὲς ἐπιτεύξεις, εἶναι ὁλοκληρωτικὰ προϊὸν τῆς δημουργικῆς δύναμης καὶ τῆς ἐπιτηδειότητας τοῦ μεμονωμένου ἀτόμου. Κι ὅλες αὐτὲς οἱ δημιουργίες συνετέλεσαν ἀποκλειστικὰ στὸ νὰ ἐξυψωθεῖ ὅλο καὶ πιὸ πολὺ ὁ ἄνθρωπος ἀπ' τὸ ἐπίπεδο τοῦ ζώου μέχρι ποὺ νὰ ξεχωρίσει ὁριστικὰ ἀπ' αὐτό. Ἔτσι οἱ δημιουργίες αὐτὲς στάθηκαν ἡ βάση γιὰ τὴν σταθερὴ πρόοδο τοῦ ἀνθρώπινου εἴδους. Κι αὐτὴ ἀκόμη ἡ πρωτόγονη πονηριὰ ποὺ βοήθησε ἄλλοτε τὸν κυνηγὸ τοῦ προϊστορικοῦ δάσους νὰ ὑπερασπίζει τὸν ἑαυτό του, βοηθᾶ ἀκόμη τοὺς ἀνθρώπους στὴν σημερινή τους ζωή, κάτω ἀπ' τὴ μορφὴ τῶν πιὸ ὑπέροχων ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων καὶ τοὺς ἐπιτρέπει νὰ ἐξοπλίζονται γιὰ τὸν μελλοντικὸ ἀγώνα τους. Κάθε ἔκλαμψη, κάθε ἀνθρώπινη ἀνακάλυψη, διευκολύνει θετικὰ τοὺς ἀγῶνες τοῦ ἀνθρώπου πάνω σ' αὐτὸν τὸν πλανήτη, ἀκόμη κι ἂν δὲν μπορεῖ ὁ ἴδιος νὰ ἀντιληφθεῖ, γιὰ τὴν ὥρα, τὴν πρακτικὴ χρησιμότητα μιᾶς ἐφεύρεσης, μιᾶς ἀνακάλυψης ἢ μιᾶς βαθειᾶς ἐπιστημονικῆς παρατήρησης. Κι ὅλ' αὐτὰ συντείνουν στὴν ἐξύψωση τοῦ ἀνθρώπου πάνω ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα ζωντανὰ πλάσματα ποὺ τὸν τριγυρίζουν, ἐνδυναμώνουν κ' ἐξασφαλίζουν τὴν ὕπαρξή του σὲ σχέση μὲ τὶς ἐπιτεύξεις τῆς δημιουργίας, τῆς βασίλισσας αὐτῆς τῆς γῆς.

Εἴδαμε ὅτι ὅλες οἱ ἐφευρέσεις εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς δημιουργικῆς δύναμης τῶν μεμονωμένων ἀτόμων. Αὐτὰ πάλι τὰ ἄτομα εἶναι μέχρι ἕνα βαθμό, εἴτε τὄθελαν εἴτε ὄχι, εὐεργέτες τῆς ἀνθρωπότητας. Ἡ δράση τους ἔδωσε σ' ἑκατομμύρια κι ἀκόμη σὲ δισεκατομμύρια ἀνθρώπους τὰ μέσα ποὺ θὰ τοὺς κάνουν πιὸ εὔκολο τὸν ἀγώνα τους γιὰ τὴν ζωή.

Μέσα στὰ πλαίσια λοιπὸν τοῦ σημερινοῦ ὑλιστικοῦ πολιτισμοῦ μας θὰ βροῦμε νὰ ὑπάρχει πάντα ἡ δημιουργικὴ προσωπικότητα ποὺ ἐργάζεται κι ὁλοκληρώνει μεθοδικὰ τὸ ἔργο της. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ἐφαρμογὴ σὲ πράξη τῶν ἐφευρέσεων ἢ τῶν ἀνακαλύψεων. Γιατὶ τὸ σύνολο τῶν μεθόδων παραγωγῆς ἀπαιτεῖ τὸ ἴδιο μιὰν ἐφευρετικὴ ἐργασία καὶ φυσικὰ καὶ ἄτομα.

Τέλος ἡ διανοητική, καθαρὰ θεωρητικὴ ἐργασία, ποὺ ξεφεύγει

ἀπὸ κάθε μέτρο, ἀλλὰ ποὺ ἀπαρτίζει τὴν προϋπόθεση γιὰ κάθε τεχνικὰ ἀνώτερη ἐφεύρεση, ἀποδεικνύεται κι αὐτὴ σὰν ἀποκλειστικὸ προϊὸν τῆς προσωπικότητας.

Δὲν εἶναι ἡ μάζα ποὺ δημιουργεῖ, οὔτε ἡ πλειοψηφία ποὺ ὀργανώνει ἢ σκέπτεται, ἀλλὰ πάντα καὶ παντοῦ τὸ μεμονωμένο ἄτομο.

Μιὰ κοινότητα ἀτόμων θεωρεῖται καλὰ ὀργανωμένη τότε μόνον ὅταν διευκολύνει ὅσο γίνεται περισσότερο αὐτὲς τὶς δημιουργκὲς δυνάμεις καὶ τὶς χρησιμοποιεῖ γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὰ συμφέροντα τῆς ἴδιας τῆς κοινότητας. Αὐτὸ ποὺ βαραίνει περισσότερο σὲ μιὰν ἐφεύρεση θετικῆς ἐφαρμογῆς ἢ σὲ μιὰ πνευματικὴ δημιουργία εἶναι κατὰ πρῶτο λόγο τὸ πρόσωπο τοῦ ἐφευρέτη ἢ τοῦ δημιουργοῦ. Τὸ πρῶτο καὶ ὑπέρτατο καθῆκον μέσα στὸν ὀργανισμὸ μιᾶς κοινότητας, εἶναι νὰ τὸ χρησιμοποιήσει γιὰ τὸ καλὸ ὅλων.

Ἀλήθεια, ὁ ἴδιος ὁ ὀργανισμὸς δὲν πρέπει νὰ παραβλέψει οὔτε μιὰ στιγμὴν τὴ ἐφαρμογὴ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς. Ἔτσι μόνο θ' ἀπελευθερωθεῖ ἀπὸ τὴν συμφορὰ τοῦ μηχανισμοῦ καὶ θὰ γίνει μιὰ ζωντανὴ μορφὴ δράσης. *Πρέπει ἀκόμη ν' ἀναλάβει τὴν προσπάθεια νὰ τοποθετήσει τὶς προσωπικότητες πάνω ἀπ' τὴ μάζα καὶ ἀντίστροφα νὰ θέσει τὴ μάζα στὶς ὑπηρεσίες τους.*

Συμπέρασμα: ὄχι μόνον ὁ ὀργανισμὸς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐμποδίσει τὶς προσωπικότητες νὰ «ξεπηδήσουν» μέσα ἀπ' τὴ μάζα, ἀλλά, τὸ ἀντίθετο, ἡ φύση τῆς δραστηριότητάς του πρέπει νὰ τοὺς τὸ ἐπιτρέψει καὶ νὰ τὶς διευκολύνει μὲ κάθε δυνατὸ τρόπο. Πάνω σ' αὐτὸ πρέπει νὰ ξεκινήσει ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὅτι τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητας δὲν ἦταν ποτὲ μέσα στὴ μάζα, ἀλλὰ μέσα στὰ δημιουργικὰ πνεύματα ποὺ στάθηκαν στ' ἀλήθεια οἱ εὐεργέτες της.

Εἶναι συμφέρον ὅλων νὰ ἐξασφαλίσουν στοὺς δημιουργοὺς μιὰν καθωρισμένη στάθμη ἐπιρροῆς καὶ νὰ διευκολύνουν τὸ ἔργο τους. Γιατί, βέβαια, αὐτὸ τὸ συμφέρον τοῦ συνόλου δὲν θὰ ἐξυπηρετηθεῖ οὔτε ἀπὸ τοὺς ἀνόητους καὶ τοὺς ἀνίκανους ποὺ μᾶς κυβερνοῦν, ἀλλ' οὔτε, σὲ καμιὰ περίπτωση, ἀπ' τὴν καλλιέργεια τῆς μάζας· πρέπει ἀναγκαστικὰ νὰ πάρουν τὴν ὑπόθεση στὰ χέρια τους ἄτομα μὲ ἰδιαίτερα χαρίσματα.

Ἡ ἀναζήτηση αὐτῶν τῶν προικισμένων θὰ γίνει πάντα, τὸ-χουμε ξαναπεῖ, μέσ' ἀπὸ αὐστηρὴ διαλογὴ στὸ πεδίο τοῦ ἀγώνα γιὰ τὴν ζωή. Πολλοὶ θὰ τσακίσουν καὶ θὰ χαθοῦν, ἀποδεῖχνοντας ἔτσι ὅτι δὲν ἦταν ἱκανοὶ καὶ πολὺ λίγοι θὰ μείνουν μέχρι τὸ τέλος: οἱ ἐκλεκτοί. Στὸν τομέα τῆς σκέψης, τῆς πνευματικῆς δημιουργίας, αὐτὴ ἡ προοδευτικὴ ἐπιλογὴ ἐκδηλώνεται ἀκόμη καὶ σήμερα, ἂν καὶ ἐπιβαρυμένη μὲ μεγάλα καθήκοντα, μέσα σ' αὐτὸν τὸν τελευταῖο κλάδο.

Ἡ κυβέρνηση τοῦ κράτους κ' ἡ δύναμη ποὺ ἐνσαρκώνει ἡ ὀργάνωση τοῦ στρατοῦ, κυριαρχοῦνται τὸ ἴδιο ἀπ' αὐτὴ τὴν θεωρία τῆς προσωπικότητας: τὴν βρίσκουμε πάντα κάτω ἀπ' τὴ μορφὴ τῆς ἀπόλυτης ἐξουσίας πάνω στοὺς ὑφιστάμενους καὶ τῆς ἀπόλυτης ὑπευθυνότητας ἀπὸ μέρους τῶν ἡγετῶν. Καὶ μόνον ἡ πολιτικὴ ζωὴ ξεφεύγει σήμερα ἀπόλυτα ἀπ' αὐτὴ τὴν φυσικὴν ὑποχρέωση. Ὁλόκληρος ὁ ἀνθρώπινος πολιτισμὸς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν δημιουργικὴ ἱκανότητα τοῦ ἀτόμου· καὶ μολοντοῦτο ἡ ἀρχὴ τῆς πλειοψηφίας συμπαρασύρει τὴν κυβέρνηση καὶ προπάντων τὴν ἀνώτατη ἱεραρχία της καὶ δηλητηριάζει λίγο - λίγο τὴν ζωὴ τοῦ τόπου κι ἀληθινὰ τὴν ἀποσυνθέτει. Πρέπει λοιπὸν ἀκόμη στὸ βάθος, νὰ ἀποδώσουμε αὐτὸ τὸ φαινόμενο στὴν καταστρεπτικὴ δράση τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ στὴν ἐπίμονη προσπάθειά του νὰ ὑπονομεύσει μέσα στοὺς λαοὺς ποὺ τὸν περιμάζεψαν, τὴν ἐπιρροὴ τῆς προσωπικότητας καὶ νὰ ἐπιβάλλει τὴν ἐξουσία τῆς μάζας. Ἡ δημιουργικὴ ἀντίληψη τῶν Ἄριων λαῶν, ὀπισθοχωρεῖ μπροστὰ στὴν καταστρεπτικὴ θεωρία τῶν Ἑβραίων.

Αὐτοὶ οἱ τελευταῖοι ἔχουν καταντήσει ἡ «μαγιὰ τῆς ἀποσύνθεσης» τῶν λαῶν καὶ τῶν φυλῶν καί, σὲ πιὸ πλατεία ἔννοια, τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ. Ὅσο γιὰ τὸν μαρξισμό, παρουσιάζεται στὸν καθαρὰ ἐκπολιτιστικὸ τομέα νὰ ἐνισχύει τοὺς Ἑβραίους στὴν προσπάθειά τους νὰ ἐκμηδενίσουν ἀπ' ὅλες τὶς μορφὲς τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητας τὴν ὑπεροχὴ τῆς προσωπικότητας καὶ νὰ τὴν ἀντικαταστήσουν μὲ τὸν ἀριθμὸ τοῦ πλήθους. Μ' αὐτὴν τὴν θεωρία συμφωνεῖ, στὴν πολιτικὴ ἄποψη, τὸ κοινοβουλευτικὸ σχῆμα, ποὺ τὰ ὀλέθριά του ἀποτελέσματα εἴδαμε νὰ ξαπλώνονται ἀπ' τὴν πιὸ ταπεινὴ καλύβα μέχρι τὴν ἀνώτατη ἱεραρχία· μέσα στὸν οἰκονομικὸ τομέα ἀναπτύσσεται ἡ συνδικαλιστικὴ δραστηριότητα ποὺ ἄλλωστε διόλου δὲν ἐξυπηρετεῖ τὰ πραγματικὰ συμφέροντα τῶν ἐργατῶν, ἀλλὰ μόνον τὶς καταστρεπτικὲς ἀπόψεις τοῦ διεθνοῦς Ἰουδαϊσμοῦ. Ἔτσι, ἀνάλογα μὲ τὸ μέτρο ποὺ ἡ οἰκονομία ἔχει ξεφύγει ἀπ' τὸν ἔλεγχο τῆς προσωπικότητας γιὰ νὰ ἐγκαταλειφθεῖ στὶς ἐπιρροὲς καὶ στὴν δραστηριότητα τῆς μάζας, ἀρχίζει καὶ χάνει τὴ σοβαρὴ δημιουργικὴ μορφή της καὶ ὁδηγεῖται σὲ μιὰν ἀναπόφευκτη ἐπαναστροφή. Ὅλες οἱ ἐργατικὲς ἑνώσεις καὶ τὰ ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα ποὺ ἀντὶ νὰ πάρουν στὰ χέρια τους τὰ πραγματικὰ συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων, ἐπιδιώκουν νὰ δημιουργήσουν μιὰν ἐπιρροὴ κ' ἕναν ἔλεγχο πάνω στὴν ἐργατικὴ παραγωγή, ἐξυπηρετοῦν τὸν ἴδιο καταστρεπτικὸ σκοπό. Κάνουν κακὸ στὴν γενικὴ παραγωγὴ καὶ συνεπακόλουθα στὸ ἄτομο.

Γιατὶ δὲν ἱκανοποιοῦνται μὲ ὄμορφες φράσεις καὶ μὲ θεωρίες οἱ ἀνάγκες ἑνὸς λαοῦ· μόνο χάρη στὴν καθημερινὴ προσφορὰ μαζικῶν

ἀγαθῶν στὸ καθένα μέλος της, θ' ἀποδείξει ἡ κοινότητα ὅτι ἐξυπηρετεῖ τὰ συμφέροντα τοῦ ἀτόμου μὲ τὴν κοινὴ ἐργασία.

Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι νὰ διαπιστώσουμε ἂν ὁ μαρξισμὸς βασίζοντας τὴν θεωρία του πάνω στὶς μάζες θὰ σταθεῖ ἱκανὸς ν' ἀναλάβει — καὶ νὰ συνεχίσει — τὸ φορτίο τῆς ἐφαρμοσμένης οἰκονομίας. Ἡ συζήτηση πάνω στὴν ὀρθότητα ἢ μὴ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς, δὲν ξεκινᾶ ἀπ' τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ὁ μαρξισμὸς μπορεῖ νὰ συνεχίσει στὸ μέλλον μιὰ κατάσταση πραγμάτων ἤδη ὑπάρχουσα· μιὰ ἀπόδειξη γιὰ τὴν ἱκανότητά του αὐτή, θἆταν νὰ μποροῦσε νὰ δημιουργήσει ἕναν παρόμοιο, μὲ τὸν σημερινό, πολιτισμό. Ὁ μαρξισμὸς μάταια θ' ἀναλάβαινε χίλιες φορὲς τὴν σημερινὴ οἰκονομία γιὰ νὰ συνεχίσει νὰ κατευθύνει τὴν λειτουργία της· ποιὰ θὰ ἦταν ἡ ἐπιτυχία του μπροστὰ στὸ οὐσιαστικὸ γεγονὸς ὅτι δὲν θὰ μπορέσει ποτὲ ἐφαρμόζοντας τὶς αρχές του, νὰ δημιουργήσει μιὰν ἄλλη οἰκονομία σὰν αὐτὴ ποὺ κληρονόμησε;

Καὶ μόνο ἀπ' αὐτὸ τὸ γεγονὸς ὁ μαρξισμὸς ἔχει κιόλας δοκιμαστεῖ. Ὄχι μόνο δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ δημιουργήσει τὸν παραμικρὸ πολιτισμό, ἕνα ἔστω ἐλάχιστο οἰκονομικὸ σύστημα, ἀλλὰ οὔτε κὰν στάθηκε ἱκανὸς νὰ χρησιμοποιήσει, ἀνάλογα καὶ τὶς ὀργανώσεις ποὺ τοῦ ἔδειξαν ἐμπιστοσύνη· μετὰ ἀπὸ ἕνα πολὺ σύντομο χρονικὸ διάστημα θὰ ὑποκύψει καὶ θὰ κάμει παραχωρήσεις στὴν θεωρία τῆς προσωπικότητας, ἀπόδειξη ὅτι οὔτε ὁ ἴδιος ὁ ὀργανισμός του δὲν μπορεῖ νὰ ξεφύγει ἀπ' τὴν ἐπιρροή της κι ἀπ' αὐτὸν τὸν ὑπέρτατο νόμο.

Αὐτὸ ποὺ βασικὰ ξεχωρίζει τὶς ρατσιστικές μας ἀντιλήψεις ἀπὸ τὶς μαρξιστικές, εἶναι ὅτι οἱ πρῶτες ἀναγνωρίζουν ὄχι μόνον τὶς ἱκανότητες τῆς ράτσας ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τὴν σημασία τῆς προσωπικότητας καὶ πάνω της στηρίζουν τὴ βάση κάθε θετικῆς δημιουργίας. Αὐτοὶ εἶναι οἱ βασικοὶ παράγοντες τῆς φιλοσοφίας.

Ἂν, κατὰ τύχη, τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα δὲν εἶχε κατανοήσει τὴν βασικὴ σημασία αὐτῆς τῆς ἀναγκαίας ἀρχῆς, ἂν περιοριζόταν μόνο νὰ μπαλώσει, ὁπωσδήποτε ἄσχημα, τὴν σημερινή μας κατάσταση, καὶ πρέσβευε τὴν βασιλεία τῆς πλειοψηφίας, δὲν θὰ ἦταν διόλου ἕνα κόμμα ἀντίπαλο τοῦ μαρξισμοῦ, οὔτε θἄχε τὸ δικαίωμα νὰ θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του σὰν μιὰ φιλοσοφικὴ θεωρία.

Ἂν τὸ κοινωνικὸ πρόγραμμα τοῦ κινήματος περιοριζόταν στὸ νὰ ἐξαλείψει τὴν προσωπικότητα καὶ νὰ βάλει στὴ θέση της τὴν πλειοψηφία, τότε κι ὁ ἐθνικοσοσιαλισμὸς θ' ἀποδείχνονταν μὲ τὴν σειρά του μολυσμένος ἀπ' τὸ δηλητήριο τοῦ μαρξισμοῦ, ὅπως κι ὅλα τ' ἄλλα ἀστικὰ κόμματα.

Τὸ ρατσιστικὸ κράτος πρέπει νὰ ἐπαγρυπνεῖ πάνω στὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν του, ἀναγνωρίζοντας σὲ κάθε περίσταση τὴν ση-

σία τῆς προσωπικότητας: ἔτσι μόνο θὰ ἐπαυξήσει τὴν παραγωγικὴ ἱκανότητα ὅλων καὶ θὰ βοηθήσει γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ ἀτόμου.

Ἔτσι τὸ ρατσιστικὸ κράτος πρέπει ν' ἀπαλλάξει ὁλοκληρωτικὰ ὅλους τοὺς ἡγετικοὺς τομεῖς καὶ εἰδικώτερα τοὺς πολιτικούς, ἀπ' τὴν κοινοβουλευτικὴ ἀρχὴ τῆς πλειοψηφίας, δηλαδὴ ἀπ' τὸ δικαίωμα νὰ παίρνει ἀποφάσεις ἡ μάζα καὶ πρέπει νὰ νὰ τοὺς ἐπιβάλλει χωρὶς καθυστέρηση τὴν ἀρχὴ τῆς προσωπικότητας.

Ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ συμπεράσματα βγαίνει ὅτι:

Τὸ καλύτερο σύστημα καὶ ἡ καλύτερη μορφὴ Κράτους εἶναι αὐτὴ ποὺ θὰ ἐπιβάλλει τὰ καλύτερα, φυσικά, στοιχεῖα τῆς κοινότητας, καὶ θὰ τοὺς προσθέσει τὴν σημασία τοῦ ὁδηγητῆ λαοῦ καὶ τὴν ἐπιρροὴ τοῦ ἀφέντη.

Στὴν οἰκονομικὴ ζωὴ οἱ πιὸ ἄξιοι δὲν θά φανοῦν ἀπὸ τὰ πάνω, ἀλλὰ θὰ δοκιμασθοῦν σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τους: ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ ἐμπειρία μπορεῖ νὰ κατακτηθεῖ ἀπ' τὸ πιὸ φτωχικὸ κατάστημα μέχρι τὴν πιὸ πελώρια ἐπιχείρηση: κ' ἡ προσωπικότητα μόνη πιὰ θὰ συνεχίσει τὸ δρόμο της γιὰ νὰ δώσει τὶς ἐξετάσεις της· ἀκόμη εἶναι ὁλοφάνερο ὅτι οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ δὲν μπορεῖ νὰ «βρεθοῦν μέσα σὲ μιὰ μέρα». Τὰ πνεύματα μὲ τὴν ἐξαιρετικὴ ἰδιοσυγκρασία δὲν μπαίνουν κάτω ἀπ' τοὺς ἴδιους κανόνες μὲ τὸν ὑπόλοιπο κόσμο.

Ὁλόκληρος ὁ κρατικὸς ὀργανισμὸς πρέπει νὰ ξεκινᾶ ἀπ' τὴν θεωρία τῆς προσωπικότητας ὅπου θὰ ἐφαρμόζεται ἀπ' τὸ πιο μικρὸ γραφεῖο μέχρι τὴν Κυβέρνηση καὶ θὰ ξαπλώνεται σ' ὅλη τὴ χώρα.

Δὲν ὑπάρχουν ἀποφάσεις τῆς πλειοψηφίας ἀλλὰ μόνον τῶν ὑπευθύνων ἡγετῶν κ' ἡ λέξη «συμβούλιο» πρέπει νὰ ξαναπάρει τὴν πρωταρχική της σημασία. Κάθε ἡγέτης μπορεῖ πολὺ καλὰ νἄχει πλάι του τοὺς συμβούλους του, ἡ λήψη τῆς ἀπόφασης εἶναι δουλειὰ μόνο μιανοῦ.

Πρέπει νὰ μεταφέρουμε τὴν θεωρία ποὺ κυριαρχοῦσε ἄλλοτε στὸν πρωσσικὸ στρατό, σ' αὐτὸ τὸ πιὸ θαυμαστὸ τμῆμα τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ καὶ νὰ τὴν ἐγκαθιδρύσουμε στὴν ἴδια τὴν βάση τοῦ πολιτικοῦ μας συστήματος: ἀπόλυτη ἐξουσία τοῦ κάθε ἡγέτη πάνω στοὺς ὑφισταμένους του κι ὁλοκληρωτικὴ εὐθύνη ἀπέναντι στοὺς ἀνωτέρους του.

Ἀκόμη αὐτὴ τὴν στιγμὴ δὲν μποροῦμε νὰ ξεπεράσουμε κατευθείαν τὸν κοινοβουλευτισμό. Θὰ τὸ κάνουμε ὅταν ὅλες οἱ διασκέψεις του γίνουν ἀληθινὰ συμβούλια κι ὅταν ἕνα μόνο ἄτομο μπορεῖ νὰ ἀναλάβει ὁλόκληρη τὴν εὐθύνη, μαζὶ μὲ τὴν ἐξουσία καὶ τὸ δικαίωμα τῆς διοίκησης.

Τὰ κοινοβούλια εἶναι ἀπὸ μόνα τους ἀπαραίτητα γιατὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἀποτελοῦν ἕνα τμῆμα ὅπου θὰ μπορέσει σιγὰ-σιγὰ νὰ γίνει ἡ κατάλληλη διαπαιδαγώγηση τῶν ἡγετῶν ποὺ θὰ τοὺς ἐμπιστευθοῦμε μιὰ μέρα τὶς ἀνώτατες εὐθῦνες.

Καὶ τώρα μποροῦμε νὰ χαράξουμε τὸ ἀκόλουθο σχεδιάγραμμα:

Τὸ ρατσιστικὸ Κράτος ἀπὸ τὸ λαὸ μέχρι τὴν κυβέρνηση τοῦ Ράιχ δὲν θὰ διαθέτει κανένα σῶμα ἀντιπροσώπων ποὺ ν' ἀποφασίζει ἀνάλογα μὲ τὰς διαθέσεις τῆς πλειοψηφίας, ἀλλὰ μονάχα συμβουλευτικὰ σώματα ποὺ θὰ βρίσκονται καὶ θὰ συγκροτοῦνται ἀδιάκοπα στὸ πλευρὸ τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ ποὺ θὰ δέχονται καὶ θὰ κανονίζουν τὴν δραστηριότητά τους ἀνάλογα μὲ τὶς ἐντολὲς ποὺ θὰ τοὺς δίνει· καμιὰ φορὰ μόνο θὰ μποροῦν, στὴν ἀνάγκη καὶ σὲ ὡρισμένους τομεῖς, νὰ πάρουν ὁλοκληρωμένες ὑπευθυνότητες, ὅπως συμβαίνει πάντα μὲ ὅλους τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ τοὺς προέδρους τῶν σωματείων.

Τὸ ρατσιστικὸ Κράτος δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέψει νὰ ποῦν τὴ γνώμη τους ἢ νὰ λάβουν μιὰν ἀπόφαση πάνω σὲ ἰδιαίτερα προβλήματα —ὅπως λόγου χάρη πάνω σὲ προβλήματα οἰκονομικὰ— ἄνθρωποι ποὺ ὁ χαρακτήρας τους κ' ἡ δραστηριότητά τους τοὺς κάνει τέλεια ἀναρμόδιους γιὰ κάτι τέτοιο. Κατὰ συνέπεια θὰ κατανείμει αὐτὰ τὰ συμβουλευτικὰ σωματεῖα σὲ *πολιτικὰ γραφεῖα* καὶ *σωματειακὲς ὀργανώσεις*.

Γιὰ νὰ κάνει τὴ συνεργασία τους πιὸ ἀποδοτικὴ θὰ ἐγκαθιδρύσει ἀνάμεσά τους ἕνα ἐπίλεκτο συμβούλιο: τὴ γερουσία.

Οὔτε στὰ «γραφεῖα» οὔτε στὴ γερουσία θὰ λάβει χώρα ποτὲ ἡ παραμικρὴ ψηφοφορία. Θὰ εἶναι ὀργανισμοὶ ἐργασίας κι ὄχι μηχανὲς ποὺ ψηφίζουν. Καθένα ἀπὸ τὰ μέλη τους θὰ διαθέτει μιὰ συμβουλευτικὴ φωνή, μὰ κανένα δὲν θὰ μπορεῖ νὰ πάρει μιὰν ἀπόφαση. Θ' ἀποφασίζει ἀποκλειστικὰ ὁ πρόεδρος ποὺ θὰ φέρνει γι' αὐτὸ ἀπόλυτα τὴν εὐθύνη.

Αὐτὴ ἡ ἀρχή: συνταίριασμα τῆς ἀπόλυτης ὑπευθυνότητας μὲ τὴν χωρὶς περιορισμό, ἀπόλυτη ἐξουσία, θὰ δημιουργήσει λίγο-λίγο μιὰ κάστα ἀρχηγῶν (τέτοια ποὺ σήμερα δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ τὴ φανταστοῦμε) μέσ' ἀπ' τὴν ἀνευθυνότητα τῶν κοινοβουλίων τῆς ἐποχῆς μας.

Ἔτσι ἡ ἐγκαθίδρυση τοῦ Κράτους θὰ ἐναρμονισθεῖ μὲ τὴν ἀρχὴ ποὺ σ' αὐτὴν ὀφείλει τὴν μεγαλωσύνη του τόσο στὸν οἰκονομικὸ ὅσο καὶ στὸν ἐκπολιτιστικὸ τομέα.

***

«Καὶ ὅσο γιὰ τὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ αὐτῶν τῶν ἀντιλήψεων δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε ὅτι ἡ κοινοβουλευτικὴ ἀρχὴ τῆς λήψης ἀποφάσεων μὲ τὴν πλειοψηφία δὲν ὑπῆρχε ἀπαρχῆς κ' αἰώνια στὸν κόσμο τοῦτο, ἀλλὰ τὸ ἀντίθετο, ὅπου βρίσκουμε τὰ ἴχνη της μέσα στὴν ἱστορία εἶναι γιὰ σύντομες περιόδους· κι αὐτὲς οἱ περίοδοι ἀναφέρονται πάντα στὴν ἐρήμωση λαῶν καὶ κρατῶν!»

Δὲν θάπρεπε μολοντοῦτο νὰ πιστεύουμε ὅτι θεωρητικὰ μέτρα ποὺ παίρνονται ἀπὸ τὰ πάνω μποροῦν νὰ ὁδηγήσουν σὲ μιὰ τέτοια ἀλλαγή, ποὺ λογικὰ δὲν ἔχει σὰν σκοπὸ νὰ περιορισθεῖ μέσα στὴν κρατικὴ διαρρύθμιση, ἀλλὰ ἐνδιαφέρεται νὰ μπεῖ στὴν ζωὴ κάθε πολίτη καὶ νὰ γίνει βίωμά του. Μιὰ παρόμοια ἐπανάσταση μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ· ἀλλὰ δὲν θὰ πραγματοποιηθεῖ, παρὰ μόνο κάτω ἀπ' τὴν ἐπιρροὴ ἑνὸς κόμματος ποὺ τὸ διακατέχουν αὐτὲς οἱ ἰδέες καὶ ποὺ φέρνει μέσα του τὸ σπέρμα τοῦ μελλοντικοῦ Κράτους.

'Ακόμη τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κόμμα ὀφείλει σήμερα νὰ διευρύνει αὐτὲς τὶς σκέψεις· ὀφείλει νὰ προσανατολίσει τὸν ἐσωτερικὸν ὀργανισμό του πρὸς τὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ γιὰ νὰ μπορέσει, ὄχι μόνο νὰ δώσει μιὰ μέρα στὸ κράτος τὶς κατευθύνσεις του, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ μπορέσει νὰ σχηματίσει μελλοντικὰ τὸ σῶμα ποὺ θ' ἀποτελέσει τὸ ἴδιο τοῦτο τὸ κράτος.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΤΟ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ, ΠΟΥ ΕΝΑ ΓΕΝΙΚΟ ΠΙΝΑΚΑ ΤΟΥ ΠΙΟ πάνω θέλησα νὰ δώσω, δὲν θὰ πραγματοποιηθεῖ ἀπὸ μόνο τὸ γεγονὸς ὅτι γνώρισε τὶς ἀπαραίτητες συνθῆκες γιὰ τὴν ἐγκαθίδρυσή του. Δὲν ἀρκεῖ νὰ ξέρουμε πὼς εἶναι ἕνα ρατσιστικὸ κράτος· πρέπει πρῶτα νὰ τὸ δημιουργήσουμε. Δὲν πρέπει νὰ περιμένουμε ἀπ' τὰ ἄλλα σημερινὰ κόμματα, ποὺ πάνω ἀπ' ὅλα ἔχουν συμφέροντα ἀπ' τὸ κράτος ἔτσι ὅπως εἶναι, νὰ ἐπιχειρήσουν ἀπὸ μόνα τους μιὰ ριζικὴν ἀλλαγὴ καὶ νὰ μετασχηματίσουν αὐθόρμητα τὴν πολιτεία τους. Ὅσο οἱ ἡγέτες θὰ εἶναι Ἑβραῖοι, θὰ μείνουν πάντα Ἑβραῖοι. Ἡ ἐξέλιξη ποὺ τώρα ἐμεῖς ἑτοιμαζόμαστε νὰ ὑποβάλουμε, ἂν δὲν ἐξοστρακισθεῖ ὁ ἰουδαϊσμός, θὰ ἀποδείξει ἀληθινὴ τὴν προφητεία: «Τὸ Ἰσραὴλ θὰ καταβροχθίσει καὶ θὰ κατακλύσει μιὰ μέρα τοὺς λαοὺς τῆς γῆς γιὰ νὰ γίνει Κύριός τους.»

Ἔτσι ἀπέναντι στὰ ἑκατομμύρια τῶν Γερμανῶν «ἀστῶν» καὶ τῶν «προλετάριων» ποὺ οἱ περισσότεροι τρέχουν μόνοι τους ἀπὸ τεμπελιὰ κι ἀνοησία πρὸς τὸ χαμό τους, ὁ Ἑβραῖος γεμάτος συνείδηση γιὰ τὸν σκοπὸ ποὺ ἀκολουθεῖ, δὲν συνάντησε καμιὰ σχεδὸν ἀντίσταση στὸν δρόμο του. Ἕνα κόμμα ποὺ αὐτὸς θὰ τὸ διευθύνει, δὲν ἔχει ν' ἀγωνισθεῖ γιὰ τίποτ' ἄλλο παρὰ γιὰ τὰ ἰουδαϊκὰ συμφέροντα· κι αὐτὰ τὰ συμφέροντα δὲν ἔχουν τίποτα τὸ κοινὸ μὲ τὶς βασικὲς ἀρχὲς τῶν Ἀρίων λαῶν.

Ἂν θέλουμε λοιπὸν νὰ μεταθέσουμε τὸ ρατσιστικὸ Κράτος ἀπ' τὴ περιοχὴ τοῦ ἰδεατοῦ στὴν πραγματικότητα, πρέπει πάνω ἀπ' ὅλα νὰ δημιουργήσουμε, ἔξω ἀπὸ τὶς συνηθισμένες δυνάμεις τῆς πολιτικῆς ζωῆς, μιὰ καινούργια δύναμη ποὺ θἄχει τὴ θέληση κι ὅλα τὰ μέσα γιὰ ν' ἀναλάβει αὐτὸν τὸν ἀγώνα καὶ τὰ ἰδανικά του. Γιατὶ ἐδῶ πρόκειται ἀκριβῶς γιὰ ἕναν ἀγώνα: ἡ πρώτη μας προσπάθεια δὲν εἶναι νὰ δημιουργήσουμε μιὰ μορφὴ ρατσιστικοῦ Κράτους, ἀλλὰ νὰ καταστρέψουμε τὸ σημερινὸ Ἑβραϊκὸ κράτος. Ἔτσι, καθὼς ἡ ἱστορία

τόχει πολλὲς φορὲ ἀποδείξει, ἡ βασικὴ δυσκολία δὲν εἶναι νὰ ἐγκαθιδρύσεις μιὰ καινούργια τάξη πραγμάτων, ἀλλὰ νὰ βρεῖς, γιαυτὴ τὴν καινούργια τάξη, ἐλεύθερη θέση.

Προκαταλήψεις καὶ συμφέροντα ἀλληλοδιαδέχονται ἡ μιὰ τὸ ἄλλο, σὲ μιὰν φάλαγγα ἀδιάσπαστη καὶ προσπαθοῦν νὰ ἐμποδίσουν μὲ ὅλα τὰ μέσα τὴ νίκη μιᾶς θεωρίας ποὺ τοὺς φαίνεται δυσάρεστη ἢ ἀπειλητική.

Ἔτσι ὁ στρατιώτης τῆς καινούργιας μας θεωρίας πρέπει πρῶτα, παρόλο τὸν θετικὸ ἐνθουσιασμό του, νὰ περιορισθεῖ σὲ μιὰν ἀρνητικὴ σύγκρουση γιὰ ν' ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴν κρατοῦσα κατάσταση.

Μιὰ καινούργια εὐγενικὴ θεωρία, μὲ ἀρχὲς νέες καὶ βασικῆς σημασίας, εἶναι ὑποχρεωμένη, ὅσο δυσάρεστο κι ἂν φανεῖ αὐτὸ στὸν καθένα, νὰ διοργανώσει πρῶτα καὶ χωρὶς καθυστέρηση τὴν στρατιὰ τῆς κριτικῆς της.

Ἀκοῦμε σήμερα τοὺς αὐτοονομαζόμενους ρατσιστές, νὰ ἐπαναλαβαίνουν σὲ κάθε εὐκαιρία—κι αὐτὸ ἀποδεικνύει θαυμάσια τὸ λίγο βάθος ποὺ ἔχουν οἱ ἀρχές τους ἀπὸ ἱστορικῆς πλευρᾶς—ὅτι θ' ἀρνηθοῦν νὰ ἐπιδοθοῦν σὲ μιὰ *ἀρνητικὴ κριτικὴ* γιὰ νὰ ἀφιερώσουν ὅλη τὴν δραστηριότητά τους σὲ μιὰ *δημιουργικὴ ἐργασία*· ἀνόητα καὶ παιδαριώδη ἀποφθέγματα, αὐθεντικὰ «ρατσιστικὰ» μολοντοῦτο· ἀπόδειξη τέλος ὅτι ἡ ἱστορία τῆς ἴδιας τῆς ἐποχῆς τους δὲν ἄφησε κανένα σημάδι στ' ἄδεια τους κεφάλια. Ὡς κι ὁ μαρξισμὸς ἔχει ἕναν σκοπὸ ὅταν λέει ὅτι κάνει *δημιουργικὴ δουλειὰ* (ἂν δὲν δηλώνει καθαρὰ ὅτι ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν ἀνασυγκρότηση τοῦ δεσποτισμοῦ τοῦ διεθνοῦς ἑβραϊσμοῦ καὶ τῆς κεφαλαιοκρατίας!)· ἀλλὰ δὲν ἄρχισε μὲ μιὰ *κριτικὴ ποὺ βάστηξε ἑβδομήντα χρόνια*· κριτικὴ καταστρεπτικὴ καὶ διαλυτική, μιὰ κριτικὴ ποὺ τώρα, πάντα, καὶ μέχρι ποὺ αὐτὸ τὸ καυστικὸ ὀξὺ νὰ καταστρέψει τὸ σῶμα τοῦ γερμανικοῦ κράτους καὶ νὰ τὸ κάνει ὥριμο νὰ γκρεμιστεῖ σὲ ἐρείπια. Τότε μόνο ἀρχίζει ἡ ὑποτιθέμενη «δημιουργία». Εἶναι φυσικό, δίκαιο, καὶ λογικό. Μιὰ ὑπάρχουσα κατάσταση πραγμάτων δὲν μπορεῖ ν' ἀντιμετωπισθεῖ μὲ τοὺς προφῆτες καὶ τοὺς συνήγορους μιᾶς μελλοντικῆς κατάστασης. Δὲν μποροῦμε νὰ πιστεύουμε ὅτι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ πρώτου καθεστῶτος, ἢ μᾶλλον αὐτοὶ ποὺ συναποκομίζουν ἀπ' τὴν ὕπαρξή του κάποιο συμφέρον, θ' ἀλλάξουν ξαφνικὰ γνώμη καὶ θὰ προσαρτηθοῦν στὸ νέο κίνημα. Πολὺ συχνά, τὸ ἀντίθετο, οἱ δύο καταστάσεις συνεχίζουν νὰ συνυπάρχουν εἰρηνικὰ καὶ ἡ ὑποτιθέμενη *φιλοσοφικὴ θεωρία* θὰ κλειστεῖ γιὰ πάντα στὰ στενὰ πλαίσια ἑνὸς *κόμματος*. Ὅμως μιὰ θεωρία δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι συγκαταβατική· δὲν δέχεται νὰ μείνει «ἕνα κόμμα μέσα στ' ἄλλα»· ἀποζητᾶ ἀπαράγραπτα τὴν ἀποκλειστικὴ ἀναγνώριση τοῦ

συνόλου τῶν ἀντιλήψεών της ποὺ ἔχουν σὰν σκοπὸ νὰ μετασχηματίσουν τὴν δημόσια ζωή. Δὲν μπορεῖ ν' ἀνεχθεῖ κο[illegible]ά της καμιὰ παράγραφο τοῦ παλιοῦ συντάγματος.

Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τὰ θρησκεύματα.

Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἀρκέσθηκε μόνο στὸ νὰ μπορέσει νὰ ἐπιβάλει τοὺς ναούς του, ἀλλὰ ζήτησε νὰ καταστρέψει ὁλοκληρωτικὰ τοὺς εἰδωλολατρικοὺς βωμούς. Μονάχα μ' αὐτὴ τὴν ἀνεπιείκια ποὺ εἶναι γεμάτη φανατισμό, μπορεῖ νὰ καθιερωθεῖ ἡ ἀποδεικτικὴ πίστη· ἀποτελεῖ βασικὴ καὶ πρώτη προϋπόθεση.

Μποροῦμε ἴσως νὰ φέρουμε σὰν ἐπιχείρημα δικαιολογημένο, ὅτι αὐτὰ τὰ δυὸ ἱστορικὰ προηγούμενα εἶναι στὸ βάθος τους ἑβραϊκὰ —κι ἀκόμη ὅτι αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς ἀνεπιείκειας καὶ τοῦ φανατισμοῦ εἶναι χαρακτηριστικὰ τῶν ἑβραίων. Αὐτὸ θὰ ἦταν ἴσως χίλιες φορὲς ἀληθινὸ καὶ μᾶς δίνεται κάθε δυνατότητα νὰ τὸ ἐλεεινολογήσουμε· ὅμως δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφύγει χωρὶς ἀνησυχία, ποὺ εἶναι ἄλλωστε ἀπόλυτα φυσιολογική, ὅτι ἡ ἐμφάνιση αὐτῆς τῆς θεωρίας μέσα στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας, ἔκανε νὰ εἰσχωρήσει ἐκεῖ ἕνα γεγονὸς ποὺ ποτὲ πρὶν δὲν τὸ εἴχαμε ἀντιληφθεῖ· ὅμως αὐτὸ δὲν χρησίμεψε σὲ τίποτα καὶ τὸ γεγονὸς ἀποτελεῖ καὶ σήμερα πραγματικότητα. Ἐκεῖνοι ποὺ θέλουν νὰ βγεῖ ὁ γερμανικὸς λαὸς μέσ' ἀπ' αὐτὴ τὴ μίζερη κατάπτωση δὲν ἔχουν νὰ πονοκεφαλιάσουν πολὺ γιὰ νὰ διαπιστώσουν πόσο πιὸ ὄμορφα θὰ ἦταν ἂν δὲν ὑπῆρχαν αὐτὴ ἢ ἐκείνη ἡ κατάσταση πραγμάτων· πρέπει μονάχα νὰ ἀναζητήσουν καὶ νὰ καθωρίσουν τὸν τρόπο ποὺ θὰ ἐξουδετερωθοῦν τὰ ἤδη δεδομένα. Ὅμως μιὰ θεωρία ποὺ εἶναι πλουτισμένη κ ἐμποτισμένη μὲ τὴν καταχθόνια αὐτὴ σκληρότητα δὲν θὰ κατατροπωθεῖ παρὰ μόνον μὲ μιὰν ἄλλη ποὺ θὰ τῆς ἀντιτάξει τὸ ἴδιο πνεῦμα, ποὺ θ' ἀγωνισθεῖ μὲ τὴν ἴδια σκληρὴ θέληση καὶ πού, κατὰ συνέπεια, θὰ δημιουργήσει ἀπὸ μόνη της ἕναν καινούργιο τρόπο σκέψης ἁγνὸ κι ἀπόλυτα σύμφωνο μὲ τὴν ἀλήθεια.

Ὅλοι μας σήμερα μποροῦμε νὰ καταλάβουμε μὲ θλίψη, γιὰ ποιὸ λόγο ὁ χριστιανισμὸς μπόρεσε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, νὰ ἐπιβάλλει στοὺς λαοὺς τὴν πνευματικὴ τρομοκρατία· ὅμως δὲν μπορεῖ τίποτε νὰ δικαιολογήσει τὸ γεγονός, ὅτι ἀπὸ τότε ὁ κόσμος ζεῖ κάτω ἀπ' τὰ συνθήματα καὶ τὴν κυριαρχία αὐτῆς τῆς θεωρίας τῆς καταπίεσης. Καὶ ἡ καταπίεση τσακίζεται μόνο μὲ τὴν καταπίεση, ὁ τρόμος μόνο μὲ τὸν τρόμο. Τότε θὰ μπορέσουμε νὰ πετύχουμε τὴν ἐγκαθίδρυση τῆς νέας τάξης πραγμάτων. *Τὰ πολιτικὰ κόμματα μποροῦν νὰ διακινδυνεύουν· οἱ φιλοσοφικὲς θεωρίες ποτέ. Τὰ πολιτικὰ κόμματα συμμαχοῦν ἀκόμη καὶ μὲ τοὺς ἀντιπάλους των· οἱ φιλοσοφικὲς θεωρίες πρέπει νὰ ἐμφανίζονται ἀλάνθαστες*. Τα πολιτικὰ κόμματα, κι αὐτὰ τὸ ἴδιο,

ξεκινοῦν σχεδὸν πάντα μὲ τὴν πρόθεση νὰ φτάσουν σὲ μιὰ δεσποτικὴ ἀπολυταρχία· καὶ ἀποκλείνουν σχεδὸν πάντα πότε πρὸς τὴ μιὰ καὶ πότε πρὸς τὴν ἄλλη φιλοσοφικὴ θεωρία. Ὅμως ταυτόχρονα ἡ στενότητα τοῦ προγράμματος τοὺς ἀφαιρεῖ κάθε ἡρωικὸ στοιχεῖο ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ προάσπιση μιᾶς ἀληθινῆς φιλοσοφικῆς θεωρίας. Ἡ συμβιβαστική τους θέληση συγκεντρώνει γύρω τους πνεύματα μικρὰ κι ἀδύναμα, ἀνίκανα γιὰ τὴ συγκρότηση μιᾶς σταυροφορίας. Καὶ παραμένουν ἔτσι, ἀπομονωμένα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, στὴν ἀξιολύπητη μικρότητά τους. Ἐγκαταλείποντας τὸν ἀγώνα γιὰ τὴν καθιέρωση ἑνὸς συστήματος, προσπαθοῦν τότε νὰ κερδίσουν —ὅσο γίνεται πιὸ ἀξιόπρεπα χάρη σὲ μιὰν ἀρχὴ ποὺ καθιέρωσαν γιὰ τὶς τέτοιες περιστάσεις, τὴν ἀρχὴ τῆς «θετικῆς συνεργασίας»— μιὰ θέση γύρω ἀπ' τὸ παχνὶ τῶν ἄλλων συστημάτων καὶ νὰ μείνουν ἐκεῖ ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ πολύ. Δίνουν τὰ πάντα σ' αὐτή τους τὴν προσπάθεια. Κι ἂν ποτὲ ἀπομακρυνθοῦν ἀπ' αὐτὸ τὸ παχνὶ κάτω ἀπὸ μιὰ σειρὰ συμπτώσεων κάπως βάρβαρων, δὲν ἔχουν παρὰ μόνο μιὰ σκέψη: πῶς νὰ μπορέσουν νὰ ξαναγυρίσουν καὶ νὰ ξαναμποῦν στὴν πρώτη γραμμὴ τῶν πειναλέων, μὲ τὴ βία ἢ μὲ τὴν πονηριά, γιὰ νὰ συμμετάσχουν πάλι, θυσιάζοντας ἀκόμη καὶ τὶς πιὸ ἱερὲς πεποιθήσεις τους, σ' αὐτὸ τὸ ἄθλιο συμπόσιο. Τσακάλια τῆς πολιτικῆς, πειναλέα!

Μιὰ φιλοσοφικὴ θεωρία δὲν θὰ συμμαχοῦσε καὶ δὲν θὰ συμβιβαζόταν ποτὲ μὲ μιὰν ἄλλη· δὲν θὰ παραδεχόταν τὴν ὕπαρξη μιᾶς κατάστασης ποὺ τὴν ἔχει κιόλας καταδικάσει· τὸ ἀντίθετο, αἰσθάνεται ὑποχρέωση νὰ πολεμήσει αὐτὸ τὸ σύστημα καὶ κάθε ἠθικὸν ἀντίπαλο· μὲ μιὰ λέξη, νὰ καταστρέψει κάθε τί διαφορετικὸ ἀπ' αὐτήν.

Αὐτὸς ὁ ἀγώνας, καθαρὰ καταστρεπτικὸς —ποὺ οἱ κίνδυνοί του γίνονται ἀμέσως ἀντιληπτοὶ ἀπ' τοὺς ἄλλους ὥστε νὰ συσπειρώνονται σ' ἑνιαῖο μέτωπο—, ὅπως κάθε ἀγώνας θετικὸς γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς καινούργιας θεωρίας ποὺ ἀπεικονίζει τὰ ἰδανικὰ τοῦ κόσμου αὐτοῦ, χρειάζεται μαχητὲς ἀποφασισμένους. Ἔτσι λοιπὸν ἡ θεωρία δὲν θὰ κάνει νὰ θριαμβεύσουν ποτὲ οἱ ἰδέες της, ἂν δὲ συμπεριλάβει μέσα στοὺς κόλπους της, τὰ πιὸ θαρραλέα κ' ἐνεργητικὰ στοιχεῖα τῆς ἐποχῆς της καὶ τοῦ λαοῦ της κι ἂν δὲν σχηματίσει ἀπ' αὐτὰ μιὰν ὀργάνωση ἕτοιμη γιὰ τὸν ἀγώνα. Πρέπει ἀκόμη νὰ διαλέξει, ἀνάλογα μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ ἐμπεριέχει, μέσ' ἀπ' τὸ σύνολο τῆς φιλοσοφίας της, ἕναν ὡρισμένον ἀριθμὸ ἰδεῶν ποὺ θὰ τοὺς δώσει σχῆμα σύντομο καὶ ξεκάθαρο, ἔτσι ὥστε νὰ χρησιμέψουν σὰν ὅρκος πίστης στὴν καινούργια μάζα τῶν ἀνθρώπων. Ὅσο τὸ πρόγραμμα ἑνὸς ἁπλοῦ πολιτικοῦ κόμματος εἶναι μονάχα μιὰ συνταγὴ κατάλληλη γιὰ χρήση προεκλογική, τόσο τὸ πρόγραμμα τῆς φιλοσοφικῆς

θεωρίας πρέπει νἆναι μιὰ προαγγελία πολέμου ἐνάντια στὴν καθεστηκυῖα τάξη, ἐνάντια στὰ ὑπάρχοντα, ἐνάντια σὲ κάθε πρακτικὴ ἀντίληψη τῆς ζωῆς.

Δὲν εἶναι μολοντοῦτο ἀπαραίτητο ὁ καθένας ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ τὴν θεωρία νὰ ξέρει ἀπόλυτα, οὔτε νὰ γνωρίζει μὲ λεπτομέρειες κάθε μιὰ ἀπ' τὶς σκέψεις τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κινήματος. Τὸ βασικὸ εἶναι νὰ καλλιεργηθεῖ καὶ ν' ἀναπτυχθεῖ σύμφωνα μὲ ὡρισμένες οὐσιαστικὲς ἀρχὲς τῆς θεωρίας, λίγες ἂς εἶναι, μὰ ὁπωσδήποτε πρωταρχικές. Ἀκόμη κι ἂν δὲν καταλάβει τελείως αὐτὲς τὶς ἀρχές, εἶναι ἀρκετὸ νὰ πεισθεῖ γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς νίκης τῆς θεωρίας καὶ τοῦ κόμματός του. Ὁ στρατιώτης δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ξέρει τὰ σχέδια τῶν ἐπιτελαρχῶν. Πρέπει λοιπὸν νὰ τὸν κρατήσουμε στὰ πλαίσια μιᾶς αὐστηρῆς πειθαρχίας καὶ νὰ τοῦ ἐμφυσήσουμε τὴν πεποίθηση ὅτι τὰ αἴτια τῆς θεωρίας εἶναι δίκαια κι ὅτι γιὰ νὰ ἐπικρατήσει χρειάζεται νὰ ἀναλωθεῖ ὁλόκληρος. Αὐτὰ πρέπει νὰ ἐφαρμόσει γιὰ κάθε ἀγωνιστή του ἕνα κόμμα μὲ ἀνοιχτὲς προοπτικές, μὲ μεγάλο μέλλον, μὲ σίγουρη καὶ ἰσχυρὴ θέληση.

Τί θὰ μπορούσαμε νὰ κάνουμε μ' ἕνα στρατὸ ὅπου ὅλοι οἱ στρατιῶτες του θἄταν στρατηγοί, προικισμένοι μὲ ἀνώτερες ἱκανότητες; Ἤ, τί χρησιμότητα θὰ εἶχαν γιὰ ἕνα κόμμα τὰ μέλη του, ἂν ὅλα ἦταν «ἐξέχουσες» προσωπικότητες; Ὄχι, μᾶς χρειάζονται οἱ ἁπλοὶ στρατιῶτες γιατὶ δίχως αὐτοὺς δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ πετύχουμε ἐσωτερικὴ πειθαρχία. Μιὰ «ὀργάνωση» ἀπ' τὴν ἴδια της τὴ φύση, δὲν θὰ μπορέσει νὰ ὑπάρξει παρὰ μόνο μὲ μιὰ ἀνώτατη διοίκηση ἀπὸ μορφωμένους καὶ μὲ τὴν πλατειὰ μάζα πίσω της ποὺ θὰ τὴν καθοδηγεῖ περισσότερο τὸ συναίσθημα. Μιὰ ὁμάδα ἀπὸ διακόσιους καλλιεργημένους ἀνθρώπους, ὅσο ἱκανοὶ καὶ νὰ εἶναι αὐτοί, θἄρθει στιγμὴ ποὺ θὰ δυσκολευτεῖ στὸν ἀγώνα της περισσότερο παρὰ ἂν εἶχε ἑκατὸν ἐνενήντα κοινοὺς θνητοὺς καὶ δέκα μονάχα ἄλλους μὲ ἀνώτερη ἐκπαίδευση καὶ πνευματικὴ ἀγωγή.

Ἡ Σοσιαλδημοκρατία ὠφελήθηκε πάρα πολὺ ἀπ' τὴ αὐτὴ τὴν διαπίστωση. Ἅπλωσε τὴν ἀγκαλιά της, ἄνοιξε τοὺς κόλπους της στοὺς ἀμέτρητους ἐκπρόσωπους τῶν λαϊκῶν στρωμάτων ποὺ μόλις εἶχαν ἀπολυθεῖ ἀπ' τὸ στρατὸ ὅπου διδάχτηκαν τὴν πειθαρχία· καὶ τοὺς ὑποχρέωσε σὲ μιὰν ἄλλη κομματικὴ πειθαρχία τώρα, τόσο αὐστηρὴ ὅσο καὶ ἡ πρώτη. Κ' ἐκεῖ τὸ ἴδιο, ἡ ὀργάνωση εἶχε ἀξιωματικοὺς καὶ στρατιῶτες. Τελειώνοντας τὴν στρατιωτική του θητεία *ο Γερμανὸς ἐργάτης* ξαναγίνονταν *στρατιώτης*, ἐνῶ ὁ *Ἑβραῖος διανοούμενος* ἦταν πάλι ἀξιωματικός· οἱ ὑπάλληλοι ποὺ ἀποτελοῦσαν τὰ συνδικάτα σχημάτιζαν μέσα στὸ κόμμα τοὺς ὑπαξιωματικούς. Καὶ ἡ πρώτη ἐπιτυχία τοῦ

μαρξισμοῦ ἦταν ἡ ἀντίδραση στὴν ἀστικὴ τάξη —μιὰ καὶ μόνο οἱ ἐργάτες, οἱ ἀμόρφωτες δηλαδὴ μάζες, συμφώνησαν μαζί του. Ἐνῶ τὰ ἀστικὰ κόμματα, μὲ τὸ διανοουμενίστικο σχῆμα τους, ἀπάρτιζαν ἕνα ἀπείθαρχο συνονθύλευμα, ἀνίκανο νὰ ἐνεργήσει, ὁ μαρξισμὸς ἔστηνε ἀπέναντί τους ἕνα ἔμψυχο ὑλικὸ κατώτερο πνευματικά, ἀλλὰ ποὺ ἦταν ἐθελοντικὰ πρόθυμο νὰ ὑπακούσει στοὺς Ἑβραίους ἡγέτες του ὅπως ἄλλοτε στὸν Γερμανὸ ἀξιωματικὸ τοῦ στρατεύματος. Ἡ γερμανικὴ μπουρζουαζία ποὺ δὲν ἀσχολήθηκε ποτὲ στὰ σοβαρὰ μὲ θέματα ψυχολογίας, κρίνοντας πάντα ἀπὸ τὰ πάνω τέτοιες καταστάσεις, δὲν βρῆκε ἀπαραίτητο, οὔτε κι αὐτὴ τὴ φορὰ νὰ συλλογιστεῖ κάπως περισσότερο γιὰ ν' ἀντιληφθεῖ τὴ βαθύτερη ἔννοια καὶ τὸν κίνδυνο τὸν ἐσώτερο, αὐτῆς τῆς κατάστασης τῶν πραγμάτων. Ἀντίθετα πίστευε, ὅτι ἕνα πολιτικὸ κίνημα ποὺ θὰ ξεσποῦσε καὶ θὰ στηριζόταν σὲ καθαρὰ «πνευματικὲς» βάσεις, θἄχε περισσότερη ἀξία, προθέσεις σοβαρώτερες καὶ δυνατότητες περισσότερες ν' ἀνέβει στὴν ἐξουσία, ἀπὸ τὴν ἀκαλλιέργητη μάζα.

Δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ καταλάβει ὅτι ἡ δύναμη ἑνὸς πολιτικοῦ κόμματος δὲν ἐξαρτᾶται διόλου ἀπὸ τὴν καλλιέργεια καὶ τὴν πνευματικὴ ἀνεξαρτησία τῶν μελῶν του, ἀλλὰ ἀπ' τὴν ὑπακοὴ καὶ τὴν πειθαρχία ποὺ μ' αὐτὴν ἐκτελοῦν τὶς διαταγὲς τῆς πνευματικῆς ἡγεσίας. Τὸ βασικὸ στὴν ὑπόθεση αὐτὴ εἶναι οἱ ἴδιοι οἱ ἀρχηγοί. Ὅταν δυὸ στρατιὲς συγκρουσθοῦν ἡ νίκη ἀνήκει ὄχι σὲ κείνην ὅπου κάθε στρατιώτης ἐφαρμόζει τὸ δικό του στρατηγικὸ σύστημα, ἔστω κι ἂν αὐτὸ εἶναι ἀκατανίκητο, ἀλλὰ σ' αὐτὴν ποὺ διοικεῖται καλύτερα, ποὺ εἶναι περισσότερο πειθαρχημένη, ποὺ οἱ ἄντρες της ὑπακούουν τυφλὰ καὶ βαδίζουν σύμφωνα μ' ἕνα καὶ μόνο σχέδιο.

Αὐτὸ εἶναι μιὰ ἀρχὴ βασικὴ ποὺ ποτὲ δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀγνοήσουμε, ὅταν θελήσουμε νὰ ἐξετάσουμε τὶς δυνατότητες πρακτικῆς ἐφαρμογῆς ἑνὸς φιλοσοφικοῦ συστήματος.

Ἂν λοιπὸν ἐπιθυμοῦμε ἡ θεωρία νὰ γίνει νίκη στὴν πράξη, πρέπει νὰ δημιουργήσουμε ἀπ' αὐτὴν ἕνα κόμμα μάχης. Ὁπότε, λογικά, τὸ πρόγραμμά του θὰ πρέπει νὰ στηριχθεῖ ἀποκλειστικὰ στὸ ἀνθρώπινο ὑλικό. Καὶ τότε τὰ ἀντικείμενα ἐνάντια στὰ ὁποῖα θὰ στραφοῦμε πρέπει νἆναι καθωρισμένα, τὰ βασικὰ κίνητρά μας ἀκλόνητα καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς προπαγάνδας μας βασισμένο μὲ εὐφυία καὶ μὲ σωστὴ ψυχολογία προσαρμοσμένο σ' αὐτοὺς ποὺ χωρὶς τὴ βοήθεια τους, τὰ πιὸ ὑψηλὰ ἰδανικὰ μένουν μονάχα ἰδανικὰ καὶ τίποτ' ἄλλο.

Ἂν ἡ ρατσιστικὴ θεωρία, ποὺ σήμερα μοιάζει σκοτεινὴ κι ἀβέβαιη, ἐπιζητήσει κάποτε μιὰ φωτεινὴ ἐπικράτηση, πρέπει νὰ ἀνασύρει μέσα ἀπ' ὁλόκληρο τὸ θεωρητικό της σύστημα ἕνα ποσοστὸ ἀπὸ βασικὲς ἀρχὲς ποὺ

τὸ σχῆμα τους καὶ ἡ διάταξή τους νὰ μποροῦν ν' ἀφομοιωθοῦν ἀπὸ μιὰ μεγάλη μάζα ἀνθρώπων, ποὺ μόνον αὐτὴ εἶναι ἱκανὴ ν' ἀποτελέσει τὴν ἐγγύηση τῆς ἐπιτυχίας ἑνὸς τέτοιου ἀγώνα. Καὶ ἐννοῶ τὴν γερμανικὴ ἐργατικὴ τάξη.

Γιαυτὸν τὸ λόγο, τὸ πρόγραμμα τοῦ καινούργιου κόμματος πρέπει νὰ συμπυκνωθεῖ σὲ ἐλάχιστες βασικὲς ἀρχὲς *εἰκοσιπέντε* τὸ πολύ. Καὶ οἱ ἀρχὲς αὐτὲς θἄχουν σὰν σκοπὸ νὰ δώσουν στοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ μιὰ ἰδέα, σὲ χοντρὲς γραμμές, τῶν ὅσων ἐπιδιώκει τὸ κόμμα. Θ' ἀποτελοῦν, κατὰ κάποιον τρόπο, *ἕναν ὅρκο πολιτικῆς πίστης* ποὺ θὰ δένει τοὺς ἀνθρώπους μεταξύ τους καὶ θὰ ἐπιβάλει μιὰ κοινὴ ὑποχρέωση, ἑνώνοντας σ' ἕνα ἀδιάσπαστο σύνολο τοὺς νέους ὀπαδούς.

Μέσα σ' ὅλα αὐτὰ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεχνοῦμε ὅτι τὸ *κομματικὸ πρόγραμμα*, ἀπόλυτα δίκαιο στὰ αἰτήματά του, ἔχει ἀνάνκη καὶ ἀπὸ κάποιο ψυχολογικὸ ὑπόβαθρο στὴν ἀνάπτυξή του· ἔτσι μποροῦμε πολὺ καλὰ στὴν πορεία τῆς πρακτικῆς νὰ ἐφαρμόσουμε διαφορετικὰ ὡρισμένες ἀπ' τὶς βασικές μας ἀρχές, πιστεύοντας ὅτι θ' ἀποδοθοῦν τελικὰ μὲ τὴν καλύτερη δυνατὴ ἐπιτυχία. Ὅμως κάθε τέτοια ἀπόπειρα μπορεῖ ν' ἀποβεῖ καταστρεπτική. Δὲν ἐγκαταλείπεται εὔκολα στὴ διάθεση τοῦ πρώτου κριτῆ μιὰ ἀδιάσπαστη κι ἀκλόνητη βασικὴ ἀρχή· ἀπ' τὴ στιγμὴ λοιπὸν ποὺ ἕνα μεμονωμένο στοιχεῖο τῆς θεωρίας θ' ἀποχωριστεῖ ἀπ' αὐτήν, ἡ συζήτηση γύρω ἀπ' τὸ θέμα δὲν θὰ περιορισθεῖ μονάχα στὸ νὰ βρεθεῖ μιὰ καλύτερη ἔκφραση ποὺ προπάντων θὰ ἐξασφαλίζει τὴν ὁμοιογένεια τῆς θεωρίας, ἀλλὰ νὰ ὁδηγεῖ κιόλας σ' ἀτέλειωτες διαμάχες καὶ σὲ μιὰν ὁλοκληρωτικὴ σύγχυση. Σὲ παρόμοιες περιπτώσεις, πρέπει μὲ προσοχὴ νὰ σκεφτοῦμε τί θἄταν προτιμώτερο: μιὰ καινούργια ἔκφραση ποὺ κρύβει ὅμως καὶ τὴν διάλυση τῶν στοιχείων στὸν ἐσωτερικὸ ὀργανισμὸ τοῦ κόμματος, ἢ ἕνα σχῆμα πού, γιὰ τὴν ὥρα δὲν εἶναι ἴσως τὸ καλύτερο ποὺ γίνεται μά, ἐξασφαλίζει τὴν αὐτονομία τοῦ ὀργανισμοῦ, τὴν σταθερότητα καὶ τὴν ἀπόλυτη ἑνότητά του. Καὶ μιὰ προσεκτικὴ μελέτη τοῦ πράγματος θὰ μᾶς πείσει πὼς ἡ δεύτερη λύση εἶναι ἡ μόνη ποὺ πρέπει ν' ἀκολουθήσουμε. Γιατὶ οἱ τροποποιήσεις δὲν θὰ λείψουν ποτὲ ἀπ' τὴν ἐξωτερικὴ μορφὴ τῆς θεωρίας, φτάνει μόνον νὰ περιορισθοῦν σ' αὐτήν. *Ὅμως ὁ σοβαρὸς κίνδυνος βρίσκεται στὸν ἐπιπόλαιο χαρακτήρα τῶν ἀνθρώπων ποὺ θὰ τοὺς κάνει νὰ περιορίσουν τὴν βασικὴ προσπάθεια τοῦ κινήματος σ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἀπαράγραπτη ἐφαρμογὴ τῆς ἐξωτερικῆς ἔκφρασης τοῦ προγράμματος.* Ἂν συμβεῖ κάτι τέτοιο, ἡ ἐπιμονὴ κ' ἡ δύναμη ὅλη τοῦ ἀγώνα γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς θεωρίας ποὺ θἄπρεπε νὰ στραφεῖ πρὸς τὰ ἔξω, θὰ καταντήσει μιὰ διαμάχη γιὰ τὰ ἐσωτερικὰ προβλήματα τοῦ προγράμματος. Γιὰ μιὰ θεωρία ποὺ ἡ

λογική της σὲ χοντρὲς γραμμὲς δὲν ἀμφισβητεῖται, εἶναι λιγώτερο καταστρεπτικὸ νὰ διατηρήσει μιὰν ἔκφραση — ποὺ δὲν θὰ ἀπόδινε τὴν πραγματικότητα ὅσο πρέπει — παρὰ νὰ ἐπιζητήσει νὰ τὴν ἀλλάξει πρὸς τὸ καλύτερο καὶ νὰ διακινδυνεύσει ἔτσι μιὰ γενικὴ θεωρητικὴ κρίση μέσα στὸ κόμμα, ποὺ ὥς ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἦταν σταθερὸ σὰν γρανίτης. Αὐτὸ εἶναι ἰδιαίτερα ἀδύνατο κατὰ τὴν διάρκεια ποὺ τὸ κόμμα ἀγωνίζεται ἀκόμη γιὰ νὰ καθιερώσει τὸν θρίαμβό του. Γιατί, πῶς μποροῦμε νὰ πείσουμε τὸ πλῆθος νὰ πειθαρχήσει τυφλὰ στὸ δίκαιο τῆς θεωρίας μας, ὅταν διαδίδουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι τὴν ἀμφιβολία καὶ τὴν ἀβεβαιότητα μὲ τὶς ἀλλεπάλληλες τροποποιήσεις τῆς ἐξωτερικῆς «στρουκτούρας» της!

Δὲν πρέπει λοιπὸν ποτὲ νὰ στηρίζουμε τὴν οὐσία στὸ ἐξωτερικὸ σχῆμα, ἀλλὰ μόνον στὴ βαθύτερη ἔννοια. Κι αὐτὴ πρέπει νὰ παραμένει ἀναλλοίωτη· ὁλόκληρο τέλος τὸ ἐνδιαφέρον μας πρέπει νὰ στραφεῖ στὴν διαφύλαξη τῆς ἀπαραίτητης δύναμης μέσα στὸ κόμμα ποὺ θὰ τὸ κάνει νὰ θριαμβεύσει, ἀπομακρύνοντας κάθε λόγο δισταγμοῦ καὶ κάθε αἰτία διένεξης.

Κ' ἐδῶ ἀκόμη πρέπει νὰ πάρουμε μαθήματα ἀπ' τὴν πολιτικὴ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Παρόλο ποὺ τὸ φιλοσοφικό της οἰκοδόμημα, σὲ περισσότερα ἀπὸ ἕνα σημεῖα —καὶ συχνὰ μάλιστα μὲ μορφὴ καταφανὴ — προσβάλλει τὴν ἀκριβολογία καὶ τὴν λογική, ἀρνεῖται μολοντοῦτο νὰ θυσιάσει καὶ τὴν παραμικρὴ ἔστω συλλαβὴ τῶν θεωρητικῶν της ἀξιωμάτων. Ἔχει ἀναγνωρίσει, ἀπόλυτα δικαιολογημένα, ὅτι ἡ δύναμη τῆς ἀντοχῆς της δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ μιὰ συμφωνία λίγο ἢ πολὺ σωστὴ μὲ τὶς ἐπιστημονικὲς κατακτήσεις τῆς στιγμῆς ποὺ στὸ κάτω κάτω δὲν εἶναι ποτὲ ὁριστικές, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀδιάσπαστη προσκόλλησή της στὰ δόγματα ποὺ καθιερώθηκαν μιὰ γιὰ πάντα καὶ ποὺ μόνον αὐτὰ προσφέρουν στὸ πλῆθος τὸν ὁλοκληρωμένο χαρακτήρα τῆς πίστης. Ἔτσι μπόρεσε νὰ διατηρηθεῖ μέχρι σήμερα πιὸ σταθερὴ παρὰ ποτέ. Καὶ φθάνουμε στὸ σημεῖο νὰ προφητέψουμε ὅτι ὅσο διάστημα τὰ φαινόμενα συγκρούονται καὶ συνεχίζουν νὰ συγκρούονται μὲ τὴν ἀδιάκοπη μεταλλαγὴ τῶν ἐπιστημονικῶν κανόνων, ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία θ' ἀποτελεῖ τὸν πόλο τῆς ἠρεμίας καὶ τῆς γαλήνης, ποὺ πρὸς αὐτὸν θὰ στρέφεται τυφλὰ μὲ μιὰν ἀναπόστατη σύνδεση τὸ ἀνθρώπινο πλῆθος.

Καθένας λοιπὸν ποὺ ὑποστηρίζει σοβαρὰ καὶ πραγματικὰ τὴν νίκη τῶν ρατσιστικῶν ἰδεῶν, πρέπει νὰ συνηθίσει στὴν ἄποψη ὅτι αὐτὸς ὁ θρίαμβος ἀπαιτεῖ τὴν παρέμβαση ἑνὸς κόμματος ἀγῶνος· μετά, ὅτι αὐτὸ τὸ κόμμα δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρξει δίχως τὴν στέρεη βάση, κανόνας απαράβατος ποὺ ἐξασφαλίζει ἀσφάλεια καὶ σιγουριά, ἑνὸς προγράμματος. Τὸ

κόμμα δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάνει παραχωρήσεις στὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς γιὰ τὴν σύνταξη αὐτοῦ τοῦ προγράμματος· τὸ ἀντίθετο, ἂν τὸ πρόγραμμα μιὰ καὶ καθωρισθεῖ ὅπως κριθεῖ καλύτερα μὲ τὴν πρώτη φορὰ πρέπει νὰ παραμείνει ἔτσι κάτω ἀπὸ ὁποιεσδήποτε συνθῆκες, ἔστω κι ἂν ἡ νίκη δὲν στέφει τὶς προσπάθειες τοῦ κόμματος. Γιατὶ διαφορετικὰ κάθε μεταλλαγὴ ποὺ θ' ἀνοίξει συζητήσεις πάνω στὴν ὠφελιμότητα ἢ ὄχι αὐτοῦ ἢ ἐκείνου τοῦ σημείου τοῦ προγράμματος, θὰ διαρρήξει τὴν ἑνότητα τοῦ κόμματος καὶ θ' ἀδυνατίσει τὸ ἀγωνιστικὸ πνεῦμα τῶν μελῶν ποὺ βρίσκονται κάτω ἀπὸ τὴν ἡγεσία του. Αὐτὸ ὅμως δὲν προϋποθέτει ὅτι κάθε «ὠφελιμιστικὴ» πρόθεση δὲν θὰ ἐξετασθεῖ ἀργότερα μ' ἕνα καινούργιο κριτικὸ πνεῦμα, καὶ δὲν θὰ δώσει μεθαύριο τὴ θέση της σ' ἕνα καλύτερο σχῆμα. Ὅποιος θελήσει νὰ διαπεράσει στὸ σημεῖο αὐτὸ τὰ σύνορα τὰ ἐγκαθιδρυμένα, ἀνοίγει ἕνα δρόμο ποὺ ἡ ἀρχή του ξεκινᾶ σωστά, μὰ τὸ τέλος του χάνεται σ' ἕναν ἀπροσδιόριστο ὁρίζοντα.

Τὸ νεαρὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κόμμα δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ ξεφύγει ἀπ' τὴν πρακτικὴ ἄποψη ποὺ προσφέρουν αὐτὰ τὰ παραδείγματα. *Τὸ ἐργατικὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κόμμα τῆς Γερμανίας ὑποστήριζε, μὲ τὸ πρόγραμμά του, εἰκοσιπέντε σημεῖα ποὺ ἀποτελοῦσαν τὸ σίγουρο καὶ σταθερὸ ξεκίνημά του.* Τὰ τακτικὰ μέλη του δὲν ἔχουν κανένα δικαίωμα νὰ κριτικάρουν ἢ ν' ἀλλάξουν αὐτὰ τὰ σημεῖα: γιατὶ αὐτὰ τοὺς ὑποδεικνύουν ποιὸ εἶναι τὸ καθῆκον τους. Χωρὶς αὐτὰ ἡ ἐπερχομένη γενιὰ θὰ εἶχε κάθε δικαίωμα νὰ διαμοιράσει τὸ ἴδιο τὶς δυνάμεις της σὲ μιὰ διαμάχη γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ μορφὴ τοῦ κόμματος ἀντὶ νὰ τοῦ προσφέρει τὸ καινούργιο αἷμα τῶν νέων ὀπαδῶν. Ἡ πλειοψηφία τῶν ὀπαδῶν τοῦ κόμματος θὰ πρέπει νὰ καταλάβει ὅτι ὁ ἀγώνας μας δὲν περιορίζεται, δὲν στρέφεται στὴν ἑρμηνεία τοῦ γράμματος τῶν κανόνων μας, ἀλλὰ στὸ πνεῦμα τους ποὺ πρέπει νὰ τονισθεῖ καὶ νὰ ἐφαρμοσθεῖ.

Σ' αὐτὲς τὶς βασικὲς ἀρχὲς τὸ νέο μας κίνημα χρωστᾶ τὸ ὄνομά του κι ἀργότερα τὸ πρόγραμμά του· καὶ πάνω σ' αὐτὲς στηρίζεται μέχρι σήμερα ἡ προπαγάνδα μας. Γιὰ νὰ βοηθήσουμε τὴ ρατσιστικὴ θεωρία νὰ θριαμβεύσει, ἔπρεπε νὰ δημιουργήσουμε ἕνα κόμμα λαϊκό, ἕνα κόμμα ποὺ θὰ περιλάβαινε μιὰ ἀνώτερη ἡγεσία ἀπὸ διανοούμενους, ἀλλὰ καὶ τὸ σύνολο τῶν ἐργαζομένων.

Κάθε προσπάθεια νὰ ἐνσωματώσουμε νὰ πραγματοποιήσουμε τὶς θεωρίες αὐτὲς δίχως ἕναν παρόμοιο ὀργανισμὸ θ' ἀπόβαινε μάταιη σήμερα, ὅπως καὶ στὸ παρελθόν, καθὼς καὶ στὸ ὁποιοδήποτε μέλλον. Γιαυτὸ ἀκριβῶς τὸ κόμμα μας ἔχει, ὄχι μόνον τὸ δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ τὸ *καθῆκον* νὰ θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του σὰν τὸν πρωτεργάτη καὶ τὸν ἐκπρόσωπο τῆς ρατσιστικῆς θεωρίας. Ὅσο οἱ *θεωρίες* ποὺ ἀποτελοῦν τὴ βάση τοῦ

ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κινήματος εἶναι *ρατσιστικές*, τόσο ἀπ' τὴν πλευρά τους κ' οἱ ρατσιστικὲς θεωρίες ἀνήκουν στὸ *ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κόμμα*. Κι ἂν αὐτὸ τὸ τελευταῖο θελήσει νὰ ἐπικρατήσει, μόνο ἂν ξεκινᾶ μ' αὐτὲς τὶς βάσεις θὰ τὸ πετύχει. Ἀλλὰ κ' ἐδῶ ἀκόμη ἔχει ὄχι μόνο τὸ δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ τὸ καθῆκον νὰ ὑποστηρίζει πὼς κάθε προσπάθεια νὰ ἐκπροσωπηθοῦν αὐτὲς οἱ θεωρίες ἔξω ἀπ' τὶς γραμμὲς τοῦ κόμματος πρέπει ν' ἀποβληθεῖ καὶ κανεὶς νὰ μὴ τῆς δώση σημασία.

Κι ὅταν κάποιος σήμερα ζητήσει νὰ « ἐνστερνισθεῖ » τὴν ρατσιστικὴ θεωρία, πρέπει νἄχει ὑπόψη του ὅτι θὰ ἀντιδράσουμε:

« Δὲν φθάνει μόνο νἆσαι δικός μας πρέπει νἆσαι καὶ χρήσιμος ».

Γιατὶ αὐτὸ ποὺ ἐννοούσαμε κάποτε μὲ τὴν λέξη ὀπαδός, ἔπαψε πιὰ νἄχει ἐπίδραση στὰ πεπρωμένα τοῦ λαοῦ μας. Τότε οἱ ἐνέργειές του ἦταν σκοτεινὲς καὶ συγχυσμένες. Δὲν ὑπῆρχε μιὰ προκαθωρισμένη γραμμὴ καὶ πολλὲς φορὲς οἱ προγραμματικὲς ἀρχὲς συγκρούονταν μεταξύ τους, δίχως τὸν παραμικρὸ σύνδεσμο ἐσωτερικῆς ἑνότητας. Κι ἂν ἀκόμη ἡ ἐσωτερικὴ ἑνότητα ὑπῆρχε ἦταν πάρα πολὺ ἀδύνατη γιὰ νὰ στηρίξει καὶ νὰ ἐγκαθιδρύσει ἕνα κόμμα.

Μόνο τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα πέτυχε ἀπόλυτα σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο.

***

Ἂν σήμερα ὅλες οἱ ὀργανώσεις, ὅλες οἱ ὁμάδες, μικρὲς ἢ μεγάλες — καὶ κατὰ τὴν γνώμη μου ὡς κι αὐτὰ τὰ « σοβαρὰ κόμματα » — διεκδικοῦν τὴ λέξη « ρατσισμός », αὐτὸ εἶναι συνέπεια τῆς δράσης τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κόμματος. *Χωρὶς τὴν δραστηριότητά του, κανένας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ὀργανισμοὺς δὲν θὰ σκεφτόταν ποτὲ οὔτε καὶ νὰ προφέρει τὴ λέξη «ρατσισμός»*· αὐτὴ ἡ ἔκφραση δὲν ἀντιπροσώπευε τίποτα γι' αὐτοὺς καὶ προπάντων οἱ ἡγέτες τους δὲν εἶχαν ποτὲ καμμιὰ σχέση μ' αὐτήν. Μόνον ἡ δραστηριότητα τοῦ N. S. D. A. P (*) ἔδωσε σ' αὐτὴ τὴ λέξη τὴν ἀληθινή, τὴν ὑπαρκτή της ἔννοια, καὶ τὴν ἔβαλε στὸ στόμα ὅλου τοῦ κόσμου. Πάνω ἀπ' ὅλα τὸ κόμμα ἀπόδειξε μὲ τὴν ἐπιτυχία τῆς προπαγάνδας του, τὴν δύναμη τῆς ρατσιστικῆς ἰδέας· καὶ τὸ δελεαστικὸ ἀποτέλεσμα ἔσπρωξε τοὺς ἄλλους νὰ ἐνδιαφερθοῦν λίγο ἢ πολὺ γι' αὐτὴν τὴ θεωρία.

Ἔτσι καθὼς μέχρι τότε ὑπότασσαν τὰ πάντα στὴν ὑπηρεσία τῶν βρώμικων προεκλογικῶν συμφερόντων τους, τὸ ἴδιο καὶ σήμερα τὰ διάφορα κόμματα δὲν εἶδαν ἀπ' τὴν ρατσιστικὴ θεωρία παρὰ τὸ ἄδειο καὶ ἀσήμαντο σχῆμα ποὺ μ' αὐτὸ θὰ ἐπιχειροῦσαν ν' ἀντιδράσουν

(*) N. S. D. A. P: ἀρχικὰ τοῦ Ναζιστικοῦ Σοσιαλιστικοῦ Γερμανικοῦ Ἐργατικοῦ Κόμματος (Σ. τ. Μ.).

στὴν διάσπαση ποὺ εἶχε ἐπιφέρει μέσα στοὺς κόλπους τους τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κόμμα. Γιατὶ μονάχα ἡ ἀγωνία γιὰ τὴν ἴδια τους τὴν ὕπαρξη κ' ἡ ἀνησυχία τους μπροστὰ στὴν αὐξανομένη ἐπιτυχία τῆς κομματικῆς μας θεωρίας — διαιστάνθηκαν κιόλας τὴν διεθνὴ σημασία της καὶ τὴν ἐπικίνδυνη ἀδιαλλαξία της — τοὺς ἔβαλε στὸ στόμα αὐτὴ τὴ λέξη: τὴν ἀγνοοῦσαν ὅμως ἐδῶ κι ὀκτὼ χρόνια πρίν· τὴν περιφρονοῦσαν πρὶν ἐφτὰ χρόνια· τὴν πολέμησαν πρὶν ἔξη χρόνια· τὸν ἐπόμενο χρόνο τὴν μίσησαν καὶ πρὶν τρία χρόνια τὴν ἔθεσαν σὲ διωγμό· τέλος πρὶν δυὸ χρόνια ἀνακάλεσαν ὅλα τὰ προηγούμενα γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουν τὴ θεωρία μας σὰν πολεμικὴ κραυγὴ στὴ μάχη, σὰν ἰσοζύγιο στὸ ὑπόλοιπο λεξιλόγιό τους.

Καὶ φτάσαμε στὸ σημεῖο ὥστε ἀκόμη καὶ σήμερα νὰ παρατηροῦμε πὼς ὅλ' αὐτὰ τὰ κόμματα δὲν ἔχουν τὴν παραμικρὴ ἰδέα γιὰ τὸ τί *χρειάζεται ὁ γερμανικὸς λαός μας*. Δὲν μένει γιὰ νὰ τὸ διαπιστώσουμε παρὰ νὰ προσέξουμε μὲ τί ἐλαφρότητα προφέρουν τὴ λέξη « ρατσισμός ».

Ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ θεωρεῖται ἀρκετὰ ἐπικίνδυνο εἶναι πὼς αὐτοὶ οἱ φαινομενικὰ ρατσιστὲς συνέχεια ἀλλάζουν ἀπόψεις, διατυπώνοντας φανταστικὰ σχέδια. Δὲν στηρίχθηκαν ποτὲ σὲ μιὰν ὡρισμένη θεωρία, δίκαια ἴσως ἀπὸ μόνη της, μὰ ποὺ δὲν θὰ εἶχε ἂν ἀπομονώνονταν τὴν παραμικρὴν ἀξία γιὰ τὸν σχηματισμὸ μιᾶς ἀγωνιστικῆς ὁμάδας ἢ γιὰ τὴν ὁποιαδήποτε περιστασιακὴ συγκρότησή της. Ὅλοι αὐτοὶ ποὺ καταστρώνουν ἕνα πολιτικὸ πρόγραμμα βασισμένο τὸ μισὸ στὶς δικές τους ἀπόψεις καὶ τ' ἄλλο μισὸ στὰ διαβάσματά τους, γίνονται στὸ τέλος περισσότερο ἐπικίνδυνοι ἀπὸ τοὺς διπλωμάτες ἐχθροὺς τῆς ρατσιστικῆς θεωρίας. Εἶναι, κάτω ἀπ' τὶς πιὸ εὐνοϊκὲς συνθῆκες, στεῖροι θεωρητικοί, ἀλλὰ τὸ πιὸ συχνὰ ὀλέθριοι οἰηματίες, ποὺ μὲ τὶς γενειάδες τους καὶ παρασταίνοντας τοὺς Τεύτονες, φαντάζονται πὼς μποροῦν νὰ συγκαλύψουν τὸ κενὸ τῆς δραστηριότητας καὶ τῆς γνώσης τους.

Τέλος πρέπει ν' ἀντιτάξουμε σ' ὅλες αὐτὲς τὶς μεμονωμένες κι ἀδύνατες ἀπόπειρες, τὴν ἀνάμνηση τῆς ἐποχῆς ποὺ τὸ νεαρὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα ἔμπαινε στὴν ἀγωνιστικὴ ἀρένα.

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ
Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Η ΠΡΩΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΗΣ 24ης ΤΟΥ ΦΛΕΒΑΡΗ 1920 στὴν αἴθουσα τελετῶν τοῦ Χόφμπραουχάους (*) δονοῦσε ἀκόμη τὰ σωθικά μας, ὅταν κιόλας ἀρχίσαμε νὰ ἑτοιμαζόμαστε γιὰ τὴ δεύτερη. Ἐνῶ στὴν ἀρχὴ μᾶς εἶχε φανεῖ ἀμφίβολο ἂν θὰ μπορούσαμε νὰ ὀργανώνουμε κάθε δεκαπέντε μέρες ἢ τουλάχιστον κάθε μήνα συγκέντρωση σὲ μιὰ πόλη ὅπως τὸ Μόναχο, τώρα εἴδαμε πὼς ἔπρεπε κάθε ὀχτὼ μέρες, δηλαδὴ μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα νὰ πραγματοποιοῦμε μιὰ λαϊκὴ συνάθροιση. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπογραμμίσει κανεὶς πὼς μιὰ καὶ μόνη ἀνησυχία μᾶς κατεῖχε: Τὸ πλῆθος θὰ 'ρχόνταν νὰ μᾶς ἀκούσει; Ὅμως γιὰ νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια ἐγὼ εἶχα καταλήξει στὴν ἀκλόνητη πεποίθηση πὼς ὅσοι ἔρχονταν θἄμεναν ὁπωσδήποτε ν' ἀκούσουν τοὺς λόγους μας.

Ἔτσι ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἡ αἴθουσα τελετῶν τοῦ Χόφμπραουχάους στὸ Μόναχο, πῆρε γιὰ μᾶς τοὺς ἐθνικοσοσιαλιστὲς κάποιαν ἱερὴ σημασία. Κάθε βδομάδα μιὰ συγκέντρωση σ' αὐτὴν τὴν ἴδια σχεδὸν πάντα αἴθουσα καὶ κάθε φορὰ ἦταν γεμάτη ἀπ' ὅλο καὶ πιὸ ἔνθερμους καὶ γεμάτους ἐνθουσιασμὸ ἀκροατές. Μιλούσαμε σχεδὸν γιὰ ὅλα ἐκεῖνα τὰ θέματα ποὺ εἶχαν ἄμεση σχέση μὲ τὴν προπαγάνδα ἢ ποὺ ἦταν ἀπαραίτητα στὸν θεωρητικὸ τομέα, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ θέμα τοῦ καταλογισμοῦ τῆς « εὐθύνης τοῦ πολέμου », πράγμα ποὺ κανεὶς δὲν τολμοῦσε νὰ θίξει ἐκείνη τὴν ἐποχὴ καὶ τῶν ὅρων τῆς εἰρήνης. Πόσα πράγματα τὸ νεαρό μας κίνημα εἶχε προφητέψει τότε, χωρὶς δισταγμό, στὶς μεγάλες μάζες καὶ τὰ πραγματοποίησε τώρα πιὰ ὅλα! Σήμερα εἶναι πολύ πιὸ εὔκολο νὰ μιλᾶς ἢ νὰ γράφεις γιαυτά. Ὅμως τότε θεωροῦσαν πὼς μιὰ μεγάλη συγκέντρωση ποὺ δὲν ἀπευθύνονταν σὲ καλοζωισμένους ἀστούς, μὰ στοὺς ξεγελασμένους, στοὺς ἀπατημένους ἐργάτες, μιλώντας γιὰ τὴν « συνθήκη τῶν Βερσαλλιῶν », χτυποῦσε τὴν

(*) Ἦταν ἡ περίφημη μπυραρία στὸ Μόναχο (Σ. τ. Μ.).

δημοκρατία κ' έπιζητοῦσε νὰ ὁδηγήσει σὲ ἔκτροπα καὶ νὰ ἐπαναφέρει τὴ μοναρχία. Ἀπὸ τὴν πρώτη φράση ποὺ θὰ ἀναφέρονταν στὴ συνθήκη ἐκείνη, σοῦ πετοῦσαν κατάμουτρα τὴν στερεότυπη κραυγή: «Καὶ τὸ Μπρέστ - Λιτόβσκ; τὸ Μπρέστ - Λιτόβσκ!» Οἱ μάζες οὔρλιαζαν ὥσπου νὰ τοὺς κοπεῖ ἡ ἀνάσα, ἢ ὥσπου νὰ βραχνιάσουν κάνοντας τὸν ὁμιλητὴ νὰ παραιτηθεῖ τελικὰ ἀπ' τὴν προσπάθειά του νὰ τοὺς καθησυχάσει γιὰ νὰ τὸν ἀκούσουν. Θἄπρεπε νἄχουμε σπάσει τὸ κεφάλι μας στὸν τοῖχο ἀπὸ ἀπελπισία, ἔχοντας ἀπέναντί μας ἕναν τέτοιο λαό! Δὲν ἤθελε οὔτε ν' ἀκούσει, οὔτε νὰ καταλάβει πὼς οἱ Βερσαλλίες ἦταν μιὰ ντροπή, ἕνα αἶσχος, οὔτε πὼς αὐτὴ ἡ συνθήκη σήμαινε ἀσύστολη λεηλασία τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ μας. Ἡ διαβρωτικὴ ἐργασία τῶν μαρξιστῶν καὶ τὸ δηλητήριο τῆς ἐχθρικῆς προπαγάνδας εἶχε κάνει τὰ πλήθη νὰ μὴ ἔχουν πιὰ λογική. Ὅμως τί ἔκανε ἡ ἀστικὴ τάξη γιὰ νὰ σταματήσει αὐτὴ τὴν τρομερὴ διάλυση, γιὰ ν' ἀντισταθεῖ καὶ νὰ ἀνοίξει τὸ δρόμο στὴν ἀλήθεια φωτίζοντας καλύτερα ὁλόγυμνη τὴν κρατοῦσα κατάσταση; Τίποτα καὶ πάλι τίποτα! Δὲν τοὺς εἶδα πουθενὰ αὐτοὺς τοὺς σημερινοὺς ἀπόστολους τοῦ ρατσισμοῦ. Ἴσως νὰ μιλοῦσαν σὲ στενοὺς οἰκογενειακοὺς κύκλους, σὲ σαλόνια τὴν ὥρα ποὺ ἔπαιρναν τὸ τσάι τους ἢ μεταξύ τους, νὰ τἄλεγαν καὶ νὰ συμφωνοῦσαν ἡσυχάζοντας· ὅμως δὲν βρίσκονταν ἐκεῖ ποὺ ἦταν ἡ θέση τους, ἀνάμεσα στοὺς λύκους· ἐκεῖ δὲν τολμοῦσαν νὰ ἐμφανισθοῦν, ἐκτὸς ἀπ' τὶς φορὲς ποὺ θὰ τοὺς δίνονταν ἡ εὐκαιρία νὰ φωνάξουν, νὰ οὐρλιάξουν κι αὐτοὶ μαζί τους.

Ὅμως μοὖχε γίνει πίστη ἀκλόνητη τότε πὼς γιὰ τοὺς πρώτους ὀπαδοὺς τοῦ κινήματός μας, ἔπρεπε νὰ φτάσω στὸ βάθος τῆς ἀνάλυσης τοῦ θέματος γιὰ τὴν εὐθύνη τοῦ πολέμου καὶ νὰ τὸ ἐξετάσω μὲ βάση τὰ ἱστορικὰ δεδόμενα. Ἡ πρώτη βασικὴ ἐπιτυχία τοῦ κινήματός μας ἦταν ὅτι πρόσφερε στὶς μεγάλες μάζες, ἔκανε γνωστὴ στὰ πλήθη, τὴν περίφημη συνθήκη εἰρήνης καὶ τοὺς ὅρους της. Ἐκείνη τὴν ἐποχή, ὅπου ὅλοι ἔβλεπαν αὐτὴ τὴ εἰρήνη σὰν μιὰ νίκη τῆς δημοκρατίας, ἔπρεπε νὰ ἀντιταχθοῦμε στὴν θεωρία ἐτούτη καὶ νὰ χαράξουμε μιὰ γιὰ πάντα στὸ μυαλὸ τῶν ἀνθρώπων ὅτι σταθήκαμε ἐνάντια σ' αὐτὴ τὴν συνθήκη, ἔτσι ὥστε, ὅταν ἀργότερα ἡ σκληρὴ πραγματικότητα θὰ ξέσχιζε τὰ χρυσοΰφαντα ψέματά τους καὶ θ' ἄφηνε γυμνὸ τὸ μῖσος, ἡ ἀνάμνηση τῆς στάσης μας ἐκείνης νὰ μᾶς βοηθήσει νὰ κερδίσουμε τὴν ἐμπιστοσύνη τῆς μεγάλης μάζας.

Ἀπὸ τότε πίστευα καὶ ἐφάρμοζα τὴν ἄποψη ὅτι, ὅσον ἀφορᾶ τὰ βασικὰ θέματα ἀρχῆς ποὺ γιαυτὰ ἡ κοινὴ γνώμη ἀκολουθοῦσε λαθεμένο δρόμο, ἐμεῖς ἔπρεπε νὰ σταθοῦμε αὐστηροὶ κριτὲς κ' ἐνάντιοι, δίχως νὰ φοβηθοῦμε τὴν ἀντιδημοτικότητα οὔτε τὸ μῖσος. Τὸ γερμανικὸ

ἐργατικὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κόμμα δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ παίζει τὸ ρόλο τοῦ χωροφύλακα τῆς κοινῆς γνώμης, ἔπρεπε νὰ κυριαρχήσει πάνω σ' αὐτήν. Ὄχι ὑπηρέτης ἀλλὰ κύριος τῆς μάζας.

Φυσικὰ γιὰ κάθε νεαρὸ κίνημα ἀκόμη ἀδύναμο, ὑπάρχει πάντα ὁ πειρασμὸς ὅταν κάποια στιγμὴ βλέπει τὸν ἀντίπαλό του πολὺ πιὸ δυνατὸν ἀπ' αὐτό, νὰ πετυχαίνει μὲ ἀπατεωνιὲς νὰ ἐπιβάλει στὸν λαὸ μιὰ ἀνέητη λύση ἢ μιὰ ψεύτικη καὶ λανθασμένη θεωρία: εἶναι ὁ πειρασμὸς νὰ βγεῖ καὶ νὰ φωνάξει μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους, πολὺ περισσότερο μάλιστα ὅταν διαθέτει κάποια ἐπιχειρήματα — ἔστω καὶ ἀπατηλὰ — ποὺ ὁδηγοῦν στὸ ἐνισχυτικὸ συμπέρασμα τῆς ἄποψής του. Ἡ ἀνθρώπινη δειλία θ' ἀναζητήσει σὲ τέτοιες περιπτώσεις ἕνα πλῆθος ἐπιχειρήματα μὲ ὑπερβάλοντα μάλιστα ζῆλο προκειμένου νὰ ἐνισχύσει τὴν ὑποτιθέμενη « ἄποψη » καὶ νὰ λάβει ἔτσι μέρος σ' ἕνα πραγματικὸ ἔγκλημα. Ἔχω κατὰ νοῦ πολλὲς τέτοιες ἐμπειρίες καὶ χρειάστηκε νὰ καταβάλλω τὸ μάξιμουμ τῆς ἐνέργειάς μου γιὰ νὰ ἐμποδίσω τὸ πλοῖο τοῦ κινήματός μας νὰ παρασυρθεῖ ἀπ' τὸ γενικὸ ρεῦμα ποὺ φαινόταν ὡστόσο ἀπόλυτα δικαιολογημένο. Τὴν τελευταία φορὰ ποὺ γίνηκε αὐτὸ ἦταν ὅταν ὁ καταχθόνιος τύπος μας, — ποὺ γιαυτὸν ὁ γερμανικὸς λαὸς περιέχει ἕνα πλῆθος ἀπὸ Ἐκάβες ἕτοιμες νὰ θρηνήσουν στὰ τείχη τῆς Τροίας — πέτυχε νὰ προσδώσει στὸ πρόβλημα τοῦ βορείου Τυρόλου μιὰ σημασία ποὺ μποροῦσε ν' ἀποβεῖ μοιραία γιὰ τὸ γερμανικὸ λαό. Χωρὶς ν' ἀναρωτηθοῦν γιὰ ποιὸν δούλευαν ἔτσι, τί σκοπὸ ἐξυπηρετοῦσαν μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, πλῆθος ἄτομα ποὺ ἀνῆκαν στὰ κόμματα τῆς λεγομένης « ἐθνικῆς » παράταξης, συνενώθηκαν μὲ τὴν γενικὴ ὀχλοβοὴ ποὺ τὴν κατεύθυναν οἱ Ἑβραῖοι καὶ συμφώνησαν ν' ἀντιταχθοῦν σ' ἕνα σύστημα ποὺ ἐμεῖς οἱ Γερμανοί, θάπρεπε νὰ τὸ θεωροῦμε σὰν τὸ μόνο « φωτισμένο » μέσα στὸν κόσμο τῆς παρακμῆς. Ἐνῶ οἱ ἀπάτριδες καὶ διεθνιστὲς Ἑβραῖοι μᾶς σφίγγουν κάθε μέρα καὶ πιὸ πολὺ τὸ λαιμό, οἱ ὑποτιθέμενοι πατριῶτες οὐρλιάζουν κατὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ συστήματος ποὺ τόλμησαν, — μόνον αὐτὸ τὸ παράδειγμα ὑπάρχει σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο — ν' ἀπελευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν ἑβραιομασωνικὴ καταπίεση καὶ νὰ προβάλλουν μιὰν ἀντίσταση ἐθνικιστικὴ ἐνάντια στὸ διεθνιστικὸ δηλητήριο ποὺ στάλαζε τούτη ἡ ἰδεολογία. Ἀλλὰ φαίνεται πὼς ἦταν πολὺ δύσκολο γιὰ τοὺς ἀδύνατους αὐτοὺς χαρακτῆρες νὰ κυβερνήσουν τὸ καράβι μέσ' στὴν τρικυμία καὶ συνθηκολόγησαν μὲ τὴν κραυγὴ τῆς κοινῆς γνώμης. Γιατὶ ἐδῶ πρόκειται σίγουρα γιὰ ἕναν συμβιβασμό. Αὐτὸ βέβαια, μὲ τὴν ἐσωτερικὴ ἀνειλικρίνεια καὶ τὴν ποταπότητά τους, δὲν θὰ τὸ παραδεχτοῦν ποτέ, οὔτε κὰν ὑποσυνείδητα· ὅμως παραμένει ἀληθινὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ δειλία κι ὁ φόβος γιὰ μιὰ λαϊκὴ ἐξέργεση τοὺς ἀνάγκασαν νὰ συμβα-

δίσουν μὲ τοὺς ἄλλους. Ὅλα τ' ἄλλα κίνητρα δὲν εἶναι παρὰ οἰκτρὲς ὑπεκφυγὲς φτωχῶν ἁμαρτωλῶν, ποὺ ξέρουν τὰ λάθη τους.

Ἔπρεπε λοιπὸν ν' ἀνοίξουμε τὸ δρόμο μὲ σιδερένιες γροθιὲς γιὰ νὰ μὴν ἀλλάξει τὸ κίνημα τὴν κατεύθυνσή του. Κάθε προσπάθεια ὅμως μ' αὐτὴν τὴν ἔννοια, σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἡ κοινὴ γνώμη, ὑποδαυλιζόμενη, προχωροῦσε καὶ ξαπλωνόταν σὰν φωτιὰ σὲ ξερὸ χωράφι, δὲν μποροῦσε νἄχει μὲ τὸ μέρος της τὸ λαό· ἀκόμη περισσότερο: θ' ἀποτελοῦσε ἴσως θανάσιμο κίνδυνο γιὰ τὸν τολμηρὸ ποὺ θὰ τὴν ἀναλάβαινε. Ὅμως, ἡ ἱστορία, εἶνε γεμάτη ἀπὸ παραδείγματα ἀνθρώπων ποὺ λιθοβολήθηκαν γιὰ παρόμοιες πράξεις, ἐνῶ ἀργότερα οἱ ἐπερχόμενες γενιὲς τοὺς δικαίωσαν.

Ἐκεῖ, στὸ μέλλον, θὰ στηρίξουμε τὸ κίνημά μας κι ὄχι στὴν ἐφήμερη ἀναγνώριση τοῦ παρόντος. Ἴσως τύχει σὲ τέτοιες στιγμὲς κάποιος ἀπ' ὅλους μας νὰ νοιώσει τὸ φόβο βαθειὰ μέσα του· ποτὲ ὅμως δὲν πρέπει κανείς μας νὰ ξεχνᾶ ὅτι μόλις περάσει τούτη ἡ κρίσιμη ὥρα θἄρθει ξανὰ ἡ ἠθικὴ ἀπελευθέρωση καὶ πὼς ἕνα κίνημα ποὺ σκοπὸ ἔχει νὰ φέρει τὴν ἀναγέννηση στὸν κόσμο δὲν προσβλέπει στὸ παρόν, ἀλλὰ στὸ μέλλον.

Θὰ πρέπει ἀκόμη νὰ σημειωθεῖ ὅτι οἱ μεγαλύτερες κ' οἱ πιὸ ἐπιτυχημένες, μὲ τὴν περισσότερη διάρκεια, ἐπιτεύξεις στὴν ἱστορία, ὀφείλονται γενικά, σ' αὐτοὺς ποὺ μένουν πιστοὶ σ' ἕνα σκοπό, σ' ἐκείνους ποὺ δύσκολα τοὺς κατανοοῦν, ἀκριβῶς γιατὶ βρίσκονται σὲ σκληρὴ ἀντίθεση μὲ τὴν τρέχουσα κοινὴ γνώμη καὶ μὲ τὶς ἀπόψεις καὶ τὶς ἐπιθυμίες της.

Μπορέσαμε εὐτυχῶς νὰ τὸ κατανοήσουμε αὐτὸ ἀμέσως μετὰ ἀπὸ τὴν πρώτη μας δημόσια συγκέντρωση. Ποτὲ στ' ἀλήθεια δὲν «ἐγκαταλειφθήκαμε στὰ πάθη τῆς μάζας»: πάντα ἀντιταχθήκαμε στὴν λαϊκὴ τρέλα. Σχεδὸν πάντα, ὅλ' αὐτὰ τὰ χρόνια, ἀπευθύνθηκα σὲ πλήθη ποὺ πίστευαν τὸ ἀντίθετο ἀπ' ὅ,τι τοὺς ἔλεγα ἐγὼ καὶ ποὺ ἤθελαν ἄλλα ἀπ' αὐτὰ ποὺ τοὺς πρότεινα ἐγὼ σὰν ἀναγκαῖα. Ἡ προσπάθειά μου λοιπὸν συνοψιζόταν σ' ἐτοῦτο τὸ σημεῖο: μέσα σὲ δυὸ ὧρες νὰ καταρρίψω τὰ ἐπιχειρήματα δυὸ - ἢ τριῶν χιλιάδων ἀνθρώπων, νὰ συντρίψω ἕνα πρὸς ἕνα τὰ προπύργιά τους καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήσω τέλος στὰ ἐπίπεδα τῆς δικῆς μας πεποίθησης καὶ τῆς δικῆς μας θεώρησης τῶν πραγμάτων.

Σὲ πολὺ σύντομο χρονικὸ διάστημα κατάλαβα κάτι πάρα πολὺ σημαντικό: ἔπρεπε πρῶτ' ἀπ' ὅλα ν' ἀφαιρέσω ἀπ' τὰ χέρια τοῦ ἐχθροῦ τὸ ὅπλο τῆς ἑτοιμόλογης ἀπάντησης. Παρατήρησα σὲ λίγο ὅτι οἱ ἀντίπαλοί μας — προπάντων οἱ ρήτορές τους ποὺ εἶχαν ἀναλάβει ν' ἀπαντοῦν στὶς συγκεντρώσεις μας — μιλοῦσαν πάντα ἀκολου-

θώντας τὸ ἴδιο «ρεπερτόριο» ὑψώνοντας ἐνάντια στὶς θέσεις μας, ἐπιχειρήματα κι ἀντιρήσεις συνεχῶς ἀνανεούμενες, μὲ τέτοιο τρόπο ὥστε ἡ ἀκρίβεια τοῦ φαινομένου, νὰ ὁδηγεῖ στὸ συμπέρασμα ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ μιὰ ὀργανωμένη καὶ κατευθυνόμενη ἀγωγή, πάντα πρὸς τὸ ἴδιο ἀντικείμενο. Στ' ἀλήθεια κάτι τέτοιο ἔπρεπε νὰ συμβαίνει. Διαπιστώναμε κάθε μέρα καὶ πιὸ πολὺ τὸ μέγεθος τῆς ἀξιοσημείωτα πειθαρχημένης προπαγάνδας τῶν ἀντιπάλων μας, ὥστε ἀκόμη μέχρι σήμερα ἀποτελεῖ θέμα περηφάνειας γιὰ μένα τὸ γεγονὸς ὅτι μπόρεσα ὄχι μόνον νὰ ἐξουδετερώσω αὐτὴ τὴν προπαγάνδα ἀλλὰ καὶ νὰ πολεμήσω τοὺς ἐμπνευστές της μὲ τὰ ἴδια τους τὰ ὅπλα. Δυὸ χρόνια ἀργότερα ἤμουν ἄφθαστος σ' αὐτὴ τὴν τέχνη.

Τὸ κυριώτερο σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ὑπόθεση ἦταν νὰ προβλέψεις πρὶν ἀπὸ κάθε σου λόγο, τὴν φυσικὴ σειρὰ καὶ τὴν θέση τῶν ἐπιχειρημάτων, καὶ τῶν ἀντιρρήσεων ποὺ θὰ σοῦ πρόβαλαν κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁμιλίας σου καὶ νὰ τὶς ἀντικρούσεις τελείως ἀπ' τὴν ἀρχὴ στὸν ἴδιο αὐτὸ λόγο. Ἔπρεπε νὰ ἐκθέσεις ἀρχίζοντας, τὶς πιθανὲς ἀντιθέσεις καὶ ν' ἀποδείξεις τὸ ἀβάσιμό τους· ὁ ἀκροατὴς ποὺ θἄχει ἔρθει νὰ σ' ἀκούσει γεμάτος ἀντιρρήσεις ποὺ τοῦ τὶς ἔχουν ἄλλοι ὑποβάλλει, μὰ ποὺ στὸ βάθος διατηρεῖ τὴν καλή του πίστη, κερδίζεται εὐκολώτερα, ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ τοῦ ἀμφισβητηθοῦν τὰ ἐπιχειρήματα ποὺ ἀποτυπώθηκαν στὴν μνήμη του. Ὅλ' αὐτὰ ποὺ τοῦ ἔμαθαν, ἐξαλείφονται ἀπὸ μόνα τους καὶ ἡ προσοχή τους ἐντείνεται ὁλοένα καὶ περισσότερο.

Γιαυτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο, πρὶν ἀπ' τὴν πρώτη μου ὁμιλία, πάνω στὸ θέμα τῆς «συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν», ποὺ εἶχε χαρακτήρα καθαρὰ πληροφοριακό, φρόντισα νὰ κατατοπίσω τὰ πλήθη, ὁλοκλήρωσα τὸ ἀντικείμενό μου κι ἄλλαξα τὸ θέμα σέ: «συνθήκη τοῦ Μπρὲστ-Λιτὸβσκ καὶ Βερσαλλιῶν». Γιατὶ σὲ πολὺ σύντομο χρονικὸ διάστημα, διαπίστωσα ὅτι οἱ μάζες δὲν ἤξεραν στὴν πραγματικότητα σχεδὸν τίποτα γιὰ τὴν προδοσία τοῦ Μπρὲστ-Λιτόβσκ, ἐνῶ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ἡ ἀριστερὴ προπαγάνδα εἶχε κιόλας προφθάσει νὰ τὴν χαρακτηρίσει σὰν μιὰ πράξη βίας ἀπ' τὶς πιὸ ἀξιοκατάκριτες τῆς ἱστορίας. Αὐτὴ ἡ ἐπιμονὴ νὰ τονίζεται στὶς λαϊκὲς μάζες πάντα τὸ ἴδιο ψέμα, ἐξηγεῖ τὸ γιατὶ ἑκατομμύρια Γερμανῶν ἔβλεπαν τὴν προδοσία τῶν Βερσαλλιῶν σὰν δίκαιο ἐξιλασμὸ γιὰ τὸ ἔγκλημα ποὺ εἴχαμε διαπράξει στὸ Μπρὲστ Λιτόβσκ· θεωροῦσαν κατὰ συνέπεια κάθε ἀγώνα ἐνάντια σ' αὐτὴ τὴν προδοτικὴ συνθήκη, ἄδικο κι ἀγανακτοῦσαν κάθε φορὰ ποὺ θίγονταν αὐτὸ τὸ θέμα. Ἔτσι ξεφύτρωσε κ' ἡ λέξη «ἀποκατάσταση», ἔκφραση τρομερὴ καὶ διαβρωτική, ποὺ κατάφεραν νὰ τὴν πολιτογραφήσουν στὴν Γερμανία. Αὐτὸ τὸ σύν-

θημα, ὑποκριτικὸ καὶ ἀπατηλό, φάνηκε στὰ ἑκατομμύρια τῶν πλανημένων συμπατριωτῶν μας, σὰν ὁ φραγμός, τὸ τέλος, τῆς μεγάλης ἀδικίας. Σίγουρα κάτι τέτοιο εἶναι καταπληκτικό, μὰ πέρα γιὰ πέρα ἀληθινό. Ἡ καλύτερη ἀπόδειξη γιαυτὸ εἶναι ἡ ἐπιτυχία τῆς προπαγάνδας ἐνάντια στὴν συνθήκη τῶν Βερσαλλιῶν ποὺ τὴν ἀκολούθησε μιὰ διαφώτηση ἀπὸ μέρους μου γιὰ τοὺς προδότες τοῦ Μπρέστ Λιτόβσκ. Τοποθέτησα τὶς δυὸ συνθῆκες τὴν μιὰ ἀπέναντι στὴν ἄλλη, καὶ τὶς ἐξέτασα σημεῖο πρὸς σημεῖο ἀποδείχνοντας ὅτι ἡ μιὰ ὁραματιζόταν ἕναν κόσμο δίχως σύνορα, σὲ σύγκριση μὲ τὴν ἄλλη ποὺ ἀποτελοῦσε χτυπητὸ παράδειγμα τῆς ἀπανθρωπίας. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἐκπληκτικό. Μίλησα γιαυτὸ τὸ θέμα μπροστὰ σὲ συγκεντρώσεις δυὸ χιλιάδων ἀτόμων, κάποια φορὰ μάλιστα τρεῖς χιλιάδες ἐχθρικὰ βλέμματα εἶχαν συγκεντρωθεῖ πάνω μου. Τρεῖς ὧρες ὅμως ἀργότερα εἶχα στὰ πόδια μου μιὰ μάζα παλλόμενη ἀπὸ ἱερὴ ἀγανάκτηση, ζωντανεμένη ἀπὸ μιὰν δίχως ὅρια ὀργή. Ἄλλη μιὰ φορά, ἕνα μεγάλο ψέμα εἶχε ξεριζωθεῖ ἀπ' τὴν ματιὰ καὶ τὸ μυαλὸ χιλιάδων ἀνθρώπων καὶ μιὰ ἀλήθεια εἶχε φυτευτεῖ στὴ θέση του.

Θεώρησα τότε ὅτι αὐτὲς οἱ δυὸ ὁμιλίες: «Τὰ ἀληθινὰ αἴτια τοῦ παγκοσμίου πολέμου» καὶ «οἱ συνθῆκες εἰρήνης τοῦ Μπρέστ - Λιτόβσκ καὶ τῶν Βερσαλλιῶν» ἦταν ἀπ' τὶς πιὸ βασικὲς καὶ τὶς ἐπανέλαβα πάλι πολλὲς φορές, δεκάδες φορές, μὲ ἀνανεωμένο πάντα σχῆμα, ὥσπου τὸ πράγμα νὰ γίνει βαθειὰ καὶ ξεκάθαρη πεποίθηση ἀνάμεσα στὰ πλήθη ποὺ ἀποτέλεσαν τὰ πρῶτα μέλη τοῦ κινήματός μας.

Αὐτὲς οἱ συγκεντρώσεις εἶχαν κ' ἕνα ἄλλο πλεονέκτημα γιὰ μένα: συνήθιζα, προσαρμοζόμουν σιγὰ-σιγὰ στὸν ρόλο τοῦ ρήτορα τῶν μεγάλων λαϊκῶν συγκεντρώσεων. Ἐγκατέλειψα τὸ παθητικὸ ὕφος καὶ ἄρχιζα νὰ ἐφαρμόζω τὸ στὺλ καὶ τὶς κινήσεις ποὺ ἀπαιτοῦσε μιὰ μεγάλη αἴθουσα γεμάτη ἀπὸ χιλιάδες ἀνθρώπους.

Δὲν χρησιμοποίησα, ἐκείνη τὴν ἐποχή, τὰ μέσα ποὺ μεταχειρίζονται σήμερα τ' ἄλλα κόμματα γιὰ νὰ κερδίσουν τὴν κοινὴ γνώμη.

Δὲν ἔκαμα καμία προσπάθεια ν' ἀνοίξουν τὰ μάτια τοῦ λαοῦ πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση, ἀσχολία ποὺ ταίριαζε σὲ ἀπατηλοὺς φτωχοπρόδρομους. Ὅταν ἕνας πολιτικός, ὑποτιθέμενος ἐθνικιστής, διοργάνωνε καμιὰν ὁμιλία, φρόντιζε νἆναι πάντα μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν του, ἢ μεταξὺ ἀνθρώπων ποὺ συμμερίζονταν τὶς ἀπόψεις καὶ τὶς πεποιθήσεις του, ὥστε τὰ ἐπιχειρήματά του νὰ μποροῦν νἄβρουν ἀνταπόκριση. Ἐμένα κάτι τέτοιο δὲν μ' ἀφοροῦσε· ἤθελα μονάχα νὰ κερδίσω, μὲ τὴν διδαχὴ καὶ τὴν προπαγάνδα, αὐτοὺς ποὺ ἀνῆκαν ἀπὸ καταγωγὴ καὶ μόρφωση, στὸ ἀντίπαλο στρατόπεδο.

Γιὰ ν' ἀνοίξουμε τὰ μάτια στὸ λαὸ χρησιμοποιήσαμε ἀκόμη καὶ

προκηρύξεις. Ἀπὸ τότε ποὺ ἤμουνα στὸ στρατὸ εἶχα συντάξει μιὰ προκήρυξη ποὺ κατεξευτέλιζα τὶς δυὸ συνθῆκες: τοῦ Μπρέστ-Λιτόβσκ καὶ τῶν Βερσαλλιῶν· κυκλοφόρησε εὐρύτατα κ' εἶχε μεγάλη ἀπήχηση. Ἀργότερα τὴν ξανατύπωσα γιὰ τὸ κόμμα καὶ τὰ ἀποτελέσματά της ἦταν τὸ ἴδιο ἀποφασιστικά. Τὸ χαρακτηριστικὸ τῶν πρώτων μας συγκεντρώσεων: ὅλα τὰ τραπέζια τῆς αἴθουσας εἶχαν κατακλυσθεῖ ἀπὸ ἐφημερίδες, προκηρύξεις καὶ μανιφέστα. Ἀλλὰ τὸ βάρος τῆς προσπάθειάς μας ἦταν πάντα ὁ λόγος.

Στὴν πραγματικότητα μόνον ὁ λόγος μπορεῖ νὰ προκαλέσει ἐπαναστάσεις, ἀληθινὰ μεγάλες, γεγονὸς ποὺ στηρίζεται σὲ καθαρὰ ψυχολογικὰ αἴτια.

Ἔχω κιόλας ἀποδείξει, στὸν πρῶτο τόμο τοῦ ἔργου μου αὐτοῦ, ὅτι ὅλα τὰ μεγάλα γεγονότα ποὺ συντάραξαν τὸν κόσμον ὀφείλονταν στὸ ζωντανὸ λόγο κι ὄχι στὰ γραπτὰ κείμενα. Ὁ τύπος ἀσχολήθηκε ἐπὶ μέρες ὁλόκληρες μ' αὐτὸ τὸ θέμα καὶ φυσικὰ ἡ θεωρία μου αὐτὴ συνάντησε τὶς πιὸ ἰσχυρὲς ἀντιθέσεις, πρὸ πάντων ἀπὸ μέρους τῶν μπουρζουάδων. Ὅμως ἡ ἀπόλυτη λογικὴ αὐτῆς τῆς θεωρίας ἀποστόμωσε τοὺς σκεπτικιστές. Οἱ μπουρζουάδες διανοούμενοι πῆγαν ἐνάντια σ' αὐτὴ τὴν ἄποψη μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ ταὺς ἔλλειπε αὐτὸ τὸ δῶρο τῆς ἐπίδρασης πάνω στὶς μάζες, μιὰ κι αὐτοὶ ἐξαντλοῦν ὅλη τους τὴν δραστηριότητα στὴν πένα, ἀρνούμενοι κι ἀπορρίπτοντας τὴν μεγάλη προπαγανδιστικὴ δύναμη τοῦ λόγου. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ στάση εἶναι χαρακτηριστικὴ τῆς σημερινῆς ἀστικῆς κοινωνίας· ἔχασε δηλαδὴ ὁλωσδιόλου τὸ ἀναγκαῖο ψυχολογικὸ ἔνστικτο ἐπιβολῆς καὶ ἐπίδρασης πάνω στὶς μάζες.

Ἐνῶ ὁ ρήτορας κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ὁμιλίας του ἔχει τὸ πλεονέκτημα νὰ κάνει τὶς ἀπαιτούμενες ἐπανορθώσεις κρίνοντας ἀπ' τὴν ἔκφραση τῶν ἀκροατῶν του, ἢ νὰ διαπιστώσει ὡς ποιὸ σημεῖο μποροῦν νὰ καταλάβουν καὶ νὰ παρακολουθήσουν αὐτὰ ποὺ τοὺς λέει, ἢ καὶ ἂν ἡ ἐντύπωση ἀπ' τὰ λόγια του φτάνει ὡς τὰ ἐπιθυμητὰ ὅρια, ὁ συγγραφέας δὲν ἔχει καμιὰ ἀπολύτως ἐπαφὴ μὲ τοὺς ἀναγνῶστες του. Κατὰ συνέπεια δὲν θὰ μπορέσει ποτὲ νὰ προσανατολισθεῖ μ' ἕνα ζωντανὸ ἀκροατήριο, οὔτε νὰ ἐπιβληθεῖ σ' ἕνα πλῆθος ποὺ θὰ στέκεται ἐκεῖ, μπροστὰ στὰ μάτια του νὰ τὸν κοιτάζει. Θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ χρησιμοποιήσει στὸ κείμενό του γενικότητες. Ἔτσι χάνει ὡς ἕνα βαθμό, ὑστερεῖ σὲ ψυχολογικὴ ἀντίληψη καὶ σὲ εὐστροφία. Ἕνας φωτισμένος ρήτορας λοιπόν, θὰ μπορέσει πάντα νὰ γράφει καλύτερα, ἐνῶ ἕνας προικισμένος συγραφέας δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ μιλήσει καλὰ ἐκτὸς ἂν ἐξασκηθεῖ πολὺ σ' αὐτὴ τὴν τέχνη. Πρέπει σ' αὐτὸ νὰ προστεθεῖ ὅτι ὁ ἄνθρωπος στὸ σύνολό του εἶναι τεμπέλης,

ὅτι μένει πάντα δεμένος μὲ τὶς παλιές του συνήθειες κι ὅτι δύσκολα θὰ πάρει στὰ χέρια του ἕνα κείμενο ποὺ δὲν ἀναφέρεται σ' αὐτὰ ποὺ πιστεύει, ποὺ δὲν θὰ τοῦ προσφέρει αὐτὰ ποὺ περιμένει. Τὸ κείμενο μιᾶς ὁποιασδήποτε θεωρίας ἔχει τὶς πιὸ πολλὲς πιθανότητες νὰ διαβαστεῖ ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἀνήκουν, ποὺ πρεσβεύουν τὴν ἴδια θεωρία. Μιὰ προκήρυξη ἢ μιὰ ἀφίσσα μόνον, διαβάζονται πιὸ εὔκολα γιατὶ εἶναι σύντομες, καὶ τραβοῦν γιὰ μιὰ μονάχα στιγμὴ τὴν προσοχὴ τοῦ ἀντίπαλου. Οἱ εἰκόνες, τὰ σχέδια ὡς κ' οἱ κινηματογραφικὲς ταινίες, ἔχουν ἀκόμη μεγαλύτερη δύναμη ἐπιρροῆς πάνω σ' αὐτὸ τὸ ἐπίπεδο τῆς μάζας. Ἐδῶ τὸ πλῆθος χρησιμοποιεῖ ἀκόμη λιγώτερο τὸ μυαλό του· τοῦ φτάνει νὰ βλέπει ἁπλῶς καὶ νὰ διαβάζει τὸ πολὺ-πολύ, κείμενα ὅσο γίνεται πιὸ ἁπλὰ καὶ λιγόλογα. Κ' εἶναι πάρα πολλοὶ αὐτοὶ ποὺ συμφωνοῦν καὶ πείθονται νὰ παρακολουθήσουν μιὰ ἐπίδειξη σὲ εἰκόνες, παρὰ νὰ διαβάσουν ἕνα κείμενο μικρὸ ἢ μεγάλο. Ἡ εἰκόνα προσφέρει στὸν ἄνθρωπο μέσα σ' ἕνα πολὺ σύντομο χρονικὸ διάστημα, θάλεγα σὲ μιὰ μονάχα στιγμή, ὅσα δὲν θὰ τοῦ πρόσφερε ἕνα διάβασμα κουραστικὸ καὶ πολύωρο.

Ὅμως τὸ σπουδαιότερο εἶναι πὼς δὲν ξέρουμε ποτέ, μ' ἕνα κείμενο, σὲ ποιὰ χέρια θὰ πέσει· καὶ μολοντοῦτο πάντα ἔχει τὸ ἴδιο σχῆμα, τὴν ἴδια πρώτη μορφὴ ποὺ τοὔδωσεν ὁ συγγραφέας του. Ἡ ἐπίδρασή του, γενικά, θὰ εἶναι περισσότερο ἢ λιγώτερο εὐεργετική, ἀνάλογα μὲ τὸ μέτρο ποὺ ἡ σύνταξή του θ' ἀνταποκρίνεται στὴν διανοητικὴ στάθμη ὅπου βρίσκονται οἱ ἀναγνῶστες του. Ἕνα βιβλίο προωρισμένο γιὰ τὴν πλατειὰ μάζα πρέπει, ἀπ' τὴν ἀρχή, νὰ διαθέτει τὸ ὕφος καὶ τὸ διανοητικὸ ἐπίπεδό του ἀνάλογα μὲ τὸ κοινὸ καὶ διαφορετικὰ ἀπὸ ἕνα ἄλλο βιβλίο ποὺ θὰ γραφτεῖ γιὰ τὰ ἀνώτερα διανοητικὰ στρώματα τῆς κοινωνίας.

Μ' αὐτὲς τὶς προϋποθέσεις τὸ γραπτὸ κείμενο δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθεῖ μὲ τὸν λόγο. Ὁ ρήτορας εἶναι σὲ θέση ὁποτε θέλει νὰ αναφερθεῖ στὸ ἴδιο θέμα ποὺ πραγματεύεται ἕνα βιβλίο· ἂν εἶναι μεγάλος, ἐμπνευσμένος ρήτορας, δὲν θὰ χρησιμοποιήσει ποτὲ τὸ ἴδιο θέμα δυὸ φορὲς μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Θ' ἀφεθεῖ πάντα στὴ διάθεση τοῦ κοινοῦ, ἔτσι ποὺ ἐνστικτώδικα θὰ βρεῖ τὰ ἀπαραίτητα λόγια γιὰ νὰ φτάσει ἴσια στὴν καρδιὰ τῶν ἀκροατῶν του. Ἂν κάνει κάποιο λάθος, ἔχει τὴν ἴδια κιόλας στιγμὴ μπροστά του, τοὺς ζωντανοὺς διορθωτὲς τοῦ κειμένου του. Ὅπως κι ὅλας ἔχω πεῖ, μπορεῖ νὰ διαβάσει στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων γύρω του: *πρῶτο* ἂν κατάλαβαν αὐτὰ ποὺ τοὺς λέει· *δεύτερο* ἂν μποροῦν νὰ παρακολουθήσουν τὸν τρόπον ποὺ τοὺς ἐκθέτει τὶς ἀπόψεις του· *τρίτο* ὡς ποιὸ σημεῖο τοὺς ἔπεισε κιόλας πὼς ἔχει δίκιο. Ἂν παρατηρήσει,—πρῶτον—ὅτι δὲν κατάλαβαν, θὰ ἐξη-

γηθεῖ μ' ἕναν τρόπο τόσο ἁπλὸ καὶ ξεκάθαρο ὥστε κι ὁ τελευταῖος ἀπ' τοὺς ἀκροατές του νὰ τὸν κατανοήσει· ἂν διαισθανθεῖ —δεύτερον— ὅτι δὲν μποροῦν πιὰ νὰ τὸν παρακολουθήσουν θ' ἀρχίσει νὰ τοποθετεῖ κλιμακωτὰ τὶς ἀπόψεις του μὲ ἀργὸ ρυθμὸ καὶ προοδευτικὰ ὥστε κι ὁ πιὸ ἀδύνατος διανοητικὰ ἀπ' τὸ κοινό του, νὰ μὴ μείνει πίσω· καὶ —τρίτον— ἂν διαπιστώσει ὅτι οἱ ἀκροατές του δὲν ἔχουν ἀκόμη πεισθεῖ ὁλοκληρωτικὰ ἀπ' τὰ ἐπιχειρήματά του, θὰ τοὺς τὰ ἐπαναλάβει μιά, δυὸ καὶ τρεῖς φορὲς συνέχεια μὲ καινούργια παραδείγματα, θὰ ἐκθέσει ὁ ἴδιος τὶς ἀντιρρήσεις ποὺ αὐτοὶ δὲν διατύπωσαν κι ὅμως τὶς ἔχουν καὶ τοὺς καταπιέζουν καὶ θὰ τὶς ἀνατρέψει, θὰ τὶς ἀναλύσει ὡς τὸ σημεῖο ποὺ κ' οἱ τελευταῖες ὁμάδες τῶν ἀντίθετων στὴν γνώμη, νὰ φτάσουν νὰ ὁμολογήσουν, μὲ τὴν στάση καὶ τὴν ἔκφρασή τους, ὅτι κατακτήθηκαν ἀπ' τὴ λογικὴ τῶν ἀπόψεών του.

Πολὺ συχνὰ μάλιστα, θὰ χρειαστεῖ ὁ ρήτορας νὰ πολεμήσει μὲ τὶς ἀντιρρήσεις τοῦ κοινοῦ ποὺ δὲν στηρίζονται στὴ λογική, ποὺ εἶναι στὸ σύνολό τους ἀσυνείδητες κ' ἔχουν τὴν καταγωγή τους στὸ συναίσθημα. Τὸ νὰ ὑπερπηδήσει αὐτὸ τὸ φράγμα τῆς ἐνστικτώδικης ἀντιπάθειας, τοῦ παθιασμένου μίσους, τῆς ἐχθρικῆς ἀντίθεσης, εἶναι χίλιες φορὲς πιὸ δύσκολο, ἀπ' τὸ νὰ διορθώσει, νὰ μεταλλάξει μέσα τους μιὰν ἐπιστημονικὴ θεωρία διεστραμμένη ἢ κακοχωνεμένη. Μποροῦμε νὰ ἀποδείξουμε καὶ νὰ φωτίσουμε τὶς ψεύτικες θεωρίες, τὶς ἀνεπαρκεῖς γνώσεις, τὴν κακὴ ἀγωγὴ ἑνὸς κοινοῦ, μὰ δὲν θὰ νικήσουμε τὸ ἴδιο εὔκολα τὴν συναισθηματικὴ ἀντίδρασή του. Μονάχα μιὰ ἐπίκληση σ' αὐτὲς τὶς ἴδιες μυστηριακὲς δυνάμεις μπορεῖ νἄχει κάποιο ἀποτέλεσμα· κι αὐτὸ δὲν θὰ τὸ καταφέρει σχεδὸν ποτὲ ἕνας συγγραφέας παρὰ μόνο ἕνας ρήτορας.

Ἡ σημαντικώτερη ἀπόδειξη πάνω σ' αὐτὸ εἶναι ἡ ἀκόλουθη: παρόλο ποὺ ὁ ἀστικὸς τύπος, ποὺ συχνὰ εἶναι στ' ἀλήθεια πολὺ ἔξυπνα ὀργανωμένος, ἐξαπολύει καθημερινὰ πάνω στὸ λαό μας, δὲν ξέρω καὶ ἐγὼ πόσες χιλιάδες ἑκατομμυρίων ἐπιχειρήματα, ποτὲ δὲν μπόρεσε νὰ ἐμποδίσει τὴν πλατιὰ μάζα τοῦ λαοῦ νὰ νοιώθει ἀδυσώπητα ἐχθρικὰ ἐνάντια σ' αὐτὸν τὸν ἀστικὸ κόσμο. Ὁλόκληρος αὐτὸς ὁ κατακλυσμὸς τῶν ἐφημερίδων, ὅλα αὐτὰ τὰ βιβλία ποὺ ἐκδίδονται κάθε χρόνο ἀπ' τοὺς διανοούμενους, γλυστροῦν πάνω στὰ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ποὺ σχηματίζουν τὰ κατώτερα στρώματα τῆς κοινωνίας, σὰν τὸ νερὸ πάνω σὲ λαδωμένο δέρμα. Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγηθεῖ παρὰ μόνο μ' αὐτοὺς τοὺς δυὸ λόγους: ἢ τὸ περιεχόμενο αὐτῆς τῆς φιλολογικῆς παραγωγῆς τοῦ ἀστικοῦ μας κόσμου δὲν ἀξίζει τίποτα, ἢ πάλι εἶν' ἀδύνατο νὰ φτάσεις μέχρι τὴν καρδιὰ τῆς μάζας μόνο μὲ

τὰ γραπτά. Κι αὐτὸ γίνεται ἀκόμη πιὸ ἀληθινό, ὅταν συλλογιστεῖ κανεὶς πόσο ἐλάχιστες ψυχολογικὲς παρατηρήσεις ἔχουν γίνει πάνω σ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα.

Γιατὶ κανεὶς δὲν μπόρεσε ν' ἀπαντήσει στὸ ἐρώτημα, (ὅπως τὄκαμε μιὰ ἐθνικιστικὴ ἐφημερίδα τοῦ Βερολίνου) πῶς δηλαδὴ κι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ μαρξισμὸς μὲ τὴν φιλολογία του καὶ μὲ τὸ βασικὸ ἔργο τοῦ Κὰρλ Μάρξ, ἀποτελεῖ μιὰ διαβεβαίωση γιὰ τὸ ἀντίθετο. Ποτὲ ἄλλοτε ἕνα ἐπιφανειακὸ κι ἀνόητο ἐπιχείρημα σὰν αὐτὸ δὲν ἐπιβεβαίωσε μιὰ λανθασμένη ἀντίληψη. Αὐτὸ ποὺ ἔκανε τὸν μαρξισμὸ νἄχει καταπληκτικὴ ἐπίδραση στὶς λαϊκὲς μάζες δὲν εἶναι διόλου τὸ διανοουμενίστικο ἔργο, τὰ γραπτὰ καὶ τ' ἀποκτήματα τῆς ἑβραϊκῆς διανόησης, εἶναι μονάχα τὸ ἀνίκητο κῦμα τῆς προφορικῆς προπαγάνδας ποὺ συνεπῆρε τὰ τελευταῖα χρόνια τὶς ἐργατικὲς μάζες. Στὶς ἑκατὸ χιλιάδες Γερμανοὺς ἐργάτες δύσκολα θὰ βρεῖς ἑκατὸ νὰ ξέρουν τὸ μαρξιστικὸ ἔργο, ποὺ τὸ σπουδάζουν καὶ τὸ μελετοῦν οἱ διανοούμενοι καὶ προπάντων οἱ Ἑβραῖοι, παρὰ οἱ ἀληθινοὶ ὀπαδοὶ αὐτοῦ τοῦ ἴδιου προλεταριάτου.

Καὶ στ' ἀλήθεια αὐτὰ τὰ κείμενα εἶναι σὰ νὰ μὴ γράφτηκαν ποτὲ γιὰ τὴ μεγάλη μάζα, μὰ ἀποκλειστικὰ γιὰ τὴν ἡγετικὴ ὁμάδα τῆς Ἑβραϊκῆς μηχανῆς ποὺ βάλθηκε νὰ κατακτήσει τὸν κόσμο· καὶ μετὰ ἀναζωογονήθηκε ἀπὸ μιὰ καινούργια λιχουδιά: ἀπὸ τὸν τύπο. Γιατὶ νὰ ποιὰ εἶναι ἡ διαφορὰ ἀνάμεσα στὸν μαρξιστικὸ καὶ στὸν ἀστικὸ τύπο: στὶς μαρξιστικὲς ἐφημερίδες γράφουν εἰδικοὶ προπαγανδιστές, ἐνῶ ὁ ἀστικὸς τύπος ἐμπιστεύεται τὴν προπαγάνδα του σὲ γραφιάδες. Ὁ σκοτεινὸς σοσιαλιστὴς συντάκτης, ποὺ σχεδὸν κάθε φορὰ ποὺ θὰ καθήσει νὰ γράψει ἔχει μόλις γυρίσει ἀπὸ κάποια εἰδικὴ συγκέντρωση ἢ συλλαλητήριο, γνωρίζει τὸν κόσμο του ὅσο κανένας ἄλλος. Ἀλλὰ ὁ ἀστὸς καλαμαράς, ποὺ βγαίνει ἀπ' τὸ θλιβερὸ γραφεῖο του γιὰ ν' ἀντιμετωπίσει τὴ μάζα, νοιώθει κιόλας ἄρρωστος μὲ μόνη τὴν ἀπόπνοια αὐτῆς τῆς λαϊκῆς μάζας καὶ τέλεια ἀδύναμος ἀπέναντί της, ὥστε νὰ χρησιμοποιήσει τὴν ἴδια μ' αὐτὴν γλῶσσα.

Ὁ μαρξισμὸς μπόρεσε νὰ κερδίσει τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἐργατῶν, ὄχι βέβαια μὲ τὰ γραφτὰ τῶν πατέρων τῆς μαρξιστικῆς ἐκκλησίας, μὰ μὲ τὴν ἀκαταπόνητη κι ἀληθινὰ ἔξυπνη προπαγάνδα ποὺ ἀσκεῖται ἀπὸ χιλιάδες ἀκούραστους ἀνθρώπους ποὺ κλιμακώνονται ἀπ' τὸν μεγάλο ἀπόστολο τοῦ μίσους ὡς τὸν ἀσήμαντο συνδικαλιστή· ἀπ' τὸν ἄνθρωπο τῆς ἐμπιστοσύνης μέσα σ' ἕνα φιλικὸ κύκλο ὡς τὸν ρήτορα ποὺ παρεμβαίνει σὲ συζητήσεις, διοργανώνονται χιλιάδες συγκεντρώσεις ὅπου οἱ λαϊκοὶ αὐτοὶ ὁμιλητές, ὄρθιοι πάνω σ' ἕνα τραπέζι, μέσα σὲ μιὰ μπυραρία γεμάτη καπνούς, σφυροκοποῦν στ'

ἀνθρώπινα μυαλὰ τὶς ἰδέες τους· μ' αὐτὸ τὸν τρόπο μπόρεσαν ν' ἀποκτήσουν τεράστια πεῖρα γιὰ τὸ ὑλικὸ ποὔχαν ἀπέναντί τους κ' ἔπρεπε νὰ τὸ πλάσουν. Κι αὐτὴ ἡ πεῖρα θὰ τοὺς βοηθήσει ἀργότερα, θὰ τοὺς δώσει τὰ μέσα καὶ τὰ ὅπλα γιὰ νὰ καταλάβουν ἐξ ἐφόδου τὴν κοινὴ γνώμη. Μετὰ εἶναι κ' ἐκεῖνες οἱ γιγάντιες συγκεντρώσεις ποὺ χαράζουν μέσα στὸ μυαλὸ τῶν ἀνθρωπάκηδων πὼς ἔστω κι ἂν εἶναι ταπεινὰ σκουλήκια, μποροῦν μολοντοῦτο ν' ἀποτελέσουν τὰ μέλη τοῦ σώματος κάποιου δράκοντα, ποὺ ἡ καφτὴ του ἀνάσα θὰ κάψει μιὰ μέρα τὸν ἀστικὸ κόσμο ποὺ ἀπεχθάνονται, καὶ πὼς ἡ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου θὰ γιορτάσει μιὰ μέρα τὴν τελική της νίκη.

Αὐτὴ ἡ προπαγάνδα θὰ σχηματίσει μὲ τὸν καιρὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ θἆναι σὲ θέση νὰ διαβάσουν καὶ νὰ καταλάβουν τὴν σοσιολιστικὴ ἐφημερίδα· ὅμως οἱ ἐφημερίδες αὐτὲς θὰ μιλοῦν περισσότερο, παρὰ θἆναι γραφτές. Γιατί, ἐνῶ στὸ ἀστικὸ καθεστώς, οἱ καθηγητές, οἱ διανοούμενοι, οἱ θεωρητικοὶ κ' οἱ γραφιάδες, ἐπιχειροῦν κάποτε-κάποτε καὶ νὰ μιλήσουν, στὸν μαρξισμὸ οἱ ρήτορες εἶν' αὐτοὶ ποὺ ἐπιχειροῦν νὰ γράψουν. Καὶ δικαιολογημένα, ὁ Ἑβραῖος, ποὺ αὐτὸς ἀναλαμβάνει κυρίως τὴν τέτοια δουλειὰ γιατὶ τὰ καταφέρνει μὲ τὴ διαλεκτικὴ τοῦ ψεύδους καὶ μὲ τὴν εὐστροφία του καλύτερα ἀπὸ καθέναν ἄλλο, μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθεῖ σὰν ρήτορας προπαγανδιστής, παρὰ σὰν ἄλλος συγγραφέας.

Καὶ νά γιατὶ ὁ ἀστικὸς τύπος (βάζοντας κατὰ μέρος τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ περισσότερος ἔχει κιόλας ἐξιουδαϊστεῖ κ' ἔτσι δὲν προσφέρει σοβαρὸ ἀντικείμενο μελέτης) δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ ἐξασκήσει καμιὰν ἐπίδραση στὰ πιὸ πολυάριθμα στρώματα τοῦ λαοῦ μας. Τὴν ἴδια ὥρα κιόλας ποὺ γίνεται μιὰ συγκέντρωση, ὁ ρήτορας ποὺ διαθέτει εὐαίσθητα νεῦρα μπορεῖ νὰ διακρίνει καὶ νὰ καταμετρήσει ὡς ποιὸ σημεῖο εἶναι δύσκολο νὰ κατανοήσει τὶς προκαταλήψεις, τὶς ψυχικὲς καταστάσεις, τὰ συναισθήματα κ. τ. λ. καὶ νὰ ἐξασκήσει ἀνάλογα πάνω τους τὴν ἀποφασιστική του ἐπίδραση. Ἡ ἴδια συγκέντρωση, τὸ ἴδιο θέμα ὁμιλίας, ὁ ἴδιος ρήτορας, μπορεῖ νἄχουν διαφορετικὴ ἐπίδραση πάνω στὸ πλῆθος, στὶς δέκα τὸ πρωί, στὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα, ἢ τὸ βράδυ. Ὅταν ἀκόμη ἔκανα τὰ πρῶτα βήματα, ὠργάνωσα μερικὲς ἀπ' τὶς συγκεντρώσεις τὸ πρωὶ καὶ θυμοῦμαι τώρα μιὰ ἀπ' αὐτὲς ποὺ δόθηκε στὴν μπυραρία Κιντκέλλερ τοῦ Μονάχου. Ἦταν μία διαμαρτυρία γιὰ τὴν «καταπίεση στὰ γερμανικὰ ἐδάφη». Ἡ αἴθουσα τοῦ Κιντκέλλερ ἦταν, ἐκείνη τὴν ἐποχή, ἡ μεγαλύτερη ποὺ ὑπῆρχε στὸ Μόναχο κι ὁ κίνδυνος, τὸ ρισκάρισμα τῆς ἀποτυχίας, πολὺ μεγάλο. Γιὰ νὰ δώσω στὰ μέλη τοῦ κόμματός μου καὶ σ' ὅσους θἄθελαν νἄρθουν ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερες διευκολύνσεις, ὥρισα τὴν συγκέν-

τρωση κάποια Κυριακή στίς 10 τό πρωί. Τό άποτέλεσμα στάθηκε άπογοητευτικό, μά άπόλυτα διδακτικό: ή αίθουσα γέμισε, πράγμα πού έδειχνε στήν άρχή ότι όλα θά πάνε καλά· μά τό άκροατήριο έμεινε ψυχρό καί παγωμένο όσην ώρα μιλούσα· κανείς δέν ένθουσιάστηκε· κ' έγώ ό ίδιος σάν ρήτορας ένοιωσα βαθύτατην άπογοήτευση πού δέν μπόρεσα νά δημιουργήσω κανένα δεσμό, καμιάν έπαφή μέ τούς άκροατές μου. Πίστευα πώς δέν μίλησα χειρότερα άπό άλλη φορά· άλλά τό άποτέλεσμα στάθηκε ένα όλοστρόγγυλο μηδενικό. Έφυγα άπ' τήν συγκέντρωση πολύ δυσαρεστημένος, μά μέ μιάν άκόμη έμπειρία. Όσες φορές έπιχείρησα τό ίδιο, είχα πάντα τήν ίδια άποτυχία.

Κανείς δέν πρέπει νά έκπλαγεί άπ' αύτό. Πηγαίνετε σέ μιά θεατρική παράσταση καί δείτε ένα έργο στίς τρεϊς τό μεσημέρι. Κ' ύστερα νά ξαναπάτε στό ίδιο έργο μέ τούς ίδιους ήθοποιούς στίς όχτώ τό βράδυ· θά νοιώσετε κατάπληξη άπό τήν διαφορά κι άπό τήν έντύπωση πού θά συναποκομίσετε φεύγοντας. Ένας άνθρωπος έξυπνος καί μέ παρατηρητικότητα είναι εύκολο νά συμπεράνει ότι μιά έκδήλωση πού γίνεται τ' άπόγευμα, προξενεϊ λιγώτερες έντυπώσεις άπό μιάν άλλη πού θά γίνει βράδυ. Αύτό θά φανεί καλύτερα στόν κινηματογράφο γιατί μέ τό θέατρο μπορούμε νά πούμε ότι ίσως ό ήθοποιός δέν έδωσε όλο του τόν έαυτό τό άπόγευμα. Όμως τό φίλμ δέν άλλάζει, ούτε τ' άπόγευμα ούτε τό βράδυ. Όχι, είναι πιά σίγουρο, ή ώρα παίζει άποφασιστικό ρόλο, καθώς κι ό τόπος. Ύπάρχουν σημεία συγκεντρώσεων πού δημιουργούν ψυχρήν άτμόσφαιρα γιά λόγους πού δύσκολα έξηγούνται καί πού μέ πολύν κόπο θά κατορθώσει ό ρήτορας νά τήν άπαλύνει καί νά τήν ζεστάνει. Οί άναμνήσεις πάλι κ' οί εικόνες άπ' τό παρελθόν πού ύπάρχουν μέσα στόν άνθρωπο, είναι ίκανές νά άσκήσουν άποφασιστικήν έπιρροή πάνω του. Μιά παράσταση τού *Πάρσιφαλ* στό Μπάιρόυτ θά προξενήσει πάντα άλλιώτικη έντύπωση άπ' αύτήν πού θά γεννιόταν, άν δινόνταν σ' όποιοδήποτε άλλο μέρος τού κόσμου.

Όλες αύτές οί περιπτώσεις έξαρτώνται άπό τήν έξασθένηση τής έλεύθερης βούλησης τού άνθρώπου. Πρό πάντων στήν περίπτωση όπου ή συγκέντρωση άπαρτίζεται άπό άτομα μέ διαφορετικές άντιλήψεις πού πρέπει νά έξομαλυνθούν. Τό πρωί καί όλόκληρη τήν ήμέρα, οί δυνάμεις τής άνθρώπινης θέλησης άντιστέκονται μέ τήν πιό μεγάλη ένεργητικότητα στίς προσπάθειες νά τούς έπιβάλλουν μιά θέληση ξένη, μιά γνώμη άγνωστη. Όμως τό βράδυ ύποκύπτουν πιό εύκολα στήν κατακτητική δύναμη μιάς θέλησης ίσχυρότερης. Γιατί, στήν πραγματικότητα, κάθε τέτοια συγκέντρωση είναι καί μιά πάλη άνάμεσα σέ

δυὸ ἀντίθετες δυνάμεις. Τὸ ἰσχυρὸ ρητορικὸ ταλέντο τῆς ἀποστολικῆς κατακτητικῆς φύσης, θὰ πετύχει εὐκολώτερα νὰ ἐμφυσήσει μιὰ καινούργια ἀντίληψη σὲ ἀνθρώπους ποὺ κιόλας ἔχουν ὑποστεῖ, ἀπὸ φυσικοῦ τους, μιὰ χαλάρωση τῆς ἀντιστασιακῆς τους ἱκανότητας, πολὺ περισσσότερο παρὰ ὅταν θἄχουν πλήρη ἐπίγνωση τῆς πνευματικῆς τους διαύγειας καὶ τῆς θέλησής τους.

Τὸ ἴδιο ἀποτέλεσμα πετυχαίνεται μέσα στὸ πολύχρωμο μισοσκόταδο, τὸ γεμάτο μυστήριο, τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, μὲ τὰ κεριά, τοὺς λιβανωτούς, τὰ θυμιάματα κ. τ. λ.

Στὴ διάρκεια αὐτῆς τῆς μάχης τοῦ ρήτορα μὲ τοὺς ἀντιπάλους του ποὺ θέλει νὰ κατακτήσει, θὰ λάμψει λίγο - λίγο, ἡ θαυμαστὴ γνώση τῶν ψυχολογικῶν συνθηκῶν ποὺ ἀπαρτίζουν τὴν προπαγάνδα, πράγμα ποὺ λείπει σχεδὸν ὁλοκληρωτικὰ ἀπ' τὸν συγγραφέα. Γιαυτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο τὰ γραπτὰ κείμενα μὲ τὶς περιωρισμένες τους δυνατότητες, δὲν θὰ χρησιμέψουν γενικά, παρὰ γιὰ νὰ διαφυλάξουν, νὰ ἐπιβεβαιώσουν ἢ νὰ ἰσχυροποιήσουν πεποιθήσεις κι ἀντιλήψεις ἤδη ὑπάρχουσες. Καμιὰ ἀπ' τὶς μεγάλες ἐπαναστάσεις τῆς ἱστορίας δὲν ὀφείλεται στὸν γραπτὸ λόγο. Τὰ κείμενα συνόδεψαν μονάχα τὶς ἐπαναστάσεις.

Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχει κανεὶς ποὺ νὰ νομίζει πὼς ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση θἄχε ποτὲ πραγματοποιηθεῖ μὲ τὶς φιλοσοφικὲς θεωρίες, ἂν δὲν εἶχε βρεῖ ἕναν ὁλόκληρο στρατὸ ἀπὸ ἔνθερμους ἀγωνιστὲς ποὺ τοὺς ὑποκινοῦσαν δημαγωγοὶ ἀνώτερης ποιότητας· ξύπνησαν τὰ πάθη τοῦ λαοῦ ποὺ ὑπόφερε ὥσπου ξέσπασε ἡ τρομερὴ ἐκείνη ἡφαιστειακὴ ἔκρηξη ποὺ ξάπλωσε τὸν τρόμο σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη. Ἄλλο παράδειγμα: ἡ πιὸ μεγάλη ἐπαναστατικὴ παραφορὰ τοῦ καιροῦ μας, ἡ μπολσεβίκικη ἐπανάσταση στὴ Ρωσία, δὲν γίνηκε βέβαια μὲ τὰ γραφτὰ τοῦ Λένιν, ἀλλ' ἀπὸ τὴν ὅλο μῖσος ρητορικὴ δεινότητα ἀναρίθμητων ἀποστόλων —μικρῶν ἢ μεγάλων— τῆς προφορικῆς προπαγάνδας.

Αὐτὸς ὁ λαὸς ποὺ δὲν ἤξερε ἀνάγνωση καὶ γραφή, δὲν μποροῦσε στ' ἀλήθεια νὰ ξυπνήσει ἐπαναστατικὰ διαβάζοντας τὸν Κάρλ Μάρξ. Κι ὅμως τὄκαμε γιατὶ χιλιάδες ἀγωνιστὲς —ὅλοι στ' ἀλήθεια προσηλωμένοι στὸν ἴδιο σκοπό— τοῦ ὑποσχέθηκαν τ' ἀγαθὰ τ' οὐρανοῦ.

Ἔτσι ἔγινε παλιὰ κι αὐτὸ θὰ γίνεται πάντα στὸν κόσμο. Οἱ Γερμανοὶ διανοούμενοί μας μὲ τὴν πλέρια ἔλλειψη πρακτικῆς συναίσθησης, πιστεύουν πὼς ἕνας γραφιᾶς πρέπει ἀναγκαστικὰ νὰ διαθέτει πιότερο μυαλὸ ἀπὸ ἕναν ρήτορα. Αὐτὴ ἡ γνώμη διατυπώθηκε τελευταία σὰν δικιολογία σ' ἕνα ἄρθρο μιᾶς ἐθνικιστικῆς ἐφημερίδας ποὺ κατάληγε πὼς εἶχε ἀπογοητευθεῖ ἀπ' τὴν ἀνάγνωση τοῦ λόγου

μιανοῦ ρήτορα μεγάλης φήμης. Αὐτὸ μοῦ θυμίζει τώρα μιὰν ἄλλη κριτικὴ ποὺ μοὔπεσε στὰ χέρια κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ πολέμου· ἀναφερόταν κ' ἔκανε ἀνόητα καὶ πρόχειρα τοὺς λόγους τοῦ Λόυντ Τζῶρτζ (τότε ἦταν ἕνας ἁπλὸς ὑπουργὸς Ἐφοδιασμοῦ) γιὰ νὰ φτάσει στὸ ἐμπνευσμένο συμπέρασμα ὅτι αὐτοὶ οἱ λόγοι ἦταν χαμηλῆς ποιότητας, δεύτερης κλάσης ἀπὸ ἠθικῆς κ' ἐπιστημονικῆς πλευρᾶς κι ὅτι τ' ἀποτελέσματά τους ἦταν φτηνὰ καὶ συνηθισμένα. Ἀργότερα διάβασα μιὰ σειρὰ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους σὲ κάποια μπροσούρα καὶ δὲν μπόρεσα νὰ μὴ ξεσπάσω σὲ γέλια βλέποντας πόσο, ἐκεῖνος ὁ ἱππότης τοῦ γερμανικοῦ καλάμου, δὲν στάθηκε ἱκανὸς νὰ καταλάβει οὔτε μιὰ λέξη ἀπ' αὐτὰ τ' ἀριστουργήματα κι ἀπ' αὐτὴ τὴν μεγάλη τέχνη νὰ πλάθεις τὴν ψυχὴ τοῦ πλήθους. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἔκρινε τοὺς λόγους τοῦ Λόυντ Τζῶρτζ ἀποκλειστικὰ ὑποκειμενικά, σταθμίζοντας τὴν ἐντύπωση ποὔχαν κάνει σ' αὐτὸν τὸν ἴδιο, ἐνῶ ὁ μεγάλος Ἄγγλος δημαγωγὸς τοὺς εἶχε συνθέσει μὲ μοναδικὸ σκοπὸ νὰ κυριαρχήσει πάνω στὴ μάζα τῶν ἀκροατῶν του καὶ μὲ μιὰ πιὸ ἐλεύθερη, πλατύτερη σκοπιμότητα, νὰ ἐπιδράσει ὅσο μποροῦσε περισσότερο πάνω της. Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη οἱ λόγοι τοῦ Ἐγγλέζου ἦταν ἕνα ἀριστούργημα γιατὶ μαρτυροῦσαν μιὰ ἐκπληκτικὴ γνώση τῆς ψυχῆς τῶν κατώτατων λαϊκῶν στρωμάτων. Ἔτσι τὸ ἀποτέλεσμά τους στάθηκε ἐκπληκτικό.

Πῶς νὰ συγκρίνουμε τὸ ἀδύνατο ψέλλισμα ἑνὸς Μπέτμαν - Χόλβεγκ! Φαινομενικά, οἱ λόγοι του ἦταν βέβαια πιὸ πνευματώδεις, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα δὲν φανέρωναν παρὰ τὴν ἀδυναμία αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου νὰ μιλήσει στὸν λαό του ποὺ δὲν τὸν γνώριζε ἄλλωστε διόλου. Μολοντοῦτο, μὲ τὸ σπουργιτίσιο μυαλό του κάποιος γραφιὰς Γερμανὸς — μὲ πλατειὰ εἶν' ἀλήθεια καλλιέργεια — βάλθηκε νὰ κρίνει τὸ πνεῦμα τοῦ Ἄγγλου ὑπουργοῦ καὶ τὴν ἐντύπωση ποὺ ἔκαναν οἱ λόγοι του, κατασκευασμένοι γιὰ νὰ συγκινήσουν τὶς πλατιὲς μάζες, στὸ δικό του ἀποξεραμένο μυαλό. Κι ὄχι μόνον αὐτὸ ἀλλὰ συγκρίνοντάς τους μὲ τὰ φλύαρα δημιουργήματα κάποιων Γερμανῶν ἀνθρώπων τῆς κυβέρνησης, ἔβρισκε αὐτὰ τὰ τελευταῖα πιὸ συγκροτημένα. Τὸ ὅτι ὁ Λόυντ Τζῶρτζ ὑπῆρξε μὲ τὴν πνευματική του διαυγεια ὄχι μόνο ἴσως, μὰ χίλιες φορὲς ἀνώτερος ἀπ' τὸν Μπέτμαν - Χόλβεγκ, ἀποδεικνύεται ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ λόγοι του μὲ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἔκφρασή τους ἄνοιξαν τὸ δρόμο τῆς καρδιᾶς τοῦ λαοῦ του κ' ἔκαναν αὐτὸν τὸν λαὸ νὰ ὑπακούσει δίχως ἐπιφυλάξεις στὴ θέλησή του. Εἶναι ἀκριβῶς ἡ πρωτόγονη γλῶσσα καὶ ἡ ἐπιλογὴ τῶν στοιχειωδῶν ἐκφράσεων, ἡ χρήση τῶν ἁπλῶν παραδειγμάτων, τῶν πιὸ εὐκολονόητων, ποὺ ἀποδεῖχνουν τὸ μεγάλο ταλέντο αὐτοῦ τοῦ Ἄγγλου. *Γιατὶ ὁ λόγος*

ἑνὸς πολιτικοῦ πρὸς τὸν λαό του κρίνεται ὄχι ἀπ' τὴν ἐντύπωση ποὺ θὰ κάνει σ' ἕναν καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐπίδραση ποὺ θἄχει πάνω σ' αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸν λαό. Κι αὐτὸ μονάχα δίνει τὸ μέτρο τῆς πνευματικότητας, τῆς δυναμικότητας, ἑνὸς ρήτορα.

***

Ἡ ἐκπληκτικὴ ἀνάπτυξη τοῦ κινήματός μας, ποὺ ξεκίνησε ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια ἀπ' τὸ τίποτα, καὶ ποὺ σήμερα εἶναι σὲ θέση ν' ἀντιταχθεῖ σὲ ὅλους τοὺς ἐχθρούς, ἐσωτερικοὺς κ' ἐξωτερικούς, τοῦ λαοῦ μας, ὀφείλεται, στηρίζεται στὸ ὅτι καταλάβαμε ἀπόλυτα αὐτὴ τὴν ἄποψη καὶ τὴν ἐφαρμόσαμε.

Ὅσο βασικὴ κι ἂν εἶναι γιὰ ἕνα κίνημα ἡ κομματικὴ φιλολογία, ὁ σκοπός της θὰ εἶναι πάντα πιὸ πολὺ νὰ ὁλοκληρώσει καὶ σχηματοποιήσει τὴν ἀγωγὴ τῶν ἀνώτερων ἢ τῶν κατώτερων στελεχῶν τοῦ κόμματος, παρὰ νὰ ξυπνήσει στὶς μάζες πολεμικὸ ἢ ἐπαναστατικὸ μένος. Ἕνας συνειδητὸς σοσιαλοδημοκράτης ἢ κάποιος φανατικὸς κομμουνιστὴς δὲν θὰ ἀποφασίσει ποτὲ — ἔξω ἀπὸ σπάνιες περιπτώσεις — ν' ἀγοράσει μιὰ μπροσούρα κι ἀκόμη περισσότερο ἕνα βιβλίο ἐθνικοσοσιαλιστικὸ καὶ νὰ τὸ διαβάσει, γιὰ νὰ ρίξει μιὰ ματιὰ στὴν φιλοσοφία μας, ἢ νὰ μελετήσει τὴν κριτική μας γιὰ τὴν δική του. Δὲν θὰ διαβάσουν μάλιστα ποτέ, ἢ τουλάχιστον πολὺ λίγοι θὰ τὸ κάμουν, μιὰν ἐφημερίδα ποὺ δὲν θἄχει ἀπ' τὴν ἀρχὴ τὴ σφραγίδα τοῦ κόμματός τους. Αὐτὸ ἄλλωστε δὲν θἄχε καμιὰν ἀποτελεσματικὴ χρησιμότητα, γιατὶ τὸ περιεχόμενο μιᾶς καὶ μόνο ἐφημερίδας εἶναι τόσο ἀποσπασματικὸ καὶ τόσο ἐγκατεσπαρμένο ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νἄχει ἀποφασιστικὴ ἐπίδραση στὸν προσκαιρινὸ ἀναγνώστη. Ἄλλωστε δὲν μποροῦμε τίποτα νὰ προδικάσουμε καὶ νὰ βγάλουμε συμπεράσματα γενικὰ πάνω σ' αὐτό, μιὰ καὶ πρόκειται γιὰ λίγες δεκάρες ποὺ ὁ ἄλλος τὶς διαθέτει ἀσυλλόγιστα γιὰ νὰ γίνει ἔστω καὶ συνδρομητὴς σὲ μιὰν ἐχθρικὴ ἐφημερίδα ἀπὸ καθαρὴ ἐπιθυμία καὶ μόνο νὰ ἐνημερωθεῖ ἀντικειμενικά. Πολὺ δύσκολα ἕνας στοὺς δέκα χιλιάδες θὰ βρεθεῖ ποὺ νὰ κάμει κάτι τέτοιο. Μονάχα ἕνας ποὺ ἔχει κιόλας πετύχει μέσα στὶς τάξεις τοῦ κόμματός του, θὰ διαβάσει τὸ κομματικὸ ὄργανο ποὺ θὰ τὸν πληροφορεῖ γιὰ τὰ ἐσωτερικὰ τῆς ὀργάνωσης.

Ἡ ἀφίσσα ποὺ « μιλάει » εἶναι σίγουρα ἄλλο πράγμα! Αὐτὴ ἐδῶ, εἶναι πάντα πρόθυμος νὰ τὴν δεχθεῖ καὶ τὴν ἀκούσει μ' εὐχαρίστηση· καὶ θὰ τὸ κάμει μὲ περισσότερη χαρὰ ἂν ὁ τίτλος της ἀναγγέλει μὲ τρόπο εὔληπτο ἕνα θέμα ποὺ θὰ βρίσκεται στὸ στόμα ὅλων κείνη τὴν στιγμή. Διαβάζοντάς την στὰ γρήγορα καὶ μὲ ὅσο τὸ δυνατὸν λιγώτερη προσοχή, συμβαίνει νὰ τὸν τραβήξει αὐτὴ ἡ ἀφίσσα καὶ νὰ τοῦ

ἀνοίξει καινούργιες προοπτικὲς ἢ ἀκόμη καὶ νὰ ἐνδιαφερθεῖ γι' αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ κίνημα. Ἀλλὰ στὴν πιὸ ἐξαιρετικὴ περίπτωση ἡ προώθηση τοῦ ἀτόμου θὰ εἶναι πάρα πολὺ ἐλαφριά, καὶ ποτὲ ἡ ἀπόφασή του δὲν θὰ σταθεῖ τελειωτική. Γιατὶ ἡ ἀφίσσα, δὲν μπορεῖ, αὐτὴ εἰδικά, παρὰ ν' ἀναφέρεται καὶ νὰ ὑποδεικνύει ἕνα μονάχα γεγονὸς κ' ἡ ἐνέργειά της θὰ κριθεῖ σὲ σχέση μὲ τὴν καλλιέργεια καὶ τὴν μόρφωση ποὺ θάχει ὁ ἀναγνώστης μὲ τὴν διαμορφωμένη κιόλας γνώμη. Ἔτσι ὁ μοναδικὸς τρόπος δράσεως μένει τώρα καὶ πάντα ἡ μεγάλη λαϊκὴ συγκέντρωση.

Ἡ πλατιὰ λαϊκὴ συνάθροιση εἶναι ἀπαραίτητη καὶ γι' αὐτὸ ἀκόμη τὸν λόγο: μέσα της, ὁ ἄνθρωπος ποὺ αἰσθάνεται στὴν ἀρχὴ ἀπομονωμένος σὰν μελλοντικὸς ἐπαναστάτης τοῦ νέου κινήματος καὶ ποὺ παρασύρεται εὔκολα ἀπ' αὐτὸ τὸν φόβο τῆς μοναξιᾶς, θὰ ἀντικρίσει γιὰ πρώτη φορὰ τὴν εἰκόνα μιᾶς πλατιᾶς κοινωνίας, πράγμα ποὺ θὰ τὸν κάμει ν' ἀναθαρρήσει καὶ θὰ τοῦ ἐνισχύσει τὸ ἠθικό του. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ἄνθρωπος θὰ μπορεῖ τώρα νὰ βαδίσει στὴ μάχη μὲ τὴν καρδιὰ πιὸ ἐλαφριά, μέσα στὰ πλαίσια τοῦ λόχου ἢ τῆς διμοιρίας του, χαρούμενος γιατὶ μπόρεσε νὰ διατηρήσει τὶς δυνάμεις του. Περιτριγυρισμένος ἀπ' τοὺς ἄλλους, αἰσθάνεται περισσότερο ἀσφαλής, παρ' ὅλο ποὺ στὴν πραγματικότητα χίλιοι λόγοι μποροῦν νὰ τοῦ ἀποδείξουν τὸ ἀντίθετο. Ἡ συμμετοχὴ σὲ μιὰ μεγάλη συγκέντρωση δὲν ἐνθαρρύνει μονάχα τὸν ἀπομονωμένο, δυναμώνει τὴν ἕνωση, βοηθᾶ νὰ δημιουργηθεῖ ἕνα ἑνιαῖο ἀγωνιστικὸ πνεῦμα, τὸ ἄτομο ποὺ μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐκπροσώπου μιᾶς καινούργιας θεωρίας, συναντᾶ μεγάλες δυσκολίες στὸν τόπο τῆς δουλειᾶς ἢ στὸ γραφεῖο του καὶ νοιώθει τὴν ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη κάποιου στηρίγματος, βρίσκει τὴν αὐτοπεποίθησή του, ὄντας μέτοχος μιᾶς μεγάλης καὶ πλατιᾶς λαϊκῆς ἐκδήλωσης. Τὴν ἐντύπωση αὐτὴ θὰ τὴν συναποκομίσει ἀπ' τὴν πρώτη κιόλας συμμετοχή του. Ὅταν, ἐρχόμενος ἀπ' τὸ μικρό του γραφεῖο, ἢ ἀπ' τὸ πελώριο ἐργοστάσιο, ὅπου αἰσθάνεται τόσο ταπεινός, μπαίνει γιὰ πρώτη φορὰ στὴν μεγάλη λαϊκὴ συγκέντρωση, βλέπει ὅτι περιτριγυρίζεται ἀπὸ χιλιάδες ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν τὴν ἴδια μ' αὐτὸν γνώμη· ἢ πάλι ὅταν πρόκειται γιὰ κάποιον ποὺ ψάχνει ἀκόμη, αἰσθάνεται νὰ παρασύρεται ἀπ' αὐτὴ τὴν πανίσχυρη δύναμη τῆς συλλογικῆς ἐκδήλωσης καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τριῶν ἢ τεσσάρων χιλιάδων ἀνθρώπων· ὅταν ἡ φανερὴ ἐπιτυχία κ' οἱ χιλιάδες ἐπιδοκιμασίες τὸν βεβαιώνουν διὰ τὸ ἰσχυρὸ οἰκοδόμημα τῆς νέας θεωρίας καὶ γιὰ πρώτη φορὰ ξυπνοῦν μέσα του τὶς ἀμφιβολίες πάνω στὴν ἀλήθεια τῶν παλιῶν του πεποιθήσεων, τότε ὑποκύπτει σ' αὐτὴ τὴν θαυμαστὴν ἐπίδραση ποὺ ὀνομάζουμε ὑποβολὴ τῆς μάζας. Ἡ πίστη, ἡ ψυχικὴ ἀνάταση, ἀλλ' ἀκόμη κι αὐτὴ ἡ δύναμη τῶν χιλιάδων ἀνθρώπων, συσσω-

ρεύονται στὸν καθένα ἀπ' αὐτούς. Τὸ ἄτομο ποὺ ὑπεισέρχεται σὲ μιὰ τέτοια συγκέντρωση, διστακτικὸ ἀκόμη κι ἀναποφάσιστο, φεύγει ἀπὸ κεῖ καθησυχασμένος: ἔχει πιὰ γίνει μέλος μιᾶς κοινότητας.

Τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα δὲν πρέπει ποτὲ νὰ τὸ ξεχνᾶ αὐτό· καὶ πρὸ πάντων δὲν πρέπει ν' ἀφήσει αὐτὴν τὴν ἐπίδραση νὰ πέσει στὰ χέρια τῶν ματαιόδοξων ἀστῶν ποὺ πιστεύουν ὅτι ὅλα τὰ ξέρουν, μὰ πού, μολοντοῦτο, ὁδήγησαν στὴν καταστροφὴ ἕνα μεγάλο κράτος, τὴν ἴδια τους, τὴν ὕπαρξη καὶ τὴν κυριαρχία πάνω στὴν ἴδια τὴν τάξη τους. Μάλιστα, εἶναι στ' ἀλήθεια ἔξυπνοι, τὰ ξέρουν ὅλα, ὅλα τὰ καταλαβαίνουν· καὶ μόνο ἕνα πράγμα δὲν κατάλαβαν ὡς τώρα: νὰ φροντίσουν ὥστε νὰ μὴν πέσει στὰ χέρια τοῦ μαρξισμοῦ ὁ γερμανικὸς λαός. Πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα, στάθηκαν ἀνίκανοι κι ἀδύναμοι κατὰ τὸν πιὸ ἄθλιο τρόπο, τὸν πιὸ ἀξιολύπητο. Ἡ μεγάλη ἰδέα ποὺ ἔχουν γιὰ τὸν ἑαυτό τους δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἔκφραση τῆς ἴδιας τῆς ματαιοδοξίας τους. Ἔτσι, αὐτὴ ἡ ματαιοδοξία μαζὶ μὲ τὴν ἀνοησία εἶναι, καθὼς λέει κ' ἡ παροιμία, καρπὸς τοῦ ἴδιου δέντρου. Ἂν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι σήμερα δίνουν πολὺ λίγη σημασία στὸν λόγο, δὲν πετυχαίνουν μ' αὐτὸ τίποτ' ἄλλο, δόξα σοι, ὁ θεός, παρὰ ν' ἀποδείξουν πόσο οἱ ἴδιες οἱ μηχανοραφίες τους παραμένουν ἀνίσχυρες.

ΕΒΔΟΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΜΑΧΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΜΕΤΩΠΟ

ΣΤΑ 1919 – 1920 ΚΙ ΑΚΟΜΗ ΩΣ ΤΟ 1921 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΣΑ προσωπικὰ αὐτὲς τὶς συγκεντρώσεις, τὶς λεγόμενες ἀστικές. Μοῦ προξενοῦσαν πάντα τὴν ἐντύπωση μιᾶς κουταλιᾶς μουρουνόλαδο ποὺ ἔπινα ἀηδιασμένος, σὰν ἤμουν παιδί. Θἄπρεπε νὰ τὸ καταπιῶ κι αὐτὸ μπορεῖ νἄκανε καλό, μὰ ἡ γεύση του ἦταν ἀφόρητη καὶ φρικτή! Ἂν ἦταν δυνατὸ νὰ δέσουν χειροπόδαρα τὸν γερμανικὸ λαὸ καὶ νὰ τὸν κουβαλήσουν μὲ τὸ ζόρι σ' αὐτὲς τὶς «συγκεντρώσεις», ἂν μποροῦσαν νὰ κλείσουν ὅλες τὶς πόρτες καὶ τὰ παράθυρα γιὰ νὰ μὴ τὸ σκάσει κανείς, τότε ἴσως, σὲ μερικὲς ἑκατοντάδες χρόνια θὰ πετύχαιναν κάτι. Εἶναι ἀλήθεια καὶ πρέπει νὰ τ' ὁμολογήσω ἀνοιχτά, πὼς σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση, ἡ ζωὴ δὲν θἄχε πιὰ κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ μένα καὶ θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴν ἤμουνα Γερμανός. Ὅμως, δόξα σοι, ὁ θεός, δὲν χρειάστηκε νὰ συμβεῖ κάτι τέτοιο. Κανεὶς δὲν παραξενεύτηκε ποὺ ὁ ὑγιὴς καὶ ἠθικὸς λαὸς ἀποφεύγει αὐτὲς τὶς «συγκεντρώσεις τῆς ἀστικῆς μάζας» σὰν τὸν διάβολο τὸ λιβάνι.

Ἔμαθα πιὰ νὰ τοὺς ξεχωρίζω αὐτοὺς τοὺς προφῆτες τῆς ἀστικῆς ἀντίληψης τῆς ζωῆς, ἀλλὰ ταυτόχρονα κατάλαβα καὶ πολὺ καλὰ γιατὶ δὲν δίνουν καμιὰ σημασία στὴν τέχνη τοῦ προφορικοῦ λόγου. Πῆγα τότε στὶς συγκεντρώσεις τῶν δημοκρατικῶν, τῶν Γερμανῶν Ἐθνικιστῶν, τοῦ Λαϊκοῦ Γερμανικοῦ Κόμματος καὶ τοῦ Βαυαρικοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος. Αὐτὸ ποὺ σοῦ χτυποῦσε ἀμέσως ἦταν ἡ ἀπόλυτη ὁμοιογένεια τοῦ ἀκροατήριου. Σχεδὸν μονάχα τὰ μέλη τοῦ κάθε κόμματος παρακολουθοῦσαν τὶς συγκεντρώσεις. Τὸ σύνολο, δίχως καμιὰ πειθαρχία, ἔμοιαζε πιὸ πολὺ σὰν λέσχη ὅπου χόρευαν ἢ ἔπαιζαν χαρτιά, παρὰ σὰν συγκέντρωση ἀνθρώπων ποὺ ἑτοιμάζονταν νὰ ξεσηκωθοῦν γιὰ μιὰ ἀπ' τὶς μεγαλύτερες συγκεντρώσεις τῆς ἱστορίας. Ὁ ὁμιλητής, ἀπ' τὴν πλευρά του, ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε γιὰ νὰ δια-

τηρήσει αὐτὴ τὴν πλαδαρότητα στὴν ἀτμόσφαιρα. Οἱ ρήτορες μιλοῦσαν, ἢ καλύτερα διάβαζαν δυνατὰ τοὺς λόγους, γραμμένους σὲ ὕφος ἔξυπνου στ' ἀλήθεια κύριου ἄρθρου ἐφημερίδας ἢ ἐπιστημονικοῦ συγγράμματος. 'Απόφευγαν τὶς σκληρὲς ἐκφράσεις καὶ ἔκαναν πότε - πότε, ἀνώδυνα λογοπαίγνια ποὺ ἔβγαζαν γέλιο ὑποχρεωτικὸ σ' ὅσους μονάχα κάθονταν γύρω - γύρω στὸ γραφεῖο: ὄχι γέλια πλατιά, πρόσχαρα, μὰ σιγανά, μὲ ἐπιφύλαξη καὶ διακριτικότητα.

῏Ω, αὐτὸ τὸ περιβόητο γραφεῖο!

Εἶδα μιὰ φορὰ κάποια συγκέντρωση στὴν αἴθουσα Βάγκνερ τοῦ Μονάχου· ἦταν μιὰ ἐκδήλωση ἀπ' ἀφορμὴ τὴν ἐπέτειο τῆς μάχης τῶν 'Εθνῶν στὴ Λειψία. 'Ο λόγος διαβάστηκε ἀπὸ ἕναν γέρο καὶ σεβάσμιο κύριο, καθηγητὴ κάποιου πανεπιστημίου. Πάνω στὴν ἐξέδρα στημένο τὸ γραφεῖο. Ἕνας μὲ μονόκλ κάθονταν δεξιά, ἄλλος πάλι μὲ μονόκλ ἀριστερὰ καὶ στὴ μέση τρίτος κύριος δίχως μονόκλ. Καὶ οἱ τρεῖς τους φοροῦσαν ρεντιγκότα: εἶχες τὴν ἐντύπωση πὼς βρισκόσουν σὲ μιὰ αἴθουσα δικαστηρίου ὅπου πρόκειται νὰ διαβάσουν μιὰ καταδίκη σὲ θάνατο, ἢ ν' ἀναγγείλουν τὴν βάπτιση κάποιου πιστοῦ σ' ἕνα περίεργο θρήσκευμα· ἔνοιωθες τέλος πάντων ὅτι εἶχες νὰ κάνεις μὲ μιὰ θρησκευτικὴ τελετή. 'Ο ὑποτιθέμενος λόγος, ποὺ τυπωμένος θἆταν ἴσως ἀρκετὰ καλός, εἶχε ἕνα ἀποτέλεσμα τρομακτικό. Μετὰ ἀπὸ τρία τέταρτα τῆς ὥρας ὁλόκληρη ἡ συγκέντρωση εἶχε βυθιστεῖ σὲ μιὰ κατάσταση ὕπνωσης, ποὺ ταράσσονταν μονάχα ὅταν κάποια γυναίκα ἢ ἄντρας ἔβγαινε, ἢ ἀπ' τὸν θόρυβο ποὺ ἔκαναν οἱ σερβιτόρες καὶ τὰ χασμουρητὰ τῶν ἀραιῶν πιὰ ἀκροατῶν Τρεῖς ἐργάτες ποὺ ἦταν ἐκεῖ, εἴτε ἀπὸ περιέργεια, εἴτε σὰν ἐκπρόσωποι τοῦ κόμματος ποὺ ἀνῆκαν, κοίταζαν κάθε λίγο ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ εἰρωνικὰ χαμόγελα ποὺ διόλου δὲν λάβαιναν τὸν κόπο νὰ τὰ κρύψουν· τελικὰ ἔσπρωξαν συνθηματικὰ μὲ τοὺς ἀγκῶνες τους ὁ καθένας τὸν διπλανό του καὶ βγῆκαν ἥσυχα - ἥσυχα ἀπ' τὴν αἴθουσα. Ἦταν φανερὸ πὼς δὲν ἤθελαν νὰ χαλάσουν τὴν ἡσυχία τῶν ἄλλων. Στ' ἀλήθεια δὲν ἀξίζει τὸν κόπο ν' ἀσχοληθοῦν πιὸ πολὺ μ' αὐτὸ τὸ θέμα. Τελικὰ ἡ συγκέντρωση ἔδειξε πὼς πλησίαζε στὸ τέρμα της. Ὅταν ὁ καθηγητής, ποὺ ἡ φωνή του γίνηκε λίγο - λίγο καὶ πιὸ ἀδύναμη, τελείωσε τὴν ὁμιλία του, ὁ πρόεδρος τῆς συγκέντρωσης, αὐτὸς ποὺ καθόταν ἀνάμεσα στοὺς δυὸ μονοκλοφόρους σηκώθηκε καὶ μὲ μιὰ πεντακάθαρη φωνὴ ἀπευθύνθηκε στὶς «ἀδελφὲς Γερμανίδες» καὶ στοὺς «ἀδελφοὺς» ποὺ ἦταν ἐκεῖ, ἐκφράζοντας τὰ πιὸ βαθειὰ συναισθήματα εὐγνωμοσύνης γιὰ τὴν μοναδικὴ καὶ θαυμάσια διάλεξη ποὺ ὁ καθηγητὴς Χ... εἶχε δεχθεῖ νὰ δώσει μὲ ἕνα τόσο εὐχάριστο ὅσο καὶ βαθυστόχαστο θέμα ποὺ ἄγγιζε τὶς συνειδήσεις σὰν ἕνα «ἐσώτερο γε-

γονός», μὲ τὴν πιὸ ἀληθινὴ ἑρμηνεία τῆς λέξης, ὅσο καὶ σὰν «ἀποτέλεσμα». Θἄταν βεβήλωση ἐκείνη τὴν ὥρα, ἂν ἔπιαναν νὰ συζητοῦν καὶ ν' ἀναλύουν αὐτὴ τὴ φωτισμένη διάλεξη. Καὶ γιαυτὸ — σίγουρος ὅτι διερμήνευε τὴ θέληση ὅλων τῶν ἀκροατῶν του — διαμαρτυρήθηκε ἐνάντια στὴν πρόταση ν' ἀρχίσει μιὰ ὁποιαδήποτε συζήτηση καὶ πρότρεψε ὅλους νὰ σηκωθοῦν καὶ νὰ τραγουδήσουν ἐν χορῷ τό: «Εἴμαστε ἕνας λαὸς ἑνωμένος σὰν ἀδέλφια» * κ.τ.λ. Τέλος ἀγκαλιάζοντας μὲ τὴν ματιά του τὴν συγκέντρωση, πρότεινε νὰ τραγουδήσουν τὸν Ἐθνικὸ Ὕμνο. Καὶ τὄκαναν· τότε μοῦ φάνηκε πὼς στὴ δεύτερη στροφή, οἱ φωνὲς γίνηκαν πιὸ ἀραιὲς γιὰ νὰ δυναμώσουν πάλι στὸ ρεφραίν· στὴν τρίτη στροφὴ παρατήρησα πάλι τὸ ἴδια πράγμα, ὥσπου πιὰ βεβαιώθηκα ὅτι δὲν ἤξεραν ὅλοι τὰ λόγια.

Ὅμως ἔχει ἄραγε καμιὰ σημασία αὐτό, ὅταν ἕνας τέτοιος ὕμνος βγαίνει κι ἀνεβαίνει κατευθείαν στὰ οὐράνια, μέσα ἀπὸ μιὰ γερμανικὴ καρδιὰ ποὺ πάλλεται ἀπὸ πατριωτισμό;

Καὶ ἡ συγκέντρωση σκορπίστηκε· δηλαδὴ ὁ καθένας βιάστηκε νὰ βγεῖ ἀπὸ κεῖ μέσα ὅσο γινόταν πιὸ γρήγορα, γιὰ νὰ πιοῦν ἄλλος ἕνα ποτήρι μπύρα, ἄλλος καφὲ κι ἄλλος ἁπλούστατα γιὰ νὰ βρεθεῖ στὸν καθαρὸ ἀγέρα ξανά.

Ἔ, ναί! μάλιστα, νὰ βγοῦν στὸν καθαρὸ ἀγέρα, ἔξω! Τὸ ἴδιο ἐπιθυμοῦσα μονάχα κ' ἐγὼ ἐκείνη τὴν ὥρα. Μὲ τέτοια λοιπὸν θὰ κατάφερναν νὰ συναρπάσουν τὶς ψυχὲς τῶν Πρώσσων καὶ τῶν Γερμανῶν γιὰ νὰ τοὺς στείλουν κατόπι στὸν ἡρωικὸν ἀγώνα; Στὸ διάβολο νὰ πᾶνε αὐτὲς οἱ συγκεντρώσεις τους!

Στὴν κυβέρνηση βέβαια, ἀρέσουν ὅλ' αὐτά. Εἶναι μάλιστα, «εἰρηνικὲς» ἐκδηλώσεις. Ἂν ἦταν ἐδῶ κάποιος ὑπουργὸς δὲν θἄχε λόγο ν' ἀμφιβάλλει γιὰ τὴν τάξη καὶ τὴν ἀσφάλεια. Θἄταν σίγουρος πὼς τὸ κῦμα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τους δὲν ἐπρόκειτο νὰ ξεπεράσει τὶς καθιερωμένες ἀστικὲς ἐκδηλώσεις. Δὲν θἄχε νὰ φοβηθεῖ διόλου πὼς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ μέσα στὸ μεθύσι τους θὰ ξεχύνονταν στοὺς δρόμους κραυγάζοντας: «Τιμὴ καὶ δόξα στὴ Γερμανία!», ἀντὶ νὰ πᾶνε ἤσυχα-ἤσυχα νὰ πιοῦν τὸν καφέ τους ἢ νὰ χωθοῦν σὲ καμιὰ μπυραρία. Οὔτε θἄβαζαν σὲ μπελάδες τὴν ἀστυνομία ποὔχει τόση ἀνάγκη ἀπὸ ἀνάπαυση.

***

Οἱ ἐθνικοσοσιαλιστικὲς συγκεντρώσεις, ἀντίθετα δὲν εἶχαν τίποτα τὸ «βαρετὸ» καὶ τὸ «μεγαλόπρεπο». Ἐδῶ τὰ κύματα τῆς διττῆς ἀν-

---

* Τὸ γνωστὸ ἀπόσπασμα ἀπ' τὸν «Γουλιέλμο Τέλλο» (Σ. τ. Μ.).

τίληψης γιὰ τὴ ζωὴ συγκρούονταν καὶ μιὰ τέτοια συγκέντρωση δὲν τέλειωνε ποτὲ μὲ ἀνούσιες ἐκδηλώσεις καὶ πατριωτικὰ τραγούδια, ἀλλὰ μὲ μιὰν φανατικὴ ἔκρηξη καὶ σύγκρουση τῶν ρατσιστικῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν παθῶν.

Ἐκεῖνο ποὺ ἐνδιέφερε στὴν ἀρχὴ ἦταν νὰ ἐγκαθιδρύσουμε ἀπόλυτη τάξη καὶ πειθαρχία, ἐγκαταστώντας πάνω στὸ βῆμα κάποια προσωπικότητα ἀναγνωρισμένου κύρους. Γιατὶ οἱ ὁμιλίες μας δὲν εἶχαν τίποτα τὸ κοινὸ μὲ τὶς φλυαρίες τῶν ἀστῶν «λογάδων»· ἦταν ἀπὸ φύση καὶ θέση τους, καθὼς κι ἀπ' τὸ ἀντικείμενο ποὺ τὶς ἀπασχολοῦσε, καμωμένες γιὰ νὰ ἀποστομώσουν τὸν ἀντίπαλο. Καὶ ἀπὸ ἀντιπάλους ἦταν γεμάτες οἱ συγκεντρώσεις μας! Συχνὰ μᾶς ἔρχονταν σὲ συμπαγεῖς μάζες, πλαισιούμενοι ἀπὸ κάποιους δημαγωγοὺς καὶ στὰ πρόσωπά τους διάβαζες τούτη τὴν ἀπόφαση: «Σήμερα θὰ ξεκαθαρίσουμε μιὰ καὶ καλὴ μαζί σας!»

Ναί, πολὺ συχνὰ πλημμύριζαν τὶς συγκεντρώσεις μας κατὰ λόχους οἱ φίλοι μας τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος, μὲ τὴν ἀπαράγραπτη ἐντολὴ νὰ τὰ σπάσουν ὅλα κεῖνο τὸ βράδυ μέσα στὸ μαγαζὶ καὶ νὰ τελειώσουν μιὰ γιὰ πάντα μ' αὐτὴ τὴν ἱστορία. Καὶ πάρα πολὺ συχνά, ὅλα κρέμονταν ἀπὸ μιὰ κλωστή· μοναχὰ ἡ ἀπεριόριστη κι ἀκοίμητη ἐνεργητικότητα τῶν ἀνθρώπων μας κ' ἡ σκληρὴ μαχητικότητα τῶν φρουρῶν ποὺ εἴχαμε ἐγκαταστήσει μέσα στὶς αἴθουσες κατάφερναν νὰ ἐξουδετερώσουν τὰ σχέδια τῶν ἀντιπάλων μας.

Εἶχαν κάθε λόγο νὰ εἶναι ἐξοργισμένοι μαζί μας. Ὡς καὶ τὸ κόκκινο χρῶμα ποὺ εἶχαν οἱ ἀφίσσες μας τοὺς τραβοῦσε καὶ τοὺς ἐρέθιζε. Οἱ τακτοποιημένοι ἀστοὶ μείνανε κατάπληκτοι ὅταν χρησιμοποιήσαμε τὸ κόκκινο τῶν μπολσεβίκων καὶ νόμισαν πὼς ἦταν αὐτὸ μιὰ στάση διφορούμενη καὶ κάτι τὸ παραπλανητικό. Οἱ Γερμανοὶ ἐθνικιστές, ἄρχισαν τότε νὰ διαδίδουν ὅτι εἴμαστε στὸ βάθος μιὰ ἀπόχρωση μαρξιστικὴ καὶ κρυπτοκομμουνιστές. Γιατὶ τοῦτοι οἱ ξεροκέφαλοι δὲν μπόρεσαν ὣς σήμερα νὰ καταλάβουν τὴν διαφορὰ ἀνάμεσα στὸν ἀληθινὸ σοσιαλισμὸ καὶ στὸν μαρξισμό. Προπάντων ὅταν ἀνακάλυψαν πὼς στὶς συγκεντρώσεις μας δὲν ἀπευθυνόμαστε στοὺς ἀκροατὲς μὲ τὸ καθιερωμένο «Κυρίες καὶ Κυρίοι», ἀλλὰ ἀποκαλούσαμε τὸ κοινό, «συμπατριῶτες» κι ὅτι συμπεριφερόμαστε μεταξύ μας σὰν σύντροφοι, μέλη τοῦ κόμματος· τότε πολλοὶ ἀπ' τοὺς ἀντιπάλους μας νόμισαν πὼς ἤμασταν μαρξιστές. Συχνὰ ξεσπούσαμε σὲ γέλια καὶ μᾶς φαίνονταν πολὺ ἀστεῖος ὁ πανικὸς ποὺ ἔπιανε αὐτοὺς τοὺς ἀνόητους ἀστοὺς ποὖχαν ψυχὴ λαγοῦ, μπροστὰ στὸ αἴνιγμα σχετικὰ μὲ τὴν ἀληθινὴ ὑπόσταση, τὶς προθέσεις καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ κόμματός μας.

Διαλέξαμε γιὰ ἔμβλημά μας τὸ κόκκινο χρῶμα ὕστερα ἀπὸ ὥριμη κι αὐστηρὴ σκέψη. Τὸ κάναμε βασικὰ γιὰ νὰ ἐρεθίσουμε τοὺς ἀριστερούς, νὰ προκαλέσουμε τὴν ἀγανάκτησή τους καὶ νὰ τοὺς φέρουμε στὶς συγκεντρώσεις μας. Σκοπός μας ἦταν νὰ τοὺς σαμποτάρουμε γιατὶ αὐτὸς ἦταν ὁ μοναδικὸς τρόπος νὰ τοὺς κάνουμε νὰ μᾶς προσέξουν.

Ἡ μεγάλη μας ἐπιτυχία τότε, στάθηκε ἡ συνεχὴς ἀλλαγὴ τακτικῆς τῶν ἀντιπάλων μας, ποὺ πρόδωσε ὅτι ἔχασαν τὸν προσανατολισμό τους κ' αἰστάνθηκαν ξαφνικὰ ἀνίκανοι νὰ μᾶς πολεμήσουν. Στὴν ἀρχὴ πρόσταξαν τοὺς ὀπαδούς τους νὰ μὴ δώσουν καμιὰ σημασία στὸ κίνημά μας καὶ ν' ἀποφεύγουν τὶς συγκεντρώσεις μας.

Αὐτὸ τὸ σύνθημα ἐπικρατοῦσε γενικά.

Ὅμως ἐπειδὴ λίγο - λίγο μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἄρχισαν παρ' ὅλ' αὐτὰ νἄρχονται, καὶ καθὼς ὁ ἀριθμός τους ἔδειχνε μιὰ τάση ν' αὐξηθεῖ, ἐνῶ ἡ ἐντύπωση ποὺ τοὺς ἔκανε ἡ θεωρία μας ἦταν μεγάλη, οἱ ἀρχηγοί τους ἄρχισαν ν' ἀνησυχοῦν καὶ νὰ ἐκνευρίζονται. Ἔτσι ἔβγαλαν τὸ συμπέρασμα πὼς δὲν μποροῦσαν πιὰ νὰ μείνουν θεατὲς σ' αὐτὴ τὴν κίνηση, ἀλλὰ πὼς ἔπρεπε νὰ τελειώνουν μαζί μας, μιὰ καὶ καλή, μὲ τὴν τρομοκρατία.

Ἔβγαλαν λοιπὸν ἕνα μανιφέστο στοὺς «συνειδητοὺς κι ὀργανωμένους προλετάριους» νὰ πυκνώνουν κατὰ μάζες τὶς συγκεντρώσεις μας καὶ νὰ δείξουν τὴ δύναμη τῆς γροθιᾶς τοῦ προλεταριάτου σ' αὐτὴ τὴν «μοναρχικὴ κι ἀντιδραστικὴ κίνηση», σπάζοντας τὰ μοῦτρα τῶν ἐκπροσώπων της.

Τότε ξαφνικὰ οἱ αἴθουσες τῶν συγκεντρώσεών μας γέμιζαν ἀπὸ ἐργάτες, τρία τέταρτα τῆς ὥρας πρὶν ν' ἀρχίσουν οἱ ὁμιλίες. Ἔμοιαζαν μὲ βαρέλια ἀπὸ μπαρούτι ποὺ μποροῦσαν, κάθε λεπτό, νὰ τιναχτοῦν στὸν ἀέρα, ἀφοῦ τὸ φυτίλι εἶχε σχεδὸν ἀνάψει. Ὅμως τὰ πράγματα ἄλλαξαν δίχως νὰ τὸ περιμένουν. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔρχονταν σὰν ἐχθροί, ἔφευγαν, ἂν ὄχι κιόλας δικοί μας, ἀλλὰ τουλάχιστον, γεμάτοι ἀμφιβολίες. Σιγὰ - σιγὰ κατάφερνα νὰ μεταλλάζω μέλη τοῦ κόμματος κι ἀντιπάλους ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ὧρες ὁμιλία, σὲ μιὰ συμπαγὴ μάζα ἀνθρώπων ποὺ παραληροῦσαν ἀπὸ ἐνθουσιασμό. Ἔτσι κάθε σύνθημα ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ σπάσει τὴν συγκέντρωση ἐκμηδενίζονταν. Οἱ ἀρχηγοί τους τότε κυριολεκτικὰ πανικοβλήθηκαν κ' ἐκεῖνοι ποὺ ὑποστήριζαν στὴν ἀρχὴ πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ συμμετέχουν οἱ ἐργάτες στὶς συγκεντρώσεις μας, ἄρχισαν νὰ διακηρύσσουν πὼς ἀπὸ τότε δὲν ἔπρεπε νὰ γίνει αὐτὸ καὶ πὼς ἡ πεῖρα ἀπέδειξε ὅτι εἶχαν δίκιο. Πάλι ἄρχισαν νὰ μὴν ἔρχονται, ἢ τουλάχιστον ἔρχονταν πολὺ λίγοι. Ἀλλὰ σὲ λίγο τὸ ἴδιο παιγνίδι ἐπαναλήφθηκε.

Ἡ ἀπαγόρευση δὲν τηρήθηκε, οἱ σύντροφοι ἔφθαναν κάθε φορὰ καὶ πιὸ πολλοὶ ὥσπου τέλος οἱ ὀπαδοὶ τῆς ριζικῆς λύσης ὑπερίσχυσαν μέσα στὶς ἡγετικὲς τάξεις τοῦ κόμματός τους. Ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ καταστήσουν ἀδύνατες τὶς συγκεντρώσεις μας.

Ἀλλὰ καὶ πάλι, ὅταν ὕστερα ἀπὸ δυὸ - τρεῖς, ἢ τὸ πιὸ συχνὰ μετὰ ἀπὸ ὀχτὼ ἢ δέκα συγκεντρώσεις μας, βεβαιώθηκαν πὼς εἴμαστε σὲ θέση νὰ τοὺς τσακίσουμε, τόσο μὲ τὴν ἴδια τους τὴ θεωρία ὅσο καὶ μὲ τὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῆς βίας κι ὅτι τὸ μόνο ἀποτέλεσμα ποὺ εἶχε ἡ ἐνέργειά τους ἦταν ἡ ἐξουδετέρωση τῶν ὁμάδων μάχης ποὺ μᾶς ἔστελναν, ἔβγαλαν καινούργιο μανιφέστο καὶ ξαναγύρισαν στὰ παλιὰ συνθήματα: «Σύντροφοι ἐργάτες κι ἐργάτισσες! ἀποφεύγετε τὶς συγκεντρώσεις τῶν ἀντιδραστικῶν ἐθνικοσοσιαλιστῶν!»

Τὴν ἴδια σπασμωδικὴ καὶ ἀναποφάσιστη τακτικὴ ἀκολουθοῦσε κι ὁ κόκκινος τύπος. Ἐνῶ στὴν ἀρχὴ ἐπιχείρησαν νὰ μᾶς ἐξουδετερώσουν μὲ τὴ σιωπή, ὕστερα κατανοώντας πὼς αὐτὸ ἦταν ἀδύνατο, κατάφυγαν στὴν ἀντίθετη μέθοδο. Μᾶς «μνημόνευαν» κάθε μέρα, μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο καὶ κάθε φορὰ προσπαθοῦσαν νὰ πείσουν τοὺς ἐργάτες ὅτι ἡ δράση μας ἦταν ἀνάξια λόγου. Ὥσπου σιγὰ - σιγὰ αὐτοὶ οἱ κύριοι κατάλαβαν ὅτι δὲν μᾶς ἐμείωναν διόλου, τὸ ἀντίθετο μάλιστα μᾶς ἔκαναν καλό, γιατὶ ὁ πολὺς κόσμος, ἄρχισε ν' ἀναρωτιέται: Τί τὰ θέλουν λοιπὸν τόσα λόγια γιὰ κάτι ποὺ λένε πὼς εἶναι γελοῖο καὶ πὼς δὲν ἀξίζει τὸν κόπο; Ἡ περιέργεια τῶν ἀνθρώπων ξύπνησε. Τότε ἔκαναν κυριολεκτικὰ μεταβολὴ κι ἄρχισαν νὰ μᾶς παρουσιάζουν σὰν τρομεροὺς ἐγκληματίες ποὺ βλάπτουμε ἀφάνταστα τὴν ἀνθρωπότητα. Μὲ ἄρθρα, τὄνα συνέχεια τοῦ ἄλλου, προσπαθοῦσαν ν' ἀποδείξουν τὰ ἐγκλήματά μας. Μὲ ἱστορίες γεμάτες σκάνδαλα ποὺ ὅλα, ἀπ' τὸ Α ὣς τὸ Ω εἶχαν ἐπινοηθεῖ, προσπάθησαν νὰ τελειώνουν μαζί μας. Ὅμως καὶ τώρα, γρήγορα κατάλαβαν πὼς τίποτα δὲν πετυχαίνουν οὔτε καὶ μ' αὐτό· τὸ ἀντίθετο μάλιστα: συγκέντρωναν πάνω μας τὴν γενικὴ προσοχή. Υἱοθέτησα τότε τὴν ἀκόλουθη τακτική: λίγο ἐνδιαφέρει ἂν μᾶς εἰρωνεύονται, ἢ ἂν μᾶς ἀδικοῦν· ἂν μᾶς παρουσιάζουν σὰν παλιάτσους ἢ σὰν ἐγκληματίες· τὸ βασικό, τὸ σπουδαιότερο εἶναι ὅτι μιλοῦν γιὰ μᾶς, ὅτι ἀσχολοῦνται μαζύ μας, ὅτι λίγο - λίγο μᾶς ἐμφανίζουν στὰ μάτια τῶν ἐργατῶν σὰν τὴν μοναδικὴ δύναμη ποὺ μπορεῖ νὰ τοὺς σταθεῖ ἀντιμέτωπη καὶ νὰ τοὺς πολεμήσει. Αὐτὸ ποὺ εἴμασταν στὴν πραγματικότητα, αὐτὸ ποὺ πιστεύαμε στ' ἀλήθεια, θὰ τὸ δείχναμε σίγουρα μιὰ ὡραία μέρα σ' αὐτὸ τὸ ἑβραίικο σκυλολόι τῶν δημοσιογράφων.

Ἕνας ἀπ' τοὺς κυριώτερους λόγους ποὺ δὲν ἔπιασε, μιλώντας μὲ

τὴν ἀληθινή του ἔννοια, τὸ σαμποτὰζ στὶς σμγκεντρώσεις μας, ἦταν ἀκόμη ἡ σχεδὸν ἀφάνταστη δειλία τῆς ἡγεσίας τῶν ἀντιπάλων μας. Σ' ὅλες τὶς περιπτώσεις ποὺ ἤθελαν νὰ ἐξασκήσουν κριτική, μᾶς ἔστελναν ἀνθρώπους πνευματικὰ ὑποδεέστερους ἀπὸ μᾶς καὶ περίμεναν τελικὰ νὰ πετύχουν τὴ δημιουργία ὀχλαγωγίας ἔξω ἀπ' τὴν αἴθουσα. Ἐμεῖς ξέραμε σχεδὸν κάθε φορὰ τὶς προθέσεις αὐτῶν τῶν κυρίων. Ὄχι μόνο ἐπειδὴ πάντα στέλναμε, ἀπὸ λόγους ἐνημερότητος, ἕνα μεγάλο ἀριθμὸ δικῶν μας στὶς κόκκινες συγκεντρώσεις, ἀλλὰ καὶ γιατὶ οἱ κόκκινοι ἔνοιωθαν πάντα τὴν διάθεση νὰ φλυαροῦν (ἐλάττωμα δυστυχῶς ποὺ συναντιέται συχνὰ στὸ λαό μας), πάνω σὲ πράγματα ποὺ μᾶς ἦταν χρήσιμα. Δὲν μποροῦσαν νὰ κρατήσουν τὸ στόμα τους κλειστό, ὅταν εἶχαν βάλει σ' ἐνέργεια κάποιο πλάνο καὶ στὶς πιὸ πολλὲς περιπτώσεις ἄρχιζαν νὰ κακαρίζουν σὰν κόττες πρὶν κιόλας νοιώσουν τὴν ἀνάγκη νὰ γεννήσουν. Ἔτσι μᾶς ἔβρισκαν προετοιμασμένους, ὡς τὴν πιὸ παραμικρὴ λεπτομέρεια, τόσο ποὺ οἱ κόκκινοι τρομοκράτες νὰ μὴν ἀμφιβάλλουν διόλου πιὰ πὼς θὰ πεταχτοῦν ἀμέσως στὸ δρόμο κ' ἔξω ἀπ' τὴν αἴθουσα τῆς συγκέντρωσής μας.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ εἴχαμε ὑποχρεωθεῖ νὰ κάνουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι χρέη ἀστυνομικῶν στὶς συγκεντρώσεις μας· δὲν μπορούσαμε ποτὲ νὰ βασιστοῦμε στὴν ὑποστήριξη τῶν ἀρχῶν· τὸ ἀντίθετο μάλιστα, οἱ ἀστυνομικὲς δυνάμεις καθὼς κιόλας μᾶς εἶχε ἀποδείξει ἡ πεῖρα, ὑποστήριζαν μονάχα τοὺς διασαλευτὲς τῆς τάξης. Γιατὶ τὸ μόνο ποὺ κατάφερνε νὰ κάνει μιὰ ἐπέμβαση τῶν ἀρχῶν, δηλαδὴ τῆς ἀστυνομίας, ἦταν νὰ διαλύσει μιὰ συγκέντρωση, νὰ τὴν κλείσει. Κι αὐτὸς ἀκριβῶς ἦταν ὁ σκοπὸς κι ἡ μοναδικὴ πρόθεση τῶν ἐχθρῶν μας.

Ἄλλωστε ἡ ἀστυνομία εἶχε βρεῖ μιὰ λύση πάνω σ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα ποὺ ἦταν τερατώδης καὶ τελείως ἀντίθετη μὲ κάθε ἔννοια δικαίου. Ὅταν οἱ ἀρχὲς πληροφοροῦνταν, μ' ὁποιοδήποτε τρόπο, ὅτι κάποιοι ἑτοίμαζαν ὁμάδα γιὰ νὰ δημιουργήσουν ταραχὲς σὲ μιὰ συγκέντρωση, ὄχι μονάχα δὲν φρόντιζαν νὰ σταματήσουν τοὺς ταραχοποιούς, ἀλλὰ ἀπαγόρευαν στοὺς ἄλλους, στοὺς ἀθώους νὰ συγκεντρωθοῦν, πιστεύοντας ἔτσι πὼς ἐνεργοῦν μὲ ὕψιστη σοφία. Αὐτὴ τὴν πράξη τους τὴν ὀνόμαζαν «προληπτικὰ μέτρα γιὰ τὴν διατάραξη τῆς τάξης καὶ τὴν διατήρηση τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου».

Ὁ κάθε ἀλήτης λοιπὸν εἶχε ἔτσι τὴν δυνατότητα νὰ καταστήσει ἀδύνατη στὸν τίμιο ἄνθρωπο κάθε ἐνέργεια καὶ κάθε διεκδίκηση τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων. Ἐν ὀνόματι τῆς ἀσφάλειας καὶ τῆς τάξης οἱ κυβερνητικὲς ἀρχὲς συμμαχοῦσαν μὲ τοὺς ἀλῆτες κ' ἐμπόδιζαν τοὺς ἀθώους πολίτες νὰ ἐκδηλωθοῦν. Ἔτσι ὅταν οἱ ἐθνικοσοσιαλιστὲς προαναγγελναν τὶς συγκεντρώσεις τους σ' ἕνα ὁποιοδήποτε

σημεῖο, τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα δήλωναν πὼς θὰ ὁδηγήσουν ἐκεῖ τὰ μέλη τους γιὰ ν' ἀντιταχθοῦν βίαια σ' αὐτὴ τὴ συγκέντρωση. Τότε ἡ ἀστυνομία ὄχι μονάχα δὲν φυλάκιζε αὐτοὺς τοὺς κυρίους, ἀλλὰ ἀπαγόρευε τὴν δική μας συγκέντρωση. Μάλιστα, αὐτοὶ οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ νόμου, ἔκαναν μάλιστα τὴν ἀφάνταστη ἀνοησία νὰ μᾶς πληροφοροῦν γιαυτὸ ἐγγράφως.

Ἂν θέλαμε λοιπὸν νὰ προστατευτοῦμε ἀπὸ τέτοιες ἐνέργειες, ἔπρεπε νὰ πάρουμε μέτρα ὥστε νὰ ἐμποδίσουμε ἀπ' τὴν ἀρχὴ κιόλας κάθε ἀπόπειρα διασάλευσης τῆς τάξης.

Σ' αὐτὰ πρέπει νὰ προστεθοῦν κ' οἱ ἀκόλουθες διαπιστώσεις:

Κάθε συγκέντρωση ποὺ προστατεύεται ἀποκλειστικὰ ἀπ' τὴν ἀστυνομία, ἐκθέτει τοὺς ὀργανωτές της στὰ μάτια τῆς μεγάλης μάζας. Οἱ συγκεντρώσεις ποὺ χρειάζονται τὴν προστασία τῆς ἀστυνομίας δὲν κάνουν καμιὰ ἐντύπωση γιατὶ ὁ λαὸς —οἱ κατώτερες μᾶζες τοῦ λαοῦ— ἔχει ἀνάγκη γιὰ νὰ κρίνει, ἀπὸ μιὰ ἀναμέτρηση δυνάμεων ἀνάμεσα στοὺς ἀντιπάλους.

Ὅπως ἕνας θαρραλέος ἄντρας μπορεῖ νὰ κατακτήσει περισσότερο τὶς γυναικεῖες καρδιὲς ἀπὸ ἕναν δειλό, ἔτσι κ' ἕνα κίνημα ἡρωικὸ κατακτᾶ πιὸ πολὺ τὴν καρδιὰ τοῦ λαοῦ, ἀπὸ ἕνα κίνημα μικρόψυχο ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἐκδηλωθεῖ παρὰ χάρη στὴν προστασία τῆς ἀστυνομίας.

Γιαυτὸν ἀκριβῶς τὸν τελευταῖο λόγο τὸ νεαρό μας κόμμα ἀποφάσισε νὰ πάρει μόνο του μέτρα γιὰ νὰ ὑπερασπίσει τὴν ἴδια του τὴν ὕπαρξη καὶ νὰ τσακίσει τὴν τρομοκρατία τῶν ἀντιπάλων του μὲ τὶς δικές του μονάχα δυνάμεις.

Ἡ προστασία τῶν συγκεντρώσεών μας στηρίχθηκε:

1ο. Στὴν λογικὴ καὶ ψυχολογικὴ διοργάνωσή τους.

2ο. Στὴν ὁμάδα τῶν μελῶν μας ποὺ ἀνάλαβε νὰ ἐπιβάλλει τὴν τάξη.

Ὅταν ὀργανώναμε μιὰ συγκέντρωση φροντίζαμε νἇμαστε *ἐμεῖς* οἱ κύριοι καὶ κανένας ἄλλος. Κ' ἐπιβεβαιώναμε ἀκατάπαυστα καὶ μὲ κάθε εὐκαιρία αὐτό μας τὸ δικαίωμα. Οἱ ἀντίπαλοί μας ἤξεραν πολὺ καλὰ ὅτι ὅποιος θὰ μᾶς προκαλοῦσε, θὰ πετιόταν ἔξω χωρὶς κανένα δισταγμὸ κι ἂς εἴμασταν μονάχα δώδεκα ἐνάντιοι σὲ πεντακόσιους ἀνθρώπους. Στὶς συγκεντρώσεις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, προπάντων ἔξω ἀπ' τὸ Μόναχο, τύχαινε νὰ διαθέτουμε δεκαπέντε ἢ δεκάξη τὸ πολὺ ἐθνικοσοσιαλιστὲς μπροστὰ σὲ πεντακόσιους, ἑξακόσιους ἢ κ' ἑφτακόσιους, ὡς ὀκτακόσιους ἀκόμη ἀντιπάλους. Πάρ' ὅλ' αὐτὰ ὅμως δὲν ἀνεχθήκαμε τὴν παραμικρὴ πρόκληση· κι ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, αὐτοὶ ποὺ παρευρίσκονταν στὶς συγκεντρώσεις μας ἤξεραν ὅτι δὲν θὰ

διστάζαμε νὰ τοὺς ξυλοκοπήσουμε ἢ καὶ νὰ σκοτωθοῦμε, παρὰ νὰ συνθηκολογήσουμε. Κ' ἔτυχε πολλὲς φορὲς ἡ γροθιὰ κάποιου ἀπ' τοὺς δικούς μας νὰ πέσει καταπάνω στοὺς κόκκινους καὶ νὰ ἐπιβεβαιώσει ἡρωικὰ τὶς ἀπόψεις μας παρ' ὅλα τὰ οὐρλιαχτά τους. Εἶν' ἀλήθεια πὼς στὸ τέλος θὰ κατάφερναν νὰ τὰ βγάλουν πέρα μ' αὐτοὺς τοὺς δεκαπέντε ὡς εἴκοσι ἀνθρώπους μας. Ἀλλὰ κ' οἱ ἄλλοι ἤξεραν πὼς τουλάχιστον δύο ἢ τρεῖς φορὲς περισσότεροι ἀπ' τοὺς δικούς τους θἄβγαιναν μὲ σπασμένο κεφάλι ἀπ' τὴν συγκέντρωση. Ἔτσι δὲν τολμοῦσαν νὰ ἐπιχειρήσουν ἐθελοντικὰ κάτι τέτοιο.. Προσπαθήσαμε ἀκόμη ν' ἀποκτήσουμε πεῖρα παρακολουθώντας τὴν τακτικὴ τῶν μαρξιστικῶν συγκεντρώσεων ἢ τῶν ἀστικῶν διαδηλώσεων. Κι αὐτὴ ἡ πεῖρα γρήγορα ἔδωσε τοὺς καρπούς τους.

Οἱ μαρξιστὲς εἶχαν πάντα τυφλὴ πειθαρχία, σὲ τέτοιο σημεῖο, ποὺ οὔτε νὰ σκεφθοῦν μποροῦσαν πὼς θἄταν σὲ θέση τὰ ἀστικὰ κόμματα, νὰ τοὺς σαμποτάρουν. Ἀντίθετα οἱ κόκκινοι καλλιεργοῦσαν αὐτὲς τὶς ἐνέργειες τοῦ σαμποτάζ, ὅσο πιὸ ἀνοιχτὰ μποροῦσαν. Εἶχαν φτάσει μάλιστα σὲ τέτοιο βαθμὸ δεξιοτεχνίας, ὥστε σὲ πολλὲς ἐπαρχιακὲς πόλεις κυριαρχοῦσε ἡ ἐντύπωση πὼς κάθε συγκέντρωση ποὺ δὲν ἦταν μαρξιστική, ἀποτελοῦσε *πρόκληση ἐνάντια στὸ προλεταριάτο*· καὶ τὸ σύνθημα αὐτὸ ἐξαπολύονταν προπάντων, ὅταν αὐτοὶ ποὺ κινοῦσαν τὰ νήματα τῶν νευρόσπαστων τοῦ λαοῦ, προαισθάνονταν ὅτι ἡ συγκέντρωση ἐκείνη, θὰ μποροῦσε νὰ ἀποκαλύψει τὰ ἐγκλήματά τους καὶ νὰ τοὺς ξεσκεπάσει σὰν ἀπατεῶνες καὶ λαοπλάνους. Ὅταν μιὰ τέτοια συγκέντρωση ἐξαγγέλονταν σύσσωμος ὁ κόκκινος τύπος κραύγαζε ἔξαλλος καὶ αὐτοὶ οἱ συστηματικοὶ παραβάτες τῶν νόμων ἀπευθύνονταν τότε πρὸς τὶς ἀρχές, μὲ τὴν παράκληση — ἐπίμονη κι ἀπειλητικὴ μαζὶ — ν' ἀπαγορεύσουν ἀμέσως αὐτὴ τὴν «πρόκληση ἐνάντια στὸ προλεταριάτο» γιὰ νὰ «ἀποφευχθοῦν τὰ χειρότερα». Προσαρμόζονταν καὶ μιλοῦσαν τὴν ἴδια γλῶσσα μὲ τὴν ἐπικρατοῦσα ἀνοησία τῶν διοικούντων, ὥσπου τελικὰ πετύχαιναν αὐτὸ ποὺ ἤθελαν. Ἀλλὰ ἂν κατὰ τύχη ἀντὶ νὰ βρεθοῦν μπροστὰ σὲ κανέναν ἐξαθλιωμένο, ἀνάξιο τῆς θέσης του, ἀντιμετώπιζαν κάποιον ἀληθινὸ Γερμανὸ κρατικὸ λειτουργὸ ποὺ θὰ τοὺς πετοῦσε πίσω κατάμουτρα τὶς ἀπειλές τους, τότε ἄρχιζαν τὶς γνωστὲς κραυγές τους, ὅτι δηλαδὴ δὲν πρόκειται νὰ δειλιάσουν, καὶ ν' ἀνεχθοῦν μιὰ τέτοια «πρόκληση τοῦ προλεταριάτου» καὶ πὼς ὅλοι θὰ βρίσκονται σύσσωμοι τὴν τάδε ἡμέρα σὲ κείνη τὴν συγκέντρωση γιὰ νὰ «τσακίσει τοὺς βρωμεροὺς ἀστούς, ἡ συντριπτικὴ γροθιὰ τοῦ προλεταριάτου».

Ἄ! θἄπρεπε νὰ δεῖτε τότε μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς ἀστικὲς συγκεντρώσεις! Θἄπρεπε νὰ ζήσετε τὴν ἀμηχανία καὶ τὴν ἀγωνία τῶν

ὀργανωτῶν της! Τὸ πιὸ συχνά, μπροστὰ στὶς τέτοιες ἀπειλές, ματαίωναν τὴν συγκέντρωση. Ἤ, ὁ φόβος ἦταν τόσο μεγάλος ποὺ δὲν ἄρχιζαν παρὰ τρία τέταρτα, ἢ μιὰ ὥρα ἀργότερα. Ὁ πρόεδρός τους, κόπτονταν κ' ἔσκιζε κυριολεχτικὰ τὰ ροῦχα του γιὰ νὰ πείσει τοὺς «κυρίους τῆς ἀντιθέτου παρατάξεως» ποὺ παρευρίσκονταν ἐκεῖ, κάνοντάς τους χιλιάδες κοπλιμέντα, πόσο πολὺ ἦταν εὐχαριστημένος αὐτὸς (τί ψέμα!) καὶ οἱ ὀπαδοί του, ἐπειδὴ ἄτομα ποὺ ἀκόμη δὲν συμμερίζονταν τὶς πεποιθήσεις του, εἶχαν ἔρθει γιὰ νὰ τὸν ἀκούσουν· γιατὶ μονάχα μιὰ συζήτηση ὅπου ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις (ἔτσι τοὺς ὑπόσχονταν ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὅτι θὰ ἐνδώσει σὲ ἀντιρρήσεις) μποροῦσε νὰ σταθεῖ καὶ νὰ καταλήξει σὲ συμπεράσματα, μποροῦσε νὰ δημιουργήσει πνεῦμα κατανόησης καὶ νὰ γεφυρώσει τὰ χάσματα. Βεβαιώνει ἀκόμη πὼς σκοπὸς αὐτῆς τῆς συγκέντρωσης δὲν ἦταν νὰ παρασύρει κανέναν σὲ τέτοιο σημεῖο ποὺ ν' ἀπαρνηθεῖ τὴν πίστη του. Στ' ἀλήθεια καθένας «μπορεῖ νὰ κερδίσει τὸν οὐρανὸ μὲ τὸν τρόπο του». * Πρέπει λοιπὸν ν' ἀφήνουμε στοὺς ἄλλους ἀπόλυτη ἐλευθερία γνώμης· τέλος παρακαλοῦσε νὰ ἐπιτρέψουν στὸν ὁμιλητὴ νὰ ἀγορεύσει—θἄταν ἄλλωστε πάρα πολὺ σύντομος—καὶ νὰ μὴ δώσουν τὸ δικαίωμα στὸν κόσμο, τουλάχιστον ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς συγκέντρωσης, νὰ σκεφτεῖ πὼς οἱ Γερμανοὶ ἀδελφοὶ δὲν συμφωνοῦσαν μεταξύ τους... Μπᾶ, μπᾶ! ποῦ τέτοιο πράγμα!

Οἱ γενναῖοι ὅμως ἀδελφοὶ Γερμανοὶ τῆς ἀριστερᾶς, δὲν ἔδειχναν καμιὰ διάθεση νὰ καθίσουν φρόνιμα· ἔτσι ὁ ὁμιλητὴς πρὶν καλὰ-καλὰ προλάβει ν' ἀρχίσει τὸ λόγο του ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ μαζέψει τὰ βρεμμένα του καὶ νὰ τὸ σκάσει κάτω ἀπὸ μιὰ βροχὴ ἀπὸ τρομερὲς βλαστήμιες καὶ κατάρες· καὶ συχνὰ μάλιστα, θὰ πρέπει νὰ εὐχαριστοῦσε τὸν θεὸ ποὺ δὲν θέλησε ἀκόμη νὰ τὸν κατατάξει στὴν χορεία τῶν μαρτύρων του. Κάτω ἀπὸ ἕναν κατακλυσμὸ οὐρλιαχτῶν καὶ μουγκρισμάτων τοῦτοι οἱ ταυρομάχοι τῶν ἀστικῶν συγκεντρώσεων ἔφευγαν πανικόβλητοι ἀπ' τὴν ἀρένα, ἂν δὲν τοὺς πετοῦσαν μὲ τὶς κλωτσιὲς ἀπ' τὴ σκάλα καὶ μὲ κατραπακιὲς στὴν ἄδεια κεφαλή τους.

Ἦταν λοιπὸν κάτι τὸ καινούργιο γιὰ τοὺς μαρξιστές, ὅταν ἐμεῖς οἱ ἐθνικοσοσιαλιστές, ὀργανώναμε τὶς συγκεντρώσεις μας καὶ κυρίως ὁ τρόπος τῆς ὀργάνωσής μας. Ἔρχονταν καὶ σὲ μᾶς σίγουροι ὅτι θὰ ἐπαναλάβουν αὐτὸ τὸ παιχνιδάκι ποὺ τόσες φορὲς πρὶν εἶχαν παίξει. «Σήμερα θὰ τελειώνουμε καὶ μὲ δαύτους!» ἔλεγαν. Συχνὰ μάλιστα κάποιος ἀπ' αὐτοὺς πετοῦσε τούτη τὴν φράση στὸν σύντροφό του

---

* Ἡ γνωστὴ φράση τοῦ Φρειδερίκου τοῦ Μεγάλου (Σ.τ.Μ.)

μπαίνοντας στὴν αἴθουσά μας, ἀλλὰ βρίσκονταν τὴν ἴδια κιόλας στιγμὴ στὸν δρόμο πρὶν προλάβει νὰ πεῖ τίποτ' ἄλλο.

Στὴν ἀρχὴ εἴχαμε μιὰν ἄλλη μέθοδο γιὰ νὰ διευθύνουμε τὶς συγκεντρώσεις μας. Δὲν εἴχαμε τὴν παραμικρὴ ἀμφιβολία πὼς τὸ κοινὸ θἄχει τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς ἀκούσει, δὲν ὑποσχόμαστε ἀτελείωτες συζητήσεις πάνω στὸ θέμα τῆς ὁμιλίας, ἐξαγγέλαμε ἀπ' τὴν ἀρχὴ πὼς εἴμαστε τ' ἀφεντικὰ τῆς συγκέντρωσης κι αὐτὸς ποὺ θὰ τολμοῦσε, ἔστω καὶ μιὰ μόνο φορὰ νὰ μᾶς διακόψει, θὰ πετιόταν δίχως οἶκτο ἔξω. 'Αρνιόμασταν ἀπὸ πρὶν ν' ἀναλάβουμε τὴν παραμικρὴ εὐθύνη γιὰ τὴν τύχη του· ἂν εἴχαμε καιρὸ κι ἂν μᾶς ἄρεσε θὰ μπορούσαμε νὰ ἐπιτρέψουμε μιὰ συζήτηση· ἂν ὄχι, τίποτα, αὐτὸ ἦταν ὅλο· γιὰ τὴν ὥρα ὁ κ. ὁμιλητὴς τάδε εἶχε τὸν λόγο.

Αὐτὸς ὁ τρόπος τοὺς ἄφηνε κατάπληκτους.

Σὰν δεύτερο πλάνο δημιουργήσαμε μιὰ ἀστυνομία γιὰ μέσα στὴν αἴθουσα, ἄριστα ὀργανωμένη. Τὰ ἀστικὰ κόμματα εἶχαν παρόμοια ὑπηρεσία γιὰ τὴν τάξη, ποὺ ἀπαρτίζονταν ἀπὸ ἄτομα σεβάσμια λόγω ἡλικίας· πίστευαν πὼς ἔτσι μποροῦσαν νὰ ἐπιβληθοῦν. Οἱ ἐμποτισμένες ὅμως ἀπ' τὸ μαρξισμὸ μᾶζες, δὲν ἔδιναν καμιὰ σημασία στὴν ἡλικία, στὴν κοινωνικὴ θέση ἢ στὸ σεβασμὸ κ' ἔτσι αὐτὴ ἡ ὑπηρεσία γιὰ τὴν τάξη ἦταν σχεδὸν ἀνύπαρχτη. 'Απ' τὴν ἀρχὴ τῆς ἐκστρατείας μας, ἔδωσα τὶς βάσεις γιὰ τὴν δημιουργία τῆς ὑπηρεσίας ἀσφαλείας μας, ποὺ θἄχε τὴν μορφὴ τῆς ὑπηρεσίας γιὰ τὴν τάξη, ἀλλὰ ποὺ θὰ ἀπαρτίζονταν ἀποκλειστικὰ ἀπὸ νέους ἀνθρώπους. Οἱ περισσότεροι ἦταν συνάδελφοί μου ἀπ' τὸ στρατό, κι ἄλλοι, νέα μέλη τοῦ κόμματος ποὺ πρόθυμα δέχθηκαν ν' ἀναλάβουν αὐτὴ τὴν ὑπηρεσία. Τὸ πρῶτο πράγμα ποὺ ἔμαθαν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἦταν πὼς ἡ βία δὲν μπορεῖ νὰ συντριβεῖ παρὰ μόνο μὲ τὴ βία· πὼς σ' αὐτὴ τὴ γῆ μόνον οἱ τολμηροὶ εἶναι προωρισμένοι νὰ ἐπικρατήσουν καὶ πὼς ἀγωνιζόμαστε γιὰ μιὰ ἰδέα τόσο ἰσχυρή, τόσο εὐγενικὴ καὶ ὑψηλὴ ὥστε ἀξίζει τὸν κόπο νὰ δώσουμε καὶ τὴν τελευταία ρανίδα ἀπ' τὸ αἷμα μας γιὰ νὰ τὴν προστατεύσουμε. Εἶχαν κάνει πιὰ πεποίθησή τους, πὼς ἐκεῖ ποὺ τελειώνει ἡ λογική, ἀρχίζει ἡ βία καὶ πὼς τὸ καλύτερο ἀμυντικὸ ὅπλο εἶναι ἡ ἐπίθεση· ἀκόμη πὼς ἔπρεπε ἡ ὑπηρεσία μας αὐτὴ ν' ἀποκτήσει τὴν φήμη ὅτι δὲν εἶναι κανένας ὅμιλος ἐξαθλιωμένων λογάδων ἀλλὰ μιὰ ὁμάδα κρούσεως ἕτοιμη πάντα γιὰ δράση. Κ' ἔβλεπε πιὰ κανεὶς πόσο αὐτὴ ἡ νεολαία διψοῦσε γιὰ τοῦτα τὰ λόγια, διψοῦσε γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ καὶ τὴν ἐπικράτηση τῆς τάξης!

Πόσο αὐτὴ ἡ γενιὰ τῶν ἀγωνιστῶν ἦταν ἀποφασισμένη καὶ γεμάτη ἀγανάκτηση! Πόσο ἦταν γεμάτη περιφρόνηση καὶ ἀηδία γι' αὐτοὺς τοὺς γερασμένους, τοὺς ψόφιους ἀστούς!

Ἦταν πιὰ φανερὸ πὼς ἡ ἐπανάσταση δὲν γινόταν, ἐπειδὴ ἡ ἀστικὴ κυβέρνηση φρόντιζε νὰ ἐξουθενώνει τὶς ζωντανὲς δυνάμεις τοῦ λαοῦ μας. Οἱ γροθιὲς ποὺ θὰ προστάτευαν τὸν γερμανικὸ λαό, ὑπῆρχαν· ἔλλειπαν ὅμως οἱ κεφαλὲς ποὺ θὰ καθοδηγοῦσαν αὐτὲς τὶς γροθιές. Τί λάμψεις ἔβλεπα νὰ σπινθηρίζουν μέσα στὰ μάτια τῶν ἀγοριῶν μου ὅταν τοὺς ἐξηγοῦσα τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἀποστολῆς τους, ὅταν τοὺς βεβαίωνα ὅτι ἡ πιὸ μεγάλη σοφία τοῦ κόσμου παραμένει ἀδύναμη κι ἀνίκανη, σὰν δὲν τὴν ὑποστηρίζει καμιὰ δύναμη, ὅταν δὲν χρησιμοποιεῖ αὐτὴ ἡ ἴδια τὶς δυνάμεις γύρω της νὰ τὴν προστατεύουν· πὼς ἐνθουσιάζονταν ὅταν τοὺς ἔλεγα ὅτι ἡ γλυκειὰ θεὰ τῆς εἰρήνης ἐμφανίζεται πάντα στὸ πλάι τοῦ θεοῦ τοῦ πολέμου κι ὅτι κάθε μεγάλο εἰρηνικὸ ἔργο χρειάζεται δύναμη γιὰ νὰ ὑποστηριχθεῖ καὶ νὰ προστατευτεῖ. Καὶ τότε ἡ ἰδέα τῆς στρατιωτικῆς θητείας πῆρε τὴν πραγματική της ἔννοια μέσα τους. Ὄχι ὅπως τὴν παρουσίαζαν οἱ ἀρτηριοσκληρωτικοὶ κρατικοὶ λειτουργοὶ ποὺ τὴν τοποθετοῦσαν στὴν ἀπονεκρωμένη ὑπηρεσία ἑνὸς πεθαμένου κράτους, μὰ σὰν ζωντανὴ ἀπεικόνιση τοῦ καθήκοντος, σὰν θυσία τοῦ ἀτόμου στὸ σύνολο τοῦ λαοῦ, τώρα καὶ πάντα σὲ κάθε θέση καὶ σὲ κάθε χώρα.

Καὶ τότε τ' ἀγόρια μου ρίχνονταν στὴ μάχη! Σὰν σύννεφο ἀπὸ σφῆκες ὡρμοῦσαν πάνω στοὺς διασπαστὲς τῶν συγκεντρώσεών μας δίχως νὰ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν ἀριθμητικὴ ὑπεροχή τους, ποὺ ἦταν στ' ἀλήθεια συντριπτική, χωρὶς νὰ φοβοῦνται μήπως πληγωθοῦν, ἕτοιμοι νὰ δώσουν τὸ αἷμα τους, γεμᾶτοι, πλημμυρισμένοι ἀπὸ τὴν μοναδικὴ ἰδέα, νὰ ἐμποδίσουν, νὰ φράξουν τὸ δρόμο σ' αὐτοὺς ποὺ θὰ τάραζαν τὴν ἱερότητα τῆς ἀποστολῆς τοῦ κινήματός μας.

Στὰ τέλη τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1920 ἡ ὀργάνωση τῆς ὑπηρεσίας μας γιὰ τὴν τάξη ἀριθμοῦσε μονάδες μόνον, ἐνῶ τὴν ἄνοιξη τοῦ 1921 ἄρχισε νὰ μετριέται σὲ ἑκατονταρχίες ποὺ ὑποδιαιροῦνταν σὲ λόχους.

Κι αὐτὸ ἔπρεπε νὰ γίνει γρήγορα, ἦταν ἀπαραίτητο πιὰ γιατὶ ἡ δραστηριότητά μας εἶχε ξαπλωθεῖ. Συγκεντρωνόμασταν ἀκόμη ἀρκετὰ συχνὰ στὴν αἴθουσα τελετῶν τοῦ Χόφμπραουχάουζ στὸ Μόναχο, ἀλλὰ χρησιμοποιούσαμε ἀκόμη πιὸ συχνὰ τὶς μεγαλύτερες αἴθουσες τῆς πόλης. Ἡ σάλλα τοῦ Μπουργκερμπράου καὶ τοῦ Κιντλκέλλερ στὸ Μόναχο εἶδαν μέσ' στὸ φθινόπωρο καὶ τὸ χειμῶνα τοῦ 1920—21, συγκεντρώσεις τόσο μεγάλες καὶ συμπαγεῖς, ὥστε παντοῦ ν' ἀκούγεται μετά, ἡ ἴδια συζήτηση κάθε φορά· *ἡ προσέλευση στὸ σημεῖο ἐκδηλώσεων τοῦ γερμανικοῦ ἐργατικοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κόμματος, ἐμποδίσθηκε ἀπ' τὴν ἀστυνομία πρὶν ἀκόμη ἀρχίσει ἡ συγκέντρωση γιατὶ ἡ αἴθουσα εἶχε κατακλυσθεῖ ἀπὸ τὰ πλήθη.* Ἡ δημιουργία τῆς

ὑπηρεσίας γιὰ τὴν τάξη μᾶς ὑποχρέωσε νὰ ἐξετάσουμε τότε κ' ἕνα θέμα ἀπόλυτα βασικό. Τὸ κίνημά μας δὲν εἶχε ὣς ἐκείνη τὴν ἐποχὴ κανένα ἔμβλημα, ἢ δική του σημαία. Ἡ ἀνυπαρξία τέτοιων συμβόλων δὲν ἦταν μόνο λάθος ἐκείνης τῆς ὥρας, ἀλλὰ θὰ γινόταν ἀπαράδεκτη ἂν συνεχιζόταν στὸ μέλλον. Τὸ λάθος ἦταν ποὺ ὣς τώρα δὲν εἴχαμε βρεῖ ἕνα διακριτικὸ γιὰ τοὺς συντρόφους μας ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ φροντίσουμε καὶ γιὰ τὸ μέλλον νὰ ξεχωρίσουμε κ' ἐξωτερικὰ ἀπ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς διεθνιστές.

Ἀπὸ τότε ποὺ ἤμουνα πολὺ νέος εἶχα πολλὲς φορὲς τὴν εὐκαιρία νὰ αἰστανθῶ τὴν βαθειὰ ψυχολογικὴ σημασία ποὺ ἔχει ἕνα τέτοιο διακριτικὸ ἢ σύμβολο. Μετὰ τὸν πόλεμο εἶδα μιὰ μέρα μιὰ μεγάλη μαρξιστικὴ ἐκδήλωση μπροστὰ στὸ βασιλικὸ ἀνάκτορο καὶ στὸ Λούστγκάρτεν. Μιὰ θάλασσα ἀπὸ κόκκινες σημαῖες, κόκκινα πανιά, κόκκινα λουλούδια, ἔδιναν σ' αὐτὴ τὴν διαδήλωση ποὺ ἀπαρτίζονταν ἀπὸ εἴκοσι περίπου χιλιάδες ἄτομα, μιὰν ἀληθινὰ ἐντυπωσιακὴ ἐξωτερικὰ ὄψη. Καὶ τότε κατάλαβα κ' αἰστάνθηκα κ' ἐγὼ ὁ ἴδιος, πόσο εὔκολα μπορεῖ νὰ δημιουργήσει στὸν ἄνθρωπο τοῦ λαοῦ τὸ συναίσθημα τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς μαγείας, ἕνα θέαμα τόσο μεγαλόπρεπο. Ἡ μπουρζουαζία ποὺ σὰν ἀστικὸ κόμμα, δὲν διεκήρυσσε οὔτε πίστευε σὲ καμμιὰ φιλοσοφικὴ θεώρηση τῆς ζωῆς, δὲν μποροῦσε κατὰ συνέπεια νἄχει καὶ κανένα σύμβολο. Οἱ ὀπαδοί της ἦταν «πατριῶτες» εἶχε λοιπὸν γιὰ ἔμβλημα τὰ χρώματα τοῦ Ράιχ. Ἂν αὐτὰ τὰ χρώματα ἦταν τὸ σύμβολο μιᾶς ὡρισμένης ἀντίληψης γιὰ τὴ ζωή, θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ πιστέψει πὼς οἱ ἡγέτες τοῦ κόμματος ἔβλεπαν σ' αὐτὸ τὸ σύμβολο, τὴν ἀναπαράσταση αὐτῆς τῆς ἀντίληψης, ποὺ ἔγινε, ἀπ' τὴν ἴδια της τὴν ἐνεργὸ δράση, σημαία τοῦ Κράτους καὶ τοῦ Ράιχ.

Τὸ Ράιχ εἶχε καλουπωθεῖ ἀνεξάρτητα ἀπ' τὴν βοήθεια τῆς γερμανικῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τὸ λάβαρό του ἦταν γέννημα τοῦ πολέμου. Κατὰ συνέπεια δὲν μποροῦσε στ' ἀληθινὰ νὰ ἐκπροσωπεῖ ἕνα κράτος καὶ δὲν εἶχε καμιὰ ἰδιαίτερη φιλοσοφικὴ τοποθέτηση.

Σ' ἕνα μόνο σημεῖο τοῦ γερμανόφωνου ἐδάφους, στὴν γερμανικὴ Αὐστρία ὑπῆρχε κάτι ποὺ ἔμοιαζε μὲ σημαία τοῦ ἀστικοῦ κόμματος. Ἕνα τμῆμα τῆς ἐθνικῆς αὐστριακῆς μπουρζουαζίας, συνδυάζοντας τὰ χρώματα τοῦ 1848, μαῦρο - κόκκινο - χρυσό, εἶχε δημιουργήσει κάτι σὰν κομματικὴ σημαία πού, παρόλο ποὺ δὲν εἶχε καμιὰ ἰδεολογικὴ σημασία ἔπαιρνε ἕναν ἐπαναστατικὸ χαρακτήρα ἀπέναντι στὴν Κυβέρνηση. *Οἱ πιὸ λυσσασμένοι ἐχθροὶ αὐτῆς τῆς μαύρης — χρυσοκόκκινης σημαίας — δὲν θὰ πρέπει σήμερα νὰ τὸ ξεχνοῦμε αὐτὸ — στάθηκαν οἱ σοσιαλδημοκράτες κ' οἱ χριστιανοδημοκράτες, δηλαδὴ οἱ κληρικοί.* Αὐτό

ἦταν ποὺ τότε καταδίκασαν, μόλυναν καὶ κηλίδωσαν ἐκεῖνα τὰ χρώματα ὅπως ἀκριβῶς στὰ 1918 ἔρριξαν στὴν λάσπη τὰ ἄσπρα - μαυροκόκκινα χρώματά μας. Εἰν' ἀλήθεια πὼς ἡ μαυρο - χρυσοκόκκινη σημαία τῶν γερμανικῶν κομμάτων τῆς παλιᾶς Αὐστρίας ἦταν τὰ χρώματα τοῦ 1848, δηλαδὴ μιᾶς ἐποχῆς γεμάτης ἀπὸ οὐτοπίες. Ὅμως ἔκλειναν κι ὅλας μέσα τους κάθε χτῦπο τῆς ἀληθινῆς γερμανικῆς καρδιᾶς, τῶν τίμιων Γερμανῶν τὶς ἐλπίδες, ὅλων αὐτῶν ποὺ οἱ Ἑβραῖοι δὲν κατάφεραν κινώντας τὰ ἀόρατα νήματά τους νὰ τοὺς παρασύρουν στὸν ὄλεθρο. Εἶναι λοιπὸν προδότης τῆς πατρίδας καὶ τιποτένιος ὅποιος ἐγκαταλείψει τὸ σύμβολο αὐτὸ τῶν ἀληθινὰ γερμανικῶν χωρῶν στὸν μαρξισμὸ καὶ στὰ κόμματα τοῦ κέντρου — τὴ στιγμὴ μάλιστα ποὺ «συμμαχοῦν»* κι ἑνώνουν τὰ δῆθεν ἰδανικά τους — γιὰ νὰ τὸ προστατεύουν καὶ νὰ τὸ ἐκπροσωποῦν ξεχνώντας πὼς λίγα χρόνια πρὶν τὸ ἔφτυναν.

Μέχρι τὸ 1920, καμιὰ σημαία, κανένα λάβαρο, δὲν ἀντιστέκονταν στὸν μαρξισμό, παρ' ὅλο ποὺ ἐκπροσωποῦσε μιὰ θεωρία ἐκ διαμέτρου ἀντίθετη μὲ τὴν δικιά τους. Ἐνῶ μετὰ τὸ 1918 δὲν ἔδειξαν καμιὰ διάθεση νὰ προσεταιρισθοῦν τὴν σημαία τοῦ Ράιχ, τὰ ὑγιῆ γερμανικὰ κόμματα τῆς μπουρζουαζίας, ἀνακαλύπτουν ξαφνικά, ἐνῶ δὲν εἶχαν κανένα μελλοντικὸ πρόγραμμα ν' ἀντιτάξουν στὶς νέες δυνάμεις, ὅτι πρέπει ν' ἀνασυστήσουν τὴν χαμένη, τὴν γκρεμισμένη αὐτοκρατορία.

Πάνω σ' αὐτὴ τὴν ἰδέα στηρίχθηκε ἡ ἀναβίωση τοῦ ἀσπρο - μαυρο - κόκκινου λάβαρου τοῦ παλιοῦ Ράιχ κι ἔγινε σημαία τῶν αστικῶν μας κομμάτων, τῶν ὑποτιθέμενων ἐθνικῶν.

Εἶναι φανερὸ πὼς τὸ σύμβολο μιᾶς κατάστασης ποὺ μπορεῖ νὰ ἀνατραπεῖ ἀπ' τὸν μαρξισμὸ κάτω ἀπὸ περιστάσεις καὶ συνθῆκες, κάθε ἄλλο παρὰ δοξασμένες, ταιριάζει ἄσχημα σὰν ἔμβλημα ποὺ στ' ὄνομά του καὶ στὴ θέα του αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ μαρξισμὸς θὰ ἐκμηδενιστεῖ. Ὅσο ἱερὰ κι ἀγαπητὰ κι ἂν εἶναι αὐτὰ τὰ παλιὰ χρώματα, ὅσο κι ἂν ἀκόμη διατηροῦν τὴν μοναδικὴ ὀμορφιὰ καὶ τὴν φρέσκια λάμψη τους, ὅσο κι ἂν γιὰ χάρη τους κάθε τίμιος Γερμανὸς πολέμησε, ὅσο κι ἂν μ' αὐτὰ ντύσαμε χιλιάδες νεκροὺς μας, δὲν μποροῦν πιὰ ν' ἀποτελέσουν τὸν σύμβολο ἑνὸς ἀγώνα ποὺ ἀποβλέπει στὸ μέλλον τῆς Γερμανίας.

Πάντα ὑποστήριζα, ἀντίθετος καὶ σ' αὐτὸ μὲ τοὺς ἀστοὺς πολιτικούς μας, πὼς γιὰ τὸ κίνημά μας ἦταν ἀληθινὸ εὐτύχημα τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ γερμανικὸ ἔθνος εἶχε χάσει τὴν παλιά του σημαία. Γιὰ μᾶς ἔπρεπε νὰ ἦταν ἀδιάφορες οἱ προσπάθειες ποὺ ἔκανε ἡ

* Σ. τοῦ Χίτλερ. Τὸν χειμώνα τοῦ 1923—24 τὰ δημοκρατικὰ κόμματα τῆς Γερμανίας συγκρότησαν ἕναν συνασπισμὸ μὲ τὴν ἐπωνυμία Reichsbaunez αὐτοκρατορικὴ σημαία.

δημοκρατία γιά ν' ἀποκτήσει ἕνα δικό της ἔμβλημα. Ἀλλά ἔπρεπε κιόλας νά εὐχαριστοῦμε τήν τύχη πού ὡδήγησε τά ἀστικά κόμματα ὥς τήν ἔσχατη καταισχύνη νά χρησιμοποιήσουν τό πιό δοξασμένο πολεμικό σύμβολο σάν σεντόνι πού πάνω του θά ὀργανώνονταν ἡ πιό βρώμικη πορνική πράξη. Τό Ράιχ πού πουλήθηκε καί πούλησε τούς πολίτες του δέν θά μποροῦσε ποτέ νά σηκώσει τήν ἀσπρομαυροκόκκινη σημαία στό ὕψος τῆς παλιᾶς της τιμῆς καί δόξας.

Ὅσο πιό πολύ κρατᾶ τό αἶσχος τοῦ Νοέμβρη, τόσο ἡ ὑποτιθέμενη Κυβέρνηση, θά φέρνει πάντα τά ἐξωτερικά γνωρίσματά του καί δέν θἄχει τό δικαίωμα νά ὑποκλέψει τό ἔμβλημα ἑνός ἔντιμου παρελθόντος. Οἱ ἀστοί πολιτικοί μας, θἄπρεπε κιόλας νά ξέρουν πώς ὅποιος θελήσει νά διεκδικήσει τό ἀσπρομαυροκόκκινο σύμβολο, σάν σημαία γιά τό σημερινό κράτος, διαπράττει κλοπή σέ βάρος τοῦ παρελθόντος. Ἡ ἄλλοτινή σημαία ταίριαζε μονάχα στήν ἄλλοτινή αὐτοκρατορία καί ἡ Δημοκρατία —ὁ Θεός νά τήν ἔχει καλά!— διάλεξε γιά λογαριασμό της αὐτή πού τῆς ταίριαζε καλύτερα *.

Ἔτσι κ' ἐμεῖς οἱ ἐθνικοσοσιαλιστές δέν νομίζουμε πώς ἡ ἀνάρτιση τοῦ παλιοῦ συμβόλου ἐκφράζει τήν κομματική μας τοποθέτηση, γιατί δέν ἐπιδιώκουμε ν' ἀναστήσουμε τήν παλιά αὐτοκρατορία πού καταστράφηκε ἀπ' τά ἴδια της τά λάθη ἀλλά νά δημιουργήσουμε ἕνα καινούργιο Κράτος.

Τό κίνημα πού μάχεται σήμερα ἐνάντια στό μαρξισμό, πρέπει νά ἐκφράζει ἀκόμη καί μέ τή σημαία του τό σύμβολο τοῦ νέου Κράτους.

Τό πρόβλημα τῆς καινούργιας σημαίας, δηλαδή τῆς ἐμφάνισης πού θἄχει, μᾶς ἀπασχόλησε πολύ. Ἀπό κάθε πλευρά, δεχόμασταν ὑποδείξεις πού στηρίζονταν σέ καλές προθέσεις, μά πού δέν εἶχαν μαζί καί πρακτική ἐφαρμογή. Ἡ καινούργια σημαία ἔπρεπε νἆναι ταυτόχρονα σύμβολο τοῦ ἀγώνα, διακοσμητικό καί ἐπαναστατικό συνάμα στοιχεῖο του. Αὐτός πού ἔχει ἀνακατευτεῖ μέ τά μεγάλα πλήθη, ξέρει καλά πώς κάτι ἀσήμαντες φαινομενικά λεπτομέρειες, εἶναι στήν πραγματικότητα πολύ σοβαρές. Ἕνα ἐντυπωσιακό ἔμβλημα μπορεῖ, σ' ἑκατοντάδες χιλιάδες περιπτώσεις, νά ξυπνήσει τό πρῶτο ἐνδιαφέρον σχετικά μέ ἕνα νέο κίνημα.

Γιαυτόν ἀκριβῶς τό λόγο ἀναγκασθήκαμε ν' ἀπορρίψουμε ὅλες τίς προτάσεις πού μᾶς ἔκαναν ἀπό διάφορες πλευρές σχετικά μέ τήν συμβολοποίηση τοῦ κινήματός μας, ἀπό μιάν ἄσπρη σημαία. Ἡ ἄσπρη σημαία θά θύμιζε τό παλιό καθεστώς ἤ ἀκόμη αὐτά τά ἀσθενικά κι ἀρρωστημένα κόμματα πού εἶχαν γιά μοναδικό τους σκοπό τήν ἀνα-

---

* Ὑπονοεῖ τήν μαυροκόκκινη καί χρυσή σημαία (Σ. τ. Μ.).

βίωση ξένων πραγμάτων. Ἄλλωστε τὸ ἄσπρο χρῶμα δὲν τραβᾶ τὴν προσοχή. Ταιριάζει περισσότερο σὲ ἠθικοπλαστικὰ σωματεῖα νεαρῶν δεσποινίδων, παρὰ σὲ ἐκρηκτικὰ κινήματα μιᾶς ἐποχῆς ἐπαναστάσεων.

Μᾶς πρότειναν ἀκόμη τὸ μαῦρο: Παρόλο ποὺ ἁρμόζει ἀπόλυτα στὴν παροῦσα στιγμή, δὲν μπορούσαμε νὰ τοῦ προσδώσουμε καμιὰ ὁρισμένη σημασία δηλωτικὴ τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ κόμματός μας. Τέλος αὐτὸ τὸ χρῶμα δὲν ἐξασκεῖ πιὰ ἐνεργητικὴ ἐπίδραση στὰ πλήθη.

Τὸ ἀσπρογάλαζο πάλι ἔπρεπε νὰ διαγραφεῖ, παρόλο τὸν ἄριστο αἰσθητικὸ συνδιασμό του, ἐπειδὴ ἦταν κιόλας τὸ ἐθνικὸ χρῶμα ἑνὸς γερμανικοῦ κράτους* καὶ μιᾶς κομματικῆς ἄποψης ὕποπτης ἐξαιτίας τοῦ καταμεριστικοῦ χαρακτήρα της. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ δύσκολα θὰ μπορούσαμε κι αὐτὸ νὰ τὸ συμβολοποιήσουμε μὲ βάση τὶς δικές μας ἀπόψεις. Οἱ ἴδιοι λόγοι μᾶς ἔκαναν ν' ἀπορρίψουμε τὸ μαυρόασπρο**.

Γιὰ τὸ μαῦρο καὶ κοκκινόχρυσο δὲν γινόταν συζήτηση. Οὔτε γιὰ τὸ ἄσπρο, μαυροκόκκινο. Τοὺς λόγους, τοὺς ἔχω κιόλας ἐκθέσει. Μᾶς ἐνωχλοῦσε ἡ προϊστορία τους. Ὅμως ὅλα μαζί, σὰν σύνολο αὐτὰ τὰ χρώματα ἐξασκοῦσαν, παρ' ὅλ' αὐτὰ τρομερὴν ἐντύπωση στοὺς ἄλλους. Εἶναι ἡ πιὸ λαμπρὴ καὶ πετυχημένη σύζευξη.

Ἐγὼ πάντοτε ἔκλινα πρὸς τὴν διατήρηση τῶν παλιῶν μας χρωμάτων, ὄχι μόνον ἐπειδὴ μοῦ πήγαιναν σὰν πρώην στρατιωτικοῦ, πράγμα ποὺ τὸ θεωροῦσα ὅ,τι πιὸ ἱερὸ ὑπῆρχε στὸν κόσμο, ἀλλὰ καὶ γιατὶ ταίριαζαν περισσότερο στὶς αἰσθητικές μου ἀντιλήψεις. Ἔπρεπε μολοντοῦτο ν' ἀπορρίψω ὅλες τὶς προτάσεις καὶ τὰ σχέδια ποὺ μοὔστελναν οἱ ὀπαδοί μου καὶ ποὺ τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ εἶχαν χαραγμένο τὸν ἀγκυλωτὸ σταυρὸ καταμεσίς, φόντο, στὴν παλιὰ σημαία. Ἐγὼ πάλι σὰν ἀρχηγός, δὲν ἤθελα νὰ ἐπιβάλλω τὴν δική μου ἄποψη γιατὶ μπορεῖ κανένας ἄλλος νὰ εἶχε κάτι τὸ ἴδιο καλὸ ἢ καὶ καλύτερο νὰ μοῦ προτείνει.

Πραγματικά, ἕνας ὀδοντογιατρὸς ἀπ' τὸ Στάρνμπεργκ μοῦ ὑπόβαλε ἕνα σχέδιο ποὺ δὲν ἦταν διόλου κακό, ποὺ πλησίαζε σχεδὸν τὸ δικό μου καὶ ποὺ εἶχε ἕνα μονάχα ἐλάττωμα: ὁ ἀγκυλωτὸς σταυρὸς εἶχε στὸ κέντρο του, ἐκεῖ ποὺ τσάκιζαν οἱ πλευρές του ἕναν ἄσπρο κύκλο. Ἐγὼ ὁ ἴδιος ὕστερα ἀπὸ ἀναρίθμητες δοκιμὲς κατάληξα σ' ἕνα ὁριστικὸ σχῆμα: ἄσπρος κύκλος μέσα σὲ φόντο κόκκινο κι ἕνας μαῦρος ἀγκυλωτὸς σταυρὸς στὴ μέση τοῦ κύκλου. Πολλὲς προσπάθειες χρειάστηκαν ἀκόμη γιὰ νὰ καταλήξουμε ὁριστικὰ γιὰ τὸ μέγεθος ποὺ θἄχει ἡ σημαία ἢ ὁ ἄσπρος κύκλος καθὼς καὶ γιὰ τὸ πάχος τοῦ ἀγκυλωτοῦ σταυροῦ.

---

* Τῆς Βαυαρίας (Σ. τ. Μ.).

** Ἐθνικὰ χρώματα τῆς Πρωσσίας (Σ. τ. Μ.).

Καὶ τὸ πράγμα ἔμειν' ἔτσι.

Μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα, παραγγείλαμε ἀμέσως περιβραχιόνια γιὰ τοὺς ἄντρες τῆς ὑπηρεσίας τάξης μέσα στὶς αἴθουσες συγκεντρώσεων: μιὰ κόκκινη Κορδέλλα ποὺ πάνω της φιγουράριζε ὁ ἄσπρος κύκλος μὲ τὸν μαῦρο ἀγκυλωτὸ σταυρό.

Τὸ ἔμβλημα τοῦ κόμματος χαράχτηκε στὶς ἴδιες γραμμές: ἄσπρος κύκλος σὲ φόντο κόκκινο μὲ τὸν ἀγκυλωτὸ σταυρὸ καταμεσίς του. Ἕνας χρυσοχόος ἀπ' τὸ Μόναχο, ὁ Φούς, ἔφτιαξε πρῶτος τὸ ὁλόχρυσο σῆμα μας, ποὺ ἀπὸ τότε διατηρήθηκε σὰν κειμήλιο.

Στὰ τέλη τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1920, ἡ καινούργια σημαία μας παρουσιάσθηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὸ κοινό. Ταίριαζε ἀπόλυτα στὸ νεαρό μας κίνημα. Ἦταν νέα καὶ καινούργια ὅπως κ' ἐκεῖνο. Κανεὶς δὲν τὴν εἶχε ἀκόμη δεῖ κ' ὑψώθηκε σὰν δάδα ἀναμένη. Νοιώσαμε κ' ἐμεῖς οἱ ἴδιοι μιά χαρὰ παιδιάστικη νὰ μᾶς πλημμυρίζει, ὅταν μιὰ πιστὴ συντρόφισσα τοῦ κόμματός μας ἔφτιαξε τὴν πρώτη σημαία μας καὶ μᾶς τὴν παράδωσε. Λίγους μῆνες ἀργότερα εἴχαμε περίπου μισὴ δωδεκάδα σημαῖες ἐνῶ τὰ περιβραχιόνια μὲ τὸ καινούργιο σύμβολο στὰ μπράτσα τῶν ἀνδρῶν μας αὔξαιναν διαρκῶς.

Ἦταν στ' ἀλήθεια ἕνα σύμβολο! Ὄχι μόνο ἐπειδὴ τὰ μοναδικά του χρώματα, ποὺ ὅλοι τὰ ἀγαπούσαμε ὁλόψυχα καὶ ποὺ ἄλλοτε εἶχαν προσδώσει τόσες τιμὲς στὸν γερμανικὸ λαό, μαρτυροῦσαν τὸν σεβασμό μας στὸ παρελθόν, ἀλλὰ καὶ γιατὶ ἦταν ἀκόμη ἡ πιὸ σωστή, ἡ πιὸ πετυχημένη ἀπεικόνιση τῶν προθέσεων τοῦ κινήματός μας. Σὰν ἐθνικοσοσιαλιστές, βλέπαμε τὴν σημαία μας νἆναι ἡ προσωποποίηση τοῦ προγράμματός μας. Τὸ *κόκκινο* συμβόλιζε τὴν κοινωνικὴ τοποθέτησή μας· τὸ *ἄσπρο* τὴν ἐθνικιστική μας ἰδέα· ὁ ἀγκυλωτός, τὸν ἀγώνα γιὰ τὸν θρίαμβο τῶν Ἀρίων κι ἀκόμη τὴν συμβολοποίηση τῆς θεωρίας γιὰ τὴν παραγωγικὴ ἐργασία, μιᾶς θεωρίας ποὺ ἦταν καὶ θἄμενε γιὰ πάντα ἀντισημητική.

Δυὸ χρόνια ἀργότερα, ὅταν ἡ ὑπηρεσία μας γιὰ τὴν τάξη ἐξελίχθηκε σὲ μαχητικὴ ὁμάδα περιλαμβάνοντας χιλιάδες ἄντρες, στάθηκε ἀναγκαῖο νὰ δώσουμε σ' αὐτὴ τὴν ὀργάνωση μάχης ἕνα ἰδιαίτερο σύμβολο νίκης: ἕνα λάβαρο. Ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸ χάραξα κ' ἐμπιστεύθηκα τὴν κατασκευή του σ' ἕναν παλιὸ καὶ πιστὸ φίλο τοῦ κόμματος, στὸν τεχνίτη - χρυσοχόο Γκάχρ. Ἀπὸ τότε αὐτὸ τὸ λάβαρο ἀποτελεῖ τὸ ἔμβλημα τοῦ μάχιμου ἐθνικοσοσιαλισμοῦ.

***

Ἡ δράση μας ποὺ ἐντείνονταν ἀδιάκοπα, ἀπ' τὸ 1920 κ' ὕστερα, μᾶς ὡδήγησε πιὰ στὴν ἀπόφαση νὰ διοργανώσουμε δυὸ συγκεντρώ-

σεις τὴν ἑβδομάδα. Πλήθη κόσμου συνωθοῦνταν μπροστὰ στὶς ἀφίσσες μας, οἱ μεγαλύτερες αἴθουσες τῆς πόλης πλημμύριζαν καὶ δεκάδες χιλιάδες παραστρατημένοι μαρξιστὲς ξαναβρῆκαν τὸ συναίσθημα τῆς ἐπαφῆς μὲ τὸν λαό τους, γιὰ νὰ γίνουν ἀργότερα οἱ πρωτοπόροι ἱδρυτὲς τοῦ ἐλεύθερου Ράιχ τοῦ μέλλοντος.

Τὸ πλατὺ κοινὸ τοῦ Μονάχου, ἄρχισε νὰ μᾶς ἀναγνωρίζει. Μιλοῦσαν παντοῦ γιὰ μᾶς, ἡ λέξη «ἐθνικοσοσιαλιστής» γίνηκε τῆς μόδας κι ἀποτελοῦσε πιὰ κάτι συγκεκριμένο καὶ τὸ προγραμματισμένο ἀπὸ μόνη της. Ὁ ἀριθμὸς τῶν συμπαθούντων κι ἀκόμη τῶν μελῶν τοῦ κόμματος ἀνέρχονταν ἀσταμάτητα, σὲ τέτοιο σημεῖο ὥστε κιόλας τὸ χειμώνα τοῦ 1920—21 νὰ ἐμφανιζόμαστε στὸ Μόναχο σὰν ἕνας ἰσχυρὸς κομματικὸς ὀργανισμός.

Ἂν ἐξαιρεθοῦν τὰ μαρξιστικὰ κόμματα, κανένα ἄλλο κόμμα, προπάντων κανένα ἀπὸ τὰ ἐθνικὰ κόμματα, δὲν μποροῦσε νὰ συγκριθεῖ μὲ τὸ δικό μας σὲ ἀριθμὸ συγκεντρώσεων καὶ σὲ ἐνθουσιασμὸ ὀπαδῶν. Ἡ αἴθουσα τοῦ Κίντλ Κέλλερ στὸ Μόναχο ποὺ χωροῦσε πέντε χιλιάδες ἄτομα, ἦταν τόσο γεμάτη μιὰ φορὰ ὥστε νὰ ὑπάρχει κίνδυνος ἀσφυξίας καὶ ἀπόμενε μιὰ αἴθουσα μονάχα ποὺ ἀκόμα δὲν εἴχαμε τολμήσει ν' ἀντιμετωπίσουμε, ἡ αἴθουσα τοῦ Τσίρκου Κρόνε.

Στὰ τέλη τοῦ Γενάρη τοῦ 1921 νέες σκοτοῦρες ξέσπασαν πάλι γιὰ τὴν Γερμανία. Ἡ συνθήκη τῶν Παρισίων, ποὺ εἶχε σὰν βάση τὴν καταβολὴ ἀπὸ μέρους τῆς Γερμανίας ἑκατὸ δισεκατομμυρίων χρυσῶν μάρκων, δόθηκε τελεσιγραφικὰ ἀπ' τὸ Λονδῖνο. Ἡ ἕνωση τῶν ρατσιστικῶν ὀργανώσεων, ποὺ δροῦσε στὸ Μόναχο ἐδῶ καὶ κάμποσο καιρό, θέλησε νὰ ὀργανώσει μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία μιὰ μεγάλη κοινὴ ἐκδήλωση διαμαρτυρίας. Ὁ καιρὸς ἔβιοζε πολὺ κ' ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶχα γίνει νευρικὸς μπροστὰ στοὺς καθημερινοὺς δισταγμοὺς καὶ στὶς ἀτέλειωτες ἀναβολὲς σχετικὰ μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ἀποφάσεων. Μίλησαν στὴν ἀρχὴ γιὰ μιὰ συγκέντρωση στὴν Κένιξπλάτζ, ἀλλὰ διατυπώθηκαν ἀντιρήσεις πάνω σ' αὐτό, γιατὶ φοβηθήκαμε πὼς οἱ κόκκινοι θὰ μᾶς ἔβρισκαν ἐκτεθειμένους στὸν ἀνοιχτὸ χῶρο καὶ θὰ μᾶς χτυποῦσαν. Πρότειναν τότε νὰ γίνει ἡ διαδήλωση μπροστὰ στὸ Φελντερνχάλλε*. Ἀλλὰ τὸ ἀρνηθήκαμε κι αὐτὸ καὶ τότε ἀποφάσισαν νὰ γίνει ἡ κοινὴ συγκέντρωση στὴν Κίντλ Κέλλερ τοῦ Μονάχου. Στὸ μεταξὺ οἱ μέρες περνοῦσαν, τὰ μεγάλα κόμματα δὲν ἐνδιαφέρονταν διόλου γιὰ τὴν ἐξωτερικὴ πίεση τῶν γεγονότων καὶ

---

* Στὸ ἴδιο ἀκριβῶς σημεῖο, ὁ Χίτλερ τσακίστηκε στὶς 9 Νοεμβρίου 1923, ὅταν ἐπιχείρησε τὸ πραξικόπημά του (Σ. τ. Μ.).

ἡ κεντρικὴ ἐπιτροπὴ δὲν ἀποφάσιζε νὰ ὁρίσει τὴν συγκεκριμένη ἡμερομηνία τῆς συγκέντρωσης.

Τὴν 1η Φεβρουαρίου 1921, ἡμέρα Τρίτη, τόνισα δημοσία τὸ ἐπεῖγον μιᾶς ὁριστικῆς ἀπόφασης. Μοῦ εἶπαν ὅτι θὰ μὲ εἰδοποιοῦσαν τὴν Τετάρτη. Τὴν Τετάρτη ζήτησα μιὰ ἀπάντηση ἀπόλυτα σίγουρη: Θὰ γινόταν ἡ συγκέντρωση; Καὶ πότε; Προσπάθησαν νὰ ξεφύγουν μὲ ἀοριστίες πάλι καὶ προφάσεις: ναί, βέβαια, ἡ κεντρικὴ ἐπιτροπὴ εἶχε τὴν πρόθεση νὰ ὀργανώσει μιὰ συγκέντρωση γιὰ τὴν ἐρχόμενη Τετάρτη.

Εἶχα πιὰ χάσει τὴν ὑπομονή μου κι ἀποφάσισα νὰ ὀργανώσω μόνος μου τὴν συγκέντρωση διαμαρτυρίας. Τὴν Τετάρτη τὸ μεσημέρι, μέσα σὲ δέκα λεπτά, ὑπαγόρευσα τὸ κείμενο τῆς προκήρυξης στὴ γραφομηχανὴ καὶ μετὰ ἔδωσα ἐντολὴ νὰ νοικιάσουν τὸ Τσίρκο Κρόνε, γιὰ τὴν ἄλλη μέρα, Πέμπτη 3 Φεβρουαρίου.

Ὅλα τότε εἶχαν ἀφεθεῖ στὴν τύχη. Ὄχι μονάχα ὑπῆρχαν ἀμφιβολίες γιὰ τὸ ὅτι δὲν θὰ καταφέρναμε νὰ γεμίσουμε τὴν πελώρια αἴθουσα, ἀλλὰ διατρέχαμε κιόλας τὸν κίνδυνο νὰ μᾶς πετσοκόψουν. Ἡ ὑπηρεσία ἀσφαλείας μας ἦταν ἐλάχιστη σὲ ἔμψυχο ὑλικὸ γι' αὐτὴ τὴν ἀχανῆ ἔκταση. Ὡς ἐκείνη τὴν τελευταία στιγμὴ δὲν ἤξερα διόλου ποιὰ τακτικὴ θἄπρεπε νὰ ἐφαρμόσω σὲ περίπτωση ποὺ θὰ ἐπιχειροῦσαν νὰ σαμποτάρουν τὴν συγκέντρωση. Σκέφτηκα πὼς ἡ ἀντίδραση θἆταν πολὺ πιὸ δύσκολη στὸ ἀμφιθέατρο ἑνὸς τσίρκου παρὰ σὲ μιὰ συνηθισμένη αἴθουσα. Στὴν πραγματικότητα ἀποδείχθηκε πὼς σωστὸ ἦταν τὸ ἀντίθετο. Ἦταν πιὸ εὔκολο νὰ κυριαρχήσεις σὲ μια συμμορία σαμποτὲρ μέσα στὴν πελώρια ἔκταση μιανοῦ τσίρκου, παρὰ στὸν περιωρισμένο χῶρο μιᾶς αἴθουσας.

Ἕνα πράγμα ἦταν ἀπόλυτα σίγουρο: ἡ παραμικρὴ ἀποτυχία θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς ρίξει στὴν ἀφάνεια γιὰ πολὺν καιρό. Γιατὶ ἂν ἔστω κ' ἕνα σαμποτὰζ πετύχαινε σὲ κάποια ἀπ' τὶς συγκεντρώσεις μας θὰ διέλυε μ' ἕνα μονάχα χτύπημα τὴν φήμη ποὺ εἴχαμε δημιουργήσει καὶ θὰ ἔδινε θάρρος στοὺς ἀντιπάλους μας νὰ ἐπαναλάβουν αὐτὸ ποὺ πέτυχαν τὴν μιὰ φορά. Αὐτὸ θὰ μποροῦσε νὰ ὁδηγήσει σὲ σαμποτάρισμα τῆς ὁποιαδήποτε ἐκδήλωσής μας καὶ κάθε μας δραστηριότητα καὶ θὰ περνοῦσαν πολλοὶ μῆνες σκληρῶν ἀγώνων ὥσπου ν' ἀποκαταστήσουμε τὰ πράγματα.

Δὲν εἴχαμε παρὰ μονάχα μιὰ μέρα γιὰ νὰ σκορπίσουμε τὶς προκηρύξεις καὶ νὰ τοιχοκολλήσουμε τὶς ἀφίσσες, ἐκείνη τὴν Πέμπτη μόνο. Δυστυχῶς, ὅλο τὸ πρωινὸ ἔβρεχε καὶ δὲν χωροῦσε πιὰ καμιὰ ἀμφιβολία, ὅτι οἱ ἄνθρωποι θὰ προτιμοῦσαν νὰ μείνουν στὰ σπίτια τους παρὰ νὰ βγοῦν καὶ νὰ τρέχουν κάτω ἀπ' τὸ χιόνι καὶ τὴ

βροχή, σὲ μιὰ συγκέντρωση ὅπου κινδύνευαν κιόλας νὰ ξυλοκοπηθοῦν.

Μὲ λίγα λόγια, τὸ πρωὶ ἐκείνης τῆς μέρας φοβόμουνα, πὼς ἡ αἴθουσα δὲν θὰ γέμιζε (καὶ στὴν περίπτωση αὐτὴ θὰ ἔβγαινα ἐκτεθειμένος ἀπέναντι στὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπή), τόσο πολὺ ὥστε ἄρχισα βιαστικὰ νὰ ὑπαγορεύω πλῆθος προκηρύξεις ποὺ τὶς ἔστειλα νὰ τυπωθοῦν ἀμέσως γιὰ νὰ τὶς μοιράσω τ' ἀπόγευμα. Ὅλες φυσικὰ προσκαλοῦσαν τὸν κόσμο στὴν συγκέντρωση.

Δυὸ καμιόνα, ποὺ νοίκιασα, στολίσθηκαν μ' ὅσο περισσότερο *κόκκινο* ἦταν δυνατόν. Εἶπα νὰ καρφώσουν ἐκεῖ πάνω μερικὲς σημαῖες κ' ἔδωσα διαταγὴ νὰ τὰ παραλάβουν δεκαπέντε ὡς εἴκοσι σύντροφοί μας καὶ νὰ τριγυρίζουν ἀδιάκοπα στοὺς δρόμους τῆς πόλης, ρίχνοντας προκηρύξεις ποὺ προπαγανδίζαν τὴν λαϊκὴ συγκέντρωση ποὺ θὰ γινόταν τὸ βράδυ. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ στὴν πόλη κυκλοφοροῦσαν καμιόνια σημαιοστολισμένα, χωρὶς νἆναι μαρξιστικά. Ἡ μπουρζουαζία, μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα, κοίταξε τὰ κοκκινοστολισμένα καμιόνια μας καὶ τὶς σημαῖες μὲ τὸν ἀγκυλωτὸ σταυρὸ ν' ἀνεμίζουν, ἐνῷ ἀπ' τὰ πεζοδρόμια γροθιὲς σφιγμένες ὑψώνονταν ἀναρίθμητες μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν καινούργια «πρόκληση ἐνάντια στὸ προλεταριάτο». Γιατὶ μόνον ὁ μαρξισμὸς εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ὀργανώνει συγκεντρώσεις ὅπως καὶ νὰ κυκλοφορεῖ τὴν προπαγάνδα του μὲ τὰ καμιόνια.

Στὶς 7 τὸ βράδυ δὲν εἶχε ἀκόμη τελειώσει ἡ διακόσμηση στὸ τσίρκο. Κάθε δέκα λεπτὰ μὲ ἐνημέρωναν μὲ τὸ τηλέφωνο κ' εἶχα ἀρχίσει ν' ἀνησυχῶ· γιατὶ στὶς 7 ἢ τὸ ἀργότερο στὶς 7 καὶ τέταρτο ἄλλες αἴθουσές μας ἦταν μισογεμάτες ἂν ὄχι κατάμεστες κιόλας ἀπὸ κόσμο. Ἀλλ' αὐτὸ τὸ γεγονὸς θἆχε σὲ λίγο τὴν ἐξήγησή του. Δὲν εἶχα ὑπολογίσει φαίνεται καλὰ τὶς γιγάντιες διαστάσεις τῆς αἴθουσας: Χίλια πρόσωπα ἀρκοῦσαν γιὰ νὰ γεμίσουν τὴ σάλλα τοῦ Χοφμπράουχάουζ, ἐνῷ ὁ ἴδιος ἀριθμὸς ἀνθρώπων ἔμοιαζαν σὰν νὰ καταβροχθίζονταν ἀπ' τὸν χῶρο τοῦ τσίρκου Κρόνε. Δύσκολα μποροῦσες νὰ τοὺς διακρίνεις. Λίγη ὥρα ἀργότερα ἦρθαν πιὸ εὐχάριστα νέα καὶ στὶς 8 παρὰ τέταρτο μοῦ ἀνάγγειλαν πὼς ἡ σάλλα εἶχε γεμίσει σχεδὸν ὁλόκληρη καὶ πὼς συμπαγεῖς μάζες σπρώχνονταν στὶς εἰσόδους. Τότε ξεκίνησα.

Στὶς 8 καὶ δυὸ λεπτὰ ἔφθασα στὸ τσίρκο. Πλῆθος κόσμου περίμενε ἀκόμη μπροστὰ στὸ κτίριο· ἦταν περίεργοι καὶ ἀντίπαλοί μας ποὺ ἦρθαν νὰ δοῦν τί θὰ γινόταν.

Μπαίνοντας στὴ σάλλα ἔνιωσα νὰ μὲ πλημμυρίζει ἡ ἴδια ἐκείνη

χαρά, όπως τότε όταν συγκεντρωθήκαμε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν αἴθουσα τελετῶν τοῦ Χοφμπραουχάουζ. Ὅμως μόνον ὅταν μοῦ ἄνοιξαν δρόμο μὲ τὶς πλάτες τους οἱ ἄντρες μου κι ὅταν ἀνέβηκα πάνω στὴν ἐξέδρα μπόρεσα νὰ δῶ τὴν ἐπιτυχία μας σ' ὅλη τὴν μεγαλωσύνη της. Ἡ αἴθουσα βούιζε κάτωθέ μου σὰν ἕνα γιγάντιο κοχύλι ὅπου μέσα του φυσοῦσαν χιλιάδες καὶ χιλιάδες στόματα. Ἀκόμα καὶ κάτω στὴν πίστα ὑπῆρχαν ἄνθρωποι. Εἴχαμε πουλήσει περισσότερες ἀπὸ 5.600 κάρτες εἰσόδου καὶ ὑπολογίζοντας τοὺς ἄνεργους, τοὺς φτωχοὺς σπουδαστὲς καὶ τὶς ὁμάδες τῶν δικῶν μας ὑπηρεσιῶν γιὰ τὴν τάξη, πλησιάζαμε σχεδὸν στὸν ἀριθμὸ τῶν 6.500 χιλιάδων ἀτόμων. «Νὰ οἰκοδομήσουμε τὸ μέλλον ἢ νὰ χαθοῦμε» ἦταν τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας μου κ' ἡ καρδιά μου πάλλοταν ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ βλέποντας πὼς τὸ μέλλον ἦταν ἐκεῖ, μπροστά μου.

Ἄρχισα τὸ λόγο μου καὶ μίλησα σχεδὸν δυόμιση ὧρες· μετὰ τὴν πρώτη μισὴ ὥρα κατάλαβα ὅτι τούτη ἡ συγκέντρωση θὰ πετύχαινε ὁπωσδήποτε. Ἡ ἐπαφὴ ἀνάμεσα σὲ μένα καὶ σ' αὐτὲς τὶς χιλιάδες τῶν ἀνθρώπων εἶχε πραγματοποιηθεῖ. Ἀπὸ κείνη τὴν πρώτη μισὴ ὥρα οἱ ζήτωκραυγὲς κ' οἱ κάθε εἴδους ἐκδηλώσεις τοῦ πλήθους ἄρχισαν νὰ μὲ διακόπτουν, ὥσπου μετά, στὸ ὑπόλοιπο διάστημα τοῦ λόγου μου βασίλεψε ἡ χαρακτηριστικὴ θρησκευτικὴ σιγὴ ποὺ θὰ μείνει ἀξέχαστη σ' ὅσους τὴν ἔζησαν. Ἄκουγες θορρεῖς μιὰ μονάχα ἀναπνοὴ νὰ βγαίνει ἀπ' αὐτὸ τὸ τεράστιο πλῆθος. Καὶ μόλις πρόφερα τὶς τελευταῖες φράσεις ἕνα κῦμα ἀπὸ ζητωκραυγὲς ξεχύθηκε ἐνῶ ἀκολούθησε σὰν ἀπολύτρωση τραγουδημένο ἀπ' ὅλα μαζὶ τὰ στόματα τό: «Ντώϋτσλαντ οὔμπερ ἄλες».

Ἔμεινα νὰ κοιτάζω αὐτὴ τὴν ἄμπωτη τῆς ἀνθρωποθάλασσας ν' ἀποσύρεται ἀργά, νὰ κυλάει στὸν εὐρύχωρο κεντρικὸ διάδρομο, τουλάχιστον δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας, ἐνῶ ἡ σάλλα ἄδειαζε σιγὰ - σιγά. Τότε μονάχα, συνεπαρμένος ἀπὸ χαρά, κατέβηκα ἀπὸ τὴν ἐξέδρα καὶ γύρισα στὸ σπίτι μου.

Ἀπ' αὐτὴ τὴν πρώτη συγκέντρωση στὸ Τσίρκο Κρόνεν τραβήχτηκαν πολλὲς φωτογραφίες. Δείχνουν, καλύτερα ἀπ' ὅ,τιδήποτε ἄλλο, τὸν μεγαλειώδη χαρακτήρα αὐτῆς τῆς ἐκδήλωσης. Οἱ ἀστικὲς ἐφημερίδες δημοσίευσαν μερικὲς ἀπ' αὐτές, παράλειψαν ὅμως εὐσυνείδητα νὰ χαρακτηρίσουν «ἐθνική» τὴν συγκέντρωση, ἢ ν' ἀναφέρουν ποιοὶ ἦταν οἱ ὀργανωτές της.

Μετὰ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ξεφύγαμε πιὰ ἀπ' τὴν κατηγορία τῶν ἀσημάντων κομμάτων. Δὲν μποροῦσαν ἄλλο πλέον νὰ μᾶς ἀγνοοῦν. Καὶ γιὰ νὰ μὴ ἐπιτρέψουμε στὸ κοινὸ νὰ μείνει μὲ τὴν ἐντύ-

πωση πώς ή έπιτυχία τῆς συγκέντρωσής μας ἦταν έφήμερη, ἀνάγγειλα ἀμέσως, γιὰ τὴν ἐπόμενη ἐβδομάδα, μιὰ δεύτερη ἐκδήλωση στὸ ἴδιο ἐκεῖνο τσίρκο· τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν παρόμοιο. Καὶ πάλι ἡ πελώρια ἔκταση γέμισε ἀσφυκτικὰ ἀπὸ ἀνθρώπινες μάζες· αὐτὸ μ' ἔκανε νὰ ὁρίσω καινούρια συγκέντρωση γιὰ τὴν ἄλλη ἐβδομάδα. Γιὰ τρίτη φορά, τὸ γιγάντιο τσίρκο, ἀπὸ πάνω ὡς κάτω, πλημμύρισε.

Στὸ διάστημα τοῦ 1921, ἀνέβασα ἀκόμη περισσότερο τὴν στάθμη τῆς δραστηριότητάς μας, στὸν τομέα τῶν συγκεντρώσεων. Ἔφτασα νὰ διοργανώνω ὄχι μόνο μιὰ συγκέντρωση κάθε ὀχτὼ μέρες, ἀλλὰ καμιὰ φορὰ δυὸ συγκεντρώσεις τὴν ἴδια ἐβδομάδα καὶ καταμεσὶς τοῦ καλοκαιριοῦ ὡς τὰ τέλη τοῦ φθινόπωρου, τρεῖς. Ὁρίζαμε πάντα τὸ τσίρκο κι ὅλες οἱ βραδυές μας γνώριζαν τὴν ἴδια ἐπιτυχία.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν συμπαθούντων μεγάλωνε ὁλοένα καὶ περισσότερο ἐνῶ σημαντικὴ ἦταν ἡ αὔξηση τῶν μελῶν τοῦ κόμματος.

Φυσικὰ μπροστὰ σὲ τέτοιες ἐπιτυχίες οἱ ἀντίπαλοί μας δὲν ἔμειναν ἀδρανεῖς. Διστακτικοὶ καθὼς ἦταν σχετικὰ μὲ τὴν τακτικὴ ποὺ θἄπρεπε ν' ἀκολουθήσουν — τρομοκρατία ἢ σιωπὴ — δὲν μπόρεσαν, ὅπως ἄλλωστε ἔφθασαν κ' οἱ ἴδιοι νὰ ὁμολογήσουν, νὰ ἐμποδίσουν αὐτοὶ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ κινήματός μας. Ἀποφάσισαν λοιπὸν νὰ καταβάλουν μιὰ τελευταία προσπάθεια, μιὰ ἐκτεταμένη τρομοκρατικὴ ἐνέργεια, ποὺ θὰ σταματοῦσε πιὰ ὁριστικὰ κάθε δυνατότητα πραγματοποίησης τῶν συγκεντρώσεών μας.

Σὰν φαινομενικὴ δικαιολογία βρῆκαν μιὰ ἄκρως μυστηριώδη ἀπόπειρα δολοφονίας μιανοῦ γερουσιαστῆ, κάποιου ὀνόματι Ἔρχαρτ Ἄουερ *.

Ἕνας ἄγνωστος, μιὰ βραδυὰ τὸν πυροβόλησε. Δὲν τὸν κτύπησε ἀποτελεσματικά, μὰ σίγουρα θἄχε τὴν πρόθεση νὰ τὸ κάνει. Ἡ παρουσία κάποιου ἀγαθοῦ πνεύματος καὶ τὸ παροιμιῶδες θάρρος αὐτοῦ τοῦ σοσιαλδημοκράτη ἡγέτη ματαίωσαν τὴν δολοφονικὴ ἀπόπειρα κ' ἔτρεψαν σὲ φυγὴ τοὺς κακούργους. Ἔφυγαν τόσο γρήγορα καὶ κρύφτηκαν τόσο καλὰ ὥστε ἡ ἀστυνομία δὲν μπόρεσε νὰ βρεῖ ποτὲ τὸ παραμικρὸ ἴχνος. Αὐτὸ τὸ μυστηριῶδες γεγονὸς χρησιμοποιήθηκε ἀπ' τὸ σοσιαλιστικὸ ὄργανο τοῦ Μονάχου γιὰ νὰ ἐξαπολυθεῖ ἐναντίον μας, μιὰ ἐκστρατεία μίσους ποὺ ἄφηνε νὰ ὑπονοηθοῦν, μὲ τὴν συνηθισμένη τους ἀμετροέπεια, ὅσα ἔμελλαν νὰ συμβοῦν. Ὁπωσδήποτε, μὲ κάθε τρόπο καὶ μὲ κάθε μέσο ἔπρεπε νὰ ἐμποδιστοῦν τὰ

---

* Βαυαρὸς σοσιαλιστής (Σ. τ. Μ.).

δέντρα μας νὰ ψηλώσουν, νὰ θεριέψουν καὶ νὰ φτάσουν στὸν οὐρανό. Τὰ γερὰ προλεταριακὰ μπράτσα καλοῦνταν νὰ τὰ κόψουν ὅσο ἦταν καιρός.

Μερικὲς μέρες ἀργότερα, δόθηκε τὸ μεγάλο χτύπημα.

Ἡ αἴθουσα τελετῶν τοῦ Χοφμπραουχάουζ, ὅπου θὰ μιλοῦσα ἐγώ, διαλέχτηκε γι'αὐτὸ τὸ τελειωτικὸ ξεκαθάρισμα τῶν λογαριασμῶν.

Στὶς 4 τοῦ Νοέμβρη 1921, τ' ἀπόγευμα γύρω στὶς ἕξη μ' ἐφτά, λάβαμε τὰ πρῶτα ἀπειλητικὰ μηνύματα. Ἔλεγαν πὼς ἡ συγκέντρωσή μας θὰ σαμποταρισθεῖ ἀνελέητα καὶ πὼς σκόπευαν νὰ στείλουν γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ τὶς πιὸ φανατισμένες ὁμάδες ἐργατῶν.

Θὰ πρέπει ν' ἀποδοθεῖ σὲ κακοτυχία, τὸ γεγονὸς ὅτι λάβαμε ἀργὰ αὐτὰ τὰ μηνύματα. Τὴν ἴδια ἐκείνη μέρα εἴχαμε ἀφήσει τὰ παλιὰ καὶ δοξασμένα γραφεῖα μας τῆς Στέρνεσστράσσε κ' εἴχαμε μεταφέρει τὴν ἕδρα μας σὲ ἄλλο σημεῖο· ἢ μᾶλλον εἴχαμε φύγει ἀπ' τὰ παλιὰ γραφεῖα, δίχως κιόλας νἄχουμε ἐγκατασταθεῖ στὰ καινούρια γιατὶ ἀκόμη ἐκεῖ δούλευαν οἱ ἐργάτες τῆς μεταφορᾶς. Καθὼς τὸ τηλέφωνο εἶχε διακοπεῖ ἀπ' τὰ παλιὰ γραφεῖα, δίχως νὰ συνδεθεῖ στὰ νέα, πάρα πολλὲς προσπάθειες νὰ εἰδοποιηθοῦμε τηλεφωνικῶς γιὰ τὸ προσχεδιασμένο σαμποτάζ, ἔμειναν δίχως ἀποτέλεσμα.

Κατὰ συνέπεια, ἐκείνη ἡ συγκέντρωση δὲν προστατευόταν παρὰ ἀπὸ μιὰ ὁμάδα ἀριθμητικῶς μικρή, ἑξήντα ἄτομα περίπου. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, τὸ σύστημα συναγερμοῦ δὲν εἶχε ἀκόμη ἐγκατασταθεῖ ὥστε νὰ μπορέσουμε νὰ ζητήσουμε ἐνισχύσεις σὲ ὥρα ἀνάγκης. Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειωθεῖ ἄλλωστε ὅτι πολλὲς φορὲς τὸ σῆμα τοῦ συναγερμοῦ δίνονταν καὶ δίχως νὰ παρατηρεῖται τίποτα τὸ ἀνησυχητικό. Τὸ παλιὸ ρητὸ πὼς οἱ ἐπαναστάσεις ποὺ ἀναγγέλονται ἀπὸ τὰ πρὶν πεθαίνουν πρὶν ἀκόμα γεννηθοῦν, εἶχε ἀποδειχθῆ ὡς τώρα ἀληθινὸ σ' ὅ,τι μᾶς ἀφοροῦσε.

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἀκόμη τὸ λόγο, δὲν κάναμε ὅλα ἐκεῖνα ποὺ ἔπρεπε γιὰ νὰ ἐμποδίσουμε δυναμικὰ τὸ σαμποτὰζ κατὰ τῆς συγκεντρώσεώς μας. Τέλος, νομίζαμε ὅτι ἡ αἴθουσα τελετῶν τοῦ Χοφμπραουχάουζ ἦταν ἡ λιγώτερο πρόσφορη γιὰ μιὰν ἀπόπειρα σαμποτάζ. Ὑποψιαζόμασταν περισσότερο τὶς μεγαλύτερες αἴθουσες καὶ πιὸ πολὺ τὸ τσίρκο. Ἐκείνη ἡ ἡμέρα λοιπόν, μᾶς ἔδωσε ἕνα σκληρὸ μάθημα σχετικὰ μὲ ὅλ' αὐτά. Ἀργότερα μελετήσαμε προσεκτικὰ τὰ προβλήματα ποὺ ἀνάκυψαν — μπορῶ τώρα νὰ τ' ὁμολογήσω — μὲ ἐπιστημονικὰ δεδομένα καὶ καταλήξαμε σὲ συμπεράσματα ἀπρόοπτα ὅσο κ' ἐνδιαφέροντα· μετά, ὅλ' αὐτὰ ἀποδείχθηκε πὼς εἶχαν ἀποφασιστικὴ

σημασία γιὰ τὴν ὀργάνωση καὶ τὴν τακτικὴ τῶν ὁμάδων μας ἐφόδου.

Ὅταν ἔμπαινα στὶς ὀχτὼ πάρα τέταρτο στὸν διάδρομο τοῦ Χοφμπραουχάουζ, ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ σαμποτὰζ πλανιόταν παντοῦ. Δὲν χωροῦσε πιὰ καμιὰ ἀμφιβολία. Ἡ αἴθουσα ἦταν πλημμυρισμένη κ' ἡ ἀστυνομία φυσικὰ εἶχε ἀποκλείσει τὶς εἰσόδους. Οἱ ἀντίπαλοί μας, ποὺ εἶχαν ἔλθει πολὺ νωρίς, βρίσκονταν μέσα, ἐνῶ πολλοὶ ἀπ' τοὺς δικούς μας ὀπαδοὺς δὲν μπόρεσαν νὰ μποῦν. Ἡ μικρὴ ὁμάδα ἐφόδου μὲ περίμενε στὸν διάδρομο. Εἶπα νὰ κλείσουν τὶς πόρτες τῆς αἴθουσας καὶ διάταξα τοὺς σαραπέντε ἢ σαρανταέξη ἄντρες μου νὰ σταθοῦν προσοχή. Μίλησα τότε στ' ἀγόρια μου, λέγοντάς τους καθαρὰ καὶ ξάστερα πὼς σίγουρα θἆταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἦταν ἀπαραίτητο ν' ἀποδείξουν τὴν πίστι τους στὸ κίνημα καὶ πὼς ὅ,τι κι ἂν συμβεῖ κανεὶς δὲν ἔπρεπε νὰ φύγει ἀπ' τὴν αἴθουσα, παρὰ μόνο ἂν τὸν ἔπαιρναν νεκρό. Ἐγὼ ὁ ἴδιος θἄμενα ἐκεῖ μέσα κοντά τους καὶ δὲν ἤθελα νὰ πιστεύω πὼς κάποιος ἀπ' αὐτοὺς θὰ μ' ἄφηνε μόνο· ἂν ἔβλεπα κάποιον νὰ δειλιάζει θὰ τοὺ ἀφαιροῦσα μονάχος μου, μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χέρια τὸ σῆμα καὶ τὸ περιβραχιόνιο. Μετὰ τοὺς κάλεσα νὰ ἐνεργήσουν ἀμέσως σὲ κάθε διενέργεια σαμποτὰζ καὶ τοὺς εἶπα νὰ θυμοῦνται πάντα πὼς ὁ καλύτερος τρόπος ἄμυνας ἦταν ἡ ἐπίθεση.

Ἕνα *Χάιλ* δόνησε τρεῖς φορὲς τὸν διάδρομο μόλις τέλειωσα τὰ λόγια μου. Μόνο ποὺ τούτη τὴν φορὰ ἦταν πιὸ ξερὸ καὶ πιὸ ἀποφασιστικό.

Τότε μπῆκα στὴν αἴθουσα καὶ μπόρεσα νὰ λάβω προσωπικὰ γνώση γιὰ τὴν κατάσταση ποὺ ἐπικρατοῦσε ἐκεῖ μέσα. Ἦταν γεμάτη κ' ἕνα ἀναρίθμητο πλῆθος μὲ κάρφωνε μὲ ματιὲς γεμάτες μίσος, ἐνῶ μερικοὶ πρόφεραν ἀπειλὲς καταφάνερες κ' ἔκαναν γκριμάτσες εἰρωνικές: «Θὰ τελειώσουμε μαζί σας...». «Θὰ σᾶς συγυρίσουμε καλά...». «Θὰ σᾶς βουλώσουμε τὸ στόμα μιὰ γιὰ πάντα...». κ' ἕνα σωρὸ ἄλλες ἐκφράσεις στὸν αὐτὸ σχεδὸν... εὐγενικὸ τόνο ὅλες. Ἦταν σίγουροι γιὰ τὴν ὑπεροχή τους καὶ φέρνονταν ἀνάλογα.

Παρ' ὅλ' αὐτὰ ἡ συγκέντρωση ἄρχισε κ' ἐγὼ ἔπιασα νὰ μιλῶ. Στὴν αἴθουσα τοῦ Χοφμπραουχάουζ, στεκόμουνα πάντα σὲ μιὰ ἀπ' τὶς πλάγιες πλευρὲς κ' εἶχα γιὰ ἕδρα μου ἕνα τραπέζι ξύλινο ἀπ' αὐτὰ ποὺ σερβίριζαν τοὺς πελάτες. Βρισκόμουνα λοιπὸν σὲ καλὸ σημεῖο στόχου γιὰ τοὺς ἀντιπάλους μου. Ἴσως αὐτὲς οἱ περιστάσεις νὰ βοήθησαν ὥστε νὰ δημιουργηθεῖ ἐκείνη ἡ ἀτμόσφαιρα, ποὺ ποτὲ ἀπὸ τότε δὲν συνάντησα παρόμοια. Μπροστά μου, προπάντων ἀριστερά, στέκονταν ἢ κάθονταν ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον ἀντίπαλοι. Ἦταν ὅλοι ὥριμοι ἄντρες ἢ νεαροὶ γεροδεμένοι, οἱ περισσότεροι ἀπ'

τὰ ἐργοστάσια τοῦ Μαφφέυ, τοῦ Κούστερμαν, τοῦ Ἰγάρια κ. λ. π. Κατὰ μάκρος τοῦ ἀριστεροῦ τοίχου τῆς σάλλας εἶχαν συγκεντρωθεῖ ὣς τὸ τραπέζι μου σχεδὸν καὶ παράγγελναν ἀδιάκοπα μπύρα, βάζοντας τὶς ἄδειες μποτίλιες στὴ γραμμὴ μπροστά τους. Πυροβολαρχίες ὁλόκληρες ποὺ μ' ἔπεισαν πιὰ πὼς δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ περάσει ἡ βραδυὰ δίχως συγκρούσεις.

Ὕστερα ἀπὸ μιάμιση ὥρα περίπου — κατάφερνα νὰ μιλῶ ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα παρόλες τὶς διακοπὲς — θὰ νόμιζε κανεὶς πὼς εἶμουνα κύριος τῆς καταστάσεως. Οἱ ἐπικεφαλῆς τῶν ὁμάδων τῶν σαμποτὲρ εἶχαν ἀρχίσει ν' ἀνησυχοῦν γιατὶ φαίνεται πὼς τὸ κατάλαβαν καὶ μπαινόβγαιναν στὴν αἴθουσα ὅλο κάτι διατάζοντας τοὺς ὀπαδούς τους μὲ φανερὸ ἐκνευρισμό.

Ἕνα μικρὸ ψυχολογικὸ σφάλμα ποὺ ἔκανα, ἀπαντώντας σὲ μιὰ διακοπή, μ' ἔκανε νὰ χάσω ἔδαφος κ' ἔδωσε τὸ σύνθημα γιὰ τὸ ξέσπασμα τῆς καταιγίδας.

Ἄλλες βιαστικὲς κι ὀργισμένες διακοπὲς ἀκούστηκαν καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ἕνας ἄντρας πήδησε πάνω σὲ μία καρέκλα κι οὔρλιασε μ' ὅλη του τὴ δύναμη: *Ἐλευθερία!* Μ' αὐτὸ τὸ σύνθημα οἱ μαχητὲς τῆς ἐλευθερίας ρίχτηκαν στὸν ἀγώνα. Σὲ λίγα δευτερόλεπτα ἡ αἴθουσα πλημμύρισε ἀπὸ μιὰν ἀνθρώπινη μάζα ποὺ κραύγαζε, ἐνῶ πάνω ἀπ' τὸ πλῆθος, ἴδιες ὀβίδες ἔσκαζαν οἱ ἄδειες μποτίλιες τῆς μπύρας· ὁλόγυρα ἀκούγονταν καρέκλες νὰ σπάζουν, μποτίλιες νὰ θρυμματίζονται, οὐρλιαχτά, βελάσματα, φωνές, στριγγλιές, μιὰ κόλαση πραγματική.

Ἔμενα ὄρθιος στὴν θέση μου κι ἀπὸ κεῖ ἔβλεπα τ' ἀγόρια μου νὰ κάνουν δίχως τὴν παραμικρὴ ἐπιφύλαξη τὸ καθῆκον τους.

Θἄθελα πάρα πολὺ νὰ δῶ μιὰν ἀστικὴ συγκέντρωση, κάτω ἀπὸ παρόμοιες συνθῆκες.

Τὸ πανηγύρι δὲν εἶχε ἀκόμη ἀρχίσει ὅταν οἱ ἄνδρες τῆς ὁμάδας ἐφόδου — ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα ὀνομάσθηκε ἔτσι — πέρασαν στὴν ἐπίθεση. Σὰν λύκοι ρίχτηκαν πάνω στοὺς ἀντιπάλους μας κι ἄρχισαν νὰ τοὺς κηνυγοῦν μέσα στὴν αἴθουσα χτυπώντας τους στὰ τυφλά. Πέντε λεπτὰ ἀργότερα ὅλοι ἦταν καταματωμένοι. Ἦταν στ' ἀλήθεια παλληκάρια! Ἔμαθα μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία νὰ τοὺς ξεχωρίζω: ἐπικεφαλῆς τους, ὁ γενναῖος μου Μωρίς· ὁ ἰδιαίτερος γραμματέας μου Ἔςς καὶ πολλοὶ ἄλλοι πού, ἂν καὶ σοβαρὰ τραυματισμένοι, μάχονταν πάντα, μὲ τὴν ἴδια ὁρμὴ ὅσο στέκονταν στὰ πόδια τους. Ἡ θύελλα κράτησε εἴκοσι λεπτά· ἐκείνη τὴν στιγμή, οἱ ἀντίπαλοί μας ποὺ θἄταν ἑφτακόσιοι ὣς ὀκτακόσιοι περίπου, εἶχαν οἱ πιὸ πολλοὶ πεταχτεῖ ἔξω ἀπὸ τὴν αἴθουσα καὶ τώρα οἱ ἄντρες μου τοὺς κυνηγοῦσαν ὣς τὴν σκάλα.

Ὅμως στὴν ἀριστερὴ γωνία, στὸ βάθος τῆς σάλλας, βρισκόταν μιὰ μεγάλη ὁμάδα ἀντιπάλων ποὺ πρόβαλε λυσσασμένη ἀντίσταση, ὅταν ξαφνικά, πολὺ κοντὰ στὴν εἴσοδο, ἀντήχησαν δυὸ πιστολιές, πρὸς τὴν πλευρὰ τοῦ τραπεζιοῦ του. Ἀκολούθησε μιὰ τρομερὴ ριπή. Τὸ γεγονὸς μᾶς ξανάφερε πίσω στὰ χρόνια τῆς νιότης, ξυπνώντας πολεμικὲς ἀναμνήσεις.

Ἀπ' τὴν θέση μου δὲν μπόρεσα νὰ δῶ ποιὸς πυροβόλησε· ἀλλὰ οἱ πυροβολισμοὶ αὐτοὶ εἶχαν σὰν ἀποτέλεσμα νὰ ἀνασυγκροτήσουν τὶς δυνάμεις τῶν καταματωμένων παλληκαριῶν μου κι ὁ θυμός τους νὰ φτάσει ὡς τὸν παροξυσμό. Ἔτσι οἱ τελευταῖοι σαμποτὲρ πετάχτηκαν ἔξω ἀπ' τὴν αἴθουσα. Εἰκοσιπέντε λεπτὰ εἶχαν περάσει πάνω - κάτω· θὰ λεγε κανεὶς πὼς κάποια βόμβα ἔπεσε μέσα στὴν σάλλα. Δέσαμε πρόχειρα τὶς πληγὲς τῶν συντρόφων μας, ἐνῶ ἄλλους στάθηκε ἀναγκαῖο νὰ τοὺς πᾶμε στὸ νοσοκομεῖο. Ὅμως εἴχαμε ἐπικρατήσει. Ὁ Χέρμαν Ἔσσερ ποὺ κεῖνο τὸ βράδυ ἔκανε χρέη Προέδρου τῆς συγκέντρωσης, δήλωσε: «Ἡ συνεδρίασή μας συνεχίζεται· ὁ λόγος στὸν ρήτορα», καὶ ἐγὼ ἀποτελείωσα τὴν ὁμιλία μου. Εἴχαμε σχεδὸν τελειώσει τὴν συγκέντρωσή μας, ὅταν ἔφτασε τρέχοντας ἕνας ἀξιωματικὸς τῆς ἀστυνομίας, ἐξοργισμένος. Μπῆκε φωνάζοντας στὴν σάλλα καὶ κουνώντας τὰ χέρια σου σὰν τρελός: «Ἡ συγκέντρωση νὰ διαλυθεῖ!».

Δὲν μπόρεσα νὰ συγκρατήσω τὰ γέλια μου βλέποντας αὐτὸν τὸν καθυστερημένο νὰ φτάνει μετὰ ἀπὸ τὴν μάχη· νά, λοιπὸν μὲ ποιὸν τρόπο οἱ ἀστυνομικοὶ μᾶς ἔκαναν τοὺς σπουδαίους! Ὅσο πιὸ ἀδύναμοι ἦταν, τόσο θέλαν νὰ περνιοῦνται πανίσχυροι.

Ἐκείνη τὴν βραδυά, μάθαμε πολλὰ πράγματα. Ἀλλὰ κ' οἱ ἀντίπαλοί μας δὲν θὰ ξεχνοῦσαν εὔκολα τὸ μάθημα ποὺ πῆραν.

Ὡς τὸ φθινόπωρο τοῦ 1923 ἡ *Μούνχενερ Πὸστ* * θὰ σταματοῦσε νὰ μᾶς φοβερίζει πιὰ μὲ τὶς «γροθιὲς τοῦ προλεταριάτου».

---

* Σοσιαλιστικὴ ἐφημερίδα τοῦ Μονάχου (Σ. τ. Μ.).

ΟΓΔΟΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ο ΔΥΝΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΟΣ ΟΤΑΝ ΜΕΝΕΙ ΜΟΝΟΣ

ΣΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΜΙΛΗΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ Ἕνωση τῶν ρατσιστικῶν γερμανικῶν συνδικάτων: Θὰ ἤθελα τώρα νὰ ἐξηγήσω, ὅσο γίνεται μὲ λιγώτερα λόγια τὸ θέμα.

Γενικὰ ἐννοοῦμε μ' αὐτὸν τὸν ὅρο μιὰ ὁμάδα ὀργανώσεων ποὺ ἀναλαμβάνουν ἐνεργητικὰ τὴν προσπάθεια ν' ἀνακουφίσουν ἀμοιβαῖα τοὺς ὅρους ἐργασίας· ἐκλέγουν μιὰ κοινὴ κεντρικὴ ἐπιτροπὴ καὶ ἀκολουθοῦν ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα κοινὸ τομέα δραστηριότητας. Ὡς ἐκ τούτου συνάγεται πὼς οἱ σκοποὶ κ' οἱ μέθοδοι ποὺ ἀκολουθοῦν αὐτὲς οἱ ἑνώσεις, δὲν διαφέρουν πολὺ ἀπὸ τοὺς ἀνάλογους τῶν κομμάτων ἢ τῶν συμμάχων κρατῶν.

Σὲ γενικὲς γραμμὲς εἶν' ἡ ἴδια περίπτωση. Ὅμως δὲν παύει νἆναι χρήσιμο κ' ἐνθαρρυντικὸ γιὰ τὸν μέσο Γερμανό, νὰ ξέρει, μπαίνοντας σὲ μιὰ τέτοια ἐργατικὴ κοινότητα, ποιὲς διαφορὲς ἑνώνουν ἢ προπάντων χωρίζουν, αὐτές, ἢ ἐκεῖνες τὶς ὀργανώσεις. Θὰ φαντάζεται λοιπὸν κανεὶς πὼς μιὰ τέτοια Ἕνωση θὰ δυνάμωνε ἀφάνταστα τὴν δραστηριότητά της καὶ πὼς οἱ μικρὲς ὁμάδες ποὺ τὴν ἀποτελοῦν θὰ ὠφελοῦνταν ἀπ' αὐτὴ τὴν αὔξηση δύναμης.

Ὅμως τὶς περισσότερες φορὲς εἶναι ψεύτικο!

Κατὰ τὴν γνώμη μου, γιὰ νὰ καταλάβει κανεὶς καλύτερα τὸ ζήτημα, εἶναι ἀπαραίτητο καὶ ἄμεση ἀνάγκη, νὰ διασαφηνισθεῖ πρῶτα, αὐτὸ ποὺ μπορεῖ ν' ἀποδώσει ὁ σχηματισμὸς μιᾶς Ἕνωσης ποὺ ὑποτίθεται πὼς ἐπιδιώκει ἴδιους σκοπούς. Παρὰ ταῦτα καὶ μὲ βάση τὴν λογική, ἕνας σκοπὸς δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ παρὰ ἀπὸ μιὰ καὶ μόνον ὀργάνωση ἐνῶ φαίνεται παράλογο τὸ ἀντίθετο.

Εἶναι ἔξω ἀπὸ κάθε ἀμφιβολία πὼς ἕνα ἀντικείμενο τέτοιο σὰν σκοπὸς ἐκλέγεται ἀπὸ μιὰ μόνον ὁμάδα. Ἕνα ἄτομο μπορεῖ νὰ ἐκφράσει μιὰν ἀλήθεια, νὰ ἐπικυρώσει τὴν λύση ἑνὸς ἀνακύψαντος προ-

βλήματος, νὰ θέσει ἕνα σκοπό, νὰ δημιουργήσει ἕνα κίνημα ποὺ θὰ τὸν βοηθήσει νὰ πραγματοποιήσει τὴν πρόθεσή του.

Ἔτσι ἱδρύεται μιὰ ὀργάνωση ἢ ἕνα κόμμα ποὺ τὸ πρόγραμμά του πρέπει νὰ διαδηλώνει τὴν κατάργηση τῶν κοινωνικῶν καταχρήσεων ἢ νὰ ἑτοιμάζει ὡρισμένους ἀνακαινισμοὺς γιὰ τὸ μέλλον.

Ὅμως, μιὰ κ' εἶδε τὸ φῶς ἕνα τέτοιο κίνημα, ἀποκτᾶ ἀπ' τὸ γεγονὸς αὐτὸ καὶ μόνο ἕνα κάποιο *δικαίωμα προτεραιότητας*. Ἔτσι θἆταν φυσικὸ κι αὐτονόητο πὼς ὅλοι ὅσοι πιστεύουν στὸν ἴδιο σκοπὸ μ' αὐτὸ τὸ κίνημα, πρῶτο χρονολογικά, θἄπρεπε νὰ τεθοῦν στὶς γραμμές του καὶ νὰ τὸ ἐνισχύσουν, μὲ τὶς μεγαλύτερες ἀκόμη θυσίες τῶν κοινῶν τους προθέσεων. Τὰ φωτισμένα πνεύματα εἰδικώτερα, θἄπρεπε νὰ δοῦν τὴν προσκόλλησή τους στὸ νέο κίνημα, σὰν τὸν καλύτερο τρόπο νὰ θριαμβεύσει ἀληθινὰ ἡ κοινή τους ἐπιδίωξη.

Συνεπακόλουθα, θἆταν λογικὸ καὶ κάτω ἀπὸ ὡρισμένες περιπτώσεις νόμιμο (κ' ἡ νομιμότητα, θὰ τὸ ἀποδείξω αὐτὸ πιὸ κάτω, ἔχει μεγάλη σημασία) νὰ ἱδρυθεῖ ἕνα μονάχα κόμμα ποὺ νὰ ἐπιδιώκει τὸν ἕνα καὶ μοναδικὸ σκοπό.

Ὅταν δὲν συμβαίνει ἔτσι, αὐτὸ γίνεται γιὰ δυὸ λόγους: τὸν πρῶτο, ἔχει φτάσει σχεδὸν νὰ τὸν χαρακτηρίσω σὰν τραγικό· τὸν δεύτερο, θὰ πρέπει δυστυχῶς νὰ τὸν ἀναζητήσουμε στὴν ἀνθρώπινη φύση.

Ὅμως, πηγαίνοντας ὥς τὸ βάθος τῶν πραγμάτων, δὲν βλέπω νὰ ὑπάρχει σ' αὐτοὺς τοὺς δυὸ λόγους, καμιὰ αἰτία, ποὺ νὰ μπορεῖ νὰ δικαιολογήσει τὴν ὕπαρξή τους, ποὺ νὰ τοὺς προσδίδει ὅλη τους τὴν ἔνταση, ποὺ νὰ μπορεῖ τέλος, χάρη στὴν αὐτοαξία τους καὶ στὴν ἔξαρση τῶν δημιουργικῶν της δυνάμεων, νὰ ὁδηγήσει σὲ μιὰ λύση ἑνὸς τέτοιου προβλήματος.

Καὶ νὰ τώρα, ὁ τραγικὸς λόγος ποὺ ἐξαιτίας του, συχνὰ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν μιὰ κοινὴ ἀποστολή, δὲν ἀναλαμβάνουν αὐτὸ τὸ ἔργο ταγμένοι σὲ μιὰ καὶ μόνη ὀργάνωση:

Σχεδὸν πάντα κάθε πράξη ἀνώτερου ἰδανικοῦ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, δὲν εἶναι παρὰ ἡ ὁλοκλήρωση μιᾶς θέλησης ποὺ ἀπὸ πολὺν καιρὸ ἔχει φωλιάσει στὶς ἀνθρώπινες καρδιές, ἑνὸς ζωηροῦ πόθου ποὺ μεγάλωνε καὶ ἐνδυναμωνόταν στὴν σιωπή. Ναί, συμβαίνει κάποτε, αἰῶνες ὁλόκληρους οἱ ἄνθρωποι νὰ διεκδικοῦν μιὰ λύση σ' ἕνα ὡρισμένο πρόβλημα ὑποφέροντας ἀπὸ μιὰ κατάσταση ἀφόρητη καὶ χωρὶς τέλος, δίχως ποτὲ νὰ φαίνεται πὼς πλησιάζουν τὴν ὁλοκλήρωση τῆς ἐπιθυμίας τους ποὺ παρ' ὅλ' αὐτὰ τοὺς εἶναι τόσο ἀγαπητή. Δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ χαρακτηρίσουμε ἀνίκανους αὐτοὺς τοὺς λαοὺς ποὺ σὲ μιὰ τόσο καταφανὴ ἐξαθλίωση δὲν ἔχουν τὸ θάρρος νὰ βροῦν μιὰ

λύση. Ἀντίθετα, καμιὰ φραστικὴ ἔξαρση δὲν μπορεῖ ν' ἀποδώσει ὅσο ταιριάζει, τὴν ζωικὴ δύναμη ἑνὸς λαοῦ καὶ τὸ δικαίωμά του στὴν ζωή, ποὺ τοῦ τὸ ἐξασφαλίζει αὐτὴ ἡ δύναμη, ὅταν γεννᾶ ξαφνικὰ μιὰ μέρα, ἀπὸ μιὰ εὐτυχισμένη συγκυρία τῆς τύχης, τὸν προικισμένο ἀπὸ τὶς θελήσεις αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, ποὺ θὰ ἐξαντλήσει τὴν δραστηριότητά του γιὰ νὰ τὸν ἀπαλλάξει ἀπ' τὸ βάρος τῆς δουλείας ἢ ν' ἀπομακρύνει τὴν σκληρὴ καταστροφὴ καὶ νὰ κατασιγάσει τὶς ταραγμένες ψυχὲς ἀπ' τὸ συναίσθημα τῆς ἀβεβαιότητας.

Εἶναι μολοντοῦτο συναφὲς τὸ φαινόμενο σὲ τέτοια θέματα μεγάλων ἀνακατατάξεων καὶ ταξινομήσεων, νὰ παρουσιάζονται χιλιάδες ἄνθρωποι ποὺ νὰ νομίζουν πὼς εἶναι οἱ ἐνδεδειγμένοι γιὰ ν' ἀναλάβουν αὐτὴ τὴν προσπάθεια. Ἀκόμη συμβαίνει σὲ παρόμοιες στιγμὲς ἡ τύχη νὰ προσφέρει πολλὰ ἄτομα ταυτόχρονα, γιὰ νὰ τεθοῦν κάτω ἀπ' τὴν κρίση τῶν συγχρόνων τους, ἐνῶ δίνει τὴν νίκη τελικὰ στὸν πιὸ δυνατὸ — ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἐλεύθερη ἀναμέτρηση ἱκανοτήτων — κι ἀναθέτει στὸν πιὸ περισσότερο προσφερόμενο, τὴν ἀποστολὴ νὰ περατώσει τὸ πρόβλημα.

Ἄλλοτε πάλι σμμβαίνει, στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων, οἱ ἄνθρωποι δυσαρεστημένοι ἀπ' τὴν θρησκευτικὴ τους ζωή, νὰ ἐπιθυμοῦν μιὰν ἀλλαγὴ κ' ἕνα νέο σχῆμα. Καὶ τότε σὰν συνέπεια αὐτῆς τῆς πνευματικῆς ἐπανάστασης, ξεχωρίζουν μὲς ἀπ' τὸ πλῆθος κάποια ἄτομα ποὺ πιστεύοντας τὸν ἑαυτό τους προικισμένο μὲ τὰ κατάλληλα προσόντα, μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ ἔχουν τὴν δύναμη ν' ἀντιλαβάνονται τὸν περίγυρό τους, ἐπιδίδονται σὰν προφῆτες στὴν διάδοση μιᾶς καινούριας διδασκαλίας, ἢ τοὐλάχιστον γίνονται κηρυγμένοι ἐχθροὶ τῆς ἤδη ὑπάρχουσας.

Καὶ σ' αὐτὸν τὸν τομέα ὁ φυσικὸς νόμος ἐπιβάλλει τὴν ἀνάδειξη τοῦ πιὸ δυνατοῦ γιὰ νὰ φέρει σὲ πέρας αὐτὴ τὴν ἀποστολή. Ὅμως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι δὲν ἀναγνωρίζουν, τὸ πιὸ συχνά, παρὰ πολὺ ἀργά, πὼς αὐτὸ τὸ ἄτομο καὶ μόνον αὐτό, ἦταν προωρισμένο γιὰ τοῦτο τὸ ἔργο. Τὸ ἀντίθετο ὅλοι νομίζουν ὅτι ἔχουν τὰ ἴδια δικαιώματα μ' αὐτὸν καὶ πὼς εἶναι τὸ ἴδιο ἐνδεδειγμένοι γιὰ νὰ λύσουν τὸ πρόβλημα. Ὅσο γιὰ τοὺς συγχρόνους, εἶναι γενικὰ ἀνίκανοι νὰ ξεχωρίσουν ἀνάμεσά τους αὐτὸν ποὺ μόνος προσφέρεται γιὰ τὰ μεγάλα, αὐτὸν ποὺ ἀξίζει ὅλοι τους νὰ τὸν βοηθήσουν.

Ἔτσι ἀνεβαίνουν στὸ προσκήνιο, στὸ διάβα τοῦ χρόνου καὶ συχνὰ στὴν ἴδια ἐποχή, διάφορα ἄτομα ποὺ συγκροτοῦν κινήματα γιὰ νὰ πετύχουν κοινοὺς σκοπούς, ἢ τοὐλάχιστον ἐπιφανειακὰ ἴδιους. Ὁ λαὸς ἀπὸ μόνος του δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ ἐκφράσει καθορισμένες ἐπιθυμίες· ἔχει μέσα του τὴν ἔννοια τοῦ κοινοῦ ὠφελους, δί-

χως νὰ μπορεῖ νὰ τὴν ἐκφράσει μὲ σαφήνεια, καὶ τὴν αἴσθηση τοῦ ἰδανικοῦ του χωρὶς ὅμως τὶς δυνατότητες νὰ τὴν ἱκανοποιήσει.

Τὸ τραγικὸ μέσα σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ὑπόθεση εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι δυὸ ἄνθρωποι προσπαθοῦν νὰ φτάσουν στὸν ἴδιο σκοπό, ἀπὸ διαφορετικοὺς ὅμως δρόμους, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζουν, ἐμπνευσμένοι, μεθυσμένοι ἀπ' τὴν πιὸ ἁγνὴ πίστη στὴν προσωπική τους ἀποστολή, πιστεύουν πὼς βρίσκονται στὸν σωστὸ δρόμο δίχως διόλου νὰ λογαριάζουν τοὺς ἄλλους.

Τὸ γεγονὸς ποὺ ἀπὸ πρώτη ἄποψη, φαίνεται τοὐλάχιστον τραγικό, εἶναι πὼς αὐτὰ τὰ πολιτικὰ κινήματα ἢ οἱ θρησκευτικὲς ὀργανώσεις, σχηματίζονται στὸ σύνολό τους ἀνεξάρτητα τὸ ἕνα ἀπ' τ' ἄλλο, παρόλο ποὺ ἐκφράζοντας τὶς γενικὲς ἀπόψεις μιᾶς ἐποχῆς, ἐφαρμόζουν ὅλη τους τὴν δραστηριότητα πρὸς τὸν ἴδιο σκοπό. Εἶναι παραπάνω ἀπὸ φανερό, ὅτι ἂν αὐτὲς οἱ ἐγκατεσπαρμένες δυνάμεις ποὺ ἔρχονται ἀπὸ διαφορετικοὺς δρόμους, συγκεντρώνονταν σὲ μιὰ καὶ μοναδικὴ δύναμη, θὰ ἔφταναν γρηγορώτερα στὴν ἐπιτυχία. Ὅμως αὐτὸ δὲν γίνεται. Γιατί, μὲ τὴν αὐστηρή, τὴν ψυχρή της λογική, ἡ φύση προστάζει· ἀφήνει τὶς διάφορες ὁμάδες νὰ ἀντιμάχονται καὶ νὰ διεκδικοῦν τὶς δάφνες τῆς νίκης, ἐνῶ ὁδηγεῖ στὸ βάθρο τοῦ νικητῆ, τὸ κίνημα ἐκεῖνο ποὺ διάλεξε τὸν πιὸ εἰλικρινή, τὸν πιὸ σύντομο, τὸν πιὸ σίγουρο δρόμο.

Πῶς λοιπὸν θὰ μπορούσαμε ἀπὸ τὰ πρὶν ν' ἀποφασίσουμε ποιὸς εἶν' ὁ σωστὸς δρόμος, ἂν οἱ παροῦσες δυνάμεις δὲν ἀφεθοῦν ἐλεύθερες ν' ἀγωνισθοῦν, ἂν ἡ ὑπέρτατη ἀπόφαση δὲν ἀφαιρεθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ κρίση τῶν γεμάτων προλήψεις ἀνθρώπων, γιὰ νὰ τεθεῖ στὴν ἀναμφισβήτητη δημόσια ἐπίδειξη ποὺ θὰ τῆς προσδώσει καὶ τὴν καταφανὴ ὑπεροχή. Γιατὶ μόνον αὐτὴ ἡ ἐπιτυχία, σὲ τελευταία ἀνάλυση, ἐπιβεβαιώνει τὴν εὐκοσμία καὶ τὴν χρησιμότητα μιᾶς πράξης!

Ἂν λοιπὸν οἱ διάφορες ὁμάδες βαδίζουν πρὸς τὸν ἴδιο σκοπὸ ἀπὸ διαφορετικοὺς δρόμους, δὲν θὰ παραλείψουν, ἀφοῦ καταλάβουν τὶς παρόμοιες προσπάθειες ποὺ πραγματοποιοῦνται γύρω τους, νὰ ἐξετάσουν ἀπὸ πιὸ κοντὰ αὐτὸ ποὺ θὰ ὠφελήσει τὴν πορεία τους, θὰ τὴν συντομέψει περισσότερο καὶ ἐντείνοντας τὶς ἐνέργειές τους στὸ μάξιμουμ νὰ φτάσουν ὅσο γίνεται πιὸ γρήγορα στὸν προκαθωρισμένο σκοπό.

Αὐτὸς ὁ ἀνταγωνισμὸς ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα νὰ ἀνυψώσει τὴν στάθμη τοῦ κάθε ἀγωνιστῆ, ἔτσι ποὺ ἡ ἀνθρωπότητα νὰ ὀφείλει συχνὰ τὴν πρόοδό της στὰ μαθήματα ποὺ τῆς προσφέρουν αὐτὲς οἱ χαμένες προσπάθειες. Πρέπει τελικὰ νὰ συμπεράνουμε ὅτι ἡ γνώση

τοῦ σωστότερου δρόμου ποὺ θ' ἀκολουθήσουμε προκύπτει ἀπὸ μιὰ κατάσταση πραγμάτων ποὺ μᾶς φαινόταν στὴν ἀρχὴ τραγική, καὶ ποὺ εἶναι ἡ ἀρχικὴ διασπορὰ τῶν μεμονωμένων στοιχείων, ἀσυνείδητων κι ἀνεύθυνων.

Ἔχοντας ἐξετάσει ὅλους τοὺς πιθανοὺς τρόπους γιὰ τὴν λύση τοῦ γερμανικοῦ προβλήματος, ἡ Ἱστορία δὲν μᾶς πρόσφερε ὡς τώρα παρὰ μόνον δύο ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ χρησιμοποιηθοῦν ταυτόχρονα. Οἱ προεξάρχουσες δυνάμεις, οἱ πρωταγωνιστὲς αὐτῶν τῶν δυὸ λύσεων ἦταν ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Πρωσσία: οἱ Ἀψβοῦργοι κ' οἱ Χοετζόλλερν.

Κι ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρές, ἔκριναν πὼς εἶχαν καθῆκον ν' ἀποδυθοῦν σ' ἕναν ἀγῶνα μ' ὅλες τους τὶς δυνάμεις συγκεντρωμένες πότε στὸν ἕνα καὶ πότε στὸν ἄλλο δρόμο, καί, σ' αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα θὰ διάλεγαν τελικά, νὰ πάρουν τὸν δρόμο ποὺ ὁδηγοῦσε στὴν Αὐστρία, γιατὶ ἐκείνη ἔδειχνε νὰ εἶναι τὸ κέντρο τοῦ βάρους! Μολοντοῦτο τὸ τέλος τοῦ δρόμου ἔδειξε πὼς δὲν ἐπρόκειτο γιὰ τὴν δημιουργία ἑνὸς Γερμανικοῦ Κράτους.

Συνοψίζοντας λέμε, πὼς τὰ γεγονότα ποὺ θὰ ἐπέτρεπαν τὴν δημιουργία μιᾶς γερμανικῆς Ἑνότητας τόσο ἰσχυρῆς, ἐλεεινολογήθηκαν ἀπὸ χιλιάδες ὀργισμένους Γερμανούς, σὰν ἡ πιὸ ἀποκαλυπτικὴ κ' ἡ πιὸ φοβερὴ ἐκδήλωση τῶν ἀδελφικῶν διαφωνιῶν μας. Γιατὶ ἡ γερμανικὴ αὐτοκρατορικὴ κορώνα σφυρηλατήθηκε στὴν πραγματικότητα στὸ πεδίο τῆς μάχης τοῦ Κένιξγρατζ κι ὄχι γύρω στὸ Παρίσι, ὅπως νόμισαν ἀργότερα.

Ἔτσι ἡ ἵδρυση τοῦ γερμανικοῦ Ράιχ δὲν ὑπῆρξε καρπὸς μιᾶς κοινῆς θέλησης πραγματοποιημένης ἀπὸ διαφορετικοὺς δρόμους, μὰ πιὸ πολὺ ἕνας συνειδητὸς ἀγῶνας καὶ καμιὰ φορὰ ἀσυνείδητος, γιὰ τὴν ἡγεμονία, ἕνας ἀγῶνας ποὺ τελικὰ ἀποδείχθηκε νικηφόρος γιὰ τὴν Πρωσσία. Κι ἂν κανένας ζητήσει τὴν ἀλήθεια χωρὶς ν' ἀφεθεῖ στὴν γοητεία ποὺ ἐκπέμπει ἡ πολιτικὴ τῶν κομμάτων, ὀφείλει ν' ἀναγνωρίσει, πὼς αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουμε ἀνθρώπινη σοφία, δὲν θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ φτάσει ὡς τὸ σημεῖο μιᾶς φρόνιμης ἀπόφασης, τέτοιας ποὺ ἡ σοφία τῆς ζωῆς, δηλαδὴ τὸ ἐλεύθερο παιχνίδι τῶν δυνάμεων, μπορεῖ νὰ μεταλλάξει σὲ πραγματικότητα. Ποιὸς λοιπὸν θὰ μποροῦσε σ' ὁλόκληρη τὴν Γερμανία, νὰ φανταστεῖ σοβαρὰ ὅτι ἡ Πρωσσία τῶν Χοετζόλλερν θὰ γινόταν μιὰ μέρα τὸ βασικὸ κύτταρο, ἡ ἱδρύτρια καὶ τὸ στήριγμα τοῦ νέου Ράιχ... κι ὄχι οἱ Ἀψβοῦργοι; Ποιὸς ἀντίθετα, θὰ μποροῦσε ν' ἀρνηθεῖ πὼς ἡ τύχη δὲν ἔκανε πολὺ καλὰ ἀποφασίζοντας ἔτσι; Ἢ ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ φανταστεῖ σήμερα πώς, κατὰ

ὁποιοδήποτε τρόπο, ἕνα Γερμανικὸ Ράιχ θὰ στηριζόταν πάνω στὴ βάση μιᾶς δυναστείας ἐκφυλισμένης καὶ διεφθαρμένης;

Ὄχι, ἀνάγκη εἶναι πιὰ ν' ἀναγνωρίσουμε πὼς ἡ φυσικὴ ἐξέλιξη τῶν πραγμάτων τοποθετεῖ — ὕστερα ἀπὸ ἀγῶνες αἰώνων — αὐτοῦ ποὺ ταιριάζει καλύτερα στὴν θέση ποὺ τοῦ ἀνήκει.

Θὰ γίνεται πάντα ἔτσι, ὅπως γίνοταν ἀπ' ἀρχὶς τοῦ κόσμου ἐτούτου.

Ἀκόμη δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε πὼς διαφορετικοὶ ἄνθρωποι μποροῦν νὰ ξεκινήσουν γιὰ τὸν ἴδιο σκοπό. Ὁ πιὸ ἰσχυρός, ὁ περισσότερο προικισμένος θὰ ἐπιβληθεῖ καὶ θ' ἀποδειχθεῖ νικητής.

Ὑπάρχει ἀκόμη μιὰ δεύτερη αἰτία ποὺ συχνὰ στὴν ζωὴ τῶν λαῶν, κινήματα ἐπιφανειακὰ ὅμοια, προσπαθοῦν μολοντοῦτο νὰ φτάσουν ἀπὸ διαφορετικοὺς δρόμους σ' ἕναν σκοπὸ ποὺ μοιάζει νἄναι ὁ ἴδιος. Αὐτὴ ἡ αἰτία δὲν ἔχει πιὰ τίποτα τὸ τραγικὸ στὴν ἐξωτερικὴ μορφή της. Δὲν εἶναι, παρὰ λυπηρή.

Συνίσταται στὸ ἄθλιο συνονθύλευμα μίσους, ζήλειας καὶ ἀτιμίας ποὺ τὸ βρίσκουμε δυστυχῶς συχνὰ συγκεντρωμένο σὲ ὡρισμένα εἴδη τοῦ ἀνθρώπινου γένους.

Ἕνας ἄντρας, μιὰ ἡγετικὴ φυσιογνωμία, ἀνορθώνεται γνωρίζοντας σ' ὅλο της τὸ βάθος τὴν ἀθλιότητα τοῦ λαοῦ του, ξέροντας πολὺ καλὰ ἀπὸ τί ὑποφέρει: μόλις καθορίσει τὸν στόχο του καὶ διαλέξει τὸν δρόμο ποὺ θὰ τὸν ὁδηγήσει σ' αὐτόν, ἀμέσως στενόμυαλοι καὶ στενοκέφαλοι ἄνθρωποι, θὰ παραφυλάξουν προσεχτικὰ καὶ ὑπομονετικὰ τὰς κινήσεις ἐκείνου ποὺ θὰ ἐπισύρει πάνω του τὰ βλέμματα τοῦ κοινοῦ. Θὰ συγκρίνει αὐτοὺς ἐδῶ τοὺς ἀνθρωπάκηδες μὲ τὰ σπουργίτια ποὺ δείχνουν πὼς ἀδιαφοροῦν γιὰ ὅλα, ἀλλὰ ὅμως παρατηροῦν ἐντατικὰ καὶ μ' ὅλη τους τὴν προσοχὴ τὸν εὐτυχισμένο σύντροφό τους ποὺ βρῆκε κάποιο ψίχουλο: Καὶ θὰ ὁρμήσουν πάνω του νὰ τὸν μαδήσουν τὴν στιγμὴ ποὺ αὐτὸς διόλου δὲν τὸ περιμένει.

Ἕνας ἄνθρωπος χαράζει κάποιον καινούριο δρόμο: ἀμέσως θὰ βρεθοῦν οἱ ἀργόσχολοι περιπατητὲς ποὺ θ' ἀναζητήσουν μιὰν ἀνέλπιστη μπουκιά, ἐλπίζοντας νὰ τὴν βροῦνε στὸ τέλος τοῦ δρόμου.

Κι ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ θὰ ὑποψιαστοῦν ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρχει ἕνας ἄλλος δρόμος, ἀρχίζουν νὰ τρέχουν βιαστικὰ γιὰ νὰ βροῦν ἐκεῖνον πού θὰ τοὺς ὁδηγήσει ἂν εἶναι δυνατόν, πιὸ γρήγορα στὸν σκοπό τους.

Μόλις ἕνα νέο κίνημα ἱδρυθεῖ καὶ διακηρύξει ἕνα ὡρισμένο πρόγραμμα, ἐξορμοῦν οἱ ἄνθρωποι αὐτοῦ τοῦ εἴδους ποὺ ὑποτίθεται ὅτι ἀγωνίζονται γιὰ τὸν ἴδιο σκοπό: ἀλλά, ὁ Θεὸς νὰ μὴν τὸ δώσει, φυλάγονται καὶ δὲν τάσσονται νόμιμα στὶς γραμμὲς τοῦ κινήματος

αὐτοῦ, ἀναγνωρίζοντας τὴν προτεραιότητά του: τοῦ κλέβουν ὅμως ἀντίθετα τὸ πρόγραμμά του καὶ ἱδρύουν στ' ἀχνάρια του καὶ γιὰ δικό τους λογαριασμό, ἕνα νέο κόμμα.

Εἶναι μολοντοῦτο τόσον ἀνόητοι ὥστε νὰ βεβαιώνουν τοὺς συγχρόνους των, ποὺ δὲν ξέρουν ὅλη τὴν πραγματικὴ ἀλήθεια, ὅτι πάντα τους ἐπεδίωκαν ἀκριβῶς τὰ ἴδια μὲ τὸ ἄλλο κόμμα ἐδῶ καὶ πολὺν καιρὸ πρὶν ἀπ' αὐτό: καὶ δὲν εἶναι διόλου σπάνιο τὸ φαινόμενο, νὰ πετυχαίνουν τελικά, ἐνῶ θἄπρεπε καὶ θἄταν δίκαιο, νὰ πέσουν κάτω ἀπ' τὴν γενικὴ περιφρόνηση.

Δὲν εἶναι ἄραγε ὕψιστη ἀνοησία, νὰ ἐπιχειρεῖς νὰ ἐγγράψεις κάτω ἀπ' τὴν σημαία σου, τὴν ἀποστολὴ ποὺ ἕνας ἄλλος ἔχει ἐκλέξει γιὰ δική του, νὰ δανειστεῖς τὶς προγραμματικὲς «ντιρεκτίβες» του σὰν νὰ ἦσουν ἐσὺ ὁ δημιουργός τους καὶ νὰ τὶς διακηρύξεις γιὰ δικές σου;

Ἡ ἀνοησία διαφαίνεται προπάντων σ' αὐτό: ἐκεῖνα τὰ ἴδια στοιχεῖα πού, σχηματίζουν ἕνα καινούριο κόμμα, ἀρχίζουν ἀπὸ ἀνάγκη διαμελισμοῦ, νὰ μιλοῦν, αὐτοὶ προπάντων (ἡ πεῖρα μᾶς τὄχει ἀποδείξει) γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἑνότητας καὶ γιὰ ἕνωση· κι αὐτὸ μόλις νομίσουν ὅτι ὁ ἀντίπαλός τους στ' ἀλήθεια δὲν εἶναι πιὰ σὲ θέση ν' ἀνασυγκροτηθεῖ.

Νὰ πῶς φθάσαμε στὸν θρυμματισμὸ τοῦ ρατσισμοῦ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ δημιουργία μιᾶς ὁλόκληρης σειρᾶς ὁμάδων, κομμάτων κ. τ. λ. ποὺ χαρακτηρίζονται σὰν «ρατσιστικά» ἔλαβε χώραν ἀνάμεσα 1918 καὶ 1919, χωρὶς οἱ ἀρχηγοί τους νἄχουν καμιὰ ὑπευθυνότητα γι' αὐτὰ καὶ μόνον ἐπειδὴ ἁπλῶς αὐτὸ ἀπαιτοῦσε ἡ ἐξέλιξη τῶν γεγονότων. Ἕνα ἀπὸ αὐτὰ εἶχε ἀργὰ μὰ σταθερὰ ἀποκρυσταλλωθεῖ καὶ εἶχε σημειώσει θαυμαστὲς ἐπιτυχίες γύρω στὰ 1920· ἦταν τὸ Ἐθνικοσοσιαλιστικὸ - δημοκρατικὸ - ἐργατικὸ κόμμα (τὸ N. S. D. A. P.). Ἡ ἐγγυημένη νομιμότητα τῶν ἱδρυτῶν του ἀποδεικνύεται κατὰ τρόπο ξεκάθαρο ἀπὸ τοῦτο καὶ μόνο τὸ γεγονός: ἡ πλειοψηφία τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ κόμματος πῆρε αὐτὴ τὴν ἀληθινὰ ἀξιοθαύμαστη ἀπόφαση, νὰ θυσιάσει τὸ ἴδιο τὸ κίνημα, ποὺ φαινόταν νἄχει πολὺ λίγες ἐλπίδες τελικῆς ἐπιτυχίας, σ' ἕνα ἄλλο κόμμα ποὺ ἦταν πιὸ δυνατό, διαλύοντας τὸ δικό τους κ' ἐνσωματώνοντάς το, δίχως ὅρους, μ' ἐκεῖνο.

Αὐτὴ τὴν ἕνωση ἀνέλαβε εἰδικὰ ὁ Τζούλιους Στράιχερ, τὸ βασικὸ ἡγετικὸ στέλεχος τοῦ κόμματος ποὺ στὴ Νυρεμβέργη, ὀνομάσθηκε τότε Γερμανικὸ σοσιαλιστικὸ κόμμα (D. S. P.). Τὸ N. S. D. A. P. καὶ τὸ D. S. P. εἶχαν σχηματισθεῖ μὲ τελείως ἀνεξάρτητα προγράμματα τὸ ἕνα ἀπ' τ' ἄλλο, ἀλλὰ ἀπέβλεπαν καὶ τὰ δυὸ στοὺς ἴδιους σκο-

πούς. Ὁ κυριώτερος ἡγέτης τοῦ D. S. P. ἦταν, ὅπως εἶπα κι ὅλας, στὴ Νυρεμβέργη ὁ Τζούλιους Στράιχερ, καθηγητὴς σ' ἐκείνη τὴν πόλη. Στὴν ἀρχὴ κι αὐτὸς ἀκόμη εἶχε παρασυρθεῖ ἀπ' τὸν ἱερὸ χαρακτήρα τῆς ἀποστολῆς του κι ἀπ' τὸ μέλλον τοῦ κινήματός του.

Μόλις ὅμως μπόρεσε νὰ ἀντιληφθεῖ τὴν ἀνωτερότητα σὲ δύναμη κ' ἐξάπλωση τοῦ N. S. D. A. P., σταμάτησε κάθε δράση πρὸς ὄφελος τοῦ D. S. P. καὶ τῆς Βερκγκεμέϊνσχαφτ (Ἐργατικὴ ἕνωση) καὶ ὑποχρέωσε τοὺς ὀπαδούς του νὰ ἐνταχθοῦν στὶς γραμμὲς τοῦ N.S.D.A.P. ποὺ ὅταν ἀγωνιζόταν ἐναντίον του, τοῦ εἶχε κι αὐτοῦ τοῦ ἴδιου ἐπιτεθεῖ, καὶ νὰ συνεχίσουν τὸν ἀγώνα κάτω ἀπ' τὴν σημαία τοῦ καινούριου κόμματος, γιὰ τὸν κοινὸ σκοπό. Αὐτὴ ἡ ἀπόφαση, σοβαρὴ ἀπὸ μόνη της, στηρίχθηκε κιόλας σὲ μιὰν ἀπόλυτη σκοπιμότητα.

Ἀπ' τοὺς σκοποὺς τῆς δραστηριότητας εἴχαμε ἀφαιρέσει μιὰ γιὰ πάντα κάθε ἴχνος διαμελισμοῦ: Χάρη στὴν δίψα γιὰ τὴν νομιμότητα ποὺ εἶχαν οἱ ἄνθρωποι τότε, ὅλοι οἱ σκοποί μας ἀπόληγαν ὄχι μόνον σὲ νόμιμα πλαίσια, ἀλλὰ ἦταν σταθερὰ καὶ πάντα πετυχημένοι.

Αὐτὸ ποὺ ἐννοοῦμε σήμερα μὲ τὴν ἔκφραση «ρατσιστικό, φυλετικὸ διαμελισμό», ὀφείλει τὴν ὕπαρξή του, καθὼς εἶπα παραπάνω, ἀποτελεσματικὰ στὸν δεύτερο ἀπ' τοὺς λόγους ποὺ σημείωσα: ἄνθρωποι φιλόδοξοι, ποὺ δὲν εἶχαν ποτὲ πρὶν ξεκάθαρες ἰδέες, οὔτε καὶ ξεκαθαρισμένους σκοπούς, αἰστάνθηκαν ξαφνικὰ τέτοιες «τάσεις», τὴν στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ βεβαιώθηκαν γιὰ τὴν ἀναμφισβήτητη ἐπιτυχία τοῦ N. S. D. A. P.

Ἐσπευσμένα κατάρτισαν προγράμματα ποὺ ἦταν πιστὴ ἀντιγραφὴ τῶν δικῶν μας· ἄρχισαν νὰ πρεσβεύουν ἰδέες ποὺ ἐμεῖς τὶς εἴχαμε ἐμπνευσθεῖ, ἔκαναν ἐξαγγελίες σκοπῶν ποὺ γι' αὐτοὺς ἐμεῖς ἀγωνιζόμαστε ἐδῶ καὶ χρόνια καὶ ἀκολουθοῦσαν τὸν δρόμο ποὺ εἶχε χαράξει τὸ N.S.D.A.P. πρὶν ἀπὸ πολὺν καιρό. Προσπαθοῦσαν νὰ δώσουν, μὲ κάθε δυνατὸ τρόπο, ἐξηγήσεις γιὰ τὴν ἀνάγκη ποὺ τοὺς ὑποχρέωσε νὰ ἱδρύσουν αὐτὰ τὰ καινούρια κόμματα, παρόλη τὴν προϋπαρξη τοῦ N.S.D.AP. ὅμως ὅσο εὐγενικὰ ἦταν τὰ κίνητρα ποὺ ἐπικαλοῦνταν, τόσο περισσότερο οἱ δηλώσεις τους αὐτὲς ἦταν ψεύτικες.

Στὴν πραγματικότητα δὲν ὑπῆρχε κάτω ἀπ' ὅλ' αὐτὰ παρὰ ἕνα καὶ μοναδικὸ κίνητρο: ἡ προσωπικὴ φιλοδοξία τῶν ἱδρυτῶν τους ποὺ ἤθελαν νὰ παίξουν κάποιο ρόλο μὲ κάθε θυσία, ἐνῶ ἡ εἴσοδος ἐπὶ σκηνῆς τοῦ κόμματός του, τέλεια ἀσήμαντη, δὲν ἀποδείκνυε τίποτ' ἄλλο παρὰ τὸ θράσος τους, νὰ προσεταιρίζονται ξένες ἰδέες, ἕνα θράσος ποὺ στὴν τρέχουσα ζωή, συνηθίσαμε νὰ τὴν ἀποκαλοῦμε «κλοπή».

Δὲν ὑπῆρχε τότε καμιὰ θεωρία, καμιὰ ἰδέα ποὺ νὰ μὴ βιάζονταν

νὰ τὴν ἁρπάξουν αὐτοὶ οἱ κλεπτομανεῖς πρὸς ὄφελος τῶν ἐπιχειρήσεών τους. Ἀργότερα, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι θὰ ἐλεεινολογοῦν καὶ θὰ οἰκτείρουν τοὺς ἄλλους, μὲ δάκρυα στὰ μάτια γιὰ τὸν «διαμελισμὸ τῆς ράτσας»· μιλοῦν μὲ ἐπιμονὴ γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἕνωσης, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς οἱ κραυγές τους θὰ καλύψουν τὴν φωνὴ τῶν ἄλλων, ποὺ θὰ ἀναγκασθοῦν τελικὰ νὰ ὑποχωρήσουν, μπροστὰ σ' αὐτοὺς τοὺς κλέφτες ὄχι μονάχα τῶν ἰδεῶν ἀλλὰ καὶ τῶν κινημάτων ποὺ γίνηκαν γιὰ νὰ τοὺς ὑπερασπισθοῦν, ἐπειδὴ βαρέθηκαν νὰ ἀκοῦνε τὰ αἰώνια παράπονα καὶ τοὺς κλαυθηρισμούς των.

Ἐπειδὴ τελικὰ δὲν πετυχαίνουν τίποτα καὶ καθὼς αὐτὲς οἱ καινούριες ἐπιχειρήσεις (ἐξαιτίας τῆς χαμηλῆς πνευματικῆς στάθμης τῶν ἐμπνευστῶν τους) δὲν τοὺς προσφέρουν αὐτὰ ποὺ περίμεναν, τοὺς βλέπουμε, συνηθέστατα, ν' ἀλλάζουν προθέσεις καὶ νὰ μεταστρέφουν τὶς ἐπιδιώξεις τους βάζοντας χέρι στὰ «ἐργατικὰ συνδικάτα».

Ὅλοι αὐτοὶ ποὺ δὲν μποροῦσαν τότε νά σταθοῦν ἀπὸ μόνοι τους στὰ πόδια τους, γράφονταν στὰ λεγόμενα «ἐργατικὰ συνδικάτα»· ξεκινοῦσαν ἀπὸ τὴν ἰδέα πὼς δυὸ παραλυτικοὶ κρεμασμένοι ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλον μποροῦσαν σίγουρα νὰ φτιάξουν ἕναν ξιφομάχο.

Μποροῦσε νὰ βρεθεῖ, ἀνάμεσά τους καὶ κανένας στ' ἀλήθεια ὑγιής: ἀλλὰ τότε δὲν θἄχε ἀρκετὲς δυνάμεις γιὰ νὰ τοὺς συγκρατήσεις ὅλους καὶ θὰ καταντοῦσε κι αὐτὸς ὁ ἴδιος παράλυτος.

Πάντα πιστεύαμε πὼς αὐτὲς οἱ συγχωνεύσεις μὲ τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα ἦταν καθαρὴ ραδιουργία. Ἀλλὰ σχετικὰ μ' αὐτὸ τὸ θέμα δὲν πρέπει νὰ παραλείψουμε καὶ τὶς ἀκόλουθες ἐνδιαφέρουσες παρατηρήσεις:

Ἡ συγκρότηση τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων δὲν μεταλλάζει ποτὲ μιὰ ἀδύναμη ὀργάνωση σὲ ἰσχυρή· ἀντίθετα μιὰ ἰσχυρὴ ὀργάνωση μπορεῖ νὰ διαβρωθεῖ συχνά, μὲ μιὰ τέτοια συγχώνευση. Ἡ ἄποψη ὅτι, συγκροτώντας ἀνίσχυρες ὀργανώσεις μποροῦμε νὰ δημιουργήσουμε μιὰ δυναμικὴ δέσμη, εἶναι λαθεμένη: Πράγματι, ἡ πλειοψηφία, κάτω ἀπὸ ὁποιαδήποτε μορφὴ καὶ ὅποιες καὶ νἆναι οἱ προθέσεις ποὺ τὴν ἀπαρτίζουν, δὲν ἀποτελεῖται — ἡ πεῖρα μᾶς τὄχει ἀποδείξει — παρὰ ἀπὸ ἀνόητους καὶ δειλούς. Κατὰ συνέπεια κάθε ἕνωση πολλῶν ὁμάδων, ποὺ διευθύνεται ἀπὸ μιὰ ἐκλεγόμενη ἐπιτροπὴ καὶ πολλοὺς ἡγέτες, ἀφήνει νὰ διαφανεῖ ἡ δειλία κ' ἡ ἀδυναμία της. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, μιὰ τέτοια συγκεντρωτικὴ ἀπόπειρα, ἐμποδίζει, ἔρχεται σὲ σύγκρουση μὲ τὸ ἐλεύθερο παιγνίδι τῶν δυνάμεων, ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ καλύτερου ἡγέτη ἀποκλείεται καί, συνακόλουθα, ἡ ὁριστικὴ νίκη πιὸ τυχερῶν καὶ τῶν πιὸ ἀγνῶν ἰδεῶν διακυβεύεται. Αὐτὲς οἱ ἑνώ-

σεις γίνονται κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἐχθροὶ κ' ἐμπόδιο στὴν φυσικὴ λύση τοῦ προβλήματος ποὺ γι' αὐτὸ ἀγωνίζονται.

Μολοντοῦτο μπορεῖ νὰ συμβεῖ, ἀπὸ περιστάσεις καθαρῆς τακτικῆς καὶ κάποιας μελλοντικῆς σκοπιμότητας, ἡ ἡγεσία ἑνὸς κινήματος ν' ἀποφασίσει τὴν προσάρτησή του σὲ μιὰ παρόμοια ὀργάνωση κ' ἴσως νὰ προβεῖ καὶ σὲ κοινοὺς ἀγῶνες: αὐτὸ ὅμως δὲν θὰ εἶναι παρὰ μιὰ μικρὴ ἀναβολὴ καὶ θὰ περιορισθεῖ μόνον σὲ ζητήματα ἀπόλυτα καθωρισμένα.

Ἀλλὰ ποτὲ αὐτὴ ἡ κατάσταση δὲν πρέπει νὰ συνεχισθεῖ: θ' ἀποτελοῦσε γιὰ τὸ κίνημα ἄρνηση τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς του. Γιατὶ ἀπ' τὴν στιγμὴ ποὺ τὸ κίνημα θὰ εἰσχωρήσει ὁριστικὰ σὲ μιὰ τέτοια ἕνωση, θὰ χάσει τὴν δυνατότητα (καθὼς καὶ τὸ δικαίωμα) ν' ἀναπτύξει τὴν ἴδια του τὴν δύναμη καὶ νὰ τὴν ὁλοκληρώσει καθὼς ἀπαιτεῖ ἡ φύση του, ἢ νὰ κυριαρχήσει στ' ἀντίπαλα κόμματα καὶ νὰ φτάσει νικηφόρο στὸν προορισμό του.

Δὲν πρέπει λοιπὸν ποτὲ νὰ ξεχνοῦμε πὼς κάθε τὶ μεγάλο στὸν κόσμον αὐτό, δὲν ἔγινε ποτὲ μὲ ἀγῶνες λογικούς, ἀλλὰ πραγματοποιήθηκε ἀποκλειστικὰ ἀπὸ ἕναν καὶ μόνο ἡγετικὸ ἐγκέφαλο.

Καθὼς λοιπὸν εἶναι φυσικό, ἡ πραγματοποίηση πολιτικῆς συνεργασίας μεταξὺ ὀργανώσεων ἢ κομματικῶν ὁμάδων, φέρνει ἐντός της τὸ σπέρμα τοῦ μελλοντικοῦ διαμελισμοῦ κι ἀκόμη τὴν ὁλοκληρωτικὴ καταστροφὴ τῶν προδιαγεγραμμένων σκοπῶν. Τὰ ἐπαναστατικὰ κινήματα, ἀληθινὰ μεγαλόπνοα κ' ἱκανὰ νὰ συγκλονίσουν τὸν κόσμο, δὲν μποροῦν νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἢ νὰ ὁδηγήσουν σὲ καλὰ ἀποτελέσματα, παρὰ μόνον μὲ τοὺς τιτάνειους ἀγῶνες μιᾶς ἀνεξάρτητης ὁμάδας καὶ ποτὲ ἀπὸ ἕναν συνασπισμὸ ὀργανώσεων.

Ἔτσι καὶ πάνω ἀπ' ὅλα, τὸ ρατσιστικὸ κράτος δὲν μπορεῖ νὰ δημιουργηθεῖ ἐπειδὴ τὸ ἐπιδιώκει μιὰ ὁποιαδήποτε ἐργατικὴ λαϊκὴ ὀργάνωση, ἀλλὰ μόνον ὅταν ἀνατεθεῖ στὴν κυρίαρχη θέληση ἑνὸς μοναδικοῦ κινήματος ποὺ θὰ φράξει τὸ δρόμο στοὺς ἄλλους.

ΕΝΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΦΟΔΟΥ

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΠΑΛΙΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΗΡΙΖΟΤΑΝ ΒΑΣΙΚΑ ΣΕ τρεῖς στυλοβάτες: στὸ μοναρχικό του σχῆμα, στὸ δημοσιοϋπαλληλικὸ σχῆμα καὶ στὸν στρατό του. Ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1918 κατάργησε τὸ σχῆμα τοῦ κράτους, διέλυσε τὸν στρατὸ καὶ ἐγκατέλειψε τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους στὴν κομματικὴ διαφθορά· τὰ βασικὰ στηρίγματα, αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουμε κρατικὴ ἐξουσία, γκρεμίστηκε.

Τὸ κύριο θεμέλιο ποὺ πάνω του στηρίζεται ἡ ἐξουσία, εἶναι πάντα ἡ δημοτικότητα, ἡ λαϊκὴ ἔκφραση. Μολοντοῦτο, μιὰ ἐξουσία ποὺ βασίζεται μοναχὰ σ' αὐτὴν εἶναι ἀκόμη ἐξαιρετικὰ ἀδύναμη· ἡ ἀσφάλεια κ' ἡ σταθερότητά της εἶναι ἀβέβαιες. Ἔτσι ὅλοι αὐτοὶ ποὺ ἀντλοῦν τὴν δύναμή τους ἀπὸ τὴν δημοτικότητα, πρέπει νὰ τὴν ἐνισχύσουν, νὰ διευρύνουν τὴν βάση της καὶ γι' αὐτὸ ὀφείλουν νὰ σταθεροποιήσουν τὴν ἰσχύ τους. Ἡ ἰσχὺς λοιπὸν κ' ἡ δύναμη εἶναι τὸ δεύτερο θεμέλιο κάθε ἐξουσίας.

Αὐτὸ τὸ τελευταῖο εἶναι κιόλας ἀξιοσημείωτα πιὸ σίγουρο, πιὸ σταθερό, ἀλλὰ δὲν εἶναι μαζὶ καὶ πιὸ ρωμαλέο.

Ἂν ἡ λαϊκὴ ἔγκριση κ' ἡ δύναμη ἑνωθοῦν κι ἂν μείνουν ἑνωμένες ἕνα ὡρισμένο χρονικὸ διάστημα, τότε μποροῦν νὰ σχηματίσουν, πάνω σὲ βάσεις ἀκόμη πιὸ ἰσχυρές, μιὰ καινούρια ἐξουσία, αὐτὸ ποὺ λέμε παράδοση. Ἂν τέλος, λαϊκὴ ἔγκριση, δύναμη καὶ παράδοση ἑνωθοῦν, ἡ ἐξουσία ποὺ θὰ προκύψει ἀπ' αὐτὴ τὴν ἕνωση, θὰ θεωρεῖται τότε ἀδιάσπαστη.

Ἡ ἐπανάσταση κατέστησε ἀδύνατη αὐτὴ τὴν τριπλὴ συγκυρία, ἀφαίρεσε κάθε παράδοση ἀπ' τὴν κρατικὴ ἐξουσία. Μὲ τὴν πτώση

τῆς παλιᾶς Αὐτοκρατορίας, τὴν ἀπόριψη στὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων τῆς παλιᾶς κυβέρνησης, τὸν ἐκμηδενισμὸ τῶν παλιῶν διακρίσεων τῆς μοναρχίας καὶ τῶν συμβόλων τῆς αὐτοκρατορίας, ἡ παράδοση ξαφνικὰ κουρελιάσθηκε. Κι αὐτὸ εἶχε σὰν συνέπεια τὴν μεγάλη διάσπαση τῆς κρατικῆς ἐξουσίας.

Ὁ δεύτερος στυλοβάτης τοῦ κράτους δὲν ὑπῆρχε πιά: ἄλλωστε γιὰ νὰ μπορέσει νὰ γίνη ἡ ἐπανάσταση ἦταν ἀπαραίτητο νὰ διαβρωθεῖ αὐτὸ ποὺ ἐνσάρκωνε τὴν δύναμη καὶ τὴν ὀργανωτικὴ ἰσχὺ τοῦ κράτους, θέλω νὰ πῶ ὁ στρατός. Ναί, ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιηθοῦν τὰ σαρακοφαγωμένα ὑπολείμματα τοῦ στρατοῦ, σὰν μάχιμα ἐπαναστατικὰ στοιχεῖα.

Τὰ στρατεύματα τοῦ μετώπου ἴσως νὰ μὴ ὑπόφεραν τόσο ἀπ' τὰ δεινὰ τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ: ὅμως αὐτὸ ἔγινε γιὰ νὰ διαβρωθοῦν λίγο-λίγο καὶ πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ ὀξὺ τῆς ἀνοργανωσίας ποὺ συνάντησαν ἐπιστρέφοντας στὴν πατρικὴ γῆ.

Εἶχαν ἀπομακρυνθεῖ πιὰ ἀπ' τοὺς δοξασμένους τύπους ὅπου πολέμησαν ἡρωϊκὰ τεσσεράμιση ὁλόκληρα χρόνια κι ἀποτελοῦσαν εὔκολη λεία· τὸ κακὸ ὁλοκληρώθηκε ὅταν πιὰ φθάνοντας στὰ κέντρα ἀποστράτευσης δοκίμασαν τὴν ἀπογοήτευση τῆς ἀγνωμοσύνης γιὰ τὴν στρατιωτικὴ ἐθελοντικὴ ὑπακοή τους.

Δὲν μποροῦσε πιὰ κανεὶς σὲ καμιὰ περίπτωση, νὰ θέσει ὁποιαδήποτε ἐξουσία σ' αὐτοὺς τοὺς ἐπαναστάτες ποὺ θεωροῦσαν τὴν στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ὀχτάωρη ἐργασία. Ἔτσι τὸ δεύτερο στοιχεῖο, αὐτὸ ποὺ ἐξασφάλιζε πάνω ἀπ' ὅλα τὴν σταθερότητα τῆς ἐξουσίας, εἶχε ἐξασθενήσει κ' ἡ ἐπανάσταση δὲν εἶχε πιὰ στὴ διάθεσή της, ἂς τὸ ποῦμε πιὰ καθαρά, παρὰ μόνο τὴν βασικὴ προϋπόθεση, τὴν λαϊκὴ ἔγκριση. Αὐτὸ ὅμως τὸ στήριγμα παρουσίαζε μιὰ καταφανὴ ἀνασφάλεια. Χωρὶς ἀμφιβολία ἡ ἐπανάσταση πέτυχε, μ' ἕνα μόνο χτύπημα τῆς κεφαλῆς τοῦ κριοῦ, νὰ γκρεμίσει τὸ σαρακοφαγωμένο οἰκοδόμημα τοῦ κράτους· ὅμως ἂν δοῦμε στὸ βάθος τῶν πραγμάτων, ὀφείλουμε ν' ἀναγνωρίσουμε πὼς αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα δὲν προῆλθε παρὰ μόνον ἐπειδὴ ἡ φυσικὴ ἰσορροπία τοῦ λαοῦ μας καὶ ἡ ἐσωτερική του σύνθεση εἶχαν κιόλας ἐξασθενήσει ἐξαιτίας τοῦ πολέμου.

Κάθε λαὸς στὸ σύνολό του χωρίζεται, ἀποτελεῖται ἀπὸ τρεῖς μεγάλες τάξεις:

Ἀπ' τὴ μιὰ μεριά, ἡ ἀνώτερη ὁμάδα, ἡ καλύτερη, αὐτὴ ποὺ ἀπαρτίζεται ἀπ' τὴν ἐκλεκτότερη μερίδα τῶν πολιτῶν, προικισμένη μ' ὅλες τὶς ἀρετές· πάνω ἀπ' ὅλα αὐτὰ χαρακτηρίζεται γιὰ τὸ θάρρος της καὶ γιὰ τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας της. Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, μιὰ ἄλλη ὁμάδα ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ τῆς κατωτάτης ὑποστάθμης ἄτομα, ἔχει γίνει μισητὴ ἐξαιτίας ποὺ μέσα της ὑπάρχουν ὅλα τὰ

ἐγωιστικὰ ἔνστικτα καὶ ὅλα τὰ πάθη. Μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ἀντίθετων ὁμάδων εἶναι ἡ τρίτη τάξη, ἡ μεγάλη κ' ἐκτεταμένη μέση τάξη, ποὺ δὲν ἔχει σὲ βάρος της, οὔτε τὸν καταφανὴ ἐγωισμὸ τῆς πρώτης, οὔτε τὴν ἐγκληματικὴ καὶ ἄγρια νοοτροπία τῆς δεύτερης.

Οἱ περίοδοι ὅπου τὸ κοινωνικὸ ἐπίπεδο ἀνέρχεται, παρουσιάζονται — πρέπει νὰ τὸ παραδεχθοῦμε, — ἀποκλειστικὰ κάτω ἀπ' τὴν ἐπίδραση τῆς ἀνώτατης τάξης, ποὺ διαθέτει τοὺς καλύτερους πολῖτες.

Οἱ περίοδοι τῆς φυσιολογικῆς, τῆς κανονικῆς ἐξέλιξης ἢ τῆς σταθερῆς κοινωνικῆς ζωῆς ὀφείλονται καὶ διαρκοῦν, μόνον ὅταν στὴν ἐξουσία βρίσκεται ἡ μεσαία τάξη, ἐνῶ ἡ ἀριστοκρατικὴ δὲν ἐνεργεῖ ἢ οἰκοδομεῖ γιὰ λογαριασμό της.

Ἡ καταστροφὴ τοῦ κοινωνικοῦ ἐπιπέδου, ἡ φθορά του θὰ προέλθει ὅταν ἀνέβουν στὴν ἐξουσία οἱ κάτω τάξεις.

Εἶναι λοιπὸν φανερό, σὲ σχέση μὲ τὰ παραπάνω, πὼς ἡ μεγάλη μάζα — ἡ μεσαία τάξη — ἔτσι θὰ τὴν ὀνομάζω ἀπὸ δῶ καὶ πέρα — δὲν μπορεῖ νὰ ἐκδηλωθεῖ ἐνεργητικὰ παρὰ μόνον ὅταν οἱ δυὸ ἀκραῖες τάξεις βρίσκονται σὲ πόλεμο μεταξύ τους. Ἂν ἡ ἀνώτερη τάξη ἐπικρατήσει ἡ μεγάλη μάζα θὰ τὴν ἀκολουθήσει· ἂν κυριαρχήσει ἡ κάτω τάξη, δὲν θὰ ἀντιδράσει στὸ ἐλάχιστο: γιατὶ ἡ μάζα τοῦ κέντρου δὲν πολεμᾶ, δὲν ἀγωνίζεται ποτέ.

Ἔτσι ὁ πόλεμος συντάραξε, στὰ τεσσεράμισυ αὐτὰ χρόνια τῆς αἱματοβαμμένης διάρκειάς του, τὶς τρεῖς αὐτὲς τάξεις σὲ τέτοιο σημεῖο ὥστε — συμπεριλαμβάνοντας στὸν ἀριθμὸ τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου καὶ ὅσους προέρχονταν ἀπὸ τὴν κατώτερη τάξη — θὰ πρέπει νὰ παρατηρήσουμε πὼς χύθηκε σχεδὸν κ' ἡ τελευταία σταγόνα αἵματος, ἀπ' ὅ,τι καλύτερο εἶχε στὴ διάθεσή του τὸ ἔθνος. Γιατὶ εἶναι τρομαχτικὸς ὁ ποταμὸς τοῦ ἡρωικοῦ αἵματος ποὺ ἡ Γερμανία ἔχυσε ὅλ' αὐτὰ τὰ χρόνια.

Πῶς νὰ μετρηθοῦν λοιπὸν οἱ χιλιάδες τῶν χιλιάδων περιπτώσεις τῶν ἐθελοντῶν ποὺ πρόθυμα παρουσιάζονταν ἀμέσως μόλις τοὺς ζηζοῦσαν; *ἐθελοντὲς* γιὰ τὴν πρώτη γραμμή, *ἐθελοντὲς* πυροβολητές, *ἐθελοντὲς* γιὰ τὴν ἀεροπορία, *ἐθελοντὲς* γιὰ τὸ μηχανικό, γιὰ νὰ προετοιμάσουν τὴν διάβαση κάποιου ποταμοῦ, *ἐθελοντὲς* γιὰ τὰ ὑποβρύχια, *ἐθελοντὲς* γιὰ μιὰν ὁμάδα ἐφόδου κ.τ.λ. Πάντα καὶ πάντα ἀκόμη, ὅλ' αὐτὰ τὰ τεσσεράμισυ χρόνια, σὲ κάθε περίπτωση χρειάζονταν ἐθελοντὲς κι ἀκόμη ἐθελοντές. Καὶ βλέπαμε πάντα τὴν ἴδια σκηνή: ἀμούστακοι νεαροί, ἢ ὥριμοι ἄντρες, ὅλοι φλεγόμενοι ἀπὸ πατριωτισμό, ἔμπλεοι ἀπὸ θάρρος καὶ δύναμη, ἢ μὲ τὴν συνείδηση τοῦ καθήκοντος ἀκέραιη, ἔτρεχαν νὰ παρουσιαστοῦν.

Δέκα χιλιάδες, ἑκατὸ χιλιάδες παρόμοιες περιπτώσεις σημειώθη-

καν καὶ λίγο-λίγο, αὐτὸ τὸ ἐνεργητικὸ δυναμικότητας τοῦ λαοῦ μας φθείροταν, ἐξασθένιζε. Ὅσοι δὲν ἔμεναν γιὰ πάντα ἐκεῖ, γύριζαν πίσω κατατεμαχισμένοι ἀπ' τὰ βλήματα ἢ ἦταν τόσο ἐλάχιστοι, ποὺ θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ τοὺς μετρήσει μὲ μιὰ ματιά. Καὶ σκέφθηκε κανένας, πάνω ἀπ' ὅλα, πὼς οἱ στρατιὲς αὐτὲς τῶν ἐθελοντῶν τοῦ 1914, δὲν εἶχαν, ἀπὸ ἐγκληματικὴ ἀσυνειδησία τῶν ἄχρηστων κοινοβουλευτικῶν μας ἀντιπροσώπων, καμιὰ ἰδιαίτερη καλλιέργεια, καμιὰ προσπάθεια κάποιας ἀξίας στὸν καιρὸ τῆς εἰρήνης. Παραδόθηκαν λοιπὸν στὰ κανόνια τοῦ ἐχθροῦ τέλεια ἀνυπεράσπιστοι, σὰν τὰ πρόβατα στὸ μαχαίρι τοῦ χασάπη.

Ὅμως οἱ τετρακόσιες χιλιάδες ἄνθρωποι ποὺ ἔπεσαν τότε νεκροὶ ἢ τραυματίες, στὴν Φλάντρα, δὲν θὰ μποροῦσαν πιὰ ν' ἀντικατασταθοῦν. Ὁ χαμός τους δὲν ἦταν πιὰ μιὰ ἀριθμητικὴ πράξη. Ὁ θάνατός τους βάρυνε πάνω στὴν ζυγαριὰ κι ὄχι ἀπ' τὴν σωστὴ μεριά: μὲ περισσότερο βάρος ἀπὸ πρῶτα καταπίεσαν τὴν Γερμανία ὅλα ἐκεῖνα τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα, οἱ δειλοὶ κ' οἱ ἀπατεῶνες, μὲ δυὸ λόγια, οἱ ἐκπρόσωποι τῆς κάτω τάξης, τῆς χειρότερης.

Γιατὶ παρατηρήθηκε καὶ τοῦτο:

Σ' αὐτὰ τὰ τεσσεράμιση χρόνια, οἱ καλύτερες μονάδες, ἀπ' τὶς δυὸ ἀκραῖες τάξεις εἶχαν ἀποδεκατισθεῖ στὰ πεδία τῶν μαχῶν, ἀλλὰ συνέβαινε ταυτόχρονα νὰ παραμένουν ἄθικτα τὰ χειρότερα στοιχεῖα τοῦ λαοῦ.

Ἐνῶ καθένας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἥρωες ποὺ πρόσφεραν ἐθελοντικὰ τὴν ζωή τους, ἔπαιρνε τὸν δρόμο γιὰ τὴν Βαλχάλλα, στὴν θέση του παρουσιαζόταν κάποιος ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀπατεῶνες ποὺ ὡς τότε φρόντισαν μὲ σοφία νὰ στρέψουν τὴν ράχη τους στὸ θάνατο γιὰ ν' ἀσχοληθοῦν μὲ πράγματα πιὸ ὠφέλιμα στὸ τομάρι τους, πίσω, στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας.

Τὸ τέλος τοῦ πολέμου ἔφερε λοιπὸν σὲ φῶς τοῦτον τὸν πίνακα: ἡ πολυάριθμη μεσαία τάξη τοῦ ἔθνους πλήρωσε κανονικὰ τὸν φόρο τοῦ αἵματό της. Ἡ ἀνώτερη τάξη τῶν ἀριστοκρατῶν θυσιάστηκε σχεδὸν ὁλοκληρωτικὰ μ' ἕναν ἡρωισμὸ παραδειγματικό. Καὶ παράμεινε σχεδὸν ἄθικτη ἡ κάτω τάξη, ἡ χειρότερη, γιατὶ τὴν βοήθησε ἀπ' τὴν μιὰ μεριὰ ἡ ἀνεπάρκεια ἐφαρμογῆς τῶν στρατιωτικῶν κανονισμῶν κι ἀπ' τὴν ἄλλη οἱ νόμοι ποὺ κανεὶς δὲν φρόντιζε νὰ τοὺς ἐπιβάλλει.

Αὐτὴ ἡ βρωμιὰ τοῦ κοινωνικοῦ μας ὀργανισμοῦ ποὺ ἐπιβίωσε, ἔκανε τότε τὴν ἐπανάσταση· καὶ τὴν ἔκαμε χάρη στὸ γεγονὸς ὅτι δὲν συνάντησε τὴν παραμικρὴ ἀντίσταση ἀπὸ μέρους ἐκείνων ποὺ

ἀποτελοῦσαν τὴν μάχιμη ὁμάδα τοῦ καλύτερου τμήματος τῆς χώρας, μιὰ κ' ἦταν νεκροί.

Δὲν μποροῦμε λοιπὸν νὰ χαρακτηρίσουμε «λαϊκὴ» τὴν 'Επανάσταση αὐτή, δίχως πολλὲς ἐπιφυλάξεις: γιατὶ δὲν ὀφείλεται στὸν γερμανικὸ λαό, αὐτὸ τὸ νεώτερο ἔγκλημα τοῦ Κάιν· εἶναι ἔργο τῆς ληστοσυμμορίας ἐκείνης τῶν βανδάλων καὶ τῶν ἐρημωτῶν τῆς χώρας.

Ὁ πολεμιστὴς τοῦ μετώπου χαιρέτησε τὸ τέλος αὐτῆς τῆς αἱματοβαμμένης σύγκρουσης· ἦταν εὐτυχισμένος ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ξαναπατήσει τὴν γῆ ποὺ γεννήθηκε, ν' ἀγκαλιάσει τὴν γυναίκα καὶ τὰ παιδιά του· αὐτὸς δὲν εἶχε τίποτα τὸ κοινὸ μὲ τὴν ἐπανάσταση. Δὲν τὴν ἤθελε, κι ἀκόμη λιγότερο δὲν ἤθελε τοὺς ὑποκινητὲς καὶ τοὺς ὀργανωτές της. Στὸ διάστημα τῶν τεσσεράμιση χρόνων τῆς σκληρῆς μάχης του, εἶχε λησμονήσει αὐτὲς τις ὕαινες τῶν κομμάτων· ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀχρεῖοι ποὺ ἐκπροσωποῦσαν τὰ κόμματα, τοῦ εἶχαν γίνει ξένοι.

Ἡ ἐπανάσταση στήριζε τὸ λαϊκό της ἔρεισμα σὲ ἕνα μικρὸ μονάχα μέρος τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ: συγκεκριμένα σ' αὐτοὺς ποὺ τὴν εἶχαν περὶ πολλοῦ καὶ ποὺ εἶχαν καθιερώσει σὰν σημάδι ἀναγνώρισης ὅλων τῶν ἔντιμων πολιτῶν τοῦ καινούριου κράτους, τὸν τυρολέζικο γυλιό*.

Δὲν ἤθελαν τὴν ἐπανάσταση ἐπειδὴ πίστευαν πραγματικὰ σ' αὐτήν, ὅπως μέχρι σήμερα πολλοὶ λανθασμένα νομίζουν, ἀλλὰ ἐπειδὴ θὰ ὠφελοῦσε αὐτοὺς τοὺς ἴδιους. Ὅμως ὁ λαὸς δὲν φαινόταν πὼς θὰ ἀνεχόταν γιὰ πολὺ νὰ ὑποστηρίξει καὶ νὰ κρατᾶ στὴν ἐξουσία αὐτὲς τὶς μαρξιστικὲς ληστοσυμμορίες. 'Αλλά, μολοντοῦτο, ἡ νεαρὴ Δημοκρατία εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ τὴν δύναμη τῆς ἐξουσίας ἂν δὲν ἤθελε, μετὰ ἀπ' αὐτὴν τὴν σύντομη περίοδο τοῦ χάους, νὰ ξαναβρεθεῖ κάτω ἀπ' τὸν συσφυγκτήρα μιᾶς δύναμης ποὺ πρέσβευε τὸν νόμο τῶν ἀντιποίνων καὶ ποὺ θὰ τὴν συγκροτοῦσαν τὰ τελευταῖα ἐναπομείναντα στελέχη τῶν ἀριστοκρατικῶν κομμάτων.

Αὐτὸ ποὺ φοβήθηκαν τότε περισσότερο ἐκεῖνοι ποὺ ἔκαναν τὴν ἐπανάσταση, ἦταν μήπως χάσουν τελείως τὴν ἐπαφή τους μέσα στὸν ἀνεμοστρόβιλο τῆς ἴδιας τῆς σύγχυσης ποὺ δημιούργησαν κ' αἰσθανθοῦν ξαφνικὰ παρασυρμένοι σ' ἄλλο ἐπίπεδο ἀπὸ κάποιαν ἰσχυρὴ προσωπικότητα, ὅπως ἔχει κιόλας συμβεῖ σὲ πολλὲς περιπτώσεις.

---

* Ὁλόκληρη αὐτὴ ἡ αἱματοχυσία τοῦ Α' Παγκόσμιου πολέμου στὴ Γερμανία, ὀφείλεται, κατὰ τὸν Χίτλερ, στὴν διεκδίκηση — παράλογη ἀπὸ μέρους τῶν τότε κυβερνώντων — τοῦ Τυρόλου (Σ. τ. Μ.).

μέσα στὴν ἱστορία τῶν λαῶν, κάτω ἀπὸ τέτοιες συγκυρίες. Ἔπρεπε λοιπὸν μὲ κάθε μέσο νὰ ἰσχυροποιηθεῖ ἡ Δημοκρατία.

Βρέθηκε τότε αἰφνίδια ἀπέναντι στὸ πρόβλημα τῆς δημιουργίας —ἐξαιτίας τοῦ φόβου τῆς ἀδύναμης ἐπιβολῆς της στὸν λαό— μιᾶς νέας ὀργάνωσης, ὥστε νὰ μπορέσει πάνω της νὰ στηρίξει μιὰν ἐξουσία πιὸ σταθερή.

Ὅταν, ἐκεῖ γύρω στὸν Δεκέμβρη, Γενάρη καὶ Φλεβάρη τοῦ 1918 — 19, οἱ παλληκαράδες τῆς ἐπανάστασης αἰστάνθηκαν τὸ ἔδαφος νὰ τεντώνεται κάτ' ἀπ' τὰ πόδια τους, ἀναζήτησαν στὸν περίγυρό τους ἀνθρώπους ποὺ θὰ μποροῦσαν μὲ τὰ ὅπλα νὰ τοὺς ἐνδυναμώσουν τὴν ἀδύναμη ὑποστήριξη ποὺ ἦταν γι' αὐτοὺς ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ.

Ἡ «ἀντιμιλιταριστική» δημοκρατία, εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ στρατιῶτες, ἀλλὰ τὸ πρῶτο καὶ μοναδικὸ τοῦτο στοιχεῖο τῆς κρατικῆς ἐξουσίας — ἐννοῶ τὴν λαϊκὴ ἔγκριση — ἀπαρτιζόταν ἀπὸ ἕνα συνονθύλευμα ἀβανταδόρων, λωποδυτῶν, σαλταδόρων, ληστῶν, ὑπονομευτῶν κλπ. Ἔτσι μέσα σ' αὐτὴ τὴν κατώτατη τάξη ἦταν ἀνώφελο νὰ ἐλπίζει πὼς θἄβρισκε κανέναν ποὺ θὰ δεχόταν νὰ δώσει τὴ ζωή του γιὰ νὰ προφέρει κάποιαν ὑπηρεσία στὸ καινούριο αὐτὸ ἔθνος.

Ἡ σοσιαλιστικὴ παράταξη ὅπου ἄνθιζε τὸ ἐπαναστατικὸ πνεῦμα καὶ ποὺ εἶχε κάνει τὴν ἐπανάσταση, δὲν ἦταν οὔτε ἱκανὴ νὰ δημιουργήσει στρατιῶτες γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν αὐτὴ τὴν ἐπανάσταση, οὔτε σὲ θέση νὰ τοὺς βρεῖ. Γιατὶ οἱ σοσιαλιστὲς δὲν προσδοκοῦσαν μὲ κανένα τρόπο νὰ ὠργανώσουν μιὰ δημοκρατικὴ κυβέρνηση, ἕνα κράτος, ἀλλὰ ἤθελαν μονάχα τὴ διάλυση τοῦ προηγούμενου καθεστῶτος γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουν ἁπλῶς τὰ ἔνστικτά τους. Τὸ σύνθημά τους δὲν ἦταν: «Τάξη καὶ συγκρότηση τῆς Γερμανικῆς Δημοκρατίας», ἀλλά: «λεηλασία τῆς Δημοκρατίας».

Ὁ συναγερμὸς ποὺ ἐξαπόλυσαν λοιπὸν οἱ ἀγωνιακοὶ ἐκπρόσωποι τοῦ λαοῦ, δὲν βρῆκε καμιὰν ἀπήχηση σ' αὐτὴ τὴν σοσιαλιστικὴ παράταξη: συνάντησαν, τὸ ἀντίθετο, ἀντίσταση καὶ δηκτικότητα.

Προξενοῦσαν ἔτσι ἀπ' τὶς πρῶτες αὐτὲς μέρες, μιὰν ἐντύπωση ἔλλειψης ἐμπιστοσύνης καὶ καλῆς πίστης. Βλέποντάς τους νὰ συγκροτοῦν, νὰ δημιουργοῦν μιὰν ἐξουσία ποὺ δὲν στηριζόταν πιὰ μόνο στὴν δημοτικότητα, ἀλλὰ καὶ στὴν δύναμη, καταλάβαινε κανεὶς πὼς ἑτοιμαζόταν νὰ ξεσπάσει κιόλας ἕνας ἀγώνας ἐνάντια στοὺς χειρώνακτες τάχα, ὅπου πίσω τους κρύβονταν ὅλα τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα, ἐνάντια στὸν νόμο τῆς κλοπῆς, ἐνάντια στὴν ἀχαλίνωτη ὀρδὴ τῶν ληστῶν καὶ τῶν λεηλατῶν, καὶ σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς παλιοὺς τρόφιμους τῶν φυλακῶν.

Οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ λαοῦ, μάταια πολλαπλασίαζαν τὶς ἐπικλήσεις τους! Κανεὶς δὲν ἔβγαινε νὰ τοὺς ἀκολουθήσει· ἀπαντοῦσαν μόνον αὐτοὶ οἱ «προδότες» ὅπου πάνω τους ὡς τώρα στήριζαν τὴ δημοτικότητά τους.

Βρέθηκαν ὅμως τότε, γιὰ πρώτη φορά, νεαροὶ Γερμανοὶ ἕτοιμοι νὰ φορτωθοῦνε καὶ πάλι τὴν στρατιωτικὴ ἐξάρτυση, ν' ἁρπάξουν τὸ ὅπλο ἢ τὸ πιστόλι καὶ νὰ ταχθοῦν, τοὐλάχιστον ἔτσι νόμιζαν, στὴν ὑπηρεσία τῆς «ἠρεμίας καὶ τῆς τάξης», ἕτοιμοι νὰ βαδίσουν μὲ τὸ κράνος στὸ κεφάλι ἐνάντια σ' αὐτοὺς ποὺ ἤθελαν νὰ ἐρημώσουν τὴ χώρα τους.

Σχηματίσαν ἐθελοντικὲς ὁμάδες ἀφοσιωμένες καὶ μ' ὅλο ποὺ μισοῦσαν θανάσιμα τὴν ἐπανάσταση, ἀνάλαβαν νὰ τὴν ὑποστηρίξουν ἢ τουλάχιστο νὰ τὴν ἐνισχύσουν. Καὶ τὄκαναν αὐτὸ μὲ τὴν πιὸ καλὴ πίστη ποὺ ὑπῆρχε στὸν κόσμο.

Οἱ ἀληθινοὶ ὀργανωτὲς τῆς ἐπανάστασης, αὐτοὶ ποὺ στὴν πραγματικότητα τραβοῦσαν τὰ νήματα, οἱ Ἑβραῖοι διεθνιστές, εἶχαν καταλάβει πολὺ καλὰ τὴν κατάσταση. Ὁ γερμανικὸς λαὸς δὲν ἦταν ἀκόμη ὥριμος γιὰ νὰ μπορέσει νὰ παρασυρθεῖ, ὅπως ἔγινε στὴ Ρωσία, μέσα στὸν ματωμένο βοῦρκο τοῦ μπολσεβικισμοῦ.

Αὐτὸ ὀφείλοταν σὲ μεγάλο βαθμό, στὴν ἑνότητα τῆς φυλῆς ποὺ ἔδενε ἀξεχώριστα τοὺς διανοούμενους καὶ τοὺς ἐργάτες τῆς Γερμανίας. Ὀφείλοταν ἀκόμη καὶ στὴν μεγάλη διορατικότητα ποὺ εἶχαν τόσο οἱ λαϊκὲς μάζες ὅσο καὶ τὰ καλλιεργημένα στοιχεῖα, στὶς δυτικοευρωπαϊκὲς χῶρες, πράγμα τέλεια ἄγνωστο στὴν Ρωσία. Σ' ἐκείνη τὴν χώρα πραγματικὰ οἱ διανοούμενοι στὸ σύνολό τους σχεδόν, δὲν εἶχαν καμιὰ σχέση μὲ τὴν ρωσικὴ ἐθνικότητα, ἢ τουλάχιστον δὲν ἔδειχναν νἄχουν τίποτα τὸ σλαβικό.

Ἡ ἴδια ἡ ἀνώτερη τάξη τῆς προπολεμικῆς Ρωσίας μποροῦσε κάθε στιγμὴ νὰ συντριβεῖ μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ τῆς ἔλλειπε ἕνα ἐνδιάμεσο στοιχεῖο ποὺ θὰ διατηροῦσε τὴν ἐπαφή της μὲ τὴν λαϊκὴ μάζα. Ἐνῶ τὸ διανοητικὸ καὶ ἠθικὸ κατὰ συνέπεια ἐπίπεδο αὐτῆς τῆς μάζας, ἦταν ἀπίστευτα χαμηλό.

Ἀπ' τὴν στιγμὴ ποὺ θὰ κατάφερναν στὴν Ρωσία νὰ ξεσηκώσουν τὸ πλῆθος τῶν ἀνόητων καὶ τῶν ἀγραμμάτων τῆς μεγάλης μάζας ἐνάντια στὸν μικρὸ ἀριθμὸ τῶν διανοούμενων, ἡ τύχη αὐτὴ τῆς χώρας θἄχε πιὰ κριθεῖ κ' ἡ ἐπανάσταση θὰ πετύχαινε. Ὁ Ρῶσος ἀναλφάβητος γίνηκε πιὰ ὁ ἀνυπεράσπιστος σκλάβος τῶν Ἑβραίων δικτατόρων του ποὺ, μὲ τὴν σειρά τους, φάνηκαν ἀρκετὰ ἔξυπνοι ὥστε νὰ πλασσάρουν αὐτὴ τὴν δικτατορία τους, μὲ τὸν τίτλο: «Δικτατορία τοῦ προλεταριάτου».

Ἀλλὰ νὰ τί γίνηκε τώρα στὴ Γερμανία:

Ὅσο εἶναι ἀληθινὸ πὼς ἡ ἐπανάσταση δὲν μπόρεσε νὰ σταθεῖ στὴ Γερμανία ἐξαιτίας αὐτῆς τῆς προοδευτικῆς ἀποσύνθεσης τοῦ στρατοῦ, τόσο εἶναι σίγουρο πὼς ὁ ἀληθινὸς πράκτορας τῆς ἐπανάστασης καὶ τῆς αὐτομολίας στὸ στράτευμα δὲν ἦταν ὁ στρατιώτης τῆς πρώτης γραμμῆς τοῦ μετώπου. Ὑπαίτιοι ἦταν αὐτοὶ οἱ ἀλῆτες ποὺ ρεζίλεψαν τὴν στολή τους ὑπηρετῶντας σὲ κάποια τοπικὴ φρουρὰ στὰ μετόπισθεν ἢ σὲ καμιὰ οἰκονομικὴ ὑπηρεσία ὡς δῆθεν «ἀπαραίτητοι». Αὐτὴ ἡ στρατιὰ ἐνισχύθηκε κι ἀπ' τὶς δεκάδες χιλιάδων ἀπατεῶνες ποὺ μπόρεσαν χωρὶς πολὺ-πολὺ νὰ κινδυνεύσουν νὰ μὴν πᾶνε διόλου στὸ στρατό.

Σὲ κάθε ἐποχὴ ὁ πραγματικὰ δειλὸς δὲν ἀμφιβάλλει, αὐτὸ νὰ λέγεται, γιὰ τίποτ' ἄλλο λιγώτερο, παρὰ γιὰ τὸ θάνατο. Ὁ θάνατός του παρουσιάζοταν λοιπὸν κάθε μέρα, στὸ μέτωπο, κάτω ἀπὸ χίλια σχήματα καὶ μορφὲς διαφορετικές.

Ἂν μολοντοῦτο θέλανε νὰ συγκρατήσουν στὸ καθῆκον τους, τοὺς ψυχικὰ ἀδύναμους αὐτοὺς νεαρούς, τοὺς δειλοὺς ἢ καὶ τοὺς φοβιτσιάρηδες, δὲν ὑπῆρχε παρὰ μόνον ἕνας ἀποφασιστικὸς τρόπος: Θἄπρεπε ὁ αὐτόμολος νὰ ξέρει πὼς ἡ πράξη του θὰ τοῦ ἐπιφυλάξει σίγουρα αὐτὸ ἀκριβῶς ποὺ προσπαθεῖ ν' ἀποφύγει. Στὸ μέτωπο *μπορεῖ* καὶ νὰ πέθαινε· ἂν αὐτομολοῦσε θὰ πέθαινε *ὁπωσδήποτε*.

Μόνον αὐτὴ ἡ τρομερὴ ἀπειλή, ποὺ θὰ ἐπικρέμαται πάνω ἀπὸ κάθε τέτοια ἀτιμωτικὴ πράξη, θἄχει σὰν ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργήσει τὸν φόβο τόσο στὸ ἄτομο ποὺ αὐτομολεῖ, ὅσο καὶ στὴν ὁμάδα ποὺ θὰ ἐπιχειροῦσε νὰ τὸ κάνει. Ἐκεῖ ἀκριβῶς ἔπρεπε νὰ στηριχθεῖ ἡ ἔννοια καὶ σ' αὐτὸν τὸν σκοπὸ ν' ἀποβλέπει ὁ νόμος τοῦ πολέμου.

Ἦταν πολὺ ὄμορφο νὰ πιστεύει κανεὶς στὴν δυνατότητα τελικῆς ἐπιτυχίας τοῦ μεγάλου ἀγώνα γιὰ τὴν ὕπαρξη ἑνὸς λαοῦ, ποὺ θὰ στηρίζεται ἀποκλειστικὰ στὴν ἀναμφισβήτητη ἀφοσίωση καὶ στὴν γνώση τῆς ἀνάγκης αὐτοῦ τοῦ ἀγώνα. Ἡ ἐθελοντικὴ γνώση τοῦ καθήκοντος ἦταν πάντα χαρακτηριστικὸ τῶν πολιτῶν τῆς ἀνώτερης κοινωνικῆς τάξης· ὅμως δὲν γίνεται τὸ ἴδιο καὶ μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν κάτω τάξεων.

Γι' αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο νἄχουμε τέτοιους νόμους: οἱ νόμοι ποὺ τιμωροῦν τὴν κλοπή, λόγου χάρη, δὲν ἔγιναν γιὰ νὰ στραφοῦν ἐναντίον τῶν τίμιων, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἀμφιταλαντευόμενων κι ἀδύναμων κοινωνικῶν στοιχείων. Χωρὶς αὐτοὺς τοὺς νόμους ποὺ ἐπιβάλλουν στοὺς κακοὺς ἕναν σωτήριο φόβο, θὰ βλέπαμε ν' ἀνθίζει ἡ ἐντύπωση ὅτι ὁ τίμιος ἄνθρωπος δὲν εἶναι παρὰ ἕνας ἀνόητος ποὺ μπορεῖ νὰ μείνει μὲ χαμηλωμένα τὰ χέρια ὅταν τὸν κλέβουν, ἢ ποὺ προσ-

φέρεται τουλάχιστον περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον γιὰ τὴν διάπραξη μιᾶς κλοπῆς.

Τὸ ἴδιο ἀκατανόητο εἶναι νὰ πιστεύουμε πὼς σ' ἕναν πόλεμο, ποὺ παρ' ὅλες τὶς προβλέψεις θὰ μποροῦσε νὰ κρατήσει χρόνια, ἰσχύουν σήμερα οἱ τρόποι καὶ τὰ μέσα τιμωρίας ποὺ μιὰ παλιὰ νομοθεσία δεκάδες αἰῶνες πρὶν εἶχε καθιερώσει, σχετικὰ μὲ τοὺς ἀρνητὲς τοῦ καθήκοντός τους σὲ στιγμὲς ὅπου τὰ νεῦρα τοῦ ἀνθρώπου δοκιμάζονται σκληρά.

Σχετικὰ μὲ τοὺς ἥρωες ἐθελοντές, ὁ στρατιωτικὸς κανονισμὸς εἶναι φυσικὰ ἄχρηστος: δὲν χρειάζεται παρὰ μόνον γιὰ τοὺς δειλοὺς καὶ τοὺς ἐγωϊστὲς πού, σὲ μιὰ ὥρα ποὺ ὁ λαός τους κινδυνεύει νὰ καταστραφεῖ, κρίνουν πὼς ἡ ἄθλια ὕπαρξή τους εἶναι πιὸ χρήσιμη ἀπὸ τὴν κοινότητα.

Μόνον ὁ φόβος τῆς πιὸ αὐστηρῆς τιμωρίας μπορεῖ νὰ ἐμποδίσει αὐτοὺς τοὺς ἀδύναμους καὶ δίχως χαρακτήρα ἀνθρώπους νὰ ἐκδηλώσουν τὴν δειλία τους. Ὅταν οἱ ἄνθρωποι εἶναι ὑποχρεωμένοι ν' ἀγωνίζονται μὲ τὸν θάνατο χωρὶς ἀνάπαυλα, νὰ μένουν ὁλόκληρες ἑβδομάδες νηστικοί, ἐκεῖνοι ποὺ πρόκειται νὰ κληθοῦν κάτω ἀπ' τὰ ὅπλα, δὲν θὰ συγκρατηθοῦν στὸν σωστὸ δρόμο μὲ τὸν φόβο τῆς φυλακῆς ἢ τῶν καταναγκαστικῶν ἔργων, ἀλλὰ μόνο μὲ τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου, ποὺ θὰ ἐφαρμόζεται δίχως οἶκτο. Γιατὶ ἡ πεῖρα μᾶς ἔχει ἀποδείξει ὅτι σὲ τέτοιες στιγμὲς ἡ φυλακὴ εἶναι μιὰ λύση χίλιες φορὲς πιὸ εὐχάριστη ἀπὸ τὸ πεδίο τῆς μάχης, ἀφοῦ στὴ φυλακὴ ἡ ζωή του — τόσο ἀσήμαντη στὸ κάτω - κάτω — δὲν ἀπειλεῖται.

Οἱ περιστάσεις ἐκδικήθηκαν σκληρὰ ἐκείνους ποὺ δὲν θέλησαν νὰ ἐφαρμόσουν στὸ μέτωπο τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου κι ἄφησαν τὰ στρατοδικεῖα δίχως δουλειά. Μιὰ στρατιὰ αὐτομόλων ξεχύθηκε, προπάντων στὰ 1918, στὴ ζώνη τῶν μετόπισθεν· καὶ συνετέλεσε νὰ συγκροτηθεῖ αὐτὸς ὁ ἐγκληματικὸς ὀργανισμὸς ποὺ τὸν εἴδαμε νὰ ἐμφανίζεται ξαφνικὰ μπροστά μας μετὰ τὴν 7 Νοεμβρίου 1918 καὶ ποὺ τελικὰ ἔκανε τὴν ἐπανάσταση.

Ὅσο γιὰ τὸ ἴδιο τὸ μέτωπο δὲν εἶχε, στ' ἀλήθεια, τίποτα τὸ κοινὸ μ' αὐτούς. Οἱ ἄντρες τοῦ μετώπου φλέγονταν ἀπὸ τὴν εἰλικρινὴ ἐπιθυμία γιὰ εἰρήνη. Ὅμως μόνον αὐτὸ τὸ περιστατικό, αὐτὸ μονάχα ἀποτελοῦσε γιὰ τὴν ἐπανάσταση τὸν πιὸ σοβαρὸ κίνδυνο.

Γιατὶ ὅταν μετὰ τὴν συνθηκολόγηση, τὰ γερμανικὰ στρατεύματα ἄρχισαν νὰ ἐπιστρέφουν στὴν πατρίδα, οἱ ἐπαναστάτες, τρομοκρατημένοι ἀναρωτήθηκαν: «Τί πρόκειται νὰ κάνουν τὰ στρατεύματα τοῦ μετώπου;». «Μήπως οἱ φαντάροι θ' ἀντιταχθοῦν σ' ὅλ' αὐτά;».

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἑβδομάδων αὐτῶν θἄπρεπε ἐξωτερικὰ

τουλάχιστον νὰ φαίνεται ὅτι ἡ ἐπανάσταση εἶχε πετύχει, γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ μποροῦσε ξαφνικὰ νὰ τσακιστεῖ καὶ ν' ἀποδεκατισθεῖ μὲ γρηγοράδα ἀστραπῆς, ἀπὸ μερικὲς γερμανικὲς μεραρχίες.

Γιατὶ ἂν τότε ἕνας μόνος στρατηγὸς ἀποφάσιζε νὰ κατέβει ἔνοπλος μὲ τὰ πιστὰ στρατεύματά του, ὅλα αὐτὰ τὰ κόκκινα ράκη, θὰ στήνονταν στὸν τοῖχο ἀπ' τὰ «στρατοδικεῖα», θὰ ξετρύπωναν ἀπ' τὶς φωλιές τους μὲ τὰ πολυβόλα καὶ τὶς χειροβομβίδες καὶ τὸ λιγώτερο σὲ τέσσερις βδομάδες αὐτὴ ἡ μικρὴ στρατιὰ θὰ εἶχε ἐνισχυθεῖ μὲ ἀρκετοὺς ἄντρες ὥστε ν' ἀποτελεῖ μιὰ δύναμη ἑξήντα μεραρχιῶν.

Μ' αὐτὴ τὴν σκέψη ἔτρεμαν πιὸ πολὺ οἱ Ἑβραῖοι ποὺ κινοῦσαν τὰ νήματα τῆς ἐπανάστασης. Κι αὐτὸς ὁ *φόβος τοὺς ἔκανε ν' ἀλλάξουν τὴ μορφή της:* δὲν ἔπρεπε νὰ ὁδηγηθοῦν κατευθείαν στὸν μπολσεβικισμό, ἀλλά, τὸ ἀντίθετο, μιὰ καὶ τὸ ζητοῦσαν οἱ περιστάσεις, ἔπρεπε ὑποκριτικὰ νὰ δείξει ὅτι ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν ἡσυχία καὶ τὴν τάξη.

Ἀπὸ κεῖ ξεκινοῦν οἱ ἀναρίθμητες καὶ ἐνδιαφέρουσες μολοντοῦτο παραχωρήσεις, οἱ ἐπικλήσεις τους, στοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἢ στοὺς παλιοὺς ἀρχηγούς τοῦ στρατοῦ. Τοὺς εἶχαν ἀνάγκη, τοὐλάχιστο γιὰ ἕνα ὡρισμένο χρονικὸ διάστημα καὶ μετά, ὅταν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, οἱ στραβοκέφαλοι, πρόσφεραν ὅσες ὑπηρεσίες εἶχαν νὰ δώσουν, θὰ μποροῦσαν νὰ τοὺς γκρεμίσουν μὲ μερικὲς κλωτσιὲς — ποὺ ἄλλωστε τοὺς ἔπρεπαν — καὶ νὰ πάρουν ἀπ' τὰ χέρια τους τὴν Δημοκρατία γιὰ νὰ τὴν παραδώσουν στὰ νύχια τῶν γερακιῶν τῆς ἐπανάστασης.

Αὐτὸν τὸν μοναδικὸ τρόπο βρῆκαν, ἐλπίζοντας νὰ κοροϊδέψουν τοὺς γέρους στρατηγοὺς καὶ τοὺς παλιοὺς ἀξιωματούχους τοῦ κράτους, ἀφοπλίζοντάς τους ἀπὸ τὴν πιθανὴ περίπτωση μιᾶς ἀπὸ μέρους τους ἀντίστασης, καὶ παρουσιάζοντας τὴν καινούρια κατάσταση πραγμάτων μὲ μιὰν ἄφατη γλυκύτητα καὶ γεμάτην ἀπὸ ἀγαθὲς προθέσεις.

Αὐτὴ ἡ μανούβρα πέτυχε ἀφάνταστα καθὼς ὡς σήμερα ἡ πεῖρα μᾶς ἔχει ἀποδείξει.

Μόνο ποὺ ἡ ἐπανάσταση δὲν γίνηκε ἀπὸ τὰ εἰρηνόφιλα καὶ νομιμόφρονα στοιχεῖα, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς ἀλῆτες καὶ τοὺς λωποδύτες. Κι ἂν γι' αὐτοὺς τοὺς τελευταίους ἡ ἐξέλιξη τῆς ἐπανάστασης δὲν ἦταν αὐτὴ ποὺ ἤθελαν — δὲν μποροῦσε ἄλλωστε νὰ εἶναι — γιὰ λόγους πολύτιμης τακτικῆς, φρόντισαν νὰ ἐπωφεληθοῦν ὅσο γινόταν καλύτερα μὲ τὰ μέσα ποὺ διάθεταν.

Μὲ τὴν ἐπέκτασή της τὴν προοδευτική, ἡ Σοσιαλδημοκρατία, εἶχε χάσει σιγὰ - σιγὰ τὴν ἄτεγκτη ἐπαναστατικότητά της. Κι αὐτὸ δὲν ὀφειλόταν στὸ γεγονὸς ὅτι ἄφησε τὸν ἀληθινὸ σκοπὸ τῆς ἐπα-

νάστασης γιὰ ν' ἀκολουθήσει ἄλλον ἢ γιατὶ οἱ ἀρχηγοί της εἶχαν ποτὲ διαφορετικοὺς σκοποὺς ἀπ' τοὺς δικούς της. Τὸ ἀντίθετο μάλιστα! *Δὲν μποροῦσαν ἁπλούστατα νὰ περάσουν στὴν δράση καὶ νὰ ἐφαρμώσουν τὶς προθέσεις τους. Μ' ἕνα κόμμα δυὸ ἑκατομμυρίων ὀπαδῶν δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ συγκρατήσουν μιὰ ἐπανάσταση.*

Ἕνα κίνημα τέτοιας σημασίας δὲν εἶχε πιὰ πίσω του ἕναν κομματικὸ ὀργανισμὸ μὰ τὴν μεγάλη μάζα τοῦ κέντρου, δηλαδὴ μιὰ πλειοψηφία τεμπέληδων. Μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία θὰ πρέπει ἐδῶ ν' ἀναφέρουμε, τὴν συστηματικὴ διάβρωση τῆς Σοσιαλδημοκρατίας ποὺ ἐπιχείρησε τὸ Ἑβραϊκὸ στοιχεῖο. Καὶ ἐξηγοῦμαι: ἐνῶ τὸ σοσιαλδημοκρατικὸ κόμμα, ἐξαιτίας τῆς ἀδράνειας τῆς μάζας, ἐνεργοῦσε μονοκόμματα γιὰ τὴν διάσωση τοῦ ἔθνους, φρόντιζαν οἱ προληπτικοὶ παράγοντες ν' ἀποβάλλουν μέσ' ἀπ' τὸ κόμμα τὰ *ριζοσπαστικὰ ἐνεργητικὰ* στοιχεῖα, δημιουργώντας ἀπ' αὐτὸν ὁμάδες κρούσεως ποὺ θὰ τὶς χρησιμοποιοῦσαν στὴν κατάλληλη στιγμὴ μὲ ἀναμφισβήτητη ἐπιτυχία.

Τὸ ἀνεξάρτητο τμῆμα τοῦ κόμματος καὶ ἡ ἕνωση τῶν συνδικάτων, ἀποτέλεσαν τὰ τάγματα ἐφόδου τοῦ ἐπαναστατικοῦ μαρξισμοῦ. Ἀποστολή τους ἦταν ν' ἀποτελειώσουν τὸ ἔργο ποὺ ὁ κεντρικὸς πυρήνας τῆς σοσιαλδημοκρατικῆς μάζας, προετοιμασμένος γι' αὐτὸ τὸ ρόλο δεκάδες χρόνια πρίν, θὰ τίναζε κατόπι στὸν ἀέρα.

Ἡ δειλὴ ἀστικὴ τάξη βρῆκε τὸν δάσκαλό της μὲ τὸν μαρξισμὸ ποὺ τὸν θεωροῦσε ἁπλούστατα «en canaille» *.

Ὁ μαρξισμὸς δὲν ἀσχολήθηκε οὐσιαστικὰ μαζύ της διόλου, ξέροντας ἀπὸ τὰ πρὶν ὅτι ἡ χαμερπὴς δουλοπρέπεια αὐτοῦ τοῦ πολιτικοῦ σχήματος — σύνθεση μιᾶς γενιᾶς γερασμένης κ' ἐκφυλισμένης — δὲν θἆταν ποτὲ ἱκανὴ νὰ προβάλλει τὴν ὁποιαδήποτε σοβαρὴ ἀντίσταση.

Μιὰ λοιπὸν κ' ἡ ἐπανάσταση πέτυχε, ἀφοῦ τὰ βασικὰ στηρίγματα τοῦ παλιοῦ κράτους ἐκμηδενίσθηκαν κι ὁ στρατὸς τοῦ μετώπου ἄρχισε νὰ ἐμφανίζει σημεῖα ἀνησυχίας, ἔπρεπε νὰ μπεῖ ἕνας κάποιος φραγμὸς σ' αὐτὴ τὴν φυσικὴ ἐξέλιξη τῶν ἐπαναστατικῶν τάσεων.

Τὸ μεγάλο τμῆμα τῆς σοσιαλδημοκρατικῆς στρατιᾶς τοποθετήθηκε στὴν μέση, ἀφοῦ κατέλαβε τὰ κύρια πόστα, ἐνῶ οἱ ἀνεξάρτητες ὁμάδες κρούσεως κ' οἱ σπαρτακιστές, συνδικαλιστές, φύλαγαν τὰ πλευρά της.

Ὅμως ὅλ' αὐτὰ δὲν πέρασαν δίχως μάχη.

---

* Γαλλικὰ στὸ κείμενο. Ἔκφραση ποὺ σημαίνει: συρφετὸς (Σ. τ. Μ.).

Δὲν πρόκειται πάντως ἐδῶ μόνο γιὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὲς οἱ μονάδες ἐφόδου, οἱ πιὸ διψασμένες γιὰ δράση, αἰστάνθηκαν ὅτι προδόθηκαν οἱ ἐλπίδες τους κ' ἤθελαν νὰ συνεχίσουν νὰ λεηλατοῦν ἕνα γύρω τους, ἢ ὅ,τι ἡ ἀχαλίνωτη κοσμοχαλασιὰ ποὺ σταμάτησε ἔτσι ἀπότομα, ἀμφισβητήθηκε ἀπὸ κείνους ποὺ τραβοῦσαν τὰ νήματα τῆς ἐπανάστασης.

Γιατὶ μόλις ἡ ἀναταραχὴ ξεπεράστηκε, ἔδωσε ἀμέσως, καθὼς φαίνεται, τὴν θέση της στὸν σχηματισμὸ δυὸ στρατοπέδων, ἀπ' ὅσο ξέρουμε: Τὸ κόμμα τῆς τάξης καὶ τῆς ἠρεμίας καθὼς καὶ ἡ ὁμάδα τοῦ αἵματος καὶ τοῦ τρόμου. Τότε λοιπὸν τί πιὸ φυσικὸ ἀπ' τὸ νὰ δοῦμε τὴν ἀστική μας τάξη νὰ συντάσσεται μὲ τὰ ὅπλα κι ὅλα τὰ ὑπάρχοντά της στὸ κόμμα τῆς τάξης καὶ τῆς ἠρεμίας; Γιὰ μιὰ φορά, αὐτὴ ἡ ἄθλια πολιτικὴ ὀργάνωση εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ περάσει στὴν δράση. Χωρὶς νὰ ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ τὸ ἐκδηλώσει, ἀντίθετα μάλιστα θὰ ἐνεργοῦσε σιωπηρά, θὰ περνοῦσε σ' ἕνα ἔδαφος ἐχθρικό, θὰ τὸ ὑπέτασσε κατὰ κάποιον τρόπο μὲ τὴν ἴδια τὴν δύναμη ποὺ αὐτοὶ μισοῦσαν, ἀλλὰ ποὺ τὴν ἀπωθοῦσαν ἀκόμη, ὡς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς τους. Ἡ γερμανικὴ μπουρζουαζία ὅμως ἀντὶ γι' αὐτὸ καταδέχθηκε εὐχαρίστως καὶ τὸ θεώρησε μάλιστα μεγάλη τιμὴ γι' αὐτὴν νὰ παρακαθήσει στὸ ἴδιο τραπέζι μὲ τοὺς μαρξιστὲς ἡγέτες ποὺ τρεῖς φορὲς ὡς τώρα τὴν ξεγέλασαν γιὰ νὰ πολεμήσει τοὺς μπολσεβίκους!

Τὸν Δεκέμβρη τοῦ 1918 καὶ τὸ Γενάρη τοῦ 1919, ἡ κατάσταση διαμορφωνόταν ἔτσι:

Μιὰ μειοψηφία ποὺ τὴν ἀποτελοῦσαν τὰ χειρότερα λαϊκὰ στοιχεῖα ἔκανε τὴν ἐπανάσταση, ἐνῶ ἀμέσως πίσω της βάδιζαν τὰ μαρξιστικὰ κόμματα. Ἡ ἴδια ἡ ἐπανάσταση πάλι, πῆρε μιὰ τέτοια μορφὴ ποὺ τελικὰ ἐξαγρίωσε τοὺς φανατικοὺς ἐξτρεμιστές. Αὐτοὶ ἐδῶ ἄρχισαν τότε νὰ κυκλοφοροῦν μὲ τὶς χειροβομβίδες στὰ χέρια, νὰ πυροβολοῦν τὸν καθένα μὲ τ' αὐτόματά τους, νὰ καταλαμβάνουν τὰ δημόσια κτίρια, καὶ μὲ δυὸ λόγια νὰ ἀπειλοῦν τὴν τακτοποιημένη ἐπανάσταση. Γιὰ νὰ διαλύσουν τὸν φόβο αὐτῆς τῆς ἀπειλῆς, μιὰ συμφωνία κλείστηκε ἀνάμεσα στοὺς ἡγέτες τῆς καινούριας τάξης πραγμάτων καὶ στοὺς ὀπαδοὺς τῆς παλιᾶς, γιὰ νὰ καταπολεμήσουν μαζὺ τοὺς ἐξτρεμιστές. Αὐτὴ ἡ συμφωνία εἶχε τὸ ἀκόλουθο ἀποτέλεσμα: Οἱ ἐχθροὶ τῆς δημοκρατίας ὠργανώθηκαν γιὰ νὰ πολεμήσουν τὴν ἴδια αὐτὴ Δημοκρατία καὶ βοήθησαν νὰ νικήσουν ἐκεῖνοι ποὺ γιὰ λόγους τελείως διαφορετικούς, ἦταν τὸ ἴδιο ἐχθροὶ αὐτῆς τῆς δημοκρατίας.

Ἕνα ἄλλο ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς κομπίνας, ἦταν ἡ ἀποφυγὴ τοῦ

κινδύνου μιᾶς σύγκρουσης ἀνάμεσα στοὺς ἡγέτες τῆς παλιᾶς καὶ τῆς νέας κατάστασης.

Κανεὶς δὲν θὰ μπορέσει ποτὲ νὰ καταλάβει ἀπόλυτα, οὔτε νὰ ἀντιληφθεῖ, ἔστω, αὐτὸ τὸ τελευταῖο γεγονός: μόνον ἕνας ποὺ ἔζησε ἀπὸ κοντὰ τὴν ὑπόθεση θὰ καταλάβει πῶς ἦταν δυνατὸ ὁ λαὸς ποὺ τὰ ἐννέα δέκατά του δὲν ἐπαναστάτησαν, ποὺ τὰ ἑπτὰ δέκατά του δὲν ἤθελαν τὴν ἐπανάσταση, ποὺ τὰ ἕξη δέκατα τρόμαζαν ἔστω καὶ μὲ τὴν σκέψη της, ἐξαναγκάσθηκε τελικὰ νὰ ἐπαναστατήσει ἀπὸ τὸ *ἕνα* δέκατο μονάχα τοῦ πληθυσμοῦ του.

Σιγὰ-σιγὰ οἱ μαχητὲς τῶν ὁδοφραγμάτων, σπαρτακιστὲς ἀπ' τὴν μιὰ μεριὰ κι ἀπ' τὴν ἄλλη οἱ φανατικοὶ καὶ οἱ ἰδεαλιστὲς ἐθνικιστές, ἔχαναν τὸ αἷμα τους· καὶ μὲ τὴν ἴδια ἀκριβῶς ἀναλογία ποὺ αὐτὰ τὰ δυὸ κόμματα τῶν ἄκρων φθείρονταν τὸ ἕνα ἐνάντια στὸ ἄλλο, ἡ μάζα τοῦ κέντρου, ὅπως πάντα, ἔμενε νικήτρια. Ἡ μπουρζουαζία κι ὁ μαρξισμὸς συναντήθηκαν στὸ πεδίο τῶν γεγονότων κ' ἡ Δημοκρατία ἄρχισε ἀπὸ τότε νὰ στερεώνεται. Πράγμα ποὺ δὲν ἐμπόδισε ὅμως τοὺς μικροαστούς, προπάντων μετὰ τὶς ἐκλογές, νὰ ξαναγυρίσουν γιὰ ἕνα κάποιο χρονικὸ διάστημα, στὶς μοναρχικὲς ἰδέες τους, ὀργανώνοντας πάλι μιὰ συνομωσία, προσφεύγοντας στὰ φῶτα τῶν παλιῶν ἀδύναμων συντρόφων τους.

Αὐτὸ βέβαια δὲν ἦταν τίμιο, γιατὶ ἡ μπουρζουαζία εἶχε στὸ βάθος της διακόψει κάθε σχέση, ἐδῶ καὶ πολὺν καιρό, μὲ τὴν μοναρχία καὶ ἡ βρωμιὰ τῆς καινούριας κατάστασης πραγμάτων εἶχε κιόλας ἀρχίσει νὰ τὴν διαβρώνει ἐνῶ ἡ διαφθορά της τὴν εἶχε πιὰ διαποτίσει.

Στὸ σύνολό τους οἱ ἀστοὶ πολιτικοὶ αἰσθάνονταν πιὸ ἄνετα μέσα στὸ δασώδη βοῦρκο τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος, παρὰ πάνω στὸν βράχο, ποὺ ὡστόσο εἶχε μείνει καθαρός, τοῦ παλιοῦ κρατικοῦ σχήματος μὲ τὴν τόσο ζωντανὴ ἀκόμη ἀνάμνηση.

***

Ὅπως τὸ ἔχω ξαναπεῖ, οἱ ἐπαναστάτες ἀναγκάσθηκαν μετὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ παλιοῦ στρατοῦ, νὰ δημιουργήσουν ἕνα καινούριο ὄργανο δύναμης γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἐξουσία τους στὴν Κυβέρνηση. Τὰ πράγματα τοὺς ὑχοχρέωναν ν' ἀναζητήσουν γιὰ τοὺς ἐπαναστατημένους ὀπαδούς τους μιὰ στάση ζωῆς ποὺ νὰ ἦταν τέλεια ἀντίθετη μ' αὐτὴν ποὺ ὡς τώρα πρέσβευαν. Μόνο μέσα σ' αὐτὸν τὸν τομέα ἦταν δυνατὸ νὰ σχηματίσουν, ἂν καὶ μὲ πολὺ ἀργὸ ρυθμό, τὸ καινούριο στρατιωτικὸ τμημάτιον, ποὺ περιορισμένο ἔξω-

τερικὰ ἀπ' τὶς συνθῆκες εἰρήνης, θὰ μποροῦσε μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου νὰ μεταλλάξει ἠθικὰ γιὰ νὰ γίνει ἕνα σύμβολο τῆς νέας κρατικῆς θεωρίας.

Ἂν θέσουμε τὸ ἐρώτημα ἂν μποροῦσε νὰ πετύχει πρακτικὰ μιὰ ἐπανάσταση, ἀνεξάρτητα ἀπ' τὰ λάθη τῆς παλιᾶς κυβέρνησης ποὺ ἦταν ἡ αἰτία, θὰ λάβουμε τὶς ἀκόλουθες ἀπαντήσεις:

1ον). Ἡ ἐπανάσταση θὰ πετύχαινε γιατὶ ἡ πίστη μας στὴ συναίσθηση τοῦ καθήκοντος κ' ἡ ὑπακοή, εἶχαν σκληρυνθεῖ ἀνεπανόρθωτα, καὶ

2ον. Ἐξαιτίας τῆς παθητικῆς δειλίας τῶν κομμάτων μας ποὺ ὑποτίθεται πὼς ἀποτελοῦσαν τὴν θεματοφυλακὴ τοῦ κράτους.

Πρέπει σ' αὐτὰ νὰ προσθέσουμε καὶ τὰ παρακάτω:

Ἡ σκλήρυνση τῆς συναίσθησης τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ὑπακοῆς εἶχε τὰ βαθύτερα αἴτιά της στὴν ἐκπαίδευσή μας ποὺ προσανατολιζόμενη στὸ σύνολό της στὴν κρατικὴ ἔννοια, εἶχε στερηθεῖ τὸν ἐθνικιστικὸ χαρακτῆρα της. Ἀπ' αὐτὸ ξεκίνησε μιὰ βαθιὰ σύγχυση ἀνάμεσα σὲ σκοποὺς καὶ σὲ μέσα. Ἡ συνείδηση τοῦ καθήκοντος, ἡ διαφύλαξή του καὶ ἡ ὑπακοὴ δὲν εἶναι σκοποὶ ἀπὸ μόνοι τους, τὸ ἴδιο καθὼς καὶ τὸ κρατικὸ σχῆμα δὲν ἀποτελεῖ σκοπό: εἶναι ἁπλῶς τὰ μέσα ποὺ ἐπιτρέπουν κ' ἐξασφαλίζουν τὴν ὕπαρξη πάνω σ' αὐτὴ τὴ γῆ, μιᾶς κοινωνίας ἀνθρωπίνων πλασμάτων, ἑνωμένων μὲ ἠθικὲς καὶ φυσικὲς συγγένειες. *Σὲ μιὰ κρίσιμη ὥρα, ὅπου ἕνας λαὸς ὑποφέρει φανερὰ κ' ὑποτάσσεται μολοντοῦτο στὴν πιὸ σκληρὴ καταπίεση, χάρη στὶς πράξεις κάποιων παλιανθρώπων, ἡ ὑπακοὴ καὶ ἡ τήρηση τοῦ καθήκοντος ἀπέναντι σ' αὐτοὺς τοὺς τελευταίους θἆταν μιὰ στενὰ φορμαλιστικὴ ἀντίληψη, καὶ μιὰ καθαρὴ τρέλα, ἂν ἡ ἄρνηση νὰ ὑπακούσουν καὶ νὰ χάνουν τὸ καθῆκον τους, θὰ μποροῦσε νὰ διασώσει τὸ λαὸ αὐτὸ ἀπ' τὴν ἐρήμωση.* Κατὰ τὴν κρατοῦσα τότε ἀστικὴ ἀντίληψη, ὁ διοικητὴς μιᾶς φρουρᾶς ποὺ λάβαινε ἐντολὴ ἀπὸ τὰ πάνω νὰ μὴ πυροβολήσει, ἐνεργεῖ μὲ βάση τὸ καθῆκον του καὶ κατὰ συνέπεια ἔχει δίκηο νὰ ἐνεργήσει ἔτσι, γιατὶ ἡ σχηματικὰ τυφλὴ ὑπακοή, ἔχει περισσότερο βάρος στὰ μάτια τῶν ἀστῶν μας, παρὰ ἡ σωτηρία τοῦ ἴδιου τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ ἐμεῖς οἱ ἐθνικοσοσιαλιστὲς δὲν ὑπακούομε σὲ ἀδύνατους ἀνωτέρους, ἀλλὰ στὴν κοινότητα. Σὲ μιὰ παρόμοια στιγμή, ἡ προσωπικὴ εὐθύνη μόνον καθορίζει τὸ καθῆκον ἀπέναντι στὸ Ἔθνος ὁλόκληρο.

Ἂν ἡ ἐπανάσταση πέτυχε τοῦτο ὀφείλεται στὴν παρανόηση τῶν ὅρων αὐτῶν ἀπὸ μέρους τοῦ λαοῦ μας καὶ πιὸ πολὺ ἀπὸ τοὺς ἡγέτες του.

Ἀναφορικὰ μὲ τὸ δεύτερο σημεῖο, ἔχουμε καὶ τὴν ἀκόλουθη παρατήρηση:

Ἡ βαθύτερη αἰτία τῆς δειλίας τῶν «κυβερνώντων» κομμάτων

ὀφείλεται, κατὰ πρῶτο λόγο, στὴν ἐξαφάνιση τῶν πιὸ δραστήριων καὶ ἐνεργητικῶν λαϊκῶν στοιχείων, πὸυ ἔπεσαν στὸ μέτωπο. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ τὰ ἀστικά μας κόμματα, ποὺ μποροῦσαν νὰ θεωρηθοῦν σὰν τὰ μόνα ποὺ πρέσβευαν σὰν βάση τὸ παλιὸ κρατικὸ σχῆμα, εἶχαν πεισθεῖ ὅτι δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ὑπερασπίσουν τὶς ἀπόψεις τους ἀλλιῶς, παρὰ στὸν πνευματικὸ τομέα καὶ μὲ πνευματικὰ ὅπλα, ἀφοῦ τὸ Κράτος ἦταν ἐκεῖνο ποὺ μόνο μποροῦσε νὰ κάνει χρήση τῆς δύναμης. Αὐτὴ ἡ ἄποψη ὄχι μόνο φέρνει τὸ στίγμα μιᾶς αὐξανόμενης τάσης πρὸς ἐκφυλισμό, ἀλλὰ εἶναι κι ἀνεφάρμοστη σὲ μιὰν ἐποχὴ ὅπου ὁ ἕνας ἀπ' τοὺς πολιτικοὺς ἀντιπάλους ἔχει ἀπὸ πολὺν καιρὸ πρὶν ἐγκαταλείψει αὐτὴν τὴν στάση καὶ δηλώνει ἀνοιχτὰ ὅτι θ' ἀγωνισθεῖ, ὅσο τῆς ἐπιτρέπεται γιὰ τὴν ἐπικράτησή της, ἀκόμη καὶ μὲ τὴν βία. Τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ ὁ μαρξισμὸς προβάλλει στὸν κόσμο τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας, σὰν φυσικὴ συνέπειά της, καὶ διαλαλεῖ τὶς ἀποφάσεις του νὰ διεξαγάγει τὸν ἀγώνα μὲ τὰ «πνευματικά του ὅπλα», λέει ψέματα ποὺ θ' ἄπρεπε ν' ἀποκαλυφθοῦν καὶ νὰ καταδικασθοῦν. Γιατὶ ὁ μαρξισμός, ὑποστήριζε πάντοτε ὅτι ἡ χρήση τῶν ὅπλων ἐπιτρέπεται σὲ περιστασιακὲς στιγμὲς καὶ ὅτι τὸ δικαίωμα νὰ προσφύγουμε σ' αὐτὰ θὰ δικαιωθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία.

Ἡ περίοδος ἀπὸ 7 ὡς 11 τοῦ Νοέμβρη, ἀπόδειξε ὡς πιὸ σημεῖο ἡ ἄποψη αὐτὴ ἦταν σωστή. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὁ μαρξισμὸς δὲν ἐνδιαφέρθηκε καθόλου γιὰ τὸν κοινοβουλευτισμὸ καὶ τὴν δημοκρατία· κατάφερε καὶ στὶς δύο αὐτὲς ἔννοιες θανάσιμο χτύπημα μὲ τὶς συμμορίες τῶν κακούργων του ποὺ οὔρλιαζαν καὶ πυροβολοῦσαν. Ἡ ἀδυναμία τῶν φλύαρων ἀστικῶν ὁμάδων τότε ὠφελεῖται μονάχα σ' αὐτό. Μετὰ τὴν ἐπανάσταση, ὅταν τὰ ἀστικὰ κόμματα ξαναφάνηκαν στὸ προσκήνιο, ἔστω καὶ κάτω ἀπὸ καινούριες σημαῖες κι ὅταν οἱ γενναῖοι ἡγέτες τους βγῆκαν σερνάμενοι ἀπ' τὰ σκοτεινὰ ὑπόγεια καὶ τὶς ἀποθῆκες ὅπου εἶχαν καναφύγει γιὰ νὰ προστατευθοῦν, τίποτα δὲν ξέχασαν οὔτε καὶ διδάχτηκαν διόλου, ὅπως συμβαίνει συνήθως, ἀπ' ὅσα ἔπαθαν. Τὸ πολιτικό τους πρόγραμμα ἔμεινε τὸ ἴδιο κι ἔφτασαν στὸ σημεῖο ν' ἀρνηθοῦν μονάχα ὅ,τι δὲν θὰ τοὺς ἐπέτρεπαν νὰ συνδεθοῦν ἐσωτερικὰ μὲ τὴν καινούρια κατάσταση πραγμάτων. Σκοπός τους ἦταν νὰ λάβουν ὁπωσδήποτε μέρος στὴν διακυβέρνηση τῆς χώρας καὶ μοναδικό τους ὅπλο εἶχαν τὸν λόγο.

Τὰ ἀστικὰ κόμματα συνθηκολόγησαν μὲ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ δρόμου κατὰ τὸν πιὸ ἐπαίσχυντο τρόπο, ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν ἐπανάσταση.

Ὅταν τέθηκε τὸ ζήτημα τοῦ νόμου γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῆς

Δημοκρατίας, δὲν σημειώθηκε στὴν ἀρχὴ ἡ ἀπαιτούμενη πλειοψηφία*.

Ἀλλὰ στὴν θέα τῶν διακοσίων χιλιάδων μαρξιστῶν ποὺ ὀργάνωσαν ἕνα τεράστιο συλλαλητήριο, οἱ ἀστοί μας «ἐκλεκτοὶ τοῦ λαοῦ» ἔνιωσαν τέτοιο φόβο ὥστε δέχτηκαν αὐτὸ τὸν νόμο, μιὰ κι ἂν ἔκαναν διαφορετικὰ κινδύνευαν νὰ τοὺς σπάσουν τὰ μοῦτρα οἱ μανιασμένοι μαρξιστὲς ποὺ περίμεναν στὴν ἔξοδο τοῦ Ράϊλσταγ. Πράγμα ποὺ δυστυχῶς δὲν ἔγινε ἀφοῦ ὁ νόμος ψηφίστηκε.

Ἡ καινούρια κυβέρνηση σχηματίσθηκε τότε σὰν νὰ μὴν ὑπῆρχε καμιὰ ἀντίδραση ἀπὸ μέρους τοῦ ἔθνους. Οἱ μοναδικὲς ὀργανώσεις ποὺ εἶχαν ἐκείνη τὴν ἐποχὴ τὸ θάρρος καὶ τὴ δύναμη ν' ἀντιταχθοῦν στὸν μαρξισμὸ καὶ στὶς ἐπαναστατημένες μὲ τὴν ὑποκίνησή του μάζες, ἦταν πρῶτα οἱ «τολμηροὶ νέοι», μετὰ οἱ ὀργανώσεις «αὐτοπροστασίας», οἱ «πολιτοφύλακες» καὶ τέλος οἱ σύνδεσμοι γιὰ τὴν διατήρηση τῆς παράδοσης**.

Ἀλλὰ ἡ ὕπαρξή τους δὲν σημείωσε καμιὰ μεταστροφή, ἔστω καὶ τὴν παραμικρή, στὴν ἱστορικὴ ἐξέλιξη τῆς Γερμανίας, γιὰ τοὺς ἀκόλουθους λόγους:

Τὸ ἴδιο καθὼς τὰ λεγόμενα ἐθνικιστικὰ κόμματα δὲν εἶχαν καμιὰ ἐπίδραση στὸ λαό, ἀκριβῶς γιατὶ δὲν κατέβηκαν στὸ πεζοδρόμιο, ἔτσι καὶ οἱ ὑποτιθέμενες ὀργανώσεις προστασίας δὲν μπόρεσαν τίποτα ν' ἀλλάξουν γιατὶ τοὺς ἔλλειπε ἡ πολιτικὴ τοποθέτηση καὶ προπάντων ἕνας προγραμματισμένος σκοπός.

Αὐτὸ ἄλλωστε ποὺ εἶχε δώσει τὴν νίκη στὸν μαρξισμὸ ἦταν ἡ θαυμάσια συνοχὴ τῆς πολιτικῆς πίστης μὲ τὴν ἀνάλγητη ἐφαρμογή της στὴν πράξη.

Ἡ ἐθνικιστικὴ Γερμανία δὲν μπόρεσε νὰ παίξει κανένα ρόλο στὴν ἐξέλιξη τῆς τύχης τῆς χώρας, γιατὶ δὲν συνταίριασε τὴν σκληροτράχηλη δύναμη μὲ τὴν θεωρητική της ἄποψη γιὰ τὸ ἔθνος.

Τὰ «ἐθνικιστικὰ» κόμματα στάθηκαν ἀνίκανα νὰ ὁδηγήσουν στὸν θρίαμβο τὴν θέλησή τους, ὅποια κι ἂν ἦταν αὐτή.

Οἱ ὀργανώσεις προστασίας εἶχαν βέβαια τὴν δύναμη, κυριαρ-

---

* Ἡ ψήφιση αὐτοῦ τοῦ νόμου, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1922, ἀπαιτοῦσε τὴν πλειοψηφία τῶν δύο τρίτων τοῦ Κοινοβουλίου. Οἱ λαϊκοὶ τὸν ψήφισαν κάτω ἀπ' τὴν πίεση μιᾶς μεγάλης σοσιαλιστικῆς ἐκδήλωσης. Οἱ μόνοι ποὺ ἀρνήθηκαν τὴν ψῆφο τους ἦταν οἱ ἐθνικιστές. (Σ. τ. Μ.).

** Οἱ ὁμάδες αὐτὲς προέρχονταν ἀπ' τὸν ἰταλικὸ στρατὸ καὶ τὰ μέλη τους στρατολογοῦνταν προπάντων μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν σπουδαστῶν. Freicorps: στρατιῶτες, ἀξιωματικοὶ καὶ σπουδαστές. Selbstschutz, Einwohmé zwehz: ὀργανώσεις μὲ μέλη τοὺς παλιοὺς ἐθνοφρουροὺς τοῦ 1848. Traditions vrebande: ὀργανώσεις μὲ μέλη ἀπ' τὰ διαλελυμένα συντάγματα κ.τ.λ. (Σ. τ. Μ.).

χοῦσαν στὴν μάζα καὶ στὴν Κυβέρνηση, μὰ δὲν κάτεχαν, δὲν συγκλονίζονταν ἀπὸ καμιὰ πολιτικὴ θεωρία, ἀπὸ κανένα σκοπό, ποὺ γι' αὐτὸν νὰ ἀφιερώσουν καὶ νὰ ἐξαντλήσουν τὴν δύναμή τους γιὰ τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικιστικῆς Γερμανίας. Στὶς δυὸ αὐτὲς περιπτώσεις, μπῆκε στὴ μέση ἡ Ἑβραΐκη πανουργία ποὺ μὲ τὴν εὔστροφη πειθώ της (ἐνισχύοντας τὴν ὑπάρχουσα ἔνταση) κατάφερε νὰ συγχύσει τὴν κατάσταση καὶ νὰ ἐπαυξήσει τὸ κακό.

Πρῶτοι οἱ Ἰουδαῖοι ἔριξαν ἀπ' τὶς ἐφημερίδες τους, μὲ θαυμάσια ἐπιδεξιότητα, τὸ σύνθημα τοῦ «ἀχρωματίστου πολιτικά» χαρακτήρα τῶν ὀργανώσεων προστασίας, ἐνῶ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, προσφέραν ἄφθονα στὸν πολιτικὸ ἀγώνα «τὰ ἀγνὰ πνευματικὰ ὅπλα» τους. Ἑκατομμύρια ἀνόητοι Γερμανοὶ βιάστηκαν τότε νὰ προσεταιρισθοῦν αὐτὴ τὴν ἀπατεωνία, χωρὶς νὰ διαισθανθοῦν οὔτε στιγμή, πὼς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀφοπλίζονταν κυριολεχτικὰ καὶ παραδίδονταν ἀνυπεράσπιστοι στοὺς Ἑβραίους.

Ἀλλὰ ὑπάρχει κι ἄλλη μιὰ ἐξήγηση ἀκόμη πιὸ ἁπλῆ: *Ἡ ἔλλειψη μιᾶς μεγάλης μεταρρυθμιστικῆς θεωρίας ἐξυπονοεῖ καὶ περιορισμὸ τῆς ἀγωνιστικῆς δυνατότητας. Ἡ πεποίθηση ὅτι ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ χρησιμοποιήσει ἀκόμη καὶ τὰ πιὸ σκληρὰ ὅπλα, συνδέεται πάντα μὲ τὴν ὕπαρξη τῆς φανατικῆς πίστης στὴν ἀναγκαιότητα τῆς νίκης μιᾶς καινούργιας κ' ἐπαναστατικῆς τάξης πραγμάτων.*

Ἕνα κίνημα ποὺ δὲν ἀγωνίζεται γι' αὐτοὺς τοὺς σκοποὺς καὶ γιὰ τέτοια ἰδανικά, δὲν θὰ προσφύγει λοιπὸν ποτὲ στὰ μέσα ποὺ ὁδηγοῦν στὰ ἄκρα.

Τὸ μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας τῆς Γαλλικῆς Ἐπανάστασης ἦταν ἡ ἔκφραση μιᾶς μεγάλης ἰδέας· στὴν θεωρία ὀφείλεται κ' ἡ νίκη τῆς ρωσικῆς ἐπανάστασης· κι ὁ φασισμὸς στηρίζει τὴν δύναμή του στὴν θεωρία ποὺ μ' αὐτὴν ἐπιδιώκει νὰ μεταλλάξει ἕναν λαὸ καὶ νὰ τὸν τοποθετήσει σὲ εὐρύτερα σχήματα μέσα στὸ σύνολο.

Τὰ ἀστικὰ κόμματα δὲν διάθεταν τέτοιες ἱκανότητες.

Ἀλλὰ δὲν ἦταν μόνον ἡ μπουρζουαζία ποὺ εἶχε τάξει σὰν σκοπό της τὴν ἀναγέννηση τοῦ παρελθόντος: οἱ ὁμάδες ὑπεράσπισης, ὅταν ἀσχολοῦνταν μὲ τὴν πολιτική, πρέσβευαν τὰ ἴδια. Οἱ γερασμένες πιὰ καὶ ἀρτηριοσκληρωτικὲς στρατιωτικὲς ὀργανώσεις καθὼς κ' οἱ «Κυφχαουζεριανοὶ» * ἦλθαν στὸ προσκήνιο τότε κ' ἐπιχείρησαν, στὸν πο-

---

* *Kyffhauserbund:* Γερμανικὸ βουνὸ ποὺ κατὰ τὴν παράδοση, ὁ Φρειδερῖκος ὁ Κοκκινογένης κοιμόταν μαγεμένος, ὥσπου νὰ ξυπνήσει γιὰ νὰ ὁδηγήσει στὸν θρίαμβο τὴν πανγερμανιστικὴ Ἰδέα. Στὴν ὀργάνωση αὐτή, εἶχαν συγκεντρωθεῖ πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο κιόλας ὅλες οἱ πατριωτικὲς ὁμάδες τῶν παλιῶν στρατιωτικῶν, τῶν φοιτητῶν κ.τ.λ. (Σ.τ.Μ.).

λιτικὸ τομέα, ν' ἀμβλύνουν τὸ πιὸ κοφτερὸ ὅπλο ποὺ εἶχε στὴ διάθεσή της τότε ἡ Γερμανία καὶ νὰ τὸ ἀφήσουν νὰ μαραίνεται ἐξυπηρετώντας τὰ συμφέροντα τῆς δημοκρατίας. Τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὸ γινόταν μὲ τὶς καλύτερες προθέσεις καὶ προπάντων μὲ καλὴ πίστη δὲν ἀλλάζει διόλου τὸ μοιραῖο ἀποτέλεσμά του.

Ὁ μαρξισμὸς κατάφερε σιγὰ-σιγὰ νὰ μεταλλάξει τὴν Ράιχσβερ * σ' ἕνα ἀπαραίτητο στήριγμα γιὰ τὴν ἐξουσία του κι ἄρχισε τότε, μὲ βάση τὴ λογικὴ κ' ἕνα σύστημα ἀκαταπόνητο, νὰ ἐξουδετερώνει τὶς ὀργανώσεις ὑπερασπίσεως ποὺ τοῦ φαίνονταν ἐπικίνδυνες ἢ τοῦ ἦταν πιὰ ἄχρηστες. Κάποιοι ἀπ' τοὺς ἡγέτες αὐτῶν τῶν ὀργανώσεων, ποὺ ἦταν πιὸ τολμηροὶ ἢ ποὺ δὲν θέλησαν νὰ ὑποταχθοῦν, σύρθηκαν στὰ δικαστήρια καὶ κλείσθηκαν στὶς φυλακές. Ἔτσι βρῆκαν τὴν τύχη ποὺ ἄξιζε στὰ σφάλματά τους.

***

Ὅταν ἱδρύθηκε τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κόμμα, ἦταν γιὰ πρώτη φορὰ ποὺ ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του ἕνα κίνημα ποὺ πρόγραμμά του δὲν ἦταν, ὅπως τῶν ἄλλων ἀστικῶν κομμάτων, ἡ πλασματικὴ νεκρανάσταση τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ νὰ τοποθετήσει στὴν θέση τοῦ ὡς τότε παρανοϊκοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, ἕνα κράτος ὀργανικὰ πιὰ ρατσιστικό.

Τὸ νεαρὸ κίνημα, ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα τῆς ἐμφάνισής του, υἱοθέτησε τὴν ἄποψη ὅτι ἔπρεπε νὰ προπαγανδίσει τὶς ἰδέες του μὲ πνευματικὰ μέσα, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ προπαγάνδα ἔπρεπε κιόλας νὰ ἐνδυναμωθεῖ, νὰ ὑποστηριχθεῖ ἀπὸ τὴν ἄτεγκτη δύναμη.

Πιστὸ στὴν πεποίθησή του γιὰ τὴν τεράστια σπουδαιότητα τῆς καινούριας θεωρίας, ἔκρινε σὰν προϋπόθεση πὼς καμιὰ θυσία δὲν μποροῦσε νἆναι πολὺ μεγάλη προκειμένου νὰ πετύχει ὁ σκοπός.

Ἔχω κιόλας ὑποστηρίξει ὅτι ὑπάρχουν στιγμὲς ὅπου ὅταν ἕνα κίνημα θέλει νὰ κατακτήσει τὴν καρδιὰ τοῦ λαοῦ, εἶναι ὑποχρεωμένο νὰ βρεῖ, μέσα στὶς γραμμές του, τὰ μέσα ὑπεράσπισής του ἀπ' τὶς τρομοκρατικὲς ἐνέργειες τῶν ἐχθρῶν του. Ἀκόμη ἕνα ἀπ' τὰ μεγαλύτερα παραδείγματα ποὺ μᾶς προσφέρει ἡ ἱστορία εἶναι καὶ τὸ ὅτι μιὰ φιλοσοφικὴ θεωρία ποὺ ἐπεκράτησε μὲ τὴν βία, δὲν μπορεῖ νὰ νικηθεῖ μὲ διοικητικὲς ἀφηρημένες μεθόδους, ἀλλὰ μόνον μὲ ἕνα καινούριο φιλοσοφικὸ σύστημα ποὺ θὰ ἐκφράζεται μὲ ἐνέργειες τολμηρὲς ὅσο κι ἀποφασιστικές. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς εἶναι πάντα δυσάρε-

---

* Γερμανικὸς στρατός. (Σ. τ. Μ.).

στο γιὰ τοὺς ἐπίσημους ὑποστηρικτὲς τοῦ Κράτους, ἀλλὰ εἶναι μαζὺ κι ἀναπόφευκτο. Οἱ κυβερνητικοὶ παράγοντες μποροῦν νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἠρεμία καὶ τὴν τάξη μονάχα στὴν περίπτωση ποὺ τὸ Κράτος θὰ υἱοθετήσει τὴν φιλοσοφικὴ θεωρία ποὺ ξαπλώθηκε σ' ὅλη τὴν χώρα καὶ θὰ κηρύξει τὰ στοιχεῖα τῆς βίας ἐκτὸς νόμου, ἀπομονώνοντάς τα σὰν ἐγκληματικά, ἀντὶ νὰ θεωρεῖ ὅτι ἐκπροσωποῦν μιὰν ἰδέα ποὺ ἔρχεται σὲ τέλεια ἀντίθεση μὲ τὴν νόμιμη ἄποψη. Ἂν ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα, τὸ Κράτος μπορεῖ, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, νὰ χρησιμοποιεῖ σκληρὰ καὶ καταπιεστικὰ μέτρα ἐνάντια στὴν βία ποὺ τὸ ἀπειλεῖ. Πρέπει μάλιστα νὰ ἐνεργήσει ἔτσι ἂν δὲν θέλει νὰ ὑποκύψει τελικὰ κάτω ἀπὸ τὴν ἀπειλὴ αὐτή.

Τὸ γερμανικὸ Κράτος κατανικήθηκε ἀπόλυτα ἀπὸ τὸν μαρξισμό. Σ' ἕναν ἀγώνα ποὺ διαρκεῖ ἐδῶ καὶ ἑβδομῆντα χρόνια, ὄχι μόνον δὲν μπόρεσε νὰ ἐμποδίσει τὸν θρίαμβο αὐτῆς τῆς ἰδεολογίας, ἀλλ' ἀναγκάστηκε νὰ συνθηκολογήσει σχεδὸν δίχως ὅρους, ἀντὶ νὰ καταδικάσει σὲ χιλιάδες χρόνια φυλακῆς καὶ καταναγκαστικῶν ἔργων, τοὺς ὀπαδοὺς τῆς μαρξιστικῆς θεωρίας, ποὺ τὸ ἀπειλοῦσε. (Οἱ κυβερνητικοὶ παράγοντες τῆς μπουρζουαζίας μάταια θὰ προσπαθήσουν νὰ τ' ἀρνηθοῦν ὅλ' αὐτά).

Ἡ κυβέρνηση ποὺ στὶς 9 τοῦ Νοέμβρη 1918 συνθηκολόγησε ἄνευ ὅρων μὲ τὸν μαρξισμό, δὲν μποροῦσε πιά, ἀπ' τὴ μιὰ μέρα στὴν ἄλλη ν' ἀναλάβει τὴν κυριαρχία· τὸ ἀντίθετο: οἱ ἠλίθιοι ἀστοί, καθισμένοι στοὺς ὑπουργικοὺς θώκους, μοιρολογοῦσαν ἀκόμη καὶ τούτη τὴν ἔσχατη σημερινὴ ὥρα γιὰ τὴν ἀνάγκη πὼς δὲν πρέπει τάχα νὰ ἐφαρμοσθοῦν τὰ κυβερνητικὰ μέτρα κατὰ τῶν ἐργατῶν, πράγμα ποὺ σήμαινε γι' αὐτοὺς «κατὰ τῶν μαρξιστῶν». Διαχωρίζοντας τὴν ἐργατικὴ γερμανικὴ τάξη ἀπὸ τὸ μαρξισμό, δὲν νόθευαν μονάχα τὴν ἱστορία, λέγοντας ἕνα δειλὸ καὶ ἄτιμο ψέμα, ἀλλὰ ἐπιχειροῦσαν μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ν' ἀποκρύψουν τὴν ἴδια τὴν ἀνικανότητά τους ἀπέναντι στὴν μαρξιστικὴ θεωρία κι ὀργανωτικότητα.

Μπροστὰ σ' αὐτὴν τὴν ὁλοκληρωτικὴ ὑποταγὴ τῆς Κυβέρνησης στὸν μαρξισμό, τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα αἰσθάνθηκε ὅτι ἦταν καθῆκον του, ὄχι μόνον νὰ προετοιμάσει μὲ πνευματικὰ μέσα τὸν θρίαμβο τῆς θεωρίας του, ἀλλ' ἀκόμη καὶ νὰ ὀργανώσει, μὲ τὴν προσωπικὴ του εὐθύνη, τὴν ἄμυνα ἐνάντια στὴν τρομοκρατία τῆς Διεθνοῦς, ποὖχε κιόλας μεθύσει μὲ τὴν νίκη της.

Ἔχω περιγράψει ἤδη τὸν λόγο ποὺ μᾶς ὁδήγησε νὰ δημιουργήσουμε τὶς ὑπηρεσίες γιὰ τὴν διατήρηση τῆς τάξης στὶς συγκεντρώσεις μας καὶ πὼς πῆραν σιγὰ-σιγὰ τὴν μορφὴ μιᾶς ἀστυνομικῆς ὑπηρεσίας μὲ ὀργανωμένο πιὰ χαρακτήρα.

Ἂν καὶ ἡ ἐσωτερική κατασκευή της ποὺ ὁλοκληρώνονταν λίγο λίγο, ἔμοιαζε μὲ τὰ σώματα αὐτὰ ποὺ ὀνομάζονταν ἐθνικιστικὲς ὀργανώσεις ἄμυνας, δὲν ὑπῆρχε στὴν πραγματικότητα τίποτε κοινὸ μεταξύ τους.

Εἶπα πιὸ πάνω ὅτι οἱ γερμανικὲς ἀμυντικὲς ὀργανώσεις δὲν εἶχαν καμιὰ συγκεκριμένη πολιτικὴ τοποθέτηση. Ἦταν μονάχα ὁμάδες προστασίας ὡρισμένης μορφῆς ποὺ στὸ σύνολό τους ἀπάρτιζαν μιὰ παράνομη κίνηση μὲ νόμιμη κρατικὴ συμπαράσταση. Ὁ χαρακτηρισμός τους σὰν «σώματα σταθερότητας» δόθηκε γιὰ νὰ καλύψουν τὴν ἀντισυνταγματικότητά τους ποὺ συμφωνοῦσε μολοντοῦτο μὲ τὴν κυβερνητικὴ κατάσταση ἐκείνης τῆς ἐποχῆς· ὅμως ὁ τίτλος αὐτὸς δὲν τοὺς ταίριαζε διόλου, γιατὶ ἦταν, στ' ἀλήθεια, ἰδιωτικὲς ὀργανώσεις ποὺ ὑποστήριζαν ἀτομικὲς πεποιθήσεις. Δὲν ἐκτελοῦσαν οὔτε καὶ τὸν προορισμό τους σὲ πεῖσμα τῆς ἐχθρικῆς στάσης τῶν ἀρχηγῶν τους ἢ καὶ σύσσωμων τῶν ὀργανώσεων ἀπέναντι τῆς δημοκρατίας. *Γιατὶ δὲν φτάνει νἆχεις πεισθεῖ γιὰ τὴν κατωτερότητα μιᾶς ὑπάρχουσας κατάστασης πραγμάτων, προκειμένου νὰ καθιερώσεις μιὰν ἄλλη θεωρία μὲ τὴν τέλεια σημασία αὐτῆς τῆς λέξης· κι αὐτὴ ἐδῶ ἡ θεωρία, δὲν θὰ στερεωθεῖ παρὰ μόνον μὲ τὴν προκήρυξη μιᾶς καινούριας κατάστασης καὶ μὲ τὴν προϋπόθεση πὼς εἶναι ἀπαραίτητο· δὲν θὰ ριζωθεῖ στὴν καρδιὰ μιᾶς χώρας παρὰ μόνον μὲ τὸν ἀγώνα γιὰ τὴν ἀναβίωση αὐτῆς τῆς νέας τάξης πραγμάτων, ἕναν ἀγώνα ποὺ θὰ πρέπει νὰ θεωρηθεῖ σὰν ἡ σπουδαιότερη προσπάθεια τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς.*

Αὐτὸ ποὺ διακρίνει βασικὰ τὶς ὑπηρεσίες γιὰ τὴν τάξη ποὺ δημιούργησε τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα ἀπ' αὐτὴ τὴν περίοδο ὅπου δροῦσαν ὅλες ἐκεῖνες οἱ ὁμάδες ἄμυνας, εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ὑπηρέτησαν οὔτε θέλησαν νὰ ὑπηρετήσουν ἔστω καὶ κατὰ τὸ ἐλάχιστο, τὶς συνθῆκες ποὺ δημιουργήθηκαν μετὰ τὴν ἐπανάσταση, ἀλλὰ ἀντίθετα, ἀγωνίστηκαν ἀποκλειστικὰ γιὰ μιὰ καινούρια Γερμανία.

Αὐτὲς οἱ ὑπηρεσίες, εἶν' ἀλήθεια, εἶχαν στὴν ἀρχὴ τὸν χαρακτήρα τῶν ὁμάδων ποὺ θὰ φρόντιζαν γιὰ τὴν τήρηση τῆς τάξης μέσα στὶς αἴθουσες συγκεντρώσεων. Τὸ ἀρχικό τους ἔργο ἦταν περιωρισμένο: ἔπρεπε νὰ ἐμποδίζουν τὸ σαμποτάρισμα ποὺ ἐπιχειροῦσαν οἱ ἀντίπαλοί μας. Ἔπαιρναν διαταγὲς καὶ δημιουργήθηκαν κατὰ βάθος, ὄχι μὲ ἀποκλειστικὸ σκοπὸ τὴν τρομοκρατία—ὅπως ἰσχυρίζονται οἱ ἀνόητοι διανοουμενίστικοι κύκλοι τῶν «Γερμανῶν ρατσιστῶν» *—ἀλλὰ γιατὶ ἀκόμη κ' ἡ πιὸ ὑψηλὴ θεωρία μπορεῖ νὰ κατα-

* Μιὰ ὀργάνωση ποὺ συναγωνιζόταν τοὺς χιτλερικοὺς στὴν προπαγάνδα τῶν ρατσιστικῶν ἰδεῶν· ἐξαφανίσθηκε σιγὰ-σιγά. (Σ. τ. Μ.).

πνιγεῖ ἂν ὁ πρωταγωνιστής της χτυπηθεῖ ἀπὸ τὴν τρομοκρατία. Αὐτὸ τὸ παράδειγμα συναντιέται συχνὰ στὴν Ἱστορία: ἕνας ἀληθινὸς ἡγέτης, ἀλλὰ ἄοπλος, μπορεῖ νὰ καταπέσει ἂν τὸ θελήσει ἔστω κι ὁ τελευταῖος εἵλωτας ποὺ θὰ διαθέτει ἕνα ὅπλο. Οἱ ὀργανώσεις μας δὲν υἱοθετοῦσαν τὴν βία σὰν σκοπό, ἤθελαν μονάχα νὰ προστατέψουν ἀπ' τὴν βία αὐτοὺς ποὺ ὑποστήριζαν τοὺς ἀληθινὰ ὑψηλοὺς σκοπούς. Καὶ κατάλαβαν ταυτόχρονα ὅτι δὲν ὠφελοῦσε νὰ βοηθήσουν ἕνα κράτος ποὺ δὲν ἀναλάμβανε καμιὰ προστασία γιὰ τὸ ἔθνος, ἀλλὰ ὅτι, ἀντίθετα, ἔπρεπε νὰ ἐπιφορτισθοῦν τὴν ὑπεράσπιση τοῦ ἔθνους ἐνάντια σ' αὐτοὺς ποὺ ἤθελαν νὰ καταστρέψουν τὸ λαὸ καὶ τὸ κράτος.

Μετὰ τὴν μάχη ποὺ δόθηκε κατὰ τὴν συγκέντρωση τῆς αἴθουσας τοῦ Χοφμπραουχάους στὸ Μόναχο, οἱ ὑπηρεσίες μας γιὰ τὴν τάξη ὀνομάσθηκαν, μιὰ γιὰ πάντα καὶ σ' ἀνάμνηση τῶν ἡρωϊκῶν συγκρούσεων τῶν παλιῶν μικρῶν ὁμάδων, *τάγματα ἐφόδου*. Ὅπως φαίνεται κι ἀπ' τὸ ὄνομά τους, δὲν ἀποτελοῦσαν παρὰ ἕναν τομέα τοῦ κινήματος. Ἦταν ἕνα τμῆμα του, ὅπως ἡ προπαγάνδα, ὁ τύπος, οἱ ἐπιστημονικοὶ τομεῖς καὶ τ' ἄλλα διάφορα παραρτήματα τοῦ ἴδιου κόμματος.

Μᾶς δόθηκε τότε ἡ εὐκαιρία νὰ διαπιστώσουμε ὄχι μόνο σὲ κείνη τὴν περίφημη συγκέντρωση, ἀλλὰ καὶ σ' ἄλλες ἀπόπειρες νὰ ἐπεκτείνουμε τὴν δράση μας στὴν ὑπόλοιπη Γερμανία, πόσο αὐτὰ τὰ τάγματα ἦταν ἀπαραίτητα. Ὅταν ὁ μαρξισμὸς ἄρχισε νὰ βλέπει σὲ μᾶς ἕναν κίνδυνο γιὰ τὴν ἴδια τὴν ὑπόστασή του, δὲν ἄφησε νὰ τοῦ ξεφύγει καμιὰ περίπτωση ποὺ νὰ μὴν ἐπιχειρήσει νὰ καταπνίξει στὴ γένεσή της κάθε ἀπόπειρα συγκρότησης ἐθνικοσοσιαλιστικῆς ἐκδήλωσης ἤ, ἂν τὄφερνε ἡ περίσταση, νὰ δημιουργήσει ταραχές. Εἶναι μάλιστα ἀκατανόητο πώς, σ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἀπόπειρες, οἱ ἐπίσημες ὀργανώσεις τῶν μαρξιστικῶν κομμάτων κάθε ἀπόχρωσης, φρόντιζαν νὰ καλύπτουν τὶς τρομοκρατικὲς αὐτὲς ἀπόπειρες, ἀκόμη καὶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ἀλλὰ τί νὰ πεῖ κανεὶς γιὰ τὰ ἀστικὰ κόμματα ποὺ ἀποδεκατισμένα ἀπ' τὸν μαρξισμό, δὲν τολμοῦσαν νὰ ἐμφανίσουν τοὺς ρήτορές τους μπροστὰ στὸ κοινὸ καὶ ποὺ παρακολουθώντας τοὺς ἀγῶνες μας μὲ τοὺς μαρξιστές, ἔμεναν μολοντοῦτο ἱκανοποιημένα ἀπὸ τὶς κάποιες ἀποτυχίες μας; Ἦταν εὐχαριστημένοι ἐπειδὴ αὐτοὺς ποὺ δὲν κατάφεραν νὰ νικήσουν ἐκεῖνοι, καὶ ποὺ νικήθηκαν ἀλήθεια ἀπ' αὐτούς, οὔτ' ἐμεῖς δὲν μπορούσαμε νὰ τοὺς ἐμποδίσουμε νὰ μᾶς βλάπτουν. Τί νὰ σκεφτεῖ κανεὶς γιὰ ὅλους ἐκείνους τοὺς ἀνώτατους κρατικοὺς λειτουργούς, τοὺς ἀστυνομικοὺς διευθυντές, τοὺς ὑπουργοὺς ἀκόμη, ποὺ μὲ μιὰ σκανδαλώδικη ὑποκρισία

προσποιοῦνταν τοὺς πατριῶτες, καὶ ποὺ σὲ κάθε σύγκρουση τῶν ἐθνικοσοσιαλιστῶν μὲ τοὺς μαρξιστές, ὑποστήριζαν τοὺς τελευταίους; Τί νὰ ποῦμε γιὰ ὅλους αὐτοὺς ποὺ γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ἕναν ἄθλιο ἔπαινο ἀπὸ μέρος τοῦ Ἑβραϊκοῦ Τύπου, ἔπεφταν τόσο χαμηλὰ ὥστε νὰ φωνάζουν προσοχή! σ' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους ἀνθρώπους ποὺ τοὺς χρωστοῦσαν τὸ ὅτι βρίσκονταν στὴν εὐχάριστη θέση νἄχουν γλυτώσει τὴν ἀγχόνη, λίγα χρόνια πρίν, ἀπ' τὴν κόκκινη θύελλα καὶ τὸ ὅτι δὲν ἦταν σήμερα ἀποσκελετωμένα κορμιὰ σὲ κάποιο κάτεργο;

Ἔγιναν τότε πράγματα τόσο θλιβερὰ ὥστε ἀνάγκασαν κάποτε τὸν ἀστυνόμο Πόχνερ – αὐτὸν τὸν ἀξέχαστο ἄνθρωπο ποὺ μὲ τὴν σταθερὴ διοίκησή του, ἀπεχθανόταν αὐτοὺς τοὺς ποταπούς, μ' ὅλη τὴν δύναμη τῆς ψυχῆς του – νὰ ἐκφρασθεῖ ἔτσι: «Σ' ὁλόκληρη τὴν ζωή μου ἤθελα νὰ εἶμαι Γερμανὸς καὶ μετὰ καλὸς ὑπάλληλος· καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ μὲ ἀνακατεύουν μ' αὐτὰ τὰ πλάσματα πού, πρόστυχοι ὑπάλληλοι καθὼς εἶναι, ἐκπορνεύονται μὲ τὸν τυχόντα ποὺ ὑποτίθεται πὼς εἶναι ἀφέντης τῆς στιγμῆς».

Τὸ πιὸ λυπηρὸ ἀπ' ὅλα εἶναι πὼς αὐτὴ ἡ ὀρδή, ὄχι μόνον ὑπέταξε σιγὰ-σιγὰ κάτω ἀπ' τὶς θελήσεις της δεκάδες χιλιάδων τίμιους ὑπαλλήλους, ἀπ' τοὺς πιὸ νομιμόφρονες τοῦ γερμανικοῦ κράτους, ἀλλὰ καὶ τοὺς διαπότισε μὲ τὴν ἔλλειψη κάθε ἠθικῆς ἀρχῆς ποὺ εἶχε αὐτή· οἱ πιὸ τίμιοι τότε πολεμήθηκαν μὲ ἄγριο μῖσος καὶ προοδευτικὰ ἀποστερήθηκαν ἀπὸ τὶς θέσεις καὶ τ' ἀξιώματά τους, πάντα κάτω ἀπ' τὴν ὑποκριτικὴ δικαιολογία τοῦ «ἐθνικισμοῦ».

Δὲν εἴχαμε τίποτε νὰ ἐλπίσουμε ἀπὸ τέτοιους ἀνθρώπους καὶ δὲν ἐπιδιώξαμε τὴν βοήθειά τους παρά, πολὺ σπάνια. Μόνον, ἡ δύναμη τῶν δικῶν μας ὀργανώσεων προστασίας μποροῦσε νὰ ἐξασφαλίσει τὴν ἡσυχία στὸ κίνημά μας καὶ ταυτόχρονα νὰ κινήσει τὴν προσοχὴ καὶ τὴν ἐκτίμηση ποὺ προκαλεῖ ἐκεῖνος ποὺ μόνος του ἀμύνεται ὅταν δέχεται ἄδικη ἐπίθεση.

Ἡ ἰδέα νὰ ὀργανωθοῦν ἐσωτερικὰ αὐτὰ τὰ τάγματα ἐφόδου, στηρίχθηκε καὶ στὸ γεγονὸς ὅτι μᾶς χρειάζονταν μιὰ ἐκλεκτὴ ὁμάδα ποὺ νὰ διαθέτει ὄχι μόνον ἀδιάσπαστη συνοχή, ἀλλὰ κ' ἕνα ἠθικό, ἐμπνεόμενο ἀπὸ τὴν ἐθνικοσιαλιστικὴ θεωρία, καὶ βασισμένο στὴν πιὸ αὐστηρὴ πειθαρχία. Δὲν ἔπρεπε νἄχει τίποτα τὸ κοινὸ μ' ἕναν παρόμοιο ὀργανισμὸ ἀστικοῦ κόμματος ἢ μὲ κάποιον ἀπ' αὐτὲς τὶς μυστικὲς ὀργανώσεις.

Οἱ λόγοι ποὺ μ' ἔκαναν ν' ἀντιταχθῶ ὅσο πιὸ πολὺ μποροῦσα ἐκείνη τὴν ἐποχή, στὶς προσπάθειες νὰ δοθεῖ σ' αὐτὰ τὰ τάγματα ἐφόδου ἀμυντικὸς χαρακτήρας, βασίσθηκε στὶς ἀκόλουθες αἰτίες:

Ἀπὸ καθαρὰ πρακτικὴ ἄποψη, ἡ στρατιωτικὴ ἀγωγὴ ἑνὸς λαοῦ

δὲν μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ ἀπὸ ἰδιωτικὲς ὀργανώσεις, ἂν δὲν ἐνισχυθοῦν μὲ τεράστια ποσὰ ἀπὸ τὸ κράτος. Τὸ νὰ σκεφτεῖ κανεὶς διαφορετικά, θἆταν μιὰ ἀπόδειξη τῆς παράλογης ἐκτίμησης τῶν δυνατοτήτων του. Εἶναι δυνατόν, ἐφαρμόζοντας αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουμε «ἐθελοντικὴ πειθαρχία», νὰ ξεπεράσουμε ὡρισμένους περιορισμοὺς στὸν σχηματισμὸ ὁμάδων ποὺ θὰ διαθέτουν κάποιαν στρατιωτικὴ ἱκανότητα. Ὅμως τὸ βασικώτερο διοικητικὸ μέσο — ἡ ἐπιβολὴ ποινῆς — δὲν μπορεῖ νὰ ἰσχύσει σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις, ἀποτελώντας μειονέκτημα. Τὴν ἄνοιξη τοῦ 1919 ἦταν ἀκόμη δυνατὸν νὰ ἱδρυθοῦν αὐτὲς «οἱ ὀργανώσεις προστασίας», ἐπειδὴ μποροῦσαν τότε ν' ἀπαρτισθοῦν ἀπὸ παλιοὺς πολεμιστὲς πού, στὸ σύνολό τους σχεδὸν — εἶχαν ὅλοι περάσει ἀπὸ στρατιωτικὲς σχολές, ἀλλὰ καὶ γιατὶ τὸ εἶδος τῶν ὑποχρεώσεων ποὺ ἔπρεπε νὰ ἔχουν οἱ ἄνδρες, ἀπαιτοῦσε ἀπεριόριστη πειθαρχία.

Αὐτὲς οἱ προϋποθέσεις ἀποδείχθηκαν μολοντοῦτο μειονεκτικὲς γιὰ τὶς «ἀμυντικές, ἐθελοντικὲς ὀργανώσεις».

Ὅσο πιὸ ἐκτεταμένη εἶναι ἡ ὀργάνωση, τόσο περισσότερο χαλαρώνεται ἡ πειθαρχία· ὅσο λιγώτερες ἀπαιτήσεις ἔχουμε ἀπ' τὸ κάθε μέλος, τόσο τὸ σύνολο θὰ μοιάζει μὲ τὶς παλιὲς ὀργανώσεις τῶν βετεράνων στρατιωτῶν. Ἡ ἐθελοντικὴ ἐκπαίδευση καὶ ἡ στρατιωτικὴ θητεία, χωρὶς τὴν δικαιοδοσία τῆς δίχως ὅρους ἐπιβολῆς διαταγῶν, δὲν θὰ μπορέσει ποτὲ νὰ ἐφαρμοσθεῖ στὶς μεγάλες μάζες. Αὐτοὶ ποὺ μὲ τὴν ἴδια τὴ θέλησή τους θὰ ὑποταχθοῦν στὴν ἀναγκαστικὴ ὑπακοή, εἶναι φυσικά, πάντοτε μέσα στὸν στρατό, μειοψηφία. Ἀκόμη μιὰ ἀληθινὴ στρατιωτικὴ ἐκπαίδευση δὲν μπορεῖ νὰ γίνει ἐξαιτίας τῆς γελοίας ἀνεπάρκειας μέσων ποὺ ἔχουν στὴν διάθεσή τους, οἱ «ὀργανώσεις ἄμυνας». Ἡ πιὸ σοβαρὴ ἐκπαίδευση θἄπρεπε νὰ εἶναι, ἡ συλλογικὴ προσπάθεια ποὺ ἀναπτύσσουν αὐτοὶ οἱ ὀργανισμοί. Ὀχτὼ χρόνια πέρασαν ἀπὸ τὸν πόλεμο καὶ σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, οὔτε μιὰ κλάσση τῆς γερμανικῆς μας νεολαίας δὲν ὑπηρέτησε κανονικὰ στὸ στρατό. Ἡ προσπάθεια μιᾶς τέτοιας ὀργάνωσης ἄμυνας δὲν πρέπει νἆναι μόνον ἡ συσπείρωση γύρω ἀπ' αὐτὴν τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔχουν ἐκπαιδευθεῖ στρατιωτικὰ στὸ παρελθόν, γιατί, σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση, θὰ μπορούσαμε μαθηματικὰ νὰ ὑπολογίσουμε τὴν ὥρα ποὺ καὶ τὸ τελευταῖο μέλος θὰ ἐγκατέλειπε τὴν ὀργάνωση. Ἀκόμη κι ὁ πιὸ νέος στρατιώτης τοῦ 1918 θὰ εἶναι σὲ εἴκοσι χρόνια, δίχως στρατιωτικὴ ἀξία καὶ φθάνουμε σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση πραγμάτων μὲ ἀνησυχητικὴ ταχύτητα. Αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουμε τώρα ὀργάνωση ἄμυνας, θὰ γίνει τότε ἕνας σύνδεσμος βετεράνων. Λοιπόν, κάτι τέτοιο δὲν πρέπει νὰ συμβεῖ ποτὲ μὲ ἕνα σύ-

στημα πού φέρει τὴν ὀνομασία, ὄχι πιὰ λέσχη ἢ σύλλογος παλαιῶν πολεμιστῶν ἀλλὰ 'Οργάνωση *ἄμυνας* καὶ πού ἐπιζητεῖ νὰ βεβαιώσει ἀκόμη καὶ μὲ τὸ ἴδιο της τὸ ὄνομα ὅτι βλέπει τὴν ἀποστολή της ὄχι μόνον σὰν διατήρηση τῶν ἤδη παραδεγμένων καὶ τῶν δεσμῶν ἀνάμεσα στοὺς στρατιῶτες, ἀλλὰ καὶ σὰν διάδοση τῆς θεωρίας γιὰ τὴν ἐθνική· αὐτοάμυνα καθὼς καὶ τὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν θεωριῶν αὐτῶν, δηλαδὴ τὸν σχηματισμὸ ἑνὸς σώματος κατάλληλου γι' αὐτὴ τὴν ἄμυνα.

Ὅμως αὐτὴ ἡ προσπάθεια ἐπιβάλει τότε ἀναπόφευκτα τὴν ἐκπαίδευση τῶν στοιχείων ἐκείνων πού δὲν ἔχουν ἀκόμη ἐκτελέσει τὴν στρατιωτική τους θητεία κι αὐτὸ στὴν ἐφαρμογή του, εἶναι ἀδύνατο. Δὲν μποροῦμε στ' ἀλήθεια νὰ δημιουργήσουμε ἕναν στρατιώτη μὲ ἐκπαίδευση μιᾶς ἢ δυὸ ὡρῶν τὴν βδομάδα. Μὲ τὶς συνεχεῖς ὑποχρεώσεις, ἀληθινὰ τεράστιες, πού ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ἀπαιτεῖ ἀπ' τὸν νεοσύλλεκτο, μιὰ θητεία δυὸ ἐτῶν εἶναι βέβαια ἀρκετὴ γιὰ νὰ μεταβάλλει τὸν νεαρὸ ἄνδρα σὲ στρατιώτη.

Ὅλοι μας εἴδαμε στὸ μέτωπο τὶς τρομερὲς συνθῆκες πού ἡ ἔλλειψη στρατιωτικῆς προετοιμασίας ἐπεφύλαξε γιὰ τοὺς νεοσύλλεκτους. 'Εθελοντικοὶ σχηματισμοί, πού εἶχαν ὑποβληθεῖ σὲ μιὰ ὑποτυπώδη ἐκπαίδευση δεκαπέντε ὣς είκοσι ἑβδομάδων, στάλθηκαν στὴν πρώτη γραμμή, ἐμπνευσμένοι κ' ἕτοιμοι γιὰ θυσίες, τροφὴ στὰ ἐχθρικὰ κανόνια. Μόνον οἱ νεοσύλλεκτοι πού εἶχαν ἐκπαιδευθεῖ τέσσερεις ὣς ἕξη μῆνες καὶ πλαισιωμένοι ἀπὸ παλιοὺς ἔμπειρους στρατιῶτες, μπόρεσαν νὰ φανοῦν χρήσιμοι στὸ στράτευμα· καθοδηγήθηκαν ἀπ' τοὺς παλιοὺς καὶ προσαρμόσθηκαν σιγὰ - σιγὰ στὸ καθῆκον τους.

Κι ἀφοῦ ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα, πόσο ἀβάσιμη κι ἀπελπισμένη θὰ πρέπει νὰ μᾶς φαίνεται αὐτὴ ἡ ἀπόπειρα δημιουργίας στρατοῦ δίχως ἰσχυρὴ διοίκηση, χωρὶς ἀρκετὰ μέσα καὶ μὲ μιὰ ὑποτιθέμενη ἐκπαίδευση πού κρατᾶ δυὸ ὧρες κάθε βδομάδα! Μποροῦμε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἴσως νὰ κρατήσουμε σὲ φόρμα τοὺς παλιοὺς στρατιῶτες, ἀλλὰ ποτὲ ἔτσι δὲν θὰ φτιάξουμε στρατιῶτες ἀπὸ νέους ἀνθρώπους.

'Η δίχως ἀποτέλεσμα αὐτὴ ἐκπαίδευση, ἀποδεικνύεται κι ἀπὸ τὸ ἀκόλουθο γεγονός: κάθε φορὰ πού μιὰ τέτοια ὀργάνωση ἀπὸ ἐθελοντὲς ὑπερασπιστές, μὲ τὶς πιὸ μεγάλες θυσίες καὶ μὲ χίλιες δυσκολίες κατάφερνε νὰ στρατιωτικοποιήσει μερικὲς χιλιάδες ἀφοσιωμένων ὀπαδῶν της (γιὰ τοὺς ἄλλους, δὲν εἶναι νὰ γίνεται λόγος!), τὸ κράτος, μὲ τὴν παρέμβαση τῶν εἰρηνιστικῶν κηρυγμάτων του, διασποῦσε τὸν ἐθνουσιασμὸ τῶν χιλιάδων αὐτῶν νεαρῶν, δηλητηρίαζε τὴν πατριωτικὴ ψυχή τους καὶ τοὺς μετασχημάτιζε λίγο - λίγο σ'

ἕνα κοπάδι προβάτων ποὺ ὑπόφεραν ἀγόγγυστα κάθε δεσποτισμό.

Πλάι σ' αὐτό, πόσο ἀδύναμες καὶ γελοῖες δείχνουν ὅλες οἱ προσπάθειες τῶν ὀργανώσεων ἐκείνων, νὰ διαδώσουν τὶς θεωρίες τους στὴν γερμανικὴ νεολαία!

Ἀλλὰ σχεδὸν βασικώτερη ἀκόμη εἶναι ἡ παρακάτω ἄποψη, ποὺ μ' ἔκανε πάντα νὰ παίρνω θέση ἐνάντια σὲ κάθε προσπάθεια τῆς τέτοιας στρατιωτικῆς ἐκπαίδευσης μὲ βάση ἐθελοντές:

Ἀκόμη κι ἂν ὑποθέσουμε πώς, παρόλες τὶς δυσκολίες ποὺ ἐκπέμπονται ἀπὸ τὰ πάνω, μιὰ ὀργάνωση πετύχει στὸ πέρασμα τῶν χρόνων νὰ μεταλλάξει ἕναν ὡρισμένο ἀριθμὸ Γερμανῶν σὲ ἄτομα μὲ στρατιωτικὴ κατάρτιση, τόσο ἠθικὰ ὅσο καὶ τεχνικὰ σωστή, τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦταν τὸ ἴδιο ἄχρηστο σ' ἕνα κράτος ποὺ μὲ τὴν ὅλη πολιτική του, δὲν ἐπιθυμεῖ διόλου μιὰ τέτοια στρατιωτικὴ προπαρασκευή, καὶ ποὺ τὴν ἀπεχθάνεται γιατὶ ἔρχεται σὲ τέλεια ἀντίθεση μὲ τοὺς κρύφιους πόθους τῶν κυβερνώντων, τῶν καταστροφέων τοῦ ἔθνους.

Μιὰ τέτοια ἀπόφαση θᾶταν χωρὶς ἀποτέλεσμα, σὲ κάθε περίπτωση, μὲ κυβερνήσεις ποὺ ὄχι μόνον ἔχουν ἀποδείξει πὼς ἡ στρατιωτικὴ δύναμη τοῦ ἔθνους δὲν ἀξίζει τίποτε γ' αὐτὲς καὶ ποὺ, προπάντων δὲν ἔχουν τὴν παραμικρὴν ἐπιθυμία νὰ χρησιμοποιήσουν αὐτὴ τὴ δύναμη, παρὰ μόνον γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῆς δικῆς τους ἀθλίας ὕπαρξης. Τοὐλάχιστον ἡ πεῖρα μᾶς βεβαίωσε πὼς ὥς τώρα ἔτσι ἔγινε. Δὲν εἶναι στ' ἀλήθεια γελοῖο νὰ ἐκπαιδεύουμε στρατιωτικὰ μερικὲς δεκάδες χιλιάδες ἀνθρώπους ἐξαθλιωμένους, ὅταν τὸ ἴδιο αὐτὸ κράτος, πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια, ἐγκατέλειψε δίχως τύψεις ὀχτώμιση ἑκατομμύρια ἄριστα ἐκπαιδευμένους στρατιῶτες. Τότε ὄχι μόνον δὲν θέλησε νὰ τοὺς χρησιμοποιήσει, ἀλλὰ τοὺς ἄφησε, σὰν ἀναγνώριση τῆς θυσίας τους, στὸ ἔλεος τοῦ ὄχλου. Θέλαμε λοιπὸν τώρα νὰ σχηματίσουμε στρατὸ γιὰ νὰ ὑπερασπίσουμε μιὰ κυβέρνηση ποὺ πούλησε τοὺς δοξασμένους της στρατιῶτες, ποὺ τοὺς βρώμισε, ποὺ ἄφησε νὰ τοὺς ἀφαιρέσουν τοὺς σταυροὺς καὶ τὰ διακριτικά, ποὺ τοὺς πῆρε πίσω τὰ παράσημα, ποὺ κατάντησε τὶς σημαῖες καὶ τὰ λάβαρά τους κουρελόπανα; Μήπως αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ κυβέρνηση ἔκανε ἔστω καὶ τὴν παραμικρὴ προσπάθεια γιὰ ν' ἀποκαταστήσει τὴν τιμὴ τοῦ παλιοῦ στρατοῦ, ἢ νὰ τοὺς δικαιώσει ἀπέναντι τῶν ἐγκληματιῶν ποὺ τὸν κατέστρεψαν; Τίποτ' ἀπ' ὅλ' αὐτά! Τὸ ἀντίθετο: Εἴδαμε τοὺς ἐγκληματίες νὰ θρονιάζονται στὰ ἀνώτατα κρατικὰ ἀξιώματα. Εἴπανε τότε στὴ Λειψία: «ἡ δικαιοσύνη ρυμουλκεῖται ἀπὸ τὴν δύναμη». Ὅμως, καθὼς ἡ δύναμη σήμερα στὴν δημοκρατία μας, εἶναι στὰ χέρια τῶν ἴδιων ἀνθρώπων ποὺ ὑποδαύλισαν τὴν ἐπανά-

σταση, καθὼς ἡ ἐπανάσταση ἀποδείχθηκε ἔσχατη προδοσία, ἡ πιὸ ταπεινὴ πράξη τῆς Γερμανικῆς Ἱστορίας, δὲν μποροῦμε πιὰ νὰ βροῦμε καμιὰ δικαιολογία γιὰ ν' αὐξήσουμε τὴν ἰσχὺ αὐτῶν τῶν ἀτόμων, δημιουργώντας ἕναν καινούριο στρατό. Ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα ποὺ διαθέτει ἡ λογικὴ εἶναι ἀρνητικά.

Ἡ ἀνάγκη ποὺ ἔξωθοῦσε αὐτὸ τὸ κράτος, μετὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1918, σὲ μιὰ ἐνίσχυση τῆς θέσης του ἀπὸ στρατιωτικῆς πλευρᾶς, φάνηκε καθαρὰ καὶ ἀναντίρρητα ἀπ' τὴν στάση ποὺ κράτησε ἀπέναντι σ' αὐτὲς τὶς ὀργανώσεις αὐτοπροστασίας ποὺ δροῦσαν ἐκείνη τὴν ἐποχή. Ὅσον καιρὸ εἶχαν ἀναλάβει νὰ προστατεύουν τοὺς δειλοὺς ἐπαναστάτες, δὲν ἦταν διόλου ἀνεπιθύμητες. Ἀλλὰ ἀπὸ τότε ποὺ χάρη στὴν αὐξανόμενη διαφθορὰ τοῦ λαοῦ μας, ὁ κίνδυνος γι' αὐτοὺς μεγάλωνε κ' ἡ ὕπαρξη, ὁ χαρακτήρας τῶν ὀργανώσεων σήμαινε ἐνίσχυση τοῦ ἐθνικιστικοῦ στοιχείου, ἄρχισαν νὰ τὶς θεωροῦν σὰν περιττές, ἔκαναν τὰ πάντα γιὰ νὰ τὶς ἀφοπλίσουν κι ἀκόμη, ὅσο ἦταν δυνατό, νὰ τὶς διαλύσουν.

Ἡ ἱστορία δὲν ἀναγνωρίζει παρά, σπάνια παραδείγματα εὐγνωμοσύνης τῶν ἡγεμόνων. Ὅμως, μόνον ἕνας νεοαστὸς πατριώτης θὰ μποροῦσε νὰ ἐλπίζει καὶ νὰ βασιστεῖ στὴν εὐγνωμοσύνη τῶν ἐμπρηστῶν καὶ τῶν δολοφόνων ἐπαναστατῶν, αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων ποὺ πλούτισαν καταληστεύοντας τὸν λαό, αὐτῶν τῶν προδοτῶν τοῦ ἔθνους. Μελετώντας τὸ πρόβλημα τοῦ ἂν ἔπρεπε νὰ δημιουργήσουμε ἐθελοντικὲς ὀργανώσεις ἄμυνας, ἀναρωτήθηκα: γιὰ ποιὸν θὰ ἐκπαιδεύσω αὐτοὺς τοὺς νέους ἀνθρώπους; Γιὰ ποιὸν σκοπὸ θὰ χρησιμοποιηθοῦν καὶ πότε θὰ τοὺς καλέσω; Ἡ ἀπάντηση σ' αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις δίνει ταὐτόχρονα καὶ τὶς «ντιρεκτίβες» τοῦ ἀγωνιστικοῦ μας προγράμματος.

Ἂν ἡ τωρινὴ κυβέρνηση καλέσει ὑπὸ τὰ ὅπλα νέους γιὰ τὸν σχηματισμὸ καινούριου στρατοῦ, δὲν θὰ τὸ κάνει μὲ σκοπὸ τὴν προάσπιση τῶν συμφερόντων μας στὸ ἐξωτερικό, ἀλλὰ γιὰ τὴν ὑποστήριξη μονάχα τῶν καταπιεστῶν τοῦ ἔθνους, παρόλη τὴν γενικὴ ἀποδοκιμασία τοῦ προδομένου, τοῦ ἀπατημένου λαοῦ, ποὺ μιὰ μέρα θὰ ξεσπάσει.

Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο τὰ δικά μας «τάγματα ἐφόδου» δὲν ἔπρεπε νάχουν τίποτα τὸ κοινὸ μὲ μιὰ στρατιωτικὴ ὀργάνωση. Ἦταν ἕνα ὄργανο προστασίας καὶ προπαγάνδας τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κινήματος κ' οἱ ἀγῶνες του βρίσκονταν σὲ τελείως διαφορετικὸ ἐπίπεδο ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ὀργανισμοὺς ποὺ ὀνομάζονταν ὡς τώρα, ὀργανώσεις αὐτοπροστασίας.

Ἀλλὰ πάλι, δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναι ἕνας μυστικὸς σύνδεσμος. Ὁ

σκοπὸς τῶν μυστικῶν ὀργανώσεων ἴσως εἶναι καὶ παράνομος. Αὐτὸς ὁ χαρακτήρας θὰ περιόριζε τὴν δραστηριότητά μας. Δὲν ἦταν ἄλλωστε δυνατό, γνωρίζοντας τὴ φλύαρη ἰδιότητα τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ νὰ δημιουργήσουμε μιὰ ὀργάνωση τόσο ἀξιοσημείωτη καὶ ταυτόχρονα νὰ διατηρήσουμε τὴν μυστικότητά της ἢ νὰ καλύψουμε τοὺς σκοπούς της. Τέτοιες ἀπόπειρες ἀποδείχθηκαν, χίλιες φορές, μάταιες. Τὰ ἀστυνομικά μας σώματα, ἔχουν σήμερα στὴν διάθεσή τους, τόσους ὑποστηρικτὲς κι ἄλλους παλιανθρώπους ποὺ ἀποτελοῦν ὁλόκληρο ἐπιτελεῖο κ' εἶναι ἱκανοὶ νὰ προδώσουν γιὰ τὰ τριάντα ἀργύρια τοῦ 'Ιούδα, δημιουργώντας ὥς καὶ φανταστικὲς ἀκόμη συνομωσίες. Ἔτσι ποτὲ δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ πετύχουμε ἀπ' τὰ ἴδια μας τὰ μέλη τὴν ἀπαιτούμενη σὲ τέτοιες περιπτώσεις σιωπή. Μόνον πολὺ μικρὲς ὁμάδες κ' ὕστερα ἀπὸ προεργασία πολλῶν χρόνων, θὰ παίρνανε τὸν χαρακτήρα ἀληθινῶν μυστικῶν ὀργανισμῶν. 'Αλλὰ ἡ ἴδια ἡ μικρὴ σὲ ἀριθμὸ δύναμη, αὐτῶν τῶν ὁμάδων, τοὺς ἀφαιροῦσε κάθε ἀξία γιὰ τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα. *Αὐτὸ ποὺ εἴχαμε ἀνάγκη ἐμεῖς, δὲν ἦταν οἱ ἑκατὸ ἢ οἱ διακόσιοι ἐμπνευσμένοι καὶ τολμηροὶ ὀπαδοί, ἀλλὰ οἱ ἑκατοντάδες χιλιάδες φανατικοὶ καὶ συνεπαρμένοι ἀπὸ τὶς θεωρίες μας. Ἔπρεπε νὰ ἐργασθοῦμε ὄχι πιὰ στὸν στενὸ κύκλο τῶν μυστικῶν συνεδριάσεων, ἀλλὰ μὲ πανίσχυρες λαϊκὲς ἐκδηλώσεις καὶ δὲν θὰ νικούσαμε μὲ τὴν γροθιά, τὸ δηλητήριο, ἢ τὸ περίστροφο, ἀλλὰ μονάχα μὲ τὴν ἀναμέτρηση στοὺς δρόμους. Ἔπρεπε νὰ δώσουμε στὸν μαρξισμὸ νὰ καταλάβει ὅτι ὁ ἐθνικοσοσιαλισμὸς ἦταν ὁ μελλοντικὸς κύριος τῶν δρόμων καὶ ὁ αὐριανὸς ἡγέτης τοῦ κράτους.*

Οἱ μυστικὲς ὀργανώσεις κινδυνεύουν ἀκόμη κι ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ μέλη τους χάνουν συχνὰ κάθε συναίσθηση τῆς μεγαλωσύνης ποὺ περικλείει ἡ δράση τους καὶ νομίζουν πὼς ἡ τύχη ἑνὸς λαοῦ μπορεῖ νὰ κριθεῖ ἀπὸ ἕναν φόνο. Μιὰ τέτοια ἀπόφαση μπορεῖ νἄχει τὴν λογική της καὶ ν' ἀποδειχθεῖ ἱστορική, στὴν περίπτωση ποὺ ἕνας λαὸς ὑποφέρει κάτω ἀπὸ τὴν τυραννία μιανοῦ δυνάστη ποὺ ὅμως ἡ ἐσωτερική του σταθερότητα κι ὁ τρομοκρατικὸς χαρακτῆρας ποὺ κυβερνᾶ, στηρίζονται στὴν ἐξαιρετική του προσωπικότητα. Σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση, ἕνα ἄτομο πρόθυμο νὰ θυσιαστεῖ, μπορεῖ νὰ ξεπηδήσει ἀπ' τὸ λαό, γιὰ νὰ βυθίσει τὸ μαχαίρι του στὸ στῆθος τοῦ μισητοῦ. Καὶ μοναχὰ τὸ δημοκρατικὸ πνεῦμα αὐτῶν τῶν ταπεινῶν καὶ δειλῶν μπορεῖ νὰ βρεῖ σ' αὐτὴν τὴν πράξη κάποιον τρόπο γιὰ νὰ τὴν ἀποδοκιμάσει. Ἂς μὴ ξεχνᾶμε πὼς ὁ Σύλλερ, ὁ μεγαλύτερος σκαπανέας τῆς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ μας, τόλμησε στὸν *Γουλιέλμο Τέλλο* του, νὰ καταστήσει ἔνδοξο ἕνα τέτοιο ἔγκλημα.

'Εκεῖ γύρω στὰ 1919 μὲ 1920 ὑπῆρχε ὁ κίνδυνος μήπως οἱ μυ-

στικὲς ὀργανώσεις, παρασυρόμενες ἀπὸ τὰ μεγάλα παραδείγματα τῆς ἱστορίας κι ἀπ' τὶς δίχως ὅρια συμφορὲς τῆς πατρίδας, θέλοντας νὰ δώσουν μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἕνα τέλος στὴν ταλαιπωρία τοῦ λαοῦ μας, ἀρχίσουν νὰ ἐκδικοῦνται αὐτοὺς ποὺ κρίθηκαν ὑπεύθυνοι γιὰ τὰ φρικτὰ λάθη. Κάθε τέτοια προσπάθεια ὅμως δὲν θἆχε κανένα νόημα, γιατὶ ὁ μαρξισμὸς εἶχε θριαμβεύσει ὄχι χάρη στὴν πνευματικὴ ἀνωτερότητα κάποιου ἡγέτη, ἀλλὰ ἐξαιτίας τῆς οἰκτρῆς καὶ δίχως τέλος ἀδυναμίας τοῦ ἀστικοῦ μας κόσμου. Ἡ μεγαλύτερη μολοντοῦτο ἐκδίκηση ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ κάνει κάποια ἀπ' αὐτὲς τὶς ὀργανώσεις, στὰ ἀστικά μας κόμματα, θἆταν τὸ νὰ συνειδητοποιήσει πὼς ἡ ἐπανάσταση δὲν δημιουργήθηκε ἀπὸ κανέναν ἐγκέφαλο, ἀλλὰ ὅτι ὑποστηρίχθηκε ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς ἀστούς. Θὰ πρέπει ἀκόμη νὰ καταλάβουμε πὼς βέβαια μποροῦμε νὰ συνθηκολογήσουμε μ' ἕναν Ροβεσπιέρο, ἕναν Δαντὼν ἢ ἕναν Μαρά, ἀλλὰ ἀποτελεῖ σκάνδαλο τὸ γεγονὸς ὅτι σηκώνουμε τὰ χέρια ψηλὰ μπροστὰ στὸν ἀσθενικὸ Σέϊντμαν, ἢ στὸν χόντρο - Ἔρμπερζερ ἢ σὲ κάποιον Φρῆντριχ Ἔμπερτ ἢ καὶ σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀναρίθμητους νάνους τῆς πολιτικῆς μας. Γιὰ τὴν κακὴ τύχη τῆς πατρίδας, ὅλοι αὐτοὶ ἦταν ἀσήμαντοι ἐπαναστάτες, ἀνάξιοι λόγου σπαρτακιστές, τόσο γενικά, ὅσο καὶ καθένας ξεχωριστά. Δὲν ὑπῆρχε οὔτε *ἕνα* κεφάλι ποὺ μέσα του νὰ φώλιαζε τὸ μεγάλο ἐπαναστατικὸ πνεῦμα. Ἔτσι ἂν κάποιος ἀπ' αὐτοὺς ἐκκαθαριζόταν, μοναδικὸ ἀποτέλεσμα τῆς πράξης αὐτῆς θἆταν νὰ ἐμφανισθοῦν μιὰ ὁλόκληρη συμμορία, μιὰ χοῦφτα βδέλλες, τὸ ἴδιο ἄχρηστες καὶ λαίμαργες, γιὰ νὰ πάρουν τὴ θέση του.

Ἡ ἀντίρηση λοιπὸν δὲν ἦταν τόσο νὰ καταπολεμηθεῖ αὐτὴ ἡ ἄποψη, ποὺ εἶχε κάθε λόγο νὰ στηρίζεται στὰ μεγάλα ἱστορικὰ γεγονότα, ὅσο ὅτι δὲν ταίριαζε διόλου μιὰ τέτοια ἐνέργεια στὴν ἐποχή μας ὅπου βασίλευαν οἱ νάνοι.

Οἱ ἴδιες ἀπόψεις πρέπει νὰ ἰσχύσουν καὶ γιὰ τὴν περίπτωση τῆς *ἐκκαθάρισης τῶν προδοτῶν τῆς πατρίδας*. Θἆταν γελοῖος παραλογισμὸς τὸ νὰ τουφεκίσουμε κάποιον ποὺ παραδόθηκε στὸν ἐχθρὸ μπροστὰ σ' ἕνα κανόνι, ἐνῶ τὴν ἴδια ὥρα στὰ κύρια καὶ βασικὰ πόστα τῆς κυβέρνησης βρίσκονται οἱ ἀπατεῶνες ποὺ πούλησαν ὁλόκληρη μιὰ αὐτοκρατορία, ποὺ ἔχουν στὴν συνείδησή τους τὴν ἄσκοπη θυσία δυὸ ἑκατομμυρίων νεκρῶν, ποὺ φέρνουν τὴν εὐθύνη γιὰ τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων καὶ ποὺ ἐπιδίδονται μὲ ἀπόλυτη ψυχικὴ ἠρεμία στὶς δημοκρατικὲς «ἐπιχειρήσεις» τους. Θἆταν δίχως νόημα νὰ τιμωρήσουμε τοὺς μικροπροδότες σ' ἕνα κράτος ὅπου ἡ κυβέρνηση ἀθωώνει τοὺς μεγάλους δοσίλογους. Γιατὶ μπορεῖ νὰ συμβεῖ μιὰ μέρα καὶ τοῦτο: ἕνας ἰδεαλιστὴς ποὺ, μὲ τὴν τιμιότητά του

καὶ γιὰ νὰ ὑπηρετήσει τὸν λαό του, σκοτώνει ἕναν δειλὸ ποὺ πρόδωσε ὅταν ἦταν στὸν στρατό, σέρνεται στὰ δικαστήρια μπροστὰ σὲ συνέδρους ποὺ εἶναι οἱ ἴδιοι παλιοὶ μεγάλοι δοσίλογοι. Μποροῦμε λοιπὸν νὰ ἐκτελέσουμε ἕναν προδότη μ' ἕναν ἄλλο προδότη; Ἢ μὲ κάποιον ἰδεαλιστή; Στὴν πρώτη περίπτωση ἡ ἐπιτυχία εἶναι ἀμφίβολη καὶ ἡ προδοσία γιὰ τὸ μέλλον ἐξασφαλισμένη· στὴν δεύτερη, ἕνας μικρὸς αὐτόμολος, ἀσήμαντος, βγαίνει ἀπ' τὴν μέση, ἀλλὰ ἀπειλεῖται ἡ ζωὴ ἑνὸς ἰδεαλιστὴ ποὺ εἶναι ἀναντικατάστατος.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ἡ στάση μου καὶ στὸ ζήτημα αὐτὸ ἦταν ἡ ἀκόλουθη: δὲν χρειάζεται νὰ συλλαμβάνουμε τοὺς μικρολοπωδῦτες, ὅταν οἱ μεγάλοι ἀπατεῶνες παραμένουν ἐλεύθεροι κι ἀτιμώρητοι. Κάποια μέρα ἕνα γερμανικό, ἐθνικὸ δικαστήριο, θὰ κρίνει καὶ θὰ ἐκτελέσει μερικὲς δωδεκάδες χιλιάδων ἀπ' τοὺς ὑπεύθυνους ὀργανωτὲς τῆς προδοσίας τοῦ Νοέμβρη κι ὅλων αὐτῶν ποὺ ἀκολούθησαν. Παρόμοια θὰ τιμωρήσουμε καὶ τοὺς μικροὺς προδότες τῶν ὅπλων γιὰ νὰ πάρουν μιὰ γιὰ πάντα ἕνα καλὸ μάθημα.*

Ὅλ' αὐτὰ μ' ὁδήγησαν στὴν ἀπόφαση ν' ἀπαγορεύω, ἐπανειλημμένα, κάθε συμμετοχὴ σὲ μυστικὲς ὀργανώσεις καὶ νὰ ἐμποδίσω τὰ τάγματα ἐφόδου νὰ πάρουν τέτοια μορφή. Ὅλ' αὐτὰ τὰ χρόνια κατάφερα νὰ κρατήσω τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα μακρυὰ ἀπὸ τὶς τρικλοποδιὲς ποὺ εἶχαν ὑποβάλλει οἱ κυβερνῶντες σ' ἕνα πλῆθος νέους Γερμανοὺς ἰδεαλιστές· ὅμως οἱ πράξεις τους αὐτὲς δὲν ὁδήγησαν παρὰ στὴν ἴδια τὴν προσωπικὴ τους θυσία, χωρὶς νὰ μπορέσουν νὰ καλυτερέψουν στὸ παραμικρὸ τὴν τύχη τῆς πατρίδας.

***

Γιὰ νὰ πετύχουμε ὥστε τὰ τάγματα ἐφόδου νὰ μὴν εἶναι οὔτε μιὰ στρατιωτικὴ ὀργάνωση ἄμυνας, οὔτε καὶ μιὰ μυστικὴ ὑπηρεσία, ἔπρεπε νὰ τηρήσουμε τοὺς ἀκόλουθους ὅρους:

1ο. Ἡ ἐκπαίδευσή τους νὰ γίνει, ὄχι μὲ βάση τῆς στρατιωτικῆς τους ἀποδοτικότητας, ἀλλὰ τῆς χρησιμότητάς τους μέσα στὰ πλαίσια τῶν συμμαχικῶν σκοπῶν.

Γιὰ νὰ ἐξασκηθοῦν τὰ μέλη καὶ νὰ ἀναπτύξουν τὰ φυσικά τους προσόντα δὲν χρειάζονταν καμιὰ στρατιωτικὴ ἄσκηση· ἔπρεπε μόνον νὰ ἐξασκηθοῦν στὰ σπόρ. Τὸ μπὸξ καὶ τὸ ζίου - ζίτσου, ἦταν κατὰ τὴν γνώμη μου περισσότερο ἀπαραίτητα ἀπὸ τὴν σκοποβολὴ ποὺ

---

* Ἐννοεῖ ἐδῶ ὁ Χίτλερ αὐτοὺς ποὺ κατάγγελαν στις ἀρχὲς μετὰ τὸν πόλεμο τις ἀποθῆκες μὲ τὰ λαθραῖα ὅπλα (Σ. τ. Μ.).

ἀναγκαστικὰ θὰ ἦταν κακὴ μιὰ καὶ δὲν μποροῦσε ἡ ἄσκησή τους νὰ γίνει στὴν ἐντέλεια. Ἔπρεπε νὰ δώσουμε στὸ γερμανικὸ ἔθνος ἔξη ἑκατομμύρια κορμιὰ ἐξαιρετικὰ γυμνασμένα κι ἀθλητικά, ποὺ νὰ τὰ καίει ἡ φανατικὴ ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα καὶ νἄχουν διαποτισθεῖ μὲ ἔντονο ἐπιθετικὸ πνεῦμα· ἔτσι ἕνα ἐθνικιστικὸ κράτος, θὰ μποροῦσε ἀπ' αὐτὸ τὸ ὑλικό, σὲ ὥρα ἀνάγκης, νὰ δημιουργήσει μέσα σὲ ἕνα χρόνο ἕναν ἄριστο στρατό. Αὐτοὶ θἄπρεπε νὰ χρησιμοποιηθοῦν σὲ δεδομένες περιπτώσεις ἀπ' τὴν κυβέρνηση κι ὄχι τὰ μέλη τῶν ὀργανώσεων ἄμυνας, ποὺ συγκροτήθηκαν μὲ ἡμίμετρα. Ἡ ἄριστη φυσικὴ κατάσταση μπορεῖ ἄλλωστε νὰ δημιουργήσει στὸν καθένα καὶ νὰ τοῦ ἀναπτύξει τὸ συναίσθημα τῆς ἀνωτερότητας, δίνοντάς του αὐτὴ τὴν σιγουριὰ ποὺ ἐξαρτᾶται πάντοτε ἀπὸ τὴ γνώση τῆς ἴδιας του τῆς δύναμης· ἀκόμη προσφέρει τὶς ἰδιότητες ἐκεῖνες ποὺ θ' ἀποτελέσουν καὶ τὰ ὅπλα γιὰ τὴν ἄμυνα τοῦ κινήματος.

2ο. Γιὰ νὰ ἐμποδισθοῦν ἀπ' τὴν ἀρχὴ νὰ πάρουν τὸν χαρακτήρα τῆς μυστικῆς ὀργάνωσης, τὰ τάγματα ἐφόδου, ἔπρεπε, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ στολή τους ποὺ ὁ καθένας θὰ μποροῦσε ἀμέσως ν' ἀναγνωρίσει, κι ὁ ἀριθμός τους νἆναι ἀρκετὸς γιὰ τὸ κίνημα καὶ γνωστὸς σὲ ὅλους. Δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ ἐνεργοῦμε στὰ κρυφά· ἐκεῖνοι ποὺ ἀνῆκαν στὰ τάγματα ἐφόδου ἔπρεπε νὰ εἶναι ὑπόδειγμα τιμιότητας καὶ νὰ δροῦν ἀνοιχτά, ὥστε μιὰ καὶ καλὴ νὰ διαλύσουν τοὺς θρύλους ὅτι πρόκειται τάχα γιὰ μιὰ «μυστικὴ ὀργάνωση». Γιὰ νὰ διαφυλάξουμε ἀκόμη τὸ πνεῦμα τους, ὥστε νὰ μὴ παρασυρθοῦν, στὴν ἐκτέλεση τῆς ἐντολῆς τους, ἀπὸ μικροπεποιθήσεις δευτερεύουσας σημασίας, θἄπρεπε ἀπ' τὴν ἀρχὴ νὰ τοὺς μυήσουμε ὁλοκληρωτικὰ στὴν μεγάλη ἰδέα τοῦ κινήματος καὶ νὰ τοὺς ἐκπαιδεύσουμε τόσο τέλεια σχετικὰ μὲ τὸ ἔργο τῆς ὑπεράσπισης αὐτῆς τῆς θεωρίας, ποὺ θ' ἀναλάβουν, ὥστε ὁ ὁρίζοντάς τους νὰ πλατύνει καὶ καθένας ἀπ' αὐτοὺς νὰ μὴ θεωρεῖ τὴν ἀποστολή του σὰν τὴν ἐξάλειψη κάποιου ἀπατεῶνα μικροῦ ἢ μεγάλου, ἀλλὰ νὰ βλέπει σὰν δικό του ἔργο τὴ δημιουργία τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ, ρατσιστικοῦ κράτους. Κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο, ὁ ἀγώνας ἐνάντια στὴν ὑπάρχουσα κατάσταση θὰ σταθεῖ ψηλότερα ἀπ' τὶς ταπεινὲς πράξεις ἐκδικήσεως· θὰ ἀνέβει στὴν στάθμη μιανοῦ πολέμου γιὰ τὴν ἐπικράτηση μιᾶς ἰδανικῆς θεωρίας ζωῆς ἐνάντια στὸν μαρξισμὸ καὶ τοὺς σχηματισμούς του.

3. Οἱ βαθμοί, τὰ τμήματα τῶν ταγμάτων ἐφόδου καθὼς καὶ οἱ στολές τους, δὲν ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσουν τὰ πρότυπα τοῦ παλιοῦ στρατοῦ· ἔπρεπε νὰ προσαρμοσθοῦν μὲ τὶς ἀνάγκες τοῦ σκοποῦ ποὺ γι' αὐτὸν δημιουργήθηκαν. Αὐτὲς οἱ σκέψεις ποὺ μοῦ χρησιμέψαν γιὰ συνθήματα ἀπ' τὸ 1920 καὶ τὸ 1921 κιόλας καὶ ποὺ προσπάθησα νὰ

τὶς διοχετεύσω σιγὰ-σιγὰ στὸν νέο ὀργανισμό, εἶχαν σὰν ἀποτέλεσμα τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπ' τὰ τέλη τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1922, διαθέταμε ἕναν ἀξιοσημείωτο ἀριθμὸ ὁμάδων καὶ τὸ φθινόπωρο κιόλας τοῦ ἴδιου χρόνου εἶχαν πάρει τὴν ὁριστικὴ μορφὴ ποὺ ἀπὸ τότε τὶς διακρίνει. Τρία γεγονότα εἶχαν τότε ἀποφασιστικὴ σημασία σχετικὰ μὲ τὴν ἀνοδικὴ ἐξέλιξη τῶν ταγμάτων ἐφόδου:

1ο. Ἡ μεγάλη ἐκδήλωση ὅλων τῶν πατριωτικῶν ὀργανώσεων ἐνάντια στὸ νομοσχέδιο γιὰ τὴν ἄμυνα τῆς δημοκρατίας, ποὺ συγκροτήθηκε στὴν Καινιξπλάτζ τοῦ Μονάχου.

Οἱ πατριωτικὲς ὀργανώσεις τοῦ Μονάχου, εἶχαν ἐκεῖνες τὶς μέρες ἐξαπολύσει τὸ σύνθημα γιὰ μιὰ μεγαλειώδη συγκέντρωση διαμαρτυρίας στὴν πιὸ μεγάλη πλατεῖα τῆς πόλης, ἐνάντια στὴν εἰσαγωγὴ τοῦ νομοσχεδίου γιὰ τὴν ἄμυνα τῆς δημοκρατίας. Τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ ἀποφάσισε νὰ συμμετάσχει. Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ κόμματος, στὴν παρέλαση πρὸς τὴν πλατεῖα ἔγινε ἀπὸ τὶς ἕξη ὁμάδες τοῦ Μονάχου καὶ ἀκολουθοῦσαν τὰ πολιτικὰ τμήματα τοῦ κόμματος. Δυὸ ὀρχήστρες καὶ δεκαπέντε περίπου σημαῖες πῆραν μέρος στὴν συγκέντρωση. Ἡ ἄφιξη τῶν ἐθνικοσοσιαλιστῶν στὴν ἐκτεταμένη πλατεῖα, ποὺ κιόλας ἦταν μισογεμάτη, χαιρετίσθηκε μ' ἕναν ἀσυγκράτητο ἐνθουσιασμό. Ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶχα τὴν τιμὴ νὰ μιλήσω μπροστὰ σ' ἕνα πλῆθος ἑξῆντα χιλιάδων ἀτόμων.

Ἡ ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς συγκέντρωσης ἦταν καταπληκτική, προπάντων γιατὶ ἀπέδειξε γιὰ πρώτη φορά, παρόλες τὶς ἀπειλὲς τῶν κόκκινων, πὼς τὸ ἐθνικιστικὸ Μόναχο, μποροῦσε κι αὐτὸ νὰ ἐκδηλωθεῖ δημόσια. Τὰ μέλη τῶν ὀργανώσεων προστασίας τῆς κόκκινης δημοκρατίας, ποὺ προσπάθησαν νὰ μεταχειρισθοῦν βία καὶ νὰ τρομοκρατήσουν τὶς τάξεις μας ποὺ προχωροῦσαν, διαλύθηκαν μέσα σὲ λίγα λεπτά, μὲ τὰ κεφάλια σπασμένα, ἀπ' τὰ τάγματα ἐφόδου. Τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα ἔδειξε τότε γιὰ πρώτη φορὰ ὅτι ἦταν ἀποφασισμένο στὸ μέλλον νὰ κάνει δημόσιες ἐκδηλώσεις στοὺς δρόμους καὶ νὰ καταργήσει ἔτσι τὸ μονοπώλιο ποὺ εἶχαν οἱ διεθνιστὲς προδότες κ' ἐχθροὶ τῆς πατρίδας.

Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς συγκέντρωσης ἦταν μιὰ ἀναμφισβήτητη ἀπόδειξη σχετικὰ μὲ τὶς ἀπόψεις μας γιὰ τὴν ἵδρυση τῶν ταγμάτων ἐφόδου, τόσο ἀπὸ ψυχολογικῆς, ὅσο καὶ ἀπὸ ὀργανωτικῆς πλευρᾶς.

Ἄρχισε λοιπὸν ἀμέσως μιὰ ἀκόμη πιὸ ἐντατικὴ προπαρασκευὴ πάνω στὶς βάσεις ἐκεῖνες ποὺ μᾶς εἶχαν προσδώσει τὴν ἐπιτυχία καὶ λίγες βδομάδες ἀργότερα εἴχαμε ἕτοιμες διπλάσιες σὲ ἀριθμὸ ὁμάδες.

2ο. *Ἡ ἐπιχείρηση στὸ Κόμπουργκ,* τὸν Ὀκτώβρη τοῦ 1922. Οἱ «ρατσιστικοὶ» σύλλογοι ἐξεδήλωσαν τὴν πρόθεση νὰ ὀργανώσουν στὸ

Κόμπουργκ ένα «Γερμανικό Συνέδριο» καθώς τό όνόμασαν. Ἔλαβα μιά πρόσκληση ἀπ' αὐτό τό Συνέδριο, μέ τήν παράκληση νά πάρω μαζύ μου μερικούς ἀνθρώπους μου. Αὐτή ή πρόσκληση πού ἦρθε στά χέρια μου στίς 11 τό πρωί, ἦταν ὅ,τι ἔπρεπε. Μιά ὥρα ἀργότερα, οἱ προϋποθέσεις γιά τήν συμμετοχή σ' αὐτό τό γερμανικό Συνέδριο εἶχαν κιόλας τακτοποιηθεῖ. Ἐζήτησαν γιά νά μέ συνοδεύσουν ὀχτακόσιους ἄνδρες τῶν «ταγμάτων ἐφόδου», πού θά μοιράζονταν σέ δεκατέσσερεις ὁμάδες κ' ἔπρεπε νά μεταφερθοῦν μέ εἰδικό τραῖνο ἀπό τό Μόναχο στό Κόμπουργκ, πού εἶχε γίνει πιά Βαυαρικό *. Ἄλλες σχετικές διαταγές δόθηκαν στίς ἄλλες ὁμάδες τῶν ἐθνικοσοσιαλιστικῶν ὁμάδων, πού στό μεταξύ συγκροτήθηκαν σέ διάφορα σημεῖα. Ἦταν ή πρώτη φορά πού ἕνα εἰδικό τραῖνο θά διάσχιζε τήν Γερμανία. Πολλοί ἀκόμη δέν εἶχαν δεῖ τίς σημαῖες μας· ή ἐντύπωση πού προκάλεσαν ἦταν τεράστια.

Ὅταν φθάσαμε στόν σταθμό τοῦ Κόμπουργκ, μᾶς ὑποδέχθηκε μιά ἀντιπροσωπεία τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου καί μᾶς ἔθεσε ὑπ' ὄψη μιά διαταγή πού ἔφερε τόν τίτλο «ἀπόφαση» καί ὑπογράφονταν ἀπό τά τοπικά σωματεῖα καθώς κι ἀπό τό ἀνεξάρτητο σοσιαλιστικό κόμμα καί τούς κομμουνιστές. Ἡ διαταγή ἔλεγε πώς δέν πρέπει νά μποῦμε στήν πόλη μέ ἀναδιπλωμένες σημαῖες, μέ μουσική (μᾶς συνόδευε ή ἰδιωτική μας ὀρχήστρα ἀπό σαράντα πρόσωπα) οὔτε καί παράταξη.

Ἀπόρριψα τήν ἴδια στιγμή αὐτές τίς ταπεινωτικές προτάσεις καί πληροφόρησα τούς κυρίους ἐκείνους πού διεύθυναν τίς ἐκδηλώσεις πώς τό γεγονός ὅτι εἶχαν ἐπιστρατεύσει τήν μειοψηφία τῶν σοσιαλιστῶν κι ὅτι εἶχαν ἐγκαταστήσει μεγάφωνα παντοῦ μοῦ φαινόταν ἐκπληκτικό· τελικά δήλωσα ὅτι οἱ ὁμάδες τῶν «ταγμάτων ἐφόδου» θά παρατάσσονταν ἀμέσως καί θά βάδιζαν πρός τήν πόλη μέ τήν μουσική ἐπικεφαλῆς καί τίς σημαῖες ἀναπεπταμένες.

Κ' ἔτσι ἔγινε.

Στήν πλατεῖα τοῦ σταθμοῦ ἕνα πλῆθος οὔρλιαζε καί κραύγαζε μόλις ἐμφανιστήκαμε: «Δολοφόνοι!», «Ληστές!», «Ἐγκληματίες!». Μέ τέτοια ὡραῖα ἐπίθετα μᾶς ὑποδέχθηκαν, αὐτοί οἱ παραδειγματικοί ἱδρυτές τῆς Γερμανικῆς δημοκρατίας. Οἱ νεαροί μας τῶν «Ταγμάτων ἐφόδου» διατήρησαν μιά ψυχραιμία ὑποδειγματική· οἱ ὁμάδες παρατάχθηκαν στήν πλατεῖα τοῦ σταθμοῦ καί δέν ἔδιναν καμιά σημασία στίς βρισιές τοῦ πλήθους. Φοβισμένοι ἀστυνομικοί καθοδηγοῦσαν τήν

---

* Τό Κόμπουργκ καί ή ἐπαρχία του πού ἀποτελοῦσε τμῆμα τοῦ πρώτου δουκάτου τοῦ Σάξ Κόμπουργκ - Γκόθα, ἀποφάσισε, μέ τήν λαϊκή ἔγκριση, τήν ἐπανασύνδεσή του μέ τήν Βαυαρία. (Σ. τ. Μ.).

πορεία μας σ' αὐτὴ τὴν πόλη ποὺ ἦταν τελείως ἄγνωστη σ' ὅλους μας, ὄχι πρὸς τοὺς τομεῖς ποὺ μᾶς εἶχαν διατεθεῖ ἀλλὰ πρὸς τὴν αἴθουσα τοῦ Χοφμπραουχάουζ ποὺ βρισκόταν στὸ πιὸ κεντρικὸ σημεῖο. Δεξιὰ κι ἀριστερά μας ἡ μάζα τοῦ λαοῦ ποὺ μᾶς ἀκολουθοῦσε μεγάλωνε διαρκῶς. Μόλις ἡ τελευταία ὁμάδα μπῆκε στὸν προθάλαμο τῆς αἴθουσας, ἕνα πυκνὸ πλῆθος μὲ κραυγὲς ποὺ ξεκούφαιναν προσπάθησε νὰ μπεῖ πίσω μας. Γιὰ νὰ τοὺς ἐμποδίσει ἡ ἀστυνομία εἶπε νὰ κλειστεῖ ἡ αἴθουσα. Καθὼς ἡ κατάσταση εἶχε πιὰ γίνει ἀφόρητη, εἶπα στοὺς ἄνδρες μου νὰ σταθοῦν προσοχή, τοὺς μίλησα γιὰ λίγο καὶ μετὰ τόνισα στὴν ἀστυνομία πὼς ἔπρεπε ν' ἀνοίξει ἀμέσως τὶς πόρτες. Μετὰ ἀπὸ μεγάλους δισταγμούς, ἀναγκάσθηκαν νὰ τὸ κάνουν.

'Αρχίσαμε πάλι νὰ βαδίζουμε στὸν ἴδιο δρόμο, ἀλλὰ μὲ διαφορετικὴ κατεύθυνση, γιὰ νὰ φθάσουμε στοὺς δικούς μας τομεῖς κι αὐτὴ τὴν φορά, ἔπρεπε στ' ἀλήθεια νὰ σχηματίσουμε ἀληθινὸ μέτωπο. 'Αφοῦ εἶδαν πὼς μὲ τὶς φωνὲς καὶ τὶς χυδαῖες ἐκφράσεις δὲν μποροῦσαν νὰ σπάσουν τὴν ψυχραιμία τῶν «Ταγμάτων» μας, αὐτοὶ οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ ἀληθινοῦ σοσιαλισμοῦ, τῆς ἰσότητας καὶ τῆς ἀδελφότητας, ἄρχισαν νὰ ζητοῦν ἐνίσχυση μὲ τὶς πέτρες. Τότε ἡ ὑπομονή μας ἔφτασε στὸ ἀπροχώρητο, ἔτσι καθὼς οἱ πέτρες ἔπευταν πυκνὲς δεξιὰ κι ἀριστερά μας· ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας ἀργότερα, κανένας ἀπ' τοὺς κόκκινους δὲν τολμοῦσε νὰ ξεμυτίσει στοὺς δρόμους.

Τὸ βράδυ εἴχαμε κι ἄλλες σκληρὲς συγκρούσεις. Περίπολοι τῶν «Ταγμάτων» εἶχαν βρεῖ ἐθνικοσοσιαλιστὲς νὰ μάχονται σκληρὰ σὲ μεμονωμένα σημεῖα. Τότε κανόνισαν τοὺς λογαριασμούς τους μὲ τοὺς ἀντίπαλους. 'Απ' τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωί, ἡ κόκκινη τρομοκρατία ποὺ κρατοῦσε σὲ κατάσταση πανικοῦ τὸ Κόμπουργκ ἐδῶ καὶ τόσα χρόνια, εἶχε διαλυθεῖ.

Μὲ τὴν γνωστὴ ὑπηρεσία τους οἱ ἐβραιο-μαρξιστές, προσπάθησαν γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ μὲ διάφορες ἐκδηλώσεις, νὰ ἐμφανίσουν πάλι τοὺς «συντρόφους τοῦ παγκόσμιου προλεταριάτου», σὰν νικητές, βεβαιώνοντας πὼς οἱ «συμμορίες τῶν δολοφόνων», ἐννοώντας ἐμᾶς καὶ διαστρέφοντας τὰ γεγονότα, εἶχαν ἐξαπολίσει στὸ Κόμπουργκ «ἕναν ἐξοντωτικὸ πόλεμο ἐνάντια στοὺς εἰρηνιστὲς ἐργάτες». Στὶς μιάμιση μετὰ τὸ μεσημέρι μιὰ μεγάλη «λαϊκὴ ἐκδήλωση» θὰ γινόταν καὶ ἀνάγγελναν ὅτι θὰ λάβαιναν μέρος δεκάδες χιλιάδων ἐργάτες ἀπ' ὅλη τὴν ἐπαρχία. Τέλεια ἀποφασισμένος νὰ ἐξουδετερώσω ὁριστικὰ τὸν «κόκκινο τρόμο» ἔδωσα διαταγὴ ἀπ' τὸ μεσημέρι στὰ «τάγματα ἐφόδου» ποὺ ἀριθμοῦσαν ἐκείνην τὴν στιγμὴ χίλιους πεντακόσιους ἄνδρες, νὰ σχηματίσουν μιὰ παράταξη κι ἄρχισα ἐπικεφαλῆς τους νὰ βαδίζω πρὸς τὴν μητρόπολη, περνώντας ἀπ' τὴν μεγάλη πλατεῖα

ὅπου θὰ γίνονταν ἡ ἐχθρική συγκέντρωση. Ἤθελα νὰ διαπιστώσω ἂν θὰ τολμοῦσαν ἀκόμη νὰ μᾶς ἐνοχλήσουν. Ὅταν μπήκαμε στὴν πλατεῖα, ἀντὶ γιὰ τὶς δεκάδες χιλιάδες ποὺ εἶχαν ἀναγγείλει, δὲν ὑπῆρχαν παρὰ μερικὲς ἑκατοντάδες ἐξαθλιωμένοι χωρικοὶ ποὺ σώπαιναν σὰν πάπιες ὅσο πλησιάζαμε, ἢ τὄβαζαν στὰ πόδια.

Σὲ μερικὰ σημεῖα μόνο, ὁμάδες κόκκινων ποὺ εἶχαν ἔρθει ἀπ' ἔξω καὶ ποὺ δὲν μᾶς γνώριζαν ἀκόμη προσπάθησαν πάλι νὰ δημιουργήσουν ἐπεισόδια· τὴν ἴδια στιγμὴ τοὺς κάναμε νὰ τοὺς κοπεῖ ριζικὰ ἡ ὄρεξη γιὰ κάτι τέτοιο. Καὶ τότε μᾶς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ δοῦμε πόσον ὁ πληθυσμός, ἀποκοιμισμένος ὡς ἐκείνη τὴν ὥρα, ξύπνησε σιγὰ-σιγά, πῆρε κουράγιο καὶ τόλμησε νὰ μᾶς χαιρετήσει καὶ τὸ βράδυ, τὴν ὥρα ποὺ φεύγαμε νὰ ξεσπάσει ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη ποὺ περνούσαμε σὲ ζωηρὲς ζητωκραυγές.

Ξαφνικὰ ὅμως, τὸ προσωπικὸ τοῦ σιδηροδρόμου, μᾶς δήλωσε πὼς δὲ θὰ ὁδηγοῦσε τὸ τραῖνο μας. Φρόντισα τότε νὰ πληροφορήσω τοὺς κόκκινους σιδηροδρομικούς, ὅτι στὴν περίπτωση αὐτή, θὰ τοὺς ἔπαιρνα μαζύ μου καθὼς κι ἄλλα σημαίνοντα στελέχη τῆς διεθνιστικῆς ἀδελφότητας καὶ θὰ ὁδηγοῦσα μόνος μου τὸ τραῖνο. Δὲν παρέλειψα πάντως νὰ τοὺς ἐπιστήσω προσοχὴ αὐτῶν τῶν κυρίων σχετικὰ μὲ τὸ γεγονός, ὅτι ἕνα τέτοιο ταξίδι ποὺ θὰ γινόταν ἀπὸ μᾶς, ἦταν μιὰ σίγουρη περιπέτεια καὶ ὅτι κινδυνεύαμε νὰ σπάσουμε ἴσως ὅλοι τὰ κεφάλια μας. Θὰ μᾶς ἀνακούφιζε ὅμως τὸ ὅτι στὴν περιπέτειά μας αὐτὴ δὲν θἄμασταν μόνοι, ἀλλὰ θὰ παίρναμε τὴν βουτιὰ στὴν αἰωνιότητα ὅλοι μαζύ, σὲ πλήρη ἰσότητα κι ἀδελφότητα μὲ τοὺς κύριους κόκκινους.

Δὲν εἶχα προλάβει νὰ τελειώσω καὶ μοῦ ἀπάντησαν ὅτι ἄλλαξαν γνώμη. Τὸ τραῖνο ἔφυγε ἀκριβῶς στὴν ὥρα του κι ἔτσι φτάσαμε σῶοι καὶ ὑγιεῖς στὸ Μόναχο τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωί.

Γιὰ πρώτη φορὰ στὸ Κόμπουργκ ἀπ' τὸ 1914 ἐγκαθιδρύθηκε ἡ ἰσότητα τῶν πολιτῶν ἀπέναντι τοῦ νόμου. Γιατὶ ἂν σήμερα κάποιος χοντρο-ὑπάλληλος, ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κυβερνητικοὺς ἁρμόδιους ἰσχυρισθεῖ πὼς τὸ κράτος εἶν' αὐτὸ ποὺ προστατεύει τὴν ζωὴ τῶν πολιτῶν του κανεὶς δὲν θὰ τὸν πιστέψει· τώρα πιὰ οἱ πολῖτες ξέρουν ὅτι πρέπει ν' ἀμύνονται κι ἐνάντια σ' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους τοὺς κυβερνητικοὺς ἐκπρόσωπους.

Ἡ σημασία ἐκείνης τῆς ἡμέρας δὲν μποροῦσε νὰ καταφανεῖ ἀμέσως σ' ὅλη της τὴν ἔκταση. Ἀλλὰ οἱ ἄνδρες τῶν «ταγμάτων ἐφόδου» αἰστάνθηκαν τὴν πίστη στὸν ἑαυτό τους καὶ στὴν σωφροσύνη τῶν ἀρχηγῶν τους, νὰ δυναμώνει.

Ὁ κόσμος ὁλόκληρος ἄρχισε ν' ἀσχολεῖται μὲ μᾶς καὶ ἀναρίθμη-

τοι ἦταν ἐκεῖνοι πού ἀναγνώρισαν γιὰ πρώτη φορά, τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα σὰν τὸ σύστημα πού κατὰ πᾶσα πιθανότητα, θὰ προετοίμαζε ἕνα τέλος στὸν μαρξισμό, ἀντάξιο του.

Μόνον οἱ δημοκράτες, μούγγριζαν ὅτι τολμήσαμε τάχα νὰ ἐφαρμόσουμε τὸ νόμο τῆς βίας κι ὅτι ἐγκαθιδρύσαμε σ' ἕνα δημοκρατικὸ πολίτευμα τὸ δίκαιο τοῦ ἰσχυροτέρου, παίρνοντας μὲ τὶς γροθιές μας τὰ δικαιώματά μας κι ὄχι μὲ ειρηνικὰ μέσα.

'Ο ἀστικὸς τύπος γενικά, ὅπως πάντα φάνηκε δειλὸς κι ἀξιολύπητος καὶ μόνο μερικὲς σοβαρὲς ἐφημερίδες δηλώσαν πὼς τουλάχιστον στὸ Κόμπουργκ οἱ ληστοσυμμορίες τῶν μαρξιστῶν δέχθηκαν ἕνα καίριο χτύπημα.

Στὸ ἴδιο τὸ Κόμπουργκ πάλι, μιὰ μερίδα μαρξιστῶν ἀριστερῶν, αὐτοὺς πού θεωρούσαμε σὰν παραπλανημένους, ἔμαθαν μὲ τὸν νόμο τῆς γροθιᾶς ἀπ' τοὺς ἐθνικοσοσιαλιστὲς ἐργάτες, ὅτι κι αὐτὸ οἱ ἐργάτες ἀγωνίζονταν γιὰ κάποια ἰδανικὰ γιατὶ εἶχαν πιὰ ἀπὸ πεῖρα πεισθεῖ πὼς δὲν πολεμᾶ κανεὶς παρὰ μόνον γι αὐτὸ πού πιστεύει κι ἀγαπᾶ.

Τὰ «τάγματα ἐφόδου» πάντως ὠφελήθησαν περισσότερο ἀπ' ὅλους. Στὸ ἐτήσιο συνέδριο τοῦ κόμματος, στὶς 27 τοῦ Γενάρη 1923, αὐξήθηκε ἡ δύναμή τους τόσο γρήγορα ὥστε 6000 ἄτομα ἔλαβαν μέρος στὴν καθαγίαση τῆς σημαίας μας μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία οἱ πρῶτες ὁμάδες φοροῦσαν κιόλας τὴν καινούρια τους στολή.

'Η ἐμπειρία τοῦ Κόμπουργκ μᾶς εἶχε πείσει πὼς ἦταν ἀπαραίτητο καὶ βασικὸ νὰ καθιερώσουμε μιὰ ἑνιαία στολὴ γιὰ τὰ «τάγματα ἐφόδου», ὄχι μόνον γιὰ νὰ ἐνδυναμώσουμε τὴν πίστη τους, ἀλλὰ καὶ γιὰ ν' ἀποφύγουμε τὶς συγχύσεις δημιουργώντας ἕνα σημεῖο ἀναγνώρισης. Μέχρι τότε φοροῦσαν μόνο τὰ περιβραχίονα· τώρα πρόστεσαν τὸ χιτώνιο καὶ τὸ κασκέτο.

Τὸ Κόμπουργκ εἶχε ἀκόμα κι αὐτὴ τὴν ἐνδιαφέρουσα συνέπεια: ἀποφασίσαμε νὰ τσακίζουμε μεθοδικὰ τὴν κόκκινη τρομοκρατία στοὺς τόπους πού ἐκδηλωνόταν καὶ κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ ἐμποδισθοῦν οἱ συγκεντρώσεις πού ἄρχισαν πιὰ νὰ γίνονται ἐλεύθερα. 'Απὸ κείνη τὴ μέρα συγκεντρώναμε τὰ ἐθνικοσοσιαλιστικὰ τάγματα στὰ ἐπίκαιρα ἐκεῖνα σημεῖα καὶ σιγὰ-σιγά, τὰ κόκκινα προπύργια τῆς Βαυαρίας ἔπεφταν τὸ ἕνα πίσω ἀπ' τ' ἄλλο κάτω ἀπ' τὴν ἐθνικοσοσιαλιστικὴ προπαγάνδα. Τὰ «τάγματα ἐφόδου» προσαρμόζονταν ὁλοένα καὶ περισσότερο στὴν ἀποστολή τους καὶ περνοῦσαν σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ τὴν δίχως σκοπὸ ἄμυνα στὸν ρόλο ἑνὸς μαχητικοῦ καὶ ζωντανοῦ ὀργανισμοῦ γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ νέου γερμανικοῦ κράτους.

'Η Φυσιολογικὴ ἐξέλιξη τῆς κατάστασης χρονολογεῖται μέχρι τὸ

Μάρτη τοῦ 1923. Τότε ὅμως συνέβηκε ἕνα γεγονὸς ποὺ μ' ἀνάγκασε νὰ ἀλλάζω τὴν καθιερωμένη πορεῖα τοῦ κόμματος καὶ νὰ ἐπιχειρήσω ἕναν μετασχηματισμό.

Ἡ κατοχὴ τῆς Ρούρ ἀπὸ τοὺς Γάλλους, τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ 1923, εἶχε μεγάλη σημασία γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν «ταγμάτων ἐφόδου».

Δὲν εἶναι ἀκόμη δυνατὸν σήμερα κι αὐτὸ δὲν μειώνει διόλου τὸ ἐθνικιστικό μου ἐνδιαφέρον, νὰ μιλήσω ἢ νὰ γράψω τελείως ἐλεύθερα σχετικὰ μ' αὐτὸ τὸ θέμα. Δὲν μπορῶ ν' ἀναφερθῶ σ' αὐτὸ παρὰ μόνο τονίζοντας τὴν ἐντύπωση ποὺ ἔκανε στὶς δημόσιες συζητήσεις καὶ νὰ πῶ ὅσα ξέρουν ὅλοι.

Ἡ κατοχὴ τῆς Ρούρ, ποὺ δὲν μᾶς ἔκανε διόλου νὰ ἐκπλαγοῦμε, μᾶς γέννησε τὴν ἐλπίδα ὅτι τώρα πιὰ θὰ σταματούσαμε τὴν δειλὴ πολιτικὴ τῶν ὑποχωρήσεων καὶ ὅτι θἄπρεπε νὰ προσδώσουμε στὸν ἀμυντικό μας χαρακτῆρα μιὰ γραμμὴ ὁριστική. Μέσα σ' αὐτὴ τὴν γενικὴ προσπάθεια θὰ περιλαμβάνονταν καὶ τὰ «τάγματα ἐφόδου» ποὺ ἀριθμοῦσαν τότε πολλὲς χιλιάδες νέους· κανεὶς δὲν μποροῦσε ν' ἀρνηθεῖ τὶς ὑπηρεσίες του στὸ ἔθνος.

Τὴν ἄνοιξη καὶ τὸ καλοκαίρι τοῦ 1923 ὁλοκληρώθηκε ὁ μετασχηματισμὸς τῶν «ταγμάτων ἐφόδου» σὲ στρατιωτικὸ σῶμα μάχης. Σ' αὐτὴν τὴν ἀναδιοργάνωση πρέπει νὰ ὠφείλεται κατὰ μεγάλο μέρος ἡ ἐξέλιξη τῶν γεγονότων σὲ σχέση μὲ τὸ κίνημά μας.

Ἐπειδὴ σ' ἄλλα σημεῖα ἔχω χαρακτηρίσει αὐτὰ τὰ γεγονότα, θέλω τώρα ἐδῶ νὰ πῶ μονάχα πὼς μετὰ ὁ σχηματισμὸς τῶν «ταγμάτων ἐφόδου», θὰ ἦταν καταστρεπτικὸς γιὰ τὸ κίνημά μας, ἂν οἱ συνθῆκες ποὺ τὸν καθιστοῦσαν ἀναγκαῖο, δηλαδὴ ἡ ἀνάληψη μιᾶς ἐπιθετικῆς ἀντίστασης κατὰ τῆς Γαλλίας, δὲν εἶχαν ὁλοκληρωθεῖ.

Ἡ σύναψη τῆς συνθήκης τοῦ 1923, περισσότερο τρομερὴ ἀπ' ὅσο μπορεῖ νὰ φαίνεται μὲ τὴν πρώτη ματιά, ἦταν σχεδὸν ἀναγκαία γιὰ τοὺς κυβερνῶντες, (ἀφοῦ ἐμπόδισε τὸν ὁριστικὸ σχηματισμὸ τῶν «ταγμάτων ἐφόδου», κάνοντάς τα ἄχρηστα μὲ τὴν κυβερνητικὴ στάση) καὶ ἐπιβλαβὴς γιὰ τὸ ἴδιο τὸ κίνημα· ἔτσι ξαναβρεθήκαμε στὴν παλιὰ πορεία ἀπ' ὅπου εἴχαμε ἀπομακρυνθεῖ.

Τὸ κόμμα μὲ τὴν ἀναδιάρθρωση ποὺ ἔκανε στὰ 1925, ἔπρεπε νὰ ξαναϊδρύσει τὰ «τάγματα ἐφόδου» μὲ βάση τοὺς κανόνες τοῦ προγράμματός του. Θἄπρεπε νὰ ξαναγυρίσουμε στὶς ἀρχικὲς ἱερὲς πεποιθήσεις καὶ νὰ θεωρήσουμε πάλι, σὰν βασικὸ σκοπό μας, τὰ «τάγ-

ματα ἐφόδου», ὄργανο προπαγάνδας καὶ ἐνίσχυσης τοῦ ἀγώνα γιὰ τὰ ἰδανικὰ τοῦ κινήματος.

Δὲν μπορούσαμε ὅμως ν' ἀφήσουμε τὰ «τάγματα» αὐτὰ νὰ ξεπέσουν στὸ ρόλο μιᾶς ὀργάνωσης ἄμυνας ἢ νὰ πάρουν τὸν χαρακτῆρα μυστικῆς ὑπηρεσίας· ἔπρεπε τὸ ἀντίθετο, νὰ δημιουργήσουμε μιὰ φρουρὰ ἀπὸ ἑκατὸ χιλιάδες ἄνδρες γιὰ τὴν προάσπιση τῆς ἐθνικοσοσιαλιστικῆς καὶ ρατσιστικῆς θεωρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

Ο "ΦΕΝΤΕΡΑΛΙΣΜΟΣ,, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΑ ΜΙΑ ΜΑΣΚΑ

ΤΟΝ ΧΕΙΜΩΝΑ ΤΟΥ 1919 ΚΙ ΑΚΟΜΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ καὶ τὸ καλοκαίρι τοῦ 1920, τὸ νέο κόμμα ἀναγκάσθηκε νὰ πάρει θέση σχετικὰ μ' ἕνα ζήτημα ποὺ κιόλας πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο, εἶχε ἀποκτήσει τεράστια σημασία.

Στὸν πρῶτο τόμο τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, ὅταν περιέγραφα τὰ συμπτώματα ποὺ προσωπικὰ ὁ ἴδιος εἶχα διαπιστώση καὶ ποὺ προάγγελλαν τὴν καταστοφὴ ποὺ ἀπειλοῦσε τὴν Γερμανία, ἔκανα ὑπαινιγμὸ γιὰ τὸ εἶδος τῆς προπαγάνδας ποὺ ἐξαπόλυσαν οἱ Ἄγγλοι καθὼς καὶ οἱ Γάλλοι γιὰ νὰ μεγαλώσουν τὸ χάσμα ποὺ χώριζε ἀπὸ βορρᾶ σὲ Νότο τὴν χώρα μας. Τὴν ἄνοιξη τοῦ 1915 εἶχαν κάνει τὴν ἐμφάνισή τους οἱ πρῶτοι λίβελλοι ἐνάντια στὴν Πρωσσία ποὺ τὴν καθιστοῦσαν τάχα ὑπεύθυνη γιὰ τὸν πόλεμο. Στὰ 1916 αὐτὴ ἡ καμπάνια εἶχε πάρει πιὰ τὴν ὁριστικὴ μορφή της, τόσο ἐπιτήδεια ὅσο καὶ καταστρεπτική. Φροντίζοντας νὰ ξυπνήσει τὰ πιὸ ταπεινὰ ἀνθρώπινα ἕνστικτα, ἡ πολεμικὴ αὐτὴ ἄρχισε ν' ἀποδίδει καρπούς, ἐξεγείροντας τοὺς Γερμανοὺς τοῦ νότου κατὰ τῶν Γερμανῶν τοῦ Βορρᾶ. Εἴχαμε τότε τὸ δικαίωμα ν' ἀπευθυνθοῦμε στὶς ἀνώτατες ἀρχές, καθὼς καὶ στὴν κυβέρνηση ἢ στὴν ἡγεσία τοῦ στρατοῦ – καλύτερα θἆταν νὰ πῶ στὴν ἡγεσία τοῦ Βαυαρικοῦ στρατοῦ – καὶ νὰ τοὺς ἐπιρρίψουμε τὴν κατηγορία ποὺ ποτὲ δὲν θὰ ξεπλύνουν, γιὰ τὸ ὅτι δὲν πῆραν τὴ θέση ποὺ ἔπρεπε προκειμένου νὰ σταματήσουν αὐτὴ τὴν καμπάνια· μὰ ὁ θεὸς τοὺς τύφλωνε καὶ τοὺς ἔκανε νὰ ξεχνοῦν τὸ καθῆκον τους. Δὲν ἔκαναν τίποτα! Τὸ ἀντίθετο μάλιστα, πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔδειχναν νὰ τὰ βλέπουν ὅλ' αὐτὰ μὲ καλὸ μάτι· ἦταν ἴσως ἀρκετὰ στενοκέφαλοι γιὰ νὰ φαντασθοῦν ὅτι γιὰ παρόμια προπαγάνδα ὄχι μονάχα θὰ ἔφραζε τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἐξέλιξη ποὺ ὁδηγοῦσε τὸν γερμανικὸ λαὸ στὴν ἑνότητα, ἀλλ' ἀκόμη ἐνίσχυε αὐτόματα τὶς ὁμοσπονδιακὲς τάσεις. Ὅμως σπάνια στὴν ἱστορία, μιὰ τόσο δόλια ὀλιγωρία

τιμωρήθηκε έτσι σκληρά. Ἡ προβολή πού ἐπιχειροῦσαν ἐναντίον τῆς Πρωσσίας ξαπλώθηκε σ' ὁλόκληρη τήν Γερμανία. Εἶχε σάν συνέπεια νά ἐξαναγκάσει τήν κατάπτωση πού δέν διαχώρισε μόνο τήν Γερμανία σέ κομάτια, ἀλλά πρῶτ' ἀπ' ὅλα αὐτά τά ἴδια τά γερμανικά κράτη.

Στήν πόλη τοῦ Μονάχου, ὅπου τό μῖσος μέ τέχνη στραμένο κατά τῆς Πρωσσίας εἶχε ἐξαπολυθεῖ μέ τήν πιό μεγάλη λύσσα, ἦταν πού ξέσπασε πρῶτα, μιά ἐξέγερση, ἐνάντια στόν θεσμό τῆς κληρονομικῆς βασιλείας.

Θά ἦταν ἄλλωστε ἀνόητο νά πιστεύουμε ὅτι ἡ ἐχθρική προπαγάνδα κατά τή διάρκεια τοῦ πολέμου, μπόρεσε μονάχα νά «μανουβράρει» αὐτή τήν ἐχθρική κίνηση τῆς κοινῆς γνώμης στήν Πρωσσία κι ὅτι δέν ὑπῆρχαν ἄλλοι λόγοι γιά τήν ἐκτράχυνση αὐτή τοῦ λαοῦ πού ἔπεσε στήν παγίδα της. Ὁ ἀπίστευτος τρόπος πού ὀργανώθηκε ἡ δημόσια οἰκονομία κατά τόν πόλεμο, κι ὁ ἀληθινά παράλογος συγκεντρωτισμός πού ἔθετε ὑπό τήν προστασία του ὁλόκληρο τό Ράιχ καί τό συνεκλόνιζε ὅπως κάνει ὁ χαρτοπαίχτης τά τραπουλόχαρτά του, ἦταν ἀπ' τίς κυριώτερες αἰτίες πού συνετέλεσαν στήν γέννηση αὐτῆς τῆς ἀντιπρωσσικῆς μέθης τοῦ ἀνθρώπινου μυαλοῦ.

Γιατί γιά τόν μέσο λαϊκό τύπο, τά πολεμικά ἐπιτελεῖα πού εἶχαν, σημειῶστε το αὐτό καλά, τήν ἀνωτάτη διεύθυνσή τους στό Βερολῖνο, ἦταν τό ἴδιο τό Βερολῖνο· καί τό Βερολῖνο, ἦταν ἡ Πρωσσία.

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ, καθόλου δέν νιαζόταν, ἄν αὐτοί οἱ μικροαπατεῶνες, γνωστοί μέ τό ὄνομα πολεμικοί ἐπιτελεῖς δέν ἦταν οὔτε Βερολινέζοι, οὔτε Πρῶσσοι οὔτε κἄν Γερμανοί. Δέν ἔβλεπε παρά τά χοντροκομένα λάθη καί τίς συνεχόμενες καταπατήσεις τῶν δικαιωμάτων τους, ἀπ' αὐτούς τούς δηλητηριασμένους ὀργανισμούς πού ἐργάζονταν στήν πρωτεύουσα· ἔτσι καθώς ἦταν φυσικό ἔστρεφε ὅλο τό μῖσος του στήν πρωτεύουσα καί στήν Πρωσσία· κι αὐτό ἀκόμη περισσότερο ὅταν ἀπό τήν ἄλλη πλευρά (ἡ βαυαρική κυβέρνηση) ὄχι μονάχα δέν ἔκανε τίποτα γιά νά ἀνασκευάσει αὐτή τήν ἐξέλιξη τῶν γεγονότων, ἀλλά τήν δεχόταν in petto μέ ἕνα συγκαταβατικό χαμόγελο.

Οἱ Ἑβραῖοι ἦταν ἀρκετά πονηροί γιά νά μή καταλάβουν ὅτι αὐτή ἡ καμπάνια τῆς λεηλασίας πού, ὑπό τήν σκέπη τῶν στρατιωτικῶν ἐπιτελείων, εἶχε ὀργανώσει σέ βάρος τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ θά τέλειωνε καί ἔπρεπε μοιραῖα νά τελειώσει μέ τήν ἐκδήλωση ἀντίστασης. Ὅσο καιρό δέν τούς ἐνωχλοῦσε ὁ λαός, δέν εἶχαν τίποτα νά φοβηθοῦν. Ἀλλά γιά νά ἐμποδίσουν τήν ἔκρηξη τῆς ἀπελπισίας καί τήν ἀγανάκτηση τῆς μάζας νά τούς φτάσει, δέν ὑπῆρχε καλύτερη

συνταγή, ἀπ' τὸ νὰ κατευθύνουν σὲ μιὰν ἄλλη πλευρὰ τὸ ξέσπασμα αὐτῆς τῆς ὀργῆς καὶ νὰ τὴν ἐξουδετερώσουν ἔτσι.

Τί θαυμάσια ποὺ ἦταν νὰ μάχεται ἡ Βαυαρία τὴν Πρωσσία κι ἡ Πρωσσία ν' ἀντιμάχεται τὴ Βαυαρία! Κι ὅσο τοῦτος ὁ καυγᾶς μεγάλωνε, τόσο πιὸ πολὺ εὐχαριστοῦσε τοὺς Ἑβραίους! Ἂν αὐτὲς οἱ δυὸ χῶρες πολεμοῦσαν μεταξύ τους τότε οἱ Ἑβραῖοι θἄχαν ἐξασφαλισμένη τὴν ἡσυχία τους. Ἔτσι ἡ γενικὴ προσοχὴ στράφηκε τότε σ' αὐτὸ τὸ διεθνιστικὸ πανηγῦρι· καὶ τοὺς Ἑβραίους φάνηκε νὰ τοὺς ξέχασαν. Ὅταν ὁ κίνδυνος ἀπ' αὐτὲς τὶς διαμάχες ἔγινε ἀναπόφευκτος κι ὅταν οἱ σκεπτόμενοι ἄνθρωποι — κι ἦταν πάρα πολλοὶ στὴν ἴδια τὴν Βαυαρία, συμβούλευαν τοὺς συνανθρώπους τους ν' ἀνοίξουν τὰ μάτια τους, νὰ συνέλθουν καὶ νὰ φροντίσουν νὰ συμφιλιωθοῦν, οἱ Ἑβραῖοι δὲν εἶχαν παρὰ νὰ κινητοποιήσουν μιὰν ἄλλη πρόκληση καὶ νὰ καθήσουν νὰ περιμένουν τὴν ἐπιτυχία της. Ξαφνικὰ ὅλοι αὐτοὶ ποὺ εἶχαν κάποιο ὄφελος ἀπὸ τὴν διαμάχη τοῦ Βορρᾶ μὲ τὸ Νότο, ἔπεσαν πάνω στὴν φωτιὰ μ' ὅλη τους τὴ δύναμη, ὥσπου ἡ ἀγανάκτηση ποὺ σιγόβραζε ἀκόμη νὰ ξεσπάσει καὶ νὰ τινάξει τὶς φλόγες της.

Ἦταν ἕνας ἔξυπνος καὶ λεπτὸς χειρισμὸς ποὺ ἔδωσε τὴν εὐκαιρία γιὰ τὴν ὥρα στοὺς Ἑβραίους, ν' ἀπασχολήσουν τοὺς διάφορους γερμανικοὺς λαοὺς καὶ ν' ἀποστρέψουν τὴν προσοχή τους, ὥσπου νὰ μπορέσουν στὸ μεταξὺ νὰ τοὺς λεηλατήσουν εὐκολώτερα.

Ὕστερα ἦρθε ἡ ἐπανάσταση.

Ἂν ὁ ἄνθρωπος τῆς μάζας καὶ ἰδιαίτερα οἱ μικροαστοὶ ἢ οἱ δίχως καλλιέργεια ἐργάτες, δὲν μπόρεσαν, μέχρι τὸ 1918 ἢ καλύτερα τὸ Νοέμβρη ἐκείνης τῆς χρονιᾶς, νὰ καταλάβουν ἀκριβῶς αὐτὰ ποὺ στὴν πραγματικότητα γίνονταν καθὼς καὶ τὰ γεγονότα ποὺ διαχώριζαν τὰ γερμανικὰ ἐθνικὰ στοιχεῖα, προπάντων στὴν Βαυαρία, τὸ κόμμα τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ, αὐτὸ ποὺ ὀνομαζόταν «ἐθνικιστικό», ὤφειλε τοὐλάχιστον νὰ συναισθανθεῖ τὴν κατάσταση, τὴν ἡμέρα ποὺ ξέσπασε ἡ ἐπανάσταση. Γιατὶ μόλις ποὺ κατάλαβε ὅτι τὸ κίνημα εἶχε πετύχει, κι ὅτι ὁ ἀρχηγὸς κι ὀργανωτὴς τῆς ἐπανάστασης στὴν Βαυαρία, ἦταν αὐτὸς ποὺ πάντα φρόντιζε γιὰ τὰ βαυαρικὰ συμφέροντα! *Ὁ διεθνιστὴς Ἑβραῖος Κοὺρτ Ἔϊσνερ ἄρχισε τότε νὰ παίζει ἐνάντια στὴν Πρωσσία τὸ βαυαρικὸ «ἀτοῦ του».* Ἦταν μολοντοῦτο ἀπόλυτα φανερὸ καὶ πάνω ἀπὸ κάθε ἐπιφύλαξη, πὼς αὐτὸς ὁ Ἀνατολίτης, ποὺ σ' ὅλη του τὴν ζωὴ δὲν ἦταν παρὰ ἕνας τυχοδιώκτης, ρυπαρογράφος τῶν ἐφημερίδων ὅλης τῆς Γερμανίας, ἦταν ὁ τελευταῖος ἁρμόδιος νὰ ὑπερασπισθεῖ τὰ συμφέροντα τῆς Βαυαρίας καὶ πὼς τοῦ ἦταν τέλεια ἀδιάφορο, ἂν ἡ Βαυαρία συνέχιζε νὰ ὑπάρχει ἢ ὄχι μέσα στὸν εὐρύχωρο κόσμο τοῦ Δημιουργοῦ!

Δίνοντας στὴν ἐπαναστατικὴ ἐξέγερση τῆς Βαυαρίας τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐπίθεσης ἐνάντια στὸ Ράιχ, ὁ Κοὺρτ Ἔϊσνερ δὲν ἐνδιαφερόταν γιὰ τίποτα στὸν κόσμο γιὰ τοὺς πόθους καὶ τὰ ἐνδιαφέροντα τῶν βαυαρῶν. Ἐνεργοῦσε μόνο σὰν ἐντολλοδόχος τοῦ ἰστραηλιτισμοῦ. Ὑποκινοῦσε τὶς ἐνστικτώδικες τάσεις καὶ τὶς ἀντιπάθειες τοῦ Βαυαρικοῦ λαοῦ γιὰ νὰ διαχωρίσει πιὸ εὔκολα τὴ Γερμανία μὲ τὴν βοήθειά τους. Τὸ Ράιχ, ἀφρούρητο πιὰ θὰ γινόταν τὴν ἴδια στιγμὴ λεία τοῦ μπολσεβικισμοῦ.

Μετὰ τὸν θάνατό του συνέχισαν νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν τακτικὴ ποὺ αὐτὸς εἶχε χαράξει. Ὁ μαρξισμὸς ποὺ προσπάθησε νὰ καλύψη τοὺς αἱματοβαμμένους ἐνόχους τῶν γερμανικῶν κυβερνήσεων καὶ τῶν ἡγετῶν τους, ἔκαμμε ἔκκληση κάτω ἀπ' τὴ σκέπη τοῦ «ἀνεξάρτητου κόμματος»*, στὰ αἰσθήματα καὶ στὰ ἔνστικτα ποὺ εἶχαν τὶς ρίζες τους στὴν ὕπαρξη τῶν γερμανικῶν δυναστειῶν.

Ὁ ἀγώνας ποὺ δόθηκε στὸ δημοκρατικὸ συμβούλιο (ἐργατῶν καὶ στρατιωτῶν) ἐνάντια στὶς ὁμάδες ποὺ ζητοῦσαν νὰ παραδώσουν τὴν Βαυαρία, παρουσιάσθηκε ἀπ' τὴν προπαγάνδα σὰν «ἀγώνας τῶν βαυαρῶν ἐργατῶν» ἐνάντια στὸν «πρωσσικὸ μιλιταρισμό». Ἡ ἐξήγηση τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐκμηδένιση τῆς δημοκρατίας δὲν εἶχε καὶ στὸ Μόναχο τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ σημείωσε στὶς ἄλλες γερμανικὲς χῶρες, εἶναι ἡ ἀκόλουθη: ἀντὶ νὰ συνεφέρει τὶς μάζες στὸ δρόμο τῆς λογικῆς, ἐξόργισε κ' ἐρέθισε ἀκόμη περισσότερο τοὺς Βαυαροὺς ἐνάντια στοὺς Πρώσσους.

Ἡ τέχνη ποὺ χρησιμοποίησαν οἱ μπολσεβίκοι δημεγέρτες γιὰ νὰ πετύχουν τὴν καταπίεση τῆς δημοκρατίας μὲ τὴν νίκη τοῦ «πρωσσικοῦ μιλιταρισμοῦ» πάνω στὸ βαυαρικὸ λαὸ ποὺ ἦταν τάχα «ἀντιμιλιταριστὴς» κι «ἀντιπρωσσικὸς» ἔδωσε γρήγορα τοὺς καρπούς της. Τότε ἦταν ποὺ ὁ Κοὺρτ Ἔϊσνερ κατάφερε νὰ συγκεντρώσει, μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἐκλογῶν τοῦ Λάνταγ τῆς Βαυαρίας, δέκα χιλιάδες ψήφους καὶ τὸ κομμουνιστικὸ κόμμα ποὺ ὡς ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἀριθμοῦσε τρεῖς χιλιάδες μέλη, ἔφθασε νὰ πάρη ἑκατὸ χιλιάδες ψήφους, ποὺ δόθηκαν στὰ δυὸ κόμματα μετὰ τὴν πτώση τῆς δημοκρατίας.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἦταν ποὺ ἀνέλαβα προσωπικὰ τὸν ἀγώνα ἐνάντια στὶς ἀνόητες ἔχθρες ποὺ συγκλόνιζαν τὰ γερμανικὰ ἐθνικὰ στοιχεῖα μεταξύ τους.

Νομίζω πὼς σ' ὁλόκληρη τὴν ζωή μου δὲν ἔχω ἐπιχειρήσει ἐκστρατεία περισσότερο ἀντιδημοτική, ἀπὸ τὶς τότε διαμαρτυρίες μου

---

* Σ.τ.Χ. Τμῆμα τοῦ σοσιαλδημοκρατικοῦ κόμματος ποὺ ἀποχωρίσθηκε ἀπὸ τὴν πλειοψηφία τῶν σοσιαλιστῶν βουλευτῶν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνες τῆς διαμάχης, ἀρνούμενο νὰ ψηφίσει τὶς πιστώσεις γιὰ τὸν πόλεμο. Μετά, ὅλα τὰ «ἀπολωλότα πρόβατα» ξαναγύρισαν στὸ μαντρί.

κατὰ τῆς ἐχρότητας ἐνάντια στὴν Πρωσσία. Κιόλας, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς βασιλείας αὐτῶν τῶν συμβουλίων τῆς δημοκρατίας, μεγάλες λαϊκὲς συγκεντρώσεις λάβαιναν χώρα στὸ Μόναχο, ὅπου τὸ μῖσος γιὰ τὰ ὑπόλοιπα γερμανικὰ ἔθνη καὶ εἰδικώτερα γιὰ τὴν Πρωσσία διακηρύσσονταν μὲ τόση ἐπιτυχία, ὥστε κάθε βόρειος Γερμανὸς κινδύνευε τὸ κεφάλι του ἂν τολμοῦσε νὰ παρευρεθεῖ ἐκεῖ· ἀλλὰ καὶ τὸ τέλος κάθε τέτοιας συγκέντρωσης συνοδεύονταν συχνὰ ἀπὸ τρομακτικὲς κραυγὲς ὅπως αὐτές: «Νὰ χωριστοῦμε ἀπ' τὴν Πρωσσία!», «Κάτω ἡ Πρωσσία», «Πόλεμος μὲ τὴν Πρωσσία». Κάποιος μάλιστα φωτισμένος ἐκπρόσωπος τῶν αὐτοκρατορικῶν δικαιωμάτων τῆς Βαυαρίας, τέλειωνε τὸν λόγο του μὲ τὴν πολεμικὴ κραυγή, ποὺ ξεκούφαινε τὸ Ράιχσταγ: «Καλύτερα νὰ πεθάνω Βαυαρός, παρὰ νὰ γεράσω Πρῶσσος».

Θἄπρεπε νἄχει κανεὶς παρακολουθήσει μιὰ τέτοια συγκέντρωση τότε, γιὰ νὰ καταλάβει τί σήμαινε γιὰ μένα, ὅταν γιὰ πρώτη φορά, περιβαλλόμενος ἀπὸ μιὰ μικρὴ ὁμάδα φίλων, ὕψωσα τὸ ἀνάστημά μου ἐνάντια σ' αὐτὴ τὴν τρέλλα, κατὰ τὴν διάρκεια μιᾶς διαδήλωσης στὸ Λοβενμπράουκελλερ τοῦ Μονάχου. Ἦταν μερικοὶ σύντροφοι ἀπ' τὸν στρατὸ ποὺ μὲ παράστεκαν τότε καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ φανταστεῖ τί νοιώσαμε ὅταν αὐτὸ τὸ ἀποχαλινωμένο πλῆθος μᾶς ρίχτηκε ἀπειλώντας νὰ μᾶς συντρίψει· κι ὅλοι αὐτοί, ἦταν καταχραστὲς κι ἀπατεῶνες ποὺ πέρασαν τὸ μεγαλύτερο διάστημα τοῦ πολέμου στὰ μετόπισθεν ἢ στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας ἐνῶ ἐμεῖς ὑπερασπιζόμασταν τὴν πατρίδα. Αὐτὲς οἱ σκηνὲς εἶχαν ἀλήθεια κι ἕνα πλεονέκτημα γιὰ μένα: ἡ μικρὴ ὁμάδα τῶν συντρόφων μου αἰστάνθηκε νὰ δένεται πιὸ πολὺ μαζύ μου καὶ σὲ λίγο μοῦ ὁρκίσθηκε πιστότητα στὴ ζωὴ καὶ στὸ θάνατο.

Οἱ ἀγῶνες ἐκεῖνοι ποὺ ἐπαναλαμβάνονταν τακτικὰ ὁλόκληρο τὸ 1919, ἔδειξαν νὰ γίνονται πιὸ σκληροὶ στὶς ἀρχὲς τοῦ 1920. Ὑπῆρχαν συγκεντρώσεις — θυμᾶμαι ἰδιαίτερα ἐκείνη ποὺ ἔγινε στὴν αἴθουσα Βάγκνερ τῆς ὁδοῦ Σονερστράσσε στὸ Μόναχο — ποὺ ἡ ὁμάδα μου ἦταν ὑποχρεωμένη, μ' ὅλο ποὺ εἶχε στὸ μεταξὺ αὐξηθεῖ, ν' ἀντιμετωπίσει ἄγριες ἐπιθέσεις· ἔτυχε πολλὲς φορὲς οἱ σύντροφοί μου νὰ τσαλαπατηθοῦν, ἀπὸ ντουζίνες ὁλόκληρες κακοποιῶν, νὰ τραποῦν σὲ φυγὴ καὶ νὰ βρεθοῦν τελικά, μισοπεθαμένοι στὴν πόρτα τῆς αἴθουσας.

Ὁ ἀγώνας αὐτὸς ποὺ ἄρχισα μόνος, μὲ τὴν συμπαράσταση λίγων συντρόφων ἀπ' τὸν στρατό, ὑποστηρίχθηκε σὲ λίγο ἀπ' τὸ νεαρό μας κίνημα ποὺ τὸν θεώρησε, θὰ μποροῦσα νὰ πῶ, σὰν ἱερό του καθῆκον.

Ἀκόμα καὶ σήμερα περηφανεύουμαι νὰ λέγω ὅτι, τότε ποὺ δὲν

μπορούσαμε νὰ ὑπολογίσουμε παρὰ ἀποκλειστικὰ στοὺς Βαυαροὺς συντρόφους μας, δουλέψαμε, ἀργὰ μὰ σίγουρα γιὰ νὰ βάλουμε ἕνα τέλος σ' αὐτὸ τὸ ἀμάλγαμα τῆς ἀνοησίας καὶ τῆς προδοσίας. Καὶ λέω: ἀνοησία καὶ προδοσία γιατὶ ἂν καὶ ἔχω πεισθεῖ πὼς ἡ μάζα ποὺ ἀκολουθοῦσε ὅλους αὐτούς, ἀπαρτιζόταν ἀπὸ γενναίους στ' ἀλήθεια ἄνδρες μὰ δίχως τὴν παραμικρὴ ἐξυπνάδα δὲν θὰ μποροῦσα νὰ βρῶ τὶς ἴδιες δικαιολογίες καὶ γιὰ τὴν συμμορία τῶν ἡγετῶν τους. Τοὺς θεωροῦσα καὶ τοὺς θεωρῶ ἀκόμη σήμερα προδότες πουλημένους στὴ Γαλλία. Σὲ μιὰ περίπτωση, μάλιστα, στὴν περίπτωση Ντόρτεν * ἡ Ἱστορία ἔχει κιόλας μιλήσει.

Αὐτὸ ποὺ καθιστοῦσε τότε πιὸ δύσκολη τὴν ἐκστρατεία μας, ἦταν ἡ εὐστροφία, ποὺ μ' αὐτὴν ἤξεραν νὰ παρουσιάζουν καὶ νὰ καλύπτουν τὸν σκοπὸ ποὺ πραγματικὰ ἐπεδίωκαν, βάζοντας σὲ πρῶτο πλάνο τὴν «Φεντεραλιστικὴ» σκοπιμότητα, σὰν μοναδικὴ αἰτία γιὰ τὶς ἰντριγκές τους. Εἶναι ἄλλωστε φανερὸ πὼς ἡ ἐξέγερση τοῦ μίσους κατὰ τῆς Πρωσσίας δὲν ἔχει καμιὰ σχέση, μὲ τὸν Φεντεραλισμό. Προξενεῖ μάλιστα κατάπληξη τὸ γεγονὸς ὅτι ἕνα κίνημα «Φεντεραλιστικὸ» ἐπιχειροῦσε νὰ κόψει σὲ τμήματα ἕνα κράτος καὶ νὰ τὸ μετατρέψει ἀπὸ ὁμοσπονδιακό, σὲ συνασπισμό. Γιατὶ ἕνας σοβαρὸς «Φεντεραλιστής», ποὺ γι' αὐτὸν τὸ κρατικὸ σχῆμα τοῦ Βίσμαρκ δὲν ἦταν μιὰ κούφια λέξη ἢ ὑποκρισία, δὲν μποροῦσε, τὴν στιγμὴ μάλιστα ποὺ δημόσια ἐκφράζεται, νὰ εὔχεται ν' ἀφαιρεθοῦν ὡρισμένες ἐκτάσεις ἀπ' τὸ Πρωσσικὸ Κράτος, ποὺ ἵδρυσε ἢ ποὺ τοὐλάχιστον καθώρισε ὁ Βίσμαρκ, ὑποστηρίζοντας ἔτσι τὶς διαχωριστικὲς ἀπόπειρες. Τί κραυγὲς θὰ ἔβγαζαν στὸ Μόναχο, ἂν ἕνα συντηρητικὸ Πρωσσικὸ κόμμα ὑποστήριζε, ἢ διακήρυσσε δημόσια τὸν διαχωρισμὸ τῆς Φρανκονίας ἀπὸ τὴν Βαυαρία· Τοὐλάχιστον, θάπρεπε νὰ λυπηθοῦμε αὐτοὺς ποὺ ὑποστήριζαν σοβαρὰ τὸν «Φεντεραλισμὸ» ἐπειδὴ δὲν μπόρεσαν ν' ἀντιληφθοῦν ὅτι ἔχουν γίνει παίγνια, ἄθλιων σαλτιμπάγκων· ἢ ὅτι τοὺς ἐξαπάτησαν. Φορτώνοντας στὴν Φεντεραλιστικὴ Ἰδέα ἕνα τέτοιο «Πανογῶμι» ἄνοιγαν τὸν ἴδιο τὸν τάφο τους. Δὲν μπορούσαμε νὰ προπαγανδίζουμε τὴν «Φεντεραλιστικὴ ὀργάνωση τοῦ κράτους καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ νὰ προδίνουμε, νὰ λερώνουμε καὶ νὰ βουτᾶμε στὸ βοῦρκο, τὸ βασικώτερο στοιχεῖο ἑνὸς τέτοιου πολιτικοῦ συνασπισμοῦ, τὴν Πρωσσία ἢ μὲ δυὸ λόγια νὰ κάνουμε ὅτι γίνεται γιὰ νὰ μὴ μπορέσει ποτὲ νὰ δημιουργηθεῖ αὐτὸ τὸ ὁμοσπονδιακὸ καθεστώς. Αὐτὸ τὸ φαινόμενο γινόταν περισσότερο ἀπίθανο ὅσο οἱ ὑποτιθέμενοι «Φεντεραλιστὲς» μάχονται ἀκριβῶς αὐτὴ τὴν Πρωσσία ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ τὴν προσαρ-

* Ντόρτεν: Ἕνας ἀπ' τοὺς ἡγέτες τοῦ Ρηνανικοῦ διαχωρισμοῦ (Σ. τ. Μ.).

μόσουν μὲ τὸ δημοκρατικὸ καθεστὼς ποὺ εἶχε ἐγκαθιδρύσει ἡ ἐπανάσταση τοῦ Νοέμβρη. Γιατὶ οἱ «ἐπιθέσεις» καὶ οἱ κριτικὲς τῶν δῆθεν «Φεντεραλιστῶν» δὲν ἀπευθύνονταν στοὺς πρωτεργάτες τοῦ συντάγματος τῆς Βαϊμάρης, ποὺ ἄλλωστε ἦταν στὴν πλειοψηφία τους Γερμανοὶ τοῦ Νότου, ἢ Ἑβραῖοι, ἀλλὰ στοὺς ἐκπροσώπους τῆς παλιᾶς αὐτόνομης Πρωσσίας ποὺ βρισκόταν στοὺς πρόποδες τοῦ Βαϊμαρικοῦ συντάγματος. Τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὴ ἡ πολεμικὴ φρόντιζε προσεχτικὰ νὰ μὴ θίξει τοὺς Ἑβραίους, δὲν πρέπει νὰ ἐκπλήσσει κανένα καὶ δίνει ἴσως τὸ κλειδὶ τοῦ ὅλου αἰνίγματος.

Τὸ ἴδιο καθὼς πρὶν ἀπ' τὴν ἐπανάσταση οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν καταφέρει νὰ ἀποστρέψουν τὴν προσοχὴ τοῦ κοινοῦ ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ ἐπιτελεῖα κι ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους, καὶ νὰ ἐξεγείρουν τὶς μάζες καὶ εἰδικώτερα τὸν Βαυαρικὸ λαὸ ἐνάντια στὴν Πρωσσία, ἔτσι καὶ τώρα μετὰ τὴν ἐπανάσταση, ἔπρεπε νὰ καλύψουν κατὰ κάποιο τρόπο τὶς βρωμιές τους, μὲ ἐπίδειξη δέκα φορὲς πιρισσότερης δραστηριότητας. Καὶ πέτυχαν πάλι νὰ ἐξαγριώσουν τὰ «ἐθνικιστικὰ στοιχεῖα» τῆς Γερμανίας, τὸ ἕνα ἐνάντια τοῦ ἄλλου: *τοὺς γνήσιους Βαυαροὺς κατὰ τῶν γνήσιων Πρώσσων.* Ξανάρχισαν μὲ τὸν πιὸ αἰσχρὸ τρόπο, ἐκδηλώνοντας (αὐτοὶ ποὺ μόνοι κρατοῦσαν τὰ ἡνία καὶ ποὺ ἀπ' αὐτοὺς ἐξαρτιόταν ἡ τύχη τοῦ Ράϊχ) προθέσεις ἐπιβολῆς τῆς πιὸ σκληρῆς καὶ ἀνάλγητης βίας, νὰ βάζουν σὲ ἀναβρασμὸ τὰ αἵματα ἐκείνων ποὺ ἀνέκαθεν ἦταν θύματά τους. Καὶ τὰ θύματα δὲν ἦταν ποτὲ Ἑβραῖοι, ἀλλὰ συμπατριῶτες μας, Γερμανοί. *Δὲν ἦταν διόλου τὸ Βερολῖνο τῶν τεσσάρων ἑκατομμυρίων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων, τῶν ἀφοσιωμένων στὴ δουλειά τους, ποὺ ἔβλεπε ὁ κάθε Βαυαρός, ἀλλὰ τὸ ἔκφυλλο καὶ διεφθαρμένο Βερολῖνο μὲ τὰ ἀριστοκρατικά, δυτικοῦ τύπου, προάστια! Ἀλλὰ τὸ μῖσος του ἀκριβῶς δὲν στρεφόνταν σ' αὐτὰ τὰ προάστια· περιλάβαινε ὅλη τὴν πόλη, τὴν «Πρωσσική», διεφθαρμένη πόλη.*

Κι ὅλ' αὐτὰ σ' ἔκαναν νὰ χάνεις τὸ θάρρος σου.

Αὐτὴ τὴν ἐξυπνάδα τῶν Ἑβραίων νὰ στρέφουν τὴν προσοχὴ τῆς κοινῆς γνώμης ἀπασχολῶντας την ἀλλοῦ, μποροῦμε ἀκόμη καὶ σήμερα νὰ τὴν παρατηρήσουμε.

Στὰ 1918 δὲν μποροῦσε κἂν νὰ γίνει λόγος γιὰ συστηματικὸ ἀντισημητισμό. Θυμᾶμαι ἀκόμη πόσο ἦταν δύσκολο, ἔτσι καὶ νὰ προφέρεις τὴ λέξη Ἑβραῖος. Ἢ θὰ σὲ κοίταζαν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα σὰν ἀνόητοι, ἢ θἄρχιζαν νὰ οὐρλιάζουν ἐκδηλώνοντας τὶς ἀντιρρήσεις τους. Οἱ πρῶτες μας προσπάθειες νὰ δείξουμε στὴν κοινὴ γνώμη ποὺ ἦταν ὁ ἀληθινός μας ἐχθρός, δὲν φάνηκαν νὰ σημειώνουν ἐκείνη τὴν ἐποχὴ τὴν παραμικρὴ σχεδὸν ἐλπίδα ἐπιτυχίας καὶ μὲ πολὺ ἀργὸ ρυθμό, τὰ πράγματα μπορέσαν ν' ἀλλάξουν ὄψη. Τόσο ἐλλατωματικὸς

καθὼς ἦταν ὁ *Σύνδεσμος αὐτοάμυνας* δὲν εἶχε τὶς δυνατότητες νὰ θέσει ξανὰ τὸ ἰουδαϊκὸ πρόβλημα καὶ νὰ τὸ ἐξετάσει. Ὁπωσδήποτε πάντως μόνο χάρη σ' αὐτὸν τὸν *σύνδεσμο* ὁ ἀντισημιτισμὸς ἄρχισε κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ χειμῶνα 1918 – 19, νὰ ριζώνει ἀργὰ μὰ σταθερά. Ὅμως εἶν' ἀλήθεια πὼς τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κόμμα σημείωσε ἀργότερα περισσότερες προόδους. Ἔφτασε μάλιστα ὡς τὸ σημεῖο ν' ἀνεβάσει αὐτὸ τὸ πρόβλημα πάνω ἀπ' τὸν στενὸ κύκλο τῆς μπουρζουαζίας καὶ τῶν μικροαστῶν καὶ νὰ δημιουργήσει ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀπαιτούμενο ἐλατήριο καὶ τὸ σύνθημα γιὰ ἕνα μεγάλο λαϊκὸ κίνημα. Ἀλλὰ μόλις πετύχαμε νὰ προσφέρουμε ἔτσι στὸν γερμανικὸ λαὸ μιὰ μεγάλη ἰδέα ποὺ θὰ τὸν ἕνωνε καὶ θὰ τὸν ὁδηγοῦσε στὴ μάχη, οἱ Ἑβραῖοι ὀργάνωσαν τὴν ἄμυνά τους. Ξαναγύρισαν στὴν παλιά τους τακτική. Μὲ μιὰ καταπληκτικὴ ταχύτητα ἐξαπόλυσαν καταμεσὶς στὶς φυλετικὲς ὁμάδες τὴν λαμπάδα τῆς διχόνοιας ποὺ ἄναψε τὴν φωτιὰ τῆς διάλυσης. *Ἡ ἀνακίνηση μοντέρνων τρόπων ραδιουργίας καὶ ἡ πρόκληση χάρις σ' αὐτούς, ἑνὸς ἀγώνα ἀνάμεσα στὸν καθολικισμὸ καὶ τὸν προτεσταντισμό,* ἦταν, στὴν τέτοια περίπτωση, ἡ μοναδικὴ δυνατὴ μέθοδος γιὰ ν' ἀπασχοληθεῖ ἡ κοινὴ γνώμη μὲ ἄλλα προβλήματα, καὶ νὰ ἐμποδισθεῖ ὁ διωγμὸς τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τὶς συνασπισμένες δυνάμεις. Ἡ ἀδικία ποὺ ἔκαναν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, βασικοὶ δημιουργοὶ τοῦ προβλήματος, σὲ βάρος τοῦ κοινοῦ, δὲν θὰ σβύσει ποτέ. Μολοντοῦτο οἱ Ἑβραῖοι κατάφεραν νὰ πετύχουν τὸ σκοπό τους: Καθολικοὶ καὶ προτεστάντες ἀλληλομάχονται τώρα, ἐνῶ ὁ θανάσιμος ἐχθρὸς τῆς ἀνθρωπότητας καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ, γελᾶ κάτ' ἀπ' τὰ μουστάκια του.

Παλιότερα, ἡ κοινὴ γνώμη ἀπασχολεῖτο ἐπὶ χρόνια ὁλόκληρα, μὲ τὸν ἀγώνα ἀνάμεσα στὸν συγκεντρωτισμὸ καὶ τὸν φεντεραλισμὸ ποὺ ὑποκινοῦσαν οἱ Ἑβραῖοι καὶ τὸν ἔστρεφαν πότε πρὸς τὴν μιὰ μεριὰ καὶ πότε πρὸς τὴν ἄλλη, ἐνῶ στὸ μεταξὺ διάστημα, αὐτοὶ εἶχαν κάνει ἐπάγγελμα κι ἐμπόρευμα τὴν ἐλευθερία τοῦ ἔθνους, προδίνοντας τὴν πατρίδα μας, πρὸς ὄφελος τοῦ διεθνοῦς καπιταλισμοῦ· σήμερα πέτυχαν νὰ ἐπινοήσουν ἕναν πόλεμο ἀνάμεσα στὰ δυὸ μεγάλα γερμανικὰ θρησκεύματα, τὸν καθολικισμὸ καὶ τὸν προτεσταντισμό, ἐνῶ οἱ βάσεις ὅπου πάνω τους στηρίζονταν τὰ δυὸ αὐτὰ συστήματα λιμάρονταν καὶ πριονίζονταν ἀπ' τὸ κρυφὸ δηλητήριο τῶν διεθνιστῶν Ἑβραίων.

Εἶναι ἀφάνταστη ἡ καταστροφὴ καὶ ἡ μόλυνση ποὺ προξενεῖ καθημερινὰ στὴν φυλή μας τὸ ἰουδαϊκὸ αἷμα καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ συλλογιστεῖ πόσα χρόνια θὰ περάσουν αἰῶνες ὁλόκληροι ἢ καὶ ποτὲ ἀκόμη, γιὰ νὰ γιατρευτεῖ αὐτὸς ὁ δηλητηριασμὸς τοῦ αἵματος τοῦ λαοῦ μας· θὰ πρέπει μάλιστα νὰ σκεφτοῦμε ὅτι αὐτὴ ἡ ἀποσύν-

θεση τῆς φυλῆς μειώνει καὶ συχνὰ ἐκμηδενίζει τὶς ἄρειες δυνατότητες τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ κι ἀκόμη νὰ δοῦμε ὅτι λιγοστεύει ὅλο καὶ περισσότερο ἡ δύναμη ποὺ μ' αὐτὴν εἴμαστε προικισμένοι σὰν κράτος καὶ θεματοφύλακες τοῦ πολιτισμοῦ κι ὅτι διατρέχουμε τὸν κίνδυνο, τουλάχιστο στὶς μεγάλες πόλεις, νὰ βρεθοῦμε στὴν χαμηλὴ πολιτικὴ στάθμη τῶν πόλεων τῆς νότιας Ἰταλίας. Αὐτὴ ἡ μεταδοτικὴ μόλυνση τοῦ αἵματός μας, ποὺ δυστυχῶς δὲν μποροῦν νὰ τὴν ἀντιληφθοῦν οἱ ἑκατοντάδες χιλιάδες συμπολίτες μας, ἐφαρμόζεται σήμερα συστηματικὰ ἀπ' τοὺς Ἑβραίους. Συστηματεκὰ αὐτὰ τὰ παράσιτα μὲ τὰ μαῦρα μαλλιά, ποὺ ζοῦν σὲ βάρος τοῦ λαοῦ μας, βρωμίζουν τὶς ἄπειρες νέες μας καὶ προξενοῦν ἔτσι καταστροφὲς ποὺ τίποτα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο δὲν θὰ μποροῦσε νὰ συγκριθεῖ μαζύ τους. Τὰ δυό, ναὶ τὰ δυό! χριστιανικὰ θρησκεύματα βλέπουν μὲ ἀδιάφορο μάτι αὐτὴ τὴ βεβήλωση, αὐτὴ τὴν καταστροφὴ τοῦ εὐγενικώτερου εἴδους, τοῦ ἰδιαίτερου αὐτοῦ γένους ποὺ ἡ θεία χάρη εἶχε τὴν πρόνοια νὰ δωρίσει στὴν γῆ. Τὸ σπουδαιότερο γιὰ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητας δὲν εἶναι ἂν τελικὰ θὰ ἐπικρατήσει στὸν κόσμο ὁ καθολικισμὸς ἢ ὁ προτεσταντισμὸς ἀλλὰ ἂν ἡ ἄρεια φυλὴ θὰ ἐπιζήσει ἢ θὰ πεθάνει. Μολοντοῦτο τὰ δυὸ θρησκεύματα δὲν καταπολεμοῦν σήμερα τὸν ἐξολοθρευτὴ τῶν ἀρείων: ἀλλὰ φροντίζουν τὰ ἴδια γιὰ τὸν δικό τους ἐξολοθρεμό. Ὅποιος ὅμως βρίσκεται τούτη τὴν στιγμὴ ἀντιμέτωπος μὲ τὸ φυλετικὸ πρόβλημα ἔχει ἱερὸ καθῆκον, ἀνεξάρτητα ἀπ' τὸ ἴδιο του τὸ θρήσκευμα, *νὰ ἐπαγρυπνεῖ ὥστε νὰ μὴ παραμείνει μόνον λόγια αὐτὸ ποὺ λέμε, θεία χάρη, ἀλλὰ νὰ ἐφαρμόζεται καὶ στὴν πράξη ὥστε νὰ μὴ μολυνθεῖ τὸ ἔργο τοῦ Θεοῦ.* Γιατὶ εἶναι θεία θέληση τὸ ἀνθρώπινα γένος, ἡ φύση του κι οἱ ἰδιότητές του. Τὸ νὰ καταστρέφεις τὸ ἔργο τοῦ θεοῦ, εἶναι σὰ νὰ κηρύσσεις τὸν πόλεμο πρὸς τὴν δημιουργία τοῦ Κυρίου καὶ πρὸς τὴν θεία του θέληση. Ἀκόμη, καθένας πρέπει νὰ δράση — σύμφωνα πάντα μὲ τὸ θρησκευτικό δόγμα του — καὶ ὅλοι πρέπει νὰ θεωροῦν σὰν καθῆκον τους ἀπὸ τὰ πιὸ ἱερά, τὸ νὰ ἐναντιωθοῦν στὸν καθένα ποὺ μὲ τὴν συμπεριφορά του, τὰ λόγια ἢ τὶς πράξεις του, ἐγκαταλείπει τὴν ἴδια του τὴ θρησκεία καὶ τὰ κηρύγματά της γιὰ νὰ δημιουργήσει ἐχθρότητες μὲ μιὰν ἄλλη. Γιατὶ ἡ κριτικὴ τῶν ἐπὶ μέρους θεμάτων ἑνὸς θρησκεύματος, ἐνισχύει τὸ δογματικὸ σχῖσμα ποὺ κιόλας ὑπάρχει σὲ μᾶς καὶ φτάνει ὡς τὸν πόλεμο ἀλληλοεξόντωσης τῶν δύο θρησκευμάτων ποὺ διαχωρίζουν τὴν Γερμανία. Ἡ κατάστασή μας, ἀπὸ θρησκευτικὴ ἄποψη, εἶναι τέλεια διαφορετικὴ ἀπ' αὐτὴν ποὺ ἐπικρατεῖ στὴν Γαλλία, στὴν Ἰσπανία καὶ προπάντων στὴν Ἰταλία. Μποροῦμε λόγου χάρη σὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς χῶρες νὰ ἐξωθήσουμε ἕναν πόλεμο ἐνάντια στὸν κλῆρο ἢ στὸν

«ὑπεραλπισμό» δίχως νὰ διατρέχουμε τὸν παραμικρὸ κίνδυνο, ἡ προσπάθεια αὐτὴ νὰ διαχωρήσει τὸν Γαλλικό, τὸν Ἱσπανικὸ ἢ τὸν Ἰταλικὸ λαό. Ἀλλὰ κάτι τέτοιο δὲν μπορεῖ νὰ γίνει στὴ Γερμανία γιατὶ τότε οἱ προτεστάντες θὰ ἐξεγείρονταν καὶ θάπαιρναν μέρος στὴν πολεμική.

Ἔτσι τὰ μέτρα τῆς ἄμυνας ποὺ θὰ ἐφαρμόζονταν στὶς ἄλλες χῶρες ἀπὸ μόνον τοὺς καθολικοὺς ἐνάντια στὶς ἀπόπειρες βίας τοῦ ἀνώτατου ἱεράρχη τους, σχετικὰ μὲ τὴν πολιτική, θὰ ἔπαιρναν ἀμέσως σὲ μᾶς τὸν χαρακτῆρα πολέμου τοῦ προτεσταντισμοῦ ἐνάντια στὸν καθολικισμό. Αὐτὸ ποὺ μποροῦν νὰ ὑποφέρουν οἱ πιστοὶ ἑνὸς μονάχα δόγματος, ἀκόμη κι ὅταν αὐτὸ τοὺς φαίνεται ἄδικο, ἀπορρίπτεται a priori καὶ μὲ ἐχθρότητα ἀπ' τὸν πιστὸ ἄλλου θρησκεύματος. Ἀλλὰ ἡ κατάσταση γίνεται ἀκόμη σοβαρώτερα ὅταν συλλογιστοῦμε ὅτι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι παὺ εἶναι ἕτοιμοι νὰ ἐφαρμόσουν τὶς πεποιθήσεις τους μέσα στοὺς κόλπους τοῦ θρησκεύματός τους, θὰ ἀντιταχθοῦν ἀμέσως καὶ στρέψουν ὅλες τους τὶς προσπάθειες ἐνάντια στὴν παρόμοια ἀπόπειρα ποὺ θὰ διακηρυσσόταν ἀπὸ κάποιον ἀνώτερο λειτουργὸ ἄλλου θρησκεύματος. Θεωροῦν πράξη ἀδικαιολόγητη, ἀνεφάρμοστη κι ἀκόμη ἀταίριαστη γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ ἀνωτέρου αὐτοῦ λειτουργοῦ νὰ ἀναμιγνύεται σὲ πράγματα ποὺ ἐκφεύγουν ἀπὸ τὴν ἁρμοδιότητά του. Οἱ τέτοιες ἀπόπειρες δὲν φαίνονται δικαιολογήσιμες ἀκόμη καὶ ὅταν στηρίζονται στὸ ὑπέρτατο δικαίωμα ποὺ ἔχει μιὰ ἐθνικὴ κοινότητα ποὺ ὑπερασπίζεται τὰ συμφέροντά τους, γιατὶ σήμερα τὰ θρησκευτικὰ συναισθήματα ἐξασκοῦν πάντα ἐπίδραση πολὺ πιὸ βαθειὰ ἀπὸ τὶς ἐθνικὲς καὶ πολιτικὲς πεποιθήσεις. Καὶ δὲν θ' ἀλλάξουμε διόλου τὴν κατάσταση αὐτὴν ἐξωθώντας τὰ δυὸ θρησκεύματα σ' ἕναν τέτοιο λυσσασμένο πόλεμο· δὲν θὰ μποροῦσε νὰ γίνει ἀλλοιῶς, παρὰ μόνον ἂν κι ἀπ' τὰ δυὸ μέρη ἐπέρχονταν γιὰ τὸ καλὸ τῆς χώρας καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους, συμφιλίωση.

Καὶ τώρα δὲν διστάζω νὰ δηλώσω ὅτι βλέπω, σήμερα τοὺς ἀνθρώπους ποὺ προσπαθοῦν νὰ ἀναμίξουν τὸ ρατσιστικὸ κίνημα στὶς θρησκευτικὲς ἔριδες, σὰν τοὺς χειρότερους ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ μου, τόσο φοβεροὺς ὅσο ἴσως δὲν εἶναι ὁ πιὸ πορωμένος διεθνιστὴς κομμουνιστής. Γιατὶ ἕνας ἀπ' τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κινήματος εἶναι κι ὁ προσηλυτισμὸς αὐτοῦ τοῦ κομμουνιστῆ. Ἐνῶ αὐτὸς ποὺ ἐπιδιώκει νὰ διαβάλλει τὸ πρόγραμμα τοῦ ρατσισμοῦ καὶ νὰ παρουσιάσει τοὺς ὀπαδούς του σὰν ἄθεους διαπράττει ἀξιόποινη πράξη. Εἶναι, εἴτε ἐνεργεῖ εὐσυνείδητα, εἴτε ἀσυνείδητα, δὲν ἔχει διόλου νὰ κάνει, ὑπηρέτης τῶν ἑβραϊκῶν συμφερόντων. Γιατὶ ὁ ἰουδαϊσμὸς ἐπιδιώκει σήμερα νὰ χυθεῖ ὡς τὴν τελευταία του ρανίδα τὸ αἷμα τοῦ ρατσιστικοῦ κινήματος σὲ μιὰ θρησκευτικὴ διαμάχη, μιὰ καὶ τὸ κί-

νημα αὐτὸ εἶναι ὁ χειρότερος κίνδυνος πού ἀντιμετωπίζει. Καὶ ἐπιμένω στὴν ἔκφραση: νὰ χυθεῖ τὸ αἷμα τοῦ ρατσισμοῦ ὣς τὴν τελευταία ρανίδα· γιατὶ μόνον ἕνας ἄνθρωπος πού ἀγνοεῖ τελείως τὴν ἱστορία μπορεῖ νὰ φανταστεῖ πὼς αὐτὸ τὸ κίνημα εἶναι ἱκανὸ ν' ἀρνηθεῖ ἕνα καθεστὼς πού αἰῶνες ὁλόκληροι τὸ κατέστησαν ἀκλόνητο καὶ μεγάλοι ἄνδρες τὸ δημιούργησαν.

Ἄλλωστε τὰ γεγονότα μιλοῦνε μόνα τους. Οἱ κύριοι αὐτοὶ πού ἀνακάλυψαν ξαφνικὰ τὸ 1924 ὅτι ἡ βασικώτερη ἐπιδίωξη τοῦ ρατσιστικοῦ κινήματος εἶναι ἡ καταπολέμηση τοῦ «ὑπεραλπισμοῦ», δὲν φρόντισαν νὰ ἐκμηδενίσουν αὐτὸν τὸν τελευταῖο, ἀλλὰ νὰ τσακίσουν τὸ κίνημα. Διαμαρτύρομαι γιὰ τὴν ὑποψία, ὅτι μπορεῖ στὶς τάξεις τῶν ρατσιστῶν νὰ βρεθεῖ ἕνα μυαλὸ τόσο λίγο ὥριμο ὥστε νὰ φαντάζεται τὸν ἑαυτό του ἱκανὸ νὰ κάνει αὐτὸ πού στάθηκε ἀδύνατο γιὰ τὸν Βίσμαρκ. Πρῶτο καὶ μοναδικὸ καθῆκον τῆς ἡγεσίας τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κινήματος θὰ ἦταν ν' ἀντιταχθεῖ, μὲ ἀποφασιστικὸ τρόπο, σὲ κάθε προσπάθεια νὰ ἀναμιχθεῖ τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα σὲ παρόμοιες ἔριδες καὶ ν' ἀποκλείσει ἀμέσως, ἀπ' τὶς γραμμὲς τοῦ κόμματος αὐτοὺς πού κάνουν προπαγάνδα μὲ τέτοια κίνητρα. Ἔτσι φθάσαμε πιὰ ὁριστικὰ στὸ φθινόπωρο τοῦ 1923. *Ὁ παθιασμένος προτεστάντης* μποροῦσε ν' ἀγωνίζεται μαζύ μας πλάι στὸν πιὸ *παθιασμένο καθολικό,* χωρὶς στὸ ἐλάχιστο ἡ συνείδησή του νἄρθει σὲ σύγκρουση μὲ τὴν θρησκευτική του πίστη. Ἀντίθετα ὁ κοινὸς σκληρός τους ἀγώνας ἐνάντια στὸν ἐξολοθρευτῆ τῆς ἄρειας ἀνθρωπότητας, τοὺς ἔκανε ν' ἀλληλοεκτιμοῦνται καὶ νὰ αἰσθάνονται φιλία ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο. Ταυτόχρονα ἐκεῖνα τὰ χρόνια τὸ κόμμα πολέμησε μὲ θέρμη κατὰ τῶν κομμάτων τοῦ κέντρου, ὄχι πιά, εἶν' ἀλήθεια, γιὰ τοὺς θρησκευτικοὺς λόγους, ἀλλὰ ἀποκλειστικὰ στὸν ἐθνικό, στὸν φυλετικὸ καὶ στὸν οἰκονομικὸ τομέα. Ἡ ἐπιτυχία ἦρθε τότε τόσο ξεκάθαρα μὲ τὸ μέρος μας ὥστε ἀπόδειξε σήμερα πιὰ τὴν πλάνη ὅλων ἐκείνων πού ὑποτίθεται πὼς ἦταν καλὰ πληροφορημένοι.

Οἱ θρησκευτικὲς ἔριδες, ἐκεῖνα τὰ τελευταῖα χρόνια, ἔφτασαν σὲ τέτοιο ὀξὺ σημεῖο, ὥστε χιλιάδες ρατσιστές, ἕρμαια τῆς ἀποτύφλωσης πού χτυπᾶ ὅσους ὁ Θεὸς ἐγκαταλείπει, δὲν ἔβλεπαν πιὰ σὲ πιὸ σημεῖο τοὺς ὁδηγεῖ ἡ ἀκαταλόγιστη συμπεριφορά τους, ἐνῶ οἱ ἄθεες καὶ μαρξιστικὲς ἐφημερίδες, παίρνοντας τὸν ρόλο τοῦ συνήγορου τῶν θρησκευτικῶν δογμάτων καὶ παζαρεύοντας πότε στὸ ἕνα στρατόπεδο καὶ πότε στὸ ἄλλο, μὲ δηλώσεις ὅπου συχνὰ ἡ ἀνοησία ξεπερνοῦσε κάθε μέτρο καὶ πού στρέφονταν πότε στὴ μιὰ καὶ πότε στὴν ἄλλη παράταξη, προσπαθοῦσαν νὰ ρίξουν λάδι στὴ φωτιά.

Ἀλλὰ ἀκριβῶς γιὰ ἕνα λαὸ ὅπως ὁ γερμανικός, πού εἶναι ἱκανός,

καθὼς κιόλας τὄχει ἀποδείξει ἡ ἱστορία του, νὰ πολεμήσει ὡς τὴν τελευταία ρανίδα τοῦ αἵματός του, γιὰ φαντάσματα, αὐτὴ ἡ τέτοια ἐπίκληση στὰ ὅπλα περικλείνει ἕναν θανάσιμο κίνδυνο. Συμβαίνει συχνὰ μὲ τὸν λαό μας νὰ σκέφτεται μὲ ἐλαφρότητα πάνω σὲ πρακτικὰ θέματα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξαρτᾶται ἡ ὕπαρξή του. Ὅσον καιρὸ ἐμεῖς φιλονεικούσαμε γιὰ τὰ θρησκευτικά μας ζητήματα οἱ ἄλλοι λαοὶ μοιράζανε τὸν κόσμο. Κι ὅσον καιρὸ τὸ ρατσιστικὸ κίνημα ἀναρωτιέται ποιός εἶναι ὁ σοβαρώτερος κίνδυνος, οἱ Ἑβραῖοι ἢ ὁ «ὑπεραλπισμὸς» καὶ ἀντίστροφα, ὁ Ἰσραηλιτισμὸς καταστρέφει ὅλ' αὐτὰ ποὺ ἀποτελοῦν τὶς βάσεις τῆς ὕπαρξής μας ὅσο καὶ τῆς φυλῆς μας καὶ *κατὰ συνέπεια ἐκφυλίζει τὸν λαό μας γιὰ πάντα.* Καὶ τώρα μπορῶ, ἀναφορικὰ μ' αὐτοὺς τοὺς ρατσιστὲς ποὺ παρισταίνουν τοὺς ἀγωνιστές, νὰ κάνω ἀπὸ μέρους τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κινήματος καὶ κατὰ συνέπεια καὶ τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ, μ' ὅλη μου τὴν εἰλικρίνεια αὐτὴ τὴν προσευχή: «Κύριε, προστάτευσέ μας ἀπὸ τέτοιους φίλους· ὅσο γιὰ τοὺς ἐχθροὺς εἴμαστε σὲ θέση νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσουμε μόνοι».

***

Ὁ ἀγώνας μεταξὺ τοῦ Φεντεραλισμοῦ καὶ τῶν ἑνωτικῶν ποὺ οἱ Ἑβραῖοι τόσο ἔξυπνα ὑποκινοῦσαν ὅλ' αὐτὰ τὰ χρόνια (1919, 1920, 1921 καὶ μετά), ἐνδυνάμωσε τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα, παρόλο ποὺ δὲν θέλησε νὰ λάβει μέρος καὶ τὸ βοήθησε νὰ πάρει θέση στὰ βασικὰ προβλήματα ποὺ ἀνακινήθηκαν. Ἡ Γερμανία ἔπρεπε νὰ γίνει ὁμοσπονδιακὸ κράτος ἢ συγκεντρωτικό· καὶ τί σήμαιναν εἰδικώτερα αὐτοὶ οἱ δυὸ ὁρισμοί; Κατὰ τὴν γνώμη μου, τὸ δεύτερο πρόβλημα εἶναι σπουδαιότερο, ὄχι μόνον γιατὶ δὲν θὰ εἴμασταν σὲ θέση νὰ καταλάβουμε ὅλη τὴν σημασία του ἂν δὲν ἀπαντούσαμε πρῶτα στὸ τί σημαίνει, ἀλλὰ καὶ γιατὶ εἶναι φυσικὸ νὰ διαφωτίσουμε καὶ νὰ συμβουλεύσουμε τοὺς ἀντίπαλους.

Τί εἶναι λοιπὸν ἕνα ὁμοσπονδιακὸ κράτος;

Μ' αὐτὸν τὸν ὅρο ἐννοοῦμε ἕναν σύνδεσμο κρατῶν ἀνεξαρτήτων καὶ ὑποτελῶν ποὺ ἑνώνονται ἀπὸ τὴ θέλησή τους διατηρώντας τὴν ἀνεξαρτησία τους καὶ ποὺ μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ ἐφαρμόζουν τὰ δικαιώματά τους ἀπαραίτητα καὶ ἀναγκαῖα γιὰ νὰ ὑπάρξουν καὶ νὰ διατηρηθοῦν.

Αὐτὸ τὸ θεωρητικὸ σχῆμα δὲν ἔχει ὡς τώρα καμιὰ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ σὲ κανένα ἀπ' τὰ ὁμοσπονδιακὰ κράτη ποὺ ὑπάρχουν σήμερα στὴ γῆ. Καὶ στὸ ἀμερικανικὸ ὁμοσπονδιακὸ σύστημα ἐφαρμόζεται ἐλάχιστα ἡ θεωρία γιατὶ ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν κρατῶν ποὺ

τὸ ἀποτελοῦν δὲν εἶχαν ποτὲ ἀναπτύξει ξεχωριστὴ δραστηριότητα σὰν ἡγεμονίες καὶ μάλιστα τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ χαράχθηκαν, ἄς ποῦμε ἔτσι, μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, μέσα στὸ σύνολο τῆς ἔκτασης ποὺ ἀποτελοῦσε τὴν ὁμοσπονδία. Γι' αὐτό, ὅταν γίνεται λόγος γιὰ τὰ κράτη ποὺ ἀποτελοῦν τὶς 'Ηνωμένες Πολιτεῖες 'Αμερικῆς, θὰ πρέπει νὰ ἐνοοῦμε ὅτι πρόκειται, στὶς πιὸ πολλὲς περιπτώσεις, γιὰ ἐκτάσεις, μικρότερες ἢ μεγαλύτερες, καθορισμένες ἀπὸ σύνορα γιὰ τεχνικοὺς λόγους καὶ διοικητικούς, ἐνῶ συχνὰ τὰ σύνορα αὐτὰ χαράζονται πάνω στὸ χάρτη μ' ἕνα ὑποδεκάμετρο καὶ ποὺ δὲν ἔχουν, οὔτε εἶχαν ποτὲ πρὶν κανένα ἀπ' τὰ ἡγεμονικὰ δικαιώματα ποὺ χαρακτηρίζουν ἕνα κράτος. Γιατὶ ἡ ὁμοσπονδία δὲν δημιουργήθηκε ἀπὸ αὐτὰ τὰ κράτη, ἀλλὰ τὰ κράτη ἀπὸ τὴν ὁμοσπονδία. Τὰ δικαιώματα ἀνεξαρτησίας, πολὺ ἐκτεταμένα, ποὺ δόθηκαν, ἢ καλύτερα ποὺ ἀναγνωρίσθηκαν στὶς διάφορες ἐκτάσεις, δὲν εἶχαν τίποτα τὸ κοινὸ μὲ τὸν εἰδικὸ χαρακτήρα ποὺ ἔχει ἕνα ὁμοσπονδιακὸ κράτος· ἀναφέρονται στὸ ἐπίπεδο τῆς κυριαρχίας τους, στὴν ἔκταση τοῦ χώρου ποὺ κατέχουν καὶ ποὺ εἶναι σχεδὸν μιὰ ὁλόκληρη ἤπειρος. Δὲν μποροῦμε λοιπὸν νὰ μιλοῦμε γιὰ πολιτικὴ κυριαρχία τῶν κρατῶν ποὺ ἀπαρτίζουν τὴν Αμερικανικὴ 'Ενωση, ἀλλὰ γιὰ δικαιώματα ποὺ δόθηκαν μὲ βάση τὸ σύνταγμα, ἢ γιὰ προνόμια κατακτημένα.

Τὸ παραπάνω σχῆμα δὲν μπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθεῖ ἀκριβῶς οὔτε καὶ στὴ Γερμανία, παρόλο ποὺ τὰ ἐπὶ μέρους κράτη της, δίχως ἀμφιβολία ὑπῆρχαν ἀπὸ πρῶτα στὴ χώρα αὐτὴ μὲ τὴν κρατικὴ ἰδιότητα καὶ κατόπιν δημιουργήθηκε ἀπ' αὐτὰ τὸ Ράιχ. Μόνο ποὺ τὸ Ράιχ, δὲν σχηματίσθηκε ἀπὸ τὴν ἐλεύθερη θέληση καὶ τὴν κοινὴ συνεργασία τῶν κρατιδίων, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἡγεμονικὴ διάθεση ἑνὸς ἀπ' αὐτὰ πάνω στὰ ἄλλα, τὴν διάθεση ἐπικράτησης τῆς Πρωσσίας. Κιόλας, ἡ μεγάλη ἀνισότητα ποὺ βασιλεύει ἀνάμεσα στὰ γερμανικὰ κράτη ἀναφορικὰ μὲ τὸ μέγεθος τῶν ἐκτάσεών των, δὲν ἐπιτρέπει τὴν σύγκριση τοῦ τρόπου σχηματισμοῦ τοῦ Ράιχ, μὲ αὐτὸν τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν. 'Υπῆρχε μιὰ τέτοια δυσαναλογία, ἀπὸ ἄποψη δύναμης, ἀνάμεσα στὰ πιὸ μικρὰ παλιὰ γερμανικὰ ὁμοσπονδιακὰ κράτη καὶ στὰ πιὸ μεγάλα, προπάντων στὰ μεγαλύτερα, ὥστε οἱ ὑπηρεσίες ποὺ μποροῦσαν αὐτὰ νὰ προσφέρουν στὸν συνασπισμὸ ἦταν τέλεια ἄνισης σημασίας, πράγμα ποὺ σήμαινε ὅτι δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ἔχουν ἴσα μέρη στὸν σχηματισμὸ τοῦ Ράιχ, στὴν δημιουργία τῆς ὁμοσποδίας. Στὴν πραγματικότητα δὲν μποροῦμε νὰ μιλοῦμε, γιὰ τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ τὰ κράτη, θεωρώντας τα σὰν ἀνεξάρτητα μιὰ κι ἡ ἔκφραση : ἀνεξαρτησία κρατική, δὲν εἶναι παρὰ μιὰ διοικητικὴ ἔννοια, δίχως νόημα. 'Αλλὰ τὸ παρελθὸν κι ἀκόμη τὸ παρὸν εἶχαν ρίξει στὰ σκουπίδια

πολλὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ ὑποτιθέμενα «ἀνεξάρτητα κράτη» κι εἶχε ἔτσι ἀποδείξει μὲ τὸν πιὸ τρανὸ τρόπο τὴν ρευστότητα αὐτῶν τῶν «ἀνεξαρτήτων» πολιτικῶν σχηματισμῶν.

Δὲν εἶν' ἐδῶ ὁ κατάλληλος τόπος γιὰ νὰ ἐκθέσουμε μὲ λεπτομέρειες πῶς δημιουργήθηκαν αὐτὰ τὰ κράτη στὸ διάβα τῆς ἱστορίας· ἀρκεῖ νὰ ὑπογραμμίσουμε ὅτι, σχεδὸν σὲ καμία περίπτωση, τὰ σύνορά τους δὲν συμφωνοῦν μὲ τὸν φυλετικὸ πληθυσμό τους, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν μιὰ ἑνιαία καὶ καθωρισμένη γερμανικὴ φυλή. Εἶναι ἁπλούστατα πολιτικοὶ συνασπισμοὶ καὶ ἡ δημιουργία τῶν περισσοτέρων ἀναφέρεται στὴν πιὸ θλιβερὴ περίοδο τοῦ Ράιχ: στὴν περίοδο τῆς ἀδυναμίας καὶ τοῦ κατακερματισμοῦ τῆς πατρίδας μας ποὺ ἦταν συνέπεια καὶ αἰτία μαζὺ αὐτῆς τῆς ἔλλειψης δύναμης.

Τὸ σύνταγμα τοῦ παλιοῦ Ράιχ εἶχε φροντίσει, τουλάχιστον ὡς ἕνα σημεῖο γι' αὐτὴ τὴν κατάσταση πραγμάτων, μὴ ἐπιτρέποντας στὰ μικρὰ κράτη νὰ ἐκπροσωποῦνται ἴσα στὸ «Μπούντεσρατ», δίνοντάς τους τὸ δικαίωμα νὰ ἔχουν ἀντιπροσώπους ἀνάλογα μὲ τὴν ἔκταση τῆς περιφερείας τους καὶ τὸν ἀριθμὸ τοῦ πληθυσμοῦ τους ἢ ἀνάλογα μὲ τὸν ρόλο ποὺ ἔπαιζε ἡ γεωγραφικὴ σημασία τους στὸν σχηματισμό του.

Ἡ ἐγκατάλειψη τῶν δικαιωμάτων ἀνεξαρτησίας ποὺ ὑποχρεώθηκαν νὰ κάνουν τὰ κρατίδια γιὰ νὰ σχηματισθεῖ τὸ Ράιχ, δὲν ἦταν παραδεχτὴ παρὰ μόνο ἀπὸ ἕνα μικρὸ ἀριθμό τους· στὴν ἐφαρμογή τους αὐτὰ τὰ δικαιώματα ποτὲ δὲν ὑπῆρξαν, ἢ μᾶλλον ἡ Πρωσσία τὰ προσάκτησε, ἁπλούστατα, χρησιμοποιώντας τὴν δύναμη ἐκείνη ποὺ τὴν ἔκανε νὰ ὑπερέχει. Εἶναι ἀλήθεια πῶς ὁ Βίσμαρκ δὲν ξεκίνησε μὲ τὴν ἀρχὴ νὰ δώσει στὸ Ράιχ ὅλ' αὐτὰ ποὺ τοῦ χρειάζονταν γιὰ νὰ ἀνυψωθεῖ μὲ ὁποιοδήποτε μέσο πάνω ἀπ' τὰ ἀνεξάρτητα κράτη· δὲν ἀπάντησε ἀπ' αὐτά, ὅλα ὅσα τὸ Ράιχ εἶχε ἀνάγκη. Ἦταν μιὰ ἀρχὴ τόσο εὔστροφη, ὅσο καὶ φρόνιμη: ἀπ' τὴ μιὰ μεριά, ἔριξε ὅλο τὸ βάρος του στὰ ἔθιμα καὶ στὴν παράδοση, ἐνῶ ἀπ' τὴν ἄλλη, ἐξασφάλιζε ἀπ' τὴν ἀρχὴ στὸ καινούριο Ράιχ, σὲ μεγάλη ἔκταση, τὴν ἀφοσίωση καὶ τὴν ἀδελφωμένη συνεργασία τῶν γερμανικῶν κρατῶν. Ἀλλὰ θὰ ἦταν ἀληθινὰ λάθος ἂν προσαρμόζαμε αὐτὴ τὴν ἀπόφαση τοῦ Βίσμαρκ, μὲ τὴν πεποίθηση ὅτι τὸ Ράιχ ὅπως ἦταν θὰ διατηροῦσε ὅλες τὶς ἐποχές, ἰσχυρὸ τὸ σύνολο τῶν δικαιωμάτων τῆς ἡγεμονίας του. Αὐτὴ τὴν πεποίθηση ὁ Βίσμαρκ δὲν τὴν εἶχε διόλου· τὸ ἀντίθετο, ἤθελε ν' ἀφίσει γιὰ τὸ μέλλον τὴν φροντίδα νὰ ὁλοκληρώσει αὐτὸ ποὺ ἦταν δύσκολο νὰ ἐκτελεσθεῖ τὴν στιγμὴ ἐκείνη κι ὅλα ὅσα τὰ διάφορα κράτη μὲ κόπο θὰ ἀνεχόνταν. Βασιζόταν στὸν χωροσταθμιστὴ χρόνο καὶ στὴν πίεση ποὺ θὰ ἐξασκοῦσε ἡ ἐξέλιξη μιᾶς

συνεχόμενης δράσης, πού τοῦ φάνηκε πιό ἀποφασιστική ἀπό μιά ἀπόπειρα πού σκοπό θἄχε νά τσακίσει δίχως μέτρο τήν ἀντίσταση πού θά προέβαλλαν τότε στίς θέσεις του, τά μικρά κράτη. Ἐνεργώντας ἔτσι, ἀπόδειξε περίτρανα καί μέ τόν πιό ἐμφανῆ τρόπο, πόσο μεγάλος πολιτικός ἦταν. Ὁ χρόνος τελικά ἐδημιούργησε ὅσα πού ὁ Βίσμαρκ περίμενε ἀπ' αὐτόν.

Ἡ καταστροφή τῆς Γερμανίας καί ἡ ἐξαφάνιση τῶν μοναρχικῶν κρατῶν, ἔδωσε σ' αὐτή τήν ἐξέλιξη μιά ὤθησι πρός τά μπρός, ἀποφασιστική. Γιατί ἡ σημασία τῶν γερμανικῶν κρατῶν, καθώς κι ἡ ὕπαρξή τους ὄχι τόσο στόν ἐθνικό τομέα ἀλλά στόν πολιτικό, ἔπευταν στό μηδέν, ἀνάλογα μέ τήν κατάργηση τῆς ἐξέλιξή τους, δηλαδή τό *μοναρχικό σχῆμα* καί *οἱ δυναστεῖες τους*. Ἕνας μεγάλος ἀριθμός αὐτῶν τῶν «κρατῶν φαντασμάτων» πού στερήθηκαν τότε ἀπό κάθε βάση, ἀναγκάσθηκαν νά ἀρνηθοῦν αὐτά τά ἴδια νά ἐπιβιώσουν καί γιά λόγους καθαρῶς χρησιμότητας, ἑνώθηκαν μέ ἄλλα γειτονικά κράτη ἤ συμμάχησαν ἐθελοντικά μέ πιό ἰσχυρά· σ' αὐτό ἀκριβῶς τό σημεῖο βρίσκεται ἡ ἀποστομωτική ἀπάντηση τῆς καταπληκτικῆς ἀδυναμίας τῆς ὑποτιθέμενης ἀνεξαρτησίας πού ἀπολάβαιναν τά μικρά κράτη καί τῆς κάκιστης γνώμης πού εἶχαν γι' αὐτά οἱ ἴδιοι οἱ γείτονές τους.

Ἄν ἡ ἐκμηδένιση τοῦ μοναρχικοῦ καθεστῶτος καί τῶν ἐκπροσώπων του εἶχε κιόλας καταφέρει ἕνα σκληρό χτύπημα στόν ὁμοσπονδιακό χαρακτῆρα τοῦ Ράιχ, τό ἀποκορύφωμα στάθηκε ἀκόμη πιό ἀκαριαῖο ἀπό τίς ὑποχρεώσεις πού δεχθήκαμε ὑπογράφοντας τήν συνθήκη τῆς «εἰρήνης».

Ἦταν αὐτονόητο πώς τά ἀνεξάρτητα δικαιώματα στόν οἰκονομικό τομέα πού ἀπολάβαιναν ὥς τότε τά «κράτη» πέρασαν στό Ράιχ ἀπ' τήν στιγμή πού ἡ ἧττα τοῦ πολέμου, τοῦ ὑπόβαλλε ὑποχρεώσεις οἰκονομικές, πού σ' αὐτές δέν θά μποροῦσαν ποτέ ν' ἀνταποκριθοῦν οἱ ντόπιοι, προσωπικοί φόροι. Τά ἄλλα μέτρα καθώς ἡ ἐπιβάρυνση τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν καί ἡ αὔξηση τῶν σιδηροδρομικῶν εἰσιτηρίων, ἦταν κι αὐτά συνέπεια ἀναμφισβήτητη τῆς ὑποδούλωσης τοῦ λαοῦ μας στούς ὅρους τῆς συνθήκης εἰρήνης. Τό Ράιχ ἀναγκάστηκε νά παραδεχθεῖ τήν ἀποκλειστική κατοχή ὡρισμένων πηγῶν γιά νά μπορέσει ν' ἀντιμετωπίσει τίς ὑποχρεώσεις πού δέν σταματοῦσαν νά τό πιέζουν.

Τά *σχήματα* πού ἔπαιρνε συχνά αὐτή ἡ ἐπέκταση τῶν δικαιωμάτων, θά μποροῦσαν νά χαρακτηρισθοῦν ἀκαταλόγιστα· ἡ διαδικασία δέν ἦταν βέβαια οὔτε φυσιολογική οὔτε λογική. Ἡ ὑπευθυνότητα ἀνήκει στά κόμματα καί σ' ὅλους ἐκείνους πού δέν φρόντισαν τότε

πού ἔπρεπε νὰ τελειώσουν νικηφόρα τὸν πόλεμο. Οἱ βασικοὶ ὑπεύθυνοι ἦταν, εἰδικώτερα στὴ Βαυαρία, τὰ κόμματα ἐκεῖνα, πού ἀκολουθώντας ἐγωιστικοὺς σκοποὺς καὶ προγράμματα ἰδιωτικῶν συμφερόντων, ξέχασαν κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ πολέμου ν' ἀποδώσουν στὸ Ράιχ ὅσα τοῦ ὄφειλαν, παράλειψη πού θὰ τὴν πλήρωναν τελικὰ μετὰ τὴν ἧττα. Ἡ Ἱστορία, βλέπετε, ἐκδικεῖται! Θὰ ποῦμε μόνο πὼς οἱ οὐρανοὶ σπάνια ἔχουν τιμωρήσει αὐστηρότερα ἕνα ἁμάρτημα. Αὐτὰ τὰ ἴδια κόμματα πού λίγα χρόνια πρίν, εἶχαν τοποθετήσει τὰ συμφέροντα τῶν ἰδιαιτέρων κρατῶν τους — προπάντων τῆς Βαυαρίας — πάνω ἀπὸ τὰ συμφέροντα τοῦ Ράιχ, ἔφτασαν ὡς τὸ σημεῖο ν' ἀνεχθοῦν, κάτω ἀπ' τὴν πίεση τῶν γεγονότων, τὸν στραγγαλισμὸ τῶν μικρῶν κρατῶν ἀπ' τὸ ἀνώτατο συμφέρον τοῦ Ράιχ. Ἔτσι ἔγιναν θύματα τοῦ ἴδιου τοῦ λάθους των.

Εἶναι μιὰ ὑποκρισία πού δὲν ἔχει ὅμοια της, τὸ νὰ κλαυθμηρίζει κανείς, ὅταν ἀπευθύνεται στοὺς ἀναγνῶστες (γιατὶ μόνον ἔτσι μποροῦσαν νὰ ἐνεργήσουν αὐτοὶ πού ὑποκινοῦσαν τὴν τέτοια ἐκστρατεία) γιὰ τὴν ἐγκατάλειψη τῶν ἀνεξαρτήτων δικαιωμάτων πού ἀναγκάσθηκαν νὰ δεχθοῦν τὰ κράτη, ἐνῶ ὅλ' αὐτὰ τὰ κόμματα δίχως ἐξαίρεση ἔχουν ἐξασκήσει μιὰ πολιτικὴ ἐκτελέσεως, πού οἱ τελευταῖες συνέπειες της ὄφειλαν φυσικὰ νὰ ὁδηγήσουν σὲ βαθειὲς μεταλλαγὲς στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Γερμανίας. Τὸ Ράιχ τοῦ Βίσμαρκ μποροῦσε νὰ σταθεῖ ἀπέναντι στ' ἄλλα κράτη τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐλεύθερο καὶ δίχως κανένα ἐμπόδιο. Αὐτὸ τὸ Ράιχ ὅμως δὲν εἶχε ἐξαναγκασθεῖ σὲ οἰκονομικὲς ὑποχρεώσεις τόσο βαρειὲς καὶ ταυτόχρονα ἀπόλυτα ἄγονες, πού σήμερα ἡ Γερμανία ὀφείλει νὰ φέρει σὲ πέρας ἀνάλογα μὲ τὸ σχέδιο Νταΐβις. Ἡ ἁρμοδιότητα τῆς Γερμανίας περιορίσθηκε σὲ κάποια ἐλάχιστα δικαιώματα στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας. Μποροῦσε λοιπὸν τὸ Ράιχ πολὺ καλὰ νὰ περάσει, μιλοῦμε τώρα γιὰ τὰ ἔσοδά τους, μὲ τὴν βασιλικὴ χορηγία πού εἶχε πιὰ μεταφερθεῖ σ' αὐτὸ καὶ νὰ ζήσει μὲ τοὺς φόρους πού τοῦ προσκόμιζαν οἱ μικρὲς χῶρες. Καὶ καθὼς αὐτὲς οἱ τελευταῖες ἤθελαν νὰ διαφυλάξουν τὴν ἀνεξαρτησία τους πληρώνοντας στὸ Ράιχ τὸν κανονικό τους φόρο, ἦταν εὐνοϊκὰ διατεθειμένες ἀπέναντί του. Ἀλλὰ χάρη στὴν ἀδικαιολόγητη καὶ συκοφαντικὴ προπαγάνδα, ἐξηγεῖται ἡ ἐλάχιστη δημοτικότητα πού ἀπολαμβάνει σήμερα τὸ Ράιχ ἀπέναντι στὶς χῶρες πού ὕψωσαν τὸ ἀνάστημά τους καὶ ζητοῦν *οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία.* Ὄχι, δὲν βρίσκεται ἐκεῖ ἡ ἀλήθεια. *Ἡ ἀντιδημοτικότητα τῆς πολιτικῆς τοῦ Ράιχ δὲν μπορεῖ ν' ἀποδοθεῖ στὴν ἐγκατάλειψη τῶν δικαιωμάτων ἀνεξαρτησίας τῶν μικρῶν χωρῶν· εἶναι περισσότερο ἀποτέλεσμα τοῦ ἄθλιου τρόπου πού μ' αὐτὸν βλέπει σήμερα ὁ γερμανικὸς λαὸς νὰ διακυβερνῶνται τὰ συμφέροντά του.* Παρόλες

τὶς γιορτὲς γιὰ τὴν Σημαῖα τοῦ Ράιχ καὶ τὸ Σύνταγμα, τὸ ὑπάρχον Ράιχ ἔμεινε ξένο καὶ ἔξω ἀπ' τὴν καρδιὰ τοῦ λαοῦ μας καὶ ὁ νόμος γιὰ τὴν ἄμυνα τῆς δημοκρατίας θὰ ὁδηγήσουν τελικά, μὲ τὴν τρομοκρατία ποὺ ζητοῦν νὰ ἐνσπείρουν, στὴν κατάπνιξη τῶν δημοκρατικῶν διατάξεων: Οὔτ' ἕνας Γερνανὸς δὲν θὰ μπορέσει νὰ τὶς ἀγαπήσει. *Στὴν προσπάθειά των νὰ προστατευθεῖ ἐξωτερικὰ μὲ τὴν ἀπειλὴ τῶν ἄρθρων τοῦ νόμου καὶ μὲ τὴν καταναγκαστικὴ ἐργασία, ἡ δημοκρατία στράφηκε ἐνάντια στοὺς ἴδιους τοὺς πολίτας της κι ἀποτέλεσε ἀντικείμενο ἄγριας καὶ δίχως οἶκτο κριτικῆς ὁλόκληρου τοῦ καθεστῶτος.*

'Αλλὰ ὑπάρχει κι ἕνας ἀκόμη λόγος ποὺ ἀποδείχνει ὅτι τὰ κόμματα ἐκεῖνα ψεύδονταν ὅταν ἰσχυρίζονταν ὅτι τὸ Ράιχ ἔπαψε νὰ εἶναι λαϊκό, ἐπειδὴ σφετερίστηκε τὰ δικαιώματα ἀνεξαρτησίας τῶν χωρῶν του. Ἂν ὑποθέσουμε ὅτι τὸ Ράιχ δὲν ἔδινε τέτοια ἔκταση στὴν ἡγεμονία του, δὲν θὰ πρέπει νὰ πιστεύουμε ὅτι θὰ ἦταν σὲ καλύτερη μοῖρα ἀπέναντι στὰ μικρὰ κράτη, μιὰ κ' ἡ γενικὴ φορολογία θἄμενε τὸ ἴδιο βαρειὰ ὅπως εἶναι τώρα τὸ ἀντίθετο, ἂν οἱ μικρὲς χῶρες ὑποχρεώνονταν νὰ ἐξοφλήσουν τὴν ὑψηλὴ καταβολὴ τοῦ φόρου ποὺ εἶχε ἀνάγκη τὸ Ράιχ γιὰ νὰ ἱκανοποιήσει τὸν *Ἔλεγχο* ποὺ μᾶς εἶχε μεταβάλλει σὲ σκλάβους, ἡ ἐχθρότητα ποὺ θἄνοιωθαν γι' αὐτὸ θἄταν ἀκόμη μεγαλύτερη. Δὲν θὰ ἦταν μονάχα πολὺ δύσκολο νὰ εἰσπραχθοῦν τὰ χρέη ποὺ οἱ χῶρες ὄφειλαν πρὸς τὸ Ράιχ· ἔπρεπε κάτι τέτοιο νὰ γίνει μὲ τὴ βία. Γιατὶ μιὰ κ' ἡ δημοκρατία δέχθηκε νὰ συμμετάσχει στὴν συνθήκη εἰρήνης καὶ δὲν εἶχε οὔτε τὸ θάρρος, οὔτε καὶ τὴν διάθεση ν' ἀρνηθεῖ τοὺς ὅρους της, ἔπρεπε νὰ φροντίσει νἄναι σὲ ἀπόλυτη τάξη οἱ ὑποχρεώσεις της. *Τὸ λάθος εἶναι ἀκόμη τῶν κομμάτων, ποὺ ἀπευθύνονται στὶς ἀπαθεῖς λαϊκὲς μάζες τῶν ψηφοφόρων, μιλώντας γιὰ τὴν ἀνάγκη νὰ διατηρηθεῖ ἡ ἀνεξαρτησία τῶν χωρῶν καὶ ποὺ τὴν ἴδια ὥρα ἐκθειάζουν τὸ Ράιχ καὶ ὑποστηρίζουν μιὰ πολιτικὴ ποὺ μοιραῖα συνέπειά της εἶναι ἡ κατάργηση καὶ τῶν τελευταίων ἀπ' τὰ ὑποτιθέμενα δικαιώματα τῆς ἡγεμονίας.*

Λέω «μοιραῖα», γιατὶ τὸ σημερινὸ Ράιχ δὲν ἔχει πιὰ ἄλλο μέσο γιὰ νὰ εἰσπράξει τὰ εἰσοδήματα ποὺ τοῦ ἐπιβάλλει μιὰ πολιτικὴ παράλογη τόσο στὸ ἐσωτερικό, ὅσο καὶ στὸ ἐξωτερικό. Ἔτσι δημιουργεῖται ἕνας φαῦλος κύκλος· καὶ κάθε καινούριος ὅρος ποὺ τὸ Ράιχ δέχεται μὲ τὸν ἐγκληματικὸ τρόπο ποὺ χειρίζεται τὰ συμφέροντα τῆς Γερμανίας ἀπέναντι τῶν ξένων χωρῶν, ἔχει τὸν ἀντίκτυπό του στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας· ἐπιχείρηση ποὺ ἐγκλείει τὴν προοδευτικὴ παραίτηση ἀπὸ κάθε δικαίωμα ἀνεξαρτησίας ποὺ θ' ἀπαιτοῦσαν τὰ μικρὰ κράτη καὶ ποὺ ἐμποδίζει νὰ δημιουργηθοῦν καὶ ν' ἀναπτυχθοῦν σ' αὐτὰ ἑστίες ἀντίστασης.

Νά, λοιπόν ποιά εἶναι, γενικά, ἡ διαφορά — ἀπόλυτα χαρακτηριστική τοῦ σημερινοῦ μὲ τὸ ἀλλοτινὸ Ράιχ: *Τὸ παλιὸ Ράιχ βοηθοῦσε νὰ βασιλεύει εἰρήνη στὸ ἐσωτερικὸ κι' ἔδειχνε τὰ δόντια του στὸ ἐξωτερικὸ τῆς χώρας, ἐνῶ ἡ Δημοκρατία ἐπιδεικνύει τὴν ἀδυναμία της στὰ κράτη τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ καταπιέζει τοὺς πολίτες τοῦ ἐσωτερικοῦ.* Στὶς δυὸ αὐτὲς περιπτώσεις, ἡ μιὰ θέση προσδιορίζει τὴν ἄλλη: *Ἕνα ἐθνικιστικὸ κράτος γεμάτο ζωτικότητα δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ πολλοὺς νόμους στὸ ἐσωτερικό, γιατὶ οἱ πολῖτες του νοιώθουν δεμένοι μαζύ του μὲ ἄφατη ἀφοσίωση· ἕνα κράτος ὅμως μὲ διεθνιστικὸ χαρακτῆρα ποὺ κυβερνᾶ πάνω σὲ σκλάβους, δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιβάλει παρὰ μὲ τὴ βία καὶ τὴν καταναγκαστικὴ ἐργασία τὶς ἀπόψεις του.* Γιατὶ τὸ σημερινὸ καθεστὼς διαπράττει ἕνα ἔγκλημα τόσο ἀηδιαστικὸ ὅσο καὶ ἄτιμο, ὅταν μιλᾶ γιὰ «ἐλεύθερους πολίτες». Ξέρουμε πολὺ καλὰ ὅλοι πὼς τέτοιοι πολίτες δὲν ὑπῆρχαν παρὰ μόνο στὴν παλιὰ Γερμανία. *Ἡ δημοκρατία, ὄντας μιὰ ἀποικία σκλάβων στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἐξωτερικοῦ, δὲν διαθέτει πιὰ πολίτες, ἀλλὰ ἄτομα δίχως ἐγωισμό.* Τὸ ἴδιο καθὼς δὲν ἔχει οὔτε *ἐθνικὴ σημαῖα*, ἀλλὰ ἕνα *σῆμα κατατεθὲν* ὅπως τὰ ἐργοστάσια, ποὺ τὸ ἐπινόησε μιὰ συμμορία ἁρμοδίων κάτω ἀπ' τὴν νομικὴ καὶ συνταγματικὴ προστασία. Αὐτὸ τὸ σύμβολο, ποὺ γιὰ τὴν γερμανικὴ δημοκρατία, παίζει τὸν ἴδιο ρόλο μὲ τὸ καπέλο τοῦ Γκέσλερ, ἔμεινε, συνακολουθᾶ, τέλεια ξένο στὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ μας. Ἡ δημοκρατία ποὺ κυβερνᾶ σήμερα, καὶ ποὺ κύλησε στὸ βοῦρκο τὸ σύμβολο μιᾶς παράδοσης, ποὺ οὔτε καὶ τῆς ἔδωσε σημασία κι ἑνὸς παρελθόντος ποὺ ἡ μεγαλοπρέπειά του δὲν τῆς γέννησε τὸν παραμικρὸ σεβασμό, θὰ ἐκπλαγεῖ μιὰ μέρα ὅταν θὰ δεῖ πόσο ἐπιπόλαια ἀντιμετωπίζουν οἱ ὀπαδοί της τὰ δικά της σύμβολα. Θὰ πάρει τελικὰ κι αὐτὴ ἡ ἴδια τὸν χαρακτῆρα ἑνὸς «Ἰντερμέτζου» στὴν ἱστορία τῆς Γερμανίας. Ἔτσι δημιουργήθηκε σήμερα αὐτὸ τὸ Κράτος γιὰ νὰ ἐξακολουθήσει νὰ ζεῖ, καταβροχθίζοντας ὁλοένα καὶ περισσότερο τὰ ἡγεμονικὰ δικαιώματα τῶν κρατιδίων, ὄχι μονάχα γιὰ λόγους ὑλικούς, ἀλλὰ καὶ γιὰ ψυχολογικούς.

Γιατί, ἀποστραγγίζοντας τοὺς πολίτες του, ὧς τὴν τελευταία σταγόνα μὲ τὴν πολιτική του τῆς οἰκονομικῆς ἐξάντλησης, θὰ τοὺς ἔπαιρνε μοιραῖα καὶ τὰ τελευταία τους ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἂν δὲν ἤθελε μιὰ μέρα, ἡ γενικὴ αὐτὴ δυσαρέσκεια νὰ ξεσπάσει καὶ νὰ πάρει τὴν μορφὴ μιᾶς ἀνοιχτῆς ἐξέγερσης.

Ὁδηγῶντας τὰ πράγματα πιὸ μακριά, ἐμεῖς οἱ ἐθνικοσοσιαλιστές, μποροῦμε ἂν θέλουμε νὰ βροῦμε τὸν ἀκόλουθο κανόνα: *Ἕνα βιώσιμο κι ἐθνικὸ Ράιχ ποὺ ξέρει ν' ἀναγνωρίζει καὶ νὰ προστατεύει τὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν του ἔξω ἀπ' τὰ σύνορα, θὰ τοὺς προσφέρει συνεπακόλουθα καὶ τὴν ἐλευθερία στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας, δίχως νὰ φο-*

βᾶται μήπως κλονισθεῖ ἡ σταθερότητά του. Ἀλλὰ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, μιὰ ἐθνικὴ κυβέρνηση ἐπετρέπεται νὰ ἐπέμβει ἀνοιχτὰ πάνω στὰ δικαιώματα καὶ στὴν ἐλευθερία τῶν πολιτῶν καθὼς καὶ τῶν μειονοτήτων, ἀπ' τὴν στιγμὴ ποὺ ὁ λαὸς ὁλόκληρος θὰ κατανοήσει ὅτι παρόμοια μέτρα εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴν διακυβέρνηση τοῦ ἔθνους.

Εἶναι σίγουρο πὼς ὅλα τὰ κράτη τοῦ κόσμου, ὁδηγοῦνται ἀπὸ τὴν ἐξέλιξη τοῦ ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ τους, σὲ ἕνα ὡρισμένου εἴδους συγκεντρωτισμό. Ἡ Γερμανία δὲν μποροῦσε ν' ἀποτελέσει ἐξαίρεση σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο. Εἶναι γελοῖο σήμερα πιὰ νὰ μιλοῦμε γιὰ τὴν «κρατικὴ ἀνεξαρτησία» τῶν μικρῶν χωρῶν, γιατὶ στὴν πραγματικότητα δὲν ταιριάζει διόλου μὲ τὸ ἐξευτελιστικὸ σχῆμα τῶν πολιτικῶν μας ὀργανισμῶν. Ἡ σημασία τῶν μικρῶν κρατῶν μειώθηκε πιὰ ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς ἐπικοινωνίας μεταξύ τους καὶ τῆς διοικητικῆς κατανομῆς. Ἡ μοντέρνα κυκλοφορία, καινούρια τεχνικὴ μειώνει στὸ ἐλάχιστο τὶς ἀποστάσεις κι ἐκμηδενίζει τὸ διάστημα. Ἕνα παλιὸ κράτος, δὲν ἀποτελεῖ σήμερα παρὰ μιὰ ἐπαρχία καὶ τὰ σημερινὰ κράτη φάνταζαν ἄλλοτε σὰν ἤπειροι. Ἡ δυσκολία, ποὺ στηριζόταν καθαρὰ στὴν τεχνικὴ ἄποψη διακυβέρνησης ἑνὸς κράτους καθὼς ἡ Γερμανία, δὲν εἶναι πιὰ μεγάλη καθὼς ἦταν πρὶν ἑκατὸ χρόνια ἡ διοίκηση ἑνὸς κράτους ὅπως τὸ Βραδεμβοῦργο. Εἶναι πιὸ εὔκολο σήμερα νὰ καλύψεις τὴν ἀπόσταση μεταξὺ Μονάχου – Βερολίνου, ἀπὸ ὅτι ἦταν ἐδῶ κι ἑκατὸ χρόνια ἡ ἀπόσταση ἀπ' τὸ Μόναχο στὸ Στάρνμπεργκ. Κι ὁλόκληρη ἡ ἔκταση τοῦ Ράιχ εἶναι σήμερα, ἀναφορικὰ μὲ τὰ μέσα μεταφορᾶς, λιγώτερο ἐκτεταμένη ἀπ' ὅτι ἦταν ἐκείνη τοῦ ὁποιουδήποτε κρατιδίου ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἀποτελοῦσαν τὴν Γερμανικὴ Ὁμοσπονδία, στὰ χρόνια τῶν ναπολεόντιων πολέμων. Ἐκεῖνος ποὺ τὸ πνεῦμα του ἔμεινε κλειστὸ καὶ δὲν μπόρεσε νὰ δεχθεῖ τὶς συνέπειες τῶν καθωρισμένων γεγονότων καθυστέρησε κι ἀπέναντι στὴν ἐποχή του. Καὶ σ' ὅλες τὶς ἐποχὲς ὑπάρχουν καὶ θὰ ὑπάρχουν πάντα τέτοιοι τυφλοί. Ἀλλὰ μποροῦν μολοντοῦτο νὰ καθυστερήσουν τὸν δρόμο τῆς ἱστορίας· δὲν θὰ τὸν σταματήσουν ὅμως ποτέ.

Ἐμεῖς οἱ ἐθνικοσοσιαλιστὲς δὲν πρέπει νὰ παραμείνουμε τυφλοὶ μπροστὰ στ' ἀποτελέσματα ποὺ συνεπάγονται αὐτὰ τὰ ἀξιώματα. Ἀκόμη περισσότερο δὲν πρέπει νὰ παρασυρόμαστε ἀπ' τὰ μεγάλα λόγια τῶν κομμάτων ἐκείνων ποὺ αὐτοαποκαλοῦνται ἐθνικιστικά. Χρησιμοποιῶ τὴν ἔκφραση, μεγάλα λόγια γιατὶ αὐτὰ τὰ κόμματα δὲν πίστεψαν κατ' ἀρχὴν ποτὲ σοβαρὰ στὴν πραγματοποίηση τῶν προγραμμάτων ποὺ διακηρύσσουν καὶ δεύτερο γιατὶ ἔχουν αὐτὰ καὶ μόνο τὴν κυριώτερη εὐθύνη γιὰ τὴν στροφὴ ποὺ πῆραν τὰ γεγονότα. Προπάντων στὴν Βαυαρία, οἱ κραυγὲς ἐνάντια στὸν συγκεντρωτισμὸ δὲν

εἶναι παρὰ μιὰ φάρσα τῶν πολιτικῶν κομμάτων ποὺ στὸ βάθος τους δὲν ἔχουν καμιὰ σοβαρὴ πρόθεση. Κάθε φορὰ ποὺ αὐτὰ τὰ κόμματα θὰ μποροῦσαν νὰ πραγματοποιήσουν κάποια ἀπ' τὶς κραυγαλέες ἐξαγγελίες τους, ὑποχωροῦν δίχως ἐξαίρεση, κατὰ τὸν πιὸ ἄθλιο τρόπο. Κάθε φορὰ ποὺ τὸ Ράιχ θἄφερνε στὴν ἐπιφάνεια αὐτὸ ποὺ τάχα ὀνομάζουν «ληστεία τῶν ἀνεξάρτητων δικαιωμάτων» τοῦ Βαυαρικοῦ κράτους, κανεὶς δὲν τοῦ προβάλλει τὴν παραμικρὴ ἀντίρηση, ἔξω ἀπὸ μερικὲς ἀνάξιες λόγου φωνασκίες. *Ναί! κι ἂν κάποιος θὰ τολμοῦσε νὰ σηκώσει τὸ μέτωπό του ἐνάντια σ' αὐτὸ τὸ ἠλίθιο καθεστώς, θὰ τὸν ἔβαζαν ἐκτὸς νόμου, μὲ τὴν δικαιολογία ὅτι «δὲν ἀκολουθοῦσε τὴν κυβερνητικὴ γραμμὴ» καὶ θὰ τὸν προπηλάκιζαν αὐτὰ τὰ ἴδια τὰ κόμματα ὥσπου νὰ πετύχουν τὴν σιωπή του ρίχνοντάς τον στὴ φυλακή, ἢ ἀπαγορεύοντάς τον νὰ ἐκφράσει δημόσια τὴν γνώμη του.* Οἱ ὀπαδοὶ μποροῦν ἀπ' αὐτὸ μονάχα νὰ καταλάβουν πόσο ἀπατεῶνες ἦταν αὐτοὶ ποὺ παρουσιάζονταν σὰν «φεντεραλιστές». Ἡ θεωρία τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ κράτους εἶναι γι' αὐτούς, καθὼς καὶ τὸ θρήσκευμα, μιὰ δικαιολογία γιὰ νὰ ὑπερασπισθοῦν τὰ κομματικά τους συμφέροντα, ποὺ δὲν ἦταν ὅλα τους ἀπόλυτα καθαρά.

***

Ὅσο κι ἂν φαίνονταν φυσιολογικὸς ἕνας κάποιος συγκεντρωτισμός, εἰδικὰ στὰ μέσα ἐπικοινωνίας, τόσο ἐμεῖς οἱ ἄλλοι ἐθνικοσοσιαλιστὲς εἴχαμε καθῆκον νὰ πάρουμε θέση ἀποφασιστικὴ ἐνάντια σὲ μιὰ παρόμοια πρόθεση τοῦ σημερινοῦ κράτους, γιατὶ τὰ μέτρα αὐτὰ δὲν εἶχαν ἄλλο σκοπὸ παρὰ νὰ συγκαλύψουν καὶ νὰ καταστήσουν ἐφαρμόσιμη μιὰ καταστρεπτικὴ ἐξωτερικὴ πολιτική. Ἀκριβῶς ἐπειδή, τὸ σημερινὸ Ράιχ δὲν ἀνάλαβε γιὰ λόγους ἀνώτερης ἐθνικῆς πολιτικῆς, τὴν κρατικοποίηση τῶν σιδηροδρόμων, τῶν ταχυδρομείων, τῶν χρηματιστηριακῶν γραφείων κ. λ. π. ἀλλὰ ἁπλῶς γιὰ νὰ ἐξασφαλίσει πηγὲς κι ἐχέγγεια ἢ τέλος γιὰ νὰ ἐφαρμόσει τὴν ἀσυγκράτητη ἐκτελεστικὴ πολιτική του, ὀφείλουμε ἐμεῖς οἱ ἐθνικοσοσιαλιστὲς ὅλα ἐκεῖνα ποὺ νομίζουμε ὅτι χρειάζονται γιὰ νὰ παρεμποδίσουμε κι ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ σταματήσουμε μιὰ τέτοια πολιτική. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἀγωνισθοῦμε ἐνάντια στὸν ἐπιβαλλόμενο συγκεντρωτισμὸ στὰ καίρια καὶ μεγάλης σημασίας γιὰ τὴν ζωὴ τοῦ λαοῦ μας σημεῖα, ἀφοῦ δὲν ἐφαρμόζεται παρὰ μόνο γιὰ νὰ ὠφεληθοῦν καὶ νὰ χρηματισθοῦν ὡρισμένοι ξένοι ἀπὸ τὴν μεταπολεμικὴ κυβέρνηση καὶ τὴν πολιτική της.

Τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα ὀφείλει νὰ πάρει θέση ἐνάντια σὲ παρόμοιες ἀπόπειρες.

Τὸ δεύτερο κίνητρο ποὺ μᾶς ὑπαγορεύει ν' ἀντιταχθοῦμε σ' αὐτὸ

τὸν συγκεντρωτισμό, εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι μιὰ τέτοια κατάσταση θὰ μποροῦσε νὰ ἐνισχύσει στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας ἕνα καθεστὼς ποὺ κάθε του ἐνέργεια θ' ἀποτελεῖ καὶ μιὰ συμφορὰ γιὰ τὸ γερμανικὸ ἔθνος. *Τὸ δημοκρατικὸ καὶ διαποτισμένο ἀπὸ τὸν ἰσραηλιτισμὸ Ράιχ ποὺ μᾶς κυβερνᾶ σήμερα καὶ ποὺ εἶναι γιὰ τὴν Γερμανία ἡ ὁλοκλήρωση τῆς δυστυχίας, προσπαθεῖ νὰ ἐξουδετερώσει τὴν κριτικὴ ποὺ θὰ ἐξασκήσουν ἐναντίον του τὰ κρατίδια ποὺ δὲν ἔχουν στὸ σύνολό τους ἀκόμη κατανοήσει τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, καθιστώντας τα δίχως σημασία καὶ ρίχνοντάς τα στὴν ἀφάνεια.* Μπροστὰ σὲ μιὰ τέτοια κατάσταση ἐμεῖς οἱ ἄλλοι ἐθνικοσοσιαλιστές, ἔχουμε κάθε λόγο ὄχι μόνον νὰ προμηθεύσουμε σ' αὐτὰ τὰ ὁμόσπονδα κράτη ποὺ ἀντιστέκονται, τὴν βάση μιᾶς πολιτικῆς δύναμης ποὺ νὰ ὑπόσχεται τὴν ἐπιτυχία, ἀλλὰ νὰ δημιουργήσουμε ἀπ' τὸν ἀγώνα τους ἐνάντια στὸν συγκεντρωτισμό, τὴν ἔκφραση ἑνὸς γενικώτερου ἐνδιαφέροντος, ἐθνικοῦ καὶ γερμανικοῦ. *Ἔτσι ἐνῶ τὸ Λαϊκὸ κόμμα τῆς Βαυαρίας θὰ ὑπερασπίζεται τὰ «ἰδιαίτερα δικαιώματα» τοῦ Βαυαρικοῦ κράτους γιὰ λόγους ποὺ θὰ στηρίζονται ἀπ' εὐθείας σὲ λαϊκὸ ἔρεισμα, ἐμεῖς θὰ προσεταιρισθοῦμε ἕνα μέρος αὐτῆς τῆς εἰδικῆς περίπτωσης γιὰ νὰ χτυπήσουμε τὸ σημερινὸ δημοκρατικὸ καθεστώς, ποὺ στηρίχθηκε στὴν Νοεμβριανὴ ἐπανάσταση, ὑποστηρίζοντας τὸ ὕψιστο ἐθνικὸ συμφέρον.*

Τὸ τρίτο κίνητρο ποὺ μᾶς ἔφερε ἀντιμέτωπους στὸν σημερινὸ συγκεντρωτισμὸ εἶναι ἡ πεποίθησή μας πὼς αὐτὸ ποὺ ὀνομάζεται κρατικοποίηση πρὸς ὄφελος τοῦ Ράιχ δὲν εἶναι στὴν πραγματικότητα καὶ σὲ μεγάλο μέρος, παρὰ ἑνοποίηση· δὲν εἶναι ὁπωσδήποτε μιὰ ἁπλοποίηση· πρόκειται ἁπλούστατα γιὰ μιὰ ἀφαίρεση, ὑπεξαίρεση τὸ πιὸ συχνά, ἀπὸ τὰ ἀνεξάρτητα κράτη τῶν δικαιωμάτων τους, ἀνοίγοντας ἔτσι φαρδειὰ - πλατειὰ τὶς πόρτες στοὺς διακαεῖς πόθους τῶν ἐπαναστατικῶν κομμάτων. Ποτὲ ὡς τώρα, στὴν ἱστορία τῆς Γερμανίας, ὁ προστατευτισμὸς δὲν ἐφαρμόσθηκε μὲ τέτοιο αἰσχρὸ τρόπο, ὅσο ἀπ' τὸ σημερινὸ δημοκρατικὸ καθεστώς. *Ἡ μανία ποὺ μ' αὐτὴν ἐπιζητεῖται ὁ συγκεντρωτισμὸς πρέπει στὸ μεγαλύτερο μέρος της νὰ καταλογισθεῖ στὰ κόμματα ποὺ ἄλλοτε ὑπόσχονταν νὰ ἀνοίξουν τὸν δρόμο στοὺς ἱκανοὺς κρατικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ποὺ μολοντοῦτο ὅταν σήμερα τεθεῖ θέμα τοποθέτησης ἢ πλήρωσις κάποιου κενοῦ στὸν κρατικὸ μηχανισμό, τὸ μόνο ποὺ ἐνδιαφέρονται νὰ μάθουν εἶναι ἂν τὸ πρόσωπο ποὺ προορίζεται γι' αὐτὴ τὴν θέση ἀνήκει στὸ κόμμα τὸ δικό τους.* Εἰδικώτερα οἱ Ἑβραῖοι, ἀπὸ τότε ποὺ ἐγκαθιδρύθηκε ἡ δημοκρατία ἔχουν ξεχυθεῖ πλημμυρίζοντας ἀπίστευτα κάθε οἰκονομικὴ ὑπηρεσία καὶ κάθε διοικητικὴ θέση, ὥστε πιὰ τὸ Κράτος νὰ μεταβληθεῖ σὲ ἑβραϊκὴ παροικία.

Αὐτὸς ἀκριβῶς ὁ τρίτος λόγος μᾶς ἐπιβάλλει — εἶναι πιὰ θέμα καθαρῶς τακτικῆς — σὰν καθῆκον τὴν ἐξέταση μὲ σχολαστικὴ ἀκρίβεια, κάθε καινούργιου μέτρου ποὺ ἐπιχειρεῖ νὰ τονίσει τὸν συγκεντρωτισμὸ καὶ νὰ πάρουμε, στὴν ἀνάγκη, θέση ἐναντίον του. *Ἡ ἄποψη ποὺ υἱοθετοῦμε γιὰ νὰ ἀναλάβουμε αὐτὴ τὴν ἐξέταση ὀφείλει πάντα νὰ εἶναι μέσα στὰ πλαίσια μιᾶς ἐθνικῆς πολιτικῆς μὲ ὑψηλὸ πνεῦμα καὶ ποτὲ νὰ μὴ πάρει τὴν μορφὴ ἑνὸς στενόμυαλου καταμερισμοῦ.*

Αὐτὴ ἡ τελευταία παρατήρηση εἶναι ἀναγκαία γιὰ ὅσους ἀπ' τοὺς ὀπαδούς μας δὲν πιστεύουν ὅτι ἐμεῖς οἱ ἄλλοι ἐθνικοσοσιαλιστές, ἀρνιόμαστε ἀπὸ πεποίθηση στὸ Ράιχ σὰν ἔκφραση ἀνώτατης κυριαρχίας πάνω στὰ ὁμόσπονδα κράτη. Δὲν πρέρει νὰ ὑπάρχει ἀνάμεσά μας κανεὶς ποὺ ν' ἀμφιβάλλει πάνω σ' αὐτό. *Γιὰ μᾶς τὸ κράτος δὲν εἶναι, αὐτὸ καθεαυτό, παρὰ ἕνα σχῆμα, κι ἡ ὑπόστασή του, δηλαδὴ τὸ περιεχόμενο αὐτοῦ τοῦ σχήματος, εἶναι τὸ ἔθνος, ὁ λαός. Πρέπει λοιπὸν τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους νὰ ὑποταχθοῦν στὰ ἡγεμονικὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ. Κατὰ συνέπεια, δὲν μποροῦμε ν' ἀναγνωρίσουμε σὲ κανένα ὁμόσπονδο κράτος, ποὺ ζεῖ μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ Ράιχ ποὺ τὸ ἀντιπροσωπεύει, μιὰ πολιτικὴ δύναμη ἀνεξάρτητη καὶ ἡγεμονικὰ δικαιώματα ἰδιαίτερα.* Πρέπει λοιπὸν νὰ βάλουμε ἕνα τέλος κι αὐτὸ θὰ γίνει κάποια μέρα, στὶς καταχρήσεις ποὺ διαπράττουν τὰ ὁμόσπονδα κράτη χρησιμοποιώντας πρεσβεῖες ποὺ ὑποτίθεται πὼς τὰ ἀντιπροσωπεύουν στὸ ἐξωτερικό, ἢ τὰ μὲν ἐναντίον τῶν δέ. Ὅσο θὰ ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἀταξία δὲν πρέπει κανεὶς νὰ ἐκπλήσσεται ἂν τὸ ἐξωτερικὸ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπεμβαίνει στὸν ἐξοπλισμὸ τοῦ Ράιχ καὶ σὲ κάθε θέμα ποὺ ἀναφέρεται σ' αὐτό, αὐτὲς οἱ καταχρήσεις εἶναι τόσο ἐξοργιστικὰ φανερές, νὰ μὴ μποροῦμε νὰ ἀναγνωρίσουμε τὴν παραμικρὴ χρησιμότητα ποὺ ν' ἀντισταθμίζει τὰ ἄτοπά τους. Ἂν τὰ συμφέροντα ἑνὸς Γερμανοῦ πολίτη ποὺ μένει στὸ ἐξωτερικὸ δὲν μποροῦν νὰ προστατευθοῦν ἀπὸ τὶς πρεσβεῖες τοῦ Ράιχ, πολὺ περισσότερο δὲν θὰ μπορέσει νὰ τὰ προστατεύσει τὸ ὑπουργεῖο ἑνὸς μικροῦ κράτους ποὺ τὸ ἐλάχιστο κῦρος του τὸ κάνει νὰ φαίνεται γελοῖο, στὰ ἐπίπεδα τοῦ καινούριου κόσμου. Σ' αὐτὰ τὰ ὁμόσπονδα κράτη, μόνο ἐλαττώματα μποροῦμε νὰ βροῦμε ποὺ διευκολύνουν τὶς προσπάθειες, μέσα καὶ ἔξω ἀπ' τὸ Ράιχ ποὺ θὰ ὁδηγήσουν τελικὰ στὴν κατάρρευσή του, προσπάθειες ποὺ *μιὰ* κυβέρνηση ἐξακολουθεῖ νὰ τὶς βλέπει μὲ καλὸ μάτι. Δὲν μποροῦμε οὔτε καὶ νὰ καταλάβουμε, ἐμεῖς οἱ ἐθνικοσοσιαλιστές, πὼς ἕνας κάποιος οἶκος, γερασμένος, ἐπιδιώκει ἀπὸ τὴν θέση μιανοῦ μεταβατικοῦ ὑπουργείου, πρόσφορο ἔδαφος γιὰ ἕναν ἀπ' τοὺς ἀποξεραμένους κλάδους του. Ἡ διπλωματική μας ἐκπροσώπηση στὸ ἐξωτερικὸ ἦταν κιόλας

τόσο ἄθλια στὸν καιρὸ τοῦ παλιοῦ Ράιχ ὥστε εἶναι τελείως ἀνόητο τὸ ν' ἀντλοῦμε ἐμπειρίες ἀπ' τὶς πράξεις της.

Στὸ μέλλον θὰ πρέπει ἡ σημασία ἑνὸς κράτους νὰ μετριέται ἀπὸ τὶς προσπάθειες ποὺ ἔκαναν οἱ κυβερνήσεις του γιὰ τὴν πρόοδο τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ μονάρχης ποὺ ἔκανε τὰ περισσότερα γιὰ τὸ καλὸ τῆς Βαυαρίας δὲν ἦταν κανένας στενοκέφαλος κι ἐχθρὸς τοῦ πανγερμανισμοῦ, ἀλλὰ αὐτὸς ὁ Λουδοβῖκος ὁ 1ος ποὺ συνεδίαζε τὴν ἀγάπη του πρὸς τὶς καλὲς τέχνες μὲ τὴν φλογερή του λατρεία γιὰ τὸ Ἰδανικὸ τῆς μεγάλης Γερμανίας. Θυσιάζονταν, ἀφιερώνοντας τὰ οἰκονομικὰ τοῦ κράτους στὸν σκοπό του ν' ἀνυψώσει τὴν Βαυαρία στὸ ἐπίπεδο τῶν πολιτισμένων κρατῶν, ἀντὶ νὰ ἐπαυξήσει τὴν πολιτική του δύναμη, πέτυχε θαυμαστὰ ἀποτελέσματα καὶ περισσότερο ἀνεκτὰ στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, πράγμα ποὺ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὸ κάνει μὲ ἄλλα μέσα. Τὸ Μόναχο ποὺ ἦταν μιὰ ἐπαρχιακὴ πρωτεύουσα δίχως μεγάλη σημασία, ἔγινε χάρη σ' αὐτὸν μιὰ σπουδαία μητρόπολη τῆς γερμανικῆς τέχνης καὶ δημιούργησε ἐκεῖ ἕνα κέντρο τῆς διανόησης τέτοιο ποὺ τὸ θέλγητρό του ἦταν τόσο ἰσχυρὸ ὥστε οἱ Φραγκῶνοι ποὺ ὁ ἐθνικός τους χαρακτήρας εἶναι τόσο διαφορετικὸς ἀπ' τῶν Βαυαρῶν νὰ εἶναι σήμερα δεμένοι ἀκατάλυτα μὲ τὴν Βαυαρία. Ἂν τὸ Μόναχο ἔμενε ὅπως ἦταν πρῶτα, αὐτὸ ποὺ ἔγινε στὴ Σαξωνία, δὲν θὰ ἐπαναλαμβανόταν στὴν Βαυαρία, μὲ τὴν διαφορὰ πὼς ἡ Βαυαρικὴ Λειψία, δηλαδὴ ἡ Νυρεμβέργη δὲν θἄχει περάσει στὴν Βαυαρία, ἀλλὰ θἄμενε μιὰ πόλη φραγκονική. Αὐτοὶ ποὺ δημιούργησαν τὴν δόξα τοῦ Μονάχου δὲν εἶναι σίγουρα ἐκεῖνοι ποὺ φωνάζουν σήμερα «Κάτω ἡ Πρωσσία!»· αὐτὸς ποὺ ἔδωσε στὴν πόλη τὴν ἀληθινή της σημασία ἦταν ὁ βασιλιᾶς ποὺ θέλησε νὰ κάνει δῶρο στὸ γερμανικὸ ἔθνος ἕνα πραγματικὸ ἔργο τέχνης ποὺ ὁ καθένας ποὺ θὰ τὸ ἐπισκέπτεται θὰ τὸ θαυμάζει· καὶ τὸ κατάφερε στ' ἀλήθεια. Ἀπ' τὸ γεγονὸς αὐτὸ μποροῦμε νὰ βγάλουμε ἕνα δίδαγμα γιὰ τὸ μέλλον. *Ἡ σημασία ποὺ μπορεῖ νἄχει ἕνα ὁμόσπονδο κράτος δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ μετρηθεῖ μὲ τὴν πολιτική του δύναμη· τὴν βλέπω μονάχα νὰ ἐκδηλώνεται στὸν ρόλο ποὺ θὰ παίξει ἕνα τέτοιο κράτος σὰν κλάδος τῆς φυλῆς ἢ στὴν ἐνθάρρυνση τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ.* Ἀλλὰ ἀκόμη καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν ἄποψη ἂν δοῦμε τὰ πράγματα, πάλι ὁ χρόνος θὰ κάνει τὸ ἔργο του τῆς ἀξιολόγησης. Ἡ εὐχέρεια τῶν νέων μέσων ἐπικοινωνίας ἀνατάραξε τόσο τοὺς ἀνθρώπους ὥστε τὰ σύνορα ποὺ χωρίζουν τοὺς κλάδους τῆς ἴδιας φυλῆς, σβύνουν ἀργά, ἀλλὰ ἐξακολουθητικά, ὥστε τὰ σχήματα ποὺ μ' αὐτὰ ἔχει ντυθεῖ ὁ πολιτισμὸς ἑνὸς λαοῦ νὰ παρουσιάζουν λίγο-λίγο τὴν ἴδια ὄψη σ' ὅλη τὴν ἔκταση τῆς ἐπικρατείας του.

'Ο στρατὸς πρέπει, ἀπόλυτα ἰδιαιτέρως, νὰ διαφυλαχθεῖ μὲ τὴν τὴν πιὸ μεγάλη φροντίδα ἀπὸ τὶς ἐπιδράσεις τοῦ καταμερισμοῦ. Τὸ μελλοντικὸ ἐθνικοσιαλιστικὸ κράτος δὲν πρέπει νὰ ὑποπέσει στὰ σφάλματα τοῦ παρελθόντος οὔτε νὰ τὸ φορτώσει μὲ ἔργα ποὺ δὲν εἶναι δικά του καὶ ποὺ μ' αὐτὰ δὲν ἔχει κανένα λόγο ν' ἀσχοληθεῖ. *'Ο στρατὸς δὲν εἶναι μιὰ σχολὴ ὅπου καλλιεργοῦνται οἱ καταμερισμοί, ξεχωρίζοντας τὸν ἕνα ἀπ' τὸν ἄλλο, τοὺς διάφορους κλάδους τῆς φυλῆς, τελείως ἀντίθετα, εἶναι ἕνα σχολεῖο ὅπου ὅλοι οἱ Γερμανοὶ ὀφείλουν νὰ μάθουν νὰ καταλαβαίνουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο καὶ νὰ προσαρμόζονται ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλο.* Ὅλα ὅσα τείνουν, μέσα στὴν ζωὴ ἑνὸς ἔθνους, νὰ τὸ καταμερίσουν, ὁ στρατὸς ἔχει σὰν καθῆκον νὰ προσπαθεῖ νὰ τὰ ἑνώσει. 'Οφείλει νὰ ἐξυψώσει τὸν νεαρὸ στρατιώτη πάνω ἀπ' τὸν ὁρίζοντα τῆς μικρᾶς πατρίδας του καὶ νὰ τοῦ ἀποκαλύψει τὰ πλατειὰ σύνορα τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους. 'Ο στρατιώτης πρέπει νὰ ἐξασκηθεῖ στὸ νὰ διακρίνει ὄχι πιὰ τὰ σύνορα τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας του ἀλλὰ ἐκεῖνα τῆς Γερμανίας, γιατὶ μιὰ μέρα αὐτὰ θὰ κληθεῖ νὰ ὑπερασπίσει. 'Ακόμη εἶναι ἀνόητο ν' ἀφήνουμε τὸν νεαρὸ Γερμανὸ νὰ μαραζώνει στὴν ἐπαρχία ποὺ γεννήθηκε· πρέπει νὰ τὸν βοηθήσουμε νὰ γνωρίσει τὴν Γερμανία ὁλόκληρη κατὰ τὸ διάστημα τῆς στρατιωτικῆς του θητείας. Αὐτὸ εἶναι περισσότερο ἀπαραίτητο σήμερα ποὺ ὁ νεαρὸς Γερμανὸς σύντροφος δὲν κάνει πιά, καθὼς ἄλλοτε τὸν γῦρο τῆς Γερμανίας, ποὺ θὰ πλάταινε τὸν ὁρίζοντά του. Δὲν εἶναι ἀνόητο, ἂν ἀφοῦ καταλάβουμε τούτη τὴν ἀναγκαιότητα, ἀφήσουμε τὸν νεαρὸ Βαυαρὸ νὰ ὑπηρετεῖ τὴν στρατιωτική του θητεία στὸ Μόναχο, τὸν Φραγκονιάνο στὴν Νυρεμβέργη, τὸν κάτοικο τῆς Βάδης στὴν Καρλσρόνκ, τὸν Βυττεμβεργιανὸ στὴν Στουττγάρδη κ.τ.λ. ἐνῶ θἄταν πιὸ λογικὸ νὰ δείξουμε στὸν νέο Βαυαρό, πότε τὸ Ρῆνο καὶ πότε τὶς Νότιες θάλασσες, στὸν Χαμβουργιανὸ τὶς Ἄλπεις, στὸν 'Ανατολικὸ Πρῶσσο τὴν Κεντρικὴ χώρα καὶ τὰ λοιπά. 'Ο ἰδιαίτερος χαρακτήρας κάθε ἐπαρχίας θὰ μείνει στὸ κοπάδι τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ὄχι καὶ στὴν φρουρὰ τῶν ἐπιλέκτων της. Κάθε προσπάθεια συγκεντρωτισμοῦ μπορεῖ νὰ περιπέσει στὴν ἀποδοκιμασία μας, ἀλλὰ ποτὲ μιὰ παρόμοια ποὺ θἄχε σὰν ἀντικείμενό της τὸν στρατό. Τὸ ἀντίθετο, ἀκόμη κι ἂν ἀντιταχθοῦμε σ' ὅλους τοὺς ἄλλους τρόπους συγκεντρωτισμοῦ, αὐτὸς ὁ τελευταῖος θὰ μᾶς χαροποιοῦσε· 'Εξαίρεση σ' αὐτὴ τὴν ἄποψη, παίρνοντας σὰν μέτρο τὰ σημερινὰ δεδομένα στὸν στρατὸ τοῦ Ράιχ, ἀποτελεῖ ἡ διατήρηση τοπικῶν στρατευμάτων στὰ ὁμόσπονδα κράτη· αὐτὴ τὴν δῆθεν πρόοδο ὀφείλουμε νὰ τὴν ἀρνηθοῦμε στὸ μέλλον ὅταν θὰ ἐγκαθιδρύσουμε τὸν ἐθνικό μας στρατό.

Τέλος μιὰ νέα καὶ νικηφόρα θεωρία θὰ διασπάσει ὅλους τοὺς δεσμοὺς

πού θὰ μποροῦσαν νὰ διαλύσουν τὴν διανοητικὴ ὤθηση τοῦ στρατοῦ. Ὁ ἐθνικοσοσιαλισμὸς πρέπει νὰ διεκδικήσει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλει τὶς ἀπόψεις του σ' ὁλόκληρο τὸ γερμανικὸ ἔθνος χωρὶς νὰ λογαριάζει τὰ σύνορα ποὺ χώριζαν ὡς τώρα τὰ ὁμόσπονδα κράτη, καὶ νὰ ὁδηγήσει τὴν ἀγωγὴ τοῦ ἔθνους ἀνάλογα μὲ τὴν θεωρία καὶ τὸ πρόγραμμά του. Καθὼς πλέον οἱ ἐκκλησίες δὲν αἰσθάνονται δεσμευμένες καὶ περιωρισμένες ἀπὸ πολιτικὰ περιθώρια, ἔτσι κι ἡ θεωρία τοῦ ἐθνικοσοσιαλισμοῦ δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τοὺς τοπικοὺς καταμερισμοὺς τῶν ὁμοσπόνδων κρατῶν.

Ἡ ἐθνικοσοσιαλιστικὴ ἐπιστήμη δὲν ἀνήκει στὴν ὑπηρεσία τῶν πολιτικῶν συμφερόντων τῶν κρατῶν τῆς ὁμοσπονδίας· θὰ γίνει μιὰ μέρα βασίλισσα κι' ἀρχόντισσα τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους. Ἔχει σὰν σκοπὸ νὰ διευθύνει καὶ ν' ἀναδιοργανώσει τὴν ζωὴ ἑνὸς λαοῦ· πρέπει λοιπὸν νὰ διακηρύξει μὲ κυριαρχικὸ τρόπο, τὸ δικαίωμά της νὰ περάσει πάνω ἀπὸ τὰ σύνορα ποὺ χάραξε μιὰ ἐξέλιξη ποὺ δὲν τὴν δεχόμαστε πιά. Ὅσο πιὸ ὁλοκληρωμένος θὰ εἶναι ὁ θρίαμβος τῆς θεωρίας μας, τόσο πιὸ μεγάλη θὰ εἶναι ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία ποὺ θὰ ἐξαπλωθεῖ σ' ὁλόκληρη τὴ χώρα.

ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΤΟ 1921 ΕΙΧΕ ΓΙΑ ΜΕΝΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ, ΑΠΟ ΠΟΛΛΕΣ ἀπόψεις, ἰδιαίτερη σημασία. Μόλις ἔγινα μέλος τοῦ γερμανικοῦ κόμματος, ἀνέλαβα τὸν τομέα τῆς προπαγάνδας. Θεωροῦσα τότε ὅτι αὐτὸς ὁ κλάδος ἔχει πολὺ μεγάλη σημασία. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἔσπαζαν κυριολεκτικὰ τὸ κεφάλι τους ἀναζητώντας ὀργανωτικὲς λύσεις ἀντὶ νὰ φροντίσουν νὰ προπαγανδίσουν τὶς ἀπόψεις τους. Ἡ προπαγάνδα μολοντοῦτο ἔπρεπε νὰ προηγηθεῖ κατὰ πολὺ ἀπὸ τὴν ὀργάνωση καὶ νὰ κατακτήσει πρῶτα τὸ ἀνθρώπινο ὑλικὸ ποὺ καλοῦνταν νὰ διαμορφώσει. Ἀκόμη, εἶμαι ἐχθρὸς τῆς ταχύτατης ὀργάνωσης καὶ τῆς πολὺ σχολαστικῆς. Ἀπ' αὐτὴν θὰ βγεῖ ἕνας νεκρὸς μηχανισμὸς κι ὄχι ἕνας ὀργανισμός. Γιατὶ μιὰ ὀργάνωση προϋποθέτει ἀπὸ τὴν ἴδια της τὴν ὕπαρξη, ζωὴ ὀργανικὴ κι ὀργανικὴ ἐξέλιξη. Οἱ ἰδέες ποὺ προσεταιρίζεται ἕνας ὡρισμένος ἀριθμὸς ἀτόμων ἐξαπλώνονται πάντα σὲ μιὰ τάξη καὶ ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐσωτερικὴ ὑπόσταση θὰ προέλθει ἡ ἀξιόλογησή τους. Ἀλλὰ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο πρέπει νὰ βασισθοῦμε στὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία ποὺ ἐξωθεῖ τὸ μεμονωμένο ἄτομο σὲ μιὰ ἀφηνιασμένη ἀντίσταση, ἐνστικτώδικη στὴν ἀρχή, ἐνάντια σὲ κάθε ἐξουσία. Ἔτσι ὅταν μιὰ ὀργάνωση ἐξελίσσεται μηχανικὰ ἀπὸ τὰ πάνω πρὸς τὰ κάτω, διατρέχει τοῦτο τὸν κίνδυνο: μιὰ προσωπικότητα ποὺ μιὰ μέρα θ' ἀναφανεῖ, δίχως ἀκόμη νὰ ἔχει προσαρμοσθεῖ στὴν κομματικὴ θεωρία, οὔτε ὅσο πρέπει ἱκανή, μπορεῖ νὰ ἐμποδίσει ἀπὸ ζηλοτυπία τὴν ἄνοδο στοιχείων περισσότερο ἱκανῶν. Τὸ χάσμα ποὺ θὰ δημιουργηθεῖ ἀπὸ ἕνα παρόμοιο περιστατικὸ μπορεῖ, στὴν περίπτωση κυρίως ποὺ τὸ κίνημα εἶναι καινούριο, ν' ἀποτελεῖ καταστρεπτικό.

Γι' αὐτὸν τὸ λόγο εἶναι προτιμώτερο νὰ διαδώσουμε μὲ τὴν προπαγάνδα, γιὰ ἕνα ὡρισμένο χρονικὸ διάστημα, μιὰ θεωρία καὶ πρῶτα στὰ κεντρικά της σημεῖα κι ὕστερα ν' ἀναζητήσουμε προσεχτικὰ ἀνάμεσα στὸ ἀνθρώπινο ὑλικὸ ποὺ σιγά-σιγὰ θάχει αὐξηθεῖ τοὺς «ἠγέτες-κεφαλὲς» καὶ νὰ τοὺς ἀναδείξουμε. Μπορεῖ καμιὰ φορὰ νὰ συμβεῖ,

ἄνθρωποι ἀσήμαντοι ἀπὸ ἑαυτούς τους, νὰ θεωρηθοῦν σὰν γεννημένοι *Φύρερ* *. Τότε θὰ ἦταν τέλεια λάθος ἂν ἐπιχειρούσαμε νὰ δοῦμε στὸν πλοῦτο τῶν θεωρητικῶν γνώσεων ἑνὸς ἀνθρώπου τὶς ἀπαιτούμενες χαρακτηριστικὲς ἐνδείξεις τοῦ *Φύρερ*.

Τὸ ἀντίθετο παρατηρεῖται πολὺ συχνά.

Οἱ μεγάλοι θεωρητικοὶ εἶναι πολὺ σπάνια τὸ ἴδιο μεγάλοι καὶ σὰν ὀργανωτές, ἂν ληφθεῖ ὑπ' ὄψη μας ὅτι ἡ δύναμη τοῦ θεωρητικοῦ καὶ τοῦ δημιουργοῦ ἑνὸς πολιτικοῦ προγράμματος, στηρίζεται ἀπαρέγκλητα καὶ βασικὰ στὴν γνώση καὶ στὴν καθιέρωση σωστῶν νόμων σὲ ἀφηρημένα ὅμως ἐπίπεδα, ἐνῶ ὁ ὀργανωτὴς πρέπει ἀπαραίτητα νὰ εἶναι ψυχολόγος, νὰ παίρνει δηλαδὴ τὸν ἄνθρωπο ὅπως εἶναι, νὰ τὸν ξέρει. Ὀφείλει νὰ τὸν ὑπερτιμᾶ τὸ ἴδιο, ὅπως λίγο πρέπει καὶ νὰ τὸν ὑποτιμᾶ. Τὸ ἀντίθετο, ἔχει ὑποχρέωση ν' ἀντιλαμβάνεται καὶ νὰ μετρᾶ τὴν ἀδυναμία καὶ τὴν ἀνοησία του, ὅταν θέλει νὰ δημιουργήσει ἕναν ζωντανὸ ὀργανισμὸ μιᾶς ἀδιάσπαστης ζωτικότας, ἄριστα προετοιμασμένο στὸ νὰ προπαγανδίσει μιὰ θεωρία καὶ νὰ τῆς ἀνοίξει τὸν δρόμο στὴν ἐπιτυχία.

Ἀλλὰ εἶναι ἀκόμη πιὸ σπάνιο ἕνας μεγάλος θεωρητικὸς νὰ μεταβληθεῖ σὲ μεγάλο *Φύρερ*. Τέτοιος εἶναι μονάχα καὶ πιὸ συχνὰ ὁ ταραξίας, πράγμα ποὺ πολλοὶ λίγοι μὲ διανοουμενίστικο πνεῦμα μποροῦν νὰ τὸ καταλάβουν κι ὅμως εἶναι ἀπόλυτο κατανοητό. Ἕνας ταραξίας ποὺ κατέχει τὴν ἱκανότητα νὰ ἐξαπλώσει μιὰ θεωρία στὶς μάζες, εἶναι μαζὺ καὶ ψυχολόγος, ἀκόμη κι ἂν στὸ τέλος δὲν ἀποδειχθεῖ παρὰ ἕνας δημαγωγός. Θὰ γίνει πάντα καλύτερος *Φύρερ* ἀπ' τὸν θεωρητικὸ τῆς σκέψης ποὺ ζεῖ μόνος μακρυὰ ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν κόσμο. Γιατί, εἶμαι ἡγέτης, σημαίνει, συγκινῶ, συνεπαίρνω τὶς μᾶζες. Τὸ δένδρο τῆς δημιουργίας μιᾶς θεωρίας δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τὴν ἐπιτηδειότητα τοῦ *Φύρερ*. Εἶναι τελείως ἄχρηστο νὰ συζητοῦμε σήμερα ποιὸ πρᾶγμα ἔχει μεγαλύτερη σημασία: νὰ δημιουργεῖς ἰδανικὰ καὶ σκοποὺς γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἢ νὰ πραγματοποιεῖς αὐτὰ τὰ ἰδανικά. Συμβαίνει κι ἐδῶ, τὸ ἴδιο ποὺ γίνεται καὶ μὲ τὴν ζωή: τὸ ἕνα εἶναι τέλεια ἄχρηστο καὶ δίχως νόημα, χωρὶς τὸ ἄλλο. Ἡ πιὸ θαυμαστὴ φιλοσοφικὴ θεωρία παραμένει οὐδέτερη καὶ δίχως ἀξία ἂν ὁ *Φύρερ* δὲν μπορεῖ νὰ στρέψει τὴν προσοχὴ τῆς μάζας πρὸς αὐτήν. Καὶ ἀντίστροφα, τί θὰ ἦταν ὅλη αὐτὴ ἡ «ἐμπνευσμένη» προσωπικότητα κι ἡ ὁρμὴ τοῦ *Φύρερ*, ἂν ἕνας θεωρητικὸς καλλιεργημένος δὲν βρισκόταν νὰ καθορίσει τοὺς σκοποὺς ποὺ γι' αὐτοὺς θ' ἀγωνισθεῖ ἡ

---

* *Φύρερ* = ἡγέτης, ὁδηγητής, λαῶν (Σ. τ. Μ.).

ἀνθρωπότητα; Ἀλλὰ ἡ σύζευξη θεωρητικοῦ, ὀργανωτῆ καὶ *Φύρερ* σ' ἕνα καὶ μόνο πρόσωπο εἶναι τὸ πιὸ σπάνιο πρᾶγμα ποὺ μπορεῖ νὰ βρεθεῖ πάνω σ' αὐτὴ τὴν γῆ: αὐτὴ ἡ σύζευξη ἀποτελεῖ τὴν συγκρότηση τῆς μεγαλοφυίας.

Καθὼς εἶπα καὶ παραπάνω, τὰ πρῶτα χρόνια τῆς δραστηριότητάς μου στὸ κόμμα, τ' ἀφιέρωσα στὴν προπαγάνδα. Ἔπρεπε νὰ ἐμποτίσω σιγὰ-σιγὰ μιὰ μικρὴ ὁμάδα ἀνθρώπων μὲ τὴν καινούρια θεωρία, γιὰ νὰ σχηματίσω τὸ ὑλικὸ πού, ἀργότερα, θὰ μποροῦσε ν' ἀποτελέσει τὰ πρῶτα στοιχεῖα μιᾶς ὀργάνωσης. Ἔτσι ὁ σκοπὸς τῆς προπαγάνδας ξεπερνᾶ γενικὰ τὸν σκοπὸ τῆς ὀργάνωσης.

Ἂν ἕνα κίνημα ἔχει τὴν πρόθεση ν' ἀναστατώσει τὸν κόσμο, νὰ γκρεμίσει ἕναν κόσμο καὶ νὰ χτίσει στὴν θέση του ἕναν καινούριο, μιὰ ὁλοκληρωτικὴ λάμψη πρέπει νὰ βασιλεύει στὴν καρδιὰ τῆς ἡγεσίας του, ποὺ νὰ στηρίζεται πάνω στὶς ἀκόλουθες ἀρχές: Κάθε κίνημα ποὺ θἄχει διαμορφώσει τὸ ἔμψυχο ὑλικό του, ὀφείλει νὰ τὸ χωρίσει σὲ δυὸ μέρη: Στοὺς ὀπαδοὺς καὶ στὰ μέλη.

Καθῆκον τῆς προπαγάνδας εἶναι νὰ δημιουργήσει ὀπαδοὺς καὶ τῆς ὀργάνωσης ν' ἀποκτήσει μέλη.

Ὁ ὀπαδὸς ἑνὸς κόμματος εἶναι αὐτὸς ποὺ ἐκδηλώνει τὴν συγκατάθεσή του ὡς πρὸς τὸ πρόγραμμά του· μέλος, ἐκεῖνος ποὺ ἀγωνίζεται γιὰ τὸ πρόγραμμα.

Ὁ ὀπαδὸς θὰ ὁδηγηθεῖ στὶς τάξεις τοῦ κόμματος μὲ τὴν προπαγάνδα. Τὸ μέλος θὰ ἐξωθηθεῖ ἀπὸ τὴν ὀργάνωση νὰ δράσει γιὰ τὴν προσέλκυση νέων ὀπαδῶν, ποὺ ἀπ' τὸν ἀριθμό τους θ' αὐξηθεῖ ὁ ἀριθμὸς τῶν νέων μελῶν. «Εἶμαι ὀπαδός», σημαίνει ἀναγνωρίζω παθητικὰ τὸ δίκαιο μιᾶς θεωρίας. «Εἶμαι μέλος» προϋποθέτει νὰ τὴν ἐκπροσωπῶ ἐνεργητικὰ καὶ νὰ τὴν ὑπερασπίζομαι. Ὁ χαρακτηρισμὸς ὡς ὀπαδοῦ ἑνὸς κόμματος, κάποιου ἀτόμου, τοῦ ἐπιβάλλει μιὰ ἁπλῆ προσπάθεια γνώσης· γιὰ νὰ εἶσαι μέλος χρειάζεται νὰ ἔχεις τὸ θάρρος νὰ διακηρύσσεις τὴν ἀλήθεια τῆς θεωρίας σου καὶ νὰ τὴν διαδίδεις πλατειά.

Ἐξ αἰτίας τῆς παθητικῆς μορφῆς της, αὐτὴ ἡ ἁπλῆ προσπάθεια γνώσης ταυτίζεται μὲ τὴν πλειοψηφία τῶν ἀνθρώπων ποὺ εἶναι τεμπέληδες καὶ δειλοί. Ἐνῶ τὰ μέλη ἑνὸς κόμματος ποὺ εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ σκέπτονται ἐνεργητικά, δὲν ἀποτελοῦν παρὰ τὴν μειοψηφία.

Ἡ προπαγάνδα κατὰ συνέπεια, πρέπει νὰ φροντίζει ἀδιάκοπα γιὰ τὴν προαγωγὴ αὐτῆς τῆς ἀλήθειας ποὺ βγαίνει μέσ' ἀπ' τὴ θεωρία κι ἔχει σὰ σκοπὸ νὰ κατακτᾶ ὀπαδούς· κατόπι ἡ ὀργάνωση ὀφείλει νἆναι ἀπόλυτα προσεκτικὴ προκειμένου νὰ διαλέξει τὰ νέα μέλη της ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς πιὸ ἱκανοὺς ὀπαδούς. Συνακόλουθα, ἡ προπα-

γάνδα δὲν ἔχει καμιὰ ἀνάγκη νὰ πονοκεφαλιάσει ἀναφορικὰ μὲ τὴν ἰδιαίτερη σημασία τοῦ κάθε μιανοῦ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ προσεταιρίζεται, τὴν ἱκανότητα, τὶς γνώσεις, τὴν ἐξυπνάδα τους ἢ τὸν χαρακτῆρα τους, ἀφοῦ δουλειὰ τῆς ὀργάνωσης εἶναι νὰ ἀπομονώνει μὲ πολλὴ προσοχὴ ὅλ' αὐτὰ τὰ στοιχεῖα ποὺ θὰ καταστήσουν πραγματικὰ δυνατὴ τὴν νίκη τοῦ κινήματος.

***

Ἡ προπαγάνδα ἀποσκοπεῖ στὸ νὰ εἰσαγάγει μιὰ θεωρία στὸ σύνολο τοῦ λαοῦ, ἡ ὀργάνωση δὲν θὰ συμπεριλάβει στὰ πλαίσιά της παρὰ μόνον αὐτούς, ποὺ γιὰ λόγους ψυχολογικούς, δὲν θὰ μπορέσουν νὰ βλάψουν στὴν ἐξάπλωση τῆς θεωρίας.

***

Ἡ προπαγάνδα τυπώνει στὸ μυαλὸ τῆς μάζας μιὰ θεωρία, γιὰ νὰ προετοιμάζει τὴν ὥρα τῆς νίκης, ἐνῶ ἡ ὀργάνωση ἀγωνίζεται γιὰ τὴ νίκη χάρη σὲ μιὰ συμπαγῆ ὀργανικὴ δέσμη ἕτοιμη γιὰ τὴν πάλη, ποὺ τὴν ἀποτελοῦν ἐκεῖνοι ἀπ' τοὺς ὀπαδούς της ποὺ δείχνουν ἱκανοὶ καὶ ἀποφασισμένοι νὰ ὁδηγήσουν τὴν μάχη στὴν δόξα.

***

Ἡ νίκη μιᾶς θεωρίας θὰ γίνει τόσο πιὸ εὔκολη, ὅσο ἡ προπαγάνδα της ἐξαπλωθεῖ σὲ μεγαλύτερη κλίμακα μέσα στὸ σύνολο τοῦ λαοῦ κι ὅσο ἡ ὀργάνωση — ποὺ ὀφείλει νὰ καθοδηγεῖ τὴν μάχη στὴν πράξη — θὰ εἶναι πιὸ ἀποφασιστική, πιὸ δυνατή, πιὸ ἀδιάρρηκτη.

Ἂν ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀπαδῶν δὲν εἶναι ποτὲ ἀρκετὰ μεγάλος, τότε κι ὁ ἀρίθμὸς τῶν μελῶν, εἶναι πιὸ εὔκολο νὰ εἶναι πολὺ μεγάλος, παρὰ πολὺ μικρός.

***

Ὅταν ἡ προπαγάνδα κατακλύσει ἕναν ὁλόκληρο λαὸ μὲ μιὰ θεωρία, ἡ ὀργάνωση μπορεῖ νὰ πετύχει αὐτὸ ποὺ θέλει μὲ μόνο μιὰ χούφτα ἀνθρώπους. Προπαγάνδα κι ὀργάνωση λοιπόν, ὀπαδοὶ καὶ μέλη, βρίσκονται μετὰ ἀπ' αὐτό, σὲ μιὰ σχέση ἀμοιβαῖα καθωρισμένη. Ὅσο καλύτερα θὰ ἐργασθεῖ ἡ προπαγάνδα τόσο τ' ἀποφασισμένα μέλη θὰ μποροῦν ἄφοβα νὰ περιορισθοῦν· ὅσο πιὸ μεγάλος εἶν' ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀπαδῶν, τόσο ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν μπορεῖ νἆναι

μικρὸς καὶ ἀντίθετα: ὅσο ἡ προπαγάνδα εἶναι ἐλλειπτικὴ τόσο πιὸ πολὺ ἡ ὀργάνωση πρέπει νἄναι σημαντική· ὅσο ἡ ὁμάδα τῶν ὀπαδῶν εἶναι ἀδύναμη, τόσο περισσότερο ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν πρέπει νἄναι μεγάλος, ἂν θέλει ἀκόμη νὰ ὑπολογίζει στὴν ἐπιτυχία.

***

Τὸ πρῶτον καθῆκον τῆς προπαγάνδας εἶναι νὰ κερδίσει τὰ ἄτομα ἐκεῖνα ποὺ τῆς χρειάζονταν γιὰ τὴν ἡγεσία τῆς ὀργάνωσης: τὸ πρῶτο καθῆκον τῆς ὀργάνωσης εἶναι νὰ δημιουργήσει προσωπικότητες γιὰ τὴν παράταση τῆς προπαγάνδας. Τὸ δεύτερο καθῆκον τῆς προπαγάνδας εἶναι νὰ διαλύσει τὴν τωρινὴ τάξη πραγμάτων καὶ νὰ τὴν κάνει νὰ ἀντιληφθεῖ τὴν καινούρια θεωρία, ἐνῶ καθῆκον τῆς ὀργάνωσης εἶναι ν' ἀγωνισθεῖ γιὰ τὴν ἐπιβολὴ καὶ γιὰ τὸν ὁριστικὸ θρίαμβο αὐτῆς τῆς θεωρίας.

***

Μιὰ ἐπανάσταση πετυχημένη μπορεῖ πάντα νὰ προβληθεῖ, ἂν μιὰ καινούρια θεώρηση τοῦ κόσμου προσφερθεῖ στὸ λαὸ ποὺ ὑποφέρει κι ἂν ἡ κεντρικὴ ὀργάνωση — δηλαδὴ τὸ κίνημα — ἔχει συμπεριλάβει τὸ «μίνιμουμ» τῶν ἀπόλυτα ἀπαραίτητων ἀνθρώπων γιὰ ν' ἀπασχολήσει στὰ νευραλγικὰ κέντρα τοῦ κράτους.

Μὲ ἄλλα λόγια:

Σὲ κάθε κίνημα ἀληθινὰ μεγαλόπνοο, ποὺ ἀποσκοπεῖ νὰ συνταράξει τὸν κόσμο, ἡ προπαγάνδα ὀφείλει πρῶτα νὰ ἐξαπλώσει τὴν θεωρία του. Ἀκούραστα θὰ φροντίσει νὰ κάνει ξεκάθαρες τὶς καινούριες ἰδέες καὶ νὰ τὶς ἐπιβάλλει στὸ πλῆθος, ἢ τουλάχιστον νὰ γκρεμίσει τὶς παλιές. Δεδομένου ὅτι αὐτὴ ἡ προπαγάνδα πρέπει νὰ διαθέτει μιὰ «σπονδυλικὴ στήλη», ἡ θεωρία ὀφείλει νὰ ἀντικειμενοποιηθεῖ σὲ μιὰ ὀργάνωση. Κι ἡ ὀργάνωση διαλέγει τὰ μέλη της ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς ὀπαδούς της ποὺ κερδήθηκαν μὲ τὴν προπαγάνδα. Αὐτὴ ἡ ὀργάνωση θὰ αὐξηθεῖ τόσο πιὸ γρήγορα, ὅσο ἡ προπαγάνδα εἶναι πιὸ πολὺ ἐξαπλωμένη, κι αὐτὴ ἡ προπαγάνδα θὰ ἐργαστεῖ τόσο καλύτερα, ὅσο ἡ ὀργάνωση ποὺ εἶναι πίσω της εἶναι πιὸ ἰσχυρὴ κι ἀπαραβίαστη.

Τὸ ἀνώτατο καθῆκον τῆς ὀργάνωσης σύγκειται στὸ νὰ φροντίζει ὥστε νὰ μὴ σημειώνονται ἐσωτερικοί, κατὰ κάποιον τρόπο, διχασμοί, ἀνάμεσα στὰ μέλη τοῦ κινήματος, ποὺ θὰ ὁδηγήσουν σὲ ρήξεις καὶ συνακόλουθα σὲ μείωση τῆς δραστηριότητας στοὺς κόλπους τοῦ κινήματος· ἀκόμη νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ νὰ μὴν ἀτονήσει τὸ ἀγωνιστικὸ

πνεῦμα ἀλλὰ ν' ἀνανεώνεται καὶ νὰ δυναμώνει ὁλοένα καὶ περισσότερο. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν, μετὰ ἀπ' αὐτά, δὲν χρειάζεται νὰ αὐξάνεται ἀδιάκοπα· τὸ ἀντίθετο: μονάχα μιὰ περιωρισμένη ὁμάδα ἐκλεκτῶν ἀποδείχνεται δραστήρια καὶ τολμηρή· ἕνα κίνημα ποὺ ἡ ὀργάνωσή του θ' αὔξαινε σὲ ὄγκο δίχως σταματιμό, μιὰ μέρα, ἐξαιτίας τούτου, θάφτανε στὸ σημεῖο νὰ χάσει τὴν πρώτη της δύναμη. Οἱ πληθωρικὲς ὀργανώσεις χάνουν λίγο-λίγο ἀπ' τὴν μαχητικότητά τους καὶ δὲν εἶναι πιὰ σὲ θέση νὰ διατηρήσουν μὲ σιγουριὰ καὶ πνεῦμα ἀποφασιστικότητας τὴν ἐξάπλωση τῆς θεωρίας.

Ὅσο μιὰ θεωρία εἶναι πλούσια καὶ γόνιμη σὲ ἐπαναστατικὰ πάθη, τόσο πιὸ πολὺ προπαγανδιστές της πρέπει ν' ἀναπτύξουν δράση, δεδομένου ὅτι ἡ ἀνατρεπτικὴ δύναμη μιᾶς τέτοιας θεωρίας, διακινδυνεύει ν' ἀπομακρύνει τοὺς δειλοὺς μικροαστούς. Μπορεῖ, βαθειὰ μέσα τους νὰ αἰστάνονται ὅτι ἀνήκουν σ' αὐτὴ τὴ θεωρία, ἀλλὰ θὰ τὸ ἀρνηθοῦν ἀνοιχτὰ ὅποτε τοὺς δοθεῖ ἡ εὐκαιρία.

Γι' αὐτὸ ἡ ὀργάνωση ποὺ στηρίζεται σὲ μιὰν ἀληθινὰ ἐπαναστατικὴ θεωρία δὲν ὀνομάζει μέλη της παρὰ τοὺς πιὸ δραστήριους ὀπαδούς της. Μ' αὐτὴν τὴν δραστηριότητα, ἐγγυημένη ἀπὸ μιὰ φυσικὴ ἐκλογή, καθορίζονται κι ἀπ' αὐτὴν ἐξαρτῶνται οἱ συνθῆκες τῆς ἐξωτερικῆς προπαγάνδας τοῦ κινήματος καθὼς κι ἡ νικηφόρα μάχη γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς θεωρίας του.

Ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος ποὺ μπορεῖ ν' ἀπειλήσει ἕνα κίνημα εἶναι ἡ ἀνώμαλη αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν του ἀφοῦ προηγηθεῖ μιὰ γρήγορη ἐπιτυχία. Τό κίνημα ὅσον καιρὸ εἶναι ὑποχρεωμένο νὰ μάχεται σκληρά, θεωρεῖται ἀπαγορευμένο ἀπὸ τοὺς δειλοὺς καὶ τοὺς κατὰ βάθος ἐγωιστές. Παρ' ὅλα αὐτά, ὅλοι ἐτοῦτοι ἐπιζητοῦν ν' ἀποκτήσουν γρήγορα τὴν ἰδιότητα τοῦ μέλους, ὅταν τὸ κόμμα, στὴν ἐξέλιξή του κατακτήσει κι ἐπιβεβαιώσει τὴν ἐπιτυχία του.

Σ' αὐτὸ τὸ γεγονὸς μποροῦμε ν' ἀποδώσουμε τὸ φαινόμενο ὅτι πολλὰ νικηφόρα κινήματα, μένουν ξαφνικὰ πίσω μετὰ τὴν ὁριστικὴ ἐπιτυχία τους, τὴν ὑπέρτατη πραγματοποίηση τῶν σκοπῶν τους καὶ πέφτοντας σ' ἕναν ἐσωτερικὸ μαρασμό, σταματοῦν τὸν ἀγῶνα κι ἐκφυλίζονται. Μόλις ἕνα κόμμα καταγάγει τὴν πρώτη του νίκη, εἰσχωροῦν στὴν ὀργάνωσή του, στοιχεῖα ἀνάξια καὶ δειλά, ὥσπου τελικὰ αὐτὴ ἡ πλειοψηφία τῶν δειλῶν κατακαλύπτει τὰ μαχητικὰ μέλη. Καταφέρνουν ν' ἀναστρέψουν τοὺς σκοποὺς τοῦ κόμματος καὶ νὰ τοὺς προσαρμόσουν στὰ ἴδια τὰ δικά τους συμφέροντα, τὸ κατεβάζουν στὰ ἐπίπεδα τοῦ δικοῦ τους φτηνοῦ ἡρωισμοῦ καὶ δὲν κάνουν πιὰ τίποτα γιὰ νὰ ὁλοκληρώσουν τὴν νίκη τῆς βασικῆς θεωρίας. Ὁ φανατισμὸς καταπέφτει τότε, ἡ ἀγωνιστικὴ δύναμη παραλύει, ἡ κα-

θώς συνηθίζει πολύ δίκαια νά ἐκφράζεται ὁ ἀστικός κόσμος σέ παρόμοιες περιπτώσεις: «τό κόμμα αὐτό ἔβαλε πιά νερό στό κρασί του». Καί μπορεῖ νά πρόκειται γιά τήν καλύτερη θεωρία ἀπό τίς πιό καλές σ' αὐτό τόν κόσμο.

'Ακόμη εἶναι ἀπαραίτητο γιά ἕνα κίνημα, ἀπό ἀνάγκη νά διαφυλαχτεῖ αὐτό τό ἴδιο, νά κλείσει τίς πόρτες του στό πλῆθος μόλις ἡ πλάστιγγα τῆς ἐπιτυχίας γύρει πρός τό μέρος του, καί νά φροντίσει ὥστε στό μέλλον ἡ αὔξηση τῶν ὀργανωτικῶν μελῶν του νά γίνει μέ ἀμέριστη προσοχή καί βαθύτατη ἐνδελέχεια. Μόνο κατ' αὐτό τόν τρόπο τό κίνημα θά μπορέσει νά διατηρήσει ἀνέπαφη τήν στάθμη του, πάντα καινούρια καί ὑγιῆ. Πρέπει ἡ στάθμη αὐτή, νά εἶναι ἐκείνη πού θά ὁδηγήσει τό κίνημα, δηλαδή θά τό φέρει, σάν ἀντίβαρο Κι Ισοζύγιο τῆς δύναμης, νά κάμει τίς ἀπαραίτητες ἐνέργειες γιά τήν πρακτική ἐφαρμογή τῆς θεωρίας. Στηριζόμενη πάνω στούς ἱδρυτικούς καί βασικούς ὅρους τοῦ κινήματος, ἡ ὀργάνωση ἔχει καθῆκον, ὄχι μονάχα νά κατοχυρώσει τίς θέσεις του, πού ἀνάγονται στόν θεωρητικό τομέα, ἀλλ' ἀκόμη καί νά ἐγκαταστήσει ἕναν κεντρικό ὀργανισμό πού θά τίς διευθύνει. Κι αὐτό ὥσπου οἱ βασικοί κανόνες καί τά κηρύγματα τοῦ κόμματος, μπορέσουν νά γίνουν τά θεμέλια κι ἡ οὐσία ἀκόμη τοῦ καινούριου κράτους. Τότε μονάχα, ἡ ἴδια ἡ συγκρότηση αὐτοῦ τοῦ κράτους, μέ τή βοήθεια τοῦ Κομματικοῦ πνεύματος, θά μπορέσει ν' ἀφομοιώσει ἐλεύθερα κάθε ἐσωτερική διαμάχη. Στήν πραγματικότητα δέν πρόκειται γιά καθαρά ἀνθρώπινες ἀπόψεις, γιά ἕνα ἐλεύθερο παιχνίδι καί γι' ἀναμέτρηση δυνάμεων, δίχως ἀμφιβολία φανερῶν, ἀλλά γιά γεγονότα πού δύσκολα μπορεῖς νά τά προδικάσεις μελλοντικά.

Ὅλα τά μεγάλα κινήματα, πολιτικά ἤ θρησκευτικά, ὀφείλουν τήν παντοδύναμη ἐπιτυχία τους στήν γνώση καί στήν ἐφαρμογή αὐτῶν τῶν ἀρχῶν. Κάθε ἐπιτυχία πού διαρκεῖ μέσα στό χρόνο δέν μπορεῖ νά γίνει κατανοητή δίχως τήν τήρηση αὐτῶν τῶν κανόνων.

***

Ὅσον καιρό εἶχα τήν διεύθυνση τῆς προπαγάνδας τοῦ κόμματος, προσπάθησα ὄχι μόνο νά προετοιμάσω τό ἔδαφος γιά τήν ἐξωτερική μορφή τοῦ κινήματος, ἀλλ' ἀκόμη, μέ μιά ἀπόλυτη αὐστηρότητα, νά φροντίσω ὥστε ἡ ὀργάνωση νά μή συμπεριλάβει παρά μόνο στοιχεῖα μέ ἀξία. Ὅσο πιό πολύ ἤμουν σκληρός κι ὅσο περισσότερο χρησιμοποίησα τό μαστίγιο, τόσο πιό πολύ ἡ προπαγάνδα μου τρόμαζε, ἀπομάκρυνε τούς ἀδύνατους καί τούς διστακτικούς στόν χαρα-

κτήρα κι έμπόδιζε τήν εϊσοδό τους στό πρώτο πλάνο τής όργάνωσής μας. Έμεναν ϊσως άπλοί όπαδοί καί στήν περίπτωση αύτή δέν ϋψωναν τή φωνή τους, διατηρώντας μιά σιωπηλή παραδοχή. Πόσες χιλιάδες άνθρωποι δέν μέ εϊχαν τότε διαβεβαιώσει ότι ήταν άπόλυτα σύμφωνοι σέ όλα μαζί μου καί μολοντούτο σέ καμιά περίπτωση δέν μπορούσαν νά γίνουν μέλη. Τό κίνημα ήταν τόσο σκληρό, έλεγαν, πού μιά συνεργασία τους σάν μέλη θά τούς έξέθετε σέ πολύ δυσάρεστες διενέξεις ή καί σέ κινδύνους, άλλά παρ' όλα αύτά δέν μπορούσαν αύτοί οί τίμιοι καί σοβαροί άστοί νά παραμερισθούν μιά καί πίστευαν άπό καρδιάς στην ύπόθεσή μας.

Έτσι εϊχαν τά πράγματα τότε.

Άν αύτοί οί άνθρωποι πού, έσωτερικά, δέν ήσαν διατεθειμένοι νά μεταβληθούν σέ έπαναστάτες όπαδούς τών άκρων, έρχονταν τότε στό κόμμα μας σάν μέλη, θά εϊχαμε σίγουρα γίνει ένας οίκτρός πολιτικός όργανισμός, άλλά ποτέ ένα άγωνιστικό κίνημα νέο καί γεμάτο ζωή.

Τό ζωντανό καί μαχητικό πνεύμα πού έδωσα τότε στήν προπαγάνδα μας, ένίσχυσε καί έξασφάλισε τίς έξτρεμιστικές ένέργειες τού κινήματός μας δεδομένου ότι, μόνο άληθινοί έξτρεμιστές—έξω άπό ώρισμένες έλάχιστες περιπτώσεις—συνεργάστηκαν μαζί μου σάν μέλη.

Κατ' αύτόν τόν τρόπο ή προπαγάνδα μου άποδείχτηκε τόσο άποτελεσματική, ώστε σ' ένα πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, έκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι, μάς έδιναν άπό μέσα τους δίκιο καί εύχονταν τήν νίκη μας, καί προσωπικά ήταν τόσο δειλοί γιά νά κάνουν θυσίες συμμετέχοντας στόν άγώνα μας.

Ώς τά μέσα τού 1921, ή δράση μας, καθαρά στραμμένη στήν στρατολόγηση, στάθηκε χρήσιμη γιά τό κίνημά μας. Ίδιαίτερα περιστατικά πού συνέβησαν στό τέλος τού καλοκαιριού έκείνης τής χρονιάς, κατέστησαν άπαραίτητη τήν προσαρμογή τής προπαγάνδας στήν όργάνωση.

Μιά όμάδα όνειροπόλων ρατσιστών, έπιχείρησε κάτω άπ' τήν ήγεσία καί τήν ένεργό συμμετοχή τού τότε προέδρου τού κόμματος, νά καταλάβει τήν έξουσία καί τήν διεύθυνση τού κινήματος, ύποχρεώνοντάς με γιά νά διαλύσω αύτή τήν μικρή συνομωσία νά συγκαλέσω μιά γενική συνέλευση καί νά ζητήσω νά μού παραχωρηθούν άπεριόριστα δικαιώματα πάνω στήν έκπροσώπηση τού συνόλου τού κινήματος.

Ταυτόχρονα, άποφασίστηκε ή άποδοχή ένός καινούριου καταστατικού πού άποστερούσε άπό τόν πρώτο πρόεδρο τού κινήματος τήν άπόλυτη ύπευθυνότητα, καταλύοντας τίς ώς τότε άποφάσεις τής

ἡγεσίας καὶ τοποθετώντας στὴ θέση τους, ἕνα σύστημα καταμερισμοῦ τῆς δουλειᾶς, ποὺ ἀργότερα καὶ μέχρι σήμερα ἀποδείχτηκε ἀπόλυτα ἀποτελεσματικό.

Ἀπὸ τὴν 1η Αὐγούστου 1921, ἀνάλαβα αὐτὴ τὴν ἀναδιοργάνωση τοῦ κινήματος μὲ τὴν βοήθεια καὶ τὴν συμπαράσταση μιᾶς ὁμάδας ἐπιλέκτων μελῶν· γι' αὐτοὺς νομίζω πὼς εἶναι ἀπαραίτητο ν' ἀσχοληθῶ σὲ ἄλλο σημεῖο τοῦ βιβλίου.

Γιὰ νὰ δώσω, ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς ὀργάνωσης, κάποιαν ἀξία, στ' ἀποτελέσματα τῆς προπαγάνδας καὶ νὰ τὰ ἐφαρμόσω σὲ στέρεες βάσεις,—ἔπρεπε νὰ καθαρίσω τὸν τόπο ἀπὸ μερικούς,—μιὰ σειρὰ ὁλόκληρη, συνήθειες ποὺ ἦταν ὡς τότε παραδεκτὲς καὶ νὰ φέρω ξανὰ ἀπ' τὴν ἀρχὴ στὴν ἐπιφάνεια, τὶς προγραμματικὲς ἐκεῖνες ἐπιδιώξεις ποὺ κανένα ὡς τότε κόμμα ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα δὲν εἶχε προσεταιριστεῖ.

Στὰ δύο αὐτὰ χρόνια πρίν, 1919 καὶ 1920 τὸ κίνημα διευθύνονταν ἀπὸ μιὰ Ἐπιτροπὴ ποὺ ἐκλεγόταν ἀπ' τὸ σύνολο, στὴν γενικὴ συνέλευση, τῶν μελῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπαρτιζόταν ἀπὸ ἕνα πρῶτο κι ἕνα δεύτερο ταμία, πρῶτο καὶ δεύτερο γραμματέα καὶ ἐπικεφαλῆς της ἦταν ἕνας πρόεδρος κι ἕνας ἀντιπρόεδρος. Ἐδῶ πρέπει νὰ προστεθεῖ μιὰ ἀντιπροσωπεία τῶν μελῶν, ὁ ἀρχηγὸς τῆς προπαγάνδας καὶ διάφοροι πρόεδροι.

Αὐτὴ ἡ Ἐπιτροπὴ ἦταν ἡ προσωποποίηση—ὅσο κωμικὸ κι ἂν φαίνεται κάτι τέτοιο—αὐτοῦ ἀκριβῶς ποὺ πολεμοῦσε μὲ τόση λύσσα, τοὺ κοινοβουλευτισμοῦ. Γιατὶ κι ἐδῶ εἴχαμε τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ἴδιου συστήματος ποὺ ἐπικρατοῦσε ἀπ' τὸ πιὸ μικρὸ χωριὸ ὣς τὴν πιὸ μεγάλη διοικητικὴ διαίρεση, τὶς ἐπαρχίες, τὰ κράτη, κι ὣς τὴν κυβέρνηση τὴν ἴδια· ἑνὸς συστήματος δηλαδὴ ποὺ ἐξαιτίας του ὅλοι ὑποφέραμε.

Ἦταν λοιπὸν ἀπόλυτα ἀπαραίτητο νὰ προχωρήσουμε σὲ μιὰν ἀλλαγὴ ἂν δὲν θέλαμε τὸ κίνημα, μὲ τὶς κακὲς αὐτὲς βάσεις τῆς ἐσωτερικῆς ὀργάνωσής του, νὰ διαλυθεῖ καὶ νὰ τσακιστεῖ γιὰ πάντα, ἢ νὰ γίνει τελικὰ ἀνίκανο γιὰ τὴν τελείωση τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς του.

Οἱ συνελεύσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ καθορίζονταν ἀπὸ ἕνα πρωτόκολλο καὶ ποὺ οἱ ἀποφάσεις της παίρνονταν μετὰ ἀπὸ ψηφοφορία, ἔμοιαζαν μ' ἕνα μικρὸ κοινοβούλιο. Ἡ προσωπικὴ ἀξία κι' ἡ ὑπευθυνότητα, οὔτε ποὺ λογαριάζονταν διόλου. Βασίλευε κι ἐκεῖ ἡ ἴδια παρανόηση κι ἡ ἴδια ἔλλειψη λογικῆς, καθὼς στὸ σῶμα τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ κράτους. Ἐκλέγονταν γι' αὐτὴ τὴν Ἐπιτροπὴ ἄνθρωποι ποὺ θὰ κρατοῦσαν τὰ πρακτικά, ἄνθρωποι γιὰ τὸ ταμεῖο, ἄλλοι ποὺ θᾶχαν τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν ἐγγραφὴ νέων μελῶν, ἄλλοι γιὰ τὴν προπαγάνδα κι ἄλλοι, ὁ θεὸς ξέρει γιατί· καὶ τελικὰ ὅλο

αὐτὸ τὸ συνοθύλευμα ἔπρεπε νὰ πάρει θέση γιὰ κάθε ειδικὸ πρόβλημα ποὺ θὰ παρουσιαζόταν καὶ ν' ἀποφασίσει μὲ ψηφοφορία. Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος ποὔχε ἀναλάβει τὴν προπαγάνδα ψήφιζε γιὰ κάποιο οἰκονομικὸ θέμα· ὁ ταμίας ψήφιζε γιὰ ὀργανωτικὰ θέματα· ὁ ὀργανωτὴς ψήφιζε γιὰ τὰ ζητήματα τῆς γραμματείας κ.τ.λ.

Γιατί λοιπὸν νἄχουμε ξεχωριστὸν ἄνθρωπο γιὰ τὴν προπαγάνδα, ἀφοῦ οἱ ταμίες, οἱ γραμματικοὶ κι οἱ πολιτικοὶ καθοδηγητὲς κ.τ.λ. εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ κρίνουν τὰ θέματα ποὺ τὸν ἀφοροῦσαν; Αὐτὸ θὰ φαινόταν στὸν πρῶτο ἄνθρωπο ποὺ σκέπτεται καθαρά, τὸ ἴδιο ἀκατανόητο, ὅσο, ἂν σὲ μιὰ μεγάλη βιομηχανία, ὁ διευθυντὴς ἀνακατεύονταν μὲ ζητήματα τεχνικῆς στὴν παραγωγή, ἢ ἀντίθετα οἱ μηχανικοὶ εἶχαν ν' ἀποφασίσουν γιὰ διοικητικὰ θέματα.

Δὲν μπόρεσα νὰ συνταχθῶ μ' αὐτὴ τὴν ἀνοησία καὶ σὲ πολὺ λίγο χρονικὸ διάστημα ἄρχισα νὰ μὴ πηγαίνω στὶς συνελεύσεις. Ἔκανα τὴν προπαγάνδα μου κι αὐτὸ ἦταν ἀρκετό. Μολοντοῦτο ἀντιστεκόμουνα κάθε φορὰ ποὺ ὁ πρῶτος τυχαῖος ἀνίκανος ζητοῦσε ν' ἀνακατευτεῖ σὲ θέματα ποὺ μὲ ἀφοροῦσαν. Ὅπως κι ἐγὼ τὸ ἴδιο προσεχτικὰ ἀπόφευγα νὰ ἐπέμβω στὶς ὑποθέσεις τῶν ἄλλων.

Μόλις ἔγινε ἀποδεκτὸ τὸ καινούριο καταστατικὸ κι ἀνάλαβα τὴ θέση τοῦ πρώτου προέδρου ἐνῶ ταυτόχρονα πῆρα στὰ χέρια μου τὴν ἀναγκαία ἐξουσία καὶ τὰ ἀνάλογα δικαιώματα, αὐτὴ ἡ ἀνοησία σταμάτησε ἀμέσως. Στὴν θέση τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς, ὀρθώθηκε ἡ δική μου ἀπόλυτη ὑπευθυνότητα.

Ὁ πρῶτος πρόεδρος εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴν ὅλη ἡγεσία τοῦ κινήματος. Κατανέμει τὶς δυνάμεις τῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ εἶναι κάτω ἀπ' τὴν καθοδήγησή του καὶ βρίσκει τοὺς ἀπαραίτητους συνεργάτες γιὰ τὴν δουλειά του. Καθένας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κυρίους εἶναι ὑπεύθυνος ἀμετάκκλητα, γιὰ τὴν δουλειὰ ποὺ τοῦ ἀναθέτουν. Δὲν ὑπόκειται παρὰ στὸν ἔλεγχο τοῦ πρώτου προέδρου ποὺ ὀφείλει μὲ τὴ σειρά του νὰ φροντίζει γιὰ τὴν κοινὴ δράση ὅλων, σχετικὰ μὲ τὴν ἐκλογὴ τῶν ἀτόμων καθὼς καὶ μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν κοινῶν ἀποφάσεων ποὺ ἡ συλλογικὴ δουλειὰ καθορίζει.

Αὐτὴ ἡ ἀναγκαιότητα μιᾶς ἀπόλυτης ὑπευθυνότητας ἔγινε σιγὰ-σιγὰ φανερὴ στὰ μέλη τοῦ κινήματος, τουλάχιστον ὅσον ἀφορᾶ τὴν καθοδήγηση τοῦ κόμματος. Στὰ μικρὰ τμήματα κι ἴσως ἀκόμη καὶ στὶς ἐπαρχίες, θὰ περάσει πολὺς καιρὸς γιὰ νὰ γίνουν παραδεκτὲς αὐτὲς οἱ ἀρχὲς δεδομένου ὅτι, καθὼς εἶναι φυσικό, οἱ «μικρόκαρδοι» κι οἱ δειλοὶ θ' ἀμύνονται πάντα: γι' αὐτοὺς ἡ προσωπικὴ εὐθύνη πάνω στὴ δουλειὰ εἶναι δυσάρεστη· θὰ αἰσθάνονται πάντα πιὸ ἐλεύθεροι κι ἀνακουφισμένοι ἄν, γιὰ κάθε συμαίνουσα ἀπόφασή τους, κα-

λύπτονταν ἀπ' τὴν πλειοψηφία τῆς ὑποτιθέμενης ἐπιτροπῆς. Ὅμως ἔκρινα ἀπαραίτητο ὅτι ἔπρεπε νὰ πάρω θέση μὲ ἐξαιρετικὴ βιαιότητα ἐνάντια σὲ μιὰ τέτοια συνήθεια, νὰ μὴ κάνω καμιὰ παραχώρηση στὸν φόβο τῆς εὐθήνης καὶ νὰ στραφῶ πρὸς τὴν γνώση τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς παντοδυναμίας τοῦ *Φῦρερ*, ἀφοῦ πιὰ θάχει τοποθετηθεῖ στὴν θέση τοῦ *Φῦρερ*, ὁ ἄνθρωπος ποὺ πραγματικὰ θ' ἀξίζει νὰ τὴν καταλάβει.

Ἀλλὰ ἕνα κίνημα ποὺ θέλει νὰ καταπολεμήσει τὴν ἀνοησία τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ πρέπει πρῶτ' ἀπ' ὅλα ν' ἀπαλλαγεῖ ἀπ' αὐτόν. Μόνο πάνω σ' αὐτὴ τὴ βάση μπορεῖ ἕνα κίνημα νὰ γίνει ἰσχυρὸ γιὰ τὸν ἀγῶνα ποὺ θὰ ἀναλάβει.

Ἕνα κίνημα ποὺ, στὴν ἐποχὴ τῆς κυριαρχίας τῆς πλειοψηφίας, στηρίζεται βασικὰ στὴν ὑπευθυνότητα καὶ στὸ ἀξίωμα τῆς σκέψης τοῦ *Φῦρερ*, θ' ἀνατρέψει μιὰ μέρα μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια τὴν ὧς τότε κατάσταση καὶ θὰ νικήσει.

Αὐτὴ ἡ ἄποψη ὡδήγησε, τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ κόμματος, σὲ μιὰ πλήρη ἀναδιοργάνωση. Καὶ στὴν λογική της τελείωση εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα, τὸν τέλειο διαχωρισμὸ τῶν οἰκονομικῶν θεμάτων ἀπὸ τὴν γενικὴ πολιτικὴ καθοδήγηση. Ἡ ἰδέα τῆς ὑπευθυνότητας ξαπλώθηκε γρήγορα στὸ σύνολο τῆς κομματικῆς δραστηριότητας καὶ τὴν ἔκανε πιὸ ἀποφασιστική, ἀπελευθερόνοντας ταυτόχρονα ἀπὸ κάθε πολιτικὴ ἐπίδραση τὸν οἰκονομικὸ τομέα καὶ ἀντίθετα.

Ὅταν τὸ φθινόπωρο τοῦ 1919 ἔγινα μέλος τοῦ κόμματος ποὺ ἀριθμοῦσε τότε μαζὺ μὲ μένα ἄλλα ἔξη ἄτομα, δὲν εἶχε οὔτε μόνιμη ἔδρα, οὔτε ὑπάλληλο, οὔτε καταστατικό, οὔτε φίρμα, ἀλλ' οὔτε καὶ χαρτὶ γιὰ γράψιμο. Ἡ ἕδρα τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐκεῖ ὅπου συνεδρίαζε ἦταν τότε μιὰ ταβέρνα στὴν Χέρενστράσσε κι ἀργότερα τὸ καφενεῖο *Ἄμ Καστέιγ*. Ἡ κατάσταση ἦταν ἀφόρητη. Σὲ λίγον καιρὸ ἄρχισα δουλειὰ καὶ βγῆκα νὰ ψάχνω ὅλα τὰ ἐστιατόρια καὶ τὶς ταβέρνες τοῦ Μονάχου, μὲ σκοπὸ νὰ νοικιάσω μιὰ εἰδικὴ αἴθουσα ἢ ἕναν ὁποιοδήποτε χῶρο γιὰ τὸ κόμμα. Στὴν παλιὰ μπυραρία τοῦ Στέρνεκερ, στὴν ὁδὸ Τάλ, ὑπῆρχε ἕνα μικρὸ ὑπόγειο δωμάτιο, παλιὸ καπηλειὸ ἀπ' τὴν ἐποχὴ τῆς Ἁγίας Βαυαρικῆς Αὐτοκρατορίας. Ἦταν σκοτεινὸ καὶ μελαγχολικὸ καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸν λόγο ταίριαζε στὸν πρωτινὸ προορισμό του, ἐνῶ ἡ καινούρια διεύθυνση τοῦ μαγαζιοῦ τὸ εἶχε βγάλει στὴν ἀχρηστεία. Ὁ μικρὸς δρόμος ποὺ σ' αὐτὸν ἔβλεπε τὸ μοναδικό του παράθυρο, ἦταν τόσο στενὸς πού, ἀκόμη καὶ στὶς πιὸ ἡλιόλουστες μέρες τοῦ καλοκαιριοῦ, τὸ δωμάτιο ἔμενε σκοτεινὸ καὶ πένθιμο. Ἐκεῖ ἐγκαταστήσαμε τὰ πρῶτα γραφεῖα μας. Καθὼς τὸ νοῖκι ποὺ πληρώναμε τὸ μῆνα ἦταν μονάχα 50 μάρ-

κα, (κι ὅμως ἐμεῖς τὸ θεωρούσαμε νἄχουμε σπουδαῖες ἀπαιτήσεις), οὔτε νὰ παραπονεθοῦμε ἐπειδὴ μόλις πρὶν ἐγκατασταθοῦμε ἔβγαλαν τὰ ἐπισανιδώματα τῶν τοίχων τῆς παλιᾶς ἐποχῆς, ἔτσι ποὺ τὸ δωμάτιο ἔφτασε νὰ μοιάζει περισσότερο μὲ τάφο παρὰ μὲ γραφεῖο.

Κι αὐτὸ ἦταν μολοντοῦτο μιὰ τεράστια πρόοδος. Σιγὰ - σιγὰ βάλαμε ἠλεκτρικὸ κι ἀργότερα τηλέφωνο. Μετὰ ἦρθε ἕνα τραπέζι καὶ μερικὲς καρέκλες δανεικές, τέλος μιὰ ἐταζέρα καὶ λίγο ἀργότερα ἀκόμη ἕνα ντουλάπι· δυὸ μικροὶ μπουφέδες ποὺ ἀνῆκαν στὸν ἰδιοκτήτη μας, ἔμελλαν νὰ χρησιμοποιηθοῦν γιὰ νὰ φυλάγουμε τὶς προκηρύξεις τὶς ἀφίσσες κ.τ.λ.

Τὸ σύστημα ποὺ ἐφαρμόζονταν ὡς τότε, ἡ σύγκληση δηλαδὴ τῆς Ἐπιτροπῆς μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα δὲν μποροῦσε νὰ διαρκέσει. Χρειαζόμασταν ἕναν ὑπάλληλο ποὺ νὰ τὸν πληρώνει τὸ κόμμα γιά, νὰ διεκπεραιώνει τὶς τρέχουσες δουλειές.

Αὐτὸ ἦταν τὸ πιὸ δύσκολο. Τὸ κόμμα ἀριθμοῦσε ἀκόμη τότε τόσο λίγα μέλη, ὥστε χρειάζονταν ὁλόκληρη τέχνη γιὰ νὰ ἀνακαλύψεις ἀνάμεσά τους τὸν κατάλληλο ἄνθρωπο ποὺ θὰ μποροῦσε μὲ ἐλάχιστες προσωπικὲς ἀπαιτήσεις νὰ ἱκανοποιήσει τὶς πολυποίκιλες ἀνάγκες τοῦ κόμματος.

Ὁ πρῶτος γραμματέας τοῦ κόμματος ἦταν ἕνας παλιὸς στρατιώτης, ἕνας ἀπ' τοὺς συναδέλφους μου στὸ μέτωπο, ὁ Σοῦσσλερ. Ἐρχόταν στὴν ἀρχὴ κάθε μέρα ἀπ' τὶς 6 ὡς τὶς 8 στὸ καινούριο μας γραφεῖο, μετὰ ἀπ' τὶς 6 ὡς τὶς 8 καὶ τέλος ὁλόκληρο τὸ ἀπομεσήμερο ὡς τὸ βράδυ· σὲ λίγον καιρὸ εἶχε τόση δουλειὰ ὥστε γιὰ νὰ τὴν τελειώσει χρειαζόταν ν' ἀρχίσει ἀπὸ νωρὶς τὸ πρωὶ ὡς ἀργὰ τὴ νύχτα. Ἦταν ἀληθινὰ προικισμένος καὶ ἀπόλυτα τίμιος ἄνθρωπος: δὲν ἤξερε τί θὰ πεῖ κούραση κι ἦταν πιστὰ ἀφοσιωμένος στὸ κίνημα. Ὁ Σοῦσσλερ ἔφερε μαζύ του καὶ μιὰ μικρὴ γραφομηχανὴ ποὺ ἦταν ἰδιοκτησία του. Αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτο ὄργανο ποὺ μπῆκε στὴν ὑπηρεσία τοῦ κινήματός μας. Κατόπιν τὴν ἀγόρασε τὸ κόμμα μὲ τὴν συνεισφορὰ τῶν μελῶν. Ἕνα μικρὸ χρωματοκιβώτιο μᾶς ἦταν ἀπαραίτητο γιὰ νὰ προφυλάξουμε ἀπ' τοὺς κλέφτες τοὺς φακέλλους καὶ τὰ ἀτομικὰ βιβλιάρια τῶν μελῶν μας. Δὲν τὸ θέλαμε γιὰ νὰ κρύψουμε κεῖ μέσα χρήματα, ποὺ ἄλλωστε δὲν εἴχαμε. Τὸ ἀντίθετο εἴμασταν τόσα φτωχοί, ὥστε πολλὲς φορὲς ἀναγκαζόμουνα νὰ ξοδεύω τὶς μικρές μου οἰκονομίες.

Ἑνάμιση χρόνο ἀργότερα, τὸ γραφεῖο μας ἔγινε πολὺ μικρὸ καὶ μᾶς ἦταν ἀπόλυτη ἀνάγκη ἡ μετακόμιση σ' ἕναν καινούριο χῶρο, στὴν Κορνέλιους Στράσσε. Κι ἐκεῖ ἐπρόκειτο γιὰ τὸ πίσω κτίσμα μιᾶς ταβέρνας· δὲν εἴχαμε ὅμως τώρα μόνο ἕνα δωμάτιο, ἀλλὰ τρία καὶ

μιὰ μεγάλη αἴθουσα μ' ἕνα γκισέ. Μείναμε σ' αὐτὰ τὰ γραφεῖα ὡς τὸν Νοέμβρη τοῦ 1923.

Τὸν Δεκέμβρη τοῦ 1920 πραγματοποιήθηκε ἡ ἀγορὰ τοῦ *Βόλκισερ Μπέομπαχτερ*. Αὐτὴ ἡ ἐφημερίδα ποὺ ὑποστήριζε γενικὰ τοὺς «ντεζιντεράτα» ρατσιστές, μεταβλήθηκε σὲ ὄργανο τοῦ καινούριου ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κόμματος. Ἔβγαινε στὴν ἀρχὴ δυὸ φορὲς τὴν ἑβδομάδα, ἔγινε καθημερινὴ στὶς ἀρχὲς τοῦ 1923 καὶ στὰ τέλη τοῦ Αὐγούστου τῆς ἴδιας χρονιᾶς πῆρε τὴν μεγάλη καὶ σοβαρὴ μορφή της.

Ἔπρεπε ὅμως, πρωτάρης καθὼς ἤμουν στὸν δημοσιογραφικὸ τομέα, νὰ πληρώσω πολλὲς φορὲς περισσότερα ἀπ' ὅσα μοῦ χρειάζονταν γιὰ νὰ μάθω κι αὐτὸ μοῦ φάνηκε ἀπαίσιο.

Πάντως, ἐκεῖνο ποὺ ἔπρεπε νὰ ὑπολογίζει κανείς, ἦταν ὅτι ὑπῆρχε ἐπιτέλους ἡ πρώτη ἀξιόλογη ἐφημερίδα ἀληθινὰ ρατσιστικὴ ἀπέναντι στὸν τεράστιο ἐκδοτικὸ μηχανισμὸ τῶν Ἑβραίων. Κι αὐτὸ ὀφείλεται, χίλιες φορὲς τὄχα διαπιστώσει ἐγὼ ὁ ἴδιος, στὸ ὅτι τὸ καταναλωτικὸ κοινὸ ἦταν ἐλάχιστο, ἀναφορικὰ μὲ τὰ ρατσιστικὰ ἐμπορεύματα. Στηρίζονταν ὅλοι στὴν ἄποψη ὅτι σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις τὸ συναίσθημα ἔχει τὸ προβάδισμα ἀπὸ τὴν πράξη. Ἄποψη τέλεια λαθεμένη, τὸ νὰ σκεφτεῖ κανεὶς πὼς τὸ συναίσθημα δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τὶς ἐξωτερικὲς ἐνέργειες· τὸ ἀντίθετο, βρίσκει τὴν καλύτερή του ἐφαρμογὴ στὴν πράξη. Ἐκεῖνος ποὺ ἀποφασίζει νὰ πραγματοποιήσει ἀληθινὰ ἀξιόλογες πράξεις γιὰ χάρη τοῦ λαοῦ του, εἶναι φυσικὸ νὰ ὁδηγεῖται κι ἀπὸ συναισθήματα τέλεια ἀξιόλογα, ἐνῶ ὁ ἄλλος ποὺ περιορίζεται μόνο στὸ συναίσθημα, χωρὶς νὰ προσφέρει στὴν πραγματικότητα χρήσιμες ὑπηρεσίες στὸ λαό του, εἶναι ἄνθρωπος ὀλέθριος ποὺ διαφθείρει τὸ κοινὸ μὲ ὀλέθρια συναισθήματα.

Ἔτσι ἡ *Βόλκισερ Μπέομπαχτερ*, ὅπως κι ὅλας τὄδειχνε τὄνομά της, ἦταν ἕνα ὄργανο ρατσιστικό, μ' ὅλες τὶς δυνατότητες, ἀλλ' ἀκόμη περισσότερο μ' ὅλα τὰ ἐλαττώματα καὶ τὶς ἀναπόφευκτες ἀδυναμίες τῶν ρατσιστικῶν ὀργανώσεων.

Ὅσο τὸ περιεχόμενό του ἦταν τίμιο, τόσο ἡ κυκλοφοριακή του ἐξάπλωση ἦταν ἐμπορικὰ ἀδύνατη. Ἡ σύνταξή του πίστευε ἀκράδαντα ὅτι οἱ ρατσιστικὲς ἐφημερίδες δὲν ἔπρεπε νὰ εἰσπράττουν παρὰ τὶς δεκάρες τῶν ρατσιστῶν, ἐνῶ ἡ ἐφημερίδα, ἔχει σὰν προορισμὸ ν' ἀνοίξει τὸ δρόμο της, ἀνταγωνιζόμενη μὲ τὶς ἄλλες: Ἦταν ἀνοησία νὰ προσπαθεῖς νὰ καλύψεις τὴν ἐλαστικότητα ἢ τὰ λάθη τῆς ἐμπορικότητας μὲ τὸν ὀβολὸ ποὺ θὰ σοῦ πρόσφεραν οἱ ἐλάχιστοι ὀρθὰ σκεπτόμενοι πατριῶτες. Ἐπιχείρησα τότε μὲ κάθε τρόπο νὰ ἀλλάξω αὐτὴ τὴν κατάσταση ἀφοῦ κιόλας διαπίστωσα τὴν σοβαρότητά της, κι ἡ τύχη μὲ βοήθησε πάνω σ' αὐτό, μὲ τὸ νὰ κάνω τὴν γνωριμία ἑνὸς

ἀνθρώπου πρόθυμου νὰ προσφέρει ἀνεπιφύλακτα τὶς ὑπηρεσίες του στὸ κίνημα, ὄχι μόνο σὰν οἰκονομικὸς διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδας, ἀλλὰ καὶ σὰν ταμίας τοῦ κόμματος.

Στὸν πόλεμο τοῦ 1914 γνώρισα — ἦταν τότε ἀνώτερός μου — τὸν σημερινὸ ταμία τοῦ κόμματος, τὸν Μὰξ Ἄμαν. Στὰ τέσσερα χρόνια τοῦ πολέμου, εἶχα τὴν εὐκαιρία, σχεδὸν κάθε μέρα, νὰ ἀναγνωρίζω τὶς ἐξαιρετικὲς ἱκανότητες, τὴν ἐπιμέλεια καὶ τὴν ἀκλόνητη συνείδηση τοῦ μελλοντικοῦ συνεργάτη μου.

Στὰ τέλη τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1921, τότε ποὺ τὸ κίνημα περνοῦσε μιὰ δύσκολη κρίση κι ἕνας ὡρισμένος ἀριθμὸς ἀπ' τοὺς ὑπαλλήλους μου δὲν μὲ ἱκανοποιοῦσαν κι ὅταν μάλιστα μὲ ἕναν ἀπ' αὐτοὺς ἰδιαίτερα ὑποχρεώθηκα νὰ συγκρουσθῶ σκληρά, στράφηκα στὸν παλιό μου σύντροφο τοῦ συντάγματος ποὺ ἡ τύχη μιὰ μέρα, τὸν ὡδήγησε σὲ μένα, παρακαλώντας τον νὰ ἀναλάβει τὴν οἰκονομικὴ διεύθυνση τοῦ κινήματος. Μετὰ ἀπὸ πολλοὺς δισταγμοὺς — ὁ Ἄμμαν βρισκόταν τότε σὲ μιὰ κατάσταση ποὺ ἔπρεπε νὰ συλλογιστεῖ τὸ μέλλον του, δέχτηκε τελικά, ὅμως μὲ τὸν ἀπαράβατο ὅρο πὼς δὲν θἄκανε τὸν χωροφύλακα ἀπέναντι στὰ μέλη ποὺ θὰ ἦταν ἀνίκανα, ἀλλὰ πὼς θὰ ἀναλάβαινε ἀπόλυτη δικαιοδοσία σὰν μοναδικὸς ὑπεύθυνος. Ἡ ἀναντικατάστατη ἀξία αὐτοῦ τοῦ πρώτου οἰκονομικοῦ *διευθυντὴ* τοῦ κινήματος, ἀνθρώπου μὲ μεγάλη καλλιέργεια, ἔφερε στὶς ὑποθέσεις τοῦ κόμματος, τάξη καὶ καθαρότητα. Ἔμειναν παραδειγματικὲς οἱ ἐνέργειές του κι οἱ ἱκανότητές του δὲν βρῆκαν ἀντάξιό τους κανέναν ἄλλο, σ' ὅλα τὰ τμήματα τοῦ κόμματος. Ὅμως ὅπως συμβαίνει πάντα στὴ ζωή, μιὰ ἀληθινὴ ἀξία ξυπνᾶ πολὺ σύντομα τὸ μῖσος καὶ τὴν ζήλεια. Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ τὸ περιμένουμε κάτι τέτοιο καὶ στὴν δική μας περίπτωση καὶ νὰ τὸ ὑπομείνουμε παθητικά.

Ἀπὸ τὸ 1922 καὶ μετὰ ἀπαραβίαστες «ντιρεκτίβες» καθιερώθηκαν, τόσο στὴν οἰκονομικὴ συγκρότηση τοῦ κινήματος, ὅσο καὶ στὴν καθαρή του ὀργάνωση. Ἐφαρμόστηκε τότε ἕνας κεντρικὸς κατάλογος γεμάτος ἀπὸ τοὺς φακέλλους ὅλων τῶν μελῶν ποὺ ἀνῆκαν στὸ κίνημα. Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μὲ τὰ οἰκονομικά μας. Τὰ τρέχοντα ἔξοδα ἔπρεπε νὰ καλυφθοῦν μὲ τὶς τρέχουσες συνδρομὲς κι οἱ ἔκτακτες συνεισφορὲς ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιοῦνται σὲ ἔκτακτα ἔξοδα. Παρόλο ποὺ τὰ χρόνια αὐτὰ ἦταν δύσκολα καὶ ἂν ἐξαιρέσουμε τοὺς μικροὺς λογαριασμούς, τὸ κίνημα ἔμεινε σχεδὸν δίχως χρέη κι ἀκόμη πέτυχε νὰ πραγματοποιήσει μιὰ σημαντικὴ αὔξηση τοῦ προϋπολογισμοῦ του. Ἐργαζόμασταν ὅπως σὲ μιὰ ἰδιωτικὴ ὀργάνωση: τὸ ὑπαλληλικὸ προσωπικὸ κρίνονταν ἀνάλογα μὲ τὶς πράξεις του καὶ μὲ κανέναν τρόπο δὲν ἔπρεπε νὰ διακηρύσσει πὼς ἀνῆκε στὴν δύναμη τῶν ὀπαδῶν τοῦ

κόμματος. Ὁ τίτλος τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστῆ ἐξαρτιόταν ἀπὸ τὴν δραστηριότητα, κι ἀπὸ τὴν προθυμία ποὺ θάδειχνε στὴν πραγματοποίηση τοῦ κοινοῦ σκοποῦ. Ὅποιος δὲν ἔκανε τὸ καθῆκον του δὲν μποροῦσε νὰ ὑπολογίζει σὲ ἀνάλογη μεταχείριση. Ὁ καινούριος *διευθυντὴς* βεβαίωσε μὲ κάθε δυνατὸ τρόπο, ὅτι οἱ ὑποθέσεις τοῦ κόμματος δὲν ἀποτελοῦσαν ἀργομισθία γιὰ τὰ μέλη ἐκεῖνα ποὺ δὲν θὰ ἐπιδείκνυαν τὸν ἀπαραίτητο ζῆλο. Ἕνα κίνημα πού, μὲ τόσο σκληρὰ μέσα, ἀγωνίζεται ἐνάντια στὴν λεηλασία τοῦ διοικητικοῦ συστήματος τῆς χώρας ἀπ' τὰ μέλη ἄλλων κομμάτων, δὲν μποροῦσε νὰ σημειώνει τὰ ἴδια ἐλαττώματα. Πρόβλεψε ἀκόμη καὶ τὴν περίπτωση πού, μέσα στὴν διεύθυνση τῆς ἐφημερίδας, ὡρισμένοι ἀπ' τοὺς συντάκτες ποὺ ἀνῆκαν στὸ «λαϊκὸ Βαυαρικὸ κόμμα», εἶχαν ἐπιδείξει ἐξαιρετικὲς ἱκανότητες. Τοὺς διατήρησε καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἀπόπειρας ἦταν γενικὰ ἐξαιρετικό. Τὸ κίνημά μας μπόρεσε νὰ κερδίσει γρήγορα καὶ εἰλικρινὰ τὶς καρδιὲς τῶν ὑπαλλήλων, χάρη σ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἰδιότητά του: ἤξερε ν' ἀναγνωρίζει τίμια καὶ ξεκάθαρα τὴν ἀληθινὴ προσφορὰ τοῦ καθενός. Ἀργότερα αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ὑπάλληλοι ἔγιναν καλοὶ ἐθνικοσοσιαλιστὲς κι ἔμειναν, ὄχι μόνο στὴν πρώτη γραμμή, ἀλλ' ἀπόδειξαν μὲ τὴν συνειδητή, τίμια καὶ μέσα στὰ πλαίσια τοῦ ἀγῶνα, δουλειά τους, ὅτι βοήθησαν σημαντικὰ τὸ νέο κίνημα. Φυσικὰ ἕνα προικισμένο ἄτομο ποὺ ἀνῆκε στὸ κόμμα, ἦταν πάντα προτιμητέο, ἀπὸ ἕνα ἄλλο μὲ τὶς ἴδιες ἱκανότητες, ἀλλὰ ποὺ δὲν ἦταν ὀπαδὸς τοῦ κόμματός μας. Τὸ ζωηρὸ καὶ ἀποφασιστικὸ πνεῦμα ποὺ μ' αὐτὸ ὁ νέος *διευθυντής* μας, ἐφάρμοσε τὶς ἀρχές του καὶ τὶς ἔκανε νὰ θριαμβεύσουν σιγὰ-σιγὰ παρόλες τὶς ἀντιρήσεις, ἔδειξε ἀργότερα πόσο χρήσιμο ἦταν γιὰ τὸ κόμμα. Μονάχα χάρη σ' αὐτὸ στάθηκε δυνατό, στὰ δύσκολα χρόνια τοῦ πληθωρισμοῦ, τότε ποὺ χιλιάδες ἐπιχειρήσεις καὶ ἕνα σωρὸ ἐφημερίδες ἀναγκάστηκαν νὰ κλείσουν, ὄχι μόνο ἡ οἰκονομικὴ ὑπόσταση τοῦ κόμματος νὰ στέκεται στὰ πόδια της, ἀλλὰ καὶ ἡ *Βόλκισερ Μπέομπαχτερ* ν' ἀναβιώσει. Ἔφτασε τότε νὰ συγκαταλέγεται στὸν ἀριθμὸ τῶν μεγάλων ἐφημερίδων.

Τὸ 1921 ἦταν μιὰ χρονιὰ πιὸ ἀξιοσημείωτη, γιατὶ χάρη στὴ θέση μου σὰν πρόεδρος τοῦ κόμματος πέτυχα νὰ ἐμποδίσω τὴν κριτικὴ πάνω στὶς λεπτομέρειες καὶ τὴν παρέμβαση τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου μέλους τῆς ἐπιτροπῆς πάνω σὲ θέματα κομματικῆς δραστηριότητας. Κι αὐτὸ ἦταν πάρα πολὺ σπουδαῖο γιατὶ δὲν θὰ μπορούσαμε νάχουμε τὴν ἀπαιτούμενη ἱκανότητα γιὰ δουλειά, ὅταν μερικοὶ ἀνίκανοι ἔμπαιναν μέσα στὰ πόδια μας συνέχεια, μὲ τὶς φλυαρίες τους καὶ τοὺς ἰσχυρισμούς τους ὅτι τὰ ξέρουν ὅλα, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα δὲν πετύχαιναν τίποτ' ἄλλο παρὰ ν' ἀφήνουν πίσω τους μιὰ τρομερὴ σύγ-

χυση. Ὕστερα αὐτοὶ οἱ ἀνίκανοι θ' ἀποτραβιόνταν, οἱ περισσότεροι πειραγμένοι γιὰ νὰ μεταφέρουν σ' ἕνα ἄλλο στρατόπεδο τὴν δράση τους, τὴν ἀναταραχή, τὸν ἔλεγχο καὶ τὶς θεωρίες τους. Ὑπῆρχαν ἄνθρωποι ποὺ διακατέχονταν ἀπὸ ἕνα εἶδος ἀρρώστειας γιὰ κριτικὴ καὶ βρίσκονταν σὲ μιὰ κατάσταση παιδικότητας ὅσον ἀφορᾶ τὴ σκέψη, τὰ σχέδια καὶ τὶς ὑποτιθέμενες μεγαλόπνοες ἰδέες τους. Ὁ ἰδανικώτερος κι ὁ πιὸ ὑψηλός σκοπός τους ἦταν προπάντων ὁ σχηματισμὸς μιᾶς ἐπιτροπῆς ποὺ θὰ προσεταιρίζονταν, μὲ τὴν δικαιολογία τοῦ ἐλέγχου, τὴν δουλειὰ τῶν ἄλλων. Πόσο ἀπογοητευτικὸ καὶ πόσο λίγο ἐθνικοσοσιαλιστικὸ εἶναι τὸ νὰ βλέπεις ἀναρμόδιους ἀνθρώπους ν' ἀνακατεύονται μὲ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀληθινὰ προικισμένους· κι ὅμως κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς τοὺς «ἐπιτροπικοὺς» ἢ πολὺ λίγοι τουλάχιστο τὸ καταλάβαιναν κάτι τέτοιο. Ἔχω, ὁπωσδήποτε, καθῆκον νὰ προστατεύω τὶς ὑπεύθυνες κι ἁρμόδιες δυνάμεις τοῦ κινήματος, ἀπὸ τέτοια φθοροποιὰ στοιχεῖα, νὰ τοὺς παρέχω τὴν ἀπαραίτητη ὑποστήριξη καὶ τὴν ἐλευθερία γιὰ νὰ βαδίσουν μπροστά.

Ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ νὰ ἐξουδετεροῦν αὐτοὶ οἱ «ἐπιτροπικοί», ποὺ δὲν ἔκαναν τίποτα, ἢ ποὺ μαγείρευαν σχέδια ἀπραγματοποίητα, ἦταν νὰ τοὺς βροῦμε νὰ κάνουν μιὰ ὁποιαδήποτε δουλειά. Ἦταν γελοῖο νὰ βλέπεις τότε πῶς ὁλόκληρη ἡ συνέλευσή τους ἐξαφανίζονταν ἀθόρυβα κι ἔγινε ξαφνικὰ ἀόρατη. Αὐτὸ μ' ἔκανε νὰ σκεφτῶ τὸ ἀνάλογο σύστημά μας, τὸ Ράιχσταγκ. Πῶς θὰ ἔστριβαν κρυφὰ καὶ γρήγορα ἂν τοὺς πρόσφερες νὰ φέρουν σὲ πέρας, ἀντὶ νὰ βγάζουν λόγους μιὰ δουλειὰ ποὺ ἀπαιτοῦσε προσωπικὴ εὐθύνη!

Εἶχα λοιπὸν βάλει σὰν ὅρο ἀπαράβατο – τόσο στὴν ἰδιωτική μου ζωή, ὅσο καὶ μέσα στὸ κίνημα – ὅτι ἂν ἤθελα νὰ βρῶ ὑπαλλήλους ἱκανοὺς ἢ ἡγετικὰ στελέχη ἰσχυρὰ καὶ τίμια θἄπρεπε νὰ ψάξω δίχως νὰ φειστῶ κόπο ἢ χρόνο. Καὶ τότε θὰ τοὺς ἔδινα ἐλευθερία δράσης τέτοια, καὶ ἐξουσία στοὺς ὑφισταμένους τους, ἀπεριόριστη, καθιστῶντας τους ταυτόχρονα ἀπόλυτα ὑπεύθυνους ἀπέναντι στοὺς ἀνωτέρους τους· ἔτσι κανένας δὲν θὰ μποροῦσε νὰ δεχθεῖ ἐξουσία πάνω σὲ ἄλλους ἂν δὲν εἶχε τὴν ἀναμφισβήτητη ἀξία. Σὲ δυὸ χρόνια μέσα, μπόρεσα νὰ δῶ τὴν ἄποψή μου αὐτὴ νὰ θριαμβεύει καὶ σήμερα κανεὶς δὲν εἶναι μέσα στὸ κίνημα ποὺ νὰ μὴ τὴν παραδέχεται, τουλάχιστο σ' ὅτι ἀφορᾶ τὴν ἀνωτάτη ἡγεσία.

Ἡ ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς στάσης φάνηκε στὶς 9 τοῦ Νοέμβρη 1922. Ὅταν μπῆκα στὸ κίνημα τέσσερα χρόνια πρὶν δὲν ὑπῆρχε οὔτε κὰν μιὰ σφραγίδα. Στὶς 9 τοῦ Νοέμβρη στὰ 1924 ὅταν ἔγινε ἡ διάλυση τοῦ κόμματος καὶ ἡ δήμευση τῆς περιουσίας του, βρέθηκαν 170.000 χρυσᾶ μάρκα ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀντικείμενα ἀξίας καὶ ἀπ' τὴν ἐφημερίδα.

ΔΩΔΕΚΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΤΟ ΣΩΜΑΤΕΙΑΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Η ΤΑΧΥΤΑΤΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ, ΜΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕ, στὸ διάστημα τοῦ 1922, νὰ πάρουμε θέση πάνω σ' ἕνα πρόβλημα ποὺ ὡς τὰ σήμερα δὲν ἔχει λυθεῖ ὁριστικά.

Στὴν προσπάθειά μας νὰ μελετήσουμε τὶς μέθοδες ποὺ θὰ μποροῦσαν γρήγορα κι εὔκολα, ν' ἀνοίξουν στὸ κίνημα τὸ δρόμο γιὰ τὴν καρδιὰ τῆς μάζας, δυσκολευόμασταν πάντα ἀπ' τὴν ἀντίρρηση ποὺ εἶχε ὁ ἐργάτης νὰ ἀφοσιωθεῖ σὲ μᾶς ἀπόλυτα, ἀφοῦ ἡ ἐκπροσώπηση τῶν συμφερόντων του, στὸν καθαρὰ ἐπαγγελματικὸ καὶ οἰκονομικὸ τομέα, ἦταν στὰ χέρια ἀνθρώπων ποὺ εἶχαν διαφορετικὲς ἰδέες ἀπ' τὶς δικές μας.

Αὐτὴ ἡ ἀντίρρηση ἦταν πολὺ σοβαρή. Ὁ κάθε ἐργάτης ποὺ ἐξασκοῦσε κάποιο ἐπάγγελμα δὲν μποροῦσε νὰ ζήσει ἂν δὲν ἦταν μέλος κάποιου συνδικάτου. Γιατί, ὄχι μονάχα ἔβρισκε ἐκεῖ ὑποστήριξη ἐπαγγελματική, ἀλλὰ κι ἡ ἴδια ἡ δουλειά του ἀκόμη δὲν ἐξασφαλίζοταν παρὰ μόνο ἀπ' τὸ συνδικάτο. Ἡ πλειοψηφία τῶν ἐργατῶν ἀνῆκε σὲ συνδικαλιστικὲς ὀργανώσεις. Αὐτές, γενικά, ἀγωνίζονταν γιὰ τὰ μεροκάματα καὶ γιὰ τὴν διατήρηση κάποιας ταρίφας ποὺ ἐξασφάλιζε ἔτσι στὸν ἐργάτη τὸ εἰσόδημά του. Δίχως ἀμφιβολία τ' ἀποτελέσματα αὐτῶν τῶν ἀγώνων ἦταν πάντα σὲ ὄφελος τοῦ ἐργάτη, ποὺ ἔνοιωθε ἔτσι τύψεις συνειδήσεως ὅταν τσέπωνε τὸ αὐξημένο μεροκάματο ποὺ πέτυχε γιὰ χάρη του τὸ συνδικάτο καὶ ὅμως δὲν ἦταν μέλος του.

Μὲ τὶς συνηθισμένες ἀστικὲς ἐπιχειρήσεις, ἦταν πολὺ δύσκολο νὰ συζητήσουμε κάτι τέτοιο. Δὲν ἔδειχναν (ἢ δὲν ἤθελαν νὰ δείξουν) καμιὰ κατανόηση γιὰ τὴν ἠθικὴ καὶ τὴν ὑλικὴ πλευρὰ τοῦ προβλήματος. Τέλος τὰ ἴδια τους τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα ἀντιδροῦσαν ἀπ' ἀρχὴς σὲ κάθε συλλογικὴ ὀργάνωση ἐργατικῶν δυνάμεων ποὺ τὴν θεωροῦσαν ἐξαρτημένη ἀπ' αὐτούς, ἔτσι ὥστε νὰ μὴ μποροῦν ποτὲ νὰ σχηματίσουν μιὰν ὀρθὴ κι ἀνεξάρτητη κρίση.

Ἔτσι ἦταν ἀπαραίτητο κι ἀναγκαῖο ν' ἀπευθυνθοῦμε σὲ τρίτους,

ἀδιάφορους πρὸς τὸ πρόβλημα καὶ ποὺ δὲν τοὺς ἔνοιαζε διόλου νὰ ψάξουν νὰ δοῦν τὸ δάσος ἀφοῦ εἶχαν τὴν δικαιολογία ὅτι ἔβλεπαν τὰ δέντρα. Χάρη στὴν πάντα καλή τους διάθεση τοποθετοῦσαν πολὺ εὔκολα κάθε ὑπόθεση ποὺ ἀναφέρονταν στὴν σύγχρονη ἢ στὴν μελλοντικὴ ζωή μας.

Ἔχω κιόλας ἐξηγήσει στὸν πρῶτο τόμο, τὸν σκοπὸ καὶ τὴν ἀναγκαιότητα τῶν συνδικάτων. Ὅσος καιρὸς κι' ἂν περάσει κι ὅσα μέτρα προστασίας κι ἂν πάρει τὸ κράτος (ποὺ πολλὰ ἀπ' αὐτά, τὰ περισσότερα εἶναι ἀνεφάρμοστα) κι ὅσο κι ἂν καλλιεργηθεῖ ὁ λαός, δὲν πρόκειται νὰ σημειωθεῖ καμιὰ ἀλλαγὴ στὴν κατάσταση τοῦ ἐργάτη ἀπέναντι στὸν ἐργοδότη του, δὲν θὰ τοῦ μένει κανένα μέσο ὑπεράσπισης τῶν ἴσων καὶ νόμιμων δικαιωμάτων του, σὰν μέλους τῆς οἰκονομικῆς κοινότητας. Αὐτὸ ὁδηγεῖ κατευθεῖα σὲ μιὰ κατάσταση ἀπομόνωσης καὶ ἐνθαρρύνει τὶς κοινωνικὲς ἀδικίες βάζοντας σὲ κίνδυνο τὴν κοινὴ ὕπαρξη τῶν πολιτῶν. Πῆγα ἀκόμη πιὸ μακρυὰ στὶς δηλώσεις μου, νομίζοντας ὅτι αὐτὸ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργάτη εἶναι φυσικὸ κι ἀναφαίρετο, ὅσο θὰ ὑπάρχουν ἀνθρώπινα πλάσματα ποὺ θὰ ὑποτάσσονται σὲ ἀφεντικὰ μὴ κατεχόμενα ἀπὸ κανένα αἴστημα κοινωνικῆς δικαιοσύνης, οὔτε καὶ ἀνθρωπισμοῦ καὶ συμπέρανα πὼς ἂν μιὰ τέτοια αὐτοπροστασία εἶναι ἀπαραίτητη, θἄπρεπε νὰ πάρει ὁπωσδήποτε τὸ σχῆμα μιᾶς ἐργατικῆς συνένωσης μὲ σωματειακὲς βάσεις.

Αὐτὲς οἱ πεποιθήσεις μου δὲν ἄλλαξαν σὲ τίποτα ὣς τὸ 1922. Ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς δώσω ἀκόμη πιὸ καθωρισμένο σχῆμα. Δὲν ταίριαζε νὰ θεωρῶ τὸν ἑαυτό μου ἱκανοποιημένο ἀπὸ τὶς ὣς τότε γνώσεις μου, ἀλλ' ἦταν ἀπαραίτητο νὰ καταλήξω σὲ πρακτικὰ συμπεράσματα.

Ἔπρεπε λοιπὸν ν' ἀπαντήσω στ' ἀκόλουθα ἐρωτήματα:

1ο Ἦταν ἀναγκαία ἡ ὕπαρξη τῶν συνδικάτων;

2ο Τὸ *ναζιστικὸ* κόμμα ἔπρεπε νὰ κηρυχθεῖ ὑπὲρ τῶν σωματείων ἢ νὰ τοποθετήσει τὰ μέλη του σὲ ἕνα ὁποιοδήποτε συνδικάτο;

3ο Τί θὰ ἦταν ἕνα καθαρὰ *ναζιστικὸ* συνδικάτο; Ποιός ὁ σκοπὸς καὶ ποιά τὰ καθήκοντά του;

4ο Πῶς θὰ τὸ πραγματοποιούσαμε;

Νομίζω πὼς ὣς τώρα ἔχω δώσει μιὰν ἱκανοποιητικὴ ἀπάντηση στὸ πρῶτο ἐρώτημα. Ἔτσι ὅπως παρουσιάζονται σήμερα τὰ πράγματα, δὲν μποροῦμε κατὰ τὴ γνώμη μου, νὰ παραβλέψουμε τὰ συνδικάτα. Τὸ ἀντίθετο πρέπει νὰ τὰ κατατάξουμε ἀνάμεσα στὶς πιὸ ἀξιόλογες ἐκδηλώσεις τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου. Ἡ σημασία τους δὲν εἶναι μονάχα κοινωνική, ἀλλὰ κι ἐθνική. Γιατὶ ἕνας λαὸς ποὺ ἡ πλατειά του μάζα ἱκανοποιεῖ τὶς ζωτικές της ἀνάγκες καὶ ταυτό-

χρονα ἔχει στὴ διάθεσή της καὶ μιὰ κάποια ἐκπαίδευση χάρη σ' ἕναν συγκεκριμένο συνδικαλιστικὸ ὀργανισμό, θὰ σημειώσει ἐξαιτίας αὐτοῦ, στὸν ἀγώνα γιὰ τὴν ὕπαρξη μιὰν ἐξαιρετικὴ ἄνοδο τοῦ δυναμικοῦ του γιὰ ἀντίσταση.

Τὰ συνδικάτα εἶναι πάνω ἀπ' ὅλα ἀπαραίτητα σὰν ἀκρογωνιαῖοι λίθοι γιὰ τὸ μελλοντικὸ οἰκονομικὸ κοινοβούλιο τῶν ἐμπορικῶν οἴκων.

Ἡ δεύτερη ἐρώτηση εἶναι τὸ ἴδιο εὔκολη. Ἂν μιὰ σωματειακὴ κίνηση θεωρηθεῖ ἀξιόλογη, ὥστε νὰ εἶναι φανερὸ πῶς ὁ *ναζισμὸς* θὰ πρέπει νὰ πάρει θέση πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα ὄχι μόνο σὰν θεωρία ἀλλὰ καὶ σὰν πράξη. Ἀλλὰ «πῶς;» Αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ δύσκολο.

Τὸ *ναζιστικὸ* κίνημα ποὺ ἔχει σὰν ὑπέρτατο σκοπὸ τὴν δημιουργία τοῦ ρατσιστικοῦ *ναζιστικοῦ* κράτους, πρέπει νὰ ἐμφορεῖται ἀπ' τὴν ἰδέα ὅτι τὰ μελλοντικὰ τμήματα αὐτοῦ τοῦ κράτους θἄχουν τὶς ρίζες τους στὸ ἴδιο τὸ κίνημα, θἄταν μεγάλο λάθος νὰ πιστεύουμε ὅτι μποροῦμε νὰ πετύχουμε ξαφνικά, ξεκινώντας ἀπ' τὸ τίποτα ἢ μὲ μόνη τὴν πολιτική μας δύναμη, καὶ ριζικὴ ἀναδιοργάνωση· θὰ πρέπει νὰ διαθέτουμε ἕνα ποσοστὸ ἀνθρώπων κιόλας σχηματισμένους. Πιὸ σημαντικὴ ἀπ' τὴν ἐξωτερικὴ μορφὴ ποὺ μπορεῖ μηχανικὰ νὰ δημιουργηθεῖ πολὺ γρήγορα, εἶναι τὸ πνεῦμα ποὺ θὰ ζωντανεύει αὐτὴ τὴ μορφή. Μὲ τὴν δύναμη μποροῦμε νὰ ἐπιβάλλουμε σ' ἕναν κοινωνικὸ ὀργανισμὸ τὶς ἀρχὲς μιανοῦ *Φύρερ,* ἑνὸς δικτάτορα. Ἀλλὰ αὐτὲς οἱ ἀρχὲς δὲν θὰ εἶναι ἀληθινὰ ζωντανὲς παρὰ μόνο ἂν σχηματισθοῦν λίγο, λίγο, ἂν ὁλοκληρωθοῦν σ' ὅλες τους τὶς λεπτομέρειες· θὰ πρέπει νὰ στηριχθοῦν σ' ἕνα ἔμψυχο ὑλικό, ἐπιλεγμένο μέσα σὲ πολλὰ χρόνια καὶ ἱκανὸ νὰ ἐφαρμόσει στὴν πράξη τὴ σκέψη τοῦ *Φύρερ.*

Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ φανταζόμαστε ὅτι μποροῦμε ξαφνικὰ νὰ φέρουμε στὸ φῶς τῆς μέρας βγάζοντάς το ἀπ' τὸν χαρτοφύλακα τοῦ συμβολαιογράφου τὰ σχέδια τῆς ἐφαρμογῆς ἑνὸς κράτους καὶ νὰ τὰ ἐγκαθιδρύσουμε μὲ μιὰ αὐτοκρατορικὴ φωνὴ ἀπ' τὸ ὑπερπέραν. Ἂν ἀποπειραθοῦμε κάτι τέτοιο ὄχι μόνο δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ τὸ κάνουμε νὰ ἐπιβιώσει, ἀλλὰ καὶ θὰ πέθαινε πρὶν ἀκόμη γεννηθεῖ. Κάτι παρόμοιο μοῦ θυμίζει, τὸ περίφημο Σύνταγμα τῆς Βαϊμάρης ποὺ προσπάθησαν νὰ τὸ κάνουν δῶρο στὸ γερμανικὸ λαό, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ποὺ ταυτόχρονα πρέσβευαν ἄλλα, ἐξυπηρετοῦσαν ἄλλους σκοπούς, ποὺ δὲν εἶχαν καμιὰ ἐσωτερικὴ σχέση μὲ τὸν τρόπο ζωῆς τοῦ λαοῦ μας, τουλάχιστο στὰ τελευταῖα πεντακόσια χρόνια.

Ἔτσι τὸ *ναζιστικὸ* Κράτος θὰ πρέπει νὰ διαφυλαχτεῖ ἀπὸ τὶς παρόμοιες ἐμπειρίες. Θὰ δημιουργηθεῖ μονάχα ἀπ' τὸν ἴδιο τὸν ἐσωτερικὸ ὀργανισμό του ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια δοκιμασίας. Αὐτὸς ὁ ὀργανισμὸς ὀφείλει, νὰ στηρίζει τὸ πνεῦμα του, στὰ ζωντανὰ διδάγ-

ματα τοῦ Ἐθνικοσοσιαλισμοῦ, ἂν θέλει νὰ δημιουργήσει παράλληλα ἕνα ζωντανό, ἕνα βιώσιμο Ἐθνικοσοσιαλιστικὸ Κράτος.

Καθὼς εἶπα πιὸ πάνω, ἐμβρυακὰ κύτταρα πρέπει νὰ ὑπεισέλθουν μέσα στὰ διοικητικὰ στελέχη τῶν διαφόρων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ πάνω ἀπ' ὅλα μέσα στὰ σωματεῖα. Ἂν θέλουμε αὐτὲς οἱ ἐπαγγελματικὲς ἀντιπροσωπεῖες καὶ οἱ κεντρικὲς οἰκονομικὲς ὀργανώσεις νὰ μᾶς προσφερθοῦν γιὰ μιὰ συνένωση σ' ἕναν *ναζιστικὸ ὀργανισμό*, εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ μεταλλάξουμε αὐτὰ τὰ ἀξιόλογα ἐμβρυακὰ κύτταρα σὲ φορεῖς τῆς ναζιστικῆς ἰδέας. Οἱ κομματικὲς ὀργανώσεις θὰ μεταφερθοῦν καὶ στὸ μελλοντικὸ κράτος, ἀλλὰ τὸ κράτος δὲν μπορεῖ νὰ δημιουργηθεῖ ξαφνικὰ σὰν μετὰ ἀπὸ σεισμό, ἂν στ' ἀλήθεια θέλουμε οἱ ἀνάλογες ὀργανώσεις νὰ μὴ μείνουν δημιουργήματα δίχως ζωή.

Τώρα λοιπόν, μὲ βάση αὐτὴ τὴν ὑψηλὴ ἀντίληψη, *τὸ ναζιστικὸ* κίνημα πρέπει νὰ ἀποδεχτεῖ τὴν ἀναγκαιότητα μιᾶς ἀνοιχτῆς ἐκδήλωσης ὑπὲρ τῶν σωματείων. Πρέπει νὰ τὸ κάνει ἀκόμη καὶ ἐπειδὴ μιὰ ἀληθινὰ *ναζιστικὴ* ἀγωγή, τόσο τῶν ἀφεντικῶν ὅσο καὶ τῶν ἐργατῶν σχετικὰ μὲ τὴν ἀμοιβαία συνεργασία στὰ κοινὰ πλαίσια μιᾶς λαϊκῆς κοινότητας, δὲν προέρχεται ἀπ' τὶς θεωρητικὲς ἐξαγγελίες κι ἐπικλήσεις, ἀλλ' ἀπ' τὸν ἀγῶνα γιὰ τὸ καθημερινὸ μεροκάματο. Εἶναι μέσα στὸν προορισμὸ τοῦ κινήματός μας ἄλλωστε, ἡ ἐκπαίδευση τῶν μεγάλων οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν καὶ ἡ προσπάθεια γιὰ δημιουργία ἐπαφῆς μεταξύ τους. Δίχως μιὰ τέτοια προκαταρτικὴ ἐργασία, ἡ ἐλπίδα γιὰ τὴν μελλοντικὴ ἀναγέννηση καὶ τὴν δημιουργία τῆς ἀληθινῆς λαϊκῆς κοινότητας, θὰ μείνει μονάχα μιὰ καθαρὴ χίμαιρα. Μόνο τὸ μεγάλο ἰδανικὸ ποὺ γι' αὐτὸ ἀγωνίζεται τὸ κίνημα, εἶναι σὲ θέση ἀργὰ-ἀργὰ νὰ σχηματίσει αὐτὸν τὸν γενικὸ ρυθμὸ ποὺ θὰ γεννήσει ἀργότερα τὴν καινούρια τάξη πραγμάτων, πάνω σὲ στέρεες βάσεις κι ὄχι στὸν ἀέρα.

Ἔτσι τὸ κίνημα δὲν ὀφείλει μοναχὰ νὰ προσανατολιστεῖ πρὸς τὴ σωματειακὴ ἄποψη βεβαιώνοντας ὅτι εἶναι τέτοιο, ἀλλ' ἀκόμη καὶ μὲ τὴν πρόοψη τοῦ καινούριου ναζιστικοῦ κράτους, νὰ δώσει σ' ἕναν μικρὸ ἀριθμὸ τῶν μελῶν καὶ τῶν ὀπαδῶν του τὴν ἀπαιτούμενη καλλιέργεια γιὰ τὶς συνδικαλιστικὲς ἐκδηλώσεις.

Καὶ τώρα ἡ ἀπάντηση στὸ τρίτο μου ἐρώτημα.

Τὰ *ναζιστικὰ* συνδικάτα καὶ σωματεῖα δὲν θὰ εἶναι ὄργανα ταξικοῦ ἀγῶνα, μὰ ὄργανα ἐπαγγελματικῆς ἐκπροσώπησης. Τὸ *ναζιστικὸ* κράτος δὲν ἀναγνωρίζει καμιὰ «τάξη», ἀλλά, μόνο ἀπὸ πολιτικῆς πλευρᾶς ξεχωρίζει τὸ λαὸ σὲ ἀστοὺς μὲ ἴσα γενικὰ δικαιώματα καὶ

στοὺς ὑπαγόμενους στὴ δικαιοδοσία τοῦ κράτους πού, πολιτικά, δὲν ἔχουν ἀπολύτως κανένα δικαίωμα.

Τὰ σωματεῖα μὲ τὴν *ναζιστικὴ* ἀπόχρωση δὲν ἔχουν σὰν ἀποστολή, τὴν συγκέντρωση ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἀνθρώπων καὶ τὸν μετασχηματισμό τους λίγο-λίγο σὲ τάξη, γιὰ νὰ ἀναλάβουν ἀργότερα τὸν ἀγῶνα ἐνάντια σάλλους σχηματισμούς, παρόμοια ὀργανωμένους στὸ ἐσωτερικὸ τῆς λαϊκῆς κοινότητας. Αὐτὴ τὴν ἀποστολὴ δὲν μποροῦμε βασικὰ νὰ τὴν δεχτοῦμε γιὰ τὰ σωματεῖα μας, ἀλλὰ θὰ τὴν βάλουμε σ' ἐφαρμογὴ ἀπ' τὴν στιγμὴ ποὺ θὰ ὡριμάσει ὁ ἀγώνας ἐνάντια στὸ μαρξισμό, σὰν ὅπλο δικό μας. Τὰ σωματεῖα δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέση μὲ τὸν «τοξικὸ ἀγώνα»· μόνο ὁ μαρξισμὸς τὰ χρησιμοποιεῖ γιὰ τὴν πάλη τῶν τάξεων καὶ τάκανε ὄργανό του. Δημιούργησε ἀπ' αὐτὰ τὸ οἰκονομικὸ ὅπλο ποὺ ὁ διεθνὴς Ἰουδαϊσμὸς τὸ χρησιμοποιεῖ γιὰ τὴν ὑπονόμευση τῶν οἰκονομικῶν βάσεων τῶν ἐλεύθερων κι ἀνεξάρτητων ἐθνικιστικῶν κρατῶν, γιὰ τὴν ἐκμηδένιση τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἐμπορίου, καὶ τέλος χάρη σ' αὐτὰ ὅλα γιὰ τὴν ὑποδούλωση τῶν ἐλεύθερων λαῶν στὴν ὑπηρεσία τοῦ διεθνιστικοῦ ἑβραϊκοῦ κεφαλαίου.

Κάθε *ναζιστικὸ* σωματεῖο πρέπει ὕστερ' ἀπ' ὅλα τὰ παραπάνω, χάρη στὸν συγκεντρωτισμὸ ποὺ ὀργανώθηκε ἀπὸ ὡρισμένες ὁμάδες παραγόντων τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, νὰ αὐξήση τὴν ἀσφάλεια τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς οἰκονομίας, νὰ ἐνισχύσει τὴν δύναμή της παραμερίζοντας κάθε ἐμπόδιο ποὺ θὰ ἐπιδροῦσε καταστρεπτικὰ πάνω στὸ λαὸ ἐπιδυναμώνοντας ἔτσι τὴν ἀνάγκη ἐπιβίωσης τῆς λαϊκῆς μάζας, ὥσπου τὰ ἐμπόδια αὐτὰ νὰ πάψουν νὰ ζημιώνουν τὸ κράτος καὶ νὰ ἐπιβαρύνουν τὴν ἐθνική του οἰκονομία.

Γιὰ τὸ *ναζιστικὸ* σωματεῖο ἡ ἀπεργία δὲν ἔχει σὰ σκοπὸ τὴν καταστροφὴ καὶ τὴν ἐκμηδένιση τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ εἶναι ἕνα μέσο γιὰ νὰ αὐξηθῆ καὶ νὰ ξοδευτεῖ χάρη στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὰ ἐμπόδια ποὺ ἐξαιτίας τοῦ ἀντικοινωνικοῦ χαρακτήρα τους, ἀντιστέκονται στὴν ἀνάπτυξη τῆς μαζικῆς οἰκονομίας. Γιατί, τὸ πεδίο δραστηριότητας κάθε ἀτόμου βρίσκεται πάντα σὲ πραγματικὴ κι ἄμεση σχέση μὲ τὴν γενικὴ κοινωνικὴ κατάσταση ποὺ παίρνει ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος. Ἀπὸ τὴν ἐξέταση τῆς κατάστασης αὐτῆς θ' ἀποφασιστεῖ ἡ στάση παὺ θὰ κρατήσει τὸ ναζιστικὸ σωματεῖο ἀπέναντι στὴν οἰκονομικὴ πρόοδο.

Ὁ *ναζιστὴς* ἐργάτης πρέπει νὰ ξέρει ὅτι αὔξηση τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας σημαίνει πάντα καὶ δική του ἐπάρκεια ἀγαθῶν καὶ ὑλικὴ εὐτυχία.

Ὁ ἐργοδότης *ναζιστής*, πάλι ὀφείλει νὰ γνωρίζει ὅτι ἡ εὐτυχία

κι ἡ χρηματικὴ ἐπάρκεια τοῦ ἐργάτη εἶναι οἱ ἀπαράβατοι καὶ πρῶτοι ὅροι γιὰ τὴν ὕπαρξη καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς δικῆς του οἰκονομικῆς εὐρωστείας.

Ἐργάτες κι ἐργοδότες *ναζιστές*, εἶναι κι οἱ δυὸ μαζὺ ἐκπρόσωποι κι ἐντολοδόχοι τοῦ συνόλου τῆς λαϊκῆς κοινωνίας. Ἡ τεράστια ἔκταση προσωπικῆς ἐλευθερίας ποὺ τοὺς δόθηκε γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς δραστηριότητά τους, ἐξηγεῖται ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἱκανότητες γιὰ δράση τοῦ καθενὸς εἶναι πολὺ μεγαλύτερες μὲ τὴν ἀπεριόριστη ἐλευθερία παρὰ μὲ μιὰ συνεχῆ ἐπίβλεψη ἀπὸ τὰ πάνω· ἡ φυσικὴ ἐπιλογὴ ποὺ ὁδηγεῖ μπροστὰ τὸν πιὸ εὔστροφο, τὸν πιὸ ἱκανὸ καὶ τὸν πιὸ ἐργατικὸ δὲν μπορεῖ νὰ ἐμποδιστεῖ.

Γιὰ τὸ *ναζιστικὸ* σωματεῖο ἡ ἀπεργία εἶν' ἕνα μέσο ποὺ μπορεῖ νὰ τὸ χρησιμοποιεῖ κι ἔχει μάλιστα τὴν ὑποχρέωση νὰ τὸ κάνει, μόνον ὅταν δὲν ὑπάρχει ρατσιστικὸ *ναζιστικὸ* Κράτος. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο τότε ἀντὶ γιὰ τὴν καταστρεπτικὴ πάλη τῶν δύο μεγάλων τάξεων — κεφαλαίου καὶ προλεταριάτου — ποὺ θἄχει σὰν συνέπεια τὴν μείωση τῆς παραγωγῆς καὶ τὶς συνακόλουθες ἐπιπτώσεις στὴν λαϊκὴ κοινότητα, ὀφείλει νὰ ἀναλάβει τὸν σεβασμὸ τῶν δικαιωμάτων ὅλων ἐξίσου. Τὰ οἰκονομικὰ ὑπουργεῖα ἀκόμη κι οἱ ἀνάλογες ὑπηρεσίες πρέπει νὰ ἐπιφορτιστοῦν μὲ τὸ καθῆκον τῆς διατήρησης τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητας, ἀπομακρύνοντας ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ οἰκονομία τὰ μειονεκτήματα καὶ τὶς ἐλαττωματικότητες κάθε εἴδους.

Αὐτὰ ὅλα ποὺ σήμερα ὁδηγοῦν σὲ συγκρούσεις ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, πρέπει μιὰ μέρα νὰ βροῦν τὴ λύση τους στὰ οἰκονομικὰ ὑπουργεῖα καὶ στὶς εἰδικὲς ἐπιτροπὲς ποὺ θὰ συγκροτηθοῦν. Ὅταν θὰ ἱδρυθοῦν αὐτὰ τὰ δυό, ἐργοδότες κι ἐργάτες δὲν θἄχουν κανένα λόγο νὰ ἀντιδικοῦν γιὰ τὰ μεροκάματα καὶ τὶς αὐξήσεις — πράγμα ἐγκληματικὸ γιὰ τὴν οἰκονομικὴ ὑπόσταση καὶ τῶν δυὸ — ἀλλὰ θὰ ἐξετάζουν ἀπὸ κοινοῦ αὐτὸ τὸ πρόβλημα γιὰ τὸ καλὸ τοῦ συνόλου καὶ τοῦ κράτους, τοὺ τὸ ἰδανικό του θὰ πρέπει νὰ λάμπει μὲ γράμματα ἀστραφτερὰ στὸν ὁρίζοντά τους.

Κι ἐδῶ ἀκόμα, καὶ παντοῦ, θὰ πρέπει νὰ βασιλεύει ἡ ἀρχὴ πὼς πρῶτα ἔρχεται ἡ πατρίδα, πρὶν κι ἀπ' αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ κόμμα.

Καθῆκον τοῦ *ναζιστικοῦ* σωματείου εἶναι ἡ ἐκπαίδευση καὶ ἡ προπαρασκευὴ τοῦ ἐργάτη πρὸς τὸν σκοπὸ ποὺ καθορίζεται ἔτσι: συλλογικὴ ἐργασία ὅλων γιὰ τὴν διατήρηση τῆς οἰκονομίας τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κράτους, σύμφωνα μὲ τὶς δυνατότητες, τὶς ἱκανότητες καὶ τὰ φυσικὰ προσόντα τοῦ καθενός.

Στὸ τέταρτο ἐρώτημα: πῶς θὰ φτάσουμε σὲ τέτοια σωματεῖα; ἄλλοτε φαινόταν πολὺ δύσκολη ἡ ἀπάντηση.

Εἶναι γενικὰ πολὺ πιὸ εὔκολο νὰ βάλεις θεμέλια σ' ἕνα καινούριο οἰκόπεδο παρὰ σ' ἕνα παλιὸ ποὺ ἔχει κιόλας τὰ δικά του. Σ' ἕνα σημεῖο ὅπου δὲν ὑπάρχει κανένα μαγαζὶ μιᾶς κάποιας ειδικότητας μποροῦμε ἄνετα νὰ ἀνοίξουμε ἕνα. Αὐτὸ ὅμως εἶναι πολὺ δύσκολο ἂν ἐκεῖ βρίσκεται κιόλας μιὰ παρόμοια ἐπιχείρηση καὶ ἀκόμη δυσκολώτερο ἂν ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, στὴν περιοχὴ ἐκείνη μόνο μιᾶ τέτοια ἐπιχείρηση μπορεῖ ν' ἀναπτυχθεῖ. Γιατὶ ἐδῶ οἱ ἱδρυτὲς ἀντιμετωπίζουν τὸ πρόβλημα ὄχι μόνο τῆς ἀνέγερσης τοῦ μαγαζιοῦ τους ἀλλὰ καὶ τοῦ συναγωνισμοῦ τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος, προκειμένου νὰ κρατηθοῦν στὴ ζωή.

Ἕνα *ναζιστικὸ* σωματεῖο δὲν ἔχει κανένα νόημα πλάι σ' ἄλλα σωματεῖα. Γιατὶ κι αὐτὰ πρέπει τὸ ἴδιο νὰ ἐκτελέσουν τὰ κοσμικά τους καθήκοντα κι ἀκόμη ἀπὸ ἔμφυτη ὑποχρέωση, νὰ ἀσκήσουν πίεση ἀπέναντι στὶς ἄλλες παρόμοιες ὀργανώσεις ποὺ μπορεῖ καὶ νὰ μὴν εἶναι διόλου ἐχθρικές· χρειάζεται νὰ καθιερώσουν τὴν προσωπικότητά τους. Δὲν ὑπάρχει κανένα ἡμίμετρο καὶ κανένας συμβιβασμὸς στὶς τέτοιες κινήσεις, ἔξω ἀπ' τὸ σκληρὸ κι ἀποφασισμένο γιὰ ὅλα δικαίωμα τῆς ἐπιβίωσης.

Δυὸ τρόποι λοιπὸν γιὰ νὰ καταλήξουμε σὲ κάτι μποροῦν νὰ ὑπάρξουν:

1ο Θὰ ἱδρύσουμε τὸ δικό μας σωματεῖο πρῶτα καὶ μετὰ σιγὰ-σιγά, θ' ἀναλάβουμε τὴν ἐπίθεση ἐνάντια στὰ διεθνιστικὰ μαρξιστικὰ σωματεῖα· ἢ καλύτερα, μποροῦμε:

2ο Νὰ εἰσχωρήσουμε στὰ μαρξιστικὰ σωματεῖα καὶ νὰ προσπαθήσουμε νὰ ἐμφυσήσουμε ἐκεῖ τὸ νέο πνεῦμα μὲ σκοπὸ νὰ τὰ μεταλλάξουμε σὲ ὄργανα τῆς δικῆς μας θεωρίας.

Ὁ πρῶτος τρόπος ἦταν ἀνεφάρμοστος γιατὶ οἱ οἰκονομικὲς δυσκολίες ποὺ ἀντιμετωπίζαμε ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἦταν πάρα πολλὲς καὶ οἱ πηγὲς γιὰ ἐξεύρεση ἐνισχύσεων περιωρισμένες. Ὁ πληθωρισμὸς ποὺ σιγὰ-σιγὰ ἐξαπλωνόταν, δυσκόλευε ἀκόμη περισσότερο τὴν κατάσταση: ἐκεῖνα τὰ χρόνια δύσκολα θὰ μπορούσαμε νὰ μιλήσουμε στὰ μέλη μας γιὰ οἰκονομικὲς ἐνισχύσεις καὶ παροχές· ἀλλὰ κι ὁ ἐργάτης δὲν εἶχε κανένα λόγο νὰ πληρώνει τὴν συνδρομή του στὸ σωματεῖο. Ἀκόμη καὶ τὰ σωματεῖα μὲ τὴν μαρξιστικὴ ἀπόχρωση εἶχαν σχεδὸν φτάσει στὰ πρόθυρα τῆς διάλυσης, ὥσπου χάρη στὸν κ. Κοῦνο, τὰ ἑκατομμύρια ξαναγύρισαν στὶς τσέπες τους. Αὐτὸς ὁ ὑπουργὸς τοῦ «ἐθνικοῦ Ράιχ» μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ σὰν σωτήρας τῶν μαρξιστικῶν σωματείων.

Δὲν μπορούσαμε λοιπὸν τότε νὰ ὑπολογίζουμε σὲ τέτοιες οἰκονομικὲς ἐνισχύσεις· καὶ δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ὑποχρεώσουμε κανένα νὰ γραφτεῖ στὴν καινούρια συνδικαλιστικὴ ὀργάνωση, ἀφοῦ, λόγω τῆς

οἰκονομικῆς του ἀδυναμίας, δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ μᾶς προσφέρει καμιὰ ἐξυπηρέτηση. Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ θἄπρεπε νὰ ἀμυνθῶ ἀπόλυτα ἐνάντια στὴν εἰσροὴ στὸ καινούριο σωματεῖο, διανοουμενίστικων στοιχείων ποὺ θὰ τοὺς τραβοῦσε τὸ δόλωμα.

Αὐτὸ τὸ πρόβλημα τῆς ἐκλογῆς προσώπων ἔπαιζε ἕνα ρόλο μεγάλης σημασίας καὶ σ' αὐτὴ τὴν πλευρά. Δὲν εἶχα τότε οὔτ' ἕνα ἄτομο ποὺ νὰ μποροῦσα νὰ τοῦ ἐμπιστευτῶ τὴν λύση αὐτῆς τῆς σπουδαίας ἐπιχείρησης. Αὐτὸς ποὺ θὰ μποροῦσε πραγματικὰ τότε νὰ διαλύσει τὰ μαρξιστικὰ σωματεῖα καὶ νὰ βοηθήσει στὸν θρίαμβο τῆς ναζιστικῆς συνδικαλιστικῆς ἰδέας πάνω σ' αὐτὸ τὸ σύστημα τῆς πάλης τῶν τάξεων, αὐτὸς ἀκριβῶς, θἄπρεπε νἄταν ἕνα ἀπ' τὰ σημαντικώτερα ἄτομα τοῦ λαοῦ μας καὶ τὸ ἄγαλμά του θ' ἀνεγείρονταν στὸ μέλλον γιὰ νὰ τὸ προσκυνοῦν οἱ ἐπερχόμενες γενιές, στὴν Βαλλάλλα.

Ὅμως δὲν ξέρω κανέναν ποὺ θὰ ἦταν σὲ θέση ν' ἀναλάβει μιὰ τέτοια ἐκστρατεία.

Θἄταν κυριολεκτικὰ ἔξω ἀπ' τὴν πραγματικότητα ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι τὰ διεθνιστικὰ σωματεῖα δὲν διάθεταν παρὰ ἀνθρώπους μὲ χαμηλὲς πνευματικὲς δυνατότητες. Αὐτὸ στ' ἀλήθεια κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ πεῖ· ὅμως τότε ποὺ ἱδρύθηκαν αὐτὰ τὰ σωματεῖα τὰ πράγματα δὲν ἦταν καὶ τόσο δύσκολα. Ἐνῶ σήμερα τὸ *ναζιστικὸ* κίνημα ἔχει νὰ καταπολεμήσει ἕναν τερατώδικο ὀργανισμὸ ποὺ διαθέτει πολλὰ χρόνια ζωῆς κι ἔχει στηθεῖ πάνω σὲ βάσεις γιγάντιες, μελετημένες ὣς τὶς πιὸ παραμικρές τους λεπτομέρειες. Ὁ ἐπιτιθέμενος πρέπει νἆναι πάντα πιὸ προικισμένος ἀπ' τὸν ἀμυνόμενο, ἂν θέλει νὰ ἐπικρατήσει. Τὸ φρούριο τῶν μαρξιστικῶν σωματείων δὲν διοικεῖται σήμερα ἀπὸ ἁπλοὺς στρατοφύλακες· δὲν θὰ ἐξαναγκασθεῖ σὲ παράδοση παρὰ μόνο ἀπὸ τὴν ἐμπνευσμένη διοίκηση κι ἀπὸ τὴν ἀνελέητη μαχητικότητα ἑνὸς πραγματικὰ μεγάλου ἄνδρα. Ἂν ἕνας τέτοιος ἄνδρας δὲν βρεθεῖ, θἆναι μάταιο ν' ἀγωνίζεται κανεὶς μὲ τὸ πεπρωμένο κι ἀκόμη πιὸ ἀνόητο νὰ θέλει ν' ἀλλάξει μιὰ κατάσταση πραγμάτων, δίχως νὰ μπορεῖ νὰ δημιουργήση μιὰ καλύτερη.

Ἐδῶ θὰ ἦταν πιὸ ἐνδιαφέρον νὰ δεχθοῦμε τὴν ἄποψη ποὺ ὅπως καὶ στὴν ζωὴ ἐπικρατεῖ, εἶναι προτιμώτερο νὰ παραμερίζεται ἕνα σχέδιο παρὰ νὰ ἐκτελεῖται τὸ μισό, ἀπὸ λάθος τῶν δυνατοτήτων ποὺ ὑπάρχουν.

Μιὰ ἄλλη ἄποψη, ποὺ παρ' ὅλ' αὐτὰ δὲν εἶναι καθόλου δημαγωγική, ἔρχεται νὰ προστεθεῖ στὰ παραπάνω. Εἶχα τότε καὶ τὴν ἔχω ἀκόμη καὶ σήμερα, τὴν ἀντίληψη, πολὺ καλὰ συγκροτημένη, ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνο ν' ἀναμιγνύουμε σὲ οἰκονομικὰ θέματα, ἕναν πολιτικὸ ἀγῶνα. Αὐτὸ ταιριάζει ἀπόλυτα στὸν γερμανικὸ λαό μας. Γιατὶ

στὴν περίπτωση αὐτή, ἡ οἰκονομικὴ πάλη θ' ἀφαιρέσει ἀμέσως ἐνεργητικότητα ἀπ' τὸν πολιτικὸ ἀγῶνα. Μόλις οἱ ἄνθρωποι πεισθοῦν ὅτι χάρη στὴν ἀποταμίευση θὰ μπορέσουν νὰ βολευτοῦν σ' ἕνα μικρὸ σπιτάκι, θ' ἀφιερωθοῦν ὁλοκληρωτικὰ σ' αὐτὸ τὸ σκοπὸ καὶ δὲν θὰ τοὺς ἀπομείνει καμιὰ διάθεση γιὰ τὸν ἀγώνα ἐνάντια σ' αὐτοὺς ποὺ μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, σκέφτονται νὰ τοὺς πάρουν πίσω μιὰ μέρα τὶς ἀποταμιευμένες «δεκάρες» τους. Ἀντὶ νὰ ἀποδοθοῦν στὸν πολιτικὸ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἰδέα καὶ τὴν πίστη τους, θὰ προσδεθοῦν ἀποκλειστικὰ στὴν ἰδέα τοῦ «ἐσωτερικοῦ ἀποικισμοῦ» καὶ τὸν περισσότερο καιρὸ θὰ παίζουν διπλὸ παιγνίδι.

Τὸ *ναζιστικὸ* κίνημα βρίσκεται σήμερα στὴν ἔναρξη τοῦ ἀγώνα του. Τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς προσπάθειάς του τείνει στὴν ἐξάπλωση καὶ στὸν σχηματισμὸ τῶν ἰδανικῶν του. Καὶ πρέπει ν' ἀγωνιστεῖ μ' ὅλες του τὶς δυνάμεις γι' αὐτὰ τὰ μεγάλα ἰδανικά. Ἡ ἐπιτυχία θὰ πάψει νἆναι μιὰ χίμαιρα μόνον ὅταν ὁλόκληρο τὸ δυναμικό του ριχτεῖ χωρὶς δισταγμὸ στὸν ἀγώνα αὐτό.

Ἡ ἀπασχόληση τοῦ κινήματος μὲ οἰκονομικὰ προβλήματα θὰ μποροῦσε νὰ παραλύσει τὴν δύναμη τῆς μαχητικότητάς του· κι ἔχουμε ἀκριβῶς σήμερα ἕνα ἐξώφθαλμο παράδειγμα ἀπόλυτα κλασσικό:

Ἡ Νοεμβριανὴ ἐπανάσταση τοῦ 1918 δὲν ἔγινε ἀπ' τὰ σωματεῖα, κι ὁλοκληρώθηκε δίχως αὐτὰ νὰ λάβουν μέρος. Κι ἡ γερμανικὴ μπουρζουαζία δὲν κάνει κανέναν πολιτικὸ ἀγώνα γιὰ τὸ μέλλον τῆς Γερμανίας ἐπειδὴ κρίνει πὼς αὐτὸ τὸ μέλλον εἶναι ἀπόλυτα ἐξασφαλισμένο χάρη στὴν παραγωγικὴ οἰκονομία.

Ὀφείλουμε νὰ πάρουμε μαθήματα ἀπὸ τέτοιες ἐμπειρίες γιατὶ καὶ σὲ μᾶς ἀκόμη δὲν θὰ μποροῦσε νὰ συμβεῖ ἀλλοιῶς. Ὅσο πιὸ πολὺ συγκεντροποιοῦμε τὴν συνολικὴ δύναμη τοῦ κινήματός μας πάνω στὸν πολιτικὸ ἀγώνα, τόσο πιὸ πολὺ θὰ μποροῦμε νὰ ὑπολογίζουμε στὴν ἐπιτυχία· ὅσο περισσότερα προβλήματα φορτωθοῦμε σχετικὰ μὲ τὴν σωματειακὴ ὀργάνωση, τὴν οἰκονομικὴ τακτοποίηση τῶν ἐργαζομένων κι ἄλλα παρόμοια, τόσο λιγώτερο χρήσιμο θἆναι τὸ ἀποτέλεσμα γιὰ μᾶς. Γιατί, ὅσο κι ἂν εἶναι σπουδαῖα αὐτὰ τὰ προβλήματα, δὲν θὰ λυθοῦν παρὰ μόνον ὅταν ἀποκτήσουμε πολιτικὴ δύναμη.

Ὥς τώρα αὐτὰ τὰ προβλήματα θὰ εἶχαν παραλύσει τὸ κίνημα καὶ ἂν μάλιστα θέλαμε ν' ἀσχοληθοῦμε μ' αὐτὰ κι ἀργότερα, τὰ ἐμπόδια ποὺ θὰ συναντούσαμε θἆταν μεγαλύτερα. Θὰ μποροῦσε νὰ συμβεῖ τοῦτο: ἡ ἀπόπειρα γιὰ σωματειακὴ ὀργάνωση τοῦ κινήματος θὰ καθώριζε καὶ θὰ ἐξασκοῦσε ἔλεγχο πάνω στὴν πολιτικὴ δραστηριότητα, ἀντὶ νὰ γίνει τὸ ἀντίθετο.

Πραγματικὸ ὄφελος, τόσο γιὰ τὸ κίνημα, ὅσο καὶ γιὰ τὸ λαό μας μπορεῖ μονάχα νὰ προκύψει ἀπὸ ἕνα *ναζιστικὸ* σωματεῖο, ἂν αὐτὸ ἐδῶ εἶναι κιόλας ἕτοιμο κι ὀργανωμένο *ναζιστικά*, ὥστε νὰ μὴ διατρέχει πιὰ τὸν κίνδυνο νὰ πέσει στὰ μαρξιστικὰ μονοπάτια. Γιατί, τὸ *ναζιστικὸ* σωματεῖο ποὺ βλέπει μονάχα σὰν ἀποστολή του τὴν κατάκτηση τοῦ χώρου ποὺ κατέχουν κιόλας τὰ μαρξιστικὰ σωματεῖα, θἆναι πιὸ καταστρεπτικό, παρὰ ἂν δὲν ὑπῆρχε διόλου. Πρέπει βέβαια νὰ κηρύξουμε τὸν πόλεμο στὰ μαρξιστικὰ σωματεῖα, ὄχι μόνο σὰν ὀργάνωση, ἀλλὰ πάνω ἀπ' ὅλα καὶ σὰν ἰδέα. Πρέπει ν' ἀρνηθοῦμε τὴν ἐξαγγελία τῆς πάλης τῶν τάξεων καὶ τὴν θεωρία τῶν τάξεων καὶ πρέπει ἀντὶ γι' αὐτό, νὰ προστατέψουμε τὰ ἐπαγγελματικὰ συμφέροντα τῆς Γερμανικῆς ἀστικῆς κοινωνίας.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ὅλες αὐτὲς οἱ ἀπόψεις συμφωνοῦσαν ἄλλοτε καὶ συμφωνοῦν ἀκόμη καὶ σήμερα ἐνάντια στὴν ἵδρυση ἐσωτερικῶν κομματικῶν ὀργανώσεων, μοῦ φαίνεται ἀπόλυτα φυσικό, ἐκτὸς ἂν ἐμφανιζόταν ξαφνικὰ τὸ μυαλὸ ἐκεῖνο ποὺ θὰ τὸ καλοῦσε ἡ μοῖρα γιὰ νὰ λύσει τελειωτικὰ αὐτὸ τὸ ζήτημα.

Δὲν ἔμειναν λοιπὸν πιὰ παρὰ δυὸ μόνο τρόποι: ἢ νὰ δώσουμε ἐντολὴ στοὺς συντρόφους μας νὰ βγοῦν ἀπ' τὰ σωματεῖα, ἢ νὰ μείνουνε αὐτὰ ποὺ κιόλας ὑπάρχουν καὶ νὰ δράσουν, μὲ κάθε μέσο, διαβρωτικά.

Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐφαρμοσθεῖ ὁ δεύτερος τρόπος.

Εἰδικώτερα στὴ χρονικὴ περίοδο 1922 - 1923, κάτι τέτοιο μποροῦσε νὰ μπεῖ σὲ πράξη εὐκολώτερα, γιατὶ τὰ οἰκονομικὰ ὀφέλη ποὺ μποροῦσαν, ἐξαιτίας τοῦ πληθωρισμοῦ, νὰ καρπωθοῦν τὰ σωματεῖα, ἦταν ἐλάχιστα καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν περιωρισμένος. Ὡς τώρα ἀρνήθηκα πάντα τὶς ἀπόπειρες ποὺ μποροῦσαν νὰ ὁδηγήσουν σὲ ἀποτυχία. Θεωροῦσα ἔγκλημα νὰ πάρω ἀπ' τὸν ἐργάτη ἕνα μέρος ἀπ' τὸ μεροκάματό του γιὰ χάρη μιᾶς ὀργάνωσης ποὺ δὲν τὴν νόμιζα χρήσιμη γιὰ τὰ μέλη της. Ἂν ἕνα καινούριο πολιτικὸ κόμμα ἐξαφανιστεῖ ξαφνικά, δὲν εἶναι κρῖμα, ἀλλὰ σχεδὸν πάντα ὠφέλεια καὶ κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραπονεθεῖ γι' αὐτό. Γιατὶ ὅτι πληρώνουν τὰ μέλη ἑνὸς κόμματος, τὸ πληρώνουν ξέροντας ὅτι πάει χαμένο. Ὅμως ὅποιος πληρώνει συνδρομὴ σὲ μιὰ συνδικαλιστικὴ ὀργάνωση, ἔχει δικαίωμα νὰ ζητᾶ ἐξασφάλιση τοῦ μεροκάματου καὶ τῆς δουλειᾶς του. Ἂν δὲν τοῦ τὸ ἐξασφαλίσουν, οἱ ἱδρυτὲς αὐτῆς τῆς ὀργάνωσης εἶναι τουλάχιστο ψεῦτες, ἢ ἀνισόρωποι δίχως μυαλὸ ποὺ θἄπρεπε νὰ θεωροῦνται ὑπεύθυνοι.

Μὲ βάση αὐτὰ τὰ δεδομένα ἐνεργήσαμε τότε, στὰ 1922. Ἄλλοι φαίνεται πὼς ἔκριναν καλύτερα τὰ πράγματα καὶ ἵδρυσαν τὰ συνδικάτα. Μᾶς διατυπώθηκαν παράπονα γιὰ τὴν ἀποχώρηση ὅλων αὐτῶν καὶ εἶπαν ὅτι τάχα ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς στραβῆς μας ἀντίληψης καὶ τῆς στενοκεφαλιᾶς μας. Ἀλλ' αὐτὰ τὰ συνδικάτα δὲν ἄργησαν νὰ διαλυθοῦν, πράγμα ποὺ πάθαμε κι .ἐμεῖς ἀργότερα. Ὅμως μὲ τὴν διαφορὰ πὼς ἐμεῖς δὲν ξεγελάσαμε οὔτε τοὺς ἄλλους οὔτε τὸν ἑαυτό μας.

ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Η ΑΠΟΛΥΤΗ ΕΛΛΕΙΨΗ ΜΕΘΟΔΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙζει τὸν χειρισμὸ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ Ράιχ, γιατὶ κανεὶς ἀπ' τοὺς ἁρμοδίους δὲν εἶχε ἐφαρμόσει τοὺς βασικοὺς κανόνες ποὺ πάνω σ' αὐτοὺς στηριζόταν ἡ συμμαχικὴ πολιτικὴ σχετικὰ μὲ τὰ τοπικὰ συμφέροντα· ἡ ἐπανάσταση ἀντὶ νὰ διορθώσει αὐτὴ τὴν πλάνη, τὴν ὁλοκλήρωσε. Γιατί, ἂν ἡ σύγχυση ἰδεῶν ἀναφορικὰ μὲ τὴν γενικὴ πολιτική, στάθηκε ἡ βασικὴ αἰτία γιὰ τὰ λάθη ποὺ ἔγιναν πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο ἀπ' τὴν κυβέρνηση, στὴν ἐφαρμογὴ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, αὐτὴ ἡ ἴδια πολιτικὴ καὶ μετὰ τὸν πόλεμο ὑπόφερε διπλοπροσωπία τῶν αὐτῶν ποὺ τὴν κατεύθυναν. Ἦταν φυσικό, αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶδαν νὰ πραγματοποιοῦνται μὲ τὴν ἐπανάσταση τὰ ἀπόκρυφα καὶ ὑποχθόνια σχέδιά τους, νὰ μὴν ἔχουν κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ μιᾶς συμμαχικῆς πολιτικῆς ποὺ θὰ βοηθοῦσε νὰ σταθεῖ στὰ πόδια του ἕνα ἀνεξάρτητο γερμανικὸ κράτος. Μιὰ τέτοια προσπάθεια ἐρχόταν σίγουρα σὲ σύγκρουση μὲ τὶς μυστικὲς προθέσεις τῶν ἐγκληματιῶν τοῦ Νοέμβρη· θἄχε βάλει τέλος προσωρινὰ ἢ καὶ ὁριστικὰ ἀκόμα στὸν διεθνιστικὸ χαρακτῆρα τῆς οἰκονομίας καὶ τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς Γερμανίας· ἀλλ' αὐτὸ ποὺ προπάντων φοβόντουσαν ἦταν μήπως, μιὰ νικηφόρα μάχη ποὺ θὰ καθιστοῦσε τὸ Ράιχ ἀνεξάρτητο ἀπ' τὸ ἐξωτερικό, εἶχε στὴν ἐσωτερικὴ πολιτικὴ μιὰ τέτοια ἐπίδραση ποὺ θ' ἀπόβαινε μοιραία γιὰ τὴν ἐξουσία τῶν σημερινῶν ἡγετῶν τοῦ κράτους. Εἶναι πραγματικὰ ἀταίριαστο νὰ ξεσηκωθεῖ ἕνα ἔθνος ἐνάντια στὴν ἐξωτερικὴ καταπίεση δίχως νἄχει ἀποκτήσει ἀπὸ πρὶν συνείδηση γι' αὐτὸ ποὺ πάει νὰ κάνει, ἢ ἀντίθετα, κάθε μεγάλη ἐπιτυχία σχετικὰ μὲ τὴν ἐξωτερικὴ πολιτική, νὰ μὴ ἐπιδρᾶ μοιραία στὸ ξύπνημα τοῦ ἐθνικοῦ συναισθήματος. Ἡ πεῖρα

ἔχει ἀποδείξει πὼς κάθε ἀγώνας ποὺ γίνεται γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση ἑνὸς λαοῦ, ἀναπτύσσει μέσα του τὸν πατριωτισμὸ καὶ κατόπι στρέφει τὴν προσοχή του στὰ ἀντεθνικὰ στοιχεῖα ποὺ τὸν τριγυρίζουν. Καταστάσεις καὶ πρόσωπα ποὺ τὰ ἀνεχόμαστε σὲ καιροὺς εἰρήνης καὶ ποὺ δὲν τοὺς δίνουμε καθόλου προσοχή, ξεσηκώνονται τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ πατριωτισμὸς συγκινεῖ καὶ συνταράσσει ὣς τὰ βάθη του ἕνα ἔθνος καὶ προβάλλουν ἀντιρρήσεις ποὺ φτάνουν ὣς τὴν ἀνοιχτὴ ἀντίσταση, συχνὰ μοιραία. Ἂς θυμηθοῦμε, λόγου χάρη, τὸν φόβο ποὺ σκορπίζουν παντοῦ οἱ κατάσκοποι ὅταν ξεσπᾶ ἕνας πόλεμος, φόβο ποὺ ἐκδηλώνεται ξαφνικὰ τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ποὺ τὰ ἀνθρώπινα πάθη ἔχουν φτάσει στὸν ψηλότερο βαθμό τους καὶ προκαλοῦν ἀπάνθρωπους διωγμούς, τὶς πιὸ πολλὲς φορὲς ἄδικους· κι ὅμως καθένας πρέπει νὰ ξέρει πὼς ἕνας κατάσκοπος μπορεῖ πιὸ εὔκολα νὰ ἐνεργήσει στὰ ἥσυχα κι ἀτέλειωτα χρόνια τῆς εἰρήνης, γιὰ λόγους πολὺ φυσικούς, ἀφοῦ ἡ κοινὴ γνώμη δὲν τοὺς δίνει τότε καμιὰ σημασία.

Τὸ ὑπονομευτικὸ ἔνστικτο τῶν παράσιτων τοῦ κράτους ποὺ ἡ δύνη τῶν γεγονότων τοῦ Νοέμβρη τἄφερε στὴν ἐπιφάνεια, αἰστάνθηκε ἀμέσως πὼς μιὰ σωστὴ πολιτικὴ μὲ τοὺς συμμάχους ποὺ θὰ ὑποστήριζε τὴν λαϊκὴ ἐξέγερση ἐνάντια στὴν καταπίεση καὶ θὰ ξάναβε πάλι τὰ ἐθνικὰ πάθη, θὰ μποροῦσε νὰ βάλλει τέλος στὴν ἐγκληματική τους ὕπαρξη.

Τώρα πιὰ καταλαβαίνει κανεὶς γιατὶ αὐτοὶ πού, ἀπ' τὸν Νοέμβρη τοῦ 1918, κάτεχαν τὰ πιὸ σημαντικὰ πόστα στὴν κυβέρνηση, ἀποδείχτηκαν τόσο ἀνίκανοι στὸν χειρισμὸ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ γιατὶ οἱ κρατικὲς ὑποθέσεις διακινοῦνταν πάντα σχεδὸν μ' ἕναν συστηματικὰ ἀντίθετο τρόπο ἀπ' τὰ ἐθνικά μας συμφέροντα. Γιατὶ αὐτὸ ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ φανεῖ μὲ τὴν πρώτη ματιά, σὰν ἀποτέλεσμα τύχης, ἀποκαλύπτεται, ὅταν τὸ ἐξετάσουμε ἀπὸ πιὸ κοντά, ὅτι δὲν εἶναι παρὰ μιὰ καινούρια καὶ λογικὴ κατὰ τὰ ἄλλα ἐξέλιξη τοῦ ἐπαναστατικοῦ δρόμου ποὺ ἄνοιξε στὰ 1918 κι εἶναι κιόλας πλατειὰ χαραγμένος.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς ἐδῶ θὰ πρέπει νὰ κάνουμε μιὰ διάκριση ἀνάμεσα στοὺς διοικητικὰ ὑπεύθυνους (ἢ γιὰ νὰ τὸ ποῦμε καλύτερα «θἄπρεπε νὰ εἶναι» ὑπεύθυνοι) γιὰ τὶς ὑποθέσεις τοῦ κράτους, ἀνάμεσα στὴν πλειοψηφία τῶν κοινοβουλευτικῶν πολιτικάντηδων· καὶ τέλος ἀνάμεσα στὸ μεγάλο πλῆθος τοῦ ἀνόητου κοπαδιοῦ τοῦ λαοῦ μας ποὺ ἡ ὑπομονή του ἐξισώνεται μὲ τὴν βλακεία.

Οἱ πρῶτοι ξέρουν αὐτὸ ποὺ θέλουν. Οἱ ἄλλοι βαδίζουν μαζὺ μὲ τοὺς πρώτους, ἄλλοτε σὰν μυημένοι κι ἄλλοτε σὰν πολὺ δειλοὶ γιὰ ν' ἀντισταθοῦν ἀποφασιστικὰ στὴν πραγματοποίηση τοῦ σχεδίου

ποὺ ὑποψιάστηκαν καὶ ποὺ διαιστάνονται τὸν κίνδυνο. Οἱ τελευταῖοι ὑποτάσσονται ἀπὸ ἀκατανοησία καὶ βλακεία.

Ὅσο τὸ γερμανικὸ ἐργατικὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κόμμα δὲν ἦταν παρὰ μιὰ μικρὴ ὀργάνωση ἄγνωστη, τὰ προβλήματα τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, δὲν εἶχαν παρὰ δευτερεύουσα σημασία, γιὰ πολλὰ ἀπ' τὰ μέλη του. Πάντως τὸ κίνημά μας, πρέσβευε καὶ τότε καὶ πρεσβεύει ἀκόμη καὶ σήμερα, πὼς βασικὸς σκοπός του εἶναι νὰ διακηρύξει ὅτι ἡ ἐλευθερία ποὺ ἀπολαμβάνει μιὰ χώρα στὶς σχέσεις της μὲ τὸ ἐξωτερικὸ δὲν εἶναι θεῖο δῶρο ποὺ ἔρχεται ἀπ' τὸν οὐρανό, ἀλλὰ καρπὸς τῆς ἴδιας τῆς δύναμής του. *Ἡ ὑπογράμμιση τῶν αἰτίων τῆς κατάπτωσής μας, ἡ ἐκμηδένιση ὅλων ἐκείνων ποὺ ὠφελοῦνται ἀπ' αὐτήν, αὐτὰ ἀκριβῶς εἶν' ἐκεῖνα ποὺ θὰ μᾶς ἐξαναγκάσουν σ' ἕναν ἀγώνα γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς ἀνεξαρτησίας μας.*

Καταλαβαίνει κανεὶς τώρα γιὰ ποιοὺς λόγους τὸ νεαρὸ κίνημα μας εἶχε βάλει, στὰ πρῶτα χρόνια, σὲ πρῶτο πλάνο, τὴν ἐσωτερικὴ ἀναμόρφωση σὰν πιὸ σημαντικὴ ἀπ' τὰ ἐξωτερικὰ προβλήματα.

Ἀλλὰ ὅταν αὐτὴ ἡ μικρὴ κι ἀσήμαντη ὀργάνωση ἔκανε τὶς πρῶτες ἐμφανίσεις της κι ἀποδείχτηκε ὅτι ὁ μικρὸς ὀργανισμὸς εἶχε πάρει τὴ μορφὴ μεγάλου κόμματος, θεώρησε ὑποχρέωσή του νὰ ξεκαθαρίσει τὴν στάση του ἀπέναντι στὸ θέμα: ἐξωτερικὴ πολιτική. Ἄρχισε νὰ χαράσσει τὶς κατευθυντικὲς γραμμὲς ποὺ ὄχι μόνο δὲν θἄρχονταν σὲ σύγκρουση μὲ τὴν θεωρία ποὺ πάνω της στηρίζονταν τὸ φιλοσοφικό μας σύστημα, ἀλλὰ τὸ ἀντίθετο, θὰ ἦταν ἀπόρροια αὐτῆς τῆς ἴδιας τῆς θεωρίας.

Ἀκριβῶς, ἐπειδὴ ἀπ' τὸ λαό μας λείπει ἡ πολιτικὴ ἀγωγὴ ἀναφορικὰ μὲ τὶς σχέσεις μας μὲ τὸ ἐξωτερικό, τὸ νεαρό μας κίνημα θεώρησε καθῆκον του νὰ προσφέρει σ' ὅλους τοὺς ὑπεύθυνους καθὼς καὶ στὶς λαϊκὲς μάζες, ἕνα σχέδιο χαραγμένο σὲ χοντρὲς γραμμές, ποὺ θὰ τοὺς χρησίμευε σὰν ὁδηγὸς γιὰ τὴ μελέτη τῶν προβλημάτων ἐξωτερικῆς πολιτικῆς· ἦταν μιὰ ἀπ' τὶς πρῶτες του προσπάθειες τὸ νὰ κάνει κατανοητὴ μιὰ μέρα τὴν ἀνάγκη γιὰ προπαρασκευαστικὰ μέτρα στὴν ἐξωτερικὴ πολιτική, ποὺ θὰ βοηθοῦσαν τὸ λαό μας νὰ ξαναβρεῖ τὴν ἀνεξαρτησία του, καὶ τὸ Ράιχ ν' ἀνακαλύψει τὶς δυνατότητές του.

Ἡ βασικὴ κι ἀπαρέγκλιτη ἀρχὴ ποὺ πρέπει νἄχουμε πάντα ὑπ' ὄψη μας ὅταν μελετᾶμε αὐτὸ τὸ πρόβλημα, εἶναι ἡ ἀκόλουθη: ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ ἀφ' ἑαυτοῦ της δὲν εἶναι παρὰ ἕνα μέσο γιὰ νὰ φτάσεις σ' ἕνα σκοπό, κι αὐτὸς ὁ σκοπὸς εἶναι ἀποκλειστικὰ ἡ δουλειὰ πρὸς ὄφελος τοῦ λαοῦ μας. Κάθε πρόβλημα ἐξωτερικῆς πολιτικῆς δὲν μπορεῖ ν' ἀντιμετωπιστεῖ παρὰ ἀπὸ τὴν ἑξῆς ἄποψη: *Ἡ λύση*

αὐτὴ θὰ εἶναι πρόσφορη γιὰ τὸ λαό μας, σήμερα καὶ στὸ μέλλον ἢ θὰ τοῦ προξενήσει βλαβερὲς συνέπειες;

Αὐτὴ εἶναι ἡ βαρύνουσα γνώμη ποὺ πρέπει νὰ λογαριάζεται ὅταν μελετοῦμε κάποιο ἀπ' τὰ προβλήματα ἐκεῖνα. Ἔχουμε λοιπὸν ὑποχρέωση ν' ἀπορρίπτουμε δίχως οἶκτο κάθε ἄποψη πολιτικοῦ κόμματος, θρησκεύματος, ἢ ἄλλου ὀργανισμοῦ ἔστω κι ἀτόμου, ὅποιες τελοσπάντων διαφορετικὲς ἀπόψεις ποὺ δὲν θὰ εἶναι σύμφωνες μὲ τὰ παραπάνω.

***

Πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο, ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Γερμανίας περιοριζόταν νὰ ἐξασφαλίσει τὴν διατροφὴ τοῦ λαοῦ μας καὶ τῶν παιδιῶν ποὺ ἔρχονταν στὸν κόσμο, προετοιμάζοντας τοὺς δρόμους ποὺ θὰ ὁδηγοῦσαν σ' αὐτὸ τὸ σκοπὸ κι ἀκόμη νὰ μᾶς δημιουργήσει τὶς ἀπαραίτητες συμμαχίες ποὺ θὰ ὁλοκλήρωναν τὴν ἰσχύ μας· ἡ προσπάθεια αὐτὴ ἔμεινε ἴδια μὲ μόνο αὐτὴ τὴν διαφορά: *Πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο στηριζόμενοι πάνω σ' ἕνα κράτος ἰσχυρὸ κι ἀνεξάρτητο· σήμερα ἔχουμε σὰν πρῶτο πρόβλημα νὰ κάνουμε τὸ κράτος μας δυνατὸ κι ἐλεύθερο· ἡ ἀναγέννηση ἑνὸς τέτοιου κράτους εἶναι ἡ πρωταρχικὴ κι ἀναγκαία συνθήκη ποὺ πρέπει νὰ διαθέτουμε γιὰ νὰ μπορέσουμε ἀργότερα νὰ ἐφαρμόσουμε μιὰ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ ἀποτελεσματικὴ κι ἱκανὴ νὰ διαφυλάξει, νὰ προωθήσει καὶ ν' ἀναθρέψει τὸ λαό μας.*

Μ' ἄλλα λόγια: *Ὁ σκοπός, τὸ πρόγραμμα ποὺ πρέπει ν' ἀκολουθήσει σήμερα ἡ ἐξωτερικὴ γερμανικὴ πολιτικὴ εἶναι ἡ προετοιμασία τῶν ὁδῶν ποὺ θὰ ὁδηγήσουν τὸν γερμανικὸ λαὸ στὴν ἀνάκτηση μιὰ μέρα τῆς ἀνεξαρτησίας του.*

Γιὰ νὰ γίνει αὐτὸ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεφύγουμε ἀπὸ τούτη τὴν θεμελιώδικη ἀρχή: *Δὲν εἶναι ἀνάγκη γιὰ νὰ ἀνακτήσει ἕνας λαὸς τὴν ἀνεξαρτησία του νὰ συμφωνεῖ σ' αὐτὸ ὁλόκληρο τὸ κράτος, στὸ σύνολό του· Φτάνει νὰ ὑπάρχει ἔστω καὶ μιὰ μικρὴ μερίδα αὐτοῦ τοῦ λαοῦ κι αὐτοῦ τοῦ κράτους πού, ἀπολαμβάνοντας τὴν ἀπαραίτητη ἐλευθερία, νὰ μπορεῖ ὄχι μόνο νὰ ἐκφράζει τ' ἀποθέματα τῆς πνευματικῆς κοινότητας ὁλόκληρου τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἀκόμα καὶ νὰ προετοιμάσει τὸν ἀγῶνα ποὺ θ' ἀναληφτεῖ μὲ τὰ ὅπλα γιὰ νὰ ἐπανακτηθεῖ ἡ ἐλευτερία.*

Ἕνας λαὸς ἑκατὸ ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων ποὺ ὑποφέρει μαζικὰ καὶ προσπαθεῖ συλλογικὰ γιὰ νὰ ἐξασφαλίσει τὴν ἀκεραιότητα τοῦ κράτους του, ἀπὸ τὸν ζυγὸ τῆς δουλείας, θἄταν σὲ πολὺ χειρότερη θέση ἀπὸ τὸ ἂν ἦταν διαμελισμένος αὐτὸς ὁ λαὸς κι αὐτὸ τὸ κράτος καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ μέλη του ἔμενε ἀκόμη ὁλότελα ἐλεύτερο. Φυσικὰ ὑπάρχει πάντα ἡ προϋπόθεση ὅτι αὐτὸ τὸ τμῆμα τοῦ λαοῦ θἄμενε πιστὸ

στὴν ἱερὴ ἀποστολὴ ποὺ τοῦ εἶχε ἀνατεθεῖ: ὄχι μόνο νὰ διαδηλώνει, δίχως νὰ κουραστεῖ, ἀλλ' ἀκόμη καὶ νὰ παίρνει τ' ἀπαραίτητα μέτρα ποὺ θὰ τοῦ χρειαστοῦν γιὰ ν' ἀπελευθερώσει ὁριστικὰ καὶ νὰ συνενώσει ξανὰ τὰ ὑποδουλωμένα καὶ δυστυχοῦντα τμήματα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ κράτους.

Πρέπει ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ νἄχουμε κατὰ νοῦ πὼς ὅταν μπαίνει θέμα ἐπανάκτησης ἀπὸ ἕνα λαὸ κι ἕνα κράτος χαμένων ἐδαφῶν, πρέπει πρωταρχικὰ ἡ μητέρα - πατρίδα νὰ ξαναποκτήσει τὴν πολιτική της δύναμη καὶ τὴν ἀνεξαρτησία της· σὲ παρόμοιες περιπτώσεις τὰ συμφέροντα τῶν χαμένων ἐδαφῶν πρέπει δίχως οἶκτο νὰ θυσιαστοῦν γιὰ χάρη τοῦ μοναδικοῦ προβλήματος ποὺ ἔχει σημασία: τῆς ἐπανάκτησης τῆς ἐλευτερίας στὸ βασικὸ ἐθνικὸ χῶρο. Γιατι δὲν θ' ἀπελευτερωθοῦν τὰ τμήματα ἑνὸς λαοῦ ἢ οἱ ἐπαρχίες ἑνὸς Ράιχ ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία τῶν ὑποδουλωμένων λαῶν ἢ ἀπὸ τὶς ἐνστάσεις ποὺ θὰ προβάλλει τὸ ἔθνος, χρειάζεται ἡ ἐπιβολὴ τῆς δύναμης τῶν ἄλλων τμημάτων ποὺ εἶναι λίγο ὥς πολὺ ἀνεξάρτητα καὶ ποὺ ἀπάρτιζαν ἄλλοτε τὴν κοινὴ πατρίδα.

'Ακόμη, γιὰ νὰ ξανακατακτήσουμε τὰ χαμένα ἐδάφη ὁ μόνος τρόπος ποὺ φαίνεται ἐφαρμόσιμος εἶναι νὰ ξαναδώσουμε, δουλεύοντας ἀκατάπαυστα, ζωὴ καὶ δύναμη σ' ὅτι μένει ἀπ' τὸ κράτος, καθὼς καὶ τὴν ἀκλόνητη ἀπόφαση, ποὺ θὰ τὴν φωλιάσουμε μέσα στὶς καρδιές, νὰ θυσιαστοῦν ὅταν θἄρθει ἡ ὥρα στὸ ἔργο τῆς ἀπελευθέρωσης καὶ τῆς συνένωσης τοῦ λαοῦ κάτω ἀπ' τὸ ἰσχυρὸ πιὰ σκῆπτρο τοῦ κράτους. *Προσωρινὴ παραίτηση,* λοιπὸν ἀπὸ τὰ συμφέροντα τῶν περιοχῶν ποὺ ἔχουν ἀποχωριστεῖ ἀπ' τὴν πατρίδα γιὰ χάρη τοῦ μόνου ποὺ ἔχει σημασία: ἀπόκτηση, στὸ ὑπόλοιπο τμῆμα τοῦ κράτους πολιτικῆς δύναμης καὶ ἰσχύος τέτοιας ποὺ θὰ ἐπιτρέψουν νὰ ἰσχυροποιηθεῖ ἡ πεποίθηση τῶν ἐχθρῶν νικητῶν ὅτι πρέπει νὰ προσχωρήσουν σὲ μιὰ ἀνασύνθεση κι ἕνα συμβιβασμό.

Γιατὶ, οἱ κατακτημένες περιοχὲς δὲν θὰ δοθοῦν πίσω στὴν κοινὴ πατρίδα μὲ τὶς φλογερὲς διαμαρτυρίες ἀλλὰ μὲ τὰ νικηφόρα καὶ καταπελτικὰ κτυπήματα τοῦ ὁπαδοῦ.

Φιάξτε αὐτὰ τὰ σπαθιά· νά, ποιὸς εἶναι ὁ προορισμὸς τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς· ἀφῆστε τοὺς σιδεράδες νὰ δουλεύουν ἥσυχα καὶ ξανακαλέστε στὰ ὅπλα τοὺς συντρόφους μας· νά, τί πρέπει νὰ κάνει ἡ ἐξωτερικὴ πολιτική μας.

***

Εἶχα ἐξηγήσει στὸ πρῶτο μέρος αὐτοῦ τοῦ ἔργου τὴν ἀνεπάρκεια τῆς συμμαχικῆς πολιτικῆς ποὺ εἶχε παρατηρηθεῖ πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο· Ὑπῆρχαν τέσσερις τρόποι γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουμε τὴν μελ-

λουτική συντήρηση καὶ διατροφὴ τοῦ λαοῦ μας· ἐκεῖνοι διάλεξαν τὸν τέταρτο καὶ τὸν λιγώτερο ἀποτελεσματικό. Ἀντὶ νὰ ἐπιχειρήσουμε μιὰ εὔστροφη κατακτητικὴ πολιτικὴ στὴν Εὐρώπη, ἐφαρμόσαμε τὴν ἐμπορικὴ κι ἀποικιακὴ ἐπικράτηση. Αὐτὴ ἡ πολιτικὴ ἦταν ἀκόμη περισσότερο λαθεμένη γιατὶ ὑποστήριζε πὼς θὰ μπορούσαμε ν' ἀποφύγουμε τὴν ὑποχρέωση νὰ λύσουμε τὶς διαφορές μας μὲ τὰ ὅπλα. Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἀπόπειρας νὰ παίξουμε πολλαπλὸ παιγνίδι, ἦταν εὔκολο νὰ τὸ προδικάσει κανείς: πέσαμε ἔξω κι ὁ παγκόσμιος πόλεμος ἦταν ὁ λογαριασμὸς τῶν ἐξόδων ποὺ εἶχε νὰ πληρώσει τὸ Ράιχ, ἐξοφλώντας ἔτσι τὰ ἐπίχειρα τῆς κακῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς του.

Σὰν καλύτερος τρόπος ἔπρεπε ἀπὸ τότε νὰ κριθεῖ *ὁ τρίτος: Νὰ ἐνισχύσουμε δηλαδὴ τὴν δύναμη τοῦ Ράιχ, προσαρτώντας καινούριες εὐρωπαϊκὲς χῶρες*· μόνο μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ὁ ἀποικισμὸς ξένων ἐκτάσεων ἔμπαινε στὸ φυσικό του δρόμο κι ἀποκτοῦσε δυνατότητες πραγματοποίησης. Βέβαια, γιὰ νὰ ἐφαρμοστεῖ μιὰ τέτοια πολιτικὴ θἄπρεπε νὰ συναφτεῖ συμμαχία μὲ τὴν Ἀγγλία ἢ τουλάχιστον νὰ θυσιάσουμε στὴν πολιτικοστρατιωτική μας ἐνίσχυση ἔσοδα τόσο ἀπαραίτητα, ὥστε γιὰ σαράντα ὡς πενήντα χρόνια ν' ἀποστερηθοῦμε τελείως ἢ καὶ ν' ἀφήσουμε σὲ δεύτερο πλάνο κάθε ἔργο παραγωγικὸ ποὺ θ' ἀπαιτοῦσε σπατάλη. Θἄπρεπε ὁπωσδήποτε ν' ἀναλάβουμε κάποια εὐθύνη. Ἡ παραγωγικὴ ἀνάπτυξη ἑνὸς ἔθνους εἶναι σχεδὸν πάντα τὸ θεμέλιο τῆς πολιτικῆς του ἀνεξαρτησίας· εἶναι ἡ ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ νὰ μπορέσει ἕνα ἔθνος νὰ ὑπάρξει ἢ καὶ νὰ γεννηθεῖ ἀκόμη. Ὅμως δὲν ὑπάρχει θυσία ποὺ νἄναι τόσο μεγάλη μπροστὰ στὴν ἐξασφάλιση τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας ἑνὸς λαοῦ. Ἂν ἐπιβαρύνουμε τὸν προϋπολογισμὸ τῆς παραγωγικῆς ἀνάπτυξης πρὸς ὄφελος τῆς στρατιωτικῆς μας τελειοποίησης, θἄρθει γρήγορα μιὰ μέρα ποὺ τὸ Ἔθνος θὰ τὰ ξαναπάρει ὅλ' αὐτὰ πίσω μὲ τόκο. Μποροῦμε ἀκόμη νὰ ποῦμε πὼς ἀφοῦ ἕνα κράτος συγκεντρώσει ὅλες του τὶς προσπάθειες σ' ἕνα μόνο σημεῖο: Στὴν διατήρηση τῆς ἀνεξαρτησίας του, θὰ προέλθει συνήθως μετὰ ἀπ' αὐτὸ μιὰ ἄνεση γενική, ἕνα εἶδος καινούριου ἀντίβαρου ποὺ χάρη σ' αὐτό, τὰ παραμερισμένα παραγωγικὰ ὀφέλη τοῦ λαοῦ θὰ γνωρίσουν ἄλλη ἄνθηση μ' ἕνα τρόπο ἐκπληκτικό. Ἡ πολιτιστικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἄνοδος τοῦ χρυσοῦ αἰῶνα τοῦ Περικλῆ διαδέχθηκε τὶς ἄθλιες συνθῆκες ζωῆς ποὺ εἶχαν ἀφήσει πίσω τους οἱ πόλεμοι κατὰ τῶν Περσῶν κι ἡ ρωμαϊκὴ δημοκρατία ἀφιερώθηκε στὴν καλλιέργεια ἑνὸς ἀνώτερου πολιτισμοῦ ὅταν ἀπελευτερώθηκε ἀπὸ τοὺς περισπασμοὺς τῶν Καρχηδονιακῶν πολέμων.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς δὲν μποροῦμε νὰ περιμένουμε ἀπὸ μιὰ πλειοψία ἠλιθίων καὶ πραγματικὰ ἀνίκανων κοινοβουλευτικῶν, νὰ διαθέτουν τὸ ἀπαραίτητο ἀποφασιστικὸ πνεῦμα γιὰ νὰ ὑποτάξουν δίχως οἶκτο ὅλα τ' ἄλλα συμφέροντα ἑνὸς λαοῦ σὲ μιὰ καὶ μόνη προσπάθεια: νὰ προετοιμάσουν μιὰ μελλοντικὴ ἐκστρατεία γιὰ τὴν ἐξασφάλιση ἀργότερα τῆς ὕπαρξης τοῦ κράτους. Ὁ μόνος ἱκανὸς γιὰ μιὰ τέτοια στρατιωτικὴ προετοιμασία ἦταν ὁ πατέρας μιανοῦ Φρειδερίκου Μεγάλου, ἐνῶ οἱ πατέντες τοῦ σημερινοῦ ἐπιπόλαιου δημοκρατικοῦ κοινοβουλευτισμοῦ ποὺ καθιέρωσε ὁ ἰουδαϊσμός, δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ τὸ κάνουν.

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἡ στρατιωτικὴ προετοιμασία ποὺ θὰ ἐπέτρεπε τὴν κατάκτηση στὴν Εὐρώπη καινούριων περιοχῶν, στάθηκε κατὰ τὴν προπολεμικὴ περίοδο, τόσο μέτρια, ὥστε πολὺ δύσκολα μπορέσαμε νὰ προσφύγουμε στὴ σύναψη συμμαχιῶν ποὺ κι αὐτὲς ἦταν ἰουδαϊκῆς ἐπιλογῆς.

Καθὼς δὲν θέλησαν νὰ μποῦν στὸν κόπο μιᾶς συστηματικῆς πολεμικῆς προετοιμασίας, οἱ κύριοι αὐτοὶ κοινοβουλευτικοί, ἀρνήθηκαν νὰ προχωρήσουν στὴν κατάκτηση Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ θυσίαζαν, προτιμώντας νὰ ἐφαρμόσουν μιὰν ἀποικιακὴ ἐμπορικὴ πολιτική, τὴν συμμαχία ποὺ θὰ μποροῦσαν δίχως ἄλλο νὰ συνάψουν μὲ τὴν Ἀγγλία, χωρὶς βέβαια, καθὼς ἦταν λογικὸ νὰ στηριχθοῦν πάνω στὴ Ρωσία· ἀπὸ τσαρλατανιὰ σὲ τσαρλατανιὰ φτάσανε στὸν παγκόσμιο πόλεμο· μπῆκε ἐγκαταλελειμένη ἀπ' ὅλους ἔξω ἀπ' τὸ κληρονομικὸ λάβαρο τῶν Ἀμβούργων.

***

Πρέπει ἀκόμη νὰ ποῦμε ὅτι τὸ χαρακτηριστικὸ τῆς σημερινῆς ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς εἶναι πὼς δὲν ἔχει φανερὴ γραμμὴ ἢ τουλάχιστο κατανοητή. Ἀφοῦ πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο, ἔφτασε στὸ σημεῖο νὰ διαλέξει κρυφὰ τὸν τέταρτο τρόπο, ποὺ καὶ σ' αὐτὸν ἄλλωστε σημείωσε ἐλάχιστη πρόοδο, εἶναι τώρα ἀδύνατο ἀκόμη καὶ στὸ πιὸ ἐξασκημένο μάτι ν' ἀνακαλύψει τί ἔγινε μετὰ τὴν ἐπανάσταση. Ἀφοῦ πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο κάθε λογικὸ πολιτικὸ σύστημα ἀποδεικνυόταν λαθεμένο, τί θὰ μποροῦσε νὰ πεῖ κανεὶς γιὰ ὅλες αὐτὲς τὶς προσπάθειες ποὺ ἀφαιροῦν ἀπ' τὸν λαό μας τὴν δυνατότητα ν' ἀνορθωθεῖ;

Ἂν ἐξετάσουμε ψυχρὰ τὴν κατάσταση ποὺ βρίσκονται σήμερα οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἀναφορικὰ μὲ τὴν πολιτική τους ἰσχύ, φθάνουμε στὸ ἀκόλουθο συμπέρασμα:

Ἐδῶ καὶ τρακόσια χρόνια ἡ ἱστορία τῆς ἠπείρου μας στηρίζεται

πάνω στὶς πολιτικὲς διακινήσεις τῆς 'Αγγλίας· μὲ τὸ ποσοστὸ δύναμης ποὺ διαθέτει, ὑποτάσσοντας πότε τὴν μιὰ καὶ πότε τὴν ἄλλη εὐρωπαϊκὴ χώρα, ἐξασφάλιζε μὲ πλάγια μέσα τὰ μετόπισθέν της καὶ μποροῦσε ἔτσι μὲ τὴν ἡσυχία της νὰ πραγματοποιεῖ μὲ τὴν βοήθεια τῆς γνωστῆς πιὰ Βρετανικῆς διπλωματίας, τοὺς σκοπούς της.

'Η προσπάθεια αὐτῆς τῆς πατροπαράδοτης διπλωματίας, ποὺ στὴν Γερμανία δὲν εἴχαμε τίποτα παρόμοιο ἔξω ἀπ' τὴν παράδοση τοῦ Πρωσσικοῦ στρατοῦ, στρέφονταν ἀπ' τὴν ἐποχὴ τῆς 'Ελισάβετ ἀκόμα, στὴν συστηματικὴ ἐκτέλεση ἑνὸς καὶ μόνο προγράμματος: νὰ ἐμποδιστεῖ μὲ κάθε μέσο, κάθε μεγάλη εὐρωπαϊκὴ δύναμη ποὺ θὰ ἐπιχειροῦσε ν' ἀνέβει πάνω ἀπ' τὸ μέσο ἐπίπεδο τῶν ἄλλων μεγάλων δυνάμεων· κι ἂν μολοντοῦτο τὸ κατόρθωνε νὰ τσακιστεῖ μὲ τὰ ὅπλα.

Οἱ μέθοδες βίας ποὺ ἡ 'Αγγλία συνήθιζε νὰ χρησιμοποιεῖ σὲ παρόμοιες περιπτώσεις, ἐποίκιλαν ἀνάλογα μὲ τὴν ὑπάρχουσα κατάσταση ἢ γιὰ τὸ ἐκτελούμενο πρόγραμμα· ἀλλὰ ἡ ἀποφασιστικότητα κι ἡ ἐπιβολὴ τῆς βίας ἦταν πάντα ἴδιες. Ναί! ὅσο περισσότερο ἡ θέση τῆς 'Αγγλίας γινόταν μὲ τὸ πέρασμα τῶν χρόνων, δύσκολη, τόσο πιὸ πολὺ ἡ κυβέρνηση τῆς Βρετανικῆς αὐτοκρατορίας ἔκρινε ἀπαραίτητο νὰ διατηρεῖ μιὰ κατάσταση πραγμάτων ὅπου τὰ διάφορα εὐρωπαϊκὰ κράτη, θὰ παρέλυαν ἀλληλοδιάδοχα, μὲ τὸν ἀνταγωνισμὸ ἐπίδειξης δυνάμεων. Ὅταν οἱ 'Αγγλικὲς ἀποικίες τῆς Βόρειας 'Αμερικῆς ἀποχωρίστηκαν ἀπ' τὴν μητέρα - πατρίδα, ἐκείνη ἔπρεπε νὰ διπλασιάσει τὴν προσπάθειά της προκειμένου νὰ καλύψει τὰ ὀπίσθιά της στὴν Εὐρώπη. Ἔτσι ἀφοῦ ἡ 'Ισπανία κι ἡ 'Ολλανδία ἐκμηδενίστηκαν σὰν μεγάλες θαλάσσιες δυνάμεις, ἡ 'Αγγλία συγκέντρωσε ὅλο τὸ ἐνεργητικό της ἐνάντια στὶς κυριαρχικὲς βλέψεις τῆς Γαλλίας, ὥσπου μετὰ τὴν πτώση τοῦ Ναπολέοντα τούτου, ἐξαφανίστηκε ὁ κίνδυνος ποὺ παρουσιαζόταν γιὰ τὴν 'Αγγλία, μὲ τὴν ἡγεμονία μιᾶς στρατιωτικῆς δύναμης ποὺ τὴν φοβόταν ἰδιαίτερα.

'Ο ἑλιγμὸς τῆς Βρετανικῆς πολιτικῆς σὲ βάρος τῆς Γερμανίας, ἐφαρμόστηκε μὲ ἀργὸ ρυθμό, ὄχι μόνο ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ τελευταία, ἐξαιτίας τῆς μειονεκτικῆς ἐθνικῆς ἑνότητας τῶν γερμανικῶν λαῶν, δὲν παρουσίαζε κανένα κίνδυνο γιὰ τὴν 'Αγγλία, ἀλλὰ καὶ γιατὶ ἡ ἀγγλικὴ κοινὴ γνώμη, ἐπιρρεασμένη ἀπὸ μακρόχρονη προπαγάνδα πρὸς τὸ καθωρισμένο πρόγραμμα ποὺ ἀκολουθοῦσε ὡς τότε ἡ κυβέρνηση, δὲν μποροῦσε παρὰ σιγὰ - σιγὰ νὰ προσανατολιστεῖ σ' ἕνα καινούριο τομέα. 'Ο ψυχρὸς ὑπολογισμὸς μιᾶς κυβέρνησης πρέπει καμιὰ φορά, γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ, νὰ ἐπικαλεστεῖ τὸ συναίστημα, κίνητρο ποὺ εἶναι πανίσχυρο ὅταν χρειάζεται ἐνέργεια καὶ ποὺ ἀντιστέκεται καλύτερα στὸ χρόνο. 'Ο κυβερνήτης μιᾶς χώρας μπορεῖ, ἀφοῦ πραγματοποιή-

σει ἕνα ἀπ' τὰ σχέδιά του, νὰ στρέψει τὴν πνευματική του δραστηριότητα σ' ἄλλα ἐπίπεδα, ἀλλὰ τοῦ χρειάζεται πρῶτα ἡ ἀργὴ δουλειὰ τῆς προπαγάνδας ποὺ θὰ καταστήσει τὴν δεκτικότητα τῆς μάζας ἐπιδεκτικὴ γιὰ τὶς καινούριες ἀπόψεις τοῦ ἀρχηγοῦ.

Ἡ Ἀγγλία ἄρχισε τὴν ἐφαρμογὴ τῆς νέας πολιτικῆς της ἐκεῖ γύρω στὰ 1870 - 1871. Δυστυχῶς ὅμως ἡ Γερμανία δὲν στάθηκε ἱκανὴ νὰ ἐπωφεληθεῖ ἀπ' τὶς ἀμφιταλαντεύσεις αὐτὲς τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς, ἀκολουθώντας τὴν Ἀμερικὴ στὸν οἰκονομικὸ τομέα, ἢ καθὼς ἔκανε ἡ Ρωσία γιὰ ν' αὐξήσει τὴν δύναμή της, ὥσπου νὰ ἐνισχυθεῖ ξανὰ ἡ πολιτικὴ τῆς Ἀγγλίας.

Ἡ Ἀγγλία ἔβλεπε τὴν Γερμανία σὰν μιὰ δύναμη ποὺ ἡ σημασία της στὸν ἐμπορικὸ τομέα καὶ συνεπακόλουθα στὴν παγκόσμια πολιτική, ποὺ στηριζόταν στὴν γιγάντια ἐκβιομηχανοποίησή της, ἔπαιρνε διαστάσεις τόσο ἀπειλητικὲς ὥστε τὰ δύο κράτη ν' ἀλληλοζυγίζονται κιόλας στὰ ἴδια ἐπίπεδα. Ἡ «εἰρηνιστικὴ οἰκονομικὴ» κατάκτηση τοῦ κόσμου ποὺ ἀποτελοῦσε γι' αὐτοὺς ποὺ τότε μᾶς κυβερνοῦσαν τὴν ὑπέρτατη φρονιμάδα καὶ σοφία, ὁδήγησε τὴν ἀγγλικὴ πολιτικὴ νὰ ὀργανώσει τὴν ἀντίστασή της. Αὐτὴ ἡ ἀντίσταση πῆρε τὴ μορφὴ μιᾶς ἐπίθεσης κατὰ πλάτος καὶ λεπτομερειακὰ προετοιμασμένης· μέθοδος ποὺ προσαρμοζόταν θαυμάσια μὲ τὸ πνεῦμα μιᾶς πολιτικῆς ποὺ δὲν νοιαζόταν νὰ διατηρήσει μιὰν ἀμφίβολη παγκόσμια εἰρήνη, ἀλλὰ νὰ καθιερώσει τὴν βρετανικὴ ἡγεμονία σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο. Ἡ Ἀγγλία πῆρε γιὰ συμμάχους της ὅλα ἐκεῖνα τὰ κράτη ποὺ τῆς πρόσφεραν ἐγγυήσεις ἀπὸ στρατιωτικῆς ἀπόψεως, γιατὶ ἡ πατροπαράδοτη φρονιμάδα της, τοποθέτησε στὸ σωστό τους μέτρο τὶς δυνάμεις τῶν ἀντιπάλων καὶ ὑπολόγισε τὴν κατάσταση ἀδυναμίας ποὺ βρίσκονταν τότε. Κανεὶς λοιπὸν δὲν μποροῦσε νὰ τῆς πεῖ ὅτι ἐνήργησε «ἐπιπόλαια» γιατὶ μιὰ τέτοια μεγάλη πολεμικὴ προετοιμασία δὲν μπορεῖ νὰ κριθεῖ μὲ ἡρωικὰ κριτήρια, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς χρησιμότητάς της. *Ἡ διπλωματία πρέπει νὰ ἐξασκεῖται κατὰ τέτοιον τρόπο ὥστε νὰ μὴ ὁδηγεῖ τὸν λαὸ μὲ τὸν ἡρωισμό του, στὸν χαμό· ὀφείλει νὰ ἐπαγρυπνεῖ ἀποφασιστικὰ γιὰ τὴν διαφύλαξή του. Γιὰ νὰ φτάσουμε σ' αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα κάθε μέσο εἶναι νόμιμο καὶ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ χαρακτηρίσει ἔγκλημα κάτι τέτοιο ἢ παράλειψη καθήκοντος.*

Ἡ γερμανικὴ ἐπανάσταση ἀπάλλαξε τὴν ἀγγλικὴ πολιτικὴ ἀπὸ τὶς φροντίδες ποὺ τῆς εἶχε προξενήσει ἡ ἀπειλὴ τῆς παγκόσμιας ἐξάπλωσης τῆς γερμανικῆς ἡγεμονίας.

Ἡ Ἀγγλία δὲν εἶχε πιὰ κανένα ἐνδιαφέρον νὰ δεῖ τὴν Γερμανία *τελείως* σβυσμένη ἀπ' τὸ χάρτη τῆς Εὐρώπης. Τὸ ἀντίθετο, ἡ ξαφνικὴ πτώση ποὺ πραγματοποιήθηκε ἐκεῖνες τὶς μέρες τοῦ Νοέμβρη στὰ 1918,

τοποθέτησε τὴν ἀγγλικὴ διπλωματία ἀντιμέτωπη μιᾶς κατάστασης πού δὲν μποροῦσε ποτὲ νὰ τὴν πιστέψει σὰν πιθανή.

Ἡ Βρετανικὴ αὐτοκρατορία εἶχε ἀγωνιστεῖ τεσσεράμισυ χρόνια μὲ τὰ ὅπλα στὸ χέρι γιὰ νὰ ἐκμηδενίσει τὴν ὑποτιθέμενη ὑπεροχὴ μιᾶς ἄλλης εὐρωπαϊκῆς δύναμης. Ἕνα ξαφνικὸ κατρακύλισμα ἔδειξε γιὰ μιὰ στιγμὴ πὼς ἡ δύναμη αὐτὴ θὰ ἐξαφανιστεῖ ἀπ' τὸν πλανήτη. Ἡ Γερμανία παρουσίαζε μιὰ τέτοια ἔλλειψη καὶ τοῦ στοιχειώδικου ἀκόμη ἔνστικτου αὐτοσυντήρησης ὥστε τὰ γεγονότα πού διαδραματίστηκαν μέσα σὲ λιγώτερο ἀπὸ εἰκοσιτέσσερις ὧρες, συγκλόνισαν συθέμελα τὴν ἰσορροπία τῆς Εὐρώπης: *ἡ Γερμανία εἶχε ἐκμηδενιστεῖ καὶ ἡ Γαλλία γινόταν ἡ πρώτη ἠπειρωτικὴ δύναμη τῆς Εὐρώπης.*

Ἡ ἐπίμονη προπαγάνδα, πού εἶχε δώσει ὑπέρτατη δύναμη κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πολέμου, στὸν ἀγγλικὸ λαό, πού τοῦ εἶχε ἐνσπείρει τὸ μῖσος ἐνάντια στοὺς Γερμανοὺς καὶ πού εἶχε φέρει στὴν ἐπιφάνεια ὅλα τὰ πρωτόγονά του ἔνστικτα κι ὅλα του τὰ πάθη, ἐρχόταν τώρα νὰ βαρύνει σὰν μιὰ μᾶζα μολυβένια πάνω στὶς ἀποφάσεις τῶν Βρετανnῶν ἡγετῶν. Ὁ σκοπὸς πού γι' αὐτὸν ἡ Ἀγγλία εἶχε κάμει τὸν πόλεμο πέτυχε, ἀφοῦ ἡ Γερμανία δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ ἐξασκήσει τὴν ἀποικιακὴ πολιτική της· κάθε τί πού ξεπερνοῦσε αὐτὸ τὸν σκοπὸ ἔβλαπτε τὰ ἀγγλικὰ συμφέροντα. Ἡ ἐξαφάνιση τῆς Γερμανίας σὰν μεγάλης Εὐρωπαϊκῆς δύναμης, δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ ὠφελήσει τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἀγγλίας. Παρ' ὅλ' αὐτὰ ἡ ἀγγλικὴ διπλωματία δὲν μπόρεσε νὰ ἐφαρμόσει ἀλλαγὴ τακτικῆς κατὰ τὸ διάστημα τοῦ Νοέμβρη τοῦ 1918 ὡς τὸ τέλος τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1919, γιατί, εἶχε, ὁλόκληρη τὴν μακριὰ περίοδο τοῦ πολέμου, ζητήσει τὴν βοήθεια τῆς μάζας μὲ μιὰ τέτοια ἐπιμονή, πού ὡς τώρα κανένα παρόμοιο παράδειγμά της δὲν ὑπάρχει. Δὲν τὸ μποροῦσε, ἐξαιτίας τῆς διάθεσης τοῦ ἴδιου τοῦ λαοῦ της, δὲν τὸ μποροῦσε ἀκόμη καὶ γιατὶ ἡ δυσαναλογία τῶν στρατιωτικῶν της δυνάμεων δὲν τὸ ἐπέτρεπε. Ἡ Γαλλία εἶχε τώρα ἀναλάβει τὴν καθοδήγηση τῶν διαπραγματεύσεων καὶ μποροῦσε πιὰ νὰ ἐπιβάλλει τὸν νόμο της στοὺς συμμάχους. Ἡ μόνη δύναμη πού θὰ μποροῦσε στὸ διάστημα αὐτῶν τῶν μηνῶν τῶν διαπραγματεύσεων καὶ τῶν ἀγοραπωλησιῶν, νὰ ἀλλάξει τὴν κρατοῦσα κατάσταση πραγμάτων, ἡ ἴδια ἡ Γερμανία, συγκλονιζόταν ἀπὸ τὴν δύνη τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καὶ δὲν σταματοῦσε νὰ διακηρύσσει μὲ τὸ στόμα τῶν ὑποτιθέμενων ἡγετῶν της ὅτι ἦταν ἕτοιμη νὰ δεχτεῖ κάθε τί πού θὰ τῆς ἐπέβαλλαν.

Ὅταν, στὶς διεθνεῖς σχέσεις, ἕνας λαὸς παύει, σὰν ἀποτέλεσμα τῆς ἀπόλυτης ἔλλειψης τοῦ ἔνστικτου τῆς αὐτοσυντήρησης, νὰ ἀποτελεῖ μέλος

τῆς «ἐνεργητικῆς» συμμαχίας πέφτει στὴν τάξη τῶν ὑπόδουλων λαῶν κι ἡ χώρα του ἀκολουθεῖ τὴν τύχη τῆς κάθε ἀποικίας.

Γιὰ ν' ἀποφύγει ἡ 'Αγγλία, τὴν αὐξανόμενη ὁλοένα ἰσχὺ τῆς Γαλλίας, δὲν εἶχε πιὰ στὴ διάθεσή της παρὰ μόνο ἕναν τρόπο ἐνεργείας: νὰ τὴν κάνει συνεταῖρο στὶς ληστεῖες της.

Στὴν πραγματικότητα ἡ 'Αγγλία δὲν πέτυχε μὲ τὸν πόλεμο τὸν σκοπὸ ποὺ εἶχε προτάξει. Ὁ πόλεμος δὲν εἶχε ἀπομακρύνει τὸν κίνδυνο ποὺ παρουσίαζε γιὰ τὴν ἐξίσωση τῶν δυνάμεων στὴν Εὐρώπη ἡ ὑπεροχὴ μιανοῦ Εὐρωπαϊκοῦ κράτους· ἀντίθετα τὸν εἶχε κάνει περισσότερο ἀπειλητικό.

Ἡ Γερμανία, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἄποψη, στὰ 1914 ἦταν ἐγκλωβισμένη ἀνάμεσα σὲ δυὸ χῶρες ποὺ ἡ μιὰ διέθετε ἀνάλογες δυνάμεις ἐνῶ ἡ ἄλλη πολὺ ἀνώτερες. Σ' αὐτὸ μποροῦσε νὰ προστεθεῖ κι ἡ θαλάσσια ὑπεροχὴ τῆς 'Αγγλίας. Ἡ Γαλλία κι ἡ Ρωσσία μονάχα, ἦταν ἀρκετὰ ἐμπόδια γιὰ νὰ σταματήσουν κάθε ἀποτελεσματικὴ αὔξηση τοῦ γερμανικοῦ μεγαλείου. Ἡ γεωγραφικὴ θέση τοῦ Ράιχ, ἐξαιρετικὰ δύσκολη ἀπὸ στρατιωτικῆς πλευρᾶς, μποροῦσε ἐκτὸς τῶν ἄλλων νὰ θεωρηθεῖ σὰν ἱκανοποιητικὴ ἐξασφάλιση κάθε προσπάθειας ἀπ' τὸ ἀντίθετο, γιὰ αὔξηση τῆς δύναμης αὐτῆς τῆς χώρας. Ἡ διαμόρφωση τῶν συνόρων πάλι κρινόταν ἐξαιρετικὰ δυσμενὴς γιὰ ἕναν πόλεμο γιὰ τὴν 'Αγγλία· ἂν ἡ παραθαλάσσια περιοχὴ ἦταν μικρὴ σ' ἔκταση καὶ ἀπόλυτα περιωρισμένη, τὰ σύνορα τῆς ξηρᾶς, ἀντίθετα ἦταν πολὺ πιὸ ἐκτεταμένα κι ἀνοιχτά.

Ἡ κατάσταση τῆς Γαλλίας εἶναι σήμερα ἀπόλυτα διαφορετική: σὰν στρατιωτικὴ δύναμη θεωρεῖται ἡ πρώτη καὶ δὲν ἔχει σ' ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπη κανένα σοβαρὸ ἀντίπαλο· εἶναι ἐξασφαλισμένη ἀπ' τὸ νότο μὲ τὰ σύνορά της ποὺ τὴν προστατεύουν ἀπὸ τὴν 'Ιταλία καὶ τὴν 'Ισπανία· μιὰ μεγάλη ἔκταση τῶν ἀκτῶν της ἐλέγχει τὰ ζωτικὰ κέντρα τῆς Βρετανικῆς αὐτοκρατορίας· Γιατί, ὄχι μόνον αὐτὰ ὑπόκεινται, σὰν εὔκολοι στόχοι, στὸν ἔλεγχο τῶν κανονιῶν καὶ τῶν ἀεροπλάνων της, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐμπορικὲς καὶ συγκοινωνιακὲς μεταφορὲς τῆς 'Αγγλίας ἦσαν ἐκτεθειμένες κι ἀνυπεράσπιστες στὶς ἐπιθέσεις τῶν ὑποβρυχίων της. Ἕνας πόλεμος ὑποβρύχιος, ποὺ θὰ στηριζόταν στὴν μεγάλη ἔκταση τῆς ἀκτῆς τοῦ 'Ατλαντικοῦ καὶ στὶς τεράστιες παραθαλάσσιες περιοχὲς ποὺ διαθέτει ἡ Γαλλία στὴν Μεσόγειο καὶ στὴν βόρεια 'Αφρική, θὰ εἶχε καταστρεπτικὲς συνέπειες γιὰ τὴν 'Αγγλία.

Ἔτσι ὁ καρπὸς ποὺ εἶχε κερδίσει πολιτικὰ ἡ 'Αγγλία μὲ τὸν ἀγώνα της ἐνάντια στὴν ἄνοδο τῆς Γερμανίας, ἦταν ἡ ἐγκαθίδρυση τῆς ἡγεμονίας τῆς Γαλλίας στὴν Εὐρώπη τ' ἀποτελέσματα, ἀπὸ τὴν στρατιω-

τική τους ἄποψη ἦταν τ' ἀκόλουθα: ἡ 'Αγγλία ἐγκατέστησε τὴν Γαλλία σὰν πρώτη δύναμη στὴν Εὐρώπη κι ὑποχρεώθηκε ν' ἀναγνωρίσει τὴν 'Αμερικὴ σὰν ἴση της στὴν θαλασσοκρατορία. 'Από οἰκονομικῆς ἀπόψεως, παραχώρησε στοὺς συμμάχους της ἐκτάσεις ποὺ σ' αὐτὲς τὰ συμφέροντά της ἦταν τεράστια.

Τὸ ἴδιο καθὼς ἡ πατροπαράδοτη πολιτικὴ τῆς 'Αγγλίας ἔτεινε σ' ἕναν ἐκβαλκανισμὸ τῆς Εὐρώπης, ἔτσι κατὰ κάποιο τρόπο κι ἡ Γαλλία ἐπιχειροῦσε νὰ κάνει μὲ τὴν Γερμανία.

Αὐτὸ ποὺ πάντα θὰ εὐχόταν ἡ 'Αγγλία ἦταν νὰ ἐμποδιστεῖ ἡ ὁποιαδήποτε αὔξηση δύναμης μιᾶς χώρας ποὺ θὰ μποροῦσε ἔτσι νὰ παίξει κάποιο ρόλο σημαντικὸ στὴν παγκόσμια πολιτική· ἤθελε λοιπὸν νὰ διατηρήσει μιὰ κάποια ἐξίσωση στὶς δυνάμεις ποὺ διέθεταν τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη· γιατὶ σ' αὐτὸ ἀκριβῶς ἐπάνω στήριζε ἡ ἴδια ἡ 'Αγγλία τὴν ἡγεμονικὴ ἐπικράτησή της στὸν κόσμο.

'Εκεῖνο πάλι ποὺ θὰ εὐχόταν ἡ Γαλλία ἦταν νὰ ἐμποδιστεῖ ἡ Γερμανία στὴν προσπάθειά της νὰ γίνει μιὰ ὁμοιογενὴς δύναμη· νὰ ἐμποδιστεῖ ὁ συνασπισμὸς τῶν μικρῶν Γερμανικῶν κρατῶν κάτω ἀπὸ μιὰ κεντρικὴ ἐξουσία· καὶ τέλος ἡ κατοχὴ τῆς ἀριστερῆς ὄχθης τοῦ Ρήνου. Αὐτὲς ἦταν οἱ ἀπαραίτητες συνθῆκες ποὺ θὰ ἐξασφάλιζαν τὴν ἡγεμονία τῆς Γαλλίας στὴν Εὐρώπη.

'Η τελευταία ὅμως αὐτὴ ἐπιδίωξη τῆς γαλλικῆς διπλωμάτιας θὰ συγκρουόταν αἰώνια μὲ τὶς βασικὲς προθέσεις τῆς 'Αγγλίας.

***

"Οταν ἐξετάσουμε, παίρνοντας σὰν βάση τὶς προϋποθέσεις ποὺ μόλις ἐκθέσαμε, τὶς δυνατότητες ποὺ σήμερα προσφέρονται στὴ Γερμανία γιὰ τὴν σύναψη συμμαχιῶν, φτάνουμε γρήγορα στὸ συμπέρασμα πὼς τὸ μόνο ποὺ μποροῦμε νὰ κάνουμε σχετικὰ μ' αὐτὸ τὸ θέμα, εἶναι νὰ προσανατολιστοῦμε μὲ τὴν 'Αγγλία. Παρόλο ποὺ τ' ἀποτελέσματα τῆς πολεμικῆς πολιτικῆς ποὺ ἀκολούθησε ἡ 'Αγγλία ἦταν κι ἐξακολουθοῦν ἀκόμη νὰ εἶναι καταστρεπτικὰ γιὰ τὴν Γερμανία, δὲν μποροῦμε ν' ἀρνηθοῦμε τὸ γεγονὸς ὅτι *σήμερα πιὰ* ἡ 'Αγγλία δὲν ἔχει καμιὰ ἐπείγουσα ἀνάγκη νὰ *ἐκμηδενίσει* τὴν Γερμανία καὶ τὸ ἀντίθετο· ἀντικείμενο τῆς ἀγγλικῆς διπλωματίας εἶναι, κάθε μέρα καὶ περισσότερο, ὅσο περνοῦν τὰ χρόνια, νὰ βάλει φρένο στὶς ἰμπεριαλιστικὲς τάσεις ποὺ ἐκδηλώνει ἡ Γαλλία. Μόνο, ποὺ μιὰ πολιτικὴ συμμαχία δὲν πρέπει νὰ στηρίζεται στὰ παλιὰ παθήματα· θὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ μόνο ἂν ἐπωφεληθοῦμε ἀπ' τὰ μαθήματα ποὺ μᾶς προσφέρει ἡ ἱστορία. 'Η πεῖρα θάπρεπε νὰ μᾶς ἔχει διδάξει ὅτι

συμμαχίες πού δένονται μὲ τὴν ἐπιδίωξη *ἀρνητικῶν* σκοπῶν, ὑποφέρουν ἀπὸ κληρονομικὲς ἀδυναμίες. *Τὰ πεπρωμένα δυὸ λαῶν δὲν εἶναι ποτὲ ἀδιάρρηκτα συνδεδεμένα, ἂν δὲν ἐπιδιώκουν μιὰ κοινὴ ἐπιτυχία, μὲ τὴν μορφὴ κατακτήσεων, ἀγώνων, καὶ ἐπαύξηση δύναμης πού ἀπ' αὐτὴν θὰ ὠφεληθοῦν καὶ οἱ δυό.*

Οἱ γνώσεις τοῦ λαοῦ μας σχετικὰ μὲ τὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ «πλουτίζονταν» μὲ τὸν πιὸ ξεκάθαρο τρόπο ἀπ' τὶς εἰδήσεις τοῦ καμερινοῦ τύπου, πού μιλοῦσαν γιὰ τὴν *συμπάθεια*, λίγο ὡς πολὺ μεγάλη, πού αὐτὸς ἢ ἐκεῖνος ὁ πολιτικὸς ἡγέτης μιᾶς ξένης χώρας εἶχε ἐκδηλώσει *γιὰ τὴν Γερμανία.* Ἔβλεπαν ἔτσι στὴν διάθεση αὐτῶν τῶν ἀτόμων ἀπέναντι στὸν λαό μας, τὴν ἐξασφάλιση μιᾶς εὐνοϊκῆς πολιτικῆς γιὰ τὰ συμφέροντά μας. Μιὰ τέτοια κρίση ὅμως ἀποτελεῖ τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἀνοησίας καὶ εἶναι ἀπόδειξη τῆς παραδειγματικῆς στενοκεφαλιᾶς τοῦ γερμανοῦ μικροαστοῦ ὅταν μιλᾶ πολιτικά. Δὲν ὑπάρχει πολιτικὸς ἡγέτης Ἄγγλος, Ἀμερικανός, ἢ Ἰταλὸς πού νὰ ἦταν ποτέ του «γερμανόφιλος». Κάθε πολιτικὸς Ἄγγλος, εἶναι πρῶτα ἀπ' ὅλα Ἄγγλος, ὅπως κάθε Ἀμερικανὸς εἶναι πάνω ἀπ' ὅλα Ἀμερικανός, καὶ δὲν ὑπάρχει Ἰταλὸς πού νὰ ἐξασκεῖ πολιτικὴ ἄλλη ἀπὸ «Ἰταλόφιλη». Ὅποιος λοιπὸν ἰσχυρίζεταῖ ὅτι μπορεῖ νὰ οἰκοδομήσει μιὰ συμμαχία πού νὰ στηρίζεται στὶς «γερμανόφιλες» διαθέσεις τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν αὐτοῦ ἢ ἐκείνου τοῦ ἔθνους, εἶναι ἁπλρύστατα γάϊδαρος ἢ τουλάχιστο ψεύτης. Ἡ ἀπαραίτητη συνθήκη πού θ' ἀλυσοδέσει τὰ πεπρωμένα δυὸ λαῶν δὲν εἶναι τὰ συναισθήματα ἢ οἱ ἀμοιβαῖες συμπάθειες, ἀλλὰ τὰ κέρδη πού θὰ συναποκομίσει ἀπ' αὐτὸν τὸν συνεταιρισμὸ καθένας ἀπ' τοὺς δυὸ συμβαλλομένους. Δηλαδή, ἕνας Ἄγγλος πολιτικὸς ἡγέτης λόγου χάρη, μπορεῖ νὰ ἐφαρμόζει μιὰ αὐστηρὰ ἀγγλόφιλη πολιτικὴ καὶ ποτὲ γερμανόφιλη· ὅμως τὰ καθωρισμένα συμφέροντα αὐτῆς τῆς *ἀγγλόφιλης* πολιτικῆς εἶναι δυνατό, γιὰ διάφορους λόγους νὰ συμφωνοῦν μὲ τὰ *γερμανόφιλα* συμφέροντα. Αὐτὸ ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ συμβεῖ, ἂν οἱ περιστάσεις κι ἡ κατάσταση, ἀνατρέψουν ξαφνικὰ τὶς ἀπόψεις μιανοῦ ἀπ' τοὺς δυὸ πολιτικοὺς ἡγέτες· *ὅμως ἡ τέχνη ἑνὸς πολιτικοῦ ἀρχηγοῦ καὶ κυβερνήτη συνίσταται στὸ νὰ βρίσκει ὅταν ἐνεργεῖ καὶ σὲ κάθε ἐποχὴ πού θὰ βάζει σ' ἐφαρμογὴ ἕνα σχέδιο, τοὺς συντρόφους πού θὰ χρησιμοποιήσουν κι ἐκεῖνοι τὰ ἴδια μέσα γιὰ τὰ δικά τους συμφέροντα.*

Ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς ἐξαρτᾶται σήμερα ἀπ' τὴν ἀπάντηση πού θὰ δώσουμε στὰ ἀκόλουθα ἐρωτήματα: *Ποιὰ κράτη δὲν ἔχουν κανένα ζωτικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ ἂν γερμανικὴ κεντρικὴ Εὐρώπη τεθεῖ κυριολεκτικὰ ἔξω ἀπ' τὸν ἀγώνα προκειμένου νὰ ἐπιτρέψει στὴ Γαλλία νὰ ἐξασκήσει, οἰκονομικὰ καὶ πολιτικά, τὴν ἡγεμονική της*

κυριαρχία; Καὶ ποιὰ εἶναι τὰ κράτη ἐκεῖνα ποὺ ἀνάλογα μὲ τὶς συνθῆκες τῆς ὕπαρξής τους καὶ τοῦ πολιτικοῦ προσανατολισμοῦ τους, θἄβλεπαν, τὴν ἐξέλιξη μιᾶς τέτοιας κατάστασης, σὰν ἀπειλὴ γιὰ τὸ ἴδιο τους τὸ μέλλον;

Γιατὶ πρέπει τελοσπάντων νὰ καταλάβουμε πιὰ καθαρὰ τοῦτο: ὁ θανάσιμος ἐχθρός, ὁ δίχως οἶκτο ἐχθρός, τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ εἶναι καὶ παραμένει ἡ Γαλλία. Δὲν ἔχει σημασία ποιὸς κυβερνᾶ ἢ ποιὸς θὰ κυβερνήσει τὴ Γαλλία· ἂν εἶναι οἱ Βουρβῶνοι, ἢ οἱ Γιακωβῖνοι, οἱ Ναπολέοντες, ἢ οἱ ἀστοὶ δημοκράτες, οἱ χριστιανοδημοκράτες ἢ οἱ κόκκινοι μπολσεβῖκοι: ὁ ἀπώτερος σκοπὸς τῆς ἐξωτερικῆς τους πολιτικῆς θἆναι πάντα νὰ ξεπεράσουν τὰ σύνορα τοῦ Ρήνου καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν τὶς Γαλλικὲς «θέσεις» πάνω σ' αὐτὸ τὸν ποταμό, καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια γιὰ νά μείνη ἡ Γερμανία χωρισμένη καὶ κομματιασμένη.

Ἡ Ἀγγλία ἐπιθυμεῖ νὰ μὴ γίνει παγκόσμια δύναμη ἡ Γερμανία· ἡ Γαλλία δὲν θέλει νὰ ὑπάρχει μιὰ δύναμη ποὺ νὰ ὀνομάζεται Γερμανία· ἡ διαφορὰ εἶναι σημαντική! Ὅμως σήμερα δὲν ἀγωνιζόμαστε γιὰ νὰ ξαναποκτήσουμε τὴν παλιὰ κατάσταση τῆς παγκόσμιας δύναμης· ἔχουμε νὰ πολεμήσουμε γιὰ τὴν πατρίδα μας, γιὰ τὴν ἑνότητα τοῦ ἔθνους μας καὶ γιὰ τὸ καθημερινὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν μας. Ἂν, κάτω ἀπ' τὴν πίεση αὐτῶν τῶν ἀναγκῶν, περάσουμε στὴν ἀναζήτηση συμμάχων, ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς προμηθεύσει ἡ Εὐρώπη, δὲν ἀπομένουν παρὰ δυὸ μόνο κράτη: *ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ἰταλία.*

Ἡ Ἀγγλία δὲν θέλει ἀντιμέτωπή της μιὰ Γαλλία, ποὺ μὲ τὴν σιδερένια γροθιά της, ἀφοῦ ἡ ὑπόλοιπη Εὐρώπη δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ τὴν καταβάλλει, θὰ μποροῦσε νὰ ἐξαπολύσει μιὰ πολιτικὴ ποὺ φυσικὸ θἆταν, ἀργὰ ἢ γρήγορα νὰ ὑπεισέλθει στὰ ἀγγλικὰ συμφέροντα. Ἡ Ἀγγλία δὲν θὰ ἤθελε ποτὲ νἄχει σχέσεις μὲ μιὰ Γαλλία ποὺ τὰ πλούσια μεταλλεῖα της σίδερου καὶ κάρβουνου τῆς δυτικῆς Εὐρώπης θἄπαιζαν ἐπικίνδυνο ρόλο γι' αὐτὴν στὴν παγκόσμια οἰκονομία. Καὶ ἡ Ἀγγλία δὲν μπορεῖ ὄχι πιὰ νὰ εὔχεται τὴν ἄνοδο τῆς Γαλλίας στὸν πολιτικὸ τομέα τῆς χώρας, χάρη στὸν κατακερματισμὸ τῆς ὑπόλοιπης Εὐρώπης, μιὰ κατάσταση τόσο σίγουρη ὅσο καὶ δυνατή, ἀλλ' ἀκόμη θὰ φροντίσει ν' ἀναλάβει μὲ περισσότερη δραστηριότητα καὶ μεγαλύτερη φιλοδοξία τὴν ἡγεσία τῆς παγκόσμιας πολιτικῆς ποὺ θεωρεῖται σὰν παράδοση τῆς γαλλικῆς διπλωματίας. Οἱ βόμβες Ζέππελιν τοῦ παλιοῦ καιροῦ θὰ μποροῦσαν νὰ πολλαπλασιαστοῦν μέσα σὲ μιὰ νύχτα· ἡ στρατιωτικὴ ὑπεροχὴ τῆς Γαλλίας βαραίνει ἀφόρητα πάνω σ' αὐτὸ ποὺ ἀποτελεῖ τὴν καρδιὰ τῆς παγκόσμιας αὐτοκρατορίας ποὺ τὴν κυβερνᾶ ἡ Μεγάλη Βρεταννία.

Ἡ Ἰταλία πάλι δὲν μπορεῖ νὰ θέλει, νὰ συνεχιστεῖ ἡ κατάσταση

τῆς ὑπεροχῆς τῆς Γαλλίας στὴν Εὐρώπη καὶ ἀπὸ πάνω νὰ ἐνισχυθεῖ. Τὸ μέλλον τῆς 'Ιταλίας ἐξαρτᾶται ἀπὸ μιὰν ἐδαφικὴ ἀνάπτυξη ποὺ τὰ στοιχεῖα της θὰ συγκεντρωθοῦν γύρω ἀπὸ τὴν μεσογειακὴ θαλάσσια περιοχή. Αὐτὸ ποὺ ἔκανε τὴν 'Ιταλία νὰ βγεῖ στὸν πόλεμο δὲν ἦταν βέβαια ἡ διάθεση νὰ δεῖ τὴν Γαλλία νὰ μεγαλώνει, ἀλλὰ ἡ πρόθεση νὰ καταφέρει τὸ θανάσιμο χτύπημα στὸν ἀντίπαλο ποὺ εἶχε στὴν 'Αδριατική. Κάθε καινούρια αὔξηση τῆς Γαλλικῆς ἰσχύος στὴν Εὐρώπη εἶναι, γιὰ τὸ μέλλον, ἕνα ἐμπόδιο ποὺ ἐνάντια σ' αὐτὸ θὰ ξεσηκωθεῖ ἡ 'Ιταλία· ἀκόμη δὲν θἄπρεπε ποτὲ νὰ φανταζόμαστε ὅτι ἡ φυλετικὴ συγγένεια ἀνάμεσα στοὺς δυὸ λαοὺς θὰ μποροῦσε νὰ ἐξομαλύνει καὶ τὶς ἐχθρότητές του.

'Η ρεαλιστικὴ καὶ ἀπόλυτα ψυχρὴ ἐξέταση τῆς κατάστασης στὴν Εὐρώπη δείχνει πὼς αὐτὰ τὰ δυὸ κράτη: *ἡ 'Αγγλία κι ἡ 'Ιταλία,* εἶναι βασικὰ τὰ μόνα, ποὺ τὰ ἰδιαίτερα συμφέροντά τους τὰ πιὸ φυσιολογικά, δὲν εἶναι, ἢ τουλάχιστον εἶναι λιγώτερο, ἀνάλογα μὲ τὶς συνθῆκες, ἐνάντια στὴν ὕπαρξη τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους καὶ πὼς ἀκόμα, αὐτὰ τὰ συμφέροντα συμφωνοῦν ὡς ἕνα ὡρισμένο σημεῖο μὲ τὰ δικά μας.

***

'Οφείλουμε, εἶν' ἀλήθεια, ὅταν κρίνουμε τὶς δυνατότητες αὐτῶν τῶν συμμαχιῶν, νὰ μὴ παραγνωρίζουμε τρεῖς συντελεστές. 'Ο πρῶτος μᾶς ἀφορᾶ, οἱ δυὸ ἄλλοι ἀναφέρονται στὰ προκείμενα κράτη.

Μπορεῖ βασικὰ νὰ συμμαχήσει κανεὶς μὲ τὴ σημερινὴ Γερμανία; Μιὰ δύναμη ποὺ ἐπιδιώκει μιὰ συμμαχία ποὺ θὰ τὴν βοηθήσει νὰ ἐκτελέσει ἕνα *ἐπιθετικὸ* σχέδιο μπορεῖ ν' ἀποταθεῖ σ' ἕνα κράτος πού, οἱ κυβερνήσεις του ἔχουν, ἐδῶ καὶ χρόνια, δώσει τὴν ἐντύπωση τῆς πιὸ ἄθλιας ἀνικανότητας καὶ εἰρηνόφιλης τάχα δειλίας, καὶ ποὺ ἡ μεγάλη πλειοψηφία τοῦ λαοῦ του τυφλωμένη ἀπὸ τὶς μαρξιστικὲς καὶ δημοκρατικὲς θεωρίες πρόδωσε τὸ ἴδιο του τὸ ἔθνος καὶ τὴν ἴδια τὴ χώρα μὲ τὸν πιὸ αἰσχρὸ τρόπο; Μήπως μιὰ ὁποιαδήποτε δύναμη μπορεῖ σήμερα νὰ ἐλπίζει πὼς θὰ δημιουργήσει εὐνοϊκὲς σχέσεις γι' αὐτήν, μ' ἕνα κρᾶτος, μὲ τὴν πεποίθηση ὅτι θὰ εἶναι μιὰ μέρα σὲ θέση νὰ πολεμήσει μαζί του γιὰ νὰ ὑπερασπίσει τὰ κοινά τους συμφέροντα, ὅταν αὐτὸ τὸ κράτος δὲν ἔχει, ἐμφανῶς πιά, τὸ κουράγιο οὔτε τὴν διάθεση νὰ κουνήσει ἔστω καὶ τὸ μικρό του δάχτυλο γιὰ τὴν ἴδια τὴν ζωή του, γιὰ τὴν ὕπαρξή του τὴν ἴδια; Μήπως πάλι, μιὰ κάποια δύναμη ποὺ γι' αὐτὴν ἡ σύναψη μιᾶς συμφωνίας εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι κάτι περισσότερο ἀπὸ μιὰ ἐξασφάλιση ἐνάντια στὸν ἀργὸ μαρασμό, ὅπως ἦταν ἡ παλιὰ καὶ καταστρεπτικὴ τριπλὴ Συμμαχία, θὰ

συνάψει μιάν ἄλλη συμμαχία, ἄξια καλῆς ἢ κακῆς τύχης, μ' ἕνα κράτος πού οἱ πιό χαρακτηριστικὲς ἐκδηλώσεις του εἶναι ἡ χαμερπής δουλοπρέπεια στό ἐξωτερικό καὶ στό ἐσωτερικό, ἡ ἀχάριστη συμπεριφορά καὶ μεταχείρηση τῆς ἐθνικῆς ἀξιοπρέπειας· μ' ἕνα κράτος πού δὲν ἔχει πιά, ἀπό λάθος ὁλόκληρης τῆς ἡγεσίας του κανένα μεγαλεῖο· μὲ κυβερνήσεις πού δὲν ἔχουν πιά καμιάν ἐκτίμηση ἀπέναντι στούς γείτονές τους, ἔτσι πού εἶναι ἀδύνατο στούς ξένους νά τρέφουν καὶ μεγάλο θαυμασμό γι' αὐτές;

Ὄχι! μιά δύναμη πού σέβεται τὴν παράδοση καὶ τὴν καλή της φήμη καὶ πού ἐπιδιώκει μὲ μιά συμμαχία κάτι περισσότερο ἀπό βοηθήματα σὲ ἄπληστους κοινοβουλευτικούς, δὲν θά δεχτεῖ ποτὲ νά συμμαχήσει μὲ τὴν σημερινή Γερμανία· ἀλλά κι ἄν τό θέλει δὲν τό μπορεῖ. *Ἡ ἀνικανότητά μας νὰ συνάψουμε μιὰ συμμαχία εἶναι ὁ βαθύτερος λόγος καὶ τὸ τελευταῖο στήριγμα ποὺ διατηρεῖ τοὺς ληστὲς ἐχθρούς μας.* Καθὼς ἡ Γερμανία δὲν ἀμύνεται ποτὲ παρά μόνο μὲ κάποιες «διαμαρτυρίες» τῶν πεινασμένων κοινοβουλευτικῶν μας, καθὼς ὁ ὑπόλοιπος κόσμος δὲν ἔχει κανένα λόγο νά πολεμήσει γιά νά μᾶς ὑπερασπιστεῖ καὶ καθὼς ὁ καλός θεός ἔχει σάν ἀρχή του νά μή βοηθᾶ λαούς δίχως θάρρος, ἔτσι κι οἱ λαοὶ πού δὲν ἔχουν κανένα *ἄμεσο* συμφέρον ἀπό τὴν πλήρη ἐκμηδένησή μας, δὲν ἔχουν πιά τίποτ' ἄλλο νά κάνουν ἀπ' τό νά πάρουν μέρος στή μοιρασιά τῆς λεηλασίας τῶν Γάλλων ὅταν μάλιστα αὐτό γίνεται, ὁ συνεταιρισμός δηλαδή καὶ ἡ συμμετοχή στή ληστεία, γιά νά ἐμποδιστεῖ ἡ Γαλλία νά συνεχίσει μόνο αὐτή ν' αὐξάνει τὶς δυνάμεις της.

Κατά δεύτερο λόγο δὲν πρέπει νά παραγνωρίζουμε τὶς δυσκολίες πού θά ἀντιμετωπίσουν οἱ μέχρι σήμερα ἐχθρικὲς ἀπέναντί μας χώρες, ἄν ἐπιχειροῦσαν ν' ἀλλάξουν τὶς διαθέσεις τους, ἀπό τά κατώτερα στρώματα τῶν λαῶν τους, πού μέχρι σήμερα εἶχαν δεχτεῖ τὶς ἐπιδράσεις τῆς προπαγάνδας σὲ βάρος μας. Δὲν μπορεῖς νά παρουσιάζεις, τόσα χρόνια τώρα, ἕνα λαό σάν συνονθύλευμα ἀπό «χάνς», «ληστές», «βανδάλους» κ.τ.λ. κι ὕστερα, ἀπ' τὴν μιά μέρα στὴν ἄλλη, ν' ἀνακαλύπτεις πώς εἶναι κάτι ὁλότελα διαφορετικό αὐτός ὁ λαός, τόσο πού νά ὀνομάζεις αὐριανό σύμμαχο, τόν χθεσινό ἐχθρό σου.

Πρέπει ἀκόμα νά δώσουμε περισσότερη προσοχή σ' ἕνα τρίτο γεγονός πού ἡ σημασία του εἶναι ἀπόλυτα ἀποφασιστική γιά τὴν τροπή πού θά πάρουν οἱ μελλοντικὲς συμμαχίες στὴν Εὐρώπη.

Ἄν ἡ διατήρηση τῆς Γερμανίας στὴν σημερινή κατάσταση ἀδυναμίας, ἔχει πολύ λίγη σημασία γιά τὴν ἀγγλική πολιτική, παίζει ἀντίθετα σπουδαῖο ρόλο γιά τό διεθνιστικό Ἰουδαϊκό κεφάλαιο. Ἡ ἐπίσημη ἀγγλική πολιτική ἢ γιά νά πῶ καλύτερα, ἡ πατροπαρά-

δοτη βρετανική πολιτική καὶ οἱ χρηματιστηριακὲς δυνάμεις ποὺ εἶναι ὑποταγμένες ἀπόλυτα στοὺς 'Εβραίους, ἀκολουθοῦν τέλεια διαφορετικοὺς σκοπούς· αὐτὸ ἀποδεικνύεται, μὲ ἰδιαίτερη ἀποκαλυπτικότητα, ἀπὸ τὶς διαφορετικὲς θέσεις ποὺ παίρνουν ἡ μιὰ καὶ οἱ ἄλλες ἀπέναντι στὰ θέματα ποὺ ἀνάγονται στὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς 'Αγγλίας. *Τὸ ἑβραϊκὸ κεφάλαιο ἐπιθυμεῖ, ἀντίθετα μὲ τὰ πραγματικὰ συμφέροντα τοῦ 'Αγγλικοῦ Κράτους, ὄχι μόνο νὰ ἐρειπωθεῖ ριζικὰ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως ἡ Γερμανία, ἀλλ' ἀκόμα καὶ νὰ ὑποδουλωθεῖ ὁλότελα, πολιτικά.* Πραγματικά, ἡ διεθνοποίηση τῆς οἰκονομίας, δηλαδὴ ἡ κατάληψη τῆς πρωτοβουλίας πάνω στὶς παραγωγικὲς δυνάμεις τῆς Γερμανίας, ἀπὸ τὸ ἑβραϊκὸ κεφάλαιο, δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιτευχτεῖ ἀπόλυτα, παρὰ μόνο ἂν τὸ κράτος ἐκμπολσεβικιστεῖ πολιτικά. 'Αλλά, γιὰ νὰ μπορέσουν, οἱ μαρξιστικὲς ὀρδὲς ποὺ καθοδηγοῦν τὴ μάχη πρὸς ὄφελος τοῦ διεθνιστικοῦ ἑβραϊκοῦ κεφαλαίου, νὰ τσακίσουν τὰ νεφρὰ τοῦ 'Εθνικιστικοῦ Γερμανικοῦ Κράτους, ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ μιὰ ἀπ' ἔξω φιλικὴ ἐπέμβαση. Ἔτσι τὰ γαλλικὰ στρατεύματα πρέπει, κατ' αὐτούς, νὰ σφυροκοπήσουν τὸ γερμανικὸ κράτος ὥσπου τὸ Ράιχ νὰ τσακίσει ἀπ' τὰ θεμέλιά του καὶ νὰ ὑποκύψει στὶς ἐπιθέσεις τῶν μπολσεβίκων ὑπηρετῶν τοῦ ἑβραϊκοῦ διεθνοῦς κεφαλαίου.

Κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο οἱ 'Εβραῖοι εἶν' ἐκεῖνοι ποὺ σήμερα ἐξωθοῦν μὲ τὸν πιὸ μεγάλο ζῆλο στὴν ριζικὴ καταστροφή, τὴν Γερμανία. Κάθε τί, ποὺ σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο, γράφεται ἐνάντια στὴ Γερμανία χρηματοδοτεῖται ἀπ' τοὺς 'Εβραίους, τὸ ἴδιο καὶ στὰ χρόνια τῆς εἰρήνης ὅπως καὶ στὸν πόλεμο. ὁ χρηματοδοτούμενος ἀπ' τοὺς ἑβραίους καὶ τοὺς μαρξιστὲς τύπος, καλλιεργοῦσε συστηματικὰ τὸ μῖσος ἐνάντια στὴν Γερμανία ὥσπου τὰ κράτη τὸ ἕνα ὕστερ' ἀπ' τ' ἄλλο, ὑπόκυψαν κι ἀρνήθηκαν τὴν οὐδετερότητα, θυσιάζοντας τὰ πραγματικὰ συμφέροντα τῶν λαῶν, καὶ μπῆκαν στὸν παγκόσμιο συνεταιρισμὸ ποὺ ἔκανε τὸν πόλεμο.

'Ο συλλογισμὸς ποὺ πάνω σ' αὐτὸν βασίστηκαν οἱ 'Εβραῖοι εἶναι καταφάνερος. 'Η μπολσεβικοποίηση τῆς Γερμανίας, δηλαδὴ ἡ ριζικὴ καταστροφὴ τῆς ἐθνικῆς συνείδησης τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ, ποὺ καθιστοῦσε δυνατή, τὴν ἐκπόρθηση τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς χώρας καὶ τὴν ὑποταγή της στὸ βαλλάντιο τοῦ διεθνιστικοῦ ἑβραϊκοῦ κεφαλαίου, δὲν ἦταν παρὰ τὸ προοίμιο τῆς ὅλο καὶ μεγαλύτερης ἔκτασης ποὺ θἄπαιρνε ἡ κατάκτηση τοῦ κόσμου ὁλόκληρου, ποὺ ὀνειρεύονταν οἱ 'Εβραῖοι. Καθὼς συχνὰ συμβαίνει στὴν πορεία τῆς ἱστορίας, ἡ Γερμανία δὲν θἄταν παρὰ τὸ ὑποστήριγμα ποὺ πάνω του θὰ διεξάγονταν αὐτὴ ἡ γιγάντια σύγκρουση. Ἂν ὁ λαός μας καὶ τὸ κράτος μας γίνουν τελικὰ τὰ θύματα αὐτῶν τῶν τυράννων ποὺ ὀνομάζονται 'Εβραῖοι, αὐτῶν τῶν ἄπληστων γιὰ χρῆμα καὶ δι-

ψασμένων γιὰ αἷμα· ἀλλὰ ἂν ἡ Γερμανία ξεφύγει ἀπ' αὐτὸν τὸν κλοιό, τότε μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς ὁ πιὸ μεγάλος κίνδυνος ποὺ γνώρισαν ποτὲ οἱ λαοὶ θὰ πάψει πιὰ ν' ἀπειλεῖ τὸν κόσμο.

Ἂν εἶναι βέβαιο πὼς ὁ ἰουδαϊσμὸς ἔχει κινητοποιήσει κάθε ὑποχθόνια δύναμη, ὄχι μόνο γιὰ νὰ διατηρήσει τὴν ἐχθρότητα τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἀπέναντι στὴν Γερμανία, ἀλλ' ἀκόμη καὶ γιὰ νὰ τὴν παροξύνει ὅσο ἦταν δυνατό, δὲν εἶναι λιγώτερο βέβαιο πὼς αὐτὴ ἡ ἐνεργητικότητα δὲν συμφωνεῖ παρὰ μόνο σ' ἕνα μικρό τους σημεῖο μὲ τὰ ἀληθινὰ συμφέροντα τῶν λαῶν ποὺ δηλητηριάζει. *Γενικὰ ὁ ἰουδαϊσμὸς δὲν χρησιμοποιεῖ, στοὺς λαοὺς ποὺ ἐφαρμόζει τὴν προπαγάνδα του, παρὰ τὰ ἐπιχειρήματά του ἐκεῖνα ποὺ θἄχουν τὸ μεγαλύτερο δυνατὸ ἀποτέλεσμα πάνω στὸ ἐθνικὸ πνεῦμα ἰδιαίτερα καλλιεργημένο ἀπ' τοὺς ἀποστολούς του· γνωρίζει βλέπετε, θαυμάσια τὴν τέχνη νὰ διακρίνει αὐτὰ τὰ ἐπιχειρήματα ποὺ ὑπόσχονται τὴν πιὸ μεγάλη ἐπιτυχία.* Στὸν δικό μας λαό, ποὺ τὸ αἷμα του εἶναι κιόλας ἐξαιρετικὰ μολυσμένο, ὁ ἰουδαϊσμὸς χρησιμοποιεῖ, γιὰ νὰ καθοδηγήσει τὸν ἀγῶνα ποὺ ἀπ' αὐτὸν περιμένει ν' ἀντλήσει δυνάμεις, ἰδέες λίγο ὡς πολύ, «κοσμοπολιτικὲς» ἐμπνευσμένες ἀπὸ τὴν εἰρωνιστικὴ ἰδεολογία ποὺ τὶς γέννησε ὁ ἐγκέφαλός του· μὲ δυὸ λόγια διακηρύσσει τὸν διεθνισμό του· στὴν Γαλλία παίρνει τὸ μέρος τοῦ σωβινισμοῦ, διακρίνοντας τὴν ὕπαρξη του καὶ σταθμίζοντας τὴν ἀκατανίκητη δύναμή του· στὴν Ἀγγλία παῖρνει τὴ μορφὴ τοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντα καὶ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν παγκόσμια πολιτική· καὶ γιὰ νὰ συντομεύω: ἐπωφελεῖται πάντα ἀπ' αὐτὸ ποὺ γενικὰ χαρακτηρίζει τὴν τροπὴ τοῦ πνεύματος τοῦ ὁποιου λαοῦ. Μόνον ὅταν πετύχει, μὲ αὐτοὺς τοὺς διάφορους τρόπους, μιὰν ἀποφασιστικὴ ἐπιρροὴ πάνω στὴν πολιτικὴ καὶ στὴν οἰκονομία ἑνὸς λαοῦ, ἀποκαλύπτει τοὺς σκοποὺς ποὺ ἔκρυβε μὲ τὴν προπαγάνδα καὶ τὰ ἐπιχειρήματά του καὶ φανερώνει αὐτὸ ποὺ θέλει κι αὐτὸ ποὺ γιὰ χάρη του ἀγωνίζεται. Θὰ σταματήσει τὸ ἐπιταχυνόμενο ἔργο του τῆς καταστροφῆς, μόνον ὅταν μεταβάλλει διαδοχικὰ ὅλα τὰ κράτη σὲ μιὰ ἀπέραντη πεδιάδα ἐρειπίων, ποὺ σ' αὐτὴν θὰ βασιλεύει ἡ αἰώνια αὐτοκρατορικὴ ἐξουσία τοῦ ἰουδαϊσμοῦ.

Στὴν Ἀγγλία καθὼς καὶ στὴν Ἰταλία, ἡ διαφωνία ἀνάμεσα στὶς ὑπάρχουσες πολιτικὲς θεωρίες, θαυμάσια ριζωμένες καὶ στοὺς Ἑβραίους διεθνεῖς κεφαλαιοκράτες εἶναι καταφάνερη καὶ πολλὲς φορὲς ἐξώφθαλμη.

Μονάχα στὴ Γαλλία παρατηροῦμε σήμερα μιὰ μυστικὴ *συμφωνία*, τὴν καλύτερη ποὺ γίνηκε ποτέ, ἀνάμεσα στὰ *κεφαλαιοκρατικὰ συμφέροντα ποὺ τὰ ἐκπροσωποῦν οἱ Ἑβραῖοι* καὶ στὶς ἐπιδιώξεις μιᾶς *ἐθνικιστικῆς πολιτικῆς ἐμπνευσμένης ἀπ' τὸν σωβινισμό.* Καὶ ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ *ταυτότητα* στὶς ἀπόψεις εἶναι ποὺ ἀποτελεῖ ἕναν τεράστιο κίνδυνο

γιὰ τὴν Γερμανία. Γι' αὐτὸ τὸν λόγο ἡ Γαλλία εἶναι καὶ θὰ εἶναι ὁ ἐχθρὸς ποὺ πρέπει νὰ τὸν φοβόμαστε περισσότερο ἀπ' ὅλους. Γιατὶ ἡ μόλυνση ποὺ προξενεῖ τὸ μαῦρο αἷμα στὸν Ρῆνο, στὴν καρδιὰ αὐτὴ τῆς Εὐρώπης, ταιριάζει θαυμάσια μὲ τὴν δίψα γιὰ τὴν σαδιστικὴ καὶ διεστραμμένη ἐκδίκηση αὐτοῦ τοῦ κληρονομικοῦ ἐχθροῦ μας καὶ συμφωνεῖ ἀπόλυτα μὲ τοὺς ψυχροὺς ὑπολογισμοὺς τῶν Ἑβραίων ποὺ βλέπουν σ' αὐτὴν τὸ μέσο γιὰ τὴν λευκὴ φυλὴ μὲ τὸ αἷμα μιᾶς κατώτερης ἀνθρώπινης μερίδας ποὺ θὰ τοὺς βοηθήσει νὰ θεμελιώσουν πάνω της τὴν κυριαρχία τους.

Ὁ ρόλος ποὺ ἡ Γαλλία, «ντοπαρισμένη» ἀπὸ τὴ δίψα τῆς ἐκδίκησης καὶ συστηματικὰ καθοδηγημένη ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους, παίζει σήμερα στὴν Εὐρώπη, εἶναι ἕνα ἔγκλημα ἐνάντια στὴν ὕπαρξη τῆς λευκῆς φυλῆς καὶ θὰ ξεχύσει μιὰ μέρα καταπάνω σ' αὐτὸ τὸ λαὸ ὅλη τὴν ἐκδικητικότητα μιᾶς γενιᾶς ποὺ θ' ἀναγνωρίσει στὴ μόλυνση τῆς Φυλῆς σὰν τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα τῆς ἀνθρωπότητας.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν Γερμανία, ὁ κίνδυνος ποὺ ἀποτελεῖ γι' αὐτὴν ἡ Γαλλία, τῆς ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον ν' ἀφήσει σὲ δεύτερο πλάνο κάθε συναισθηματικὸ λόγο καὶ νὰ δώσει τὸ χέρι σ' αὐτούς, ποὺ τὸ ἴδιο σὰν καὶ μᾶς ἀπειλοῦνται, καὶ δὲν θέλουν οὔτε μποροῦν ν' ἀνεχτοῦν τὶς κυριαρχικὲς ἐπιδιώξεις τῆς Γαλλίας.

Σ' ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπη καὶ στὸ ἀπώτερο μέλλον, δὲν ὑπάρχουν παρὰ μονάχα δυὸ πιθανοὶ σύμμαχοι τῆς Γερμανίας: ἡ Ἀγγλία κι ἡ Ἰταλία.

***

Ἂν λάβουμε τὸν κόπο νὰ ρίξουμε σήμερα μιὰ ματιὰ πίσω καὶ νὰ δοῦμε τὸν τρόπο ποὺ κυβερνήθηκε ἡ Γερμανία μετὰ τὴν ἐπανάσταση δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε τίποτ' ἄλλο, ἔξω ἀπ' τὸ νὰ πιάσουμε τὸ κεφάλι μὲ τὰ δυό μας χέρια καὶ νὰ ἀφεθοῦμε ἕρμαια τῆς ἀπελπισίας, ἢ νὰ ξεσηκωθοῦμε γεμᾶτοι ἀγανάκτηση καὶ νὰ κηρύξουμε τὸν πόλεμο σ' ἕνα παρόμοιο καθεστώς. Οἱ πράξεις τους δὲν μποροῦν νὰ χαρακτηριστοῦν οὔτε κὰν ἀσυνείδητες γιατί, αὐτὸ ποὺ ἕνα μυαλὸ ἱκανὸ νὰ σκεφτεῖ δὲν θὰ μποροῦσε οὔτε νὰ φανταστεῖ πὼς θὰ τὸ κάνει, αὐτοὶ οἱ μονόφθαλμοι διανοούμενοι τοῦ Νοέμβρη, ἔφτασαν νὰ τὸ κάνουν: *ἐπιδίωξαν μετριόφρονα τὴν δόξα τῆς Γαλλίας*. Ναί! ὅλ' αὐτὰ τὰ τελευταία χρόνια, μὲ τὴν τρυφερόστομη μωρολογία τῶν ἀκατανόητων ὀνειροπόλων, εἶχαν ἐπιχειρήσει νὰ γίνουν καλοὶ φίλοι μὲ τὴν Γαλλία, ἔκαναν ἐδαφιαῖες ὑποκλίσεις ἀδιάκοπα, μπροστὰ στὸ «μεγάλο ἔθνος» καὶ σὲ κάθε ἔξυπνο πολιτικὸ κόλπο τῆς Γαλλίας νόμιζαν πὼς ἔβλεπαν τὰ πρῶτα συμπτώματα μιᾶς ἀλλαγῆς διαθέσεων. *Αὐτοὶ ποὺ κατεύθυ-*

ναν τὴν πολιτικήν μας ἀπ' τὰ χρηματιστηριακὰ παρασκήνια δὲν φρόντισαν πραγματικὰ ποτὲ νὰ συμμεριστοῦν αὐτὴ τὴν λαθεμένη κι ἀπατηλὴ ἄποψη. Γι' αὐτοὺς ἡ καλὴ συνεννόηση μὲ τὴ Γαλλία ἦταν τὸ φυσικὸ μέσο γιὰ νὰ σαμποτάρουν κάθε ἀποτελεσματικὴ πολιτικὴ συμμαχιῶν. Δὲν εἶχαν ποτὲ καμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τοὺς σκοποὺς ποὺ ἀκολουθοῦσε ἡ Γαλλία καὶ γιὰ ὅτι κρυβόταν πίσω τους. Αὐτὸ ποὺ τοὺς ἔσπρωχνε νὰ ἐνεργήσουν σὰ νὰ πίστευαν πραγματικὰ πὼς τὸ πεπρωμένο τῆς Γερμανίας θὰ μποροῦσε ν' ἀλλάξει, ἦταν τὸ γεγονὸς ὅτι λογάριαζαν ψυχρὰ πὼς στὴν ἀντίθετη περίπτωση ὁ λαός μας θὰ ἦταν ὑποχρεωμένος ν' ἀκολουθήσει ἄλλους δρόμους.

Θὰ μᾶς ἦταν φυσικὰ πολὺ δύσκολο νὰ προτείνουμε στοὺς ὀπαδούς μας σὰν σύμμαχο τὴν Ἀγγλία. Ὁ ἑβραϊκός μας τύπος εἶχε φροντίσει νὰ συγκεντρώσει τὸ μίσος τοῦ λαοῦ πάνω στὴν Ἀγγλία κι ἕνα σωρὸ βλάκες Γερμανοὶ εἶχαν πιαστεῖ, μ' ὅλη τὴν καλή τους θέληση, στὶς ξόβεργες ποὺ ἅπλωσαν οἱ Ἑβραῖοι: μιλοῦσαν συνέχεια γιὰ τὴν θαλάσσια δύναμη τῆς Γερμανίας ἀπ' τὴν ἐποχὴ τῆς «Ἀναγέννησης», διαμαρτύρονταν γιὰ τὴν ἁρπαγὴ τῶν ἀποικιῶν καὶ ζητοῦσαν τάχα νὰ τὶς ξαναπάρουμε πίσω· ὅλ' αὐτὰ ἀποτελοῦσαν τὸ ὑλικὸ τῶν ἀπατεώνων Ἑβραίων ἐνάντια στοὺς ὁμογενεῖς τους τῆς Ἀγγλίας κι ἔδιναν λαβὴ γιὰ μιὰ ἀποφασιστικὴ καὶ λυσσασμένη προπαγάνδα. Οἱ ἀνόητοι ἀστοί μας λοιπόν, ποὺ ἀνακατεύονταν μὲ τὴν πολιτική, ἄρχιζαν νὰ καταλαβαίνουν ἀόριστα, ὅτι σήμερα πιὰ δὲν εἴχαμε παρὰ ν' ἀγωνιστοῦμε γιὰ τὴν γερμανικὴ «θαλασσοκρατορία» κτλ. Ἡ κατεύθυνση τῶν δυνάμεων τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους πρὸς αὐτὸ τὸ ἀντικείμενο, πρὶν ἐξασφαλίσουμε τὴν θέση μας στὴν Εὐρώπη, ἦταν κιόλας μιὰ τρέλλα ποὺ ἄρχισε πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο, Σήμερα, ἕνα παρόμοιο σχέδιο θἄπρεπε νὰ προστεθεῖ στὸν ἀριθμὸ αὐτῶν τῶν ἀνοησιῶν ποὺ στὴν πολιτική, ὀνομάζονται ἐγκλήματα.

Εἴχαμε λοιπὸν ἕναν λόγο παραπάνω γιὰ ν' ἀπελπιζόμαστε ὅταν βλέπαμε μὲ πόση τέχνη οἱ Ἑβραῖοι ποὺ τραβοῦσαν τὴ νήματα ἤξεραν ν' ἀπασχολοῦν τὸ λαό μας μὲ προβλήματα δευτερεύουσας σημασίας καὶ νὰ προκαλοῦν ἐκδηλώσεις καὶ διαμαρτυρίες, τὴν ἴδια ὥρα ποὺ ἡ Γαλλία ἀφαιροῦσε κι ἄλλα κομμάτια σάρκας ἀπ' τὸ σῶμα τοῦ λαοῦ μας καὶ θἄσκαβε συστηματικὰ τὰ θεμέλια τῆς ἀνεξαρτησίας μας.

Πρέπει μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτή, ν' ἀσχοληθῶ μ' ἕνα παιχνιδάκι ποὺ οἱ Ἑβραῖοι, ὅλ' αὐτὰ τὰ χρόνια ἤξεραν νὰ τὸ χρησιμοποιοῦν μὲ ἐξαιρετικὴ μαεστρία: ἦταν τὸ νότιο Τυρόλο.

Μάλιστα! τὸ νότιο Τυρόλο, Ἂν καὶ μιλῶ τώρα γιὰ τὸ θέμα αὐτό, κρατῶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου τὸ ἀποκλειστικὸ δικαίωμα, νὰ μιλήσω ξανά, γιατὶ πρέπει νὰ ξεκαθαρίσω τοὺς λογαριασμούς μου μ' αὐτὴ τὴ συμ-

μορία τῶν ἀπατεώνων πού βασισμένοι στὴν ἔλλειψη μνήμης καὶ στὴν ἀνοησία τοῦ λαοῦ μας, μποροῦν καὶ ὑποκρίνονται τὸν ἀγανακτισμένο πατριώτη, ἐνῶ δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο παρὰ ἄτιμοι κοινοβουλευτικοὶ πού ποτέ τους δὲν εἶχαν τὸν παραμικρὸ σεβασμὸ γιὰ τὴν ξένη ἰδιοκτησία.

Ἐπιμένω πάνω σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο γιατί κι ἐγὼ προσωπικὰ ἀποτελοῦσα μέρος αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, πού ὅταν ἡ τύχη τοῦ Νότιου Τυρόλου ἀποφασιζόταν — δηλαδὴ ἀπ' τὸν Αὔγουστο τοῦ 1914 ὡς τὸν Νοέμβρη τοῦ 1918 — βρίσκονταν τοποθετημένοι ἐκεῖ ὅπου θὰ μποροῦσαν νὰ ὑπερασπιστοῦν ἀποφασιστικὰ αὐτὴ τὴ χώρα: στὶς τάξεις τοῦ στρατοῦ. Εἶχα ὅλ' αὐτὰ τὰ χρόνια, πολεμήσει μὲ τὸ μέτρο τῶν δυνατοτήτων μου, ὄχι γιὰ νὰ ἐμποδίσω τὸ Νότιο Τυρόλο νὰ χαθεῖ, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸ διαφυλάξει ἡ πατρίδα κάτω ἀπ' τὴ σκέπη της ὅπως κάθε ἄλλη γερμανικὴ περιοχή.

Αὐτοὶ πού τότε δὲν πῆραν μέρος στὸν ἀγώνα, αὐτοὶ οἱ πρόστυχοι κοινοβουλευτικοί, ἔκαναν τότε κομματικὴ πολιτική. Τὸ ἀντίθετο, τὴν ὥρα πού ἐμεῖς πολεμούσαμε μὲ τὴν πεποίθηση πὼς μόνο μιὰ νικηφόρα πολεμικὴ ἐπιτυχία θὰ ἐπέτρεπε στὸ Γερμανικὸ λαὸ νὰ διατηρήσει τὸ Νότιο Τυρόλο, αὐτοὶ οἱ προδότες παζάρευαν τὴν νίκη μὲ τὶς κραυγές τους, καὶ τὶς ἐπικλήσεις τους γιὰ ἐπανάσταση, ὥσπου τὸ Ζίγκριφντ ὑπόκυψε, χτυπημένο πισώπλατα τὴν ὥρα πού μάχονταν. *Γιατί, φυσικὰ δὲν ἦταν οἱ πύρινοι λόγοι, οἱ γεμάτοι ὑποκρισία, πού ἐκφωνοῦσαν κομψοὶ κοινοβουλευτικοί, μπροστὰ στὸν Φελντερνχάλλε τοῦ Μονάχου, ἢ στὴν πλατεῖα τοῦ Ὀτὲλ ντὲ Βὶλ τῆς Βιέννης, πού θὰ βοηθοῦσαν τὴν Γερμανία νὰ κρατήσει τὸ Νότιο Τυρόλο, ἀλλὰ μονάχα οἱ μεραρχίες τῆς πρώτης γραμμῆς τοῦ μετώπου. Αὐτοὶ πού προκάλεσαν τὴν σύρραξη, πρόδωσαν τὸ Τυρόλο, καθὼς κι ὅλες τὶς ἄλλες γερμανικὲς περιοχές.*

Αὐτοὶ πού ὑποστηρίζουν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ Νότιου Τυρόλου μπορεῖ νὰ ἐπιλυθεῖ μὲ διαμαρτυρίες, μὲ συστάσεις, μὲ εἰρηνικὲς διαδηλώσεις κ.τ.λ εἶναι ἢ σπουδαῖοι ἀπατεῶνες ἢ ἀνόητοι μικροαστοί.

Πρέπει μολοντοῦτο νὰ καταλάβουμε πιὰ καλὰ πὼς δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ ξαναπάρουμε πίσω τὶς χαμένες περιοχὲς οὔτε μὲ μοναχικὲς ἐπικλήσεις πρὸς τὸν Παντοδύναμο, οὔτε μὲ τὶς γεμάτες καλωσύνη ἐνστάσεις πρὸς τὴν Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἀλλὰ μονάχα μὲ τὴν δύναμη τῶν ὅπλων.

Ὅλο τὸ πρόβλημα λοιπὸν τώρα εἶναι νὰ ξεχωρίσουμε αὐτοὺς πού εἶναι ἕτοιμοι νὰ ξαναπάρουν τὰ ὅπλα στὸ χέρι καὶ ν' ἀγωνιστοῦν γιὰ τὶς περιοχὲς ἐκεῖνες.

Ὅσο γιὰ μένα, μπορῶ νὰ διαβεβαιώσω μ' ὅλη τὴν σοβαρότητα μου, ὅτι θἄβρισκα ἀκόμη ἀρκετὸ κουράγιο γιὰ νὰ λάβω μέρος στὴν

κατάληψη τοῦ Νότιου Τυρόλου, μπαίνοντας ἐπικεφαλῆς μιᾶς μεραρχίας, πού θὰ τὴν ἀποτελοῦσαν αὐτοὶ οἱ φλύαροι τοῦ κοινοβούλιου, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, ἢ καὶ μερικοὶ αὐλικοί. Ὁ διάβολος ξέρει πόσο θἄμουνα εὐτυχισμένος ἂν ἔβλεπα μερικὲς ὀβίδες νὰ σκάζουν καταμεσὶς μιᾶς ἀπ' αὐτὲς τὶς «φλογερὲς» διαδηλώσεις. Νομίζω πὼς μιὰ ἀλεποῦ ὅταν πηγαίνει νὰ μπεῖ σ' ἕνα κοτέτσι δὲν θὰ προκαλοῦσε τόση ἀναταραχὴ κι ἡ φυγὴ τῶν πουλερικῶν δὲν θἄταν πιὸ γρήγορη, ἀπ' ὅσο γρήγορα θὰ διαλυόταν μιὰ τέτοια σπουδαία «συγκέντρωση διαμαρτυρίας», ἂν γίνονταν αὐτὸ πού εἶπα πιὸ πάνω.

Ὅμως αὐτὸ πού εἶναι πιὸ ἀπογοητευτικὸ σὲ μιὰ τέτοια ὑπόθεση εἶναι πὼς αὐτοὶ οἱ κύριοι δὲν πιστεύουν διόλου οὔτε οἱ ἴδιοι ὅτι τὰ μέσα πού μεταχειρίζονται μπορεῖ νἄχουν τὸ παραμικρὸ ἀποτέλεσμα. Ξέρουν πολὺ καλά, ἀπὸ πεῖρα, ὅτι αὐτὲς οἱ παράτες τους εἶναι ἀθῶες κι ἀκίνδυνες. Ἀλλὰ ἐνεργοῦν ἔτσι γιατὶ φυσικὰ εἶναι πιὸ εὔκολα σήμερα νὰ *φλυαρεῖς* γιὰ τὴν ἐπανάκτηση τοῦ Νότιου Τυρόλου, ἀπ' ὅσο δύσκολο ἦταν ἄλλοτε νὰ *πολεμᾶς* γιὰ νὰ τὸ κρατήσεις. Καθένας κάνει ὅ,τι μπορεῖ· τότε χύσαμε τὸ αἷμα μας, σήμερα αὐτοὶ οἱ κύριοι ἀκονίζουν τὶς γλῶσσες τους.

Τὸ πιὸ ὑπέροχο ἀπ' ὅλα, εἶναι νὰ βλέπει κανεὶς πὼς αὐτὲς οἱ χιλιάδες νομιμόφρονες τῆς Βιέννης σηκώνονται στὶς μύτες τῶν ποδιῶν τους γιὰ νὰ διαμαρτυρηθοῦν σήμερα γιὰ τὸ Νότιο Τυρόλο. Πρὶν ἑφτὰ χρόνια, ἡ σεβαστὴ κι ἔνδοξη δυναστεία τους, εἶχε βοηθήσει μὲ μιὰ ἐπιορκία καὶ μιὰ προδοσία ἀντάξια τοῦ πιὸ χειρότερου πανούργου ἀπατεώνα, νὰ πραγματοποιηθεῖ αὐτὴ ἡ παγκόσμια ἑταιρία πού κομμάτιασε μετὰ τὸ Νότιο Τυρόλο σὰν τίμημα τῆς νίκης της. Σήμερα οἱ ἴδιοι αὐτοὶ ἄνθρωποι ὑποστηρίζουν τὴν πολιτικὴ τῆς προδοτικῆς δυναστείας τους καὶ συμπεριφέρονται ἀπέναντι στὸ θέμα τοῦ Νότιου Τυρόλου ἢ σὲ κάθε τι ἄλλο, σὰν τὸ σκουλῆκι μέσα στὸ μῆλο. Φυσικὰ εἶναι πιὸ ἁπλὸ σήμερα νὰ ξαναρχίσεις ἕναν ἀγώνα γι' αὐτὴ τὴν περιοχή, ἀφοῦ αὐτὸς ὁ ἀγώνας δὲν γίνεται παρὰ μὲ «πνευματικὰ» ὅπλα καὶ εἶναι, ὁπωσδήποτε, πιὸ εὔκολο νὰ τρέχεις νὰ παρευρεθεῖς σὲ μιὰ «συγκέντρωση διαμαρτυρίας», ἐκδηλώνοντας τὴν εὐγενικὴ ἀγανάκτηση πού πλημμυρίζει τὴν καρδιά σου καὶ ἀποστηθίζοντας ἄρθρα ἐφημερίδων, παρὰ νὰ παίρνεις μέρος, λόγου χάρη στὴν πολιορκία τῆς Ρούρ, ἀνατινάζοντας γέφυρες.

Ὁ λόγος πού, μερικὲς ὁμάδες ἀπ' αὐτοὺς τοὺς νομιμόφρονες ἔχουν ἀνακινήσει τὰ τελευταῖα χρόνια τὸ θέμα τοῦ Νότιου Τυρόλου, μὲ βάση τὶς γερμανο - ιταλικὲς σχέσεις, εἶναι πιὰ φανερός. *Οἱ Ἑβραῖοι κι οἱ ὀπαδοὶ τῶν Ἀψβούργων ἔχουν ἄμεσο συμφέρον ν' ἀντιταχθοῦν στὴν συμμαχικὴ πολιτικὴ τῆς Γερμανίας, πού θὰ ὁδηγοῦσε μιὰ μέρα στὴν ἀνα-*

γέννηση τῆς ἀνεξάρτητης γερμανικῆς πατρίδας. Δὲν εἶναι ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὸ Τυρόλο ποὺ παίζουν αὐτὴ τὴν κωμωδία, ποὺ δὲν τὸ βοηθᾶ διόλου ἀλλὰ ἀντίθετα τὸ ἐπιβαρύνει· τὸ κάνουν μόνο γιὰ νὰ ἀποτύχει ἡ συμμαχία ἀνάμεσα στὴν Γερμανία καὶ στὴν Ἰταλία.

Μονάχα ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὸ ψέμα καὶ γιὰ τὴν συκοφαντία ποὺ βασιλεύουν σ' αὐτὰ τὰ στρώματα τοῦ λαοῦ, ἐπιχειροῦν νὰ *μᾶς* κατηγορήσουν, παρουσιάζοντας ἀντίστροφα τὰ γεγονότα, ὅτ τάχα «προδώσαμε» τὸ Τυρόλο.

Πρέπει νὰ πεῦμε σ' αὐτοὺς τοὺς κυρίους ὅσο πιὸ ξεκάθαρα γίνεται: *τὸ Τυρόλο προδόθηκε κατὰ πρῶτο, ἀπὸ κάθε Γερμανὸ ποὺ ὄντας ἀρτιμελὴς δὲν θέλησε νὰ πάει στὸ μέτωπο στὰ 1914 - 1918, καὶ νὰ φανεῖ χρήσιμος στὴν πατρίδα του.*

Δεύτερο, ἀπὸ κάθε ἄτομο ποὺ ἐκεῖνα τὰ χρόνια, δὲν βοήθησε ν' αποκτήσει ὁ λαός μας τὴν ἱκανότητα ἀντίστασης ποὺ θὰ τὸν ἔκανε νὰ συνεχίσει τὸν πόλεμο καὶ τὸν ἀγώνα ὥς τὸ τέλος.

Τρίτο, ἀπὸ καθέναν ποὺ πῆρε μέρος στὴν ἐπανάσταση τοῦ Νοέμβρη, εἴτε ἄμεσα μὲ τὶς πράξεις του, εἴτε ἔμμεσα μὲ τὰ δειλά του παράπονα καὶ ποὺ τσάκισε ἔτσι τὸ ὅπλο ποὺ μόνο αὐτὸ μποροῦσε νὰ σώσει τὸ Νότιο Τυρόλο.

Καὶ τέταρτο, ἀπ' ὅλα τὰ κόμματα καὶ τὰ μέλη αὐτῶν τῶν κομμάτων ποὺ ἔβαλαν τὴν ὑπογραφή τους κάτω ἀπ' τὶς ἄτιμες συνθῆκες τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τοῦ Σαὶν - Ζερμαίν.

Μάλιστα! Ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα, θαρραλέοι μου παλληκαράδες, ποὺ δὲν ἀντιδρᾶτε παρὰ μόνο μὲ λόγια!

Σήμερα, δὲν ἀφήνω νὰ μὲ ὁδηγήσει παρὰ μιὰ μονάχα ἄποψη: δὲν θὰ πάρουμε πίσω τὶς χαμένες περιοχὲς μὲ τοὺς λόγους τῶν φωνακλάδων κοινοβουλευτικῶν, ἀλλὰ μὲ ἕνα καλοακονισμένο σπαθί· δηλαδὴ μὲ αἱματηρὲς μάχες.

Ἔτσι, δὲν διστάζω νὰ δηλώσω, ἡ μοίρα πιὰ μίλησε, πὼς ὄχι πιὰ μονάχα δὲν πιστεύω ὅτι θἆταν δυνατὸ νὰ ξαναποκτήσουμε τὸ Νότιο Τυρόλο μ' ἕναν πόλεμο, ἀλλ' ἀκόμα θὰ συμβούλευα προσωπικά, νὰ τὸν ἀποφύγουμε, ἔχοντας πειστεῖ πὼς τὸ θέμα αὐτὸ δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ ξυπνήσει στοὺς Γερμανοὺς τὸν ἀπαιτούμενο φλογερό, πατριωτικὸ ἐνθουσιασμό, ποὺ εἶναι προϋπόθεση τῆς νίκης. Νομίζω τὸ ἀντίθετο, πὼς ἂν χρειαστεῖ μιὰ μέρα τὸ αἷμα μας νὰ χυθεῖ, ἄταν ἔγκλημα νὰ τὸ δώσουμε γιὰ νὰ ἐλευθερώσουμε διακόσιες χιλιάδες Γερμανούς, τὴν ἴδια ὥρα πού, κοντά μας, πάνω ἀπὸ ἑφτὰ ἑκατομμύρια ἄλλοι Γερμανοὶ ὑποφέρουν κάτω ἀπ' τὴν ξένη κυριαρχία (κατοχὴ τῆς Ρηνανίας) καὶ ποὺ ἄλλη μιὰ ζωτικὴ ἀρτηρία τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ (ὁ Ρῆνος) διασχίζει μιὰ χώρα ὅπου οἱ νέγρικες ὀρδὲς χοροπηδοῦνε.

Ἂν τὸ γερμανικὸ ἔθνος θέλει νὰ βάλει ἕνας τέλος σὲ μιὰ τάξη πραγμάτων ποὺ ἐπιδιώκει νὰ τὸ ἐξαφανίσει ἀπ' τὸ εὐρωπαϊκὸ ἔδαφος, δὲν πρέπει νὰ ὑποπέσει στὰ ἴδια λάθη ποὺ ἔκανε πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο καὶ νὰ γίνει ἐχθρὸς τοῦ κόσμου ὁλόκληρου· πρέπει νὰ ξεχωρίσει ποιὸς εἶναι ὁ πιὸ ἐπικίνδυνος ἐχθρός του γιὰ νὰ τὸν τσακίσει συγκεντρώνοντας πάνω του ὅλες του τὶς δυνάμεις· κι ἂν αὐτὴ ἡ νίκη ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ θυσίες σὲ ἄλλα ἐπίπεδα, οἱ μέλλουσες γενιὲς τοῦ λαοῦ μας θὰ μᾶς τὸ συχωρέσουν. Θὰ μπορέσουν τότε καλύτερα νὰ ξεχωρίσουν τὴν τρομερὴ καταστροφή, τὶς μεγάλες φροντίδες μας καὶ τὴν σκληρὴ ἀπόφαση ποὺ πήραμε τότε, ὥστε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν προσπαθειῶν μας θἆναι πιὸ πετυχημένο.

Πρέπει σήμερα ν' ἀφήσουμε νὰ μᾶς καθοδηγήσει αὐτὴ ἡ κυριαρχικὴ ἰδέα, πὼς ἕνα κράτος δὲν μπορεῖ νὰ ἐπανακτήσει τὶς περιοχὲς ποὺ ἔχασε παρὰ μόνο ἂν ἀποκτήσει πρῶτα τὴν πολιτική του ἀνεξαρτησία καὶ τὴν δύναμη μέσα στὴ μητέρα-πατρίδα.

Ἡ πρώτη προσπάθεια ποὺ πρέπει ν' ἀπασχολεῖ μιὰ δραστήρια κυβέρνηση εἶναι τὸ νὰ καταστήσει δυνατὴ καὶ νὰ ἐξασφαλίσει αὐτὴ τὴν ἀνεξαρτησία κι αὐτὴ τὴ δύναμη, μὲ μιὰ φρόνιμη συμμαχικὴ πολιτική, σχετικὰ μὲ τὶς ἐξωτερικές μας ὑποθέσεις.

Ἀλλὰ κι ἐμεῖς οἱ ἄλλοι ἐθνικοσοσιαλιστὲς πρέπει ἰδιαίτερα νὰ προσέξουμε ὥστε νὰ ξαναφέρουμε στὶς γραμμές μας τοὺς πατριῶτες ἐκείνους ποὺ ξεστράτισαν ἐπηρεασμένοι ἀπ' τοὺς Ἑβραίους καὶ νὰ μὴ κάνουμε τουλάχιστο τὰ ἴδια λάθη μ' αὐτούς. *Τί δυστύχημα θἆταν, ἂν αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ κίνημά μας ἀντὶ νὰ προετοιμάσει τὸν ἀγώνα μὲ τὸ σπαθί, εἶχε σὰν μόνη ἀπασχόληση τὶς διαμαρτυρίες.*

Ἡ φανταστικὴ ἰδέα μιᾶς ἱπποτικῆς συμμαχίας μ' ἕνα πτῶμα ποὺ ὀνομάζεται κράτος τῶν Ἀψβούργων ἔχει παρασύρει στὴν ἐρήμωση τὴν Γερμανία. Ἡ ὑποταγὴ στὸ συναίστημα καὶ στὴν φαντασία, ὅταν μελετοῦμε τὶς δυνατότητες ποὺ προσφέρονται σήμερα στὴν ἐξωτερική μας πολιτική, εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ νὰ ἐμποδίσουμε μιὰ γιὰ πάντα τὴν ἀνασυγκρότησή μας.

***

Εἶναι ἀπαραίτητο τώρα, ν' ἀνασκευάσουμε τὶς ἀντιρρήσεις ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ προκύψουν ἀπὸ τὰ τρία ἐρωτήματα ποὺ κιόλας θέσαμε, δηλαδὴ νὰ δοῦμε:

Πρῶτον, ἂν θὰ μποροῦσε νὰ συμμαχήσει μὲ κανέναν ἡ σημερινὴ Γερμανία ποὺ ἡ ἀδυναμία της εἶναι φανερὴ ἀπ' ὅλους.

Δεύτερο, ἂν τὰ ἐχθρικὰ ἔθνη εἶναι ἱκανὰ νὰ ἐπιχειρήσουν μιὰ τέτοια μεταβολή.

Τρίτο, ἂν ἡ δεδομένη ἑβραϊκὴ ἐπίδραση δὲν θἄταν πιὸ ἰσχυρὴ ἀπὸ τὰ συμφέροντα καὶ τὴν καλὴ θέληση τῶν ἄλλων λαῶν κι ἂν δὲν ἐρχόταν σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ σχέδια τῆς συμμαχίας καθιστώντας τα μάταια.

Νομίζω πὼς ἔχω κιόλας μιλήσει ἀρκετὰ γιὰ τὴ μιὰ ἀπ' τὶς δυὸ ὄψεις τοῦ πρώτου σημείου. Εἶναι ὁλοφάνερο πὼς κανένας δὲν θἄθελε νὰ συμμαχήσει μὲ τὴ σημερινὴ Γερμανία. Δὲν ὑπάρχει καμιὰ δύναμη στὸν κόσμο ποὺ θὰ τολμοῦσε νὰ συνδέσει τὴν τύχη της μ' αὐτὴν μιανοῦ κράτους ποὺ οἱ κυβερνήσεις του δὲν ἐμπνέουν τὴν παραμικρὴν ἐμπιστοσύνη. Ὅσο γιὰ τὴν ἀπόπειρα μερικῶν συμπατριωτῶν μας, ποὺ ὑποτίθεται ὅτι βρίσκουν, στὴν ἐξαθλιωμένη ἠθικὴ ὑπόσταση τοῦ λαοῦ μας, τὴν ἐξήγηση γιὰ τὴν στάση τῆς κυβέρνησης, ἢ ἀκόμη καὶ μιὰ δικαιολογία, τὴν ἀπορρίπτουμε δίχως καμιὰ συζήτηση.

Εἶναι βέβαιο πὼς ἡ ἔλλειψη χαρακτῆρος ποὺ μαρτυρεῖ ὁ λαός μας ἐδῶ κι ἕξη χρόνια, προκαλεῖ θλιβερὲς σκέψεις· ἡ ἀδιαφορία του ἀπέναντι καὶ στὰ πιὸ σοβαρὰ ἀκόμη συμφέροντα τοῦ ἔθνους εἶναι ἀληθινὰ ἀπελπιστική, κι ἡ δειλία του κάνει καὶ τὸν θεὸ ἀκόμα ν' ἀγανακτεῖ. Μόνο ποὺ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεχνοῦμε πὼς αὐτὸς ὁ λαὸς ἔχει, πρὶν κιόλας λίγα χρόνια, δώσει στὸν κόσμο, τὸ πιὸ θαυμαστὸ παράδειγμα τῆς πιὸ ὑψηλῆς ἀνθρώπινης ἀρετῆς. Ἀπ' τὸν Αὔγουστο τοῦ 1914 ὣς τὸ τέλος αὐτῆς τῆς γιγάντιας πάλης τῶν ἐθνῶν, κανένας λαὸς τῆς γῆς δὲν ἔδειξε τόσο σκληρὸ θάρρος, παραδειγματικὴ ὑπομονὴ κι αὐταπάρνηση ὅσο ὁ δικός μας λαὸς ποὺ σήμερα κατάντησε τόσο θλιβερός. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἰσχυριστεῖ πὼς ὁ ἄτιμος ρόλος ποὺ παίζει σήμερα ὁ λαός μας, ἐκφράζει τὸν ἐσώτερο χαρακτῆρα του. Αὐτὰ ποὺ βλέπουμε γύρω μας, αὐτὰ ποὺ κάθε μέρα διαπιστώνουμε εἶναι οἱ ἀναπόφευκτες συνέπειες τοῦ ἐγκλήματος ποὺ ἔγινε στὶς 9 τοῦ Νοέμβρη στὰ 1918· ἔφεραν μιὰ βαθειὰ ἀναστάτωση στὴν ἀντίληψή μας καὶ στὴν κρίση μας. Τώρα ἀληθεύει περισσότερο ἀπὸ ποτὲ ἄλλοτε ὁ στίχος τοῦ ποιητή, πὼς τὸ κακό, μόνο κακὸ μπορεῖ νὰ γεννήσει. Μολοντοῦτο, ἀκόμα κι αὐτὴ τὴ στιγμή, οἱ καλὲς βασικὲς ἰδιότητες τοῦ λαοῦ μας, δὲν χάθηκαν ὁριστικά· κοιμοῦνται μέσα στὰ βάθη τῆς συνείδησής του καὶ βλέπουμε ξαφνικά, σὰν τὶς σιωπηλὲς ἀστραπὲς ποὺ σ' αὐτὲς ἡ Γερμανία τοῦ μέλλοντος θὰ δεῖ μιὰ μέρα τὰ πρῶτα συμπτώματα μιᾶς ἀνάρρωσης. Πολλὲς φορὲς θὰ βρεθοῦν, χιλιάδες καὶ χιλιάδες νεαροὶ Γερμανοὶ ἕτοιμοι νὰ θυσιαστοῦν ἐθελοντικά, ὅπως στὰ 1914 καὶ νὰ προσφέρουν τὰ τρυφερά τους νειᾶτα, στὸ βωμὸ τῆς ἀγαπημένης τους πατρίδας. Ἑκατομμύρια ἄνθρωποι ξανάρχισαν νὰ ἐργάζονται μὲ τὴν ἴδια ἀφοσίωση καὶ τὸν ἴδιο ζῆλο σὰ νὰ μὴν ὑπῆρχαν ποτὲ γύρω τους τὰ ἐρείπια ποὺ ἄφησε πίσω της ἡ ἐπανάσταση. Ὁ σιδερᾶς στέκεται πάλι μπροστὰ στὸ ἀμόνι του, ὁ ἀγρότης πίσω ἀπ'

τὸ ἄροτρό του, κι ὁ σοφὸς εἶναι καθισμένος μπροστὰ στὸ γραφεῖο του· ὅλοι κάνουν τὸ καθῆκον τους μὲ τὶς ἴδιες προσπάθειες καὶ τὴν ἴδια ἀφοσίωση.

Ἡ καταπίεση ποὺ μᾶς ὑποβάλλουνε οἱ ἐχθροί μας δὲν ἐκδηλώνεται μὲ ἀντιδράσεις χαρούμενες ἀπὸ μέρους μας, ὅπως ἄλλοτε, ἀλλὰ πικρία κι ὀργή. Εἶναι ἀναμφίβολο πὼς οἱ συνθῆκες ἔχουν ἀλλάξει.

Ἂν αὐτὴ ἡ ἐξέλιξη τῶν πνευμάτων δὲν ἐκδηλώνεται ἀκόμη μὲ τὴν μορφὴ μιᾶς σύρραξης ἢ μιᾶς ἀναγέννησης τῆς θεωρίας τῆς πολιτικῆς δύναμης καὶ τοῦ ἔνστικτου αὐτοσυντήρησης, τὸ λάθος ἀνήκει σ' αὐτοὺς ποὺ ἀπ' τὸ 1918, κυβερνοῦν τὸν λαό μας καὶ τὸν ὁδηγοῦν στὸ χαμό, ἀπὸ κατάρα τοῦ Θεοῦ παρὰ μὲ τὴν δική τους ἐξουσία.

Σίγουρα, αὐτοὶ ποὺ κατηγοροῦν σήμερα τὸ λαό μας, θἄπρεπε πρῶτα ν' ἀναρωτηθοῦν: τί ἔγινε γιὰ νὰ διορθωθεῖ τὸ κακό; Μήπως ἡ ἔλλειψη ἐμπιστοσύνης ποὺ ἔδειξε ὁ λαός μας στὶς ἀποφάσεις τῶν κυβερνητῶν μας – ποὺ ἄλλωστε μόλις ποὺ ὑπῆρχαν – εἶναι δεῖγμα τῆς ἀδύναμης ζωτικότητας τοῦ ἔθνους μας ἢ μήπως εἶναι ἀπόδειξη πὼς ἡ μέθοδος ποὺ χρησιμοποιήθηκε γιὰ νὰ διατηρηθεῖ αὐτὴ ἰσχυρὴ ἦταν τέλεια ἀποτυχημένη; *Τί ἔκαναν οἱ κυβερνήσεις μας γιὰ νὰ ξαναγεννηθεῖ μέσα σ' αὐτὸ τὸ λαὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐθνικῆς περηφάνειας, τῆς σκληρότητας καὶ τοῦ μίσους ποὺ εἶναι παιδὶ τῆς ὀργῆς;*

Ὅταν στὰ 1919, ἡ συνθήκη εἰρήνης ἐπιβλήθηκε στὸ γερμανικὸ λαό, ὅλοι εἴχαμε τὸ δικαίωμα νὰ ἐλπίζουμε ὅτι αὐτὸ τὸ ὅπλο καταπίεσης δίχως ὅρια, θὰ ξυπνοῦσε μέσα του τὴν ἄγρια ἐπιθυμία τῆς ἐλευθερίας. *Οἱ συνθῆκες εἰρήνης ποὺ οἱ ἀπαιτήσεις της μαστιγώνουν κυριολεκτικὰ τὸ λαό, ἐνεργοῦν συχνὰ ὅπως τὰ πρῶτα χτυπήματα πάνω στὰ τύμπανα ποὺ ἀναγγέλουν τὴν προσεχῆ ἐξέγερση.*

Ποιὸ κόμμα μπόρεσε νὰ ἐκμεταλλευτεῖ ἔτσι τὴν συνθήκη τῶν Βερσαλλιῶν!

Αὐτὸ τὸ ὄργανο καταπίεσης δίχως τέλος, τὸ ἄτιμο αὐτὸ μέσο λεηλασίας, θὰ μποροῦσε στὰ χέρια μιᾶς κυβέρνησης ποὺ θἄθελε νὰ τὸ χρησιμοποιήσει, νὰ γίνει ἀφορμὴ γιὰ μιὰν ἔξαρση τῶν παθῶν στὸν ψηλότερό τους βαθμό. Ἂν μιὰ προπαγάνδα ἄξια τοῦ ὀνόματός της ἤξερε νὰ μεταχειριστεῖ τὶς σκληρότητες ποὺ ἐπιβάλλονταν μὲ σαδιστικὴ εὐχαρίστηση στὸ λαό, θἄχε μεταλλάξει τὴν ἀδιαφορία του σ' ἐπαναστατικὴ ἀγανάχτηση κι αὐτὴ τὴν Ἀγανάχτηση σὲ θύελλα ὀργῆς.

Πόσο ἦταν εὔκολο νὰ φτιάξουν ἀπ' τὰ γεγονότα αὐτά, φλόγες ποὺ θὰ καῖγαν τὸ μυαλὸ καὶ τὴν καρδιὰ τοῦ λαοῦ μας, ὥσπου ἡ κοινὴ ντροπὴ καὶ τὸ μαζικὸ μῖσος νὰ γίνουν μέσα στὴν ψυχὴ ἑξήντα

ἑκατομμυρίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν μιὰ πύρινη δίνη, ἕνα ἡφαίστειο ποὺ θὰ ξεπετοῦσε τὴν σιδερένια θέληση, μὲ μιὰ κραυγή:

Θέλουμε ὅπλα!

Ὁρίστε, σὲ τί μπορεῖ νὰ χρησιμεύσει μιὰ συνθήκη εἰρήνης. Ἡ δίχως οἶκτο καταπίεση ποὺ βάραινε πάνω μας, οἱ δίχως ὑποχώρηση ἀπαιτήσεις της, προμήθευαν τὰ πιὸ ἀποφασιστικὰ ὅπλα σὲ μιὰ προπαγάνδα ποὺ θἄθελε νὰ βγάλει ἀπ' τὸ λήθαργο τους τὰ ζωντανὰ μυαλὰ τοῦ ἔθνους μας.

Ὅμως τότε θἄπρεπε κάθε ἔντυπο, ἀπ' τὸ ἀλφάβητο ποὺ μαθαίνει νὰ διαβάζει τὸ μικρὸ παιδί, ὡς τὴν τελευταία ἐφημερίδα, κάθε θέατρο καὶ κάθε κινηματογράφος, κάθε διαφήμηση καὶ κάθε πινακίδα, νὰ μποῦν στὴν ὑπηρεσία αὐτοῦ τοῦ μοναδικοῦ σκοποῦ, ὥσπου ἡ χιμερικὴ ἐπίκληση ποὺ οἱ πατριωτικές μας ὀργανώσεις ἀπευθύνουν σήμερα στὸν οὐρανό: «Κύριε, κάνε μας ἐλεύθερους», νὰ μεταλλάξει μέσα στὸ μυαλὸ καὶ τοῦ μικροῦ παιδιοῦ ἀκόμη σὲ μιὰ φλογερὴ προσευχή: *«Θεὲ Παντοδύναμε, δόξασε τὰ ὅπλα μας· γίνε δίκαιος ὅπως ἤσουνα πάντα· ἀποφάσισε τώρα ἂν ἀξίζουμε αὐτὴ τὴν ἐλευθερία· Κύριε εὐλόγησε τὸν ἀγῶνα μας!»*

Ἀφήσαμε νὰ χαθοῦν ὅλες οἱ εὐγενικὲς εὐκαιρίες καὶ δὲν κάναμε τίποτα.

Ποιὸς θὰ ἐκπλαγεῖ λοιπὸν ἂν ὁ λαός μας δὲν εἶναι αὐτὸς ποὺ θἄπρεπε νὰ ἦταν; Ἂν ὁ ὑπόλοιπος κόσμος δὲν μᾶς βλέπει παρὰ σὰν τιποτένιους ὑπηρέτες, σὰν ὑποτακτικὰ σκυλιὰ ποὺ γλύφουμε μ' εὐγνωμοσύνη τὸ χέρι ποὺ μόλις μᾶς χτύπησε;

Εἶναι σίγουρο πὼς ἡ ἱκανότητά μας γιὰ τὴ συναψη μιᾶς συμμαχίας εἶναι περιωρισμένη σήμερα ἀπὸ λάθος τοῦ λαοῦ μας, ἀλλὰ κι ἀκόμη πιὸ περιωρισμένη ἀπὸ ἕνα μεγαλύτερο λάθος: τῶν κυβερνήσεών μας.

Γιὰ νὰ μπορέσει ὁ λαός μας νὰ ἐφαρμόσει μιὰ δραστήρια συμμαχικὴ πολιτική, εἶναι ἀπαραίτητο ν' ἀνέβει πρῶτα στὴν ἐκτίμηση τῶν ἄλλων λαῶν κι αὐτὴ ἡ ἀποκατάσταση ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ὕπαρξη τῆς Γερμανίας σὰν κυρίαρχη ἐξουσία ποὺ δὲν θὰ εἶναι πιὰ ἡ ταπεινὴ σκλάβα τῶν ξένων χωρῶν, ὥστε ὁ ἀρχηγὸς τῆς ὀρδῆς νὰ μπορεῖ νὰ ἐκμεταλλεύεται τὶς ἴδιες της, τὶς δυνάμεις· χρειάζεται μιὰ κυβέρνηση ποὺ ν' ἀποτελεῖ τὸν κήρυκα τῆς ἐθνικῆς συνείδησης.

Ὅταν ὁ λαός μας θ' ἀποκτήσει μιὰ κυβέρνηση ποὺ θὰ δεῖ σ' αὐτὴν τὴν ἀποστολή του, δὲν θὰ χρειαστοῦν παρὰ μονάχα ἕξη χρόνια σθεναρῆς διοίκησης ποὺ θὰ δώσουν στὸ Ράιχ τὸ δικαίωμα νὰ στηρίξει τὴν ἐξωτερικὴ πολιτική του πάνω σὲ μιὰ τὸ ἴδιο σθεναρὴ θέληση μιανοῦ λαοῦ ἐμπνευσμένου ἀπ' τὸ πάθος τῆς ἐλευθερίας.

Ἡ δεύτερη ἀντίρηση, αὐτὴ ποὺ λέει πὼς τάχα εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ μεταλλάξουμε τοὺς ἐχθρικοὺς λαοὺς σὲ ἀφοσιωμένους συμμάχους, μπορεῖ ἴσως ν' ἀντικρουστεῖ ἔτσι:

Ἡ γερμανοφοβία κι ἡ ψύχωση ποὺ γενικὰ δημιούργησε ἡ πολεμικὴ προπαγάνδα καὶ ποὺ ἐξαπολύθηκε μὲ τέχνη στὶς ἄλλες χῶρες θὰ ὑπάρχει μοιραία ἀκόμη κι ὅταν τὸ Ράιχ δὲν θὰ ἔχει, μὲ τὸ ξύπνημα τῆς ἐθνικῆς συνείδησης τοῦ λαοῦ μας, τὰ χαρακτηριστικὰ ἑνὸς κράτους ποὺ παίζει κάποιο ρόλο στὴν εὐρωπαϊκὴ κονίστρα, ἢ ποὺ ἴσως μπορεῖ νὰ παίξει.

Μόνον ὅταν ἡ κυβέρνηση κι ὁ λαός μας, θὰ δώσουν τὴν ἐντύπωση ὅτι μποροῦν μὲ κάθε ἐξασφάλιση, νὰ συνάψουν μιὰ συμμαχία μαζύ τους, μόνο τότε, ἡ μιὰ ἢ ἡ ἄλλη δύναμη ποὺ θἄχει παράλληλα συμφέροντα μὲ τὰ δικά μας, θὰ ὁδηγηθεῖ στὴν ἀπόφαση νὰ μεταλλάξει τὴν κοινή της γνώμη μὲ μιὰ προπαγάνδα ἀντίθετη. Ἀλλὰ ἕνα παρόμοιο ἀποτέλεσμα χρειάζεται ἐντατικὴ καὶ εὔστροφη προεργασία. Ἀκριβῶς λοιπὸν ἐπειδὴ πολὺς χρόνος εἶναι ἀπαραίτητος γιὰ νὰ ἀλλάξει ὁ προσανατολισμὸς τῆς κοινῆς γνώμης σ' ἕναν ἄλλο λαό, δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμόσουμε τὴν ἀπόφασή μας αὐτὴ παρὰ μετὰ ἀπὸ ὥριμη σκέψη, δηλαδὴ ὅταν θὰ εἴμαστε ἀπόλυτα βέβαιοι πὼς αὐτὴ ἡ δουλειὰ ἀξίζει τὸν κόπο νὰ γίνει καὶ πὼς θ' ἀποφέρει καρποὺς στὸ μέλλον. Δὲν θὰ πρέπει νὰ βασιζόμαστε στὶς μάταιες φλυαρίες κάποιου ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, λίγο ὡς πολὺ ἔξυπνου, ποὺ θ' ἀποπειραθεῖ ν' ἀλλάξει τὴν ἠθικὴ ὑπόσταση ἑνὸς λαοῦ χωρὶς νἄχει σίγουρη ἐξασφάλιση πὼς οἱ καινούριες διαθέσεις θἄχουν μιὰ πραγματικὴ ἀξία. Ἂν γίνει κάτι τέτοιο θὰ παρατηρηθεῖ πλέρια σύγχυση τῆς κοινῆς γνώμης. Αὐτὸ ποὺ ἐξασφαλίζει μὲ τὸν πιὸ σίγουρο δυνατὸ τρόπο γιὰ ἀργότερα, τὴν σύναψη μιᾶς συμμαχίας μ' ἕνα ἄλλο κράτος, δὲν εἶναι βέβαια οἱ τυποποιημένες φράσεις κάποιων ἀπομονωμένων ὑπουργῶν, ἀλλὰ ἡ σταθερὴ ἐκδήλωση τῶν κυβερνητικῶν προθέσεων, ἀπόλυτα καθωρισμένων ποὺ φαίνονται μαζὺ κι εὐεργετικές, καθὼς κι ὁ προσανατολισμὸς στὸ ἴδιο σημεῖο, τῆς κοινῆς γνώμης. Ἡ ἐμπιστοσύνη ποὺ θὰ μπορούσαμε νἄχουμε γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν δυὸ τελευταίων ἐτούτων προϋποθέσεων, θὰ βασιστεῖ ἀκόμη περισσότερο σὲ σίγουρα δεδομένα, ἂν ἡ κυβερνητικὴ ἐξουσία φροντίσει μὲ αὐξανόμενη δραστηριότητα νὰ προετοιμάσει καὶ νὰ προωθήσει μὲ τὴν προπαγάνδα της, τὴν κοινὴ γνώμη καὶ ἂν παράλληλα οἱ προσπάθειες αὐτῆς τῆς τελευταίας ἀντανακλοῦν πιὸ φανερὰ ἐκεῖνες τῆς κυβέρνησης.

Ἕνας λαὸς — ποὺ βρίσκεται στὴ δική μας θέση — δὲν λογίζεται ἱκανὸς νὰ συμμαχήσει παρὰ μόνο ἂν ἡ κυβέρνησή του κι ἡ κοινὴ γνώμη μαζύ, δηλώνουν κι ἐκδηλώνουν μὲ τὶς πράξεις τους τὴν φανατική τους

θέληση νὰ πολεμήσουν γιὰ ν' ἀποκτήσουν πάλι τὴν ἐλευθερία τους. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπαραίτητη συνθήκη προκειμένου νὰ τροποποιηθεῖ ἡ κοινὴ γνώμη τῶν ἄλλων κρατῶν ποὺ εἶναι διατεθειμένα νὰ ὑπερασπιστοῦν τὰ προσωπικά τους συμφέροντα, ἀκολουθώντας τὸν ἴδιο δρόμο ποὺ ὁ σύντροφος λαὸς θεωρεῖ σκόπιμο, γιὰ νὰ φτάσουν τελικὰ στὴν συμμαχία.

Ἀλλὰ ὑπάρχει ἀκόμη ἕνα σημεῖο ποὺ πρέπει νὰ ἐξεταστεῖ: *Τὸ ν' ἀλλάξεις τὴν ἠθικὴ ὑπόσταση μιανοῦ λαοῦ ἦταν μιὰ κουραστικὴ δουλειὰ καὶ πολλοὶ δὲν καταλαβαίνουν πόσο ἐγκληματικὸ λάθος καὶ ἀνοησία εἶναι νὰ χρησιμοποιοῦμε τὰ ὅπλα τῶν ἀντιπάλων γιὰ νὰ τοὺς ἀντιταχτοῦμε.*

Πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουμε τοῦτο: θὰ περάσει ἀναγκαστικὰ πολὺ καιρὸς πρὶν ἕνας λαὸς καταλάβει ἀπόλυτα τὶς μυστικὲς προθέσεις τῆς κυβέρνησής του, γιατὶ αὐτὴ ἡ ἴδια δὲν μπορεῖ νὰ παρέχει διαφωτιστικὲς ἐξηγήσεις πάνω στοὺς τελικοὺς σκοποὺς καὶ στὴν πολιτικὴ προετοιμασία ποὺ ἐπιδιώκει, ἀλλὰ χρειάζεται, ἢ τὴν τυφλὴ ἐμπιστοσύνη τῆς μάζας, ἢ νὰ βασίζεται στὴν ὑποστήριξη τῆς ἄρχουσας καὶ ἀναπτυγμένης τάξης τῶν διανοουμένων. Ὅμως καθὼς αὐτὴ ἡ σαφήνεια τῆς πολιτικῆς τακτικῆς καὶ ἡ ἰδιότητα τῆς θείας ὑπόστασής της δὲν ὑπάρχουν γιὰ πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ καθὼς πολιτικοὶ λόγοι δὲν ἐπιτρέπουν νὰ δίνονται ἐξηγήσεις, ἕνα μεγάλο μέρος ἀπὸ τὴν ἡγετικὴ τάξη τῶν διανοουμένων θὰ στραφεῖ ἐνάντια στὶς καινούριες ἀντιλήψεις ποὺ σ' αὐτὲς θὰ δεῖ, ἀνάξιες λόγου προσπάθειες. Ἔτσι ξεκινᾶν οἱ ἀντιθέσεις τῶν ὑγιῶν στοιχείων τοῦ κράτους ποὺ σὲ λίγο γίνονται ἀνησυχητικές.

Ἀκόμα ἐπιτακτικό μας καθῆκον εἶναι ν' ἀφαιρέσουμε ἀπ' τὰ χέρια τῶν ἀνθρώπων ποὺ θ' ἀναλάβουν τὸ ἔργο τῆς ἐπαφῆς γιὰ τὴν ἀλληλοκατανόηση δυὸ λαῶν, ὅσο περισσότερα ὅπλα ἀπ' αὐτὰ ποὺ θὰ χρησιμοποιήσουν, ἰδιαίτερα ὅταν πρόκειται, καθὼς στὴν δική μας περίπτωση, γιὰ φλύαρους, μωροφιλόδοξους καὶ φαντασιοκόπους, ἢ γιὰ πατριωτικὲς τάχα ὀργανώσεις καὶ γιὰ μικροαστοὺς ποὺ μιλοῦνε πολιτικὰ στὸ καφενεῖο. Γιατὶ φτάνει μονάχα νὰ σκεφτοῦμε λιγάκι γιὰ νὰ καταλάβουμε πὼς οἱ φωνὲς ποὺ βγάζουν γιὰ νὰ διαδηλώσουν τὴν διάθεση γιὰ πόλεμο καὶ γιὰ ἐπανάκτηση τῶν ἀποικιῶν κτλ., δὲν εἶναι στὴν πραγματικότητα παρὰ ἀνόητες φλυαρίες, ποὺ δὲν περιέχουν καμιὰ θεωρία πραγματικὰ ἐφαρμόσιμη. Δὲν πρέπει νὰ θεωροῦμε σὰν εὐεργετικὴ γιὰ τὴν Γερμανία τὴν σημερινὴ ἀγγλικὴ πολιτικὴ ποὺ συμμετέχει στὶς ἀνόητες διαχύσεις τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς διαμαρτυρίας ποὺ ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς εἶναι ἀβλαβεῖς κι ἄλλοι φοβισμένοι, μὰ ποὺ ὅλοι τους δουλεύουν σιωπηλὰ γιὰ τοὺς θανάσιμους ἐχθρούς μας. Τσακίζονται σὲ τρομερὲς διαμαρτυρίες ἀπέναντι στὸ θεὸ καὶ στὸν κό-

σμο ὁλόκληρο καὶ λησμονοῦν τὴ βασικὴ ἀρχὴ ποὺ εἶναι ἡ ἀπαραίτητη προϋπόθεση τῆς ὅλης ἐπιτυχίας: *Αὐτὸ ποὺ κάνεις, κάνε το ὁλόκληρο. Οὐρλιάζοντας ἐνάντια σὲ πέντε, σὲ δέκα κράτη, ξεχνοῦν νὰ συγκεντρώσουν ὅλες τους τὶς φυσικὲς καὶ ἠθικὲς δυνάμεις γιὰ νὰ χτυπήσουν ἴσια στὴν καρδιὰ τὸν ἀδυσώπητο ἐχθρὸ καὶ θυσιάζουν τὴ δυνατότητα νὰ ἐνισχυθοῦμε συμμαχώντας, ἀφοῦ καταλάβουμε πρῶτα καλὰ τὶ σημαίνει αὐτό.*

Κι ἐδῶ, τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα ἔχει μιὰν ἀποστολὴ νὰ ἐκπληρώσει. Ὀφείλει νὰ διδάξει τὸ λαό μας, νὰ μὴ σταματᾶ σὲ μικρολεπτομέρειες, νὰ μὴ διασπᾶ τὶς δυνάμεις του σὲ δευτερεύοντα προβλήματα καὶ νὰ μὴ ξεχνᾶ πὼς ἐκεῖνο ποὺ γιὰ χάρη του σήμερα ἀγωνιζόμαστε εἶναι ἡ ὕπαρξη τοῦ λαοῦ μας κ' ὅτι ὁ μοναδικὸς ἐχθρὸς ποὺ ἐνάντιά του πρέπει νὰ στρέψουμε τὰ χτυπήματά μας εἶναι καὶ μένει ἡ δύναμη ἐκείνη ποὺ μᾶς ἀποστερεῖ αὐτὴ τὴν ὕπαρξη.

Μπορεῖ νὰ χρειαστεῖ νὰ ὑποβληθοῦμε σὲ σκληρὲς θυσίες. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι δικαιολογία γιὰ ν' ἀρνηθοῦμε ν' ἀκούσουμε τὸ σωστὸ καὶ νὰ μαλλώνουμε μ' ὅλο τὸν κόσμο βγάζοντας ὑστερικὲς κραυγές, ἀντὶ νὰ συγκεντρώνουμε τὶς δυνάμεις μας ἐνάντια στὸν πιὸ ἐπικίνδυνο ἐχθρό μας.

Ἄλλωστε ὁ γερμανικὸς λαὸς δὲν ἔχει καὶ ἠθικὰ τὸ δικαίωμα νὰ κατηγορεῖ τὴν στάση ποὺ κρατεῖ ἀπέναντί του ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος, μιὰ καὶ δὲν ζήτησε λογαριασμὸ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἐγκληματίες ποὺ πούλησαν καὶ πρόδωσαν τὴν ἴδια τους τὴ χώρα. Δὲν εἶναι διόλου ἀπόδειξη ὅτι ἐπιδιώκουμε τὸν σεβασμὸ τῶν ἄλλων ὅταν ἐξαπολύουμε ἀπὸ μακρυὰ βρισιὲς καὶ διαμαρτυρίες ἐνάντια στὴν Ἀγγλία, στὴν Ἰταλία κτλ. κι ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ν' ἀφήνουμε νὰ περπατοῦν ἐλεύθερα ἀνάμεσά μας οἱ ἀπατεῶνες ποὺ χρηματίστηκαν ἀπ' τὴν πολεμικὴ προπαγάνδα τοῦ ἐχθροῦ μας, γιὰ νὰ μᾶς πάρουν ἀπ' τὸ χέρι τὰ ὅπλα, νὰ μᾶς σπάσουν τὸ ἠθικὸ καὶ νὰ πουλήσουν γιὰ τριάντα ἀργύρια τὸ Ράιχ ἀφοῦ τὄφτασαν σ' αὐτὰ τὰ χάλια.

Ὁ ἐχθρὸς δὲν κάνει παρὰ αὐτὸ ποὺ νομίζει πὼς πρέπει νὰ κάνει. Ἡ στάση του κι οἱ πράξεις του πρέπει νὰ μᾶς γίνουν μάθημα.

Ἂν δὲν μποροῦμε νὰ ὑψωθοῦμε ἐκεῖ ποὺ μᾶς ὁδηγοῦν τὰ γεγονότα, πρέπει τουλάχιστο νὰ παραδεχτοῦμε πὼς δὲν ἀπομένει παρὰ ν' ἀπελπιστοῦμε πὼς κάποτε θὰ ἐφαρμόσουμε μιὰ πολιτικὴ συμμαχιῶν. Γιατὶ ἂν δὲν θελήσουμε νὰ συμμαχήσουμε μὲ τὴν Ἀγγλία ἐπειδὴ μᾶς πῆρε τὶς ἀποικίες μας, οὔτε μὲ τὴν Ἰταλία ἐπειδὴ ἔχει στὴν κατοχή της τὸ Νότιο Τυρόλο, ἢ μὲ τὴν Πολωνία καὶ τὴν Τσεχοσλοβακία ἐπειδὴ εἶναι ἡ Πολωνία κι ἡ Τσεχοσλοβακία, δὲν θὰ μᾶς ἀπομείνει πιὰ ἄλλος πιθανὸς σύμμαχος στὴν Εὐρώπη, ἀπ' τὴν Γαλλία πού, ἂς τὸ ποῦμε ἔτσι μιὰ κι ἦρθε ἡ κουβέντα, μᾶς ἔκλεψε τὴν Ἀλσατία καὶ τὴν Λωρραίνη.

Κι ὅμως εἶναι ἀμφίβολο ἂν αὐτὸς ὁ τρόπος ἐνέργειας θ' ἀποβεῖ

τελικὰ σὲ ὄφελος γιὰ τὰ συμφέροντα τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ. Πάντως, ἔχουμε πάντα τὸ δικαίωμα ν' ἀναρωτιόμαστε ἂν μιὰ παρόμοια ἀντίληψη εἶναι γνώμη ποὺ τὴν ὑποστηρίζει κανένας ἀνόητος ἢ κανένας μεγάλος τσαρλατάνος...

Ἂν πρόκειται γιὰ τοὺς ἡγέτες, ὁμολογῶ πὼς δέχομαι τὴν δεύτερη ὑπόθεση.

Ἡ ἀλλαγὴ στὶς ἀντιλήψεις κάποιου λαοῦ, ποὺ ὣς τώρα ἦταν ἐχθροί μας καὶ ποὺ τὰ συμφέροντά τους θὰ συμφωνήσουν μὲ τὰ δικά μας στὸ μέλλον, μπορεῖ, ἀπ' ὅσο ἐξαρτᾶται ἀπ' τὴν ἀνθρώπινη κρίση, νὰ πραγματοποιηθεῖ, ἂν ἡ ἐσωτερικὴ δύναμη τοῦ κράτους μας νὰ ὑποστηρίξουμε φανερὰ τὴν ὕπαρξή μας, μᾶς καταστήσουν συμμάχους, ποὺ ἡ συμβολή τους θἄχει κάποιαν ἀξία ἂν καὶ ἐκτὸς ἀπ' αὐτά, τὰ ἴδια μας τὰ ἐλαττώματα ἢ τουλάχιστο οἱ ἐγκληματικὲς μας πράξεις, δὲν προσφέρουν πιὰ τροφὴ στὴν προπαγάνδα τῶν ἀντιπάλων ἐνάντια σ' αὐτὰ τὰ σχέδια συμμαχίας μὲ τοὺς παλιοὺς ἐχθρούς.

***

Στὴν τρίτη πιθανὴ ἀντίρηση εἶναι πιὸ δύσκολη ἴσως ἡ ἀπάντηση:

Μποροῦμε νὰ ὑπολογίσουμε πὼς οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἀληθινῶν συμφερόντων τῶν ἐθνῶν ποὺ μ' αὐτὰ πιθανὸν νὰ συμμαχήσουμε, θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ σταθοῦν στὸ ὕψος τους ἀπέναντι στὴν θέληση τῶν Ἑβραίων, αὐτοῦ τοῦ θανάσιμου ἐχθροῦ τῶν λαϊκῶν, ἐθνικῶν ἀνεξάρτητων κρατῶν;

Λόγου χάρη ἡ πατροπαράδοτη ἀγγλικὴ πολιτικὴ θἄχει ἢ ὄχι τὴ δύναμη νὰ κατανικήσει τὴν καταστρεπτικὴ ἐπίδραση τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ;

Εἶναι, ὀφείλουμε νὰ τὸ ποῦμε, πολὺ δύσκολο ν' ἀπαντήσουμε σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντες, ἡ ὁριστική μας κρίση πάνω στὸ θέμα. Πάντως ἕνα πράγμα εἶναι σίγουρο: *σ' ἕνα μόνο κράτος ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ στέρεα ἑδραιωμένη καὶ ἀπόλυτα προσανατολισμένη στὰ συμφέροντα τῆς χώρας, ὥστε κανεὶς δὲν θὰ πεῖ ὅτι οἱ δυνάμεις τοῦ ἰουδαϊσμοῦ εἶναι ἱκανὲς ν' ἀντιταχθοῦν ἀποφασιστικὰ στὴν πολιτικὴ ποὺ κρίθηκε ἀπαραίτητη ἀπ' τὴν κυβέρνηση.*

Ὁ ἀγώνας ποὺ διεξάγει ἡ φασιστική, μπορεῖ στὸ βάθος του νὰ εἶναι δίχως κρίση (ἀλλὰ ἐγὼ προσωπικὰ δὲν τὸ πιστεύω), ἐνάντια στὰ τρία κύρια ὅπλα τῶν Ἑβραίων, εἶναι ἡ καλύτερη ἀπόδειξη ὅτι μπορεῖ ἀκόμη καὶ μὲ πλάγια μέσα, νὰ τσακίσει τὰ δηλητηριασμένα βέλη αὐτῆς τῆς δύ-

ναμης πού ὑψώνεται πάνω ἀπ' τὰ κράτη. Οἱ ἀντιρρήσεις τῶν μυστικῶν μασωνικῶν ὀργανώσεων, οἱ διώξεις τοῦ διεθνιστικοῦ τύπου καὶ παράλληλα ἡ ἰσχυροποίηση προοδευτικὰ τῆς φασιστικῆς θεωρίας μέσα στὸ κράτος, θ' ἀναγκάσουν, καθὼς τὰ χρόνια περνοῦν, τὴν ἰταλικὴ κυβέρνηση νὰ ὑπερασπιστεῖ ὁλοένα καὶ περισσότερο τὰ συμφέροντα τοῦ ἰταλικοῦ λαοῦ, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τοὺς συριγμοὺς τῶν ἑβραϊκῶν φιδιῶν ποὺ ἀπειλοῦν τὸν κόσμο ὁλόκληρο.

Τὰ πράγματα παρουσιάζονται λιγώτερο καλὰ στὴν 'Αγγλία. Σ' αὐτὴ τὴν χώρα τῆς «ἀπόλυτης δημοκρατίας», οἱ 'Εβραῖοι ἐξασκοῦν μιὰν ἀπολυταρχικὴ σχεδὸν δικτατορία πάνω στὴν κοινὴ γνώμη. Καὶ μολοντοῦτο, ἀκόμη καὶ σ' αὐτὴ τὴ χώρα ἔχει ἀρχίσει ὁ διασπαστικὸς ἀγώνας ἀνάμεσα στοὺς ἐκπροσώπους τῶν συμφερόντων τοῦ 'Αγγλικοῦ κράτους καὶ στοὺς ὑπερασπιστὲς τῆς παγκόσμιας ἑβραϊκῆς δικτατορίας.

'Η μανία μὲ τὴν ὁποία συχνὰ συγκρούονται αὐτοὶ οἱ δυὸ λυσσασμένοι ἀντίπαλοι ἐκδηλώνεται γιὰ πρώτη φορὰ φανερά, μετὰ τὸν πόλεμο, μὲ τὶς διαφορετικὲς θέσεις ποὺ κράτησαν ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνηση ἀπ' τὴ μιὰ κι ὁ τύπος ἀπ' τὴν ἄλλη, ἀπέναντι στὸ πρόβλημα τῆς 'Ιαπωνίας.

Μόλις ὁ πόλεμος τέλειωσε ἡ παλιὰ ἀμοιβαία ἐχθρότητα ποὺ χώριζε τὴν 'Αμερικὴ καὶ τὴν 'Ιαπωνία ἄρχισε νὰ ἐκδηλώνεται. Φυσικὰ οἱ μεγάλες εὐρωπαϊκὲς δυνάμεις δὲν μποροῦσαν νὰ προσποιηθοῦν ἀδιαφορία μπροστὰ στὸν καινούριο κίνδυνο γιὰ πόλεμο. Παρόλη τὴν φυλετικὴ συγγένεια ἡ 'Αγγλία δὲν ἐμποδίζεται νὰ νοιώθει κάποια ζήλεια καὶ μιὰν ἀνησυχία βλέποντας τὴν πρόοδο ποὺ δείχνουν τὰ 'Ηνωμένα Ἔθνη σ' ὅλους τοὺς κλάδους τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς παγκόσμιας πολιτικῆς. Αὐτὴ ἡ παλιὰ ἀποικία, αὐτὸ τὸ παιδὶ τῆς μητρόπολης, μοιάζει νὰ ἐπιδιώκει τὴν κυριαρχία τοῦ κόσμου. Καθὼς καταλαβαίνει κανείς, σήμερα ἡ 'Αγγλία ἀνήσυχη κι ὅλο φροντίδα, πλησιάζει περισσότερο τοὺς παλιούς της συμμάχους καὶ ἡ ἀγγλικὴ πολιτικὴ βλέπει μὲ ἀγωνία νὰ φτάνει ἡ στιγμὴ ποὺ δὲν θὰ μποροῦμε πιὰ νὰ λέμε:

«'Η 'Αγγλία βασιλεύει στὶς θάλασσες» ἀλλά: *«Οἱ θάλασσες ἀνήκουν στὴν 'Αμερική».*

Τὸ γιγάντιο κράτος τῆς Βόρειας 'Αμερικῆς μὲ τὰ τεράστια πλούτη του ποὺ βγαίνουν ἀπὸ μιὰ γῆ παρθένα, εἶναι λιγώτερο τρωτὸ ἀπ' τὸ Ράιχ, τὸ περικυκλωμένο ἀπὸ ἐχθρούς. Ἂν ἔπρεπε νὰ ριχτοῦν τὰ ζάρια γιὰ τὴν ἀποφασιστικὴ παρτίδα, ἡ 'Αγγλία θὰ ἦταν χαμένη στὴν περίπτωση ποὺ θὰ ἐπεχειροῦσε νὰ στηριχτεῖ στὶς ἴδιες της μόνο δυνάμεις. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ λόγο, λαίμαργα φρόντισε νὰ προσε-

ταιριστεῖ τὴν κίτρινη γροθιὰ καὶ ἀγκιστρώθηκε σὲ μιὰ συμμαχία, ποὺ μπορεῖ νὰ εἶναι ἀσυγχώρητη ἀπὸ φυλετικὴ ἄποψη, μὰ ποὺ ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως εἶναι τὸ μόνο μέσο ποὺ ἡ 'Αγγλία διαθέτει γιὰ νὰ ἐνισχύσει τὴν θέση της στὸν κόσμο ἀπέναντι στὶς φιλοδοξίες τῆς ἀμερικανικῆς ἠπείρου.

'Ενῶ ἡ 'Αγγλικὴ Κυβέρνηση δὲν ἀποφάσιζε νὰ διακόψει τὶς σχέσεις ποὺ τὴν ἕνωναν μὲ τὸν ἀσιατικὸ σύντροφό της, παρόλους τοὺς κοινοὺς ἀγῶνες ποὖχε κάνει μὲ τὴν 'Αμερικὴ στὰ πεδία τῶν μαχῶν τῆς Εὐρώπης, ὁλόκληρος ὁ ἰουδαϊκὸς τύπος χτυποῦσε πισώπλατα αὐτὴ τὴ συμμαχία.

Πῶς εἶναι δυνατὸ τὰ ἰουδαϊκὰ ὄργανα νἄχουν, ὡς τὸ 1918, πιστὰ ὑπηρετήσει τὰ ὅπλα τῆς 'Αγγλίας στὸν ἀγώνα της ἐνάντια στὸ Ράιχ καί, ξαφνικά, νὰ τὴν προδίνουν ἀκολουθώντας ἕνα δικό τους δρόμο;

'Η ἐκμηδένιση τῆς Γερμανίας ἦταν σύμφωνη μὲ τὰ συμφέροντα, ὄχι πιὰ τῆς 'Αγγλίας, ἀλλὰ τῶν 'Εβραίων, τὸ ἴδιο καθὼς σήμερα ἡ ἐκμηδένιση τῆς 'Ιαπωνίας, θὰ χρησίμευε μονάχα γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσει ὄχι τὰ συμφέροντα τοῦ 'Αγγλικοῦ κράτους, ἀλλὰ τὰ μελλοντικὰ σχέδια ἐκείνων τῶν σκοτεινῶν ἀνθρώπων ποὺ ἐπιδιώκουν τὴν ἑβραϊκὴ κυριαρχία σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο. Τὴν ὥρα ποὺ ἡ 'Αγγλία καταβάλλει ὅλες της τὶς προσπάθειες γιὰ νὰ ἐξασφαλίσει τὴν θέση της σ' αὐτὸ τὸν πλανήτη, οἱ 'Εβραῖοι προετοιμάζουν τὴν σύγκρουση ποὺ θὰ τοὺς ἐπιτρέψει νὰ κατακτήσουν τὸν κόσμο.

Θεωροῦν πὼς τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη εἶναι κιόλας στὰ χέρια τους ἀδρανῆ ὄργανα, ποὺ κυριαρχεῖ πάνω τους μὲ τοὺς ἑλιγμοὺς αὐτῆς τῆς αὐτοαποκαλούμενης ἀνατολικῆς δημοκρατίας ἢ μ' ἄλλα λόγια, τοῦ ρώσικου μπολσεβικισμοῦ. 'Αλλὰ δὲν τοὺς φτάνει νὰ διατηροῦν τὸν Παλαιὸ Κόσμο κάτω ἀπ' τὴν ἐπηροή τους· ὁ ἴδιος κίνδυνος ἀπειλεῖ καὶ τὸν Νέο Κόσμο. Οἱ 'Εβραῖοι εἶναι οἱ ἀφέντες τῶν κεφαλαιοκρατικῶν δυνάμεων τῆς 'Αμερικῆς. Κάθε χρόνο οἱ παραγωγικὲς δυνάμεις μιανοῦ λαοῦ ἑκατὸν εἴκοσι ἑκατομμυρίων ψυχῶν περνοῦν λίγο καὶ πιὸ πολὺ κάτω ἀπ' τὸν ἔλεγχό τους· εἶναι ἐλάχιστοι ἐκεῖνοι ποὺ μένουν ἀπόλυτα ἀνεξάρτητοι, ἀψηφώντας τὴν φοβερὴ ὀργὴ τῶν 'Εβραίων.

Μὲ μιὰ δόλια εὐστροφία διαμορφώνουν τὴν κοινὴ γνώμη καὶ τὴν κάνουν ὄργανο τῆς μελλοντικῆς τους δόξας.

Τὰ δυνατώτερα μυαλὰ τοὺ ἰουδασμοῦ πιστεύουν πὼς βλέπουν κιόλας νὰ πλησιάζει ἡ στιγμὴ ποὺ θὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ προφητεία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ ποὺ τὸ 'Ισραὴλ θὰ καταπνίξει τοὺς ἄλλους λαούς.

Ἂν ἔμενε ἀκόμα, μέσα στὸ μεγάλο κοπάδι τῶν χωρῶν ποὺ ἔχασαν τὴν ἐθνικότητά τους καὶ ἔγιναν ἑβραϊκὲς ἀποικίες, ἕνα μονάχα ἀνεξάρτητο, μιὰ ὁλόκληρη ἐκστρατεία θὰ μποροῦσε νὰ ξεσπάσει τὴν τελευταία στιγμή. Γιατὶ ὁ μπολσεβίκικος κόσμος δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει ἂν δὲν ἀγκαλιάσει ὅλο τὸν πλανήτη μας.

Ἂν μένει ἔστω κι ἕνα κράτος ποὺ νὰ διατηρεῖ ἀκόμη τὴν ἐνεργητικότητά του καὶ τὴν ἐθνικιστικὴ μεγαλωσύνη του, ἡ παγκόσμια αὐτοκρατορία ποὺ θέλουν νὰ οἰκοδομήσουν οἱ Ἑβραῖοι σατραπίσκοι θὰ νικηθεῖ, καθὼς κάθε τυραννία, ἀπ' τὴν δύναμη τῆς ἐθνικιστικῆς ἰδέας.

Ἔτσι οἱ Ἑβραῖοι ξέρουν πολὺ καλὰ ὅτι, ἂν μπόρεσαν ὅλ' αὐτὰ τὰ χιλιάδες χρόνια καὶ κάτω ἀπὸ εὐνοϊκὲς ἐξωτερικὲς συνθῆκες νὰ ὑποσκάψουν τὴν βάση τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καὶ νὰ δημιουργήσουν μιγάδες ποὺ δὲν ἀνήκουν σὲ κανένα καθωρισμένο γένος, δὲν θὰ τὰ καταφέρουν ὥστε νὰ ὑποστεῖ τὴν ἴδια τύχη κί ἕνα ἐθνικιστικὸ ἀσιατικὸ κράτος, καθὼς εἶναι ἡ Ἰαπωνία. Μπόρεσε ὡς σήμερα νὰ γίνει Ἐγγλέζος, Ἀμερικανός, Γάλλος, μολύνοντας ἀνάλογα τοὺς λαοὺς αὐτούς, ἀλλὰ δὲν θὰ μπορέσει ποτὲ νὰ συμπληρώσει τὸ χάσμα ποὺ τὸν χωρίζει ἀπὸ τὴν κίτρινη φυλὴ τῆς Ἀσίας. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς προσπαθεῖ νὰ τσακίσει τὸ ἐθνικιστικὸ κράτος τῆς Ἰαπωνίας μὲ τὴν βοήθεια ἄλλων παρόμοιων κρατῶν· γιὰ ν' ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ ἕναν ἐπικίνδυνο ἀντίπαλο, ὥσπου κι αὐτὴ ἡ ἐλάχιστη κυβερνητικὴ ἐξουσία ποὺ ἀπομένει, νὰ περιέλθει στὰ χέρια του καὶ νὰ γίνει μιὰ δεσποτικὴ δύναμη ποὺ θὰ βασιλεύει πάνω σὲ ἀνυπεράσπιστα πλάσματα.

Ἀπορρίπτει τὴν παρουσία ἑνὸς ἐθνικιστικοῦ ἰαπωνικοῦ κράτους στὸ ἑβραϊκό του βασίλειο τῶν χιλιάδων χρόνων καὶ θέλει νὰ προηγηθεῖ ἀπὸ τὴν καθιέρωση τῆς δικιᾶς του δικτατορίας ἡ ἐρήμωση αὐτοῦ τοῦ κράτους.

Νὰ λοιπὸν πῶς ἐξεγείρει σήμερα τοὺς λαοὺς ἐνάντια στὴν Ἰαπωνία, ὅπως τὄκανε προηγούμενα καὶ γιὰ τὴν Γερμανία καὶ θἄρθει τελικὰ ἡ στιγμή, ὅταν ἡ ἀγγλικὴ διπλωματία θὰ συνεχίζει νὰ στηρίζεται στὴν συμμαχία μὲ τὴν Ἰαπωνία, ποὺ ὁ ἀγγλόφωνος ἑβραϊκὸς τύπος θὰ ἐξαπολύσει ἀνοιχτὸ πόλεμο κατὰ τοῦ συμμάχου καὶ θὰ προετοιμάσει τὴν ἐξόντωσή του, ἐν ὀνόματι τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν, κραυγάζοντας: «Κάτω ὁ μιλιταρισμὸς κι ὁ ἰμπεριαλισμὸς τῶν Γιαπωνέζων!».

Νά, ἀπὸ ποὺ προέρχεται καὶ σὲ τί ὀφείλεται αὐτὴ ἡ ἀνυποταγὴ τῶν Ἑβραίων στὴν Ἀγγλία.

Σ' αὐτὴ λοιπὸν τὴ χώρα θ' ἀρχίσει ὁ ἀγώνας ἐνάντια στὸν κίνδυνο ποὺ περικλείουν οἱ Ἑβραῖοι, γιὰ τὸν κόσμο ὁλόκληρο.

Σ' αὐτὸ ἀκόμη ἐπάνω καὶ τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα θἄχει νὰ ἐπιτελέσει μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ σημαντικές του προσπάθειες:

Πρέπει ν' ἀνοίξει τὰ μάτια τοῦ λαοῦ μας σχετικὰ μὲ τὸ τί εἶναι τὰ ξένα ἔθνη καὶ νὰ μὴ σταματήσει νὰ τοῦ θυμίζει ποιὸς εἶναι ὁ θανάσιμος σημερινὸς ἐχθρός του. Ἀντὶ νὰ ἐνισχύουμε τὸ μῖσος ποὺ χωρίζει τοὺς ἄρειους λαοὺς — ποὺ ἀκόμη καὶ τὰ πάντα ἂν εἶναι ἐνάντια, τοὺς ἑνώνει τὸ ἴδιο αἷμα κι οἱ μεγάλες γραμμὲς ποὺ χάραξε ὁ πολιτισμὸς — θὰ πρέπει νὰ στρέψουμε τὴν ὀργὴ τοῦ λαοῦ στὸν ἀδυσώπητο ἐχθρὸ τῆς ἀνθρωπότητας καὶ νὰ τοῦ δείξουμε πὼς αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς δράστης ὅλων τῶν κακῶν ποὺ μᾶς δέρνουν.

Ἀλλὰ θὰ πρέπει ἀκόμη νὰ ἐπαγρυπνοῦμε ὥστε μόλις ὁ λαὸς ἀντιληφτεῖ τὸν ἐχθρό του, νὰ ὁδηγήσουμε τὸν ἀγῶνα ἐνάντιά του, ὥστε νὰ λάμψει σὰν προφητικὸ ἄστρο τῶν νέων καιρῶν, τὸ κίνημά μας, καὶ νὰ δείξει στοὺς ἄλλους λαοὺς τὸν δρόμο ποὺ πρέπει ν' ἀκολουθήσουν ἂν θέλουν μιὰ μέρα νὰ χαιρετήσουν μίαν ἀνθρωπότητα ὅπου θὰ βασιλεύει ἡ ἄρεια φυλή.

Γιὰ ὅλ' αὐτά, ἂς μᾶς καθοδηγεῖ ἡ λογικὴ καὶ ἡ πίστη στὴ δύναμη! Ἂς ὑπαγορεύει τὶς πράξεις μας, τὸ ἱερὸ καθῆκον κι ἂς μᾶς δίνει ὑπομονὴ καὶ καρτερία! Ἂς γίνει ἡ πίστη σὲ μᾶς προστάτισσα κι ἡγέτισσα τοῦ ὑπέρτατου ἀγώνα μας.

ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΤΟΛΑΣ "Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΔΥΟ ΛΟΓΟΙ Μ' ΑΝΑΓΚΑΖΟΥΝ ΝΑ ΕΞΕΤΑΣΩ ΕΔΩ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ προσοχὴ τὶς σχέσεις μεταξὺ Ρωσίας καὶ Γερμανίας:

1ο Πρόκειται βασικὰ γιὰ τὸ πιὸ ἀποφασιστικὸ ἴσως πρόβλημα τῆς γερμανικῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς.

2ο Τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀκόμη τὴ λυδία λίθο τῆς ἐξυπνάδας καὶ τῆς δίκαιας δράσης τοῦ νεαροῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κόμματος.

Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω πὼς τὸ δεύτερο αὐτὸ σημεῖο μὲ ἀπασχόλησε συχνὰ καὶ μὲ γέμισε φροντίδες. Τὸ νεαρό μας κίνημα στρατολογεῖ τὰ μέλη τπυ ἀπ' τὴν μερίδα τῶν ἀδιάφορων κι ὄχι μεταξὺ τῶν ἐξτρεμιστῶν· εἶναι λοιπὸν πάρα πολὺ φυσικὸ νὰ στηρίζονται πάνω σ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὴν κατανόηση τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, τὰ συνηθισμένα κόμματα κι οἱ πολιτικοὶ κύκλοι τῶν διανοουμένων ποὺ ἀνήκουν σ' αὐτά. Καὶ κάτι τέτοιο δὲν χαρακτηρίζει ἀπόλυτα τὰ ἄτομα ἐκεῖνα ποὺ μὰς ἔρχονται *ἀπ' τὴν ἀριστερά*. Τὸ ἀντίθετο. Ὅσο καταστρεπτικὴ κι ἂν εἶναι ἡ ἐπίδραση τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς ποὺ παίρνουν πάνω σ' αὐτὰ τὰ θέματα, δὲν εἶναι σπάνιο ἕνα μεγάλο μέρος ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, νὰ ἀμφιταλαντεύεται ἀπ' τὰ φυσικὰ καὶ ὑγιῆ του ἔνστικτα. Φτάνει τότε νὰ δημιουργηθοῦν οἱ κατάλληλες συνθῆκες καὶ μιὰ ἐπίδραση καλύτερη ἀπ' αὐτὴν ποὺ δέχονταν ὣς τώρα γιὰ νὰ γίνουν ἀμέσως οἱ πιὸ χρήσιμοι σύμμαχοι, μὲ ἀγαθὲς προθέσεις καὶ μ' ἕνα ζωηρὸ ἔνστικτο αὐτοσυντήρησης.

Εἶναι πολὺ πιὸ δύσκολο, ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, νὰ προσηλυτίσεις ἕναν ἄνθρωπο, στὶς ξεκάθαρες πολιτικὲς θεωρίες, ποὺ συνήθισε σὲ μιὰν ἀγωγὴ ἀντίστοιχη καὶ ποὺ δὲν ἦταν τρελλὴ ἢ παράλογη ἀλλὰ πού, πάνω ἀπ' ὅλα, θυσίαζε στὸ βωμὸ τῆς ἀντικειμενικότητας καὶ τὸ τε-

λευταῖο ἴχνος τοῦ φυσικοῦ του ἔνστιχτου. Ἐκεῖνοι ποὺ δύσκολα πείθονται νὰ πάρουν θέση καὶ νὰ δικαιολογήσουν μὲ τρόπο ξεκάθαρο καὶ λογικὸ τὸ δικό τους συμφέρον καὶ τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ γενικά, εἶναι αὐτοὶ ποὺ ἀνήκουν στὶς λεγόμενες τάχα φωτισμένες τάξεις τῆς κοινωνίας μας. Ὄχι μόνο φέρνουν πάνω τους βαρὺ τὸ φορτίο τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν προκαταλήψεων, ἀλλὰ ἔξω ἀπὸ κάθε δεσμό, εἶναι καὶ χαμένοι, δίχως τὴν παραμικρὴ ῥοπὴ γιὰ τὸ ἔνστικτο αὐτοσυντήρησης. Τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικό κίνημα ἔχει ἀκόμα σὰ σκοπό του νὰ συγκρατεῖ τὶς ἄθλιες συγκρούσεις ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, συγκρούσεις πού, δυστυχῶς παρόλη τὴν ἀδυναμία τους, ὁδηγοῦν αὐτοὺς τοὺς τύπους νὰ κοιτάζουν ἀφ' ὑψηλοῦ τοὺς ἄλλους, ἐνάντια σὲ κάθε δικαιοσύνη, ἀκόμη κι ὅταν πρόκειται γιὰ πολὺ καλύτερούς τους.

Αὐτοὶ οἱ αὐθάδεις ἄνθρωποι, ποὺ μολοντοῦτο ξέρουν πιὸ πολλὰ ἀπ' τοὺς ἄλλους, εἶναι ἀπόλυτα ἀνίκανοι νὰ ἐξετάσουν ὁτιδήποτε ἢ νὰ ἐπικροτήσουν κάτι μὲ ψυχραιμία, ὅρο ἀπαράβατο παρ' ὅλ' αὐτὰ γιὰ νὰ ἐπιχειρήσουν ἢ καὶ γιὰ νὰ πραγματοποιήσουν κάτι.

Ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ τάξη ἀρχίζει κιόλας νὰ ὁδηγεῖ σὲ παρεκκλίσεις τὴν ἐξωτερική μας πολιτικὴ μὲ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα, ἀπογυμνώνοντάς την ἀπὸ κάθε πραγματικὴ ἄμυνα κι ὑπεράσπιση τῶν φυλετικῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ μας γιὰ νὰ τὴν βάλουν στὴν ὑπηρεσία τῆς φανταστικῆς ἰδιολογίας τους, αἰστάνομαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξετάσω ξεχωριστά, γιὰ χάρη τῶν ὀπαδῶν μου, τὸ πάρα πολὺ σοβαρὸ ζήτημα τῆς ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς: νὰ ξεκαθαρίσω ἀπόλυτα τὴ θέση μας ἀπέναντι στὴ Ρωσία· θὰ τὸ κάμω ὅσο μπορῶ πιὸ κατανοητὸ κι ὅσο μοῦ ἐπιτρέπει ὁ χῶρος τοῦ βιβλίου αὐτοῦ. Μὲ τούτη τὴν εὐκαιρία θὰ κάμω ἀκόμα καὶ τὴν ἀκόλουθη, σχετικὴ καὶ σὲ γενικὲς γραμμὲς παρατήρηση:

Ἂν πρέπει νὰ περιμένουμε ἀπ' τὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τὸν διακανονισμὸ τῶν σχέσεων ἑνὸς λαοῦ μὲ τὸν ὑπόλοιπο κόσμο, αὐτὸς ὁ διακανονισμὸς πρέπει νὰ καθοριστεῖ ἀπὸ γεγονότα ἀπόλυτα συγκεκριμένα. Σὰν ἐθνικοσοσιαλιστὲς μποροῦμε ἀκόμη νὰ ἐπικαλεστοῦμε πάνω στὸ θέμα τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἑνὸς ρατσιστικοῦ κράτους καὶ τὴν ἑξῆς ἀρχή:

Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ ρατσιστικοῦ κράτους ὀφείλει νὰ ἐξασφαλίζει τὰ μέσα ὕπαρξης πάνω στὴ γῆ, τῆς φυλῆς ἐκείνης ποὺ ἀπαρτίζει τὸ κράτος, δημιουργώντας ὑγιεῖς σχέσεις, καὶ συγκρίνοντας τοὺς φυσικοὺς νόμους μὲ τὸν ἀριθμὸ καὶ τὴν αὔξηση τοῦ πληθυσμοῦ ἀπ' τὴν μιὰ μεριὰ καὶ τὴν ἔκταση καὶ τὴν ἀξία τῆς περιοχῆς ἀπ' τὴν ἄλλη.

Ἀκόμη θὰ πρέπει νὰ θεωροῦμε σὰν *ὑγιεινὴ* κατάσταση μιᾶς χώρας, ὅταν τὸ ποσοστὸ διατροφῆς τοῦ λαοῦ της ἐξασφαλίζεται ἀπὸ

μόνο τὶς παραγωγικὲς δυνάμεις τῆς περιοχῆς της. Κάθε ἄλλος τρόπος, ἀκόμα κι ἂν διαρκέσει αἰῶνες ἢ καὶ χιλιετηρίδες, δὲν εἶναι διόλου μιὰ όριστικὴ λύση καὶ θάρθει στιγμή, ἀργὰ ἢ γρήγορα ποὺ θὰ ὁδηγήσει σὲ ζημιὰ ἢ καὶ σὲ καταστροφὴ τοῦ λαοῦ, ποὺ γι' αὐτὸν πρόκειται.

Μόνο μιὰ ἱκανοποιητικὴ ἔκταση πάνω σ' αὐτὴ τὴ γῆ ἐξασφαλίζει σ' ἕνα λαὸ τὴν ἐλευθερία τῆς ὕπαρξης.

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, δὲν πρέπει νὰ κρίνουμε σὰν ἀπαραίτητη τὴν ἔκταση μιᾶς κατοικημένης περιοχῆς, μὲ βάση μόνο τὰ δεδομένα τῆς τωρινῆς κατάστασης, οὔτε ἀκόμα μὲ τὴν σημασία ποὺ μπορεῖ νἄχει ἡ ἀγροτική της παραγωγή, σὲ σχέση μὲ τὸ ποσοστὸ τοῦ πληθυσμοῦ. Γιατί, καθὼς κιόλας ἔχω ἐκθέσει στὸν πρῶτο τόμο, στὸ κεφάλαιο: «Ἡ γερμανικὴ συμμαχικὴ πολιτικὴ πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο», τονίζει, *στὴν σημασία τῆς ἐδαφικῆς ἔκτασης ἑνὸς κράτους, σὰν ἄμεσης πηγῆς τῆς διατροφῆς του, πρέπει νὰ προστεθεῖ ἡ σημασία τῆς στρατιωτικῆς καὶ τῆς πολιτικῆν ἄποψης.* Ὅταν ἕνας λαὸς αἰστάνεται τὴν ὑπόστασή του ἐξασφαλισμένη ἀπὸ τὴν ὑφιστάμενη ἐδαφική του ἔκταση, εἶναι λογικὸ καὶ φυσικὸ νὰ σκέπτεται καὶ τὸν τρόπο ποὺ θὰ προφυλάξει αὐτὸ τὸ ἔδαφος. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο χρειάζεται τὴν πολιτικὴ δύναμη τοῦ κράτους του, δύναμη ποὺ ἐξαρτᾶται ἄμεσα ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴ ἀξία τῆς γεωγραφικῆς θέσης του.

Ὁ γερμανικὸς λαὸς πάντοτε ἀντιμετώπιζε τὸ μέλλον κάτω ἀπ' τὸ πρῖσμα τῆς μεγάλης δύναμης. Ἐδῶ καὶ δυὸ χιλιάδες χρόνια περίπου, ἡ διαχείριση τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ μας, καθὼς πρέπει νὰ ὀνομάζουμε τὴν λίγο ἢ πολὺ σωστὴ δράση τῆς ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς, ἀποτελοῦσε ἀναπόσπαστο μέρος τῆς *παγκόσμιας ἱστορίας*. Κι ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, οἱ νεώτεροι τὸ διαπιστώσαμε: γιατὶ ἡ γιγάντια σύγκρουση τῶν λαῶν ἀπ' τὸ 1914 ὣς τὸ 1918, δὲν ἦταν τίποτα ἄλλο παρὰ ἡ πάλη τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ γιὰ τὴν ὕπαρξή του πάνω στὸ γήινο χῶρο. Ἔχουμε ὅμως κιόλας χαρακτηρίσει αὐτὸ τὸ γεγονὸς τοῦ παγκόσμιου πόλεμου.

Ὁ γερμανικὸς λαὸς μπῆκε σ' αὐτὸ τὸν ἀγῶνα σὰν μιά, καθὼς λένε, παγκόσμια δύναμη. Λέω, «καθὼς λένε», γιατὶ στὴν πραγματικότητα δὲν ἦταν τέτοια. Ἂν στὰ 1914 ὑπῆρχε διαφορετικὴ σχέση ἀνάμεσα στὴν ἐπιφάνεια τῆς ἔκτασής της καὶ στὸ ποσοστὸ τοῦ πληθυσμοῦ της, ἡ Γερμανία θὰ ἦταν πραγματικὰ μιὰ παγκόσμια δύναμη κι ὁ πόλεμος, ἔννοια στηριγμένη πάνω σ' ἄλλους παράγοντες, θὰ μποροῦσε νἄχει μιὰ εὐεργετικὴ ἀπόληξη.

Δὲν εἶναι διόλου σκοπός μου, οὔτε καὶ δική μου πρόθεση νὰ ὑποδείξω αὐτὸ ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ γίνει *ἂν* τὰ *ἂν* καὶ τὰ *ἀλλά*, δὲν ἔμπαιναν στὴ μέση.

Παρ' ὅλ' αὐτὰ θεωρῶ ἀπόλυτα ἀπαραίτητο νὰ ἐκθέσω ἐδῶ τὴν κατάσταση ξεκάθαρα κι ὅσο πιὸ ἁπλᾶ γίνεται καὶ νὰ ἐπιμείνω πάνω στὰ ἀνησυχητικὰ ἀδύνατα σημεῖα, γιὰ νὰ προσδώσω, τουλάχιστο ὅσον ἀφορᾶ τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κόμμα, μιὰ φωτεινὴ ἀντίληψη τῶν ἀναγκῶν μας.

Σήμερα ἡ Γερμανία δὲν εἶναι πιὰ παγκόσμια δύναμη. Ἀκόμα κι ἂν ἡ τωρινὴ στρατιωτικὴ ἀδυναμία μας ξεπερνιόταν, δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ διεκδικήσουμε αὐτὸ τὸν τίτλο. Ποιά λοιπὸν σημασία μπορεῖ νὰ ἔχει ἕνα τόσο ἄθλιο δημιούργημα πάνω σ' αὐτὸ τὸν πλανήτη, ὅσον ἀφορᾶ τὴ σχέση τοῦ πληθυσμιακοῦ ποσοστοῦ καὶ τῆς ἐδαφικῆς του ἔκτασης, καθὼς εἶναι τὸ σημερινὸ Ράιχ; Σὲ μιὰ ἐποχὴ ὅπου λίγο, λίγο κάθε μερίδα αὐτῆς τῆς γῆς ἔχει μεταβληθεῖ σὲ κράτος — καὶ μερικὰ ἀπ' αὐτὰ ἀγκαλιάζουν σχεδὸν ὁλόκληρες ἠπείρους — δὲν μποροῦμε νὰ μιλᾶμε γιὰ παγκόσμια δύναμη καὶ νὰ ἐννοοῦμε ἕναν πολιτικὸ σχηματισμὸ ποὺ ἡ μητρόπολη τοῦ εἶναι εἶναι περιωρισμένη σὲ μιὰ γελοία ἔκταση ποὺ μόλις φτάνει τὰ πεντακόσιες χιλιάδες τετραγωνικὰ χιλιόμετρα.

Ἂν δοῦμε τὸ πράγμα ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο ἀπὸ ἄποψη καθαρὰ ἐδαφική, ἡ ἐπιφάνεια τοῦ γερμανικοῦ χώρου, θὰ ἐξαφανιζόταν κυριολεκτικὰ ἀπέναντι σ' αὐτὲς τὶς χῶρες ποὺ ὀνομάζουμε παγκόσμιες δυνάμεις. Καὶ δὲν πρέπει νὰ θεωροῦμε τὴν Ἀγγλία σὰν ἀπόδειξη τοῦ ἐναντίου, γιατὶ ἡ Βρετανικὴ μητροπολιτικὴ χώρα δὲν εἶναι παρά, ἡ πρωτεύουσα ἂς ποῦμε τῆς παγκόσμιας Βρετανικῆς Αὐτοκρατορίας ποὺ ἐκτείνεται πάνω στὸ ἕνα τέταρτο τῆς ἐπιφάνειας τῆς γῆς.

Ἀκόμη πρέπει νὰ βάλουμε στὴν πρώτη γραμμὴ τῶν γιγάντιων κρατῶν, τὴν Ἀμερικὴ ὕστερα τὴν Ρωσία καὶ τὴν Κίνα. Πρόκειται γιὰ ἐδαφικοὺς σχηματισμοὺς πού, κατὰ μέγα μέρος, ἔχουν ἐπιφάνεια πάνω ἀπὸ δέκα φορὲς μεγαλύτερη ἀπ' αὐτὴν τῆς σημερινῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας. Κι ἡ Γαλλία τὸ ἴδιο πρέπει νὰ προστεθεῖ στὸν ἀριθμὸ αὐτῶν τῶν κρατῶν. Ὄχι μόνο γιατὶ συμπληρώνει τὸν στρατό της, μὲ γεωμετρικὴ πρόοδο, χάρη στὶς ἀστείρευτες πηγὲς τοῦ ἔγχρωμου πληθυσμοῦ ποὺ ἔχει κάτω ἀπ' τὴν κυριαρχία της, ἀλλ' ἀκόμη κι ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐπιδρομὴ τῶν νέγρων της προοδεύει τόσο γρήγορα, ὥστε πιὰ μποροῦμε νὰ μιλοῦμε γιὰ τὴν γέννηση μιανοῦ Ἀφρικανικοῦ κράτους, στὸ Εὐρωπαϊκὸ ἔδαφος. Ἡ ἀποικιακὴ πολιτικὴ τῆς Γαλλίας σήμερα δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθεῖ μ' αὐτὴ τῆς Γερμανίας τοῦ παλιοῦ καιροῦ. Ἂν ἡ ἐξέλιξη τῆς Γαλλίας συνεχιστεῖ ἀκόμη τριακόσια χρόνια μὲ τὸν αὐτὸ ρυθμό, τὰ τελευταῖα κατάλοιπα τοῦ γαλλικοῦ αἵματος θὰ ἐξαφανιστοῦν μέσα στὸ ἀφρικανοευρωπαϊκὸ κρατικὸ μῖγμα ποὺ τώρα δημιουργεῖται: μιὰ πελώρια ἔκταση ποὺ θὰ πιάνει ἀπ' τὸ

Ρῆνο ὡς τὸ Κογκὸ θὰ κατοικηθεῖ ἀπὸ μιὰ κατώτερη φυλή, ποὺ θὰ προέλθει ἀπ' τὴν ἀργὴ ἀλλὰ σταθερὴ ἐπίδραση τῆς ἐπιμιξίας. Ἐδῶ ἀκριβῶς ὑπάρχει ἡ διαφορὰ τῆς γαλλικῆς ἀποικιακῆς πολιτικῆς ἀπ' τὴν ἀλλοτινὴ δική μας.

Ἡ γερμανικὴ ἀποικιακὴ πολιτικὴ στηριζόταν, ὅτι κι ἂν κάναμε, σὲ ἡμίμετρα. Δὲν ἐπαύξησε τὶς πληθυσμιακὲς ἐκτάσεις τῆς γερμανικῆς φυλῆς. οὔτε ἀνάλαβε τὴν παραμικρὴ προσπάθεια — ἀκόμη πιὸ ἐγκληματικὸ γεγονὸς — νὰ ἐνισχύσει τὴν δύναμη τοῦ Ράιχ μὲ μιὰ προσφυγὴ στὸ νέγρικο αἷμα. Οἱ Ἀσκάρι τῆς γερμανικῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς θὰ χρησίμευαν μονάχα γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῆς ἴδιας τῆς ἀποικίας. Ἡ ἰδέα νὰ μεταφερθοὺν στρατεύματα μαύρων στὸ εὐρωπαϊκὸ θέατρο τῶν ἐπιχειρήσεων, ἂν ἐξαιρέσει κανεὶς τὴν ἀνεφάρμοστη δυνατότητά της κατὰ τὴν περίοδο τοῦ παγκόσμιου πολέμου, δὲν ὑπῆρξε ποτὲ οὔτε σὰν σχέδιο προτεινόμενο γιὰ ἐφαρμογή, κάτω ἀπὸ εὐνοϊκὲς συνθῆκες· τὸ ἀντίθετο, οἱ Γάλλοι θεωροῦσαν αὐτὸ τὸ σχέδιο σὰν ἕνα ἀπὸ τὶς βασικὲς προϋποθέσεις τῆς ἀποικιακῆς δραστηριότητάς τους.

Ἔτσι βλέπουμε σήμερα πάνω στὴ γῆ ἕναν ὡρισμένο ἀριθμὸ δυνάμεων ποὺ ὄχι μόνο, μερικές, ἔχουν ξεπεράσει σὲ ποσοστὸ πληθυσμοῦ τὸν γερμανικὸ λαό μας, ἀλλὰ καὶ ποὺ δίνουν προπάντων στὴν ἐδαφική τους ἐξάπλωση τὴν βασικώτερη σημασία γιὰ τὴν ὑπεροχή τους.

Ποτὲ ὡς τώρα ἡ σύγκριση ἀνάμεσα στὴν γερμανικὴ αὐτοκρατορία καὶ στὶς ἄλλες παγκόσμιες δυνάμεις, ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς ἐδαφικῆς ἐπιφάνειας, δὲν ἦταν γιὰ μᾶς τόσο ἀπογοητευτική, ὅσο σήμερα, ἀκόμη ἂν πηγαίναμε δυὸ χιλιάδες χρόνια, πίσω, στὴν περίοδο τῆς ἱστορίας μας. Τότε, νεαρὸς λαὸς ἀκόμη, κάναμε τὴν ὁρμητικὴ εἴσοδό μας, σ' ἕναν κόσμο μεγάλων κρατῶν ποὺ ἀπειλοῦσαν τὸ ἕνα τὸ ἄλλο μὲ ἐρήμωση καὶ φθάσαμε μάλιστα ὡς τὸ σημεῖο νὰ χτυπήσουμε τὸ τελευταῖο ἀπ' αὐτά: τὴ Ρώμη. Σήμερα βρισκόμαστε πάλι ἀνάμεσα σ' ἕναν κόσμο μεγάλων καὶ ἰσχυρῶν κρατῶν ποὺ τώρα σχηματίζονται, ἐνῶ ἐμεῖς, ἡ δικιά μας αὐτοκρατορία φθίνει κάθε μέρα καὶ πιὸ πολύ, ὥσπου νὰ χάσει τελείως τὴν δύναμή της.

Πρέπει νὰ κοιτάξουμε κατάματα, μὲ ἠρεμία καὶ ψυχραιμία αὐτὴ τὴν σκληρὴ ἀλήθεια. Εἶναι ἀναγκαῖο ν' ἀκολουθήσουμε καὶ νὰ συγκριθοῦμε, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, μὲ τὴν παλιὰ γερμανικὴ αὐτοκρατορία καὶ τὰ ἄλλα κράτη, σὲ σχέση μὲ τὸ πληθυσμιακὸ ποσοστὸ καὶ τὴν ἐδαφικὴ ἔκταση. Ξέρω πολὺ καλὰ πὼς τότε καθένας θὰ φτάσει στὸ συμπέρασμα ποὺ κι ἐγὼ ἔχω καταλήξει στὴν ἀρχὴ αὐτῶν τῶν διαπιστώσεων: *ἡ Γερμανία δὲν εἶναι πιὰ μιὰ παγκόσμια δύναμη*

καὶ δὲν ἔχει διόλου σημασία ἂν ἡ στρατιωτική της ἰσχὺ εἶναι μεγάλη ἢ μικρή.

Δὲν μποροῦμε πιὰ νὰ συγκριθοῦμε μὲ κανένα ἄλλο κράτος τῆς γῆς· κι αὐτὸ δὲν ὀφείλεται παρὰ στὴν ὀλέθρια γραμμὴ ποὺ κρατᾶ ἡ ἐξωτερική μας πολιτική, χάρη στὴν τέλεια ἔλλειψη μιᾶς πρόσδεσης— θὰ μποροῦσα νὰ πῶ κληρονομικῆς—σ' ἕναν καθωρισμένο σκοπό· χάρη τέλος στὴν ὁλοκληρωτικὴ ἔλλειψη ὑγιῶν ἐνστίκτων μέσα στὴ φυλὴ καὶ συναιστημάτων αὐτοσυντήρησης.

Ἂν στ' ἀλήθεια τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα θέλει νὰ κρατήσει ἀπέναντι στὴν ἱστορία τὴν καθαγίαση μιᾶς μεγάλης ἀποστολῆς γιὰ χάρη τοῦ λαοῦ μας, πρέπει ἀπόλυτα, κι ἂς φέρνει αὐτὸ πόνο, νὰ συνειδητοποιήσει τὴν ἀληθινὴ κατάσταση τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ πάνω σ' αὐτὴ τὴν γῆ καὶ ν' ἀναλάβει μὲ θάρρος καὶ εὐστροφία τὸν ἀγῶνα ἐνάντια στὴν ἀσυνειδησία καὶ στὴν ἀνικανότητα ποὺ μᾶς καθοδηγοῦσαν ὡς τώρα οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς. Πρέπει τότε, χωρὶς ἐμπόδια ἀπὸ «παραδόσεις» καὶ «προλήψεις», νὰ συγκεντρώσουμε τὸ λαό μας καὶ τὴ δύναμή του καὶ νὰ τὸν ὁδηγήσουμε στὸ δρόμο ποὺ θὰ τὸν βγάλει ἀπ' τὰ στενὰ ὅρια τοῦ σημερινοῦ πληθυσμοῦ του, καὶ θὰ τὸν φέρει σὲ καινούριες κατακτήσεις, ἐλευθερώνοντάς τον ἔτσι ἀπ' τὸν κίνδυνο νὰ ἐξαφανιστεῖ ἀπ' αὐτὴ τὴ γῆ ἢ νὰ γίνει σκλάβος ἄλλων.

Τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα ἔχει ἀκόμη νὰ φροντίσει ὥστε ν' ἀπαληφθεῖ αὐτὴ ἡ δυσαναλογία ἀνάμεσα στὸ ποσοστὸ τοῦ πληθυσμοῦ μας καὶ στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς ποὺ κατέχουμε—θεωρώντας αὐτὴ τὴν τελευταία σὰν πρωταρχικὴ πηγὴ τῆς ὕπαρξής μας καὶ σὰν βάση τῆς πολιτικῆς μας δύναμης—καὶ νὰ ξεπεραστεῖ ἡ διαφορὰ ἀνάμεσα στὸ ἱστορικὸ παρελθόν μας καὶ στὴν σημερινὴ ἀδυναμία μας νὰ πετύχουμε ἔστω καὶ τὸ παραμικρό. Πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουμε τὸ γεγονὸς ὅτι, σὰν θεματοφύλακες τῆς ἀνώτερης ἀνθρώπινης φυλῆς πάνω στὴ γῆ, ἔχουμε καὶ ἀνώτερες ὑποχρεώσεις· καὶ θὰ μπορέσουμε καλύτερα νὰ τὶς ἐκτελέσουμε μόνον ὅταν ἀποκτήσουμε συνείδηση τῆς φυλετικῆς καταγωγῆς τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ καὶ ὅταν ἐκτὸς ἀπὸ τὴν φροντίδα γιὰ τὴν ἐξευγενισμένη ράτσα τῶν σκυλιῶν καὶ τῶν ἀλόγων, ἀσχοληθοῦμε λίγο καὶ μὲ τὴν καθαρότητα τοῦ αἵματός μας.

***

Ὅταν χαρακτήρισα ἀνίκανη καὶ τυφλὴ τὴν μέχρι σήμερα ἀκολουθούμενη ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Γερμανίας, εἶχα καὶ μιὰν ἀπόδειξη ποὺ μοῦ τὴν ἔδινε ἴσα ἴσα αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ πολιτική. Ἂν ὁ λαός μας ἀποτελοῦνταν μόνο ἀπὸ ἄρρωστους διανοητικὰ ἀνθρώπους ἢ ἀπὸ

δειλούς, τ' ἀποτελέσματα τῆς σύγκρουσής του μὲ τ' ἄλλα κράτη τῆς γῆς, δὲν θἄταν χειρότερα ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔχουμε τώρα μπροστὰ στὰ μάτια μας. Ἀκόμη κι ἡ ἐξέλιξη τῶν δέκα τελευταίων χρόνων πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀπατᾶ πάνω σ' αὐτό· γιατί, δὲν μποροῦμε νὰ συγκρίνουμε τὴν δύναμη μιᾶς αὐτοκρατορίας ἀπὸ μόνη της, ἀλλὰ μόνο σὲ σχέση μὲ τ' ἄλλα κράτη. Ἔτσι μιὰ παρόμοια σύγκριση θὰ μᾶς ἔδειχνε ἀκριβῶς πὼς ἡ αὔξηση τῆς δύναμης τῶν ἄλλων κρατῶν ἦταν περισσότερο κανονικὴ κι ἔφτανε σὲ ἀποτελέσματα πιὸ ἀξιοσημείωτα· κάτω ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους ἡ Γερμανία παρόλη τὴν φαινομενικὴ ἄνοδό της, ἀπομακρυνόταν στὴν πραγματικότητα ὁλοένα καὶ περισσότερο ἀπ' τὶς ἄλλες δυνάμεις κι ἔμενε ὅλο καὶ πιὸ πολὺ πίσω· μὲ δυὸ λόγια ἡ διαφορὰ αὔξαινε σὲ βάρος μας. Τὸ ἴδιο κι ἀναφορικὰ μὲ τὸν πληθυσμό: χάναμε κάθε μέρα περισσότερο. Ὁ λαός μας σίγουρα δὲν ἔχει τὸν ὅμοιό του σὲ τούτη τὴ γῆ, στὸν τομέα τοῦ ἡρωϊσμοῦ κι ὅσα πλήρωσε αὐτὸς μὲ τὸ αἷμα του γιὰ νὰ διατηρήσει τὴν ὕπαρξή του κανεὶς ἄλλος δὲν ἔχει ὡς τώρα πληρώσει· κι ἂν αὐτὲς οἱ θυσίες ἀποβῆκαν τελικὰ μάταιες, εἶναι γιατὶ χρησιμοποιήθηκαν ἄσχημα. Ὅταν μὲ τὴν ἴδια τάξη τῶν συλλογισμῶν ἐξετάσουμε στὸ βάθος τὴν ἱστορία τῆς Γερμανίας ἐδῶ καὶ χίλια χρόνια, ὅταν ξετυλίξουμε μπρὸς στὰ μάτια μας ὅλους τοὺς πολέμους καὶ τοὺς ἀναρίθμητους ἀγῶνες της κι ὅταν ἀναλύσουμε τὰ ὁριστικὰ ἀποτελέσματα, ὅπως ἐμφανίζονται σήμερα, ὀφείλουμε ν' ἀναγνωρίσουμε πὼς αὐτὴ ἡ θάλασσα τοῦ αἵματος, σὲ τρία μόνο γεγονότα, στηρίζεται· μόνο αὐτὰ εἶναι οἱ ἀντάξιοι καρποὶ μιᾶς φωτισμένης δράσης στὴν ἐξωτερικὴ πολιτική, στὴν πολιτική μας γενικά:

1ο Ὁ ἀποικισμὸς τῶν δυτικῶν ἀγορῶν ποὺ ὀφείλεται βασικὰ στοὺς Βαυαρούς.

2ο Ἡ κατάκτηση καὶ ἡ προσάρτηση τοῦ Ἔλβα καί,

3ο Ἡ ὀργάνωση τοῦ Βραδεμβουργιανοῦ πρωσσικοῦ κράτους ποὺ πραγματοποίησαν οἱ Χοετζόλλερν, πρότυπο καὶ πυρήνας γιὰ τὴν κατοπινὴ ἀποκρυστάλλωση μιᾶς καινούριας αὐτοκρατορίας.

Αὐτὰ τὰ γεγονότα εἶναι γεμάτα ἀπὸ γόνιμα διδάγματα γιὰ τὸ μέλλον!

Οἱ δυὸ πρῶτες μεγάλες ἐπιτυχίες τῆς ἐξωτερικης πολιτικῆς μας, ἦταν αὐτὲς ποὺ κράτησαν πιὸ πολύ. Χωρὶς αὐτὲς ὁ λαός μας δὲν θἄπαιζε κανένα ρόλο στὸ διεθνὲς προσκήνιο. Στάθηκαν ἡ πρώτη προσπάθεια, μὰ δυστυχῶς, μόνη ἐπιτυχημένη, προκειμένου νὰ μπεῖ κάποια ἁρμονία στὸν αὐξανόμενο ἀριθμὸ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ στὴν ἐδαφικὴ ἔκταση. Καὶ πρέπει νὰ κριθεῖ σὰν ἀληθινὰ καταστρεπτικὸ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ γερμανοὶ ἱστοριογράφοι δὲν κατάφεραν νὰ καθορίσουν ἐπακρι-

βῶς τὴν πραγματικὴ ἀξία τῶν δυὸ σοβαρῶν πραγματοποιήσεων, καὶ νὰ τοὺς δώσουν τὴν θέση ποὺ τοὺς ἁρμόζει ἀπέναντι στοὺς ἀπογόνους, ἐνῶ δοξάζουν μὲ κάθε τρόπο κι ἀνεβάζουν στὰ σύννεφα φανταστικοὺς ἡρωισμοὺς τῶν ἀναριθμήτων τυχοδιωκτικῶν πολέμων, ποὺ οἱ περισσότεροί τους δὲν εἶχαν καμιὰν σημασία γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους.

Ἡ τρίτη μεγάλη ἐπιτυχία τῆς πολιτικῆς μας δραστηριότητας στηρίζεται στὸν σχηματισμὸ τοῦ Πρωσσικοῦ κράτους καὶ στὴν συνακόλουθη γένεση μιᾶς ἰδιαίτερης ἄποψης γιὰ τὴν θεωρία τοῦ κράτους, καθὼς καὶ τοῦ συναισθήματος τῆς αὐτοσυντήρησις στὸν γερμανικὸ λαό, κάτω ἀπὸ μιὰ μορφὴ ὀργανωμένη καὶ προσαρμοσμένη στὶς σύγχρονες συνθῆκες.

Ἀπ' αὐτὴ τὴν μορφὴ καὶ ἀπ' αὐτὴ τὴν κρατικὴ ἀντίληψη γεννήθηκε ἡ μεταλλαγὴ τοῦ αἰστήματος αὐτοσυντήρησης τοῦ ἀτόμου μέσα στὴν ὑποχρέωση τῆς ἄμυνας γιὰ τὸ ἔθνος. Ἡ σημασία αὐτοῦ τοῦ γεγονότος δὲν θἄπρεπε νὰ ὑποτιμηθεῖ. Ὁ γερμανικὸς λαός, καταξεσχισμένος ἀπ' τὸν ὑπερτροφικό του ἀτομισμό, ποὺ ἦταν καρπὸς τῆς ρατσικῆς πανσπερμιᾶς του, ἀποκάλυψε, χάρη στὴν πειθαρχία τοῦ πρώσσικου στρατοῦ, ὅτι διαθέτει ἕνα μεγάλο μέρος ὀργανωτικῶν δυνατοτήτων, πράγμα ποὺ ὡς τώρα ἀγνοοῦσε τὴν ὕπαρξή τους. Αὐτὸ ποὺ οἱ ἄλλοι λαοὶ τὸ ἔχουν γενικὰ πετύχει μὲ τὸ ἔνστικτο τοῦ ἀγελαίου σκληροῦ πυρήνα τους, ἡ δική μας ἐθνικὴ κοινότητα τὸ κατόρθωσε μὲ τὴν τεχνητὴ στρατιωτικὴ ἀγωγή. Ὅμως ἡ ὑποχρεωτικὴ στρατιωτικὴ θητεία — ποὺ γιὰ δεκάδες ἄλλους λαοὺς δὲν ἔχει ἀπολύτως καμιὰ σημασία — σὲ μᾶς στάθηκε ἀνυπόφορη καὶ μὲ συνέπειες καταστρεπτικές. Δέκα ὁλόκληρες γενιὲς Γερμανῶν, δίχως τὴν ἐπίδραση μιᾶς στρατιωτικῆς ἀγωγῆς, ἐγκαταλειμένες ἀντίθετα στὶς φθοροποιὲς ἀντιδράσεις τῆς ρατσικῆς πανσπερμίας καὶ συνεπακόλουθα, σὲ ἀντιδραστικὲς φιλοσοφικὲς θεωρίες, ἔχασαν τελικὰ τὰ τελευταῖα κατάλοιπα μιᾶς ἀνεξάρτητης ὕπαρξης πάνω σ' αὐτὸ τὸν πλανήτη. Τὸ γερμανικὸ πνεῦμα δὲν μποροῦσε πιὰ νἄχει καμιὰ βαρύτητα στὴν πορεία τοῦ πολιτισμοῦ, ἔξω ἀπ' τὸ ἔργο μεμονωμένων ἀτόμων μέσα σὲ ξένα ἔθνη, ποὺ κανεὶς δὲν ἀναγνωρίζει τὴν προέλευσή τους. Δὲν ἀπόμενε πιὰ παρὰ μιὰ κοπριὰ πολιτισμοῦ, ὥσπου νὰ ἐξαφανιστεῖ μαζί μας καὶ τὸ τελευταῖο ὑπόλοιπο ἀπ' τὸ ἄρειο αἷμα τοῦ δυτικοῦ κόσμου.

Εἶναι ἀξιοσημείωτο τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ σημασία αὐτῶν τῶν ἐπιτυχιῶν τῆς πολιτικῆς ποὺ ὁ λαός μας πραγματοποίησε μὲ χιλιάδων ἐτῶν ἀγῶνες, κατανοήθηκε κι ἀναγνωρίστηκε περισσότερο ἀπ' τοὺς ἀντιπάλους μας, παρὰ ἀπὸ μᾶς τοὺς ἴδιους. Κρατιόμαστε ἀκόμη καὶ σήμερα ἀπ' τὸ χέρι αὐτοῦ τοῦ ἡρωισμοῦ ποὺ στοίχισε στὸ λαό μας,

ἑκατομμύρια ἀπ' τὰ καλύτερα παιδιά του καὶ ποὺ σὲ τελευταία ἀνάλυση, παράμεινε ὁλοκληρωτικὰ στεῖρος.

Ἐκεῖνο ποὺ προέχει ἀπόλυτα γιὰ τὴν τωρινὴ καὶ μελλοντικὴ στάση μας, εἶναι νὰ ξεχωρίσουμε τὶς ἀληθινὰ πετυχημένες πολιτικὲς ἐπιτυχίες τοῦ λαοῦ μας καὶ αὐτὲς ποὺ στοίχισαν ἐθνικιστικὸ αἷμα δίχως κανένα ὄφελος.

Ἐμεῖς ὅμως, οἱ ἄλλοι ἐθνικοσοσιαλιστές, δὲν πρέπει σὲ καμιὰ περίπτωση νὰ προσεταιριστοῦμε τὸν ἀνεδαφικὸ πατριωτισμὸ τοῦ σημερινοῦ μας ἀστικοῦ κόσμου. Ἀκόμη ἀποτελεῖ θανάσιμο κίνδυνο, τὸ νὰ θεωροῦμε πὼς ἡ τελευταία προπολεμικὴ ἄνθηση, θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς ἐξασφαλίσει γιὰ τὸ μέλλον.

Ὁλόκληρη ἡ ἱστορία τοῦ δέκατου ἔνατου αἰώνα δὲν περικλείει γιὰ μᾶς τὴν παραμικρὴ ὑποχρέωση. Ἀντίθετα ὀφείλουμε, χάρη στὴ στάση τῶν ἐκπροσώπων τῆς σημερινῆς μας κατάστασης, ν' ἀγωνιστοῦμε ξανὰ ἀπ, τὴν ἀρχὴ γι' αὐτὴ τὴν βασικὴ προϋπόθεση τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, δηλαδή, *γιὰ νὰ συνταιριάσουμε, νὰ ταυτίσουμε, τὴν ἐδαφικὴ ἔκταση μὲ τὴν πληθυσμιακὴ αὔξηση.* Ναί! αὐτὸ ποὺ μᾶς διδάσκει τὸ παρελθὸν εἶναι πὼς πρέπει νὰ δώσουμε στὴν πολιτική μας δραστηριότητα ἕνα διπλὸ ἀντικειμενικὸ σκοπό: *Τὴν ἔκταση, ποὺ θἆναι ὁ στόχος τῆς ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς καὶ μιὰ καινούρια φιλοσοφικὴ θεωρία ποὺ θ' ἀποτελέσει τὸν σκοπὸ τῆς ἐσωτερικῆς μας πολιτικῆς.*

***

Θ' ἀντιμετωπίσω ἀκόμη μὲ δυὸ λόγια, τὸ θέμα τῆς ἠθικὰ νόμιμης διεκδίκησης νέων ἐδαφῶν. Κάτι τέτοιο εἶναι ἀπαραίτητο· δυστυχῶς, εἶν' ἀλήθεια πὼς καὶ στοὺς ὑποτιθέμενους ρατσιστικοὺς κύκλους ὑπάρχουν σήμερα κάποιοι ἀνόητοι λογάδες ποὺ προσπαθοῦν νὰ ὑποδείξουν στὸν γερμανικὸ λαό, σὰν σκοπὸ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς του δραστηριότητας, τὴν ἐπανόρθωση τῆς ἀδικίας τοῦ 1918 καὶ μολοντοῦτο, πιστεύουν πὼς ἔχουν ὑποχρέωση νὰ ἐξασφαλίσουν γιὰ τὸν κόσμον ὁλόκληρο τὴν ἀδελφοσύνη καὶ τὰ κηρύγματα συμπαθείας τοῦ ρατσισμοῦ.

Θἄλεγα ἀκόμα καὶ τοῦτο: *ἡ πρόθεση ν' ἀποκατασταθοῦν τὰ σύνορα τοῦ 1914 εἶναι μιὰ πολιτικὴ ἀνοησία ἀπ' τὸ ξεκίνημα ὡς τὴν κατάληξή της ποὺ τελικὰ τὴν ξεσκεπάζουν σὰν ξεκάθαρο ἔγκλημα. Κι ὅλ' αὐτὰ λέγονται δίχως νὰ λογαριάζουμε πὼς τὰ σύνορα τοῦ Ράιχ στὰ 1914 ἦταν κάθε ἄλλο παρὰ λογικά. Στὴν πραγματικότητα δὲν περιλάβαιναν ὅλα τὰ ἄτομα τῆς γερμανικῆς ἐθνικότητας καὶ δὲν ἦταν οὔτε κὰν ἀξιοποιημένα ἀπὸ πλευρᾶς στρατηγικῆς. Δὲν ἦταν διόλου, ἀποτέλεσμα μιᾶς ἐσκεμμένης*

ἐνέργειας, ἀλλὰ σύνορα προσωρινὰ ἑνὸς ἀγώνα ποὺ δὲν ἔλεγε νὰ τελειώσει· ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα ἑνὸς τυχοδιωχτικοῦ παιχνιδιοῦ!

Θὰ μπορούσαμε μὲ λίγη καλὴ θέληση καὶ μ' ὅλο μας τὸ δίκιο νὰ διαλέξουμε μιὰν ἄλλη ἐνδεικτικὴ ἡμερομηνία τῆς γερμανικῆς ἱστορίας γιὰ νὰ τὴν χρησιμοποιήσουμε σὰν στόχο τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς μας δραστηριότητας, μὲ σκοπὸ τὴν ἐπαναφορὰ τῆς τότε ὑπάρχουσας κατάστασης. Οἱ τέτοιες διεκδικήσεις ταιριάζουν ἀπόλυτα μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀστικοῦ μας κόσμου πού, κι ἐδῶ ἀκόμη, δὲν ἔχει τὴν παραμικρὴ ἰδέα γιὰ μελλοντικὴ πολιτική, ἀλλὰ ποὺ συνορεύει ἀντίθετα μὲ τὸ παρελθόν· καὶ τὸ πιὸ σπουδαῖο: τὰ βλέμματα ποὺ στρέφουν πρὸς τὰ πίσω δὲν φτάνουν πιὸ μακριὰ ἀπ' τὴν δική τους ἄθλια ὕπαρξη. Ἡ ἀδράνεια τῶν ἀστῶν μας τοὺς δένει σὲ μιὰ ὑπάρχουσα κατάσταση καὶ τοὺς κάνει ν' ἀντιστέκονται σὲ κάθε μετατροπή της, δίχως ὅμως κι ἡ ἀντίστασή τους αὐτὴ νὰ προχωρεῖ πιὸ πέρα ἀπ' τὴν ἁπλῆ ἀπόπειρα. Μποροῦμε λοιπὸν ἔτσι θαυμάσια νὰ καταλάβουμε γιατὶ ὁ πολιτικὸς ὁρίζοντας αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων δὲν ἐκτείνεται πιὸ πέρα ἀπ' τὸ 1914. Ἀλλὰ διαδίδοντας πὼς σκοπὸς τῆς πολιτικῆς τους ἦταν ἡ ἀποκατάσταση τῶν τότε συνόρων, ἐνισχύουν τοὺς συμμαχικοὺς δεσμοὺς τῶν ἀντιπάλων μας ποὺ ἦταν ἕτοιμοι νὰ σπάσουν. Ἔτσι μονάχα ἐξηγεῖται τὸ γεγονὸς ὅτι, ὀχτὼ χρόνια μετὰ ἀπὸ ἕναν παγκόσμιο πόλεμο, ποὺ σ' αὐτὸν ἔλαβαν μέρος κράτη μὲ ἑτερογενεῖς σκοπούς, ἡ συνεργασία τῶν νικητῶν διατηρεῖ ἀκόμη καὶ τώρα κάποια ἑνότητα.

Ὅλ' αὐτὰ τὰ κράτη εἶχαν, ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὠφεληθεῖ ἀπὸ τὴν καταστροφὴ τῆς Γερμανίας. Ὁ φόβος τῆς δύναμής μας ἔκανε νὰ ξεχειλίσει ἡ λαιμαργία καὶ ἡ ζήλεια καθεμιᾶς ἀπ' τὶς μεγάλες δυνάμεις. Ἔβλεπαν, στὸν ὅσο γίνεται μεγαλύτερο καταμερισμὸ τοῦ δικοῦ μας Ράιχ, τὴν καλύτερη ἐξασφάλιση ἀπὸ μιὰ μελλοντικὴ ἐπανάσταση. Ἡ ταραγμένη τους συνείδηση κι ὁ φόβος ἀπ' τὴν δική μας δύναμη στάθηκαν ὁ πιότερο ἀνθεκτικὸς στὸ χρόνο συνδετικὸς κρῖκος, ποὺ ἀκόμη καὶ σήμερα, κρατᾶ ἑνωμένα τὰ μέλη αὐτῆς τῆς συμμαχίας.

Κι ἐμεῖς δὲν τοὺς δίνουμε καμιὰ εὐκαιρία. Ὅταν ὁ ἀστικός μας κόσμος προσφέρει στὴν Γερμανία σὰν πολιτικὸ πρόγραμμα τὴν ἐπαναφορὰ τῶν συνόρων τοῦ 1914, βοηθᾶ νὰ ὑπαναχωρήσουν ὅλοι οἱ συνεταῖροι ποὺ ἤθελαν ν' ἀποσπαστοῦν ἀπ' τὴν συντροφιὰ τῶν ἐχθρῶν μας· ὅλοι, στ' ἀλήθεια διστάζουν νὰ μείνουν ἐκτεθειμένοι στὰ πυρὰ μόνοι καὶ νὰ χάσουν τὴν προστασία τῶν ἄλλων συμμάχων. Ἔτσι κάθε κράτος αἰστάνεται πὼς ἀπειλεῖται ἀπ' αὐτὴ τὴν ἔκφραση ποὔχει γίνει πιὰ τῆς μόδας. Ἀλλὰ μολοντοῦτο ὅλη αὐτὴ ἡ ὑπόθεση εἶναι τέλεια παράλογη:

1ο Γιατὶ τὰ μέσα πραγματοποίησής της εἶναι ἀκατάλληλα καὶ θὰ ταράξουν τὴν γαλήνη τῶν εὐχάριστων συγκεντρώσεών τους καὶ

2ο Γιατὶ ἀκόμη κι ἂν πετύχαιναν ἀληθινὰ οἱ προθέσεις τους, τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦταν τόσο ἄθλιο, ποῦ, γιὰ ὄνομα Θεοῦ! δὲν θἄξιζε τὸν κόπο νὰ παίξουμε ἄλλη μιὰ φορὰ μὲ τὸ αἷμα τοῦ λαοῦ μας.

Γιατὶ πιά, κανεὶς δὲν μπορεῖ ν' ἀμφισβητήσει πὼς ἡ ἀποκατάσταση τῶν συνόρων τοῦ 1914, θὰ γίνει δίχως νὰ χυθεῖ αἷμα. Μόνο οἱ ἀνόητοι κι οἱ κοντόμυαλοι μποροῦν νὰ βαυκαλίζονται μὲ τὴν ἰδέα ὅτι θὰ πετύχουν μιὰν ἀναθεώρηση τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν μὲ συζητήσεις κι ἐπικλήσεις· ἐκτὸς ἂν μιὰ παρόμοια προσπάθεια ἀναλαμβανόταν ἀπὸ κάποιον ποὺ θὰ διάθετε τὸ ταμπεραμέντο τοῦ Ταλλεϋράνδου, πράγμα ποὺ δὲν ὑπάρχει σήμερα. Οἱ μισοὶ ἀπ' τοὺς πολιτικούς μας εἶναι τώρα ἄνθρωποι δίχως συνείδηση, ἀλλὰ καὶ δίχως χαρακτῆρα, ποὺ γενικὰ ἔχουν καταντήσει ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ μας· ὅσο γιὰ τοὺς ὑπόλοιπους μισοὺς εἶναι ἄκακοι ἀνόητοι, ἄχρηστοι καὶ δουλοπρεπεῖς. Κι ἡ κατάσταση ἄλλαξε ἀπ' τὴν ἐποχὴ τῶν συμβουλίων τῆς Βιέννης: *δὲν ἐμπορεύονται πιὰ τὰ σύνορα τοῦ κράτους οἱ πρίγκιπες κι οἱ μαιτρέσσες τους, ἀλλὰ οἱ ἀδυσώπητοι Ἑβραῖοι διεθνιστὲς ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ὑποταγὴ τῶν ἄλλων λαῶν*. Κανένας ἀπ' αὐτοὺς δὲν μπορεῖ ν' ἀπομακρύνει ἀπ' τὸ λαιμό του τὸ χέρι τοῦ Ἑβραίου ποὺ τὸν πνίγει, ἂν δὲν χρησιμοποιήσει τὸ σπαθί. Μόνο ἡ δύναμη συγκεντρωμένη κι ἐμψυχωμένη ἀπ' τὸ ἐθνικὸ πάθος μπορεῖ, μ' ἕνα τίναγμα, νὰ ἀψηφίσει τὶς διεθνιστικὲς δυνάμεις ποὺ τείνουν νὰ ὑποτάξουν τοὺς λαούς. Ἀλλὰ μιὰ τέτοια χειρονομία ζητάει αἷμα.

Ἂν παρ' ὅλ' αὐτά, ὑποστηρίζουμε πὼς μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο τὸ μέλλον τῆς Γερμανίας ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἐξωτερικὲς καταθέσεις κάθε εἴδους πολιτικῆς πανουργίας, τότε κι οἱ καταθέσεις αὐτές, ἀπαιτοῦν νὰ ὁδηγήσουμε τὸν ἀγῶνα μ' ἕνα πρόγραμμα ἀντάξιό του.

Τὰ σύνορα τοῦ 1914 δὲν ἔχουν καμιὰν ἀξία γιὰ τὸ μέλλον τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους. Δὲν ἀποτελοῦν οὔτε τὴν φρουρὰ τοῦ παρελθόντος, οὔτε καὶ τὴν δύναμη τοῦ μέλλοντος. Μ' αὐτὰ ὁ γερμανικὸς λαὸς δὲν θὰ μπορέσει οὔτε τὴν ἐσωτερική του ἑνότητα νὰ διατηρήσει, ἀλλ' οὔτε καὶ τὴν ὕπαρξή του νὰ ἐξασφαλίσει· ἀπὸ στρατιωτικὴ ἄποψη θεωρούμενα αὐτὰ τὰ σύνορα δὲν φαίνονται οὔτε καλὰ διαλεγμένα ἀλλ' οὔτε καὶ τουλάχιστον ἱκανοποιητικά· καὶ τέλος δὲν μποροῦν νὰ καλυτερέψουν τὴν κατάσταση ποὺ βρισκόμαστε σήμερα ἀναφορικὰ μὲ τὶς ἄλλες παγκόσμιες δυνάμεις, ἢ γιὰ νὰ τὸ ποῦμε καλλίτερα, ἀναφορικὰ μὲ τὶς ἀληθινὰ παγκόσμιες δυνάμεις.

Ἕνα πράγμα θἄταν, μολοντοῦτο, σίγουρο: ἀκόμη καὶ μὲ μιὰ εὐεργετικὴ ἐπιτυχία μιᾶς τέτοιας προσπάθειας ν' ἀποκατασταθοῦν

τὰ σύνορα τοῦ 1914, θὰ φτάναμε σὲ μιὰ νέα αἱμοδοσία ἀπὸ μέρους τοῦ λαοῦ μας, τόσο μεγάλη ποὺ δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ ζητήσουμε καμιὰν ἄλλη θυσία αἵματος προκειμένου νὰ ἐξασφαλίσουμε ἀποτελεσματικὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους μας. Τὸ ἀντίθετο, μέσα στὴ μέθη μιᾶς τέτοιας ἐπιτυχίας, τόσο ἀνάρμοστης γιὰ τὴν περίσταση, θ' ἀρνηθοῦμε σχεδὸν ἐθελοντικὰ νὰ ἀναλάβουμε ἄλλους σκοποὺς μιὰ κι ἡ «ἐθνική μας συνείδηση» θἆχε ἀποκατασταθεῖ κι ἀφοῦ καινούριες πόρτες, ἔστω καὶ προσωρινὰ θ' ἄνοιγαν γιὰ μᾶς, στὸν ἐμπορικὸ τομέα.

Ἐμεῖς ὅμως οἱ ἄλλοι ἐθνικοσοσιαλιστὲς πρέπει νὰ μείνουμε πιστοὶ ἀπαρέγκλητα στὸ πρόγραμμα τῆς ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς: *στὴν ἐξασφάλιση, δηλαδή, γιὰ τὸν γερμανικὸ λαό, τοῦ ἐδαφικοῦ χώρου ποὺ ἔχει ἀνάγκη πάνω σ' αὐτὴ τὴ γῆ*. Κι αὐτὴ ἡ ἐνέργεια εἶναι ἡ μόνη, μπροστὰ στὸ θεὸ καὶ στὶς ἐπερχόμενες γενιές, δικαιολογημένη, προκειμένου νὰ χυθεῖ αἷμα: μπροστὰ στὸ θεό, ἐπειδὴ γιὰ νὰ κερδίζουμε τὸν ἐπιούσιο ἄρτο μας πάνω σ' αὐτὴ τὴ γῆ, χρειαζόμαστε ἀνελέητους ἀγῶνες κι εἴμαστε τὰ μόνα ἴσως πλάσματα τοῦ Κυρίου ποὺ τίποτα δὲν τοὺς δόθηκε δίχως ἀντάλαγμα καὶ ποὺ ὅσα κατάκτησαν κι ἂν γίνηκαν κυρίαρχοι τοῦ κόσμου ἐτούτου, τὸ χρωστᾶνε μόνο στὴν ἐξυπνάδα καὶ στὸ θάρρος τους· μπροστὰ στὶς ἐπερχόμενες γενιὲς τῆς Γερμανίας ἐπειδὴ δὲν πρόκειται νὰ χυθεῖ τὸ αἷμα οὔτε μιανοῦ Γερμανοῦ πολίτη χωρὶς νὰ δώσουμε στὴν μελλοντικὴ Γερμανία χιλιάδες καινούριους πολῖτες. Ἡ ἐδαφικὴ ἔκταση ποὺ σ' αὐτήν, τὰ ζωντανὰ παιδιὰ τῶν Γερμανῶν ἀγροτῶν θὰ μπορέσουν μιὰ μέρα νὰ πολλαπλασιαστοῦν, θὰ δικαιώσει τὴ θυσία τῶν ἴδιων τῶν παιδιῶν μας καὶ θὰ δώσει ἄφεση στοὺς ὑπευθύνους, ἀκόμη κι ἂν αὐτοὶ καταδικάστηκαν ἀπ' τοὺς συγχρόνους τους, γιὰ τὸ χαμένο αἷμα καὶ γιὰ τὶς θυσίες τοῦ λαοῦ μας.

Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτή, πρέπει νὰ ἐπιτεθῶ μ' ὅλη τὴ δύναμη ποὺ διαθέτω, ἐνάντια σ' αὐτοὺς τοὺς κακοὺς ρατσιστὲς συγγραφεῖς ποὺ ὑποστηρίζουν πὼς βλέπουν στὴν τέτοια προσπάθεια γιὰ ἐδαφικὲς κατακτήσεις, μιὰ «προσβολὴ στὰ ἱερὰ δικαιώματα τῆς ἀνθρωπότητας» κι ἀναλαβαίνουν τὴν εὐθύνη ν' ἀντισταθοῦν σ' αὐτὴν μὲ τὰ ὀρνιθοσκαλίσματά τους. Κανεὶς ποτὲ δὲν ξέρει τί κρύβεται πίσω ἀπ' αὐτὰ τὰ ἄτομα. Ἀλλὰ εἶναι παραπάνω ἀπὸ σίγουρο πὼς ἡ ἀναταραχὴ ποὺ φέρνουν εὐνοεῖ τὸ παιχνίδι τῶν ἐχθρῶν τοῦ λαοῦ μας. Μὲ τὴν στάση τους αὐτή, τοῦτοι οἱ ἐγκληματίες συντελοῦν ὥστε νὰ ἀδυνατίζει καὶ νὰ μειώνεται μέσα στὸ λαὸ ἡ θέληση γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν δικαιωμάτων ποὖχει στὴ ζωή, μὲ τὸν μοναδικὸ ἀντάξιο τρόπο. Γιατὶ κανένας λαὸς δὲν κατέχει τὴν γῆ του, χάρη στὴν θεία θέληση

ἢ μετὰ ἀπὸ θεία ἐντολή. Τὰ σύνορα τῆς Γερμανίας εἶναι ὅρια τυχαῖα καὶ προσωρινὰ ποὺ τὰ καθορίζει ὁ ἀναπνεούμενος πολιτικὸς ἀγώνας· τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὰ σύνορα ποὺ περικλείνουν τὸν πληθυσμὸ τῶν ἄλλων λαῶν. Καὶ ἡ διαμόρφωση τῆς ἐδαφικῆς μας ἐπιφάνειας δὲν μπορεῖ νὰ φαίνεται ἀμετάβλητη σὰν τὸν γρανίτη, παρὰ μόνον σ' ἕναν ἀνόητο – ἐνῶ στὴν πραγμανικότητα ἡ κάθε στιγμὴ μᾶς δείχνει τὴν σταθερὴ ἐξέλιξή της μέσα σὲ μιὰ φαινομενικὴ ἀκινησία, ποὺ εἶναι καρπὸς τοῦ ἀδιάκοπου ἔργου τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως, ποὺ καταστρέφεται ἢ μεταλλάζει τὴν ἄλλη μέρα, ἀπὸ ἄλλες ἰσχυρότατες δυνάμεις – ἔτσι συμβαίνει μὲ τὴν ζωὴ τῶν λαῶν καὶ μὲ τὰ σύνορα ποὺ τοὺς χωρίζουν.

Τὰ σύνορα τῶν κρατῶν εἶναι ἔργο ἀνθρώπων κι ἀλλάζουν πάλι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ἕνας λαὸς πέτυχε νὰ κατακτήσει μιὰν ὁποιαδήποτε ἔκταση, δὲν σημαίνει διόλου πὼς ὑπάρχει καμιὰ ὑπέρτατη ὑποχρέωση νὰ διατηρηθεῖ αὐτὴ γιὰ πάντα. Ἀποδείχνει ἀντίθετα τὴ δύναμη τοῦ κατακτητῆ καὶ τὴν ὑποταγὴ τοῦ ἀδύνατου. Καὶ μόνο μ' αὐτὴ τὴν δύναμη ἐφαρμόζεται ἡ δικαιοσύνη. Ἂν σήμερα ὁ γερμανικὸς λαὸς στριμωγμένος σὲ μιὰ περιοχὴ σύμφορη βαδίζει πρὸς ἕνα μέλλον σκοτεινό, δὲν ὀφείλεται στὴ μοῖρα. Ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι θὰ ἐπαναστατήσει μιὰ μέρα, πάλι δὲν θὰ ὀφείλεται σὲ καμιὰ κακὴ μοῖρα. Οὔτε ὑπάρχει καμιὰ ὑπέρτατη δύναμη ποὺ νἆχει χαρίσει σ' ἕναν λαὸ περισσότερη ἔκταση ἀπ' τὸν δικό μας, ἢ ποὺ νὰ προσβληθεῖ ἂν αὐτὴ ἡ ἄδικη κατανομὴ τῆς γῆς χτυπηθεῖ, οὔτε ὅμως κι οἱ πρόγονοί μας δέχθηκαν σὰν δῶρο τ' οὐρανοῦ τὴ γῆ ὅπου ζοῦμε σήμερα: τὴν κατάκτησαν πολεμῶντας μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς τους. Τὸ ἴδιο καὶ στὸ μέλλον, τὸ «ρατσιστικὸ» κήρυγμα δὲν θὰ δώσει στὸ λαό μας τὴ γῆ καὶ μαζί της τὰ μέσα γιὰ νὰ ὑπάρξει· τοῦ χρειάζεται μόνο ἡ δύναμη τῶν νικηφόρων σπαθιῶν του.

Ὅσο κι ἂν πειστοῦμε σήμερα ὅλοι, πὼς εἶναι ἀπαραίτητο νὰ κανονίσουμε τοὺς λογαριασμούς μας μὲ τὴν Γαλλία θὰ πρέπει, γιὰ νὰ μὴ μείνει αὐτὴ ἡ ἐνέργειά μας ἀτελεσφόρητη, νὰ μὴ περιοριστεῖ μόνο σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο, τὸ πρόγραμμα τῆς ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς. Δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ τὴν χρησιμοποιήσουμε σὰν ἀσπίδα γιὰ τὴν ἐξάπλωση τοῦ πληθυσμοῦ μας στὴν Εὐρώπη. Γιατί, δὲν ὀφελεῖ νὰ λύσουμε αὐτὸ τὸ πρόβλημα μὲ τὴν ἀποικιακὴ πολιτική, ἀλλὰ μὲ τὴν κατάκτηση μιᾶς περιοχῆς ποὺ νἆναι συνέχεια τῆς μητέρας – πατρίδας. Ἄλλωστε, ἔτσι ὄχι μόνο θὰ ἐξασφαλίσουμε τὴν ἐσωτερικὴ στερεότητα τῶν καινούριων ἀποικιῶν μὲ τὴν μητροπολιτικὴ χώρα, ἀλλὰ καὶ

θὰ προέλθει ἀπ' αὐτὴ τὴν ἑνότητα τῆς ἔκτασης, ἡ δύναμη κι ὅλα τὰ εὐεργετήματά της.

Τὸ ρατσιστικὸ κίνημα δὲν ἔχει σὰ σκοπὸ νὰ κάνει τὸν δικηγόρο τῶν ἄλλων λαῶν, ἀλλὰ ν' ἀγωνιστεῖ γιὰ τὸν δικό του. 'Αλλοιῶς θὰ ἦταν ἀνόητο καὶ δὲν θὰ εἴχαμε κανένα δικαίωμα νὰ κοροϊδεύουμε τὸ παρελθόν. Γιατὶ θὰ κάναμε κι ἐμεῖς τὰ ἴδια. 'Η παλιὰ γερμανικὴ πολιτικὴ κατηγορήθηκε, γιὰ μιὰ ἀδικία: ἡ μελλοντικὴ πολιτικὴ δὲν πρέπει νὰ ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν καταστρεπτικὴ συναισθηματικότητα τῶν κοσμοπολίτικων «ρατσιστῶν». Εἰδικώτερα, δὲν μποροῦμε νὰ καταντήσουμε οἱ χωροφύλακες τῶν «μικρῶν φτωχῶν λαῶν» ποὺ τοὺς ξέρουμε κιόλας καλά, ἀλλὰ οἱ στρατιῶτες τοῦ δικοῦ μας λαοῦ.

Μολοντοῦτο ἐμεῖς οἱ ἄλλοι ἐθνικοσοσιαλιστὲς ἔχουμε ὑποχρέωση νὰ μὴ σταματήσουμε ἐδῶ: *Τὰ ἐδαφικὰ δικαιώματα πάνω στὴ γῆ πρέπει νὰ γίνουν καθῆκον, ὅταν ἕνας μεγάλος λαὸς προωρίζεται νὰ καταστραφεῖ ἐπειδὴ δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτούμενη ἔκταση.* Καὶ εἰδικώτερα ὅταν δὲν πρόκειται γιὰ κάποιον μικρὸ ἀφρικανὸ λαό, ἀλλὰ γιὰ τὴν Γερμανία, τὴν μητέρα τῆς ζωῆς, τὴν μητέρα τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ. *'Η Γερμανία, θὰ εἶναι μιὰ μεγάλη δύναμη, ἢ δὲν θὰ εἶναι τίποτα.* 'Αλλὰ γιὰ νὰ γίνει κάτι τέτοιο, χρειάζεται ἡ ἐδαφικὴ ἀκεραιότης ποὺ θὰ τῆς δώσει σήμερα τὴν ἀπαραίτητη σοβαρότητα καὶ στοὺς πολῖτες της, τὰ μέσα γιὰ νὰ ὑπάρξουν.

'Εμεῖς οἱ ἄλλοι ἐθνικοσοσιαλιστές, μποροῦμε μὲ θάρρος νὰ σβύσουμε τὸ πρόγραμμα τῆς προπολεμικῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς. 'Αρχίζουμε ἀπὸ κεῖ ποὺ τέλειωσαν αὐτοί, ἐδῶ κι ἑξακόσια χρόνια. Στεκόμαστε στὴν δοξασμένη πορεία τῶν Γερμανῶν πρὸς τὸν βορρᾶ καὶ πρὸς τὴν δυτικὴ Εὐρώπη καὶ ρίχνουμε τὰ βλέμματά μας στὸ νότο.

Βάζουμε ὁριστικὸ τέλος στὴν προπολεμικὴ ἀποικιακὴ κι ἐμπορικὴ πολιτική μας καὶ ἐνδυναμώνουμε τὴν μελλοντικὴ κατακτητικὴ πολιτική.

"Ομως ἂν σήμερα μιλοῦμε γιὰ νέες ἐκτάσεις στὴν Εὐρώπη, δὲν ἔχουμε βέβαια κατὰ νοῦ τίποτ' ἄλλο παρὰ *τὴ Ρωσσία* καὶ τὰ γειτονικὰ μ' αὐτὴν κράτη.

Τὸ πιπρωμένο τὸ ἴδιο, εἶναι σὰν νὰ μᾶς τὴν δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο: παραδίνοντας τὴν Ρωσία στὸν μπολσεβικισμὸ ἔφθειρε τὴν διανοουμενίστικη τάξη τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ ποὺ ἐγκαθίδρυσε κι ὁλοκλήρωσε μέχρι σήμερα τὴν κρατική της ὑπόσταση. Γιατὶ ὁ ρωσικὸς κρατικὸς ὀργανισμός, δὲν εἶναι διόλου ἀποτέλεσμα καὶ δημιούργημα τῆς πολιτικῆς τοῦ σλαβισμοῦ, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο, ἕνα παρά-

δειγμα ἀξιοσημείωτο τῆς δημιουργικῆς δραστηριότητας τοῦ γερμανικοῦ στοιχείου, μέσα σὲ μιὰ φυλὴ ποὺ δὲν εἶχε τὴν παραμικρὴ ἀξία. Πολλὰ ἀπ' τὰ ἰσχυρὰ κράτη αὐτῆς τῆς γῆς δημιουργήθηκαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο. Κατώτεροι λαοί, μὲ ἐπικεφαλῆς τοὺς ὀργανωτὲς κι ἀρχηγοὺς ἀπὸ τὴ γερμανικὴ ράτσα, ἀναπτύχθηκαν τόσο, ὥστε συχνά, σὲ μιὰ δεδομένη στιγμὴ νὰ γίνουν ἰσχυρὰ κράτη κι ἔμειναν τέτοια ὅσον καιρὸ διατηρήθηκε ἀμείωτη ἡ ἐξουσία τῆς δημιουργικῆς αὐτῆς τάξης. Ἔτσι, ἐδῶ κι αἰῶνες πίσω, ἡ Ρωσία ἀναπτύσσονταν σὲ βάρος τοῦ γερμανικοῦ στοιχείου ποὺ εἶχε καταλάβει τ' ἀνώτερα κοινωνικὰ στρώματα, ὥσπου σήμερα ἐκριζώθηκε κι ἐκμηδενίστηκε. Οἱ Ἑβραῖοι πῆραν τὴ θέση του. Καὶ τὸ ἴδιο καθὼς ἡ Ρωσία εἶναι ἀνίκανη νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπ' τὸ Ἑβραϊκὸ μίασμα μὲ τὶς ἴδιες τὶς δικές της δυνάμεις, ἔτσι κι οἱ Ἑβραῖοι δὲν θὰ μπορέσουν γιὰ πολὺ νὰ διατηρήσουν ἰσχυρὸ τὸ κράτος. Γιατὶ δὲν εἶναι δημιουργικὰ στοιχεῖα ἀλλ' ἀποσυνθετικά. Τὸ γιγάντιο κράτος τοῦ βορρᾶ εἶναι πιὰ ὥριμο γιὰ ἐξανδραποδισμό. Καὶ τὸ τέλος τῆς ἑβραϊκῆς κυριαρχίας στὴ Ρωσία θὰ σημάνει καὶ τὸ τέλος τῆς Ρωσίας σὰν κράτος. Μᾶς διάλεξε τὸ πεπρωμένο γιὰ νὰ λάβουμε μέρος σὲ μιὰ καταστροφή, ποὺ θ' ἀποτελέσει τὴν πιὸ σίγουρη ἀπόδειξη τοῦ δίκιου τῆς ρατσιστικῆς θεωρίας πάνω στ' ἀνθρώπινα φύλα.

Κι ἡ προσπάθειά μας, ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κινήματος νὰ καθοδηγήσει τὸν λαό μας καὶ νὰ τὸν μυήσει σ' αὐτὴ τὴ θεωρία, θὰ τὸν κάνει νὰ δεῖ τὸ μέλλον του ὄχι σὰν μιὰ νέα ἐκστρατεία τοῦ Μεγάλου 'Αλεξάνδρου γεμάτη ἀπὸ μεθυστικὲς ἐντυπώσεις, ἀλλὰ σὰν μιὰ σκληρὴ δουλειὰ τοῦ γερμανικοῦ ἀροτρου πάνω στὴ γῆ ποὺ θὰ τοῦ χαρίσει τὸ σπαθί.

***

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκπλαγεῖ κανεὶς ποὺ οἱ Ἑβραῖοι ἐξαπολύουν μιὰ τέτοια φαρμακερὴ ἀντίδραση σ' αὐτὴ μας τὴν πολιτική. Αἰσθάνονται ἀβέβαιο τὸ μέλλον τους, ἂν ὅλοι κατανοήσουν τὴν σημασία αὐτῆς τῆς θέσης. Γιατὶ κι αὐτὸ ἀκόμη τὸ γεγονὸς θἄπρεπε νὰ ἐνισχύσει τὴν ἐντύπωση τοῦ κοινοῦ πάνω στὶς ἀληθινὲς ἐθνικιστικὲς ἀπόψεις αὐτοῦ τοῦ καινούριου προσανατολισμοῦ. 'Αλλοίμονο! ἔγινε ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο. Ὄχι μόνο οἱ ἐθνικιστὲς Γερμανοὶ ἀλλὰ κι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ «ρατσιστὲς» ξεσηκώθηκαν σὲ μιὰ λυσσασμένη ἐπίθεση ἐνάντια στὴν ἄποψη μιᾶς τέτοιας πολιτικῆς τῆς Δύσης· στέκονταν, ὅπως ἔκαναν σχεδὸν πάντα σὲ παρόμοιες περιπτώσεις, στὶς καθιερωμένες ἀξίες. 'Επικαλοῦνταν τὸ πνεῦμα τοῦ Βίσμαρκ γιὰ νὰ καλύψουν

μιὰ πολιτικὴ τόσο ἀνόητη, ὅσο καὶ καταστρεπτικὴ γιὰ τὸν γερμανικὸ λαό. Ἀλλὰ κι ὁ Βίσμαρκ παλιότερα εἶχε δώσει μεγάλη σημασία στὶς σχέσεις μὲ τὴν Ρωσία. Ὡς ἕνα ὡρισμένο σημεῖο, αὐτὸ εἶναι δίκαιο. Ὅμως ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ξεχνᾶμε τελείως ὅτι ἔδινε τὴν ἴδια σημασία στὶς σχέσεις μὲ τὴν Ἰταλία καὶ πὼς αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Βίσμαρκ συμμάχησε κάποτε μὲ τοὺς Ἰταλοὺς γιὰ νὰ μπορέσει νὰ κυβερνήσει καλύτερα τὴν Αὐστρία. Γιατί λοιπὸν δὲν συνεχίζουν *αὐτὴ* τὴν γνωστὴ πολιτική; «Γιατὶ ἡ σημερινὴ Ἰταλία δὲν εἶναι ἐκείνη ποὺ ξέραμε» θὰ μᾶς ποῦν. Καλά. Ἀλλὰ τότε κύριοι ἐπιτρέψτε μου νὰ παρατηρήσω πὼς κι ἡ σημερινὴ Ρωσία δὲν εἶναι αὐτὴ ποὺ ξέρατε. Δὲν θ' ἀποφάσιζε ὁ Βίσμαρκ νὰ ἐφαρμόσει ἔτσι στὰ καλὰ καθούμενα μιὰ τέτοια πολιτική. Ἦταν ἀπόλυτα κύριος τῆς κατάστασης ὥστε νὰ σταματήσει μπροστὰ σ' ἕνα τέτοιο ἐμπόδιο. *Τὸ ἐρώτημα λοιπὸν δὲν μπαίνει ἔτσι: τί ἔκανε τότε ὁ Βίσμαρκ; ἀλλά: τί θἄκανε σήμερα; Κι εἶναι πολὺ πιὸ εὔκολο νὰ φτάσουμε σ' αὐτὴ τὴν ἀπάντηση. Ποτέ, μὲ τὴν πολιτική του σοφία δὲν θὰ ἐπιχειροῦσε νὰ συμμαχήσει μ' ἕνα κράτος προωρισμένο νὰ καταστραφεῖ.*

Στὸ κάτω-κάτω, ὁ Βίσμαρκ στὸν καιρό του δὲν ἀντιμετώπισε τὴν ἀποικιακή — ἐμπορικὴ πολιτική, παρὰ μόνο μὲ συναισθήματα ἀνάμικτα· κι ἀκόμη ἐπιζητοῦσε νὰ βρεῖ πρῶτα τὶς κατάλληλες εὐκαιρίες γιὰ τὴν παγίωση καὶ τὴν ἐνίσχυση τῶν ἐσωτερικῶν τοῦ κράτους ποὺ δημιούργησε. Αὐτὸς ἦταν ὁ μόνος λόγος ποὺ θεώρησε ἀρκετὸ νὰ ἔχει ἐξασφαλισμένα τὰ νῶτα του ἀπ' τὴν Ρωσία, γιὰ νὰ τοῦ μείνουν ἐλεύθερα τὰ χέρια στὶς σχέσεις του μὲ τὴν Δύση. Ὅμως αὐτὸ ποὺ τότε ἦταν χρήσιμο στὴ Γερμανία, σήμερα εἶναι καταστρεπτικό.

Ἀπ' τὸ 1920-1921, ὅταν τὸ νεαρὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα ἄρχισε ἀργὰ νὰ διαφαίνεται στὸν πολιτικὸ ὁρίζοντα, κι ὅταν πιὰ τὸ ἔβλεπαν, ἐδῶ κι ἐκεῖ, σὰν ἀπελευθερωτικὸ κίνημα γιὰ τὸ γερμανικὸ ἔθνος, πολλοὶ τὸ πλησίασαν ἀπὸ διάφορες πλευρές, προσπαθώντας νὰ δημιουργήσουν ἕναν κάποιο δεσμὸ ἀνάμεσά του καὶ στ' ἄλλα *ἀπελευθερωτικὰ κινήματα τῶν ἄλλων χωρῶν*. Τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ εἶχαν τεθεῖ κάτω ἀπ' τὴν προστασία μιᾶς κάποιας «ἕνωσης τῶν καταπιεζομένων ἐθνῶν» κι ἔπαιζαν ἕνα θέατρο μὲ ἀναρίθμητους πρωταγωνιστές. Εἶχαν μαζευτεῖ ἕνα σωρὸ ἐκπρόσωποι ἀπὸ κάποια Βαλκανικὰ κράτη, ἀπ' τὴν Αἴγυπτο καὶ Ἰνδία· ἀπ' τὴν πρώτη στιγμὴ μοὔδωσαν τὴν ἐντύπωση ὅτι ἦταν ὑπερφίαλοι φλύαροι. δίχως κανένα βαθύτερο ἐνδιαφέρον. Βρέθηκαν μολοντοῦτο ἀρκετοὶ Γερμανοί, κυρίως ἀπ' τὴν ἐθνικιστικὴ παράταξη, ποὺ θαμπώθηκαν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς παραφουσκωμένους Ἀνατολίτες καὶ πίστεψαν πὼς ὁ κάθε Ἰνδὸς ἢ Αἰγύπτιος φοιτητὴς ποὺ ἔρχονταν στὴν χώρα μας ἦταν κι «ἐκπρόσω-

πος» τῆς δικῆς τους. Τὸ πλῆθος δὲν μπόρεσε νὰ ξεχωρίσει τί ἀκριβῶς γινόταν μ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ οἱ περισσότεροί τους δὲν εἶχαν τίποτα πίσω τους. οὔτε κι ἦταν ἐξουσιοδοτημένοι νὰ κλείσουν ὁποιαδήποτε συμφωνία καὶ πὼς τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν τῶν σχέσεων μὲ τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα δὲν ὁδηγοῦσε πουθενά, ἂν τουλάχιστον δὲν προσθέταμε στὸν πίνακα «κέρδη καὶ ζημίαι» τὸν χαμένο καιρό! Στάθηκα πάντα ἐνάντιος σ' αὐτὲς τὶς κινήσεις ὄχι μονάχα ἐπειδὴ εἶχα κάτι καλύτερο νὰ κάνω ἀπ' τὸ νὰ χάνω τὸν καιρό μου σὲ στεῖρες «διαπραγματεύσεις» ποὺ κρατοῦσαν βδομάδες ὁλόκληρες, ἀλλὰ καὶ γιατὶ τὶς θεωροῦσα, ἀκόμη κι ἂν ἦταν νὰ κουβεντιάσω μὲ ἀληθινοὺς ἐκπρόσωπους αὐτῶν τῶν χωρῶν, ἄχρηστες ἂν ὄχι καταστρεπτικές.

Ἦταν κιόλας ἀρκετὰ ἐνοχλητικὸ τὸ γεγονὸς ὅτι, ἀπ' τὸν καιρὸ τῆς εἰρήνης, ἡ γερμανικὴ πολιτικὴ προσανατολιζόταν ἀπὸ λανθασμένη προσωπικὴ ἀντίληψη, σὲ συμμαχίες ἀμυντικὲς μὲ κράτη ποὺ χαν πιὰ βγεῖ στὸ περιθώριο τῆς ἱστορίας. Οἱ συμμαχίες μὲ τὴν Αὐστρία, τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὴν Τουρκία δὲν εἶχαν κανένα ὄφελος. Ἐνῶ οἱ μεγαλύτερες στρατιωτικὲς καὶ παραγωγικὲς δυνάμεις τῆς γῆς, συνενώνονταν σὲ μιὰ ἐπιθετικὴ συμμαχία, κάποιοι γέρικοι κρατικοὶ ὀργανισμοὶ ἀδύναμων χωρῶν συνασπίζονταν καὶ προσπαθοῦσαν, μὲ τοὺς ἄθλιους τριγμοὺς τῶν ἐρειπίων τους, ν' ἀντιμετωπίσουν τὴν δράση τῆς παγκόσμιας αὐτῆς ἑταιρίας. Ἡ Γερμανία πλήρωσε σκληρὰ αὐτὸ τὸ λάθος τῆς ἐξωτερικῆς της πολιτικῆς. Ἀλλὰ φαίνεται πὼς αὐτὴ ἡ τιμωρία δὲν ἦταν τόσο σκληρὴ ὥστε νὰ συνετίσει τοὺς αἰώνιους ὀνειροπόλους καὶ νὰ τοὺς κάμει ν' ἀποφύγουν μιὰ δεύτερη πτώση. Γιατὶ ἡ προσπάθεια ν' ἀφοπλιστοῦν οἱ νικητὲς μ' αὐτὴ τὴν «Ἕνωση τῶν καταπιεζομένων ἐθνῶν», δὲν εἶναι μόνο γελοία, εἶναι καὶ μοιραία. Μοιραία, γιατὶ πάλι καὶ πάντα, ἀποστρέφει τὸ λαό μας ἀπ' τὴ συνειδητοποίηση τῶν ἀληθινῶν δυνατοτήτων του καὶ τὸν κάνει νὰ ἐγκαταλειφθεῖ σὲ ἐλπίδες καὶ ὀνειροπολήματα, τόσο χιμαιρικά, ὅσο καὶ στεῖρα. Ἡ σημερινὴ Γερμανία μοιάζει στ' ἀλήθεια μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὺ πνίγεται καὶ ζητάει νὰ πιαστεῖ ἀπὸ ἕνα ἄχυρο. Καὶ νὰ σκεφτεῖ κανεὶς πὼς πρόκειται γιὰ ἀνθρώπους καλλιεργημένους. Μόλις τοὺς ρίξουν αὐτὸ τὸ ξεροκόμματο τῆς ἐλπίδας τρέχουν ξοπίσω της καὶ τὴν ἀκολουθοῦν. Τί κι ἂν πρόκειται γιὰ τὴν Ἕνωση τῶν καταπιεζομένων ἐθνῶν ἢ γιὰ μιὰ κοινωνία ἐθνῶν τὸ ἴδιο χιμαιρικὴ καὶ φανταστική; Θὰ βρεῖ πάντα χιλιάδες πιστοὺς ποὺ θὰ τῆς ἀφοσιωθοῦν.

Θυμᾶμαι ἀκόμη τὶς ἐπικίνδυνες κι ἀκατανόητες ἐλπίδες ποὺ δημιουργήθηκαν ξαφνικὰ στὶς ρατσιστικὲς παρατάξεις, στὰ 1920-1921, ὅταν πίστευαν πὼς ἡ Ἀγγλία θὰ καταστραφεῖ στὴν Ἰνδία. Ὡρισμένοι Ἀσιάτες ταχυδακτυλουργοὶ — ἴσως θάπρεπε νὰ προστέσω: «ἀλη-

θινοὶ ἀγωνιστὲς τῆς Ἐλευθερίας» Ἰνδοὶ — ποὺ κυκλοφοροῦσαν μέσα στὴν Εὐρώπη, εἶχαν κατορθώσει νὰ ὑποβάλουν, σὲ ἀνθρώπους κατὰ τὰ ἄλλα ἀπόλυτα λογικούς, τὴν ἰδέα ὅτι ἡ μεγάλη Βρετανικὴ αὐτοκρατορία ἀπειλοῦνταν μὲ καταστροφὴ ἐξαιτίας τῆς Ἰνδίας ποὺ ἀποτελοῦσε τὸν ἀκρογωνιαῖο λίθο τοῦ ἀγῶνα ἐνάντιά της. Τὸ ὅτι μόνον ὁ ἴδιος τους ὁ πόθος ἦταν ὁ πατέρας αὐτῆς τῆς ἰδέας *, φυσικά, δὲν μπόρεσαν νὰ τὸ συνειδητοποιήσουν, ἀλλ' οὔτε καὶ τὴν ἀνοησία τῶν ἐλπίδων τους κατάφεραν νὰ παραδεχτοῦν. Γιατὶ ὑποστηρίζοντας πὼς ἡ κατάρρευση τῆς ἀγγλικῆς κυριαρχίας στὴν Ἰνδία θὰ σήμαινε καὶ τὸ τέλος τῆς Βρετανικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τῆς ἀγγλικῆς δύναμης, παραδέχονταν ἔτσι πὼς κι ἡ Ἰνδία εἶχε κεφαλαιώδη σημασία γιὰ τὴν Ἀγγλία.

Ἀλλ' αὐτὸ τὸ ζωτικὸ πρόβλημα, δὲν ἦταν φυσικὰ κρυφὸ καὶ μυστικὸ ποὺ τὸ γνώριζαν μονάχα οἱ προφῆτες «ρατσιστὲς» τῆς Γερμανίας· μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς τὄξεραν βέβαια κι οἱ ἡγέτες τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς. Εἶναι στ' ἀλήθεια πολὺ κουτὸ νὰ δεχόμαστε πὼς ἡ Ἀγγλία δὲν ἤξερε νὰ ξεχωρίσει καὶ νὰ τοποθετήσει στὴν σωστὴν ἀξία της τὴν σημασία τῆς Ἰνδίας γιὰ τὴν ἑνότητα τοῦ βρετανικοῦ κόσμου. Κι εἶναι ἐνδεικτικὸ σημεῖο τοῦ ὅτι τίποτα δὲν μπόρεσαν νὰ διδαχτοῦν ἀπ' τὸν παγκόσμιο πόλεμο, ὅταν ἀγνοοῦσαν ὁλοκληρωτικὰ ἢ ἀμφισβητοῦσαν τὴν ἀγγλοσαξωνικὴ ἀπόφαση, μὲ τὸ νὰ φαντάζονται πὼς ἡ Ἀγγλία θὰ μποροῦσε νὰ χάσει τὴν Ἰνδία δίχως νὰ καταφύγει στὰ ἔσχατα μέσα. Εἶναι ἄλλη μιὰ ἀπόδειξη τῆς τέλειας ἔλλειψης συνείδησης ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴ Γερμανία σχετικὰ μὲ τὴν βρετανικὴ ἄποψη πάνω στὴν διοίκηση καὶ τὴν πολιτικὴ αὐτῆς τῆς αὐτοκρατορίας. *Ἡ Ἀγγλία δὲν θὰ χάσει τὴν Ἰνδία ἀκόμα κι ἂν αὐτὴ ἀναδιαμορφώσει ριζικὰ τὸν διοικητικό της μηχανισμὸ* (γεγονὸς ποὺ ἀποκλείεται ἀπόλυτα μὲ τὶς σημερινὲς συνθῆκες ποὺ ἐπικρατοῦν στὴν Ἰνδία), *ἢ κι ἂν ἐνισχυθεῖ μὲ τὰ ὅπλα κάποιου ἰσχυροῦ ἐχθροῦ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.* Οἱ «ἄτακτοι» Ἰνδοὶ ἐπαναστάτες δὲν θὰ πετύχουν τίποτα. Πόσο εἶναι δύσκολο νὰ κατανικήσουμε τὴν Ἀγγλία, τὸ ξέρουμε πολὺ καλὰ ἐμεῖς οἱ ἄλλοι Γερμανοί! Χωρὶς νὰ λογαριάσουμε πὼς ἐγὼ προσωπικά, ὁ Γερμανός, προτιμῶ παρ' ὅλ' αὐτὰ νὰ δῶ τὴν Ἰνδία κάτω ἀπ' τὴν ἀγγλικὴ κυριαρχία παρὰ ὁποιουδήποτε ἄλλου κράτους.

Οἱ ἐλπίδες ποὺ ἀναπήδησαν ἀπ' τὸν μῦθο μιᾶς ἐπανάστασης στὴν Αἴγυπτο, εἶναι τὸ ἴδιο οἰκτρές. Ὁ «ἱερὸς πόλεμος» μπορεῖ ὅσο

---

* Γερμανικὴ παροιμία Des Wunschis Vaterdes Gedankend (Σ. τ. Μ.).

θέλει νὰ δημιουργεῖ εὐχάριστα ρίγη συγκίνησης σ' αὐτοὺς ποὺ ἐδῶ στὴ Γερμανία ἠλιθιωδῶς, φαντάζονται πὼς οἱ ἄλλοι εἶναι πρόθυμοι νὰ χύσουν τὸ αἷμα τους γιὰ χάρη τους — γιατί, γιὰ νὰ ποῦμε ἀνοιχτὰ τὴν ἀλήθεια, αὐτὴ ἡ δειλὴ ἄποψη εἶναι κι ὑπῆρξε πάντα ἡ ἀνομολόγητη πηγὴ τῶν παρόμοιων ἐλπίδων — στὴν πραγματικότητα, αὐτὸς ὁ πόλεμος θἄβρισκε ἕνα τέλος μέσα σὲ μιὰ κόλαση πυρὸς τῶν ἐγγλέζικων πολυβόλων καὶ τῶν ἐμπρηστικῶν βομβῶν.

Εἶναι ἀδύνατο νὰ ὀργανωθεῖ μιὰ συμμαχία ἀπομάχων ἐνάντια σὲ μιὰ ἰσχυρὴ δύναμη, ἀποφασισμένη νὰ δώσει στὴν ἀνάγκη καὶ τὴν τελευταία ρανίδα τοῦ αἵματός της γιὰ νὰ ὑπερασπιστεῖ τὴν ὕπαρξή της. Σὰν ρατσιστὴς ποὺ στηρίζομαι στὰ δεδομένα τῆς φυλῆς μου γιὰ νὰ ἐκτιμήσω τὴν ἀξία τοῦ ἔμψυχου ὑλικοῦ, δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ συνδέσω τὴν τύχη τοῦ λαοῦ μου μ' αὐτὴν τὴν ἕνωση τῶν ὑποτιθέμενων «καταπιεζομένων ἐθνῶν», γνωρίζοντας ἀπ' τὰ πρὶν τὴν φυλετική τους κατωτερότητα.

Ἔχουμε καθῆκον σήμερα νὰ υἱοθετήσουμε τὴν ἴδια τακτικὴ καὶ μὲ τὴ Ρωσία. Ἡ σημερινὴ Ρωσία ἀπογυμνωμένη ἀπ' τὴν ἰθύνουσα γερμανικὴ τάξη — ἀνεξάρτητα ἀπ' τὶς μυστικὲς προθέσεις τῶν καινούριων κυρίων της — δὲν μπορεῖ ν' ἀποτελέσει σοβαρὸ σύμμαχο γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους. *Ἀπὸ καθαρὰ στρατιωτικὴ ἄποψη οἱ συνθῆκες θὰ ἦταν ἀπόλυτα καταστρεπτικὲς στὴν περίπτωση πολέμου — Γερμανίας κατὰ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, καὶ πιθανότατα ἐνάντια στὸν ὑπόλοιπο κόσμο. Ἡ σύγκρουση θὰ γινόταν ὄχι στὸ Ρωσικὸ ἔδαφος, μὰ στὸ γερμανικὸ* δίχως ἡ Γερμανία νὰ μπορεῖ νὰ δεχτεῖ ἀπ' τὴ Ρωσία ἀποτελεσματικὴ βοήθεια. Τὰ στρατιωτικὰ μέσα τοῦ σημερινοῦ γερμανικοῦ Ράιχ εἶναι τόσο πενιχρὰ καὶ τόσο λίγο ἱκανοποιητικὰ γιὰ ἕνα πόλεμο, ὥστε κάθε προστασία τῶν συνόρων μας πρὸς τὴν Δυτικὴ Εὐρώπη, συμπεριλαμβανόμενης καὶ τῆς Ἀγγλίας θἆταν οὐσιαστικὰ ἀδύναμη καὶ ἡ παραγωγική, ἡ βιομηχανικὴ Γερμανία θἄμενε ἐκτεθιμένη κι ἀνυπεράσπιστη στὶς συγκεντρωτικὲς ἐπιθέσεις τῶν ἐχθρῶν μας. Ἐξάλλου ἀνάμεσα στὴ Γερμανία καὶ στὴ Ρωσία βρίσκεται τὸ Πολωνικὸ κράτος ποὺ ἔχει κυριολεκτικὰ παραδοθεῖ στὴ Γαλλία. Στὴν περίπτωση μιανοῦ πολέμου Γερμανορωσικοῦ ἐνάντια στὴν Δυτικὴ Εὐρώπη, ἡ Ρωσία θὰ πρέπει νὰ χτυπήσει τὴν Πολωνία γιὰ νὰ μπορέσει μετὰ νὰ στείλει τοὺς στρατιῶτες της στὸ γερμανικὸ μέτωπο. Καὶ θὰ χρειαζόταν τότε λιγώτερους στρατιῶτες παρὰ τεχνικὰ μέσα. Κάτω ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη θὰ βλέπαμε νὰ ἐπαναλαμβάνεται μὲ ἀκόμη πιὸ φρικιαστικὸ τρόπο κι ἀποτελέσματα, ἡ κατάσταση τοῦ παγκόσμιου πόλεμου. Ἡ βιομηχανία μας θὰ ἐξυπηρετοῦσε ἀποκλειστικὰ τοὺς ἔνδοξους συμμάχους μας κι ἡ Γερμανία θὰ ἔφερνε μόνη

της τὴ βάση τοῦ τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ· γιατὶ ἡ Ρωσία εἶναι γιὰ τὴν τέτοια περίπτωση, ἕνας τεχνικὸς παράγοντας ἀμφισβητήσιμος. Δὲν θὰ μπορούσαμε λοιπὸν ν' ἀντιτάξουμε σχεδὸν τίποτα τὸ σοβαρό, στὸν γενικὸ ἐξοπλισμό του ὁλόκληρου καὶ δὲν θὰ εἴχαμε νὰ προσφέρουμε κανένα θετικὸ ἀποτέλεσμα. Γιατὶ ἡ Γερμανία ὄχι μόνον ἔχει μείνει ἀτιμωτικὰ καθυστερημένη σ' αὐτὸν τὸν τομέα γενικά, ἀλλὰ θἄπρεπε ἀκόμη μὲ τὶς ἐλάχιστες δυνατότητές της νὰ ὑποστηρίξει καὶ τὴ Ρωσία ποὺ δὲν ἔχει σήμερα κανένα σχεδὸν ἐργοστάσιο ποὺ νὰ μπορεῖ νὰ παράγει αὐτοκίνητο ἱκανὸ νὰ κινεῖται. Κάτω ἀπ' αὐτὲς τὶς συνθῆκες μιὰ παρόμοια σύγκρουση θἄπαιρνε τὴ μορφὴ δολοφονίας. Ἡ γερμανικὴ νεολαία θἄχυνε πάλι περισσότερο αἷμα ἀπὸ ἄλλοτε, ἐπειδή, ὅπως πάντα ὅλο τὸ βάρος τοῦ πολέμου θἄπεφτε πάνω μας. καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦταν ἀναπόφευκτα καταστρεπτικό.

Ἀλλ' ἄς πάρουμε ἀκόμη καὶ τὴν περίπτωση ποὺ κάποιο θαῦμα γινόταν κι αὐτὴ ἡ σύγκρουση δὲν θὰ τέλειωνε μὲ τὴν ὁλοκληρωτικὴ καταστροφὴ τῆς Γερμανίας: σὲ τελευταία ἀνάλυση, ὁ γερμανικὸς λαὸς θὰ εἶχε ἀφαιματωθεῖ, καὶ θἄμενε ὅπως πρὶν περιτριγυρισμένος ἀπὸ τὶς μεγάλες δυνάμεις ὥστε ἡ κατάστασή του δὲν θἄχε διόλου καλυτερέψει.

Ἀφοῦ λοιπὸν δὲν ἀντιμετωπίζουμε γιὰ τὴν ὥρα τὸ ἐνδεχόμενο ἑνὸς πολέμου, δὲν θὰ πρέπει οὔτε καὶ νὰ ἑτοιμαστοῦμε ψυχολογικὰ γιὰ μιὰ τέτοια συμμαχία. Ὄχι. *Μιὰ συμμαχία ποὺ οἱ ὅροι της δὲν περιλαμβάνουν τὴν περίπτωση τοῦ πολέμου δὲν ἔχουν καμιὰ ἀξία.* Δὲν συμμαχεῖ κανεὶς παρὰ μόνο γιὰ νὰ πολεμήσει. Κι ἀκόμη ἂν ὁ κανονισμὸς τῶν λογαριασμῶν βρίσκεται στὸ ἀπώτερο μέλλον ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ συνάπτεται μιὰ συμμαχία, δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ ἐνεργήσουμε ἔτσι παρὰ μόνο μὲ τὸν βαθύτερο προγραμματισμὸ μιᾶς ἐξόδου σὲ πόλεμο.

Οὔτε μπορεῖ κανεὶς νὰ φανταστεῖ πὼς μιὰ ἄλλη δύναμη θὰ γελαστεῖ καὶ θὰ πραγματοποιήσει μιὰ παρόμοια συμμαχία. Ἡ μιὰ τέτοια γερμανορωσικὴ συνθήκη θἄμενε μονάχα στὰ χαρτιά, ὁπότε δὲν θἄχε κανένα σκοπὸ γιὰ μᾶς κι οὔτε ἀξία, ἢ δὲν θἄμενε ἕνα νεκρὸ γράμμα ὁπότε κι ὁ ὑπόλοιπος κόσμος θὰ καταστρεφόταν. Τί ἀνοησία νὰ πιστεύει κανεὶς πὼς σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση ἡ Ἀγγλία κι ἡ Γαλλία θὰ περίμεναν καμιὰ δεκαριὰ χρόνια ὥσπου ἡ γερμανορωσικὴ συμμαχία νὰ τελειώσει τὴν πολεμική της προπαρασκευή. Ὄχι, ὁ κατακλυσμός, ἡ καταιγίδα θὰ ξεσποῦσε πάνω ἀπ' τὴ Γερμανία μὲ μιὰ ταχύτητα ἐκπληκτική.

Τὸ ἴδιο τὸ γεγονὸς τῆς σύναψης μιᾶς συμφωνίας μὲ τὴ Ρωσία απο-

δειχνύει τὸ ἐπικείμενο τοῦ πολέμου. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμά του θὰ σήμαινε τὸ τέλος τῆς Γερμανίας.

Ἀλλὰ πρέπει ἐδῶ νὰ σημειώσουμε ἀκόμη κι αὐτό:

1ο Αὐτοὶ ποὺ σήμερα διαθέτουν τὴ δύναμη στὴ Ρωσία δὲν σκέπτονται διόλου νὰ συνάψουν μιὰ τίμια συμμαχία, οὔτε καὶ νὰ τὴ διατηρήσουν.

Δὲν μποροῦμε ποτὲ νὰ ξεχάσουμε πὼς οἱ σημερινοὶ κυβερνῆτες δὲν εἶναι παρὰ ἄγριοι ἐγκληματίες, βουτηγμένοι στὸ αἷμα. Πρόκειται γιὰ μιὰ ὀρδὴ ἀπ' τὰ κατώτερα ἀνθρώπινα στοιχεῖα, πού, χάρη στὴν ἔννοια κάποιας τραγικῆς στιγμῆς τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου, ἐρήμωσε ἕνα μεγάλο κράτος, σκότωσε κι ἐξανδραπόδισε κατὰ ἑκατομμύρια, μὲ μιὰ αἱμοβόρα ἀγριότητα, τοὺς διανοούμενους τῶν ἀπάνω τάξεων καὶ ἐξασκεῖ ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια περίπου, τὴν πιὸ σκληρὴ τυραννία ποὺ γίνηκε ποτέ. Ἀκόμη δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε πὼς αὐτοὶ ποὺ κυβερνοῦν σήμερα τὴ Ρωσία ἀνήκουν σ' ἕνα λαὸ ποὺ συνδυάζει σὲ πρωτοφανῆ βαθμό, τὴ ζωώδικη σκληρότητα καὶ τὴν ἀπίστευτη τέχνη τοῦ νὰ λέει ψέματα καὶ ποὺ τώρα περισσότερο παρὰ ποτέ, φαίνεται προωρισμένος νὰ ἐπιβάλλει τὴν αἱματηρὴ καταπίεσή του στὸν κόσμον ὁλόκληρο. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε πὼς οἱ διεθνιστὲς Ἑβραῖοι ποὺ ἐξασκοῦν μιὰν ἀπόλυτη κυριαρχία στὴν Ρωσία, βλέπουν τὴν Γερμανία ὄχι σὰν σύμμαχο, ἀλλὰ σὰν ἕνα κράτος προορισμένο νὰ ἔχει τὴν ἴδια τύχη. *Δὲν παίρνει κανεὶς ἕναν σύντροφο ποὺ σκοπὸ ἔχει νὰ καταστρέψει τὸν ἄλλο.* Προπάντων δὲν συμμαχεῖ κανένας μὲ κάποιον ποὺ γι' αὐτὸν καμιὰ συμφωνία δὲν εἶναι ἱερή, γιατὶ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο κυριαρχοῦν ὄχι πιὰ αὐτοὶ ποὺ ἐκπροσωποῦν τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ οἱ ψεῦτες, οἱ ἀπατεῶνες οἱ κλέφτες, οἱ λεηλάτες κι οἱ ἐρημωτές. Ὅποιος πιστεύει πὼς μπορεῖ νὰ δεθεῖ μὲ μιὰ συμφωνία μὲ τέτοια παράσιτα μοιάζει μὲ τὸ δέντρο ποὺ θὰ ἐπιχειροῦσε νὰ προσεταιριστεῖ πρὸς ὄφελός του τὸν κισσὸ ποὺ τὸ τυλίγει καὶ τὸ κατατρώγει.

2ο *Ὁ κίνδυνος ποὺ σ' αὐτὸν ὑπόκυψε κιόλας ἡ Ρωσία θ' ἀπειλεῖ πάντα τὴ Γερμανία.* Μονάχα ἕνας ἀνόητος ἀστὸς μπορεῖ νὰ πιστεύει πὼς ὁ μπολσεβικισμὸς κι ὁ κίνδυνός του ἔχει ἀποτραπεῖ. Μὲ τὸ ὑπερφίαλο μυαλό του καὶ τὴν ἐπιφανειακὴ σκέψη του δὲν ὑποπτεύεται διόλου πὼς πρόκειται γιὰ μιὰ ἐνστικτώδικη κίνηση: εἶναι ἡ πρόθεση τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ γιὰ παγκόσμια κυριαρχία, προσπάθεια τὸ ἴδιο φυσιολογικὴ μ' αὐτὴν ποὺ ἐξωθεῖ τοὺς Ἀγγλοσάξωνες ποὺ ἀκολουθοῦν μὲ τὸν τρόπο τους αὐτὸ τὸ δρόμο, καὶ καθοδηγοῦν τὸν ἀγῶνα μὲ τὰ ὅπλα τὰ καθαρὰ δικά τους. Κι οἱ Ἑβραῖοι τὸ ἴδιο, ἔχουν μιὰ μέθοδο· κι αὐτὴ ἡ μέθοδός τους εἶναι νὰ γλυστροῦν ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς καὶ νὰ ἀπογυμνώμουν τὴν ἀντιστασιακὴ τους δυνατότητα· χρησιμοποιεῖ μάλιστα τὰ γνωστά του ὅπλα: τὸ ψέμα, τὴν συκοφαν-

τία, τὴν διάβρωση καὶ τὴν ἀποσύνθεση, συνεχίζοντας τὸν ἀγῶνα ὥσπου νὰ ἐκπορθηθεῖ καὶ νὰ πνιγεῖ στὸ αἷμα ὁ ἀντίπαλος. *Πρέπει νὰ βλέπουμε τὸν ρωσικὸ μπολσεβικισμὸ σὰν ἐκπρόσωπο τῆς προσπάθειας τῶν Ἑβραίων τοῦ εἰκοστοῦ αἰώνα, νὰ κυριαρχήσουν στὸν κόσμο·* σὲ ἄλλες ἐποχὲς εἶχαν τὸ ἴδιο ἐπιχειρήσει νὰ φτάσουν στὸν σκοπό τους μὲ διαφορετικὰ μέσα ἀπ' τὰ σημερινά, ποὺ μολοντοῦτο ἐσωτερικὰ μοιάζουν μεταξύ τους. Αὐτὴ ἡ προσπάθεια εἶναι βαθειὰ συνδεδεμένη μὲ τὴν ἴδια τους τὴν ὕπαρξη. Οἱ ἄλλοι λαοὶ δὲν παραιτοῦνται ἀπ' τὸ δικαίωμα ν' ἀκολουθήσουν τὸ ἔνστικτό τους ποὺ θὰ τοὺς βοηθήσει ν' ἀναπτύξουν τὸ εἶδος καὶ τὴν δύναμή τους· ἀπωθοῦνται μόνο ἀπ' τὶς ἐξωτερικὲς περιστάσεις, ἀλλοιώτικα τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποδεικνύει, πὼς εἶναι σημάδι τοῦ μαρασμοῦ τους· κι οἱ Ἑβραῖοι τὸ ἴδιο, δὲν ἐμποδίζονται στὸ δρόμο τους πρὸς τὴν παγκόσμια δικτατορία ἀπὸ μιὰ ἐθελοντικὴ παραίτηση ἢ ἔστω ἀπώθηση τῆς προαιώνιας ἐπιθυμίας τους. Κι αὐτοὶ ἀκόμη δὲν ἀνακόπτουν τὴν πορεία τους παρὰ μόνο ἀπὸ ἐξωτερικὰ ἐμπόδια, γιατὶ τὸ ἔνστικτο τῆς κυριαρχίας πάνω στὸν κόσμο δὲν θὰ σβύσει παρὰ μὲ τὴν ἴδια τους τὴν ἐξαφάνιση. Ἀλλὰ ἡ ἀδυναμία τῶν λαῶν, ὁ γεροντικὸς μαρασμός τους, δὲν ἐπέρχεται παρὰ μόνο ἂν ἀρνηθοῦν τὴν καθαρότητα τοῦ αἵματός τους. Κι οἱ Ἑβραῖοι ξέρουν νὰ τὸ διατηροῦν αὐτὸ τὸ αἷμα καθαρό, καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλο λαό. Θ' ἀκολουθήσουν λοιπὸν τὸ δρόμο τοῦ πεπρωμένου τους, ὥσπου νὰ βρεθεῖ ἡ ἄλλη δύναμη ποὺ θὰ τοὺς ἀντιταχθεῖ, σ' ἕνα τιτάνειο ἀγῶνα καὶ θὰ ξαναστείλει στὰ τάρταρα αὐτοὺς ποὺ σήμερα ἐξορμοῦν στὸν οὐρανό

Ἡ Γερμανία εἶναι σήμερα τὸ ἄμεσα μελλοντικὸ ἀντικείμενο ἐνδιαφέροντος τοῦ μπολσεβικισμοῦ. Μᾶς χρειάζεται λοιπὸν ὁλόκληρη ἡ δύναμη μιᾶς μεγάλης ἰδέας, ὅλη ἡ βαθειὰ συνείδηση μιᾶς ἱερῆς ἀποστολῆς, γιὰ ν' ἀποδιώξουμε ἀκόμη μιὰ φορὰ αὐτὸ τὸν δράκοντα ποὺ ζητᾶ νὰ καταπνίξει τὸ λαό μας, γιὰ νὰ σταματήσουμε αὐτὴ τὴν προοδευτικὴ μίανση τοῦ αἵματός μας, γιὰ νὰ ἀπελευθερώσουμε τὶς ἐθνικὲς δυνάμεις ποὺ ἐλεύθερες πιὰ θὰ ριχτοῦν στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀσφάλεια τοῦ λαοῦ μας καὶ γιὰ νὰ καταστήσουν ἀδύνατη, ὡς τὸ πιὸ μακρυνὸ μέλλον, τὴν ἐπαναφορὰ τῶν καταστρεπτικῶν αὐτῶν καταβολῶν. Ἀλλὰ ἂν ἔχουμε κατὰ νοῦ ἕνα τέτοιο σκοπό, εἶναι τρέλλα νὰ συμμαχήσουμε μὲ μιὰ δύναμη ὑποταγμένη κιόλας στὸν θανάσιμο ἐχθρὸ τῆς φυλῆς μας. Πῶς θέλουμε ν' ἀπαλλάξουμε τὸν γερμανικὸ λαὸ ἀπ' αὐτὴ τὴν δηλητηριασμένη καταπίεση, ὅταν ἐνεργοῦμε ἔτσι; Πῶς θὰ ἐξηγήσουμε στὸ Γερμανὸ ἐργάτη ὅτι ὁ μπολσεβικισμὸς εἶναι καταραμένος κι ἐγκληματικὸς γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα ὅταν ἐμεῖς οἱ ἴδιοι συμμαχοῦμε μὲ τὶς διαβολικὲς ὀργανώσεις του καὶ τὸ χειρότερο ἀπ'

ὅλα τὶς νομιμοποιοῦμε; Μὲ ποιό δικαίωμα τότε καταδικάζουμε στὰ μάτια τῆς μάζας ἕνα ἄτομο γιὰ τὶς συμπάθειές του πρὸς ἕνα ὡρισμένο κοινωνικὸ σύστημα, ὅταν οἱ ἴδιοι οἱ ἡγέτες τοῦ κράτους δέχονται σὰν σύμμαχους τοὺς ἀγωνιστὲς αὐτοῦ τοῦ συστήματος;

Ὁ ἀγώνας ἐνάντια στὴν παγκόσμια μπολσεβικοποίηση ἀπ' τοὺς Ἑβραίους ἀπαιτεῖ μιὰ στάση ξεκάθαρη ἀπέναντι στὴ Σοβιετικὴ Ρωσία. Δὲν μποροῦμε νὰ κυνηγᾶμε τὸ Διάβολο μὲ τὸ Βεελζεβούλη.

Οἱ σημερινοὶ ρατσιστές, γεμάτοι ἐθνουσιασμὸ γιὰ μιὰ συμμαχία μὲ τὴ Ρωσία, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ ρίξουν ἕνα βλέμμα στὴ Γερμανία καὶ τότε θὰ καταλάβουν ποὺ στηρίζουν τὶς ἐλπίδες τους. Οἱ ρατσιστὲς σκέφτονταὶ λοιπὸν πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ υἱοθετηθεῖ ἢ νὰ ὠφελήσει τὸν γερμανικὸ λαὸ μιὰ ὁποιαδήποτε ἐνέργεια ποὺ ὑποκινεῖται ἀπ' τὸν διεθνῆ μαρξιστικὸ τύπο; Ἀπὸ πότε τάχα ἕνας ἱπποδαμαστὴς Ἑβραῖος μπορεῖ νὰ προσφέρει τὴν πανοπλία του σ' ἕνα ρατσιστὴ Γερμανό;

Μποροῦμε νὰ κατηγορήσουμε τὸ παλιὸ γερμανικὸ Ράιχ γιὰ τὸ βασικὸ θέμα τῆς συμμαχικῆς πολιτικῆς: γιὰ τὸ ὅτι προσφερόταν νὰ συνάψει σχέσεις μὲ ὅλους, μέσω τῆς ταλαντευόμενης διαρκῶς πολιτικῆς της, ἔχοντας τὴν ἀρρωστημένη ἀδυναμία τῆς προσπάθειας νὰ διατηρήσει μὲ κάθε μέσο τὴν παγκόσμια εἰρήνη. Γιὰ τὸ μόνο πράγμα ὅμως ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ μεμφτοῦμε εἶναι γιὰ τὸ ὅτι δὲν ἤξερε πῶς πρέπει νὰ διατηρήσει καλὲς σχέσεις μὲ τὴ Ρωσία.

Συμφωνῶ πὼς θὰ θεωροῦσα, πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο, πιὸ λογικό, ἡ Γερμανία ἀπορρίπτοντας τὴν ἀκατανόητη συμμαχικὴ πολιτική της, καθὼς καὶ τὸ θαλάσσιο ἐμπόριο καὶ τὸ στόλο της, νὰ συμμαχήσει μὲ τὴν Ἀγγλία ἐνάντια στὴν Ρωσία· θἄχε ἔτσι ἀντικαταστήσει μιὰν ἀναποφάσιστη διεθνῆ πολιτικὴ μὲ μιὰ εὐρωπαϊκὴ τέτοια, ἕτοιμη γιὰ ἐδαφικὲς κατακτήσεις στὴ γηραιὰ ἤπειρο.

Δὲν ξεχνῶ τὶς σταθερὲς καὶ ἐξώφθαλμες ἀπειλὲς τῆς παλιᾶς πανσλαυιστικῆς Ρωσίας ἐνάντια στὴ Γερμανία· δὲν ξεχνῶ τὶς συνεχεῖς ἐπιστρατεύσεις ποὺ μοναδικὸ σκοπὸ εἶχαν νὰ ἐπιταχύνουν τὸ τέλος τῆς Γερμανίας· δὲν μπορῶ νὰ ξεχάσω τὴν κατάσταση ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴν Ρωσικὴ κοινωνικὴ γνώμη, ποὺ ἀπὸ τότε πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο, ξεσποῦσε σὲ ἐκδηλώσεις μίσους κατὰ τοῦ λαοῦ μας καὶ τῆς αὐτοκρατορίας μας, δὲν μπορῶ νὰ ξεχάσω τὸν ἐθνουσιασμὸ τοῦ μεγάλου Ἑβραϊκοῦ τύπου ἀπέναντι στὴ Γαλλία καὶ τὴ στάση του ἀναφορικὰ μὲ μᾶς. Ἐκτὸς ὅμως ἀπ' αὐτό, πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο, ὑπῆρχε ἀκόμη καὶ μιὰ δεύτερη λύση: θὰ μπορούσαμε νὰ στηριχτοῦμε στὴ Ρωσία καὶ νὰ στραφοῦμε κατὰ τῆς Ἀγγλίας.

Σήμερα οἱ συνθῆκες εἶναι διαφορετικές. Ἂν πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο,

καταπνίγοντας κάθε ἄλλο συναίστημα, θὰ μπορούσαμε ν' ἀνοίξουμε τὸ δρόμο πρὸς τὴ θυσία, σήμερα αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατό. Ὁ δείκτης προχώρησε πολὺ πάνω στὸ ρολόι τῆς ἱστορίας κι ἑτοιμάζεται νὰ σημάνει ἡ ὥρα ποὺ τὸ πεπρωμένο μας θὰ κριθεῖ. Ἡ προσπάθεια γιὰ ἑνοποίηση ποὺ ἐξαπολύουν δραστήρια οἱ μεγάλες δυνάμεις τοῦ κόσμου, εἶναι γιὰ μᾶς μιὰ τελευταία προειδοποίηση γιὰ τὸ ὅτι πρέπει νὰ ἐπιστρέψουμε στὸν ἑαυτό μας, νὰ ξαναγυρίσουμε τὸ λαό μας ἀπ' τὴν σφαίρα τῶν ὀνείρων στὴν σκληρὴ πραγματικότητα καὶ νὰ τοῦ δείξουμε τὸ δρόμο πρὸς τὸ μέλλον ποὺ μόνον αὐτὸς θὰ ὁδηγήσει τὸ γέρικο Ράιχ σὲ μιὰ καινούρια ἄνθηση.

Ἄν, τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κίνημα, μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴ μεγάλη καὶ βασικὴ προσπάθεια, ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ κάθε χίμαιρα καὶ δὲν καθοδηγεῖται παρὰ μόνο ἀπ' τὴν λογική, ἡ καταστροφὴ τοῦ 1918 μπορεῖ ν' ἀποτελέσει μελλοντικὰ ἕνα τεράστιο ὄφελος γιὰ τὸ λαό μας. Αὐτὸ τὸ γκρέμισμα μπορεῖ νὰ μᾶς κάνει νὰ ὁδηγηθοῦμε σὲ μιὰ καινούρια θεώρηση τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς μας· ἀκόμη περισσότερο, ἐνισχυμένοι στὸ ἐσωτερικὸ ἀπ' τὶς νέες ἠθικὲς θεωρίες, θὰ συμβεῖ τοῦτο τὸ ἀποτελεσματικὸ γεγονός: θὰ καθιερώσουμε πιὰ ὁριστικὰ τὴν πολιτική μας. Καὶ τελικὰ θὰ κατακτήσουμε ὅλ' αὐτὰ ποὺ σήμερα κατέχει ἡ Ἀγγλία, αὐτὰ ποὺ θὰ κερδίσει αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ Ρωσία καὶ θ' ἀποκτήσουμε τελικὰ ὅτι πέτυχε ἡ Γαλλία μὲ τὶς σταθερὲς ἀποφάσεις της καὶ μὲ τὸ νὰ ξέρει τί θέλει: *μιὰ πολιτικὴ διαθήκη.*

Ἡ πολιτικὴ διαθήκη τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους γιὰ τὴ στάση του ἀπέναντι στὸ ἐξωτερικὸ πρέπει ἀπαρέγκλητα νἄναι ἡ ἀκόλουθη:

«Μὴ ἐπιτρέψετε ποτὲ νὰ σχηματιστοῦν στὴν Εὐρώπη δυὸ μεγάλες ἠπειρωτικὲς δυνάμεις. Σὲ κάθε προσπάθεια νὰ ὀργανωθεῖ στὰ γερμανικὰ σύνορα μιὰ δεύτερη στρατιωτικὴ δύναμη — δὲν ἔχει σημασία ποιὸ θἄναι τὸ κράτος αὐτὸ ποὺ θὰ σταθεῖ ἱκανὸ ν' ἀποκτήσει μιὰ τέτοια δύναμη — πρέπει νὰ τὴν βλέπετε σὰν ἐπίθεση ἐνάντια στὴ Γερμανία. Νὰ θεωρεῖτε πὼς ὄχι μόνο εἶναι δικαίωμά σας ἀλλὰ καὶ καθῆκον σας νὰ ἐμποδίσετε μὲ ὅλα τὰ μέσα καὶ στὴν ἀνάγκη μὲ τὰ ὅπλα, τὴν δημιουργία ἑνὸς τέτοιου κράτους. Ἂν ὑπάρχει κιόλας, τσακίστε το. Φροντῖστε ὥστε ἡ πηγὴ δύναμης τῆς χώρας μας νὰ μὴ σπαταλιέται στὶς ἀποικίες, ἀλλὰ στὴν Εὐρώπη, στὸ πάτριο ἔδαφος. Μὴ ἐμπιστεύεστε ποτὲ ἕνα Ράιχ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσει γιὰ τοὺς ἀπογόνους του ἕνα κομμάτι γῆς. Μὴ ξεχνᾶτε ποτὲ πὼς τὸ πιὸ ἱερὸ δικαίωμα εἶναι τὸ δικαίωμα τῆς γῆς ποὺ θὲς ὁ ἴδιος νὰ τὴν καλλιεργήσεις καὶ πὼς ἡ πιὸ ἱερὴ θυσία εἶναι τοῦ αἵματος ποὺ θὰ χυθεῖ γι' αὐτὸ τὸ σκοπό.

Δὲν θάθελα νὰ τελειώσω μὲ θεωρίες, χωρὶς νὰ ὑποδείξω ἀκόμη μιὰ φορὰ τὴν μοναδικὴ δυνατότητα γιὰ συμμαχία ποὺ αὐτὴ τὴ στιγμὴ ὑπάρχει γιὰ μᾶς σ' ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπη. Στὸ προηγούμενο κεφάλαιο ὅταν μιλοῦσα γιὰ τὶς γερμανικὲς συμμαχίες, ξεχώρισα τὴν 'Αγγλία καὶ τὴν 'Ιταλία σὰν τὰ δυὸ μόνο κράτη ποὺ θἄχαμε κάθε συμφέρον νὰ τὰ πλησιάσουμε στενὰ ἀκόμα κι ἂν χρειαζόταν νὰ καταβάλουμε μεγάλες προσπάθειες. Θέλω τώρα ἐδῶ νὰ ὑπογραμμίσω περισσότερο τὴν *στρατιωτικὴ* σημασία μιᾶς τέτοιας συμμαχίας.

Τὸ ἀποτέλεσμά της, μὲ βάση τὴν στρατιωτικὴ ἄποψη, στὸ σύνολό της καὶ στὶς λεπτομέρειες, θὰ εἶχε ἀντίθετες συνέπειες ἀπ' αὐτὲς ποὺ προσφέρει μιὰ συμμαχία μὲ τὴ Ρωσία. *Βασικὰ ὑπάρχει τὸ σημαντικὸ γεγονὸς πὼς μιὰ ἐπαφὴ μὲ τὴν 'Αγγλία καὶ τὴν 'Ιταλία δὲν ὁδηγεῖ μοιραῖα σὲ κίνδυνο πολέμου.* 'Η μοναδικὴ δύναμη ποὺ θἄπαιρνε θέση ἐνάντια στὴν συμμαχία, ἡ Γαλλία θέλω νὰ πῶ, δὲν θὰ ἦταν στὴν περίπτωση αὐτή, στὴν κατάλληλη στιγμὴ γιὰ νὰ τὸ κάμει. *'Η συμμαχία θἄδινε ἀντίθετα στὴ Γερμανία τὴ δυνατότητα νὰ προετοιμαστεῖ μὲ τὴν ἡσυχία της, μέσα στὰ πλαίσια αὐτοῦ τοῦ συνεταιρισμοῦ, προκειμένου νὰ κανονίσει κάποτε τοὺς λογαριασμούς της μὲ τὴ Γαλλία.*

Γιατί, τὸ σοβαρώτερο σὲ μιὰ παρόμοια περίπτωση εἶναι πὼς ὄχι μόνο ἡ Γερμανία δὲν θὰ ἐκτεθεῖ ξαφνικὰ χάρη στὴ σύναψη τῆς συμμαχίας αὐτῆς σὲ μιὰ ἐχθρικὴ συνωμοσία, ἀλλὰ ἀκόμη θὰ διαλύσει αὐτὴ τὴν ἴδια τὴν ἕνωση τῶν ἐχθρῶν μας, αὐτὴ τὴν «'Αντάντ» ποὺ τόσο καταστρεπτικὴ στάθηκε γιὰ μᾶς· *ἔτσι ὁ θανάσιμος ἐχθρὸς τῆς χώρας μας ἡ Γαλλία, θὰ βρεθεῖ ἀπομονωμένη.* Κι ἂν ἀκόμη στὴν ἀρχὴ ὅλες αὐτὲς οἱ ἐνέργειες δὲν θἄδιναν στὴν Γερμανία παρὰ μόνο μιὰν ἠθικὴ ἐπιτυχία, αὐτὸ θ' ἀρκοῦσε γιὰ νὰ βροῦμε τὴν ὑποστασιακή μας ἐλευθερία ποὺ σήμερα, τέλεια ἀγνοοῦμε. *Γιατὶ τότε πιὰ τὴν πρωτοβουλία θ' ἀναλάβει ἡ καινούρια 'Αγγλο-γερμανο-ιταλικὴ συμμαχία κι ὄχι ἡ Γαλλία.*

Κι ἡ μεγαλύτερη συνέπεια αὐτῆς τῆς συμμαχίας θὰ εἶναι τὸ ὅτι ἡ Γερμανία θ' ἀπολυτρωθεῖ μὲ μιᾶς ἀπὸ τὴν δυσμενῆ στρατηγική της κατάσταση. 'Απ' τὴ μιὰ μεριὰ ἡ ἀσφάλεια τῶν πλευρῶν μας κι ἀπ' τὴν ἄλλη ἡ τέλεια ἐξασφάλιση διατροφῆς καὶ πρώτων ὑλῶν: αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ ὠφελιμιστικὴ συνέπεια τῆς καινούριας συσπείρωσης τῶν δυνάμεων.

'Αλλὰ πιὸ ἐνδιαφέρον ἀκόμη ἴσως εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὴ ἡ καινούρια ἕνωση θὰ συμπεριλάβαινε κράτη αὐτάρκη στὸν τεχνικὸ τομέα. Γιὰ πρώτη φορὰ οἱ σύμμαχοι τῆς Γερμανίας δὲν θὰ ἦταν ζωντανὲς βδέλλες πάνω στὴν ἴδια μας τὴν οἰκονομία· τὸ ἀντίθετο, θὰ μποροῦσαν νὰ προσφέρουν τὸ μερίδιό τους γιὰ νὰ πλουτίσουν καὶ νὰ συμπληρώσουν τὶς τεχνικὲς μονάδες, πρόθυμοι μάλιστα νὰ τὸ κάμουν.

Ἂς μὴ ξεχνᾶμε πὼς τόσο στὴ μιὰ ὅσο καὶ στὴν ἄλλη περίπτωση οἱ σύμμαχοι αὐτοὶ δὲν εἶχαν καμιὰ σχέση μὲ τὴν Τουρκία ἢ τὴν σημερινὴ Ρωσία. *Ἡ πιὸ μεγάλη παγκόσμια δύναμη, μαζὶ μὲ μιὰ ἀνθοῦσα ἐθνικιστικὴ κυβέρνηση πρόσφεραν καινούρια ἐχέγγυα γιὰ ἕναν εὐρωπαϊκὸ πόλεμο, πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὰ νεκρὰ - γερασμένα κράτη ποὺ εἶχε γιὰ συμμάχους ἡ Γερμανία στὸ τελευταῖο πόλεμο.*

Βέβαια — τὸ ἐτόνισα αὐτὸ καὶ στὸ προηγούμενο κεφάλαιο — σοβαρὲς δυσκολίες θὰ προκύψουν γιὰ τὴ σύναψη μιᾶς τέτοιας συμφωνίας. Ἀλλὰ μήπως ἡ ἵδρυση τῆς «Ἀντὰντ» ἦταν ἔργο λιγώτερο δύσκολο; *Αὐτὸ ποὺ μπόρεσε νὰ κάνει ὁ βασιλῆας Ἐδουάρδος 7ος — καὶ σχεδὸν κατὰ ἕνα μέρος θυσιάζοντας τὰ προσωπικά του συμφέροντα — πρέπει ἐμεῖς νὰ τὸ πετύχουμε, ἂν ἡ πεποίθηση τῆς ἀναγκαιότητας μιᾶς τέτοιας προσπάθειας μᾶς ἐμπνέει σὲ σημεῖο ποὺ νὰ καθορίζει τὶς ἐνέργειές μας καὶ νὰ θριαμβεύσουμε πρὸς μοναδικὸ ὄφελός μας.* Κι αὐτὸ θὰ καταστεῖ δυνατὸ ἀπ' τὴ στιγμὴ πού, ἔχοντας βάλει μυαλὸ ἀπ' τὴν ἀθλιότητά μας, ἀντὶ μιᾶς πολιτικῆς δίχως κανένα ἔρεισμα, τοῦ περασμένου αἰῶνα, ἀκολουθήσουμε συνειδητὰ τὸ μοναδικὸ ἀντικείμενο ποὺ σ' αὐτὸ μποροῦμε νὰ προσδεθοῦμε. *Τὸ μέλλον τῆς ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς δὲν βρίσκεται σ' ἕναν προσανατολισμὸ στὴ Δύση ἢ στὴν Ἀνατολή,* ἀλλὰ *σὲ μιὰ πολιτικὴ δυτικοῦ τύπου ποὺ θ' ἀποβλέπει στὴν κατάκτηση τῆς γῆς ποὺ ἔχει ἀνάγκη ὁ γερμανικὸς λαός. Ἀλλὰ καθὼς μᾶς χρειάζεται δύναμη κι ὁ θανάσιμος ἐχθρὸς τοῦ λαοῦ μας ἡ Γαλλία μᾶς καταπνίγει δίχως οἶκτο, καὶ μᾶς δηλητηριάζει, πρέπει νὰ παραδεχτοῦμε ὅτι θὰ κάνουμε κάθε θυσία γιὰ νὰ ἐκμηδενίσουμε τὶς προσπάθειες τῆς Γαλλίας νὰ γίνει παγκόσμια ἡγεμονία. Κάθε δύναμη εἶναι σήμερα φυσικὸς σύμμαχός μας, ὅπως καὶ καθένας ποὺ θεωρεῖ καθὼς ἐμεῖς σὰν ἀνυπόφορο τὸ βάρος τῆς κυριαρχίας τῆς Γαλλίας στὴν Εὐρώπη. Καμιὰ παραχώρηση ἀπέναντι σὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς δυνάμεις δὲν πρέπει νὰ μᾶς φανεῖ πολὺ βαρειά, καμιὰ ὑποχώρηση δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς εἶναι ἀδύνατη, ἂν τελικὰ πετύχουμε τὴν δυνατότητα νὰ χτυπήσουμε τὸν ἐχθρὸ ποὺ μᾶς μισεῖ τόσο ὀργισμένα.* Κι ἔτσι μποροῦμε ν' ἀφήσουμε τὸν χρόνο νὰ γιατρέψει ἥσυχα τὰ ἐλαφρὰ τραύματά μας, ἐνῶ τὰ σοβαρὰ θὰ ἀπομονωθοῦν καὶ θὰ κλείσουν.

Φυσικά, σήμερα εἴμαστε ἐκτεθειμένοι στὸ ἐσωτερικό, στὰ λυσσασμένα γαυγίσματα τῶν ἐχθρῶν τοῦ λαοῦ μας. Ἀλλὰ ἐμεῖς, οἱ ἄλλοι ἐθνικοσοσιαλιστὲς δὲν πρόκειται νὰ ξεγελαστοῦμε! Δὲν θὰ σταματήσουμε νὰ δηλώνουμε αὐτὸ ποὺ κατὰ τὴν πιὸ ἰσχυρή μας πεποίθηση, εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκαῖο. Πρέπει σήμερα ν' ἀντιταχτοῦμε στὴν τρέχουσα κοινὴ γνώμη, παραπλανημένη ἀπ' τὴν ἑβραϊκὴ κακεντρέχεια ποὺ ἐξυπηρετεῖ τὸ χιμαιρικὸ πνεῦμα τῶν συμπατριωτῶν μας· τὰ κύματα θὰ ξεσπάσουν πολλὲς φορὲς μὲ ὁρμὴ καὶ μανία πάνω μας, ἀλλὰ

ξεχωρίζει πάντα αὐτός, βγαίνει στὴν ἐπιφάνεια μόνο ἐκεῖνος ποὺ ἀφήνεται νὰ παρασυρθεῖ κι ὄχι ὁ ἄλλος ποὺ πηγαίνει ἐνάντια στὸ ρεῦμα. Σήμερα εἴμαστε μόνο μιὰ χοῦφτα, αὔριο, σὲ μερικὰ χρόνια, ἡ μοῖρα θὰ φτιάξει ἀπὸ μᾶς τὸν κυματοθραύστη ὅπου πάνω του θὰ τσακιστεῖ τὸ ἀγριεμένο κῦμα γιὰ νὰ κυλήσει πίσω πάλι, ἀδύναμο.

Πρέπει λοιπὸν νὰ δείξουμε καὶ νὰ πείσουμε τὸν κόσμο ὁλόκληρο πὼς τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸ κόμμα ἀγωνίζεται πάνω σὲ σκοποὺς προκαθωρισμένους. *Πρέπει νὰ φέρουμε πρὸς τὰ μᾶς ἐκεῖνο τὸ διακριτικὸ σῆμα τῶν πράξεων ποὺ περιμένει ὁ Θεὸς νὰ πραγματοποιήσουμε.*

Ξέρουμε πιὰ τὴν ἀναμφισβήτητη ἀναγκαιότητα ποὺ καθορίζει τὴν ἐξωτερική μας πολιτική· κι ἀπ' αὐτὴ τὴ γνώση πρέπει ν' ἀντλήσουμε τὴν ἱκανότητα ἀντίστασης ποὺ τόσες φορὲς θὰ χρειαστοῦμε, ὅταν, κάτω ἀπ' τὰ πυροτεχνήματα τῶν λυσσασμένων ἀντιπάλων μας, ἡ ἀγωνία κι ὁ φόβος θὰ πιάσει μερικοὺς ἀπὸ μᾶς κι ὅταν μιὰ ἀνόητη κι ἐπιπόλαια φωνὴ θελήσει νὰ μᾶς παραπλανήσει, ὥστε νὰ στραφοῦμε ἐνάντιά της καὶ νὰ μὴ ὑποχωρήσουμε σὲ κανένα τομέα, φτάνοντας στὸ σημεῖο νὰ οὐρλιάζουμε κι ἐμεῖς σὰν λῦκοι.

ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΟΣΟ ΚΙ ΑΝ ἡ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΦΡΟΝΙΜΑΔΑ ΕΙΝΑΙ ΙΚΑΝΗ ΝΑ ΠΡΟβλέψει τὸ μέλλον, ἡ πολιτικὴ ποὺ ἐφαρμόστηκε μετὰ τὴ συνθηκολόγηση, τὸ Νοέμβρη τοῦ 1918, ἔμελλε νὰ μᾶς ὁδηγήσει σὲ μιὰ σιγανὴ ἀλλὰ ὁλοκληρωτικὴ ὑποδούλωση. Ἡ ἱστορία ἔχει ἀποδείξει πὼς οἱ λαοὶ ποὺ κατάθεσαν τὰ ὅπλα, χωρὶς νὰ ἐξαναγκαστοῦν ἀπόλυτα, προτιμοῦν κατόπι νὰ δεχτοῦν τὶς χειρότερες ταπεινώσεις καὶ νὰ κάνουν τὶς πιὸ ταπεινὲς ὑποχωρήσεις παρὰ νὰ προσπαθήσουν ν' ἀλλάξουν τὴν τύχη τους μὲ μιὰ νέα προσφυγὴ στὴ βία.

Αὐτὴ ἡ προτίμηση εἶναι τέλεια ἀνθρώπινη. Ἀπ' ὅσα ξέρουμε, ἕνας συνετὸς νικητὴς δὲν θὰ θελήσει νὰ ἐπιβάλλει τὶς ἀξιώσεις του στὸ ἡττημένο παρὰ μόνο μὲ διαδοχικὲς διαταγές. Καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προεξοφλεῖ, μ' ἕνα λαὸ ποὺ ἔχει χάσει πιὰ τὴ δύναμη τοῦ χαρακτήρα του — ὅπως συνήθως συμβαίνει μ' αὐτὸν ποὺ ὑποτάσσεται ἀπὸ θέλησή του — πὼς ὁ ἡττημένος δὲν θὰ βρεῖ σὲ καμιὰ ἀπ' τὶς καταπιεστικές του πράξεις μιὰ ἐπαρκῆ δικαιολογία γιὰ νὰ ξαναπάρει τὰ ὅπλα. Ὅσο πιὸ πολλὲς εἶναι αὐτὲς οἱ καταπιεστικὲς ἐνέργειες, ποὺ ἔτσι παθητικὰ γίνηκαν ἀποδεκτές, τόσο λιγώτερο ἡ ἀντίσταση φαίνεται δικαιολογημένη στὰ μάτια τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἀφοῦ ὁ ἡττημένος λαὸς καταλήγει νὰ ἐπαναστατήσει ἐνάντια στὴν τελευταία πρᾶξη βίας μιᾶς ὁλόκληρης σειρᾶς τέτοιων ἐνεργειῶν ποὺ τὶς ὑπόφερε ὑπομονετικὰ καὶ σιωπηλὰ ὅσο βαρειὲς κι ἂν ἦταν

Ἡ καταστροφὴ τῆς Καρχηδόνας εἶναι ἕνα τρομερὸ παράδειγμα αὐτῆς τῆς ἀργῆς ἀγωνίας μιανοῦ λαοῦ ποὺ ἐξαφανίστηκε ἀπὸ δικό του καὶ μόνο λάθος.

Ὁ Κλαούζεβιτς στὸ «τρεῖς πράξεις πίστεως» ἔχει τοποθετήσει αὐτὴ τὴν Θεωρία μὲ ἀσύγκριτο τρόπο καὶ τῆς ἔδωσε τὴν ὁριστική της μορφή, γράφοντας «ὅτι ἡ κηλίδωση ποὺ γίνεται στὴν τιμὴ ἑνὸς λαοῦ μετὰ ἀπὸ μιὰ δειλὴ ὑποταγὴ δὲν μπορεῖ νὰ σβυστεῖ ποτέ. Κι αὐτὴ ἡ σταγόνα τοῦ δηλητήριου μπαίνει στὸ αἷμα τοῦ λαοῦ καὶ διο-

χετεύεται στούς ἀπόγονους ὥσπου νὰ παραλύσει καὶ νὰ φθείρει ὁλοκληρωτικὰ τὶς ἐπερχόμενες γενεές», ἐνῶ ἀντίθετα, «ἀκόμη κι ἡ στέρηση τῆς ἐλευτερίας μετὰ ἀπὸ μιὰ αἱματοβαμμένη καὶ δοξασμένη μάχη ἐξασφαλίζει τὴν νεκρανάσταση τοῦ λαοῦ πού σκλαβώθηκε καὶ μεταλλάζει σὲ ζωντανὸ πυρήνα ποὺ ἀπ' αὐτὸν μιὰ μέρα θὰ φυτρώσει τὸ καινούριο δέντρο μὲ τὶς γερὲς καὶ βαθειὲς ρίζες».

Φυσικὰ ἕνα ἔθνος ποὺ ἔχασε κάθε αἴστημα τιμῆς καὶ κάθε δύναμη χαρακτῆρα δὲν θὰ ἐνδιαφερθεῖ διόλου γιαυτὴ τὴ θεωρία. Ὅποιος ὅμως τὴν βάλει στὴν ψυχή του, ποτὲ δὲν θὰ πέσει τόσο χαμηλὰ· ἀλλὰ ὅταν τὴν ξεχάσει ἢ δὲν θελήσει πιὰ νὰ τὴν σκεφτεῖ τότε θὰ χάσει ὅλη του τὴ δύναμη κι ὅλο του τὸ θάρρος. Ἀκόμη, δὲν ὑπάρχει πιὰ καιρὸς νὰ περιμένουμε πὼς οἱ ὑπεύθυνοι αὐτῆς τῆς μικρόψυχης ὑποταγῆς, θὰ ξαναβροῦν ξαφνικὰ τὸν ἑαυτό τους κα: ὀδηγημένοι ἀπὸ τὴν λογικὴ καὶ τὴν ὡς τώρα ἀνθρώπινη ἐμπειρία, θὰ καθορίσουν τὴν στάση τους ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα. Ἀντίθετα, αὐτοὶ θὰ πετάξουν μακρυὰ μιὰ τέτοια θεωρία καὶ τότε ὁ λαὸς θὰ καταλήξει νὰ συνηθίσει στὴν ἁλυσίδα τῆς σκλαβιᾶς του, ἂν τὰ καλύτερα στοιχεῖα τῆς μᾶζας δὲν πάρουν τὴν ἐξουσία ἀπ' τὰ χέρια μιᾶς Κυβέρνησης ἄτιμης καὶ προδοτικῆς. Στὴν πρώτη περίπτωση οἱ κυβερνῶντες δὲν ἔχουν συνηθίσει νὰ καταλαβαίνουν πόσο κακό εἶν' αὐτό, γιατὶ οἱ νικητὲς εἶναι συχνᾶ τόσο πονηροὶ ὥστε νὰ μὴ τοὺς ἀναθέτουν τὴν ἐπίβλεψη τῶν σκλάβων· κι αὐτὰ τὰ πλάσματα μὲ δίχως χαρακτῆρα ἐξασκοῦν τὸ πιότερο καιρὸ τὴν ἐξουσία τους σὲ βάρος τοῦ ἴδιου τοῦ λαοῦ τους μὲ μιὰ σκληρότητα πιὸ ἀλύπητη ἀπ' αὐτὸν ποὺ θἄδειχνε τὸ ὁποιοδήποτε ξένο κτῆνος ποὺ θὰ τοποθετοῦσε ὁ ἴδιος ὁ ἐχθρὸς στὴν νικημένη χώρα.

Ἡ πορεία ποὺ ἀκολούθησαν τὰ γεγονότα μετὰ τὸ 1918 ἀποδείχνει πὼς ἡ ἐλπίδα νὰ κατακτηθεῖ, μὲ μιὰ ἐθελοντικὴ ὑποταγή, ἡ εὔνοια τῶν νικητῶν, στάθηκε γιὰ τὴν Γερμανία καταστρεπτικὴ κι εἶχε μιὰ μοιραῖα ἐπίδραση πάνω στὰ πολιτικὰ κριτήρια καὶ στὴν στάση ποὺ κράτησαν οἱ μᾶζες. Ἐπιμένω στὴν σημασία τῆς ἔκφρασις: *οἱ μᾶζες*, γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ πειστῶ πὼς ὅλη ἡ συμπεριφορὰ *τῶν ἡγετῶν* τοῦ λαοῦ μας συμφωνεῖ στὸ ἴδιο μοιραῖο λάθος. Καθὼς ἀπ' τὸ τέλος τοῦ πολέμου τὸν διακανονισμὸ τῶν ὑποθέσεών μας εἶχαν ἀναλάβει οἱ Ἑβραῖοι, μὲ ξεδιάντροπο μάλιστα τρόπο, Φτάνουμε σήμερα στὸ σημεῖο νὰ μὴ μποροῦμε ν' ἀποδώσουμε τὴν δυστυχία μας σὲ ἔλλειψη ἐξυπνάδας ἀπὸ μέρους μας· πρέπει ἀντίθετα, ἁπλῶς νὰ διαπιστώσουμε τὴν πορεία πρὸς τὴν καταστροφὴ ποὺ ἀκολουθεῖ ὁ λαός μας. Ἔτσι, θεωρουμένη ἀπ' αὐτὴ τὴν σκοπιὰ ἡ ἐξωτερικὴ μας πολιτικὴ δὲν εἶναι τόσο ἀκαταλόγιστη ὅσο φαίνεται· ὑπαγορεύεται ἀπὸ μιὰ ἐπιτήδεια

λογική, ἀπὸ μιὰ ψυχρὴ ὑπολογιστικότητα, ποὺ ἔχει τεθεῖ στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἑβραϊκοῦ σχεδίου γιὰ τὴν κατάκτηση τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀγώνα ποὺ χρειάζεται γιὰ τὴν πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ ἰδανικοῦ.

Καταλαβαίνουμε λοιπὸν γιατὶ ἐνῶ, ἀπ' τὸ 1906 ὡς τὸ 1913, ἑφτὰ χρόνια στάθηκαν γιὰ νὰ ἀνασυγκροτηθεῖ ἡ ἰσοπεδομένη Πρωσσία καὶ νὰ ξαναβρεῖ τὴν ζωτικὴ δύναμη ποὺ τῆς χρειάζονταν γιὰ τὸν ἀγῶνας της. Τὸ ἴδιο χρονικὸ διάστημα πέρασε στὶς μέρες μας δίχως ὄχι μόνο τὸ παραμικρὸ ὄφελος, ἀλλὰ καὶ ἀδυνάτισε τὸ κράτος μας.

Ἡ συνθήκη τοῦ Λοκάρνο ὑπογράφηκε, ἑφτὰ χρόνια μετὰ ἀπ' τὸ Νοέμβρη τοῦ 1918.

Στὴν ἀρχὴ αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου ἐξήγησα τί ἔγινε· ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ ὑπόγραψαν αὐτὴ τὴ ντροπιασμένη συνθήκη, δὲν μποροῦσαν νὰ βροῦν τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐνεργητικότητα γιὰ νὰ ὀρθώσουν ξαφνικὰ μιὰν ἀντίσταση στὰ μέτρα ποὺ ὁ ἀντίπαλός μας πῆρε κατόπι γιὰ νὰ τονίσει τὴν ὑποχωρητικότητά μας. Ἦταν βλέπετε πολὺ ἔξυπνος γιὰ νὰ ἐνεργήσει μιὰ καὶ καλή. Περιόρισε τὶς ἐνέργειές του ἔτσι ὥστε νὰ εἶναι πάντα κατὰ τὴ γνώμη του — καὶ κατὰ τὴ γνώμη τῆς γερμανικῆς κυβέρνησης — ἀρκετὰ καὶ τόσο δυσβάστακτες ὅσο χρειαζόταν γιὰ νὰ μὴ φοβᾶται τὸ ἐπαναστατικὸ ξέσπασμα τοῦ λαϊκοῦ αἰστήματος. Ὅσο περισσότερο συμφωνούσαμε μ' αὐτὲς τὶς αὐθαίρετες ἀποφάσεις ποὺ ζητοῦσαν νὰ μᾶς καταπνίγουν, τόσο λιγώτερο φαινόμασταν ἱκανοὶ νὰ ἐπιχειρήσουμε ξαφνικὰ καὶ ἀπρόοπτα, μπροστὰ σὲ κάποια *καινούρια* παρανομία, σὲ μιὰ νέα ταπείνωση, αὐτὸ ποὺ δὲν χρειαζόταν καμιὰν ἀπόφαση: δηλαδὴ ν' ἀντιταχτοῦμε. Αὐτὴ ἦταν ἀκριβῶς ἡ «σταλαγματιὰ τοῦ δηλητηρίου», ποὺ λέει ὁ Κλαούζεβιτς: ἡ ἔλλειψη χαρακτῆρα ὅταν θὰ ἐκδηλωθεῖ μιὰ φορά, θὰ ξανακάνει τὴν ἐμφάνισή της μοιραῖα, μεγαλύτερη καὶ θὰ βαρύνει σιγὰ - σιγά, σὰν μιὰ κληρονομικὴ ἀρρώστεια πάνω σ' ὅλες τὶς ἄλλες ἀποφάσεις μας. Εἶναι ἕνα μολυβένιο βάρος ποὺ ἕνας λαὸς δύσκολα μπορεῖ νὰ τὸ τινάξει ἀπ' τοὺς ὤμους του καὶ ποὺ τελικὰ τὸν ὁδηγεῖ στὸν ξεπεσμὸ καὶ στὴν κοινωνικὴ ὑποστάθμη τοῦ σκλάβου.

Ἔτσι νόθευαν τὴ Γερμανία αὐτὰ τὰ νομοθετικὰ διατάγματα ποὺ τελικὰ μᾶς ἀφόπλιζαν καὶ μᾶς ὑποδούλωναν, ποὺ μᾶς ἀπογύμνωναν πολιτικὰ ἀπὸ κάθε ἄμυνα καὶ μᾶς τίναζαν οἰκονομικὰ στὸν ἀέρα, ὥσπου νὰ φτάσουμε στὸ σημεῖο νὰ θεωροῦμε σὰν εὐτύχημα τὸ σχέδιο Dawes καὶ τὴν συνθήκη τοῦ Λοκάρνο σὰν ἐπιτυχία. Κι ὅμως μποροῦμε νὰ ποῦμε, εἶν' ἀλήθεια, ὅτι, ἀπὸ μιὰν ἄποψη, μέσα ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς δύσκολες καταστάσεις βγῆκε κάποιο καλό: μποροῦσαν νὰ παραπλανοῦν τὰ ἄτομα, ἀλλὰ ὄχι καὶ νὰ δωροδοκήσουν τὸ Θεό. Μᾶς ἀρνήθηκε Ἐκεῖνος τὶς χάρες του: ἡ θλίψη κι ἡ ἐξαθλίωση δὲν ἐπα-

ψαν νὰ καταπιέζουν τὸ λαό μας κι ἡ κακομοιριὰ ἦταν πάντα ὁ μοναδικὸς καὶ πιστός του σύντροφος. Ἡ μοῖρα δὲν ἔκανε οὔτε κι ἀπὸ σύμπτωση καμιὰ ἐξαίρεση γιὰ τὸ χατῆρι μας· δὲν μᾶς ἔδωσε παρὰ αὐτὸ ποὺ ἀξίζαμε. Δὲν ξέραμε τί ἄξιζε ἡ τιμὴ καὶ μᾶς ἔμαθαν νὰ ἐκτιμοῦμε τὴν ἀξία τῆς ἐλευτερίας νὰ κερδίζουμε τὸ ψωμί μας. Οἱ ἄνθρωποι τώρα πιὰ ξέρουν νὰ διεκδικοῦνε τὸ ψωμί τους. Θἄρθει σίγουρα μιὰ μέρα ποὺ θὰ παρακαλέσουν τὸ Θεὸ νὰ τοὺς δώσει πάλι τὴν ἐλευτερία τους.

Ὅσο τρομερὸ καὶ καταφάνερο κι ἂν ἦταν τὸ γκρέμισμα τῆς πατρίδας μας στὰ χρόνια ποὺ ἀκολούθησαν τὸ 1918, δὲν ἔγινε ἀποφασιστικὰ καὶ μὲ βία, ἔτσι ποὺ ἀπ' τὴν ἴδια ἐποχή, ὁ καθένας νὰ μπορεῖ νὰ προβλέψει αὐτὸ ποὺ θὰ γινόταν ἀργότερα. Ἡ κυβέρνηση ποὺ τυραννοῦσε τὸ λαό μας ἦταν τόσο προκατειλημμένη ὅσο καὶ ἀπαράβατα ἀνίκανη· κι ἦταν προπάντων τέτοια ὅταν ἤθελε ν' ἀπαλλαγεῖ ἀπ' τοὺς συνεργάτες της ποὺ οἱ συμβουλές τους τῆς ἦταν κουραστικές. Μποροῦσε μάλιστα τότε νὰ συμβεῖ, (πράγμα ποὺ καὶ σήμερα ἄλλωστε γίνεται) τὰ πιὸ χοντροκομμένα μυαλὰ τοῦ κοινοβούλιου, ἀγροῖκοι παπουτσῆδες καὶ σαμαράδες – ἂν καὶ τὸ ἐπάγγελμα δὲν ἔχει καμιὰ σημασία ἐδῶ – νὰ φτάνουν ξαφνικὰ στὶς πρῶτες σειρὲς τῆς κρατικῆς ἱεραρχίας κι ἀπ' τὸ ὕψος τῶν ὑπουργικῶν τους θώκων νὰ δίνουν μαθήματα στοὺς ταπεινοὺς θνητούς. Τὸ μόνο ποὺ ἐνδιέφερε τότε κι ἐνδιαφέρει ἀκόμη καὶ σήμερα, εἶναι τὸ ἂν αὐτοὶ οἱ «κρατικοὶ ἡγέτες» ἔχουν τουλάχιστο γιὰ ἕξη μῆνες δώσει δείγματα τοῦ ταλέντου τους, σὰν τσαρλατάνοι καὶ λαοπλάνοι. Ἂν γινόταν αὐτό, δὲν εἶχαν πιὰ σημασία οὔτε οἱ σαρκασμοί, οὔτε οἱ βρισιὲς τοῦ κόσμου ὁλόκληρου, οὔτε κι οἱ μαρτυρίες κι οἱ ἀποδείξεις πὼς δὲν ξέρουν τὴ δουλειά τους ἢ πὼς εἶναι ὁλότελα ἀνίκανοι. Ὄχι, ὅλ' αὐτὰ δὲν εἶχαν καμιὰ σημασία, τὸ ἀντίθετο μάλιστα: ὅσο λιγώτερα οὐσιαστικὰ ἀποτελέσματα εἶχε ἡ πολιτικὴ ποὺ ἐξασκοῦσαν αὐτοὶ οἱ τύποι, τόσο πιὸ ἄγρια καταδιώκονταν ἐκεῖνοι ποὺ περίμεναν ἀπ' αὐτοὺς κάτι καὶ ποὺ εἶχαν τὴν τόλμη νὰ ποῦν ὅτι ὣς τώρα δὲν εἶδαν παρὰ ἀποτυχίες, ἢ νὰ προβλέψουν ὅτι τὸ μέλλον ἦταν σκοτεινό. Κι ἂν τύχει ν' ἀποκαλυφτεῖ πιὰ κανένας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀξιότιμους κοινοβουλευτικούς, ἂν δηλαδὴ αὐτὸς ὁ καλλιτέχνης τῆς πολιτικῆς δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ κρύψει τὴν ἀποτυχία του καὶ τ' ἀποτελέσματά της, τότε βρίσκει χίλιες δικαιολογίες δίχως νὰ παραδέχεται μὲ κανέναν τρόπο πὼς αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶναι ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ.

***

Ὅλος ὁ κόσμος θἄπρεπε νὰ καταλάβει τουλάχιστον τὸ χειμῶνα τοῦ 1922-23, πὼς ἡ Γαλλία ἀκολουθοῦσε, μὲ μιὰν ἀπαράβατη λογι-

κή, ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν σύναψη τῆς εἰρήνης, τὸν ἴδιο ἀντικειμενικὸ σκοπὸ ποὺ εἶχε πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο. Γιατὶ κανεὶς ποτὲ δὲν θὰ πιστέψει πὼς ἡ Γαλλία, μὲ τὸν ἀγῶνα τὸν πιὸ ἀποφασιστικὸ τῆς ἱστορίας της, ἔπαιξε μὲ τὸ αἷμα τοῦ λαοῦ της ποὺ δὲν ἦταν καὶ τόσο ἄφθονο τεσσερισήμιση χρόνια, γιὰ νὰ δεχτεῖ τελικὰ μονάχα τὸν διαχωρισμὸ τῆς 'Αλσατίας καὶ Λωρραίνης, σὰν ἀντιστάθμισμα τῶν δεινῶν ποὺ ὑπόφερε. Ἡ 'Αλσατία κι ἡ Λωρραίνη δὲν θ' ἀρκοῦσαν γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἐνεργητικότητα ποὺ ἔδειξε ἡ Γαλλία κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ πολέμου, ἂν δὲν εἶχε καταστρώσει προηγουμένως τὸ τεράστιο πρόγραμμα τῆς ἐξωτερικῆς γαλλικῆς πολιτικῆς: Νὰ διαμελίσει δηλαδὴ τὴν Γερμανία καὶ νὰ τὴν καταντήσει μιὰ καινούρια Μακεδονία μὲ μικρὰ κράτη. Μόνο γιὰ νὰ πετύχει αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἡ σωβινιστικὴ Γαλλία πολέμησε κάνοντας, εἶν' ἀλήθεια, τὸ λαό της μισθοφόρο στὴν ὑπηρεσία τοῦ διεθνοῦς 'Ιουδαϊσμοῦ.

Κι αὐτὸς ὁ σκοπὸς θὰ εἶχε σίγουρα πραγματοποιηθεῖ μ' αὐτὸν τὸν πόλεμο, ἄν, ὅπως ἔλπιζαν στὴν ἀρχή, στὸ Παρίσι, ἡ σύγκρουση αὐτὴ εἶχε γίνει στὸ γερμανικὸ ἔδαφος. Φαντάζονταν πὼς οἱ αἱματηρὲς μάχες τοῦ παγκοσμίου πολέμου θὰ δίνονταν, ὄχι στὴν Σόμ, στὴν Φλάντρα, στὸ 'Αρτουά, ἢ στὴ Βορσοβία, στὸ Λίζνι Νόβγοροντ, στὸ Κόβνο, ἢ στὴ Ρίγα, κι ὁπουδήποτε ἀλλοῦ, ἀλλὰ μέσα στὴ Γερμανία, στὸ Ρούρ καὶ στὸν Ρῆνο, στὸν Ἔλβα καὶ στὸ 'Αννόβερο, στὴ Λειψία καὶ στὴν Νυρεμβέργη· καὶ συμφωνοῦσαν πὼς σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση ἡ Γερμανία θὰ διαμελιζόταν. Κι εἶναι πολὺ ἀμφίβολο ἂν τὸ ὁμοσπονδιακό μας κράτος θὰ μποροῦσε ν' ἀντέξει σ' αὐτὰ τὰ τεσσερισήμιση χρόνια τῆς δοκιμασίας, τὸ ἴδιο καλὰ ὅπως τὄκανε ἡ ἀδιάσπαστα συγκεντρωτικὴ Γαλλία ἐδῶ καὶ αἰῶνες, ὅταν ὅλος ὁ κόσμος θεωροῦσε τὸ Παρίσι σὰν τὸ ἀδιαμφισβήτητο κέντρο τῆς γῆς. Ὅλη ἡ τιμὴ γιὰ τὸ ὅτι αὐτὴ ἡ γιγαντιαία σύγκρουση δόθηκε ἔξω ἀπ' τὰ σύνορα τῆς πατρίδας μας, ἀνήκει στὸν παλιὸ γερμανικὸ στρατό, σ' αὐτὸν μονάχα· ἀλλὰ εἶναι ταυτόχρονα κι ἕνα μεγάλο εὐτύχημα γιὰ τὴν Γερμανία. Ἔχω τὴν ἀκλόνητη πεποίθηση κι αὐτὸ μοῦ σφίγγει συχνὰ τὴν καρδιά, πὼς στὴν ἀντίθετη περίπτωση δὲν θὰ ὑπῆρχε πιὰ σήμερα Γερμανικὸ Ράιχ, μὰ μόνο μικρὰ «Γερμανικὰ κρατίδια». Κι εἶναι ἀκόμη τὸ γεγονὸς αὐτὸ ὁ μόνος λόγος ποὺ μᾶς ἐπιτρέπει νὰ θεωροῦμε πὼς τὸ αἷμα τῶν φίλων καὶ τῶν ἀδελφῶν μας ποὺ ἔπεσαν στὰ πεδία τῶν μαχῶν, δὲν χύθηκε ὁλότελα μάταια.

Ἔτσι τὰ πράγματα πῆραν μίαν ὁλότελα διαφορετικὴ τροπὴ ἀπ' αὐτὴν ποὺ ὑπολόγιζε ἡ Γαλλία. Ἡ Γερμανία γκεμίστηκε τὸ Νοέμβρη τοῦ 1918 μὲ τὴν ταχύτητα ἀστραπῆς. Μὰ ὅταν ἡ καταστροφὴ χτύπησε τὴ χώρα μας, τὰ στρατεύματά μας κατέχαν ἀκόμη ἕνα μεγάλο

μέρος τῶν ἐχθρικῶν χωρῶν. Ἡ πρώτη φροντίδα τῶν Γάλλων δὲν ἦταν λοιπὸν ὁ διαχωρισμὸς τῆς Γερμανίας μὰ ἡ ἀπώθηση τῶν στρατευμάτων μας ὅσο γινόταν πιὸ γρήγορα ἀπ' τὴν ἴδια τὴ Γαλλία καὶ τὸ Βέλγιο. Ἡ κυβέρνηση τοῦ Παρισιοῦ, γιὰ νὰ βάλει ἕνα τέλος στὸν παγκόσμιο πόλεμο ἔπρεπε πρῶτα νὰ ἀφοπλίσει τὸν γερμανικὸ στρατὸ καὶ νὰ τὸν ἀπωθήσει, ὅσο ἦταν δυνατό, μέσα στὴ Γερμανία· μόνο ὅταν θὰ μποροῦσε νὰ τὸ πετύχει αὐτό, θὰ πετύχαινε καὶ τὸν πρωταρχικὸ σκοπό της, τὸν σκοπὸ ποὺ τὴν ἀνάγκασε νὰ κάνει τὸν πόλεμο. Ἀλλὰ σ' αὐτὸ τὸν τομέα ἡ Γαλλία εἶχε κιόλας παραλύσει. Μιὰ ποὺ ἡ Γερμανία εἶχε ἐκμηδενιστεῖ σὰν ἀποικιακὴ κι ἐμπορικὴ δύναμη κι εἶχε πέσει στὴν σειρὰ τῶν δεύτερης κλάσσης κρατῶν, ἡ μόνη ποὺ βγῆκε κερδισμένη ἀπ' τὸν πόλεμο αὐτὸν ἦταν ἡ Ἀγγλία. Ὄχι μόνο δὲν εἶχε κανένα συμφέρον νὰ καταστραφεῖ ἡ Γερμανία ὁριστικὰ καὶ νὰ σβύσει ἀπ' τὴν εὐρωπαϊκὴ κονίστρα, μὰ εἶχε καὶ πολλοὺς ἄλλους λόγους νὰ ἐπιθυμεῖ νἄχει ἡ Γαλλία γιὰ τὸ μέλλον ἕναν ἀντίπαλο στὴν Εὐρώπη. Ἔτσι ἡ γαλλικὴ πολιτικὴ ἄλλαζε καὶ φρόντισε ν' ἀκολουθήσει μιὰν εἰρηνιστικὴ πολιτικὴ ὅπως στὶς ἀρχὲς τοῦ πολέμου, δικαιώνοντας τὸ ἀπόφθεγμα τοῦ Κλεμανσῶ ὅτι κατὰ τὴ γνώμη του ἡ εἰρήνη δὲν ἦταν παρὰ ἕνα ὑποκατάστατο τοῦ πολέμου.

Σταθερὰ λοιπὸν κάθε φορὰ ποὺ δίνοταν ἡ εὐκαιρία, ἡ Γαλλία διαχώριζε τὶς εὐθῦνες της ἀπέναντι στὸ θέμα πῶς κάθε τόσο ἔπρεπε νὰ ἑτοιμάζουν ἐκθέσεις καὶ διατάγματα ποὺ νὰ ζητοῦν τὸν ἀφοπλισμὸ τῆς Γερμανίας καθὼς καὶ τὰ οἰκονομικὰ ὀφέλη ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ προκύψουν ἀπ' αὐτόν. Ὅσο περισσότερο οἱ Γερμανοὶ θἄχαναν τὸ συναίστημα τῆς ἐθνικῆς τους τιμῆς, τόσο περισσότερο ἡ οἰκονομικὴ καταπίεση κι ἡ ἐξαθλίωση θὰ ἔφερναν τὰ θνησιγόνα τους ἀποτελέσματα, Δέκα ὣς εἴκοσι χρόνια μιᾶς τέτοιας πολιτικῆς ὑποδούλωσης καὶ οἰκονομικῆς ἀπομύζησης δὲν μποροῦν παρὰ νὰ ἐρημώσουν ὁλοκληρωτικὰ ἀκόμη καὶ τὸ πιὸ στέρεα ὀργανωμένο κράτος κι ἂν οἱ περιστάσεις τὸ ἐπιτρέψουν νὰ ὁδηγήσουν καὶ στὴν ὁλοσχερῆ διάλυσή του. τότε ὁ σκοπὸς ποὺ ὁδήγησε τὴ Γαλλία στὸν Πόλεμο θὰ εἶχε πραγματοποιηθεῖ.

Ὅταν μπῆκε ὁ χειμώνας τοῦ 1922 - 23 ἔπρεπε νἄχουμε καταλάβει πρὶν πολὺ καιρὸ τὶς προθέσεις τῆς Γαλλίας. Δὲν ὑπῆρχαν τότε παρὰ μόνο δυὸ λύσεις: ἡ ἡ γαλλικὴ ἐπιβολὴ θ' ἀδυνάτιζε σιγά - σιγά, τὴν ἀντιστασιακὴ δύναμη τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ, ἢ ἡ Γερμανία θὰ κατάληγε νὰ ἐφαρμόσει αὐτὸ ποὺ τελικὰ μιὰ μέρα δὲν θ' ἀπόφευγε: ἡ καταπίεση, μιὰ μορφὴ καταπίεσης ἐξαιρετικὰ σκληρή, θὰ τὴν ὁδηγοῦσε νὰ τινάξει τὸν ζυγὸ καὶ νὰ σηκώσει κεφάλι. Εἶν' ἀλήθεια πὼς μιὰ τέτοια ἀπόφαση χρειαζόταν ἀγῶνα ποὺ τὸ ἀποτέλεσμά

του θάταν ἀμφίβολο· καὶ δὲν μποροῦσε νὰ ἐλπίζει πὼς θὰ ἔβγαινε τελικὰ ζωντανὴ ἂν δὲν κατάφερνε ν' ἀπομονώσει τόσο καλὰ τὴ Γαλλία, ὥστε αὐτὸς ὁ δεύτερος πόλεμος νὰ μὴ καταλήξει σὲ σύγκρουση τῆς Γερμανίας μὲ τὸν κόσμο ὁλόκληρο, ἀλλὰ σ' ἕναν ἀμυντικὸ πόλεμο ἐνάντια στὴ Γαλλία ποὺ δὲν ἔπαυε ν' ἀπειλεῖ καὶ νὰ συνταράσσει τὴν παγκόσμια εἰρήνη.

Ἐπιμένω σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο κι ἔχω τὴν βαθειὰ πεποίθηση πὼς αὐτὴ ἡ δεύτερη πλευρὰ τῆς λύσης μπορεῖ νὰ γίνει πραγματικότητα καὶ μιὰ μέρα θὰ γίνει. Ποτὲ δὲν θὰ πιστέψω πὼς ἡ Γαλλία θ' ἀλλάξει τακτικὴ στὰ σχέδιά της ἀναφορικὰ μὲ μᾶς· γιατὶ στὸ βάθος αὐτὴ ἡ τακτικὴ δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο παρὰ ἡ ἀνάγκη τῆς διατήρησης καὶ τῆς ἐπιβίωσης τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους. Ἂν ἤμουνα Γάλλος κι ἂν κατὰ συνέπεια τὸ μεγαλεῖο τῆς Γαλλίας ἦταν γιὰ μένα πάνω ἀπ' ὅλα ὅπως εἶναι σήμερα ἡ Γερμανία, δὲν θὰ μποροῦσα καὶ δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἐνεργήσω διαφορετικὰ καὶ νὰ κάνω ἀλλοιώτικα ἀπ' ὅτι κάνει σήμερα ὁ Κλεμανσώ. Τὸ γαλλικὸ ἔθνος ποὺ ἀργοπεθαίνει ὄχι τόσο ἀπὸ ἔλλειψη πληθυσμοῦ, ὅσο ἀπὸ τὴν προοδευτικὴ ἐξαφάνιση τῶν καλυτέρων στοιχείων τῆς ράτσας, δὲν μπορεῖ νὰ συνεχίσε νὰ παίζει σπουδαῖο ρόλο στὸν κόσμο παρὰ μόνο ἂν διαμελίσει τὴ Γερμανία. Κάποιοι ἑλιγμοὶ ποὺ κάνει ἡ γαλλικὴ πολιτική, ὀφείλονται πάντα στὸν τελικὸ σκοπὸ ποὺ θὰ ἱκανοποιήσει τοὺς πιὸ κρυφοὺς καὶ ζωηροὺς πόθους της. Μά, εἶναι λάθος νὰ πιστεύουμε πὼς ἡ *παθητικὴ* θέληση, ὄχι λιγώτερο ἀποφασιστικὴ ἀλλὰ ποὺ περνάει δραστήρια στὴν ἐπίθεση. *Ὅσο συνεχίζεται ἡ αἰώνια σύγκρουση Γερμανίας καὶ Γαλλίας ποὺ μεταλλάζει σὲ ἄμυνα τῆς Γερμανίας ἐνάντια στὴν γαλλικὴ ἐπίθεση, δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ παρθεῖ καμιὰ οὐσιαστικὴ ἀπόφαση καὶ ἡ Γερμανία θὰ χάνει αἰῶνα μὲ τὸν αἰῶνα καινούριες θέσεις.* Δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ μελετήσουμε τὰ γλωσσολογικὰ σύνορα τῆς Γερμανίας ἀπ' τὸν δωδέκατο αἰῶνα κι ὕστερα, ὣς τὶς μέρες μας γιὰ νὰ ἰδοῦμε πόσο δύσκολο θὰ εἶναι μετὰ νὰ ὑπολίγουμε τὴν εὐτυχισμένη ἔκβαση μιᾶς διαδικασίας ποὺ σήμερα μᾶς φαίνεται τρομερή.

Μόνον ὅταν αὐτὸ θὰ γίνει κατανοητὸ στὴ Γερμανία, ὅταν δὲν θ' ἀφήσουμε πιὰ τὴ θέληση ζωῆς τοῦ ἔθνους νὰ πλανηθεῖ σὲ μιὰν ἄμυνα καθαρὰ παθητική, ἀλλὰ ὅταν θὰ ἐξαπολυθεῖ ὅλη μας ἡ ἐνεργητικότητα γιὰ μιὰν ὁριστικὴ ἐξήγηση μὲ τὴ Γαλλία καὶ ὅταν σ' αὐτὴ τὴν ἀποφασιστικὴ σύγκρουση θὰ ρίξουμε στὴ ζυγαριὰ τὰ αἰώνια δικαιώματα τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους, μόνον τότε θὰ μπορέσουμε νὰ βάλουμε ἕνα τέλος στὴν ἀέναη διαμάχη καὶ στὴν τρομερὴ πολεμικὴ ποὺ μᾶς ἐξαπολύει ἡ Γαλλία· ὅμως ὅλ' αὐτὰ κάτω ἀπ' τὴν προϋπόθεση πὼς ἡ Γερμανία δὲν βλέπει τὴν καταστροφὴ τῆς Γαλλίας παρὰ

σὰν ἕνα μέσο ποὺ θὰ προσδώσει ἐπὶ τέλους στὸ λαό μας, σ' ἕνα ἄλλο ἐπίπεδο, τὴν ἔκταση ποὺ τοῦ χρειάζεται. Γιατὶ σήμερα εἴμαστε ὀγδόντα ἑκατομμύρια Γερμανοὶ σ' ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπη. Ἡ ἐξωτερική μας πολιτικὴ δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ σὰν πετυχημένη παρὰ μόνο ἂν μέσα σ' ἑκατὸ χρόνια διακόσια πενήντα ἑκατομμύρια Γερμανοὶ μποροῦν νὰ ζήσουν πάνω σ' αὐτὴ τὴν ἤπειρο ὄχι σωριασμένοι ὁ ἕνας πάνω στὸν ἄλλο σὰν τοὺς σκλάβους ποὺ δουλεύουν στὶς φάρμες τοῦ Νέου Κόσμου, μὰ σὰν ἀγρότες κι ἐργάτες ποὺ ἐξασφαλίζουν ταυτόχρονα τὴν ὕπαρξή τους μὲ τὴν ἐργασία τους.

Τὸ Δεκέμβρη τοῦ 1922 ἡ ἔνταση τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὴ Γαλλία καὶ στὴ Γερμανία ἔφτασαν σ' ἕνα βαθμὸ ἀπειλητικό. Ἡ Γαλλία μελετοῦσε τὴν ἐφαρμογὴ καινούριων καὶ τρομερῶν μέσων ἐκβιασμοῦ κι εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ ἐχέγγυα ποὺ θὰ τῆς ἐξασφάλιζαν τὴν ἐπιτυχία. Ἡ οἰκονομικὴ καταπίεση ἔπρεπε νὰ συνοδευτεῖ κι ἀπὸ μιὰν πολιτικὴ δέσμευση κι ἕνα ἰσχυρὸ χτύπημα ποὺ θὰ καταφέρονταν στὰ νευραλγικὰ κέντρα τοῦ γερμανικοῦ ὀργανισμοῦ θὰ μποροῦσε νὰ σταθεῖ ἱκανό, κατὰ τὴ γνώμη τῶν Γάλλων, γιὰ νὰ ἐπιβάλει στὸν «σκληροτράχηλο» λαό μας ἕναν ζυγὸ πιὸ βαρύ. *Κάνοντας κατοχὴ στὴν ἐπαρχία Ροὺρ* ἡ Γαλλία ἔλπιζε ὄχι μονάχα νὰ πετύχει ἐπιτέλους νὰ μᾶς τσακίσει τὰ νεφρὰ ἀλλ' ἀκόμη καὶ νὰ μᾶς ὑποβάλει σὲ μιὰ τέτοια οἰκονομικὴ ὑποδούλωση ὥστε νὰ ἀναγκαστοῦμε νὰ ὑποταχτοῦμε, εἴτε τὸ θέλαμε εἴτε ὄχι, σ' ὅλες τὶς ἐπιθυμίες της ὡς καὶ στὶς πιὸ ἀφόρητες.

Ἔπρεπε νὰ λυγίσουμε ἢ ν' ἀντιταχτοῦμε. Ἡ Γερμανία ἄρχισε ἀμέσως νὰ ὑποκύπτει, νὰ λυγίζει ὥσπου τελικὰ βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ σηκώσει κεφάλι.

Ἡ κατοχὴ τῆς Ροὺρ ἦταν σὰν νὰ μιλοῦσε γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ ἡ φωνὴ τοῦ πεπρωμένου στὸ γερμανικὸ λαὸ καὶ νὰ τὸν ἐξωθοῦσε νὰ ἐπαναστατήσει. Γιατί, αὐτὸ ποὺ ἀπὸ πρώτη ἄποψη φαινόταν σὰν δυστυχία, ἔκλεινε μέσα του, ἂν τὸ ἐξέταζες βαθύτερα, ἕνα μέσο ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ βάλει τέλος στὴν δυστυχία τῆς Γερμανίας. Ἀπὸ πολιτικὴ ἄποψη, μὲ τὴν κατοχὴ τῆς Ροὺρ ἡ Γαλλία γιὰ πρώτη φορὰ ψυχραίνονταν πραγματικὰ καὶ ριζικὰ μὲ τὴν Ἀγγλία· καὶ δὲν ἦταν μονάχα γιὰ τοὺς ἀγγλικοὺς διπλωματικοὺς κύκλους — ποὺ δὲν εἶχαν συμφωνήσει. ἢ δεχτεῖ, τὴν συμμαχία μὲ τὴν Γαλλία παρὰ μόνο ἀπὸ τὴν πρακτική της πλευρὰ καὶ σὰν ψυχροὶ ὑπολογιστὲς — μὰ ἀκόμη καὶ κυριώτερα, γιὰ τὰ πιὸ ἐκτεταμένα καὶ μεγάλα στρώματα τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ. Αὐτὴ ἡ καινούρια, ἀπίστευτη ἐνίσχυση τῆς γαλλικῆς ἰσχύος στὴν Εὐρώπη προκαλοῦσε ἰδιαίτερα στοὺς οἰκονομικοὺς κύκλους τῆς ἀντίπερα Μάγχης· δυσχέρειες ποὺ δὲν μποροῦσαν εὔκολα νὰ παρακαμφθοῦν. Γιατὶ τώρα ἡ Γαλλία κάτεχε στὴν Εὐρώπη μιὰ τέτοια δύ-

ναμη, τόσο ἀπὸ στρατιωτικῆς ὅσο καὶ ἀπὸ πολιτικῆς πλευρᾶς, τέτοια ποὺ δὲν τὴν εἶχε πρὶν οὔτε αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ Γερμανία, κι ἀπὸ πάνω θὰ μποροῦσε τώρα πιὰ νὰ βρεῖ τὰ οἰκονομικὰ μέσα ποὺ θὰ τῆς ἐξασφάλιζαν μιὰ ἐξέχουσα θέση, τὴν μοναδικὴ ἴσως ἀπ' ὅπου θὰ κατακτοῦσε οἰκονομικὰ τὴν 'Αγγλία. Τὰ πιὸ σημαντικὰ μεταλλεῖα σίδερου καὶ κάρβουνου τῆς Εὐρώπης βρίσκονταν συγκεντρωμένα στὰ χέρια ἑνὸς ἔθνους, ποὺ ἐκτὸς ἀπ' τὸ παράδειγμα τῆς Γερμανίας, εἶχε ὡς τώρα ὑπερασπιστεῖ τὰ ζωτικά του δικαιώματα μὲ τέτοια δραστηριότητα καὶ τόση ἀποφασιστηκότητα καὶ ποὺ μόλις πρὶν λίγο καιρὸ ἦρθε νὰ θυμίσει στὸν κόσμο ὁλόκληρο μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ παγκόσμιου πολέμου τὴν μεγάλη σημασία ποὺ ἔδινε στὰ ὅπλα του.

Μὲ τὴν κατοχὴ τῆς Ροὺρ ἡ Γαλλία ἔπαιρνε ἀπ' τὰ χέρια τῆς 'Αγγλίας τὸ σημαντικώτερο κέρδος τοῦ πολέμου κι ἡ νίκη ξέφευγε πιὰ ἀπ' τὴν δραστήρια κι εὐέλικτη Βρετανικὴ διπλωματία κι ἐρχόταν νὰ καθήσει στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ στρατάρχη Φὸς καὶ τῆς Γαλλίας ποὺ αὐτὸς ἐκπροσωποῦσε.

Στὴν 'Ιταλία πάλι, τὰ συναιστήματα ποὺ προκαλοῦσε ἡ Γαλλία ποὺ ἀπ' τὴν ἀρχὴ κιόλας τοῦ πολέμου ἦταν πολὺ λίγο τρυφερά, ἔπαιρναν τὸν χαρακτήρα ἀληθινοῦ μίσους. Εἶχε πιὰ φτάσει ἡ μεγάλη ἱστορικὴ στιγμὴ ποὺ οἱ χτεσινοὶ σύμμαχοι μετάλλαζαν σὲ ἐχθροὺς θανάσιμους. Ἂν γίνηκε ἀλλοιῶς καὶ οἱ σύμμαχοι δὲν ἦλθαν ἀμέσως στὰ χέρια ὅπως συνέβηκε κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ δεύτερου Βαλκανικοῦ πολέμου, εἶναι γιατὶ ἡ Γερμανία ἁπλούστατα, δὲν εἶχε στὴ διάθεσή της κάποιον 'Εμβὲρ Πασᾶ, ἀλλὰ ἕναν στρατάρχη τοῦ Ράιχ ὀνομαζόμενο Κοῦνο.

Παρ' ὅλ' αὐτὰ ἡ εἰσβολὴ τῶν Γάλλων στὴ Ροὺρ δὲν πρόσφερε μονάχα στὴ Γερμανία τὴ δικαιολογία γιὰ μιὰν ἀλλαγὴ στὴν μελλοντικὴ ἐξωτερική της πολιτική. ἀλλὰ ἀκόμη καὶ γιὰ μιὰ ριζικὴ μεταρρύθμιση τῶν ἐσωτερικῶν της. Ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς ἀπ' τοὺς συμπολῖτες μας ποὺ ἡ Γαλλία τοὺς εἶχε πάρει μὲ τὸ μέρος της χάρη στὴν ψευδολόγα ἐπηρροὴ τοῦ τύπου της ποὺ διακήρυχνε τὴν πρόοδο καὶ τὸν φιλελευθερισμό, γιατρεύτηκαν ξαφνικὰ ἀπ' αὐτὴ τὴ χίμαιρα. Τὸ 1914 στάθηκε ἡ χρονιὰ ποὺ διάλυσε τὰ ὄνειρα τῆς παγκόσμιας ἀδελφότητας τῶν λαῶν ποὺ φώλιαζε μέσ' στὴν ψυχὴ τοῦ γερμανοῦ ἐργάτη καὶ τὸν εἶχε ὁδηγήσει σ' ἕναν κόσμο ὅπου βασίλευε ἡ ἀδιάκοπη σύγκρουση κι ὅπου οἱ δυνατοὶ καταδικάζουν σὲ θάνατο τοὺς ἀδύνατους˙ ἡ ἄνοιξη τοῦ 1923 ἔπαιξε τὸν ἴδιο ρόλο.

Ὅταν οἱ Γάλλοι ἐξαπόλυσαν τὶς ἀπειλές τους κι ἄρχισαν νὰ προχωροῦν στὴν ἀρχὴ μὲ πολλὴ σύνεση καὶ λεπτότητα στὶς γεμάτες μεταλλεῖα περιοχὲς τῆς κάτω Γερμανίας, σήμανε ἡ πιὸ ἀποφασιστικὴ ὥρα

τοῦ πεπρωμένου γιὰ τὴ χώρα μας. Ἂν, ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ ὁ λαός μας υἱοθετοῦσε μιὰ στάση διαφορετικὰ ἀπ' αὐτὴν ποὺ ἀκολουθοῦσε ὣς τότε, ἡ γερμανικὴ ἐπαρχία τῆς Ρούρ θὰ μποροῦσε νὰ γίνει γιὰ τὴν Γαλλία αὐτὸ ποὺ στάθηκε ἡ Μόσχα γιὰ τὸν Ναπολέοντα. *Θὰ μπορούσαμε νὰ ἐνεργήσουμε κατὰ δυὸ τρόπους· ἢ νὰ ὑπομένουμε δίχως λέξη αὐτὴ τὴν καινούρια ταπείνωση καὶ νὰ μείνουμε μὲ χέρια σταυρωμένα, ἢ νὰ ξυπνήσουμε στὸ γερμανικὸ λαό, στρέφοντάς του τὴν προσοχὴ σ' αὐτὴ τὴν περιοχὴ ὅπου κοκκινίζουν οἱ φοῦρνοι καὶ καπνίζουν τὰ ἐργοστάσια, τὴν ἰσχυρὴ θέληση νὰ βάλει ἕνα τέλος σ' αὐτὲς τὶς ἀδιάκοπες καταπιέσεις, ὑπογραμμίζοντάς του πὼς θἆναι καλύτερα νὰ δεχτεῖ ὅσα θὰ φέρει ἡ ὥρα παρὰ νὰ συνεχίσει αὐτὴ τὴν αἰώνια ὑποταγή.*

Ἡ ἀθάνατη δόξα τοῦ Κοῦνο ποὺ ἦταν τότε στρατάρχης τοῦ Ράιχ ἐνδυναμώθηκε ἀκόμη πιότερο μὲ τὸ νὰ βρεῖ μιὰ τρίτη λύση, ἐνῶ τὰ ἀστικά μας κόμματα πρόστεσαν στὸ ἐνεργητικό τους κι ἄλλους ἐπιφανεῖς τίτλους μὲ τὸ ν' ἀκολουθήσουν καὶ νὰ θαυμάσουν τὸν στρατάρχη.

Θἄθελα τώρα νὰ ἐξετάσω ὅσο πιὸ σύντομα γίνεται, τὴν δεύτερη λύση ποὺ μᾶς προσφερόταν:

Ἡ Γαλλία μὲ τὴν κατοχὴ τῆς Ρούρ, παράβαινε μὲ τρόπο κατάφωρο τὴ συνθήκη τῶν Βερσαλλιῶν. Καὶ συγκρουόταν ἔτσι μὲ μιὰ σειρὰ ὁλόκληρη ἀπὸ τὶς δυνάμεις ἐκεῖνες ποὺ ὑπόγραψαν τὴν συνθήκη καὶ βασικὰ μὲ τὴν Ἀγγλία καὶ τὴν Ἰταλία. Ἡ Γαλλία δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ ἐλπίζει πὼς αὐτὰ τὰ κράτη θὰ τὴν ὑποστηρίζαν στὸ ἐλάχιστο προκειμένου νὰ φέρει σὲ πέρας τὴν πειρατία της ποὺ δὲν χρησίμευε παρὰ μόνο στὴν ἐξυπηρέτηση τῶν δικῶν της συμφερόντων καὶ τοῦ ἐγωϊσμοῦ της. Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ὑπολογίζει παρὰ μόνο στὶς δικές της δυνάμεις γιὰ νὰ ἐκτελέσει τὸ τυχοδιωκτικό της σχέδιο, γιατὶ στ' ἀλήθεια τέτοιο ἦταν καὶ τίποτ' ἄλλο. Μιὰ ἐθνικὴ γερμανικὴ κυβέρνηση δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ δεχτεῖ τὴν ἄποψη ποὺ τῆς ὑπαγόρευε τὸ συναίστημα τῆς τιμῆς. Ἦταν βέβαιο σίγουρο πὼς δὲν μπορούσαμε ν' ἀντιταχτοῦμε ἀμέσως στὴ Γαλλία μὲ τὰ ὅπλα· μὰ ἦταν τόσο σίγουρο κι ἐξώφθαλμο πὼς μιὰ τέτοια ἀντίσταση δὲν μποροῦσε νὰ στηριχτεῖ παρὰ μόνο μὲ τὴ βοήθεια μιᾶς ἄλλης δύναμης. Ἂν ἦταν ἀνόητο, ἀφοῦ κάθε ἀποφασιστικὴ ἀντίσταση ἦταν ἀδύνατη, νὰ πάρουμε θέση καὶ νὰ δηλώσουμε πὼς ἀρνιόμαστε αὐτὴ τὴν παραχώρηση, ἦταν ἀκόμη πιὸ ἀνόητο νὰ δεχτοῦμε τελικὰ τὶς παραχωρήσεις χωρὶς στὸ μεταξὺ νἄχουμε δημιουργήσει μιὰ δύναμη.

Δὲν θέλω νὰ πῶ μ' αὐτὸ πὼς θὰ μπορούσαμε νὰ ἐμποδίσουμε τὴν κατοχὴ τῆς Ρούρ *μὲ στρατιωτικὲς δυνάμεις.* Θἄπρεπε νἄμασταν τρελλοὶ ἂν σκεφτόμαστε ἔτσι ἢ ἂν παίρναμε μιὰ τέτοιαν ἀπόφαση.

Μὰ θὰ μπορούσαμε καὶ ἦταν ἐπιβεβλημένο νὰ ὠφεληθοῦμε ὅσο γινόταν ἀπ' τὴν ἐντύπωση ποὺ προκάλεσε ἡ ἐνέργεια αὐτὴ τῆς Γαλλίας κι ἀπ' τὴν ἐποχὴ ποὺ μπῆκε σ' ἐφαρμογή· καὶ στηριζόμενοι πάνω στὴν συνθήκη τῶν Βερσαλλιῶν ποὺ ἡ Γαλλία τὴν εἶχε καταπατήσει, ἔπρεπε νὰ κοιτάξουμε νὰ βροῦμε τὶς στρατιωτικὲς δυνάμεις ποὺ πάνω σ' αὐτὲς θὰ στηρίζονταν οἱ γερμανοὶ διαπραγματευτές. Ἔπρεπε ἀκόμη νὰ λογαριάσουμε πὼς κι οἱ καλύτεροι ἔστω διαπραγματευτὲς δὲν μποροῦν νὰ πετύχουν, ὅταν τὸ ἔδαφος ὅπου πάνω του συσκέπτονται καὶ ἡ ἕδρα ὅπου πάνω της στηρίζονται δὲν βρίσκεται κάτω ἀπ' τὴν προστασία τοὺ λαοῦ τους. Ἕνας μικρός, φτωχούλης, ράφτης δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὰ βάλει μ' ἕναν ἀθλητὴ κι ἕνας διαπραγματευτὴς χωρὶς ὑπεράσπιση δὲν ἔχει παρὰ νὰ ὑπογράψει ὅταν ὁ Βρέννος ρίχνει τὸ σπαθί του πάνω στὴ ζυγαριά, ἂν δὲν μπορεῖ κι αὐτὸς νὰ ρίξει τὸ δικό του στὴν ἄλλη μεριὰ γιὰ νὰ φέρει ἰσοζύγιο. Δὲν ἦταν τάχα ἀπελπιστικὸ τὸ φαινόμενο τῶν διαπραγματεύσεων αὐτῶν ποὺ ἀκολούθησαν κανονικά, μετὰ τὸ 1918, τὶς ἑτεροβαρεῖς κι ἐγωϊστικὲς ἀποφάσεις τοῦ ἐχθροῦ; Κι ἦταν ἀπογοητευτικὸ καὶ ταπεινωτικὸ τὸ θέαμα ποὺ προσφέραμε στὸν κόσμο ὁλόκληρο, ὅταν μᾶς πρασκαλοῦσαν περιγελαστικὰ νὰ πάρουμε μέρος σὲ μιὰ τράπεζα συσκέψεων γιὰ νὰ δεχτοῦμε ἀποφάσεις ποὺ εἶχαν ληφτεῖ ἀπὸ πολὺν καιρὸ πρὶν καὶ ποὺ μπορούσαμε βέβαια νὰ τὶς ἀνατρέψουμε, μὰ μὴ ἔχοντας τὴν παραμικρὴ δύναμη ἔπρεπε νὰ τὶς δεχτοῦμε δίχως καμιὰ συζήτηση. Γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια οἱ ἐκπρόσωποί μας δὲν ξεπερνοῦσαν παρὰ πολὺ σπάνια τὸ ἐπίπεδο τοῦ μέσου διανοητικὰ ἀνθρώπου καὶ οἱ πιὸ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς δικιολογοῦσαν ἀπόλυτα τὴν αὐθάδικη ἔκφραση τοῦ Λόϋντ Τζώρτζ ποὺ ὅταν εἶδε τὸν παλιὸ καγγελάριο τοῦ Ράιχ Σιμὸν εἶπε μὲ σαρκαστικὸ τόνο «πὼς οἱ Γερμανοὶ δὲν ξέρουν νὰ ξεχωρίζουν ἔξυπνους ἀνθρώπους γιὰ ἡγέτες ἢ γιὰ ἐκπροσώπους των». Μὰ ἀκόμη κι ἔξυπνοι ἄνθρωποι δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ πετύχουν παρὰ ἐλάχιστα ἀποτελέσματα, ἀπέναντι σ' ἕναν ἀντίπαλο ἀποφασισμένο νὰ χρησιμοποιήσει τὴν δύναμή του, ἔχοντας ὑπόψη τους καὶ τὴν ἀδυναμία τοῦ δίχως ὑποστήριξη λαοῦ ποὺ ἐκπροσωποῦσαν.

Μολοντοῦτο αὐτὸς ποὺ θἄθελε τὴν ἄνοιξη τοῦ 1923 νὰ ὠφεληθεῖ ἀπ' τὴν κατάληψη τῆς Ρουρ ἀπὸ τοὺς Γάλλους γιὰ νὰ ἀνασυντάξει τὶς στρατιωτικές μας δυνάμεις, θἄπρεπε πρῶτα νὰ ξυπνήσει τὰ ἠθικὰ στοιχεῖα τοῦ ἔθνους, νὰ ἐνδυναμώσει τὴν δύναμη τῆς θέλησής του καὶ νὰ ἐκμηδενίσει, νὰ ἐξουδετερώσει αὐτοὺς ποὺ εἶχαν καταστρέψει τὸ πρωταρχικὸ τοῦτο στοιχεῖο τοῦ ἔθνους.

Στὰ 1818 πληρώσαμε μὲ τὸ αἷμα μας τὸ λάθος ποὺ κάναμε τὸ 1914 καὶ τὸ 1815 ὅταν παραμελήσαμε νὰ συνθλίψουμε μιὰ γιὰ πάντα

τὴν κεφαλὴ τοῦ μαρξιστικοῦ δράκοντα· τιμωρηθήκαμε μετὰ τὸ ἴδιο σκληρὰ τὴν ἄνοιξη τοῦ 1923 ὅταν δὲν ἐκμεταλλευτήκαμε τὴν εὐκαιρία ποὺ μᾶς προσφερόταν νὰ βγάλουμε ὁριστικὰ ἐκτὸς νόμου τοὺς μαρξιστές, τοὺς προδότες τῆς χώρας τους καὶ τοῦ λαοῦ τους.

Κάθε σκέψη γιὰ μιὰ ἀποφασιστικὴ ἀντίσταση στὴ γαλλικὴ καταπίεση ἦταν καθαρὴ τρέλλα, ἂν δὲν ξεσήκωνε τὸν πόλεμο στὶς ἐπιδράσεις ἐκεῖνες ποὺ πέντε χρόνια πρὶν εἶχαν ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ τσακίσει τὴν γερμανικὴ δύναμη στὸ πεδίο τῆς μάχης. Μόνο οἱ ἀστοὶ μὲ τὴ νοοτροπία τους τὴν ἀρρωστημένη μποροῦσαν νὰ πρεσβεύουν τοῦτο τὸ ἀπίστευτο: ὅτι ὁ μαρξισμὸς εἶχε ἴσως προοδεύσει ἐθνικὰ καὶ πὼς τὰ ἀπόκοσμα καὶ μισητὰ ἐκεῖνα πλάσματα, οἱ ἡγέτες τοῦ 1918 — ποὺ τότε δημιούργησαν ἑκατομμύρια νεκροὺς γιὰ νὰ στηρίξουν πιὸ ἄνετα τὴν ἡγεσία τους — θὰ πλήρωναν τὸν φόρο τους στὴν ἐθνική τους συνείδηση καὶ θἄνιωθαν τύψεις. Ἦταν μιὰ θεωρία ἀνάρμοστη ὅσο κι ἀνόητη στ' ἀλήθεια, νὰ πιστεύουμε πὼς αὐτοὶ ποὺ εἶχαν ἄλλοτε προδώσει τὴν πατρίδα τους θὰ γίνονταν ἀπ' τὴν μιὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη μαχητὲς τῆς γερμανικῆς ἐλευθερίας. Οὔτε νὰ τὸ σκεφτεῖ κανεὶς κάτι τέτοιο! *Ὅπως ἡ ὕαινα δὲν ἀφήνει τὸ ψοφίμι ἔτσι κι ὁ μαρξιστὴς δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει δίχως νὰ προδώσει τὴν πατρίδα του.* Ἂς μὴ μοῦ πεῖ κανένας πὼς ἐκείνη τὴν ἐποχὴ πάρα πολλοὶ ἐργάτες ἔχυσαν κι αὐτοὶ τὸ αἷμα τους γιὰ τὴ Γερμανία. Θὰ τοῦ ἀπαντήσω πὼς συμφωνῶ, μὰ τότε οἱ Γερμανοὶ ἐργάτες δὲν ἦταν μαρξιστές. Ἂν ἡ γερμανικὴ ἐργατικὴ τάξη ἀποτελοῦνταν στὰ 1914 μόνο ἀπὸ μέλη τῆς μαρξιστικῆς θεωρίας, ὁ πόλεμος θὰ τέλειωνε μέσα σὲ τρεῖς βδομάδες. Ἡ Γερμανία θὰ εἶχε καταστραφεῖ πρὶν κιόλας ὁ πρῶτος στρατιώτης φτάσει στὰ σύνορα. Ὄχι, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ὁ γερμανικὸς λαὸς πολέμησε, γι' αὐτὸ καὶ μόνο ἔπρεπε ἡ μαρξιστικὴ τρέλλα νὰ μὴ τοῦ ἀγγίσει τὴν καρδιά, ἀλλὰ κι ἂν ἔστω ἕνας ἐργάτης, ἕνας μόνο στρατιώτης Γερμανὸς ἦταν μαρξιστής, ὁ στρατιώτης αὐτὸς ἦταν χαμένος γιὰ τὴν πατρίδα. Ἂν εἴχαμε κατὰ τὴ διάρκεια ἢ στὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου ἐξαφανίσει, δηλητηριάζοντάς τους μὲ γκάζι δώδεκα ἢ δεκαπέντε χιλιάδες ἀπ' αὐτοὺς τοὺς Ἑβραίους διασπαστές, οἱ ἑκατοντάδες χιλιάδες ἀπ' τοὺς καλύτερούς μας ἐργάτες κάθε τάξης καὶ κάθε ἐπαγγέλματος, θὰ εἶχαν κρατήσει τὸ μέτωπο κι ἔτσι ἡ θυσία τῶν ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων δὲν θὰ πήγαινε στὰ χαμένα. Ἀντίθετα ἂν εἴχαμε ἀπαλλαγεῖ ἐγκαίρως ἀπ' αὐτὲς τὶς λίγες χιλιάδες τῶν παληανθρώπων θὰ σώζαμε ἕνα ἑκατομμύριο τουλάχιστο γενναίους Γερμανοὺς ποὺ ἀποτελοῦσαν τὸ μέλλον τῆς πατρίδας μας. Μὰ οἱ «πολιτικὲς θεωρίες» τῆς μπουρζουαζίας περιορίζονταν μονάχα στὸ νὰ στέλνουν στὸ θάνατο ἑκατομμύρια ἀνθρώπους ἐνῶ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ πρέσβευαν πὼς δέκα ἢ δώδεκα χι-

λιάδες προδότες τοῦ λαοῦ — ἐμποροκάπηλοι, μαυραγορῖτες καὶ ρουφιάνοι — ἀποτελοῦσαν τὸν ἱερὸ κι ἀπαραβίαστο θησαυρὸ τοῦ ἔθνους, ποὺ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβει ἂν αὐτὴ ἡ ἄποψη ἦταν ἀδυναμία, δειλία, ἠλιθιότητα, ἢ στραβὴ ὁλότελα ἀντίληψη τῆς ἠθικῆς. Κι ὅμως δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰ τὸ πεπρωμένο μιᾶς τάξης καταδικασμένης νὰ καταστραφεῖ ποὺ παρασύρει μαζί της στὸ χαμὸ κι ὁλόκληρο ἕνα λαό.

Ἔτσι στὰ 1913 βρισκόμασταν πάλι στὴν ἴδια κατάσταση ὅπως στὰ 1918. Ἕνας τρόπος ἀντίστασης, τὸ πρῶτο μέτρο ποὺ ἔπρεπε νὰ πάρουμε ἦταν ν' ἀπαλλάξουμε τὸ λαό μας ἀπ' τὸ δηλητήριο τοῦ μαρξισμοῦ. Ἔχω πιὰ πειστεῖ πὼς τὸ πρωταρχικὸ καθῆκον μιᾶς κυβέρνησις ἀληθινὰ ἐθνικῆς ἦταν τότε ἡ ἀναζήτηση κι ἡ ἐξεύρεση ἀνθρώπων ἀποφασισμένων νὰ ἐξαπολύσουν στὸν μαρξισμὸ ἐξοντωτικὸ πόλεμο κι ὕστερα νὰ τοὺς ἀφήσει τὸ πεδίο ἐλεύθερο· δὲν ἔπρεπε νὰ πρεσβεύει δουλόπρεπα τὸ ἀνόητο ἀπόφθεγμα: «Ὅλα γιὰ τὴν κοινωνικὴ εἰρήνη καὶ τὴν τάξη» τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἐξωτερικὸς ἐχθρὸς κατάφερνε στὴν πατρίδα τὸ μοιραῖο χτύπημα καὶ στὸ ἐσωτερικὸ ἡ προδοσία σερνόταν στοὺς δρόμους. Ὄχι! Μιὰ κυβέρνηση πραγματικὰ ἐθνικὴ ἔπρεπε νὰ βλέπει μὲ καλὸ μάτι ἐκείνη τὴν ὥρα, νὰ ἐκδηλώνονται ταραχὲς καὶ συγκρούσεις, πράγμα ποὺ σήμαινε πὼς αὐτὸς ὁ ἐκνευρισμὸς ἦταν μιὰ τακτοποίηση τῶν λογαριασμῶν μὲ τοὺς μαρξιστές, τοὺς θανάσιμους ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ μας. Ἂν δὲν ἀδιαφοροῦσε καὶ δὲν ἔδινε προσοχὴ σ' αὐτό, θἄπρεπε τουλάχιστο νὰ μὴ ἀντισταθεῖ μὲ κανένα τρόπο στὶς τέτοιες ἐκδηλώσεις.

Γιὰ μιὰ τέτοια τακτοποίηση λογαριασμῶν σὲ τούτη τὴν κρίσιμη, τὴν ἱστορικὴ ὥρα, δὲν εἴχαμε καμιὰν ἀνάγκη ν' ἀκολουθήσουμε τὶς συμβουλὲς ἢ τὰ σχέδια κάποιου ἰδιαίτερου σύμβουλου τοῦ κράτους ἢ καμιανοῦ γέρο - ὑπουργοῦ μ' ἀποξεραμένο μυαλό· θὰ ὑπακούαμε στοὺς αἰώνιους νόμους τῆς ζωῆς πάνω στὴ γῆ ποὺ περιβάλλουν τὴν ὕπαρξη μ' ἕναν ἀγώνα, μ' ἕναν ἀδιάκοπο ἀγώνα. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεχνᾶμε πὼς οἱ πιὸ αἱματηροὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι γέννησαν κατόπι ἕνα λαὸ σκληρὸ σὰν ἀτσάλι καὶ γεμάτο ὑγεία· δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγει ἀπ' τὸ νοῦ πὼς ἀπὸ μιὰν ἀποσύνθεση ποὺ ἡ ἀποφορὰ κι ἡ βρῶμα της ἔφτανε ὣς τὸν οὐρανό, βγῆκε μιὰ κατάσταση εἰρήνης κι ἠρεμίας γιὰ ἕναν τόπο. Ἔπρεπε λοιπὸν τότε, στὰ 1923 νὰ χρησιμοποιήσουμε τὶς γροθιές μας ἐνάντια στὰ σκουλήκια ποὺ κατάτρωγαν τὸ σῶμα τοῦ λαοῦ μας. Ἂν ἡ ἐγχείρηση πετύχαινε τότε θ' ἄρχιζε ἡ προεργασία γιὰ μιὰν ἐνεργητικὴ ἀντίσταση καὶ θἄχε μαζὶ κάποιο νόημα!

Πόσες φορὲς τότε δὲν πρασπάθησα νὰ τοὺς κάνω νὰ καταλάβουν καθαρὰ αὐτοὶ οἱ ὑποτιθέμενοι ἐθνικιστὲς ποιό ἦταν ἐκείνη τὴ στιγμὴ

τὸ συμφέρον τῆς πατρίδας καὶ εἰδικώτερα πὼς ἂν ἔκαναν τὰ ἴδια λάθη ὡς στὰ 1914 καὶ στὰ χρόνια ποὺ ἀκολούθησαν, θἄφταναν μοιραῖα στὸ ἴδιο σημεῖο ὅπως στὰ 1918. Ζητοῦσα ἀκούραστα, ν' ἀφήσουν ἐλεύθερο τὸ πεπρωμένο ν' ἀκολουθήσει τὸ δρόμο του, καὶ νὰ δώσουν στὸ κίνημά μας τὶς δυνατότητες νὰ ἐξηγηθεῖ μὲ τὸν μαρξισμό· μὰ μιλοῦσα σὲ κουφούς. Ὅλοι, ὡς κι αὐτοὶ οἱ στρατιωτικοὶ ἡγέτες, νόμιζαν πὼς ξέρουν καλύτερα ἀπὸ μένα αὐτὸ ποὺ ἔπρεπε νὰ κάνουν, ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ ἔπεσαν στὸν βαθύτερο γκρεμὸ ποὺ γνώρισε ποτὲ ἡ ἱστορία.

Πίστεψα λοιπὸν βαθειὰ μέσα μου ἀπὸ τότε πὼς ἡ γερμανικὴ ἀστικὴ τάξη ἔφτασε στὸ τέρμα τῆς ἀποστολῆς της καὶ πὼς δὲν εἶχε πιὰ νὰ προσφέρει καμιὰν ἄλλη ὑπηρεσία. Εἶδα πὼς ὅλ' αὐτὰ τὰ ἀστικὰ κόμματα δὲν διαπληκτίζονται μὲ τὸν μαρξισμὸ παρὰ μόνο ἀπ' τὴν ζήλεια ποὺ τοὺς γεννᾶ ἡ ἐπιτυχία του καὶ πὼς διόλου δὲν ἤθελαν στ' ἀλήθεια νὰ τὸν καταστρέψουν· ἦταν ὅλοι τους ἐδῶ καὶ πολὺν καιρὸ σίγουροι πὼς θὰ δοῦν τὸν ἐκμηδενισμὸ τῆς πατρίδας καὶ δὲν εἶχαν πιὰ καμμιὰν ἄλλη φροντίδα παρὰ πὼς νὰ διασκεδάσουν καλύτερα στὴν ταφή της. Γι' αὐτὸ μονάχα «μάχονται» πιὰ τώρα.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ — τὸ ὁμολογῶ εἰλικρινὰ — ἔνιωθα βαθὺ θαυμασμὸ γιὰ τὸν μεγάλο αὐτὸ ἄνδρα ποὺ πίσω ἀπ' τὶς Ἄλπεις, ἐμπνευσμένος ἀπ' τὸν θεῖον ἔρωτα γιὰ τὴν πατρίδα του, ἀντὶ νὰ συμμαχήσει μὲ τοὺς ἐσωτερικοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἰταλίας, χρησιμοποιοῦσε ὅλα τὰ μέσα γιὰ νὰ τοὺς καταστρέψει. Αὐτὸ τὸ χαρακτηριστικὸ ποὺ τοποθετεῖ τὸν Μουσολίνι στὴ χορεία τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τούτης τῆς γῆς, εἶναι ἡ ἀπόφασή του νὰ μὴ μοιραστεῖ τὴν Ἰταλία μὲ τοὺς κομμουνιστές, μὰ τὸ ἀντίθετο ὁρκίστηκε νὰ τοὺς καταστρέψει γιὰ νὰ διαφυλάξει τὴν πατρίδα του ἀπ' τὸν διεθνισμό.

Κάτω ἀπ' αὐτὴ τὴ σύγκριση οἱ ἐμποράκηδες πολιτικοί μας μοιάζουν οἰκτροὶ νάνοι καὶ σοῦ σφίγγεται ἡ καρδιὰ ὅταν βλέπεις αὐτὰ τὰ μηδενικὰ νὰ τολμοῦνε νὰ κριτικάρουν ἕναν ἄνθρωπο ποὺ εἶναι χίλιες φορὲς ἀνώτερός τους! Καὶ πόσο παράξενα κωμικὸ φαίνεται αὐτὸ ὅταν συμβαίνει σὲ μιὰ χώρα ποὺ μόλις πρὶν ἀπὸ μισὸν αἰώνα εἶχε ἕναν Βίσμαρκ γιὰ ἀρχηγό!

Ἡ θέση λοιπὸν ποὺ πῆρε ἡ μπουρζουαζία στὰ 1923 κι οἱ παραχωρήσεις της ἀπέναντι στὸν μαρξισμό, καθώριζαν ἀπ' τὸ ξεκίνημά μας κιόλας τὴν τύχη ποὺ περίμενε κάθε ἀντίσταση γιὰ τὴν Ρούρ. Θἄταν καταφάνερη ἀνοησία τὸ νὰ θέλουμε ν' ἀντιταχτοῦμε στὴ Γαλλία, ὅταν στὶς τάξεις μας ἐπικρατοῦσε ὁ πιὸ θανάσιμος ἐχθρός μας. Ὅλ' αὐτὰ ποὺ ἀκολούθησαν δὲν ἦταν παρὰ ἕνα ὑποκατάστατο ἀντίστασης, μιὰ σκηνοθεσία, ποὺ θἄδινε κάποιαν ἱκανοποίηση στὰ ἐθνι-

κιστικὰ στοιχεῖα τῆς Γερμανίας, καὶ ποὺ καθησύχαζε «τὶς θερμόαιμες ψυχὲς τοῦ λαοῦ» ὥσπου νὰ τὶς ἀποκοιμίσουν. Ἐνεργοῦσαν τυφλὰ δίχως ν' ἀναγνωρίζουν πὼς ἡ δύναμη ἑνὸς λαοῦ δὲν ἐξαρτᾶται κατὰ πρῶτο λόγο ἀπ' τὰ ὅπλα του, μὰ ἀπ' τὴν δύναμη τῆς ἀντίστασής του καὶ πὼς πρὶν νὰ νικηθεῖ ὁ ἐξωτερικὸς ἐχθρός, ἔπρεπε νὰ ὑποταχτεῖ ὁ ἐχθρὸς ἀπὸ τὰ μέσα· ἂν δὲν γίνει αὐτὸ δυστυχία στὸ λαὸ ποὺ ἡ νίκη δὲν θὰ στέψει τὰ ὅπλα του ἀπὸ τὴν πρώτη κιόλας μέρα. Ἀρκεῖ μονάχα ἡ σκιὰ μιᾶς ἀποτυχίας νὰ περάσει πάνω ἀπ' τὸ λαὸ ποὺ διατηρεῖ μέσα του ἐχθρικὰ στοιχεῖα, γιὰ νὰ λυγίσει ἀμέσως ἡ δύναμη τῆς ἀντίστασής του, σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε ὁ ἐξωτερικὸς ἀντίπαλος νὰ τὸν συμπαρασύρει.

Αὐτὰ θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ προβλέψει τὴν ἄνοιξη τοῦ 1923. Δὲν θἄπρεπε ὅμως νὰ μιλοῦμε καὶ γιὰ ἀπιθανότητα μιᾶς στρατιωτικῆς ἀποτυχίας ἐνάντια στὴ Γαλλία. Γιατὶ ἂν ἡ ἀντίδραση ποὺ θὰ προκαλοῦσε ἡ εἴσοδος τῶν Γάλλων στὴ Ρούρ, εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα τὸν ἐκμηδενισμὸ τοῦ μαρξισμοῦ, ἡ νίκη θἄταν δική μας. Μιὰ Γερμανία ἀπαλλαγμένη ἀπ' τοὺς θανάσιμους ἐχθροὺς τῆς ζωῆς καὶ τοῦ μέλλοντός της, θἄβρισκε τὶς δυνάμεις νὰ πετύχει ἕναν θρίαμβο ποὺ κανένα ἄλλο κράτος στὸν κόσμο δὲν θὰ κατάφερνε ποτέ του. *Τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ μαρξισμὸς θὰ τσακιστεῖ στὴ Γερμανία, θὰ δοῦμε νὰ σπάζουν ταυτόχρονα κι οἱ ἁλυσίδες τῆς σκλαβιᾶς της.* Γιατὶ ποτὲ στὸ διάστημα τῆς ἱστορίας μας δὲν νικηθήκαμε μόνο ἀπ' τὶς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ μας· ἡ ἀποτυχία ὀφείλονταν πάντα στὰ δικά μας σφάλματα καὶ στοὺς ἐχθροὺς ποὺ βρίσκονταν στὸ δικό μας στρατόπεδο.

Ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἡ γερμανικὴ κυβέρνηση δὲν ἦταν ἱκανή, ἐκείνη τὴν ἐποχὴ γιὰ καμιὰ πράξη ἡρωϊκή, θἄπρεπε νἄχει τουλάχιστο τὴ φρονιμάδα νὰ διαλέξει τὸ πρῶτο σκέλος τοῦ προβλήματος ποὺ ἀντιμετώπιζε, δηλαδὴ νὰ μὴ κάνει γιὰ τὴν ὥρα τίποτα, ν' ἀφήσει τὰ πράγματα ν' ἀκολουθήσουν τὸ δρόμο τους.

Ἀλλὰ σ' αὐτὴ τὴν κρίσιμη ὥρα γιὰ τὴν ἱστορία μας, οἱ οὐρανοὶ χάρισαν στὸν γερμανικὸ λαὸ ἕναν μεγάλο ἄνδρα, τὸν κ. Κοῦνο. Δὲν ἦταν αὐτὸ ποὺ λέμε, ἕνας πολιτικός, ἡ ἐπαγγελματίας κρατικὸς ὑπάλληλος καὶ φυσικὰ ἀκόμα λιγώτερο, ἄνθρωπος γεννημένος γιὰ τὴν πολιτική· ἔπαιζε τὸ ρόλο, ἑνὸς μεσίτη, ἦταν κάτι σὰν μεσολαβητὴς ποὺ τὸν χρησιμοποιοῦν γιὰ νὰ τελειώνει ἀρχινισμένες κιόλας συμφωνίες· ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ εἶχε καὶ μεγάλη πεῖρα ἀπὸ ἐπιχειρήσεις. Καὶ ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται ὅλο τὸ κακὸ γιὰ τὴν Γερμανία. Τοῦτος ὁ ἔμπορος ποὺ ἤθελε ν' ἀνακατεύεται μὲ τὴν πολιτική, εἶδε τὴν ὑπόθεση αὐτὴ σὰν ἐμπορικὴ ἐπιχείρηση καὶ ἔπραξε ἀνάλογα.

«Ἡ Γαλλία μπῆκε στὴν ἐπαρχία Ρούρ· τί ὑπάρχει στὴν Ρούρ;

κάρβουνο. Ἡ Γαλλία λοιπὸν ἔκανε κατοχὴ στὴν Ρούρ γιὰ τὸ κάρβουνό της». Καὶ ὁλότελα φυσικὰ ὁ κ. Κοῦνο πίστεψε πὼς ἔφτανε νὰ ὑποκινήσει μιὰν ἀπεργία γιὰ νὰ μὴ μποροῦν οἱ Γάλλοι νὰ βγάλουν κάρβουνο κι ἔτσι, πάντα κατὰ τὴ γνώμη τοῦ κ. Κοῦνο, θ' ἀρχόταν μιὰ μέρα, ἅ, σίγουρα! ποὺ θάφευγαν ἀπὸ τὴν Ρούρ ἀφοῦ ἡ ἐπιχείρηση αὐτὴ δὲν θὰ τοὺς ἄφηκε κανένα κέρδος. Αὐτὴ μὲ λίγα λόγια στάθηκε ἡ πολιτικὴ γραμμὴ ἐτούτου τοῦ «σπουδαίου μυαλοῦ» τοῦ «ἐθνικοῦ ἡγέτη» ποὺ ἄρχισε τώρα νὰ περιδιαβάζει τὴ χώρα καὶ νὰ βγάζει λόγους μπροστὰ σ' ἕνα ἀκροατήριο ποὺ τὸν κοίταζε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

Μὰ γιὰ νὰ γίνει ἡ ἀπεργία εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ τοὺς μαρξιστὲς γιατὶ θάπρεπε οἱ ἐργάτες ν' ἀπεργήσουν, ἂν πάλι δὲν κάνω κανένα λάθος! Ἦταν λοιπὸν ἀναγκαῖο νὰ θέσουμε τοὺς ἐργάτες μέσα στὰ ἐθνικὰ γερμανικὰ πλαίσια, ἐκεῖ ποὺ βρίσκονταν οἱ ἄλλοι Γερμανοὶ (μιὰ ποὺ γιὰ τὸν καθένα ἀστὸ πολιτικὸ ἐργάτης καὶ μαρξιστὴς ἦταν ἔνοιες ταυτόσημες). Γυάλισαν, ἄστραψαν λοιπὸν τὰ μάτια ὅλων ἐκείνων ποὺ ἐκπροσωποῦσαν τὰ μαρξιστικὰ κόμματα ἀκούγοντας νὰ παίρνει τόσο βάρος ἡ θέση τους. Γιατὶ σίγουρα τὸ ἔθνος ἐξαρτιόταν πιὰ ἀπ' αὐτούς! Ἐπιτέλους! Βρῆκαν τὸν ἄνθρωπο ποὺ ζητοῦσαν τόσον καιρό! Ὁ κ. Κοῦνο κατάφερε νὰ γεφυρώσει τὸ χάσμα ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸν μαρξισμὸ κι ὁ ἐθνικιστὴς τσαρλατάνος κατάφερε τότε, σὰν ἡγέτης καὶ ἀληθινὸ τέκνο τῆς «γηραιᾶς Γερμανίας», διακηρύσσοντας πομπώδικες πατριωτικὲς φράσεις ν' ἁπλώσει τὸ χέρι τοῦ νόμου στοὺς διεθνιστές, στοὺς προδότες τῆς ἴδιας τους τῆς πατρίδας. Κι αὐτοὶ βιάστηκαν νὰ πάρουν καὶ νὰ σφίξουν ἐγκάρδια τοῦτο τὸ χέρι. Γιατὶ ἂν ὁ Κοῦνο εἶχε ἀνάγκη τοὺς μαρξιστὲς ἡγέτες γιὰ νὰ δημιουργήσει τὸ «κοινὸ μέτωπό» του, εἶχαν κι αὐτοὶ τὸ ἴδιο ἀνάγκη ἀπ' τὰ χρήματα τοῦ Κοῦνο. Καὶ τὰ δυὸ κόμματα βγῆκαν λοιπὸν ὠφελημένα ἀπ' αὐτὴ τὴ συμμαχία. Ὁ Κοῦνο ἀπόκτησε τὸ κοινό του μέτωπο μὲ τοὺς φλύαρους ἐθνικιστὲς καὶ τοὺς ρουφιάνους ἀντιδιεθνιστὲς κι οἱ ἀπατεῶνες διεθνιστὲς κατάφεραν μὲ τὴν κρατικὴ συμπαράσταση νὰ βάλουν σ' ἐφαρμογὴ τὸ εὐγενικὸ ἔργο τους, δηλαδὴ νὰ ἐξαρθρώσουν τὴν ἐθνικὴ οἰκονομία κι αὐτὴ τὴν φορὰ μὲ ἔξοδα τοῦ ἔθνους. Ἦταν μιὰ ἀληθινὰ ἀθάνατη ἰδέα αὐτή: νὰ σώσεις ἕνα λαὸ ὁλόκληρο μὲ μιὰ μονάχα γενικὴ ἀπεργία· κι ὅμως ἔγινε τῆς μόδας αὐτὴ ἡ ἔκφραση, ὅπως κι ὅλες ἐκεῖνες ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ πανοῦργοι λαοπλάνοι καὶ συναντοῦν μολοντοῦτο παντοῦ τὸν ἐνθουσιασμό.

Παρ' ὅλ' αὐτὰ ὅλοι ξέραμε πολὺ καλὰ πὼς ἕνας λαὸς δὲν ἀποκτᾶ τὴν ἐλευθερία του μὲ προσευχές. Μὰ πὼς εἶναι τὸ ἴδιο ἀδύνατο, καὶ μὲ τὸ νὰ τὸν ἐνθαρρύνεις στὴν Τεμπελιά, χρειαζόταν νὰ τὸ διδαχτοῦμε ἀπ'

τὴν ἱστορικὴ ἐμπειρία. Ἂν, ἐκείνη τὴν στιγμὴ ὁ κ. Κοῦνο ἀντὶ νὰ προκαλέσει μιὰ ὑποκινημένη γενικὴ ἀπεργία καὶ νὰ στηρίξει πάνω σ' αὐτὴν τὸ «κοινὸ μέτωπον,» εἶχε ὑποχρεώσει τὸν κάθε Γερμανὸ σὲ ἐθελοντικὴ ἐργασία δύο τουλάχιστον ὡρῶν, ἡ ἀπάτη αὐτοῦ τοῦ «κοινοῦ μετώπου» θἄχε πάρει τέλος ἀπὸ μόνη της τὴν τρίτη κιόλας μέρα. Δὲν ἀπελευθερώνουν τοὺς λαοὺς μὲ τὴν τεμπελιὰ μὰ μὲ τὴν θυσία.

Ἄλλωστε αὐτὴ ἡ ὑποτιθέμενη παθητικὴ αντίσταση δὲν θὰ κρατοῦσε πολύ. θἄπρεπε νὰ μὴ ἔχουν καμιὰ ἰδέα ἀπὸ πόλεμο, γιὰ νὰ φαντάζονται πῶς μ' αὐτὰ τὰ γελοῖα μέσα θὰ μποροῦσαν ν' ἀντικρούσουν καὶ νὰ διώξουν τὰ στρατεύματα κατοχῆς. Θἄπρεπε γιὰ νὰ πετύχουν αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα, νὰ βάλουν μπροστὰ ἕνα σχέδιο ποὺ θὰ στοίχιζε ἑκατομμύρια καὶ ποὺ θὰ τσάκιζε ὡς τὰ θεμέλια του τὸ ἐθνικὸ νόμισμα.

Φυσικὰ οἱ Γάλλοι μπόρεσαν νὰ ἐγκατασταθοῦν στὴ Ρούρ σὰ νἄταν στὸ σπίτι τους μόλις κατάλαβαν ποιὰ μέσα χρησιμοποιοῦσαν γιὰ νὰ ὀργανώσουν τὴν ἀντίσταση. Εἶχαν διδαχτεῖ ἀπὸ μᾶς τοὺς ἴδιους ποιὰ ἦταν τὰ πιὸ ἀποφασιστικὰ μέτρα γιὰ νὰ συμμορφώσουν ἕναν πληθυσμὸ ποὺ ἡ στάση του ἀποτελεῖ σοβαρὸ κίνδυνο γιὰ τὶς ἀρχὲς κατοχῆς. Μήπως ἐμεῖς οἱ ἴδιοι δὲν εἴχαμε, ἐννιὰ χρόνια πρίν, ἐκμηδενίσει ἀστραπιαία τὶς συμμορίες τῶν Βέλγων ἐλεύθερων σκοπευτῶν καὶ δὲν εἴχαμε δώσει καθαρὰ στὸν πληθυσμὸ νὰ καταλάβει πόσο σοβαρὴ ἦταν ἡ κατάσταση ὅταν ἡ δράση του ἄρχισε νὰ προξενεῖ σοβαροὺς κινδύνους στὸ γερμανικὸ στρατό; Ἂν ἡ παθητικὴ ἀντίσταση στὴ Ρούρ παρουσίαζε ἀληθινὸ κίνδυνο γιὰ τοὺς Γάλλους, τουλάχιστο γιὰ μιὰ βδομάδα, οἱ μονάδες κατοχῆς θὰ τὴν διέλυαν μὲ μεγάλη εὐκολία καὶ θὰ τὴν ἔπνιγαν στὸ αἷμα. Γιατὶ θὰ πρέπει νὰ ἐξετάσουμε καὶ τοῦτο: Τὶ θὰ πετύχαινε ἄλλο ἡ παθητικὴ ἀντίσταση ἀπ' τὸ νὰ ἐκνευρίσει τοὺς Γάλλους ὥσπου τελικὰ νὰ τὴν καταπολεμήσουν ἔστω καὶ χύνοντας αἷμα; Ἦταν λοιπὸν οἱ δικοί μας ἀποφασισμένοι νὰ φτάσουν τὴν ἀντίστασή τους ὡς ἐκεῖ; Ἂ ναί, ἔπρεπε νὰ τὸ περιμένουν πὼς θὰ ὑπόφεραν, εἴτε τὄθελαν εἴτε ὄχι, τὶς πιὸ βαρειὲς ταπεινώσεις καὶ τὶς πιὸ αἱματηρὲς ἐκδηλώσεις. Μὰ τότε φτάναμε στὸ ἴδσο σημεῖο, στὰ ἴδια ἀποτελέσματα τῆς ἐνεργητικῆς ἀντίστασης: ἔπρεπε νὰ πολεμήσουμε. Κατὰ συνέπεια ἡ λεγόμενη παθητικὴ ἀντίσταση δὲν εἶχε ἄλλο νόημα παρὰ μὲ τὴν προϋπόθεση πὼς θὰ ἐξελίσονταν σὲ περίπτωση ἀνάγκης, σὲ ἀνοιχτὸ πόλεμο ἢ τουλάχιστο σὲ ἀντάρτικο. Γενικὰ θεωρούμενη μιὰ τέτοια ἀπόφαση περικλείνει καὶ τὴν πιθανότητα τῆς ἐπιτυχίας. Αὐτόματα ἡ θέση μας γινόταν εὐεργετικὴ ἀπὸ μόνο τὸ γεγονὸς ὅτι ἐμεῖς θἄχαμε πιὰ νὰ ὑπερασπιστοῦμε τὴ ζωή μας ἀπελπισμένα. προτιμώντας ἀκόμη καὶ τὸ

θάνατο. Ὅταν ἀφαιρέσεις ἀπ' τὴν φρουρὰ μιᾶς πολιορκημένης πόλης τὴν ἐμπιστοσύνη ποὺ τρέφει πὼς θ' ἀπελευτερωθεῖ, ὅλες οἱ δυνατότητές της γιὰ ἀντίσταση ἐκμηδενίζονται.

Γι αὐτὸ τὸ λόγο ἡ παθητικὴ ἀντίσταση στὴ Ρούρ, ὅταν παραδεχτοῦμε τὰ τελευταία αὐτὰ συμπεράσματα καὶ τὶς προϋποθέσεις ποὺ ἔπρεπε νὰ ἐκπληρώνει γιὰ νὰ πετύχει τὸ σκοπό της, δὲν εἶχε ἄλλο νόημα παρὰ μόνο ἂν πίσω της ὀργανώνονταν ἡ ἐνεργητικὴ ἄμυνα. Καὶ ἔτσι θὰ μπορούσαμε νὰ ἀντλήσουμε ἀνεξάντλητες δυνάμεις ἀπ' τὸ λαό μας. Ἂν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Βεστφαλίας ὡς τὸν πιὸ τελευταῖον, ἤξεραν πὼς ἡ ὑπόλοιπη Γερμανία ἑτοίμαζε ἕνα δυνατὸ στρατὸ ἀπὸ ὀγδόντα ἢ κι ἑκατὸ μεραρχίες, οἱ θαρραλέοι ἄντρες θυσιάζονται πιὸ εὔκολα ὅταν ἔχουν ἔστω καὶ μιὰ πιθανότητα ἐπιτυχίας, παρὰ ὅταν τὸ ἔργο τους εἶναι φανερὰ ἄχρηστο.

Αὐτὲς οἱ ἀπόψεις μᾶς ὁδήγησαν ἐμᾶς, τοὺς ἄλλους ἐθνικοσοσιαλιστές, νὰ πάρουμε ἀποφασιστικὰ θέση ἐνάντια σὲ μιὰ ἀπόφαση ποὺ ὑποστηρίζοταν σὰν πατριωτικό. Κι αὐτὸ ἀκριβῶς κάναμε. Στοὺς μῆνες ποὺ ἀκολούθησαν οἱ συγκρούσεις δὲν ἔλλειψαν ἀπὸ μέσα μὲ ὅλους αὐτοὺς ποὺ ὁ πατριωτισμός τους δὲν ἦταν παρὰ μιὰ ἀνοησία καὶ μιὰ φανερὴ παγίδα καὶ ποὺ οὐρλιάζουν σὰν λύκοι μιὰ κι ὅλη τους ἡ δραστηριότητα στηρίζονταν στὸν ἀκίνδυνο ρόλο τοῦ πατριώτη. Θεώρησα αὐτὸ τὸ οἰκτρὸ «κοινὸ μέτωπο» σὰν τὸ πιὸ χονδροκομμένο κατασκεύασμα καὶ τὰ γεγονότα μὲ δικαίωσαν.

Μόλις τὰ συνδικάτα γέμισαν τὰ ταμεῖα τους ἀπ' τὶς ἐνισχύσεις ποὺ τοὺς ἔστειλε ὁ Κοῦνο κι ἡ παθητικὴ ἀντίσταση ἔφτασε στὸ σημεῖο ποὺ ἔπρεπε νὰ περάσει στὴν ἀληθινὴ ἐπίθεση, οἱ κόκκινες ὕαινες ἐγκατέλειψαν ξαφνικὰ τὸ κοπάδι τῶν προβάτων καὶ ξανάγιναν πάλι αὐτὸ ποὺ ἦταν πάντα. Ὁ κ. Κοῦνο ξαναγύρισε στὰ νουπηγεία δίχως ταμπούρλα καὶ παράτες· ἡ Γερμανία εἶχε πλουτισθεῖ μὲ μιὰ ἀκόμη ἐμπειρία κι εἶχε φτωχύνει ἀπὸ μιὰν ἀκόμη ἐλπίδα.

Ὡς τὸ τέλος τοῦ καλοκαιριοῦ ἕνα πλῆθος ἀξιωματικοί, ποὺ δὲν ἦταν βέβαια οἱ λιγώτερο καλοί, δὲν πίστευαν πὼς τὰ γεγονότα θὰ πέρναν μιὰ τόσο ταπεινωτικὴ στροφή. Ἔλπιζαν ὅλοι πὼς θὰ λαμβάνονταν, ἂν ὄχι ἀνοιχτά, τουλάχιστον μυστικά, τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ὥστε ἡ ἄτιμη ἐπιδρομὴ τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων νὰ σημειώσει μιὰν ἀλλαγὴ στὴ γερμανικὴ πολιτικὴ καὶ στὴν ἱστορία τῆς πατρίδας μας. Εἴχαμε κι ἐμεῖς στὶς τάξεις μας πολλοὺς Γερμανοὺς ποὺ ἀκόμη διατηροῦσαν τὴν ἐμπιστοσύνη τους στὸ στρατὸ τοῦ Ράϊχ. Κι αὐτὴ ἡ πεποίθηση ἦταν τόσο βαθειὰ ὥστε εἶχε μιὰ τεράστια ἐπίδραση στὶς πράξεις καὶ στὴν ἀγωγὴ ἀκόμη μεγάλου μέρους τῆς νεολαίας.

Ἀλλὰ ὅταν τὸ «κοινὸ μέτωπο» ἀποδεκατίστηκε, διαλύθηκε τόσο

ταπεινωτικά, ὅταν, ἀφοῦ θυσιάσθηκαν ἀρκετὰ ἑκατομμύρια καὶ τόσες χιλιάδες Γερμανοὶ — ποὺ εἶχαν τὴν ἀνοησία νὰ πάρουν στὰ σοβαρὰ τὶς ὑποσχέσεις τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Ράιχ — ὑπογράφτηκε ἡ συνθήκη τῆς κατοχῆς μὲ τόσο ἐξευτελιστικοὺς ὅρους, τότε ἡ ἀγανάκτηση ποὺ προκάλεσε αὐτὴ ἡ προδοσία τοῦ φτωχοῦ μας λαοῦ, ὀρθώθηκε σὰν τεράστια φλόγα. Χιλιάδες, ἑκατομμύρια ἄνθρωποι σχημάτισαν τότε τὴ γνώμη, ξεκάθαρα πιά, πὼς μόνο μιὰ ριζικὴ ἀνασυγκρότηση, ποὺ θὰ ξέπλενε ἀπ' τὴν ἀρχὴ τὸ πολιτικό μας σύστημα, θα μποροῦσε νὰ σώσει τὴ Γερμανία.

Ποτὲ ἡ στιγμὴ δὲν ἦταν τόσο πρόσφορη γιὰ μιὰ τέτοια ἀπόφαση· ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχε ἐκδηλωθεῖ τόσο κυριαρχικὰ αὐτὴ ἡ ἀνάγκη ὅσο ἐκείνη τὴν ὥρα· ἀπ' τὴν μιὰ μεριὰ ἡ προδοσία ποὺ ἔγινε σὲ βάρος τῆς πατρίδας καὶ παρουσιάστηκε τόσο γυμνὴ καὶ μὲ ξεδιάντροπη εἰλικρίνεια· κι ἀπ' τὴν ἄλλη οἱ οἰκονομικὲς συνθῆκες ποὺ καταδίκαζαν τὸν λαὸ σὲ ἀργὸ θάνατο ἀπὸ πεῖνα. Ἀφοῦ τὸ κράτος κλωτσοῦσε ὅλους τοὺς κανόνες τῆς νομιμότητας καὶ τῆς πίστης, ἀφοῦ ἔστρεφε τὴν πλάτη στὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν του, ἀφοῦ αἰσχροκερδοῦσε μὲ τὴν τιμὴ τῆς θυσίας ἑκατομμυρίου ἀπ' τὰ καλύτερα παιδιά του κι ἔκλεβε ἀπὸ ἑκατομμύρια ἄλλους ὣς καὶ τὴν τελευταία τους δεκάρα, δὲν εἶχε πιὰ τὸ δικαίωμα νὰ περιμένει ἀπ' αὐτοὺς παρὰ μόνο τὸ μῖσος. Κι αὐτὸ τὸ μῖσος πρὸς τὰ κακὰ πνεύματα τοῦ λαοῦ καὶ τῆς πατρίδας ἀναζητοῦσε, μ' ὁποιοδήποτε τρόπο, κάπου νὰ ξεσπάσει. Ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ θυμίσω ἐδῶ τὸν ἐπίλογο τῆς τελευταίας δήλωσης ποὺ ἔκανα κατὰ τὴ διάρκεια τῆς μεγάλης δίκης ποὺ ἔγινε, τὴν ἄνοιξη τοῦ 1924:

«Οἱ δικαστὲς αὐτοῦ τοῦ κράτους μποροῦν μὲ τὴν ἡσυχία τους νὰ μᾶς καταδικάσουν γιὰ ὅλα ὅσα κάναμε. Ἡ Ἱστορία, ἡ θεὰ αὐτὴ ποὺ εἶναι ἡ προσωποποίηση τῆς ὑπέρτατης ἀλήθειας, καὶ μιὰ ἄλλη ἀνώτερη δικαιοσύνη, θὰ ξεσχίσει μιὰ μέρα τὴν ἀπόφασή τους χαμογελώντας καὶ θὰ μᾶς συχωρέση γιὰ τὰ ὑποτιθέμενα λάθη μας».

Ἀλλὰ θὰ καλέσει τώρα μπροστὰ σ' ἕνα ἄλλο δικαστήριο κι ὅλους αὐτοὺς ποὺ κλώτσησαν τὴ δικαιοσύνη καὶ τὸ νόμο κατέχοντας σήμερα τὴν ἐξουσία καὶ καταδικάζουν τὸ λαό μας σ' ἕνα ἄθλιο τέλος· θὰ τοὺς καταδικάσει ὅλους αὐτοὺς ποὺ τὴν ὥρα ποὺ ἡ πατρίδα κινδύνευε αὐτοὶ ἔβαζαν πάνω ἀπ' ὅλα τὰ ἐγωϊστικὰ συμφέροντά τους ἀγνοώντας τὴν ὕπαρξη τῆς κοινωνίας.

Δὲν θέλω ἐδῶ νὰ περιγράψω τὰ γεγονότα ποὺ ἀκολούθησαν καὶ καθώρησαν τὴν 8η Νοεμβρίου τοῦ 1923. Καὶ δὲν θὰ τὸ κάνω ἐπειδὴ τίποτα χρήσιμο γιὰ τὸ μέλλον δὲν θὰ βγεῖ ἀπ' αὐτὸ καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ ξανανοίξουν σήμερα οἱ πληγὲς ποὺ μοιά-

ζουν νάχουν κλείσει· εἶναι ἄλλωστε ἄχρηστο νὰ κατηγορήσω ἀνθρώπους ποὺ ἴσως στὸ βάθος τῆς καρδιᾶς τους ἔκρυβαν τόση ἀγάπη γιὰ τὸ λαό τους ποὺ δὲν τὴν εἶχα οὔτ' ἐγὼ ὁ ἴδιος καὶ ποὺ τὸ μόνο λάθος τους εἶναι ὅτι δὲν ἀκολούθησαν τὸν ἴδιο δρόμο μὲ μένα, ἢ ὅτι δὲν τὸν γνώρισαν αὐτὸν τὸν δρόμο.

Μπροστὰ στὶς μεγάλες δυστυχίες ποὺ χτύπησαν τὴν πατρίδα μας καὶ ποὺ ὅλοι μαζὶ τὶς ὑποφέραμε δὲν θάθελα νὰ πληγώσω ἀκόμη περισσότερο καὶ νὰ ξεχωρίσω αὐτοὺς ποὺ μιὰ μέρα θὰ σχηματίσουν τὸ μεγάλο, τὸ ἀληθινὸ κοινὸ μέτωπο τῶν Γερμανῶν, αἰώνια πιστοὶ στὴ χώρα τους κι ἐνάντια στὸ ἄλλο κοινὸ μέτωπο τῶν ἐχθρῶν μας. Γιατὶ ξέρω πῶς θάρθει ὁ καιρὸς ὅπου, ἀκόμη κι αὐτοὶ ποὺ ἄλλοτε μᾶς ἔβλεπαν ἐχθρικά, θὰ θυμηθοῦν, μὲ τὸν σεβασμὸ τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἀγαποῦν τὴν πατρίδα τους, νὰ βροῦν τὸν δρόμο, τὸν σκληρὸ ἐκεῖνο δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ στὸν θάνατο.

Οἱ δεκαοχτὼ ἥρωες, ποὺ στὴ μνήμη τους ἀφιέρωσα τὸν πρῶτο τόμο αὐτοῦ τοῦ ἔργου, θέλω τελειώνοντας τὸν δεύτερο, ν' ἀποτελέσουν παράδειγμα γιὰ τοὺς ὀπαδοὺς καὶ τοὺς ἀγωνιστὲς τῆς θεωρίας μας, γιατὶ στάθηκαν συνειδητοὶ ὣς τὴν τελευταία τους στιγμὴ καὶ θυσίασαν τὰ πάντα διὰ τὸ κοινὸ καλό. Πρέπει νὰ θυμίζουν πάντα στοὺς ἀδύναμους καὶ σ' αὐτοὺς ποὺ τοὺς λείπει τὸ θάρρος, πὼς ὀφείλουν νὰ ἐκτελοῦν τὸ καθῆκον τους, αὐτὸ τὸ καθῆκον ποὺ ἔφεραν ἐκεῖνοι σὲ πέρας μὲ μιὰ πίστη ὁλοκληρωμένη ὣς τὴν τελευταία στιγμή. Καὶ θέλω νὰ τοποθετήσω ἀνάμεσά τους, σὰν ἕνα ἀπ' τοὺς καλύτερους, τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἀφιέρωσε τὴ ζωή του γιὰ νὰ ξυπνήσει τὸ λαό του, τὸ λαό μας, μὲ τὴν ποίηση καὶ τὴν φιλοσοφία καὶ τέλος μὲ τὴν δράση: *τὸν Ντῆτριχ Ἔκκαρτ.*

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στὶς 9 Νοεμβρίου 1923, στὸν τέταρτο χρόνο τῆς ζωῆς του, τὸ Ἐργατικὸ Ἐθνικοσοσιαλιστικὸ Κόμμα τῆς Γερμανίας, τέθηκε ἐκτὸς νόμου σ' ὁλόκληρη τὴ χώρα. Σήμερα, τὸ Νοέμβριο τοῦ 1926 τὸ ξαναβρίσκουμε ἐλεύθερο σ' ὅλο τὸ Ράιχ, θαλερό, πιὸ ἰσχυρὸ καὶ πιὸ ἀδιάσπαστα ὀργανωμένο παρὰ ποτέ.

Ὅλες οἱ διώξεις ποὺ γίνηκαν στὸ κόμμα καὶ στοὺς ἡγέτες του, ὅλες οἱ συκοφαντίες ποὺ τοῦ ἐξαπόλυσαν, δὲν μπόρεσαν στὸ ἐλάχιστο νὰ τὸ θίξουν. Χάρη στὴ δίκαια θεωρία του, στὴν καθαρότητα τῶν ἀπόψεών του, στὸ πνεῦμα θυσίας τῶν ὀπαδῶν του, πέρασε ὅλες τὶς δοκιμασίες καὶ βγῆκε ἀπ' αὐτὲς πιὸ δυνατὸ ἀπὸ πρίν.

Ἔτσι μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια τὸ κόμμα αὐτὸ θὰ νικήσει μιὰ μέρα. Γιατὶ θὰ τὸ βοηθήσουν στὸν ἀγώνα του, ποὺ γίνεται ὁλοένα καὶ πιὸ ἐντατικός, ἡ ἴδια ἡ σύγκρουση μέσα στὸ σημερινὸ κοινοβούλιο ποὺ κατεβάζει τὴν ἀξία τοῦ ἀτόμου καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτη. Ἄλλωστε ἡ Γερμανία ὀφείλει ν' ἀναγνωρίσει ἀναγκαστικὰ πόσο ἡ θέση της θἀλλάξει πάνω σ' αὐτὴ τὴ γῆ, ἂν κυβερνηθεῖ κι ἂν ὀργανωθεῖ μὲ βάση τέτοιες ἀρχές.

Ἕνα Κράτος ποὺ σὲ μιὰ ἐποχὴ τέλειας μόλυνσης τῆς ράτσας, προφυλάσσει μὲ κάθε μέσο τὰ καλύτερα στοιχεῖα τῆς δικής του, πρέπει μιὰ μέρα νὰ κυριαρχήσει πάνω στὴ γῆ.

Αὐτὸ ποὺ δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦν ποτέ, οἱ ὀπαδοί μας, εἶναι πὼς τὸ κόμμα σὲ ὁποιαδήποτε στιγμὴ εἶναι ἕτοιμο νὰ κάνει κάθε θυσία γιὰ νὰ πετύχει τὰ πάντα γιὰ χάρη τους.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ Η «ΚΑΤΗΧΗΣΗ» ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ*

Ἄρθρο 1ο

Βασιζόμενοι στὸ δικαίωμα τῶν λαῶν γιὰ αὐτοδιάθεση ζητοῦμε τὴ συνένωση ὅλων τῶν γερμανῶν σὲ μιὰ μεγάλη Γερμανία.

Ἄρθρο 2ο

Ζητοῦμε γιὰ τὸν γερμανικὸ λαὸ τὴν ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων πρὸς τὰ ἄλλα ἔθνη καὶ τὴν κατάργηση τῶν συνθηκῶν τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ.

Ἄρθρο 3ο

Ἀπαιτοῦμε τὸ ἀπαραίτητο ἔδαφος γιὰ τὴν διατροφὴ τοῦ λαοῦ μας καὶ τὴν διὰ τοῦ ἀποικισμοῦ ἀπασχόληση τοῦ πλεονάζοντος μέρους τοῦ πληθυσμοῦ

Ἄρθρο 4ο

Δὲν μποροῦν νὰ εἶναι πολῖτες γερμανοὶ παρὰ μόνον ὅσοι ἀποτελοῦν μέρος τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ. Καὶ δὲν μπορῦν νὰ θεωροῦνται ὡς ἀποτελοῦντες μέρος τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ παρὰ μόνον ὅσοι ἔχουν γερμανικὸ αἷμα.

Ἄρθρο 5ο

Ὅσοι δὲν εἶναι πολῖτες, μποροῦν νὰ ζοῦν στὴν Γερμανία μόνον ὡς ξένοι, καὶ ὠφείλουν νὰ ὑπακούουν σὲ εἰδικὴ νομοθεσία ὅμοια μὲ τὴν νομοθεσία γιὰ τοὺς ξένους ὑπηκόους.

Ἄρθρο 6ο

Τὸ δικαίωμα τοῦ μετέχειν στὴν διακυβέρνηση καὶ στὴ νομοθεσία

---

* Ψηφήστηκε ἀπὸ τὴν Γενικὴ συνέλευση τοῦ κόμματος στὶς 25 Φεβρουαρίου 1920 ὡς ἐπίσημο πρόγραμμα τοῦ 'Εθνικοσοσιαλιστικοῦ Κόμματος τῆς Γερμανίας» καὶ ἴσχυσε πάντοτε ἀναλλοίωτο καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς τοῦ Γ' Ράϊχ.

τοῦ κράτους ἀνήκει μόνον στοὺς πολίτες τοῦ κράτους. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο ζητοῦμε, κάθε δημοσία λειτουργία, οιασδήποτε φύσεως καὶ ἂν εἶναι, τόσον στὸ Ράϊχ ὅσο καὶ στὰ 'Ομόσπονδα κράτη ἢ τὶς κοινότητες νὰ ἀσκῆται μόνον ἀπὸ πολῖτες.

'Αγωνιζόμαστε ἐναντίον τῆς διαφθορᾶς ἐνὸς κοινοβουλευτικοῦ συστήματος, ποὺ μοιράζει τὶς θέσεις ἐπὶ τῇ βάσει κομματικῶν ὑπολογισμῶν χωρὶς νὰ λογαριάζῃ τοὺς χαρακτήρας καὶ ἰδιοφυΐες.

Ἄρθρο 7ο

Ζητοῦμε τὸ Κράτος ν' ἀναλάβη νὰ ἐγγυηθῆ στοὺς πολτῖτες τὸ δικαίωμά τους στὸ νὰ ἐργάζωνται καὶ νὰ ζοῦν, Ἂν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ διατροφὴ ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ κράτους, πρέπει ἐκεῖνοι ποὺ πλεονάζουν ἀπ' ὅσους ἀνήκουν σὲ ξένα ἔθνη (οἱ μὴ πολῖται,) νὰ διωχθοῦν ἀπὸ τὸ Ράιχ.

Ἄρθρο 8ο

Κάθε νέα μετανάστευσι μὴ *Γερμανῶν* στὴ χώρα πρέπει ν' ἀπαγορευθῆ. 'Απαιτοῦμε, ὅλοι οἱ μὴ γερμανοὶ ποὺ ἔχουν μεταναστεύσει στὴ Γερμανία ἀπὸ τὶς 2 Αὐγούστου τοῦ 1914 νὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ ἐγκαταλείψουν ἀμέσως τὸ Ράιχ.

Ἄρθρο 9ο

Ὅλοι οἱ πολῖτες πρέπει νὰ ἔχουν τὰ ἴδια δικαιώματα καὶ τὰ ἴδια καθήκοντα.

Ἄρθρο 10ο

Τὸ πρῶτο καθῆκον κάθε πολίτου εἶναι νὰ ἐργάζεται εἴτε διανοητικὰ εἴτε σωματικά. 'Η δράση τοῦ καθενὸς δὲν πρέπει νὰ συγκρούεται πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ συνόλου· ἀλλὰ νὰ ἀσκῆται μέσα στὸ πλαίσιο τοῦ συνόλου καὶ πρὸς ὄφελος ὅλων.

Ἄρθρο 11ο

Ζητοῦμε τὴν κατάργηση ὅλων τῶν εἰσοδημάτων, ποὺ δὲν προέρχονται ἀπὸ τὴν ἐργασία.

ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΟΚΩΝ

Ἄρθρο 12ο

Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν τεραστίων θυσιῶν σὲ ἀγαθὰ καὶ σὲ αἷμα τὶς ὁποῖες ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν λαὸ κάθε πόλεμος, ὁ προσωπικὸς πλουτισμὸς ἀπὸ τὸν πόλεμο πρέπει νὰ στιγματίζεται ὡς ἔγκλημα

ἐναντίον τοῦ λαοῦ. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο ζητοῦμε τὴν δικαία κατάσχεση ὅλων τῶν πολεμικῶν κερδῶν.

Ἄρθρο 13ο

Ζητοῦμε τὴν Κρατικοποίηση ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐκμεταλλεύσεων, ποὺ ἦταν ὡς τώρα ὠργανομένες ὑπὸ μορφὴν *τράστ*.

Ἄρθρο 14ο

Ζητοῦμε τὴ συμμετοχὴ στὰ κέρδη τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων.

Ἄρθρο 15ο

Ζητοῦμε ἐπαύξηση τῶν συντάξεων τῶν γερόντων. Ὅταν οἱ ἐργάτες ξέρουν ὅτι δὲν θὰ δυστυχήσουν στὰ γηρατειά τους, εἶναι φυσικὸ νὰ ἀναγνωρίσουν τὰ καθήκοντά τους ἀπέναντι τῆς κοινότητος.

Ἄρθρο 16ο

Ζητοῦμε τὴν δημιουργία μιᾶς ὑγιοῦς μεσαίας τάξεως καὶ τὴν διατήρηση τῆς μέσης αὐτῆς τάξεως, ἀντιθέτως πρὸς τὸν μαρξισμό, ποὺ ἐμφανίζει ὡς φυσικὸ νόμο τὴν ἐκμηδένιση τῆς μεσαίας τάξεως. Ζητοῦμε τὴν ἄμεση κοινοτικοποίηση τῶν μεγάλων καταστημάτων, ποὺ θὰ πρέπη νὰ νοικιασθοῦν μὲ χαμηλὲς τιμὲς στοὺς μικροεπαγγελματίες.

Ζητοῦμε νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερο οἱ μικροεπαγγελματίαι στὶς προμήθειες τοῦ Ράιχ, τῶν ὁμοσπόνδων κρατῶν καὶ κοινοτήτων.

Ἄρθρο 17ο

Ζητοῦμε μιὰ ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση σύμφωνη πρὸς τὶς ἐθνικὲς ἀνάγκες μας, τὴν θέσπιση νόμου ποὺ νὰ προβλέπη τὴν ἀπαλλοτρίωση τοῦ ἐδάφους χωρὶς ἀποζημίωση χάριν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος, τὴν κατάργηση τῶν ἐγγύων τόκων, καὶ τὴν ἀπαγόρευση κάθε κερδοσκοπίας ἐπὶ τῶν ἀκινήτων.

Ἄρθρο 18ο

Ζητοῦμε ἀνηλεῆ πάλη ἐναντίον ἐκείνων ποὺ βλάπτουν τὸ γενικὸ συμφέρον.

Οἱ ἐγκληματίες τοῦ κοινοῦ δικαίου, οἱ κερδοσκόποι. οἱ τοκογλύφοι κτλ. πρέπει νὰ καταδικάζωνται σὲ θάνατο, χωρὶς καμμιὰ διάκριση θρησκείας ἢ ἐθνικότητος.

Ἄρθρο 19ο

Ζητοῦμε τὴν ἀντικατάσταση τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου ποὺ ἐξυπη-

ρετεῖ μιὰν ὑλιστικὴ κατάσταση, ἀπὸ ἕνα γερμανικὸ δίκαιο.

Ἄρθρο 20ο

Γιὰ νὰ μπορῆ κάθε ἱκανὸς καὶ ἐργατικὸς γερμανὸς νὰ παίρνη ἀνωτέρα παίδευση καὶ νὰ μπορῆ νὰ καταλάβη μιὰ ἐξέχουσα θέση στὸ ἔθνος, τὸ Κράτος ἔχει καθῆκον νὰ προβῆ σὲ μιὰ ριζικὴ μεταρρύθμιση ὁλοκλήρου τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος.

Τὰ προγράμματα ὅλων τῶν σχολείων θὰ περιέχουν μαθήματα τῶν γνώσεων ἐκείνων ποὺ χρειάζονται γιὰ τὴν πρακτικὴ ἀντιμετώπιση τῆς ζωῆς. Στὸ σχολεῖο θὰ πρέπει, ἀπὸ τὶς μικρότερες τάξεις, νὰ ἐξηγεῖται στὸ παιδὶ ἡ ἔννοια τοῦ Κράτους.

Ζητοῦμε τὴν δωρεὰν ἐκπαίδευση τῶν φτωχῶν παιδιῶν ποὺ δείχνουν ὅτι θέλουν νὰ μορφωθοῦν, σὲ ὁποιαδήποτε κοινωνικὴ τάξη καὶ ἂν ἀνήκουν, καὶ ὁποιοδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὸ ἐπάγγελμα τῶν γονέων τους.

Ἄρθρο 21ο

Τὸ κράτος πρέπει νὰ ἐπαγρυπνῆ στὴν ἀνύψωση τοῦ ἐπιπέδου τῆς δημοσίας ὑγείας, προστατεύοντας τὴν μητέρα καὶ τὸ παιδί, ἀπαγορεύοντας τὴν ἐργασία τῶν παιδιῶν καὶ καθιστῶντας ὑποχρεωτικὴν τὴν γυμναστικὴν καθὼς καὶ τὰ σπόρ.

Ἄρθρο 22ο

Ζητοῦμε τὴν κατάργηση τοῦ μισθοφορικοῦ στρατοῦ καὶ τὴν δημιουργία ἑνὸς ἐθνικοῦ στρατοῦ.

Ἄρθρο 23ο

Ζητοῦμε νόμο κατὰ τοῦ συνειδητοῦ πολιτικοῦ ψεύδους καὶ κατὰ τῆς διαδόσεώς του στὸν τύπο.

Γιὰ νὰ δημιουργηθῆ γερμανικὸς τύπος, ζητοῦμε, α′) ὅλοι οἱ ἀρχισυντάκτες καὶ ὅλοι οἱ συντάκτες τῶν ἐφημερίδων ποὺ ἐκδίδονται σὲ γερμανικὴ γλῶσσα νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὰ πολῖτες Γερμανοὶ καὶ β′) οἱ ἐφημερίδες τῶν ξένων νὰ μὴ ἐκδίδωνται παρὰ κατόπιν ἀδείας τῆς κυβερνήσεως καὶ ὄχι σὲ γερμανικὴ γλῶσσα.

Οἱ ἀντίθετες πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον ἐφημερίδες. πρέπει νὰ καταργηθοῦν. Ζητοῦμε νόμο κατὰ τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ λογοτεχνικοῦ προσανατολισμοῦ, πού ἀσκεῖ διαφθείρουσα ἐπίδραση στὴν ἐθνική μας ζωή, καὶ τὴν κατάργηση ὅλων τῶν δημοσιευμάτων καὶ ὅλων τῶν θεαμάτων ποὺ ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τὶς ἀρχὲς αὐτές.

Ἄρθρο 24ο

Ζητοῦμε τὴν ἐλευθερία ὅλων τῶν θρησκευτικῶν δογμάτων μέσα στὸ κράτος, ἀρκεῖ νὰ μὴ θέτουν σὲ κίνδυνο τὴν ὑπόστασή του καὶ νὰ μὴν ἀντιτίθενται στὸ αἴσθημα τῆς ἠθικότητος τῆς γερμανικῆς φυλῆς.

Τὸ κόμμα ὑποστηρίζει τὴν ἄποψη ἑνὸς θετικοῦ χριστιανισμοῦ, χωρὶς νὰ συνδέεται πρὸς ὡρισμένο δόγμα.

Καταπολεμεῖ τὸ ἰουδαιο-ὑλιστικὸν πνεῦμα μέσα σὲ μᾶς καὶ ἔξω ἀπὸ μᾶς καὶ εἶναι πεπεισμένο ὅτι ὁ λαός μας δὲν θὰ μπορέση νὰ ἐξυγιανθῇ παρὰ μόνο μὲ τὸ δόγμα: «Τὸ γενικὸ συμφέρον προηγεῖται τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος».

Ἄρθρο 25ο

Γιὰ τὴν πραγματοποίηση ὅλων αὐτῶν, ζητοῦμε τὴ δημιουργία μιᾶς ἰσχυρᾶς κεντρικῆς ἐξουσίας τοῦ Ράιχ, τὴν ἀπόλυτη δικαιοδοσία τοῦ κεντρικοῦ πολιτικοῦ κοινοβουλίου ἐπάνω σὲ ὁλόκληρο τὸ Ράιχ καὶ ἐπάνω σὲ ὅλες, γενικῶς, τὶς ὀργανώσεις.

Ζητοῦμε τὴ δημιουργία Βουλῶν Ἐπαγγελματικῶν ποὺ νὰ ἐπαγρυπνοῦν στὴν ἐφαμογὴ τῶν γενικῶν νόμων τοῦ Ράιχ».

ΤΕΛΟΣ